

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE
DI FIRENZE

OPERE BIBLIOGRAFICHE E BIOGRAFICHE

RACCOLTE DAL

DOTT. DIOMEDE BONAMICI

di Livórno (1823-1912)

Novembre 1921.

HERMANNI CONRINGII
DE
SCRIPTORIBVS
XVI. POST CHRISTVM NATVM SECVLORVM

COMMENTARIVS,
CVM
PROLEGOMENIS,
ANTIQVIOREM ERVDITIONIS HISTORIAM SISTENTIBVS,
NOTIS PERPETVIS,
ET
ADDITIONIBVS,
QVIBVS SCRIPTORVM SERIES VSQVE AD FINEM SECVLI XVII. CONTINVATVR.

WRATISLAVIÆ,
APVD MICHAELEM HVBERTVM
M DCC XXVII.

Franc. Baco de Verul.
de Augm. Scient. L 2. cap. 2.

Historia Mundi absque literariâ Historiâ statuæ Polyphemi oculo eruto similis est, cum ea pars imaginis desit, quæ ingenium & indolem Personæ maximè refert.

L. B. S.

HERMANNUS CONRINGIUS, quem infinita fere in Rempublicam litterariam merita immortalem, omnibusque Prudentibus adeo notum reddiderunt, ut elogio nostro minimè egeat, Anno O. R. M DC LXIV. Auditorum quorundam desiderio satisfacturus, intra privatos parietes Commentariolum brevem de Eruditionis a Christo nato propagatoribus in calamum dictitavit, sicque compendiariam quandam viam per vastissimum Historiæ literariæ campum cupidæ Scientiarum Juventuti ostendit. Ut autem omnia Viri hujus Magni, sic & ille, quamvis exiguus labor, non sine applausu quodam ab erudito Orbe exceptus est, ita ut non modo sæpius repetito calami labore passim describeretur, sed & in scriptis Eruditorum publicæ luci commissis sæpius citaretur. Sic eundem *inprimis commendandum* putat insignis Helmestadiensium Polyhistor, *Valentinus Henricus Voglerus*, in Introductione suâ universali in Scriptorum notitiam, cap. II. ubi addit, *multorum commoda juvaturum esse, si lucem videret*; quod desiderium etiam V. ejusdem libri capite repetit. Nec ab hac sententia prorsus abludit *Dan. Georg. Morhofius*, incomparabile Cimbriæ Decus, in Polyhistore suo, (lib. I. cap. XVI.) quamvis opusculum hoc *extemporalibus Conringio dissertationibus natum suspicetur*,

multisque accesſionibus augendum dicat. Latuerat jam ultra XXX. annos laudatus *Conringii* Labor in ſcriniis quorundam Eruditorum, aut multiplicata deſcriptione novis inſuper mendis accedentibus fædatus a puritate priori magis magisque abibat, cum Vir tam Eruditione, quam diligentia inſignis *Johannes Gottlieb Mollerus*, Gedanenſis, SS. Theol. & Phil. D. in Academia prius Roſtochienſi Græcæ Linguæ, tum in Athenæo Gedanenſi Philoſophiæ primæ & practicæ Prof. Publ. & Bibliothecarius, ex donatione Illuſtris cujusdam Patroni Exemplar probatum, & ex vivo *Conringii* ore hauſtum nactus, communicare illud cum Erudito Orbe, ac Diſputationibus publicis, Lectionibusque privatis illuſtrare decerneret; quod laudabile inſtitutum Eruditiſſimi Collectores Novorum Literariorum Maris Balthici & Septentrionis Menſe Majo Anni MDCXCVIII. Literatis notum reddebant. Sed præcocia fata, ut multa alia diligentiſſimi Viri, ſic & hanc plenæ editionis ſpem ſubvertebant, cum ille eodem Anno, die XI. Julii beata Analyſi mortalium rebus eximeretur, annum XXIX. ætatis nondum ſupergreſſus. Quamvis autem textus Conringianus usque ad initium XII. Seculi, X. Diſputationibus publicis, parum tamen ad Hiſtoriæ literariæ explicationem facientibus, annexus, typis publicis expreſſus extaret, qui tamen cœptum laborem ad finem perducere, ſpeique Eruditorum ſatisfacere voluerit, hactenus nemo inventus eſt; ſicque diſperſa affecti operis exemplaria in paucorum manus venerunt. Placuit tandem in uſum Juventutis Wratislavienſis lite-

literis dicatæ integrum hunc *Conringii* fœtum Typographo recudendum dare, tam ex Mollerianis Diſputationibus, mutandi quâdam licentia interdum a Verbis *Conringii* abeuntibus, quam ex variis codicibus MSCr. quantum licuit, emendatum; in qua re Viri inſignibus in Eccleſiam, & Athenæum Gedanenſe meritis celeberrimi, *D. Samuelis Schelgvigii* Benignitas grato ore prædicanda, cujus beneficio tam edita illa Molleriana benignè communicata, quàm alius Codex ex ore *Conringii* calamo exceptus, debentur. Nec Eruditorum forſan, æque ac noſtræ expectationi ex aſſe ſatisfaciet Commentariolus ille, in multis ob brevitatem nimiam frigidior, & cum aliis Summi Viri operibus minimè comparandus, imo & in Sanctorum Titulo multis promiſcuè tributo, aliisque variis rebus emendandus, niſi religio fuiſſet, Magni Viri placita cenſura forſan intempeſtiva ſubvertere; cum vel ita fundamentum prælectionis Hiſtoriæ literariæ variis per vocem docentis acceſſionibus & explicationibus augendæ commodê ſatis eſſe poſſit, qui unicus editionis ſcopus eſt. Nec forſan illud reprehenſione vacat, quod purpuræ Magni Polyhiſtoris pannum aſſuere, Additiones ſcilicet & ſupplementa quædam annectere auſi fuerimus; ubi ſola ferè nomina ordine quodam chronologico diſpoſita, recenſuimus, non ad alium, niſi citatum prælectionis ſcopum profutura; quod ad excuſationem imperfectionis ſatis eſſe putamus. Tantum enim abeſt, ut exiguum hunc laborem Eruditiorum uſui commendare, aut ex eodem aliquid perfecti promittere velimus, ut potius defectûs ejus-

dem, nævosque copiosos arguentibus promtissimè accedere, & graviorem aliis censuram nobismet ipsis imponere paratissimi simus. Forsan vel solum Juventutis usibus inserviendi desiderium Prudentibus quibusdam minimè displicebit, cuius calamos hâc impressione sublevare animus fuit, quos ad copiam rerum haud exiguam in explicando subjungendam adhibere convenientius putavimus.

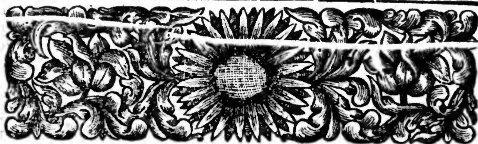
Hæc præfati eramus, cum XXIV. abhinc Annis opusculum hoc Typographo Bregensi imprimendum daremus, de repetenda editione vix ulla ratione cogitantes. Cum vero post alios in Historia *Ecclesiastica* & *Civili* labores, etiam *Literariam*, in quam Juventus nostro ævo singulari, quamvis parum ordinato impetu fertur, exponere æquum videretur; eandem potius ordine chronologico, per seculorum seriem dispositam, cum magno CONRINGIO, quam alia quacunque ratione confusam, tradendam censuimus. Quamvis enim hæc Eruditionis Historia per Diaria copiosissima, Lexica, aliaque hujus generis scripta sparsa, & quasi discerpta Juvenum animos eousque hodie occupet, ut a reliquis humaniorum artium studiis se avocari passi, tantum non omne tempus huic lectioni consecrent, arcemque prudentiæ & Eruditionis in ea collocare soleant; certum tamen est, & inter omnes solidioris doctrinæ Consultos firmiter constitutum, ut in omnibus Disciplinis, sic in hac maxime, certum ordinem, seriemque connexam requiri, quâ per antiqua & media tempora chronologico ordine ducti, ad recentia prudentius agnoscenda, digerenda, dijudicanda instituamur.

mur. Cum itaque plenum *Historiæ literariæ* corpus, antiqua, media & recentia connectens, inter desiderata Eruditorum hucusque fuerit; imo amplitudine sua Docentium æqne ac Discentium vires excedere videatur; Genio nostri temporis compendiorum avido compendioso hoc *Commentario Conringiano* succurri posse credidimus, cujus lectione à turbata & vaga studiorum ratione ad melioris ordinis consuetudinem Juventus adduci posse videtur. Prout enim inventis facile aliquid addendum, sic quisque sive Docentium, sive Discentium amplissimum hic industriæ suæ exercendæ campum inveniet, si prætermissa a *Conringio* ex aliis colligere, sicque plenius *Historiæ Literariæ Systema* sibi parare voluerit; id quod a nobis huic editioni intentis expectari non posse, facile sive ex virium nostrarum diuturno labore fractarum defectu, sive ex rei ipsius infinita fere amplitudine, colligendum erit. *Notulas* nostras *Conringiano* labori adjunctas, *additionesque* jejunas in plurimis & imperfectas esse, promte largimur; occasionem tamen dabunt, sive nobis, si Deus vitam viresque concesserit, sive aliis vegetioribus & doctioribus ad pleniora & solidiora Auditoribus scientiæ hujus avidis proponenda. In hunc censum etiam veniunt opera Eruditorum a *Conringio* citatorum in notulis omissa, chronologia non addita, aliique huius generis defectus, quos Docentis industria supplebit, cui necessario quædam, eaque præcipua relinquenda erant, laborque in edito hoc opusculo contrahendus, ne compendium Juvenum manibus terendum, in spissum volumen aposi-

biret. Quod a continuatione, & seculi præsentis XVIII. expositione abstinuerimus, vitio nobis, ut spero, verti non poterit; per immensa enim recentioris hujus ævi de hac re volumina, quasi per medium profundum euntes, spem rei perficiendæ abjecimus. Habebit & nostrum hoc seculum, sic firmiter speramus, quædam publicis usibus consecrata capita, quæ otio tranquilliori gaudentia, sive *Diaria Biographica* cum diligentissimo *Henningo Wittenio*, parare, sive, ut *Christianus Grundmannus* magno nostro dolore, orbisque literati detrimento, præmaturo fato mortalibus ereptus, *ossa cineresque* colligere parata erunt; sive cum *Christiano Polycarpo Leporino* Vitas defunctorum & viventium Literatorum oblivioni eripere satagent; imo, non ignoramus Virum quendam, huic labori intentum, eidemque ex asse parem; cui, ut felicissimus Continuator moliminum nostrorum esse possit, vires redintegratas, diuinumque auxilium ex toto animo apprecamur. Vale, L. B. conatumque hunc Hominis Gymnasticæ Juventutis usibus unice destinati, æqui bonique consule; quem non Doctiorum utilitati aut delectationi, sed Juventuti erudiendæ unicè consecratum, non planè inutilem fore confidimus, meliora & absolutiora ab aliis felicioribus, doctioribusque ingeniis avidè expectantes. Wratislauiæ, VI. Iduum Febr. A.O.R. MDCCXXVII.

GOTTLOB KRANTZ,
Sholar. Wratislav. Evangel. Inspector, Gymn. Elisabet. Rector, Phys. & Histor. Prof. & Bibliothecarius.

Ad

AD
HERMANNI CONRINGII
COMMENTARIVM
DE SCRIPTORIBVS
PROLEGOMENA
HISTORIAM ERVDITIONIS ANTE CHRISTVM
NATVM EXHIBENTIA.

CAP. I.
De Eruditione Hebræorum.

§. 1.

Cientias cum ipso Orbe natas, primis hominum curæ cordique fuisse, vel ex eo apparet, quod nihil aliud summam humani generis felicitatem destruxerit, quam immodicum, eoque nomine impium sciendi desiderium. Possederat *Adamus* omnes Sapientiæ, quæ in hominem cadit, thesauros, hinc eò infeliciorem se deprehendebat, cum post lapsum non nisi exigua prioris notitiæ rudera ingenti labore colligere valeret. Nihilominus posteris suis, quicquid Sapientiæ recollegerat, primario summam de DEO Sapientiam communicabat; quamvis sanior hæc doctrina mox (a) *Caini* improbitate conta-

 mina-

(a) Josephus L. I. c. 4. Ant. Jud.

minaretur. Inter Filios *Adami* præ cæteris *Seth* Sapientiam excoluit, qui, si *Josepho* (b) fides habenda, terrenis rebus relictis, sidera, eorumque affectiones scrutatus est. Posteris quoque illius Sapientiæ studium non defuit, inter quos præcipue *Henoch* rebus sacris operam dedit, inde & à Spiritu S. vitam (c) vixisse divinam dicitur. Genuina autem Sapientia per *Cainitarum* Pseudodoxiam ita perturbata fuit, ut ante Diluvii tempora solus *Noachus* veræ Sapientiæ Assecla inveniretur. Erant verò & inter *Caini* posteros humanarum Scientiarum exercitia, inter quos (d) *Lamech* cum Filiis suis Oeconomicas, Musicas & fabriles artes exercuit.

§. 2. Inter hos Sapientiæ antidiluvianæ cultores Scripturam & literas in usu fuisse, vix dubitare licet, quanquam luculenta ejus rei testimonia desint. *Suidas* (a) *Adamo* Scripturæ & omnium Artium inventionem adscribit, sed itidem sine sufficienti antiquiorum testimonio. Quæ (b) *Rabbini* de Libro, quem *Adamus* de Præceptis in Horto Eden latis scripserit, somniant; Item quæ *Athan. Kircherus* (c) ex Mscr. Arabico de primo omnium Libro XXI. paginis exarato, præcepta & traditiones in generationes secuturas continente, profert, risu digna sunt; in quem censum etiam veniunt *Guilielmi Postelli* nugæ, (d) de Prophetis *Evæ*, à *Raziele*, primi Parentis Angelo descriptis. *Setho* VII. Libros à *Gnosticis* confictos olim suppositos esse *Epiphanius* (e) narrat; quibus forsan & illud opus (f) *Sethi* de stellâ apparitura debetur, quod Autor operis imperfecti in Matthæum citat.

§. 3. Præ cæteris autem multi probare nituntur, *Henochum* Libros scripsisse, cum eos etiam Apostolus *Judas* (a) citare videatur, quamvis ille dixisse *Henochum* quædam, non autem scripsisse afferat. Non deest huic opinioni Patrum Autoritas, dum (b) *Tertullianus*, (c) *Augustinus*, & (d) *Origines* non solum *Henochum* Libros scripsisse dicunt, sed & ultimus argumenta Librorum recenset. Sed certum est, neque illa argumenta, nec fragmentum *Henochi* Græcum, quod (e) *Scaliger* & (f) *Kircherus* proferunt, *Henocho* convenire,

(b) Loco cit. ubi 2 Sethi columnas describit quas ex lapide fundamenti (Sethia) fictas putat *Steph. le Moyne* var. sacr. Tom. 2. p. 564. Leg *Jac. Middendorp.* de Academiis Lib. 2. post init. (c) Genes. 5. v. 22. 24. (d) *Jabal, Jubal, Tubal-Cain*, Genes. 4. v. 20. 21. 22. Huc spectat *Guil. Bonjour* Tolos. Prof. in Monte Calisco Diss. in Hist. Sacram primæ Mundi ætatis Mont. Falis. 1705. 4. (a) In voce Adam. (b) In Rabboth, Comment. in Genesin. (c) In Obelisco Pamphil. Lib. 1. cap. 1. (d) Ex Libro Behir. s. Lucis purissimæ descriptæ. (e) Lib. 1. Panarii Hæresi 39. de Sethianis. (f) Kircherus l. c. (a) vers. 14. 15. (b) De habitu mulierum. (c) De Civ. DEI, Lib. 15. cap. 23. & Lib. 18. (d) Homil. 28. in Numer. (e) In Annot. ad Eusebii Chron. impugnat illud *Joh. Hing. Haidiggerus* Hist. Patriarch. exercit. 10. (f) In Oedipo Ægypt. Tom. 2. cap. 2. Disquis. 1. 1. §.

nire, cum in utrisque de Gigantibus ex Angelorum cum hominibus coitu natis, aliisque absurdis materiis agatur.

§. 4. Post Diluvium *Noah* unicus & humani generis, & veræ Sapientiæ restaurator erat, qui quantum & in aliis humanis artibus valuerit, arca ab eo summa arte Architectica condita testatur, de quâ ea legi possunt, quæ (a) *Kircherus* operosâ, & nimiâ fere diligentiâ conscripsit. Post *Noachum* in familia *Semi* sanior doctrina conservabatur, quæ tamen successu temporis profanis artibus, quas *Chams* posteritas exercebat, fere tota obfuscabatur; donec è mediis quasi tenebris ereptus à DEO *Abraham*, prudentiâ & optimarum artium professione se & DEO acceptum, & in Orbe celeberrimum redderet. De eo, ut *Josephus* (b) testatur, *Hecatæus* integrum librum scripsit, imô & inter Gentiles (c) Scriptores passim magnum ejus nomen est. Inter Successores *Jacobum* rerum naturalium peritum fuisse, baculi maculosi gregibus concipientibus præpositi ostendunt. Cæteros vero omnes Eruditione variâ superavit *Josephus* qui Ægyptiorum artes cum Hebraicâ Sapientiâ jungens, prudentiâ suâ & Hebræis & Gentilibus mirabilis extitit. Hic, Rege jubente, Ægyptios veram Sapientiam docuit, ut *Regius* (d) *Psaltes* testatur, quæ & in Ægypto floruit, donec successu temporis cum memoriâ *Josephi* magnâ ex parte extingueretur.

§. 5. His temporibus Libros extitisse, probabile quidem, nec tamen satis certum est, (a) *Cassianus* de *Chamo*, Nohæ Filio, asserit, eum à Caini Posteris magicas & superstitiosas artes didicisse; cumque Libros de his rebus in pii Parentis arcam inferre non auderet, profana hæc commenta ferreis laminis, saxisque durissimis insculpsisse, eaque omnia post diluvium diligenter recollegisse, & ad posteros transmisisse; sed hæc omnia fabulis simillima sunt, quamvis & Autor Libri Recognitionum, (b) vulgò *Clementi* Romano adscripti,

Cha-

§. 4. it. in Arcâ Noæ Sect. 1. cap. 2. De *Postuli* nugis in libro de originibus lege *Morhof.* Polyh. L. 1. c. 6. Huc spectant *Joh. Joach. Maderi* Diss de Scriptis & Biblioth. antidiluvianis; vide it *Rich Simon.* Hist Crit. vet. Testam. Lib. 1. cap 7. De Libris Henochi lege Sixt. Senens. Bibl. S. Lib. 2. *Mich. VValther* in Offic. Bibl. Repos. post. Class. 3. thecam post arc 1. (a) Ath. Kircheri Arca Nohæ Amstel. 1673 fol. adde *Joh. Pelleterii* Mathem. Rotomag. Diss de Arca Nohæ Rotom. 1700. 12. (b) Lib. 1 c. 7. Ant. Jud. *Hecatæus Abderita* Librum de Hist. Judaica citat. *Eusebius* L 9. de Præp. Evang. (c) Berosum Nicol. Damascenum, Alexand. Eupolemum, Melonem, citatos ab *Eusebio* Lib. 9. cap 4 Præp. Evang. vid. *Ehr. Dan. Colbergii* de Sapient. ver. Hebræor. per Orbem dispersam. (d) Psalm 105 vers. 21. 22. Lege Iustin. L 36. cap. 2. (a) Collatione 8. cap. 21. ex Sereno Abbate antiquo. Lege *Kircherum* in Obelisco bamph. Lib. 1. c. 1. A *Henr. Mublium* in Apologia Thalmudica. (b) Libri X Recognitionum

s. Acta

Chamum Libros posteris reliquisse dicat, Circumfertur hodie Liber *Abrahamo* adscriptus *Sepher Jezirach*, sive Liber formationum dictus, quem & *Joh. Pistorius Nidanus* suis caballisticæ Artis Scriptoribus inseruit; sed licet ab alio, quam *Postello* Veteratore productus esset, tamen stylo & contentis mendacium aperiret.

§. 6. In Ægypto tandem in mediâ Hebræorum servitute ingens omnis eruditionis lumen, *Moses* nascebatur, qui in (a) aulâ regiâ educatus, & in omni Sapientia Ægyptiorum institutus fuit, ut de eo (b) *S. Stephanus* loquitur. Hic ex Ægypto fugiens, in eremo XL. annis philosophatus est, ut (c) *Eusebius* indicat; tum verò rediens ad summum Philosophiæ pervenit, & DEI responsis secreta naturæ didicit, ut *Philo* ap. (d) *Eusebium* loquitur. Ab hoc Ægyptios multas artes didicisse, extra dubium est; Judæi verò Cabbalam ab eo per manus traditam credunt; & inter Gentiles Scriptores passim Magis annumeratur, ut apud (e) *Plinium*, (f) *Justinum*, (g) *Strabonem*, & (h) *Apulejum* videre est. Ejus Scripta de Mundi origine, & legibus divinis certò extare, piis omnibus extra dubium est, quicquid etiam Satanas per (i) *Bened. Spinosam*, (k) aliosque huic similes contra gannire audeat.

§. 7. *Mosen* excipiebat celeberrimum LXX. Seniorum Collegium, (a) *Sanhedrin* posteriori ævo dictum, cui per ocultas traditiones innumerabiles Sapientiæ thesauros relictos esse, Rabbini docent. Et quamvis opus (b) *Zohar*, *Mosis* Auditorum doctrinam comprehendens, quod *Postellus* in lucem produxit, suspectæ fidei sit, verissimum tamen est, hos Viros omni eruditionis excellentia præditos fuisse. Eandem laudem *Josua* meretur, illustris *Mosis* Discipulus, qui Scientiæ militaris & Geographicæ perfectionem ostendit, Terram Benedictam occupando, & inter Israëlitas (c) accuratissime dividen-

S. Acta *Clementis* de Itineribus S. Petri opus fabulis plenum, soli *God. Arnoldo* probatum in præfat. editionis German. Berolin. 1702. 8. (a) Josephus lib. 2. cap. 9. Ant. Jud. (b) Actor. 7. v. 22. (c) In Chron. (d) Lib. 8. cap. 5. Præpar. Evang. (e) Hist. Natur. l. 30 c 1. (f) Lib. 36 c. 2. (g) Libr. 10. Geogr. (h) In Apolog. 1 (i) In Tract. Theol. Polit. c. 8. (k) *Th. Hobbesium*, *Isaac. Peyrerium*, *Rich. Simonem* in Hist. critica Vet. Test. Pugnant contra eos *Herm. VVitsius* in Miscell. Sacr. L. 1. *Lud. Ell du Pin* in Diss. Prælim. Tomi 1. Hist. Eccl. *Job H. Majus* in Diss. select. Diss. 2. *Salfan Tiel.* in Voorhof der Heidenen &c. (a) De Synedriis vide *Joh. Vorstii* A *Joh. Seldeni* Libros it. *Joh. Leusdenum.* qui in Philologr. Hebræo Dissertat. de Synedrio habet it. in *Herm VVitsii* Misc. Sac. Lib. 2. Diss. 3. de Synedriis it. in specie de magno illo it. *Camp. g. Vitringam* de Synagoga veteri. (b) S. Sohar, quod a R. *Sim. Iochai* Viro sancto scriptum operose edidit *Christ. Knorr* a Rosenroth Sulzbac. 1684. fol. (c) Josuæ c. 14.

dendo; cujus etiam facta Gentilibus non ignota, quæ ap. Scriptores antiquos sub *Herculis Phœnicii* nomine latere (d) *Vossius* judicat. An ipse Libri à se denominati Autor sit, ut Hebræi volunt, dubium est, (e) cum *Theodoretus* eum ex *Libro justorum* collectum, *Athanasius* verò & alii ab *Eleazaro* summo Sacerdote comparatum putent.

§. 8. Sub Judicibus ab Israëlitis Eruditio non seposita, sed potius magis magisque exculta fuit. Testantur hoc Scholæ celeberrimæ in Urbibus *Silo* & *Ramatha* (a) in *Gilead* institutæ, quibus *Eli* Sacerdos, ejusque incomparabili Scientiarum divinarum & humanarum penu abundans Discipulus, *Samuel*, præfuerunt. Libri sub hujus nomine existentes ab ipso *Samuele* inchoati, & usque ad mortem (b) ipsius deducti non immeritò creduntur, cum reliqua vel aliquis ex Discipulis magni hujus Prophetæ, vel (c) *Nathan* & *Gad*, itidem Prophetæ celebres, addiderint.

§. 9. Ex Schola *Samuelis* prodiit Sanctissimus Rex & Propheta David, (a) qui & *Samuelis* præceptis, & multarum rerum experientiâ ab omni parte magnus evasit. Ejus pietatem Sapientiamque testantur tum Psalmi incomparabiles ab eo relicti, tum aula Viris Sanctissimis & prudentissimis plena. Eminebant inter (b) cæteros *Nathan* Sacri Consilii Antistes & magnus Propheta; *Abjathar* summus Sacerdos, magnâ etiam sacræ Eruditionis laude clarus; *Ionathan*, Patruus Regis, Eruditione, & legis divinæ Scientia nobilis; *Jahiel*, eruditione sua merens, ut filiorum Regis curæ & institutioni præficeretur; & *Assaph*, (c) Musici Chori Antistes omni etiam Sapientia excultus. Florebat autem eo tempore per totum Israëlitarum Regnum Eruditionis cultus, cum *Levitis* (d) per totam terram sparsis docendi munus commissum esset.

cap. 14 - - - 21. (d) De orig. Idololatriæ Lib. 1, c. 26. adde *Edmundi Dikinson* Delphos Phœnizissantes. *Procopii* L. 1. de bello Vandal. inscriptio columnæ notabilis huc spectat. (e) Lege *Mich VValtheri* Officin. Bibl. Repos. 2. Theca 2. arc. 1. (a) De loco hoc prolixius differentem lege *Jac. Salianum* Anal. Eccl. Tom. 3. Ann. M. 2973. num. 31. de Collegio Prophetarum à *Samuele* instituto vid. *Car. Sigon.* de Rep. Hebr. L. 5. c. 9. (b) Lib. 1. c. 25 (c) Colligitur ex fine lib. 1. Paralip. Lege *VValtheri* offic. Bibl. Rep. 2. Thec. 2 arc. 4. (a) 2. Sam. Libro toto. *Josephus* Lib. 7. toto Ant. Iud. Videatur *Joh. Hier. Sopranis* Genuens. S. I. David comment. illustratus Lugd. 1643. fol. it. *Balth. Alvarez*, & *Joh. Bochius* in vitâ Davidis. *Pet. Balius* in Dictionario parum piè. (b) Lege *Jac Salianum* A. M. 2980. n. 17. (c) De Musica Davidica lege *Kircher.* in Masuriis Tom. 2. Lib. 1. cap. 4 §. 1. it. *Sal van Tiel* in Dict-sanguan Speelkonst, Part. 2. (d) Car. *Sigonius* de Republ. Hebræorum Lib. 5. cap. 10.

§. 10. Successit Patri optimo Filius omnium Sapientissimus *Salomon* (a) qui tam ex fidelissima *Nathanis* institutione, quam peculiari illuminatione DEI omnibus divinis & humanis artibus exornatissimus erat. Hujus Sapientiam omnium & Hebræorum & Exterorum Sapientiam superasse, ipse sacer Textus (b) asserit; dum eum præter mysteria fidei, illi revelata, exactissima rei Physicæ Scientia, regna primariò vegetabile & animale comprehendens, Moralis & civilis doctrina, quam termille Sententiæ ejus indicarunt; Poësis jucundissima, ut ex canticis quinque supra mille colligere licet, Ars Mathematica, (c) & in Specie Architectica, quam stupendum (d) Templi ædificium arguit, adeò nobilitaverunt, ut non tantum Rex Tyriensis (e) *Josepho* teste, erudita commercia cum eo instituerit, sed & *Regina Saba* ab extremo Arabiæ felicis littore accelerarct, Sapientiæ amore allecta.

§. 11. Libros à *Salomone* scriptos (a) Sacer Codex exhibet *Proverbiorum* opus, *Ecclesiasten*, & *Canticum Canticorum*, de cujus Autore pauci dubitant, Sanctissimos autem amores ejus Libri (b) pro profanis non nisi impii habent. Multi autem alii Libri sub nomine *Salomonis* circumgeruntur, in quem censum etiam venit *Liber Sapientiæ* (c) *Philoni* cuidam adscribi solitus. Dicitur etiam apud *Josephum* (d) *Salomon* conscripsisse Libros *Odarum* & *Carminum* quinque mille & *Parabolarum* ac *Similitudinum* Libros ter mille, de quibus tamen, præter supra citatos, nihil restat. Suspectæ autem, imò sublestæ fidei sunt ea, quæ *Chicus Æsculanus* (e) de Libro *Salomis* de *Umbris Idearum*, & *Paulus Minerva* de *Neomeniis Salomonis* afferunt; prout & Liber: *Salomonis contradictio*, in Decreto *Gelasio* Papæ adscribi solito, rectè inter Apocryphos relatus est. Impium autem esset credere, *Salomo-*

(a) Vid. *Joh. de Pineda* Salomon prævius, s. de Rebus Salomonis Libri 8 Lugd. 1609. f. & *Joh. Meisneri* Vit. Salom. (b) 1. Reg. 4. v. 29---34. adde *Jac. Salianum*, A. M. 3022. num. 54---100. it. *Joh. de Pineda* Lib 3. cap. 9-28. (c) Nautica in specie, de qua multis *Mart. Lippenius* in Navigatione ophiritica, & *God VVagnerus* de Navigat. Salom. (d) R. *Iehuda Leonis* Libellus de Templo Hieros. jussu *Augusti* Duc. B & L. editus per *Joh. Saubertum* lihnographiam Templi elegantiss. vide in *Joh. Bapt. Villalpandi* opere in Ezechiel. Tom. 2. part. 2. & in *Leonh. Christoph Sturmii* Addit. ad *Nic. Goldmanni* opus Architecticum. (e) L. 8. c. 2. Ant. Iud. (a) Lege *Sixt. Senens.* Bibl. s. Lib. 2. *Mich. VValther* in Offic. Bibl. Rep. 2. Thec. 3. arc. 3. 4. 5. Divinitatem horum Librorum a conviciis *Job Clerici* egregii vindicat *Herm. VVitsius* in Misc. Sac. Lib. 1. p. 227. (b) Damnatus error in Concil Constantinopolitanor. Lege *Six. Senens.* Bibl, S. Lib, 8. hæres. 8. (c) Lege *Mich. VValtherum*, Offic. Bibl Rep. 2. Thecâ 2. arc. 2. (d) Lib. 8. c. 2. Ant. Iud. (e) De Sphæra c. 2. & 4. Lege *Joh. de Pineda* in Sal. prævio Lib.

lomonem Librum *Incantationum* (f) & de *Exorcismo* ſcripſiſſe; quamvis enim *Joſephus* (g) ut rem divinitus commiſſam citet, & *Thomas Aquinas* pro piâ Exorcismi formula habeat, potius tamen Satanam ſub hoc involucro latere voluiſſe, conſtat.

§. 12. Diviſio Regni poſt *Salomonem* magnam etiam Eruditioni perniciem afferebat, cum *Jeroboam* omnes divinæ Sapientiæ cultores (a) finibus Iſraëlitici Regni ejiceret, & ipſe *Rehabeam* à divina veritate recederet. Sed refloreſcebant ſtudia in Judaici Regni Urbibus, dum *Joſaphat*, pius Rêx, V. ex (b) Principibus ſuis per omnes urbes cum *Sacerdotibus* & *Levitis* mittebat, paſſimque inſtitutis *Synagogis* excluſa barbarie populum doceri jubebat. Iisdem ferè temporibus ingens Sapientiæ cæleſtis Lumen, *Elias*, (c) Terram Iſraëlis illuſtrabat, qui magnus Propheta, æque ac alii centum, ab *Obadia* in ſpeluncis occultati, furorem *Ieſebelis* Prophetas undique ac mortem conquirentis, effugiebat. *Eliam* hunc contemplationibus ſanctis operam dediſſe, aliosque Prophetarum filios erudiiſſe, non negandum; ſed eum in monte *Carmelo* ſibi aſſeclas quæſiviſſe, & cum perpetuæ caſtitatis voto vitam monaſticam inſtituiſſe, ut quidam *Iohannes* (d) *Hieroſolymitanus* docet, fabulis ſimillimum eſt.

§. 13. Secutus eſt *Eliam* Diſcipulus æque magnus *Eliſæus*, cujus tempore non parva Scholarum copia per Regnum Judaicum floruit. Citantur in ſacro Textu Collegia (a) in urbe *Bethel*, *Hiericho*, & *Gilgal*, ubi Prophetarum Filii numero haud exiguo erudiebantur, quorum ultimi etiam tempore famis duplici miraculo alebantur. Incidebant tum infelicia tempora, quibus Regum negligentia & impietate Literæ contemnebantur, niſi quod *Ioas* Rex juvenis, Ductore Summo Sacerdote *Iojada*, Magno Viro, (b) & Templi & Sapientiæ reſtaurationem quandam ſuſciperet, â quo tamen laudabili vitæ

Lib. 3. c. 29. n 9. (f) Lege *Sixt Senenſem* Bibl. Sanctæ Lib. 2. (g) Antiq. Jud. lib. 8. c. 2. (a) 2. Chron. 11. v. 14. & cap. 13. v 9. (b) 2 Chron 17. v. 7. ſeqq. (c) Legatur *Ægidii Camarti* Elias Thiſbites ſ. Comment. de rebus Eliæ Pariſ. 1631. 4. (d) Dicitur fuiſſe Epiſcopus Hieroſ. poſt Cyrillum; libri titulus eſt: de Inſtitutione primorum Monachorum, in Lege veteri exortorum, & in nova perſeverantium. Aimericus Lemovicenſis, Patriarcha Antiochenus Ao. 1120. ex Græco in Lat. verti curavit. Ipſe *Baronius Bellarminus* & alii pro ſuppoſititio habent, præcipue *God Hinſchinius* & *Dan. Papebrochius* in Hiſt. Patriarchar. Hieroſol. Tom. 3. Maji præmiſſa Parergonum 131. 133. unde multæ lites ortæ, Lege *Salianum* A. M. 1123. n. 6. (a) 2. Regum 2. v. 3. & 5. & cap. 4. v. 38. Legantur *Georg Urſini*, Antiquitates Hebraicæ Scholaſtico-Academicæ Hafn. 1687. 4. & *Ioh. Dinckelii* de Schola Diſcipulisque Eliſæi Erf. 1580. &c. (b) 2. Regum 11. & 12.

vitæ genere mox populus iterum recessit. Concussum est eo tempore, bellis Syris & intestinis utrumque Hebræorum regnum, & quamvis *Oseas, Amos*, Esaias, aliique Prophetæ salutaria monerent, attamen magis magisque accelerabat & Regiminis & Eruditionis interitus.

§. 14. Nec tamen luctuosum Babilonicæ captivitatis tempus sine omni Hebræorum Eruditione fuit, cum circa initium miseriæ hujus *Ieremias & Ezechiel* inter (a) alios præstantissimis cœlestis Sapientiæ dotibus elucerent. Ipsa Captivitas nonnullis in Scholam conversa, cum (b) *Daniel, Anania, Misaël, & Azaria*, jussu Regis *Nabochodonosoris* in omni Doctrinâ & Sapientiâ erudirentur, cumque *Daniel* â Rege omnibus Babyloniæ Sapientibus Præfectus, in Perside Scholas purioris Sapientiæ, correctis priscorum Magorum placitis, instituerer. Sanctissimi hujus Prophetæ Scripta in dubium vocantur à Iudæorum (c) malitiâ, quiâ eorum inani expectationi futuri Messiæ apertè nimis contradicunt; alii autem plura scripta illi perperam adscribunt, dum *Oratio Asariæ, Canticum trium Puerorum*, item *Historia Susannæ, Belis & Draconis* sine certa ratione pro Danielis operibus habentur.

§. 15. In mediis hisce calamitatibus nec aliis Sapientiæ studia defuisse, *Esdra* exemplo suo docet, qui sacrarum Literarum peritiâ, & Legis tradendæ studio summus habebatur. Hic collapsam cum ipso Regimine Eruditionem restituebat, renovatæque urbis populum de altiori (a) suggestu adstantibus non paucis Collegis publicé docebat. Idem quoque incuriâ Judæorum, & Babyloniorum impietate sublatos Codices Sacros restauravit, conquisivit, & *Nehemiâ* fidelem operam conferente, (b) *Bibliothecam* Hierosolymis constituit, *Davidis, Prophetarumque* Libros, & *Regum Diplomata* comprehendentem. Ipsum quoque *Esdram* non paucos cum *Nehemiâ* Commentarios scripsisse, ex posteriori Maccabæorum Libro colligere est; sed præter parvas utrius-

(a) Lege de Prophetis his & eorum scriptis *Mich. VValtherum* Off. Bibl. Rep. 2. Thec. 4. artic. 2. 3. 4. it. *Joh. Gottlob. Carpzovii* Introduct. in Vet. Test Part. 3. cap. 2. seqq. (b) Dan. 1. v. 3. 17. (c) Contra eos prolixe pugnat *Iulius Bartoloccius* Bibliothec. magna Rabbin. Tom. 1. n. 459 sed judæorum mentem aliter explicat, & cum Christianis conciliare quærit *Richardus Simon* Hist. Critica Vet. Test. Lib. 1. c. 9. adde *Pet. Allix.* in consider. in Libros S. Script. Tom. 2. cap. 3. it *Sam. Basnagii* Differt. 8 Annalium Polit. Eccles. Tom. 2. post sec. 3. additum, it *Iac Basnagii* Relig. Iudæorum Tom. 3. Lib. 4. cap. 19 & 22. (a) Nehem. 8. v. 4. lege de Esdra *Iac. Salianum* A M. 3621. pag. 6. seqq. *Car. Sigon.* de Rep. Hebr. L. 5. cap 10. *Mich. VValther* Rep. 2. Thec. 2. arc. 10. 11. (b) 2. Maccah. 2. v. 13. De multis Esdræ Libris agit ex *Pici mirandul.* Apologiâ *Sixtus Senens.* Bibl. Sanctâ Lib. 2.

utriusque Historias (c) in sacro Codice existentes nihil residuum habemus. Libros quidem *Scripturæ S.* plane deperditos, & per inspirationem *Esdræ* redditos fuisse (d) nonnulli volunt; sed (e) *Athanasius* totam rem diligentiæ adscribit, Librosque diligenter ab *Esdra* custoditos tandemque prolatos asserit.

§. 16. Post *Nehemiæ* tempora res Hebræorum magnam partem in obscuro latent; probabile tamen est, fœdatam non parum fuisse Judaicæ doctrinæ puritatem Babylonica vanitate & superstitione, quam partim Judæi ipsi rebus Babylonicis assueti, partim Assyriorum Coloniæ in terram Israëliticam (a) antea traductæ secum advexere, unde & *Samaritana* (b) colluvies nata. Circa *Alexandri M.* tempora Eruditionis curam Judæis non defuisse, ex eo colligere licet, quod *Iaddus* Pontifex è Bibliothecâ *Sacra* prolatum (c) *Danielis* Codicem *Alexandro* ostenderit & explicaverit. Imò, non parvi æstimandum *Aristotelis*, ambitiosi alioquin Philosophi, testimonium, qui, ut in *Clearchi Solensis* (d) fragmento quodam habetur, in Asia ad se venisse Judæum quendam dixit, tanta Eruditione atque *Scientiâ* conspicuum, ut præ illo omnes Græci præsentes trunci esse & stipites viderentur.

§. 17. Sed vix unquam secundi Templi ævo Judæi majus specimen Eruditionis suæ ediderunt, quam cum, *Ptolomæo Philadelpho* illud per Legatos petente, LXXII. Viri, (a) hebraicâ pariter & græcâ Doctrinâ excultissimi, ab *Eleazaro* (b) Sacerdotum Principe in Ægyptum mitterentur; ex quorum numero apparet, Hierosolymis eo tempore Sacrarum aliarumque literarum studia egregiè floruisse. Quantâ verò hi Viri Prudentia præditi fuerint, tam ex ipsâ versione S. Scripturæ accuratissimè adornatâ, quàm ex prudenti colloquio

(c) Pro recentioris Autoris opere habet *Joh. Clericus* in Judiciis Theologor. de Hist. Criticâ Rich. *Simonis* Epistol. 8. (d) *Chrysostomus* Hom. 8. in Epist. ad Hebræos. *Theodoretus* in Præfat. in Psalmos. (e) In Synopsi, quæ quid. a plurimis Athanasio abjudicatur. Lege *Ioh. Henr. Maji* Diss. 3. Rich Simoni, & ejus adversariis oppositas Francf. 1690. (a) 2. Reg. 17. v. 24. seqq. (b) Lege Christoph. Cellarii Collectanea Hist. Samaritanæ de Politia Relig. & re literaria hujus Gentis Cizæ 1688. 4. it. 2. Epist. de hod. statu Gentis Samarit. ad *Jos Scaligerum* scriptas, a *Joh Morino* explicatas, quæ cum aliis Antiquit. Eccles. Orient. prodiere Lond. 1682. & Lips. 1683. 12. (c) Iosephus L. 11 cap. 8. Ant. Iud. (d) Cit. a *Theoph Spizelio* in Coronide philolog. addita ad S. Bibliothecarum arcana retecta §. 1. ex *Josephi* Lib. 1. cont. *Apion*. it. *Eusebio* de Præp. Evang. Lib. 9. c. 5. 6. (a) Prolixe omni. ap. *Ioseph*. Lib. 12. c. 2. Ant. Iud. Add *Irenæus* Lib. 3. c. 25. *Iustinus Mart*. Parænesi ad Græcos; *Tertullianus* in Apologetico, *Clem. Alexand.* Lib. 1. Stromat. imo & *Eusebius* Præp. Evang. Lib. VIII. c. 2. 3. 4. 5. Lege max. *Joh. Frickium* in prooem. ad Biblia Gr. Lips. 1697. 8. (b) Oniæ fil. Simeonis Justi fratre.

quio cum Rege, durante (c) ſeptem dierum convivio inſtituto, apparet, ſi quidem *Ioſepho* & (d) *Ariſtæo* Hiſtoriæ hujus Scriptoribus, plena fides danda. Sed deſtructâ deinde per *Antiochum Epiphanem* omni Judæorum felicitate, etiam Eruditio interiit; cum & Tyranni hujus juſſu, S. Scripturæ Codices conquirerentur, & igni injicerentur.

§. 18. Poſt ea tempora collabentibus magis magisque Judæorum rebus etiam eorum Eruditio ſimul collapſa eſt (a) *Iudæi Helleniſtæ* Græcorum Philoſophiam amplectebantur, quibus etiam (b) *Ariſtobolus*, Ptolomæi Philometoris Præceptor annumerandus, qui Peripateticorum Sectæ firmiter addictus, & in eâ inſigniter eruditus, alios quoque Judæos iisdem imbuere principiis fruſtra quæſivit, cum plurimi eorum Decretum à Patribus factum: (c) *Maledictus, qui docet Filium ſuum Philoſophiam Græcam*, rigoroſè obſervarent. In ipſâ autem Judæa aliarum artium ſtudia floruiſſe, R. *Iehuda* (d) *Levita* jactat, qui Synedrii Aſſeſſoribus mandatum fuiſſe dicit, ne ipſos lateret ulla Scientia, ſive vera, ſive imaginaria, ſive ex conſenſu & inſtituto hominum excogitata, adeò, ut etiam incantationum magicarum, & linguarum variarum peritiam habere debuerint. Judæis Helleniſtis ſine dubio annumerandus erit *Ezechiel* Poëta tragicus, cujus verſus fere L. (e) *Clemens Alexandrinus* citat.

§. 19. In hoc rerum Judaicarum ſtatu ſectæ *Phariſæorum, Saducæorum,* & *Eſſæorum* ortæ ſunt, & quidem ſequenti ferè occaſione: (a) Orta inter Le-

(c) *Ioſephus* l. c. 12. dies citat. (d) Ariſtæus ad Philocratem fratrem de 72. Legis interpretibus, Pro ſuppoſititio non immerito habetur. Vide *Voſſium* de Hiſt. Gr. L. I. c. 15. et. max. *Humfr. Hody* in Diſſ. contra Ariſtæam Oxon. 1685. 8. it *Ant. van Dalen* Diſſ. ſuper *Ariſtæam* cum textu illius Amſt. 1705. 4. (a) De iis legatur *Rich. Simon* in Hiſt. Crit. Vet. Teſt. Lib. 2. c. 17. adde *Gu. Ern. Tenzelium* in Colloq menſtr. 1690. in append. contra *Matth. Tatium* ſ. *Ioh. Reuckium* & An. 1689. Decembri (b) 2. Maccab. I. v. 11. adde *Clem. Alex.* L. 1. Strom. it. *Euſebium* L. 8. c. 3. Præp. Evang. Lege *Joh. Buxtorff.* ad Libr. Coſri p. 33. (c) Confer. *Hornium* in Hiſt. Philoſ. L. 4. c. 2. (d) Part. 2. §. 64. Lege *Theoph. Spizelii* Coronid. Philolog. ad Arcana Bibl. retecta §. 2. (e) Lib. 1. Stromat. Lege *Sixt. Senenſ.* L. 4. Bibl. Sanctæ. *Voſſium* de Poëtis Græc. p. 90. Sed hunc *Guil. Cavius* & Steph. le Moyne 2. Seculo poſt Chriſt. nat. vixiſſe putant. vide *Cavium* ad An. 190. (a) Hæc plurima ex mente *Eduardi Simſonis* in Chron. Cathol. part. 6. ad An. 3896. Aliter *Otto Heurnius* de Philoſophiâ Barbaricâ, in Indico. cap. 22. 23. 24. Legatur præcipuè *Ioſephus* Ant. Iud. Lib. 13. c. 8. 9. Lib. 15. c. 13. primario Lib. 18. c. 2. & de bello Judaico Lib. 2. c. 7. Adde de 3. Judæorum Sectis opuſcula *Nic. Serrarii, Ioh. Druſii, Ioſ. Scaligeri* cum *Iac. Triglandii*

Legis Interpretes dissensione, quidam se *Karraim* dicebant, & nil, nisi verba Legis accipiebant; alii *Hasidim* dicebantur, qui supererogationes, Legumque consequentias addebant, & tandem præcepta Supererogationis in Canones redigentes, eorumque observationem ab aliis exigentes, se *Perusibim*, id est, Segregatos vocabant, ex quà appellatione nomen Pharisæorum natum. Ex alterâ Sectâ *Karraim Antonius* quidam, seu *Antigonus Sochaus*, *Simeonis* Iusti Discipulus, docebat: *DEUM esse colendum, ex mero amore; non propter præmia futura*; quam Sententiam non rectè intellectam *Sadoc*, unus ex Discipulis, interpretabatur, publiceque docebat: *Nulla esse præmia futura.* Hujus itaque Asseclæ futuram vitam resurrectionemque negarunt, & â Magistro *Sadducæi* dicti sunt.

§. 20. *Essæi* hâc occasione orti sunt: cum *Iohannes Hircanus Simonis* Filius, relictâ *Pharisæorum* amicitiâ, *Saduceos* amare, Pharisæosque premere inciperet, non pauci horum deserta petierunt, ibique rigidam, solitariam, cælibemque vitam agentes, â tacendo, seu quiescendo *Essæi* dicti sunt. Cætera Judæorum ante Christum natum seu obscura, s. fabulosa sunt; & quamvis magnam inter eos (a) Rabbinorum copiam fuisse non negemus; hi tamen relictâ veriori Sapientiâ, anilibus fabulis, aut vanis superstitiosisque artibus, paucissimis exceptis, operam dabant. Et, licet Rabbini tum *Synedrii* sui Assessores singulos omnium scientiarum gnaros faciant, aut cum R. Iochanan (b) LXX. Linguarum peritiâ insignes proferant, hoc ipso tamen nihil aliud, nisi insigne mentiendi studium demonstrarunt.

dii Diatribe de Secta Karæorum, edita Delphis 1703. 4. it. *Ioh. Lundii* Jüdische Heiligthümer Lib. 4. c. 11-17. *Ioh. Franc Buddei* Hist. Philos. Hebræor. §. 19. 20. 21. *Sam Basnagii* Annal. Polit. Eccl. Tom. 1. p. 166. seqq. *Iac. Basnag.* Hist. Iudæor. Lib. 2. c. 6. 7. 8. it. *Ioh. Reiskii* de Sadducæis. (a) Huc referenda *Iul. Bartoloccii*, Ord Cisterc. Biblioth. magna Rabbinica, Romæ 1672. fol. & R. *Schabtai Ben. Joseph* Bibliopolæ VVratisl. Labia dormientium, edita Hebr. Amstelod. 1681. in 4. Versio latina elaborata d. nou edita per *Gustav. Peringerum*; aliam promisit *Christ. VVormius*, in corruptis antiquitatum Hebraicarum apud *Tacitum & Martialem* vestigiis Hafn 1693. 4. Lege & *Andr. Sennerti* de Scholis, studiis & Academiis Hebræorum, in parte 1. Exercitationum philolog. it. *Ioh. Henr. Ottonis* Hist. Doctorum Mischnicorum, qua Synedrii Magni Præsides, recensentur. Bern. 1672. & Amst. 1702. 8. it. *Ioh. Franc. Buddei* Hist. Philos. Hebr. maxime in notis ad §. 22. (b) In Gemara Babyl. ad Tit. Sanhedrim. c. 1. Lege *Theoph. Spizelii* Cronid. Philolog. §. 2.

CAP. II.
De Barbarorum Eruditione.

§. 1.

INter Gentes profanas olim Græcos, Romanosque ſtudia bonarum artium longe accuratius excoluiſſe reliquis omnibus, nemo facile negabit; ſed & illud manifeſtum eſt, inter illas nationes, quas Græci Romanique barbaras vocarunt, citius literas artesque floruiſſe, & ab earum nonnullis demum ad Græcos vel Italos perveniſſe. (a) Harum itaque Gentium, ut vulgò audiunt, Barbararum, Eruditionem antiquam inquiſituri, ſecundum tres orbis partes, *Aſiaticam* primo, tum *Africanam*, & tandem *Europaam* paucis delineare volumus.

§. 2. Inter *Aſiaticas* Gentes *Aſſyrii* & *Chaldai* primi fuerunt, qui tam bonas, quam vanas (a) & ſuperſtitioſas artes excoluere. Hæc Gens per omnem vitam philoſophata eſt, & in ſyderali *S*cientiâ præ cæteris mortalibus excelluit, ut *Diodorus Sic.* (b) teſtatur; quam *S*cientiam juvit, quod in camporum patentium æquoribus habitaret, ubi ex terrâ nihil eminuit, quod contemplationi cæli officere poſſet, ut Cicero (c) loquitur. Quantâ ſolertiâ Parentes Filios ſuos has artes docuerint, prolixe *Diodorus Sic.* (d) deſcribit; quâ induſtriâ effecerunt, ut *Aſtrologia* ipſa *Chaldaica Ars*, *Aſtrologi* autem omnes *Chaldai* dicerentur.

§. 3. Unde hanc artem *Aſſyrii* primo hauſerint, difficile dictu eſt, cum in tantis remotæ Antiquitatis tenebris veram ex multis eligere opinionem haud facile liceat. Qui ex *Sethi* columnis (a) principia artis deducunt, incerto nimis fundamento nituntur; nec forſan meliori jure *Plinius* (b) *Belo* Aſtrologiæ

(a) De Barbaricâ Philoſophiâ legendi: *Ottonis Heurnii* Barbaricæ Philoſophiæ Antiquitatum Libri II. Lugd. Bat. 1600. 12. *Chriſt Kortholti* Tractatus de Origine progreſſu & Antiquitate Philoſ. Barbaricæ Jenæ 16[illegible]0. 4. *Thom. Burnetius* etiam Archæologiæ Philoſophicæ Libro I. de Gentium Barb. antiquitatibus liter. agit. Londin. 1692. 4. (a) Vid. *Heurnius* Lib. I Phil. Barb. qui Chaldaicus inſcribitur. (b) Lib. 2. c. 29. (c) Lib. 1. de Divinatione (d) Loc. cit. adde *A. Gellium* Noct. Att. Lib. 1. c. 9. & *Phavorini* Orationem de Chaldæis ap eundem Lib. 14. cap. 1. De Chaldæorum, Zabæorum, Nabatæorum aliorumque vicinorum antiqua religione varia ex Arabibus collecta refert *Ioh. Henr. Hottingerus* Hiſt. Orient. Lib. 1. cap. 8. ' *Thoma Stanlei* Hiſtoriam Philoſ. Chaldaicæ, magno operi de Philoſophis Græcis ſubjunctam transtulit, & cum notis edidit *Ioh. Clericus* Amſt. 16[illegible]0. 8. (a) Vid *Ioſeph*, Lib. 1. Ant. Jud, cap. 4. extr. (b) Lib. 6. c. 26. Hiſt. Nat.

logiæ inventionem adſcribit, per quem *Hornius* (c) Nimrodum intelligit, qui tamen, ſi *Bocharto* (d) fides habenda, Turre Babylonica, ſicque etiam Aſtrologiæ inventione poſterior fuit. *Abrahamum* Chaldæos hanc artem docuiſſe, *Ioſephus* (e) *Beroſi* autoritate demonſtrare nititur, quod & *Eupolemus* apud *Euſebium* (f) confirmat, qui docet, *Abrahamum* Chaldaicam divinandi artem inveniſſe; cui tamen itidem Turris Babylonica fidem derogare videtur. Nec majoris momenti eſt, quod *Servius* (g) ait, *Prometheum* primum Aſſyriis Aſtrologiam indicaſſe.

§. 4. *Turris Babylonica* (a) mirabili ſtructura ſua docuit, jam tum ſecundo poſt diluvium ſeculo artes & ſcientias his gentibus notas fuiſſe; ſive illa turris unicé nominis perennitatem, & diſperſionis evitationem, (b) ſive etiam commodiorem ſyderum contemplationem pro ſcopo habuerit. Videntur huc pertinere *Plinii* verba qui teſte *Epigene*, gravi Autore, docet, (c) apud Babylonicos DCCXX. annorum obſervationes ſyderum coctilibus laterculis fuiſſe inſculptas; quo etiam trahendum, quod *Simplicius* (d) refert, *Calliſthenem*, cui cum *Alexandro* abeunti id negotium *Ariſtoteles* dederat, MM. circiter annorum obſervationes Aſtronomicas ex Babyloniâ remiſiſſe. Non tamen illud diſſimulandum, nec omnibus ſummam hanc antiquitatem Babylonicam veram videri, de quâ & *Phavorinus* apud *Gellium* (e) dubitat; nec adeò accuratam hanc artem apud eos fuiſſe, cum *Diodoro Siculo* teſte nec ullas Eclipſium demonſtrationes aut prædictiones (f) habuerint; cumque lunam non alieno lumine lucere, ſed potius dimidiâ parte cadentem, dimidiâ cæruleam docuerint, prout ex *Beroſi* Hypotheſibus (g) *Salmaſius* docet.

§. 5. Inter has Gentes etiam origo omnium Linguarum quærenda, quippe quæ à Turris Babylonicæ ædificatione ob immiſſam divinitus linguarum (a)

 con-

(c) Hiſtor. Philoſoph. Lib. 2. c. 2. (d) In Phaleg. lib. 1. cap. 10. extr. (e) Lib. 1. cap. 15. ant Jud. (f) De præpar. Evangel. lib. 5. c. 17. (g) ad 6. Eclog. Virgilii. (a) Vid. *Athanaſ. Kircheri* Turris Babel. Amſt. 1678 fol. *Sam. Bocharti* Geograph. Sacr. Part. 1. ſ. Phaleg. Lib. 1. cap. 13. 14. 15 ubi miræ de turris altitudine opiniones referuntur. (b) Geneſ 11. v. 4. Lege *Ioh. Hen. Heideggeri* Hiſtor. Patriarch. Exerc. 21. Part. 1. *Ioach. Columbi* de cauſis extructæ Turris Babel. & *Herm. von der Hardt* Ephemerid. Philoſ. Diſc. 3. (c) Hiſt Nat. L. 7. c. 56. (d) Comment. 46. in Ariſtot. Lib 2. de Cœlo. (e) Noct. Attic. L. 14 c. 1. Fabuloſitatem Antiquitatum harum egregie demonſtrat *Iſaac Iaquelot* in Diſſ. de Exiſtentia Dei contra Epicureos & Spynoſiſtas cap. 19. Hagæ 1697. 4. (f) De Aſtronomiâ & Aſtrologiâ Chaldæorum agit *Diod. Siculus* Lib. 2. c. 30. 31. (g) In Præfat. ad Diatribas de annis Climactericis. (a) Non per linguarum mutationes, ſed linguæ balbutientis pœnam rem explicat *Camp. Vitringa* Sacrar. Obſerv. Lib. 1. c. 1. miros de geneſi linguæ conceptus habet *Io. Pet. Erici* in Ανθρωπογλωττογονία Venet. 1697. 4

confuſionem recedere neceſſe habuerunt, cum prius unica in orbe lingua inveniretur; quod non modo cœleſtis (b) Veritas, ſed & Gentilium nonnulli, ut *Abydenus* apud *Euſebium* & Sibylla quædam apud Joſephum (c) indicant. Quæ illa omnium prima lingua fuerit, dubium quidem eſt; (d) ſed quamvis *Maronitæ* Chaldaicam ſive Syriacam, *Theodoreto* idem ſentiente, ſubſtituant, *Goropius Becanus* (e) Scythicam ſuam ſive Germanicam antiquam omnibus præferat, *Phil. Cluverus* (f) primam linguam non niſi in vita æterna iterum apparituram ſtatuat, imo & *Iohannes Clericus* (g) nullam hodie exiſtentium linguarum primævam fuiſſe, ſed eam inter varias dialectos evanuiſſe putet; Hebræa tamen lingua à plurimis pro fundamentali & prima habetur, quod non tantum *Iudæi* (h) & *Cabaliſtæ*, verùm & plurimi Patres veteris Eccleſiæ, *Hieronymus*, (i) *Auguſtinus*, (k) aliique teſtimonio ſuo comprobant.

§. 6. Quot linguæ eo tempore in Babylone enatæ ſint, etiam explicare difficile eſt; quamvis enim Judæi LXX. (a) populos & Linguas evaſiſſe, multis rationibus probare nitantur, & quamvis Patres antiquæ Eccleſiæ, *Clemens Alex.* (b) *Euſebius*, (c) *Epiphanius*, (d) *Auguſtinus*, (e) & *Proſper Aquitanicus* (f) aliique LXXII. Linguas citent, omnes tamen certo fundamento deſtituuntur. Quomodo autem Eruditio in Babylonià creverit, & ad poſteros propagata ſit, obſcurum eſt, paucaque reſtant, tam ex Sacris quam profanis Scriptis eius rei monumenta, quæ paucis eruere noſtrum erit.

§. 7. Circa Ægyptiacæ calamitatis tempora in vicinia Babyloniæ habitaſſe videtur *Iobus*, quem Eſavi Filium ex Beſſara conjuge fuiſſe *Ariſteas* in Iudaica Hiſtoria, *Euſebio* (a) teſte, dubia fide docuit. Hujus Viri ſumma

(b) Geneſ. 11. v. 1. (c) Ant. Jud. l. 1. c 9. (d) Lege Sam. Bochart. Geogr. Sacræ Lib. 1. cap. 15. (e) In Indo-Scythicis & Hermathena. (f) German Antiq. Lib. 1. c. 8. (g) In Diſſert. 1. addita ad Geneſin, edit. Amſt. 1693. fol. (h) Bochartus l. c. (i) In Sophoniæ c. 3. & Epiſt. 144. (k) De Civitat. DEI Lib. 16. c. 11. Lege & *Steph. Morini* Exercitationes de Linguà primævâ, qui pro Hebraicâ pugnat. Vltraj. 1694. idem faciunt *Chriſtoph. Crineſius* in Babel ſ. de confuſione Linguarum Norimb. 1629. 4. Et præ cæteris *Val. Ern. Læſcherus* de cauſis Ling. Hebr. Lib. 1. c. 2. & 3. Lipſiæ, 1706. 4. (a) Juxta numerum Filiorum & Nepotum Noæ. Gen. 10. Lege *Bochartum* L. 1. c. 15. (b) Lib. 1. Stromatum. (c) In Chronico. (d) In Panario Lib. I. §. 5. (e) De Civit. DEI L. 16. c. 3. (f) De Vocatione Gentium Lib. 2. cap. 4. aut *Proſper Aurelianenſis*, ut videtur *Voſſio* in Hiſt. Pelag. lib. 1. cap. 20. (a) Præpar. Evang. Lib. 9. c. 25. Fuiſſe eum ex Eſavi progenie probat multis Argumentis *Mich. VValtherus* Offic. Bibl. Rep. 2. Thec.

ma & ſublimis Eruditio, Sacræque Sapientiæ incomparabilis notitia ſatis ex ejus Libro apparet; qui ſive ab ipſo *Iobo*, ut *Pineda* ſtatuit, ſive à *Moſe* ut *Bellarminus* (b) multis rationibus probare nititur, ſive à Propheta quodam, ut *Iſidoro* (c) placet, ſcriptus ſit, divino certè Spiritu ſuggerente ſcriptus, (d) rebusque profundiſſimis repletus fuit. Nec Amici *Jobi*, *Eliphas Themanites*, *Bildat Suhites*, *Zophar Nahamathites*, & *Elihu*, magnæ Eruditionis laude privandi ſunt, quamvis genuinis principiis deſtituti ſanctiſſimam veritatem erroneis opinionibus maculent.

§. 8. Inter *Chaldaeorum* Eruditos meritò etiam referendus eſt *Bileam*, qui ad Euphratem (a) in montibus habitans, Augur, Magus & Incantator erat, tantæ quidem Autoritatis, ut crederetur aliorum fortunam ſolis carminibus ſuis moderari poſſe; inde & *Balak*, Rex Moabitarum ad maledicendum Iſraëlitis eundem accerſebat. Quamvis autem hunc Hebræi ſecundum *Hieronymi* (b) teſtimonium, item *Tertullianus* & *Proſper Aquit.* imò & inter recentiores *Otto Heurnius* (c) pro pio & ſancto Propheta habeant, contrarium tamen partim ex criminibus & mortis genere in ſacris Literis annotatis, partim ex *Origenis*, (d) *Auguſtini*, (e) & aliorum plurimorum teſtimoniis, luculenter apparet. (f) Scripta hujus Pſeudoprophetæ inter Succeſſores extitiſſe, & *Magis* Chriſti cunas accedentibus cauſam itineris fuiſſe *Origenes* putat.

§. 9. Purior autem reddita eſt *Chaldaeorum* Philoſophia, cum Iudæi captivi iisdem ubique miſcerentur, & ſanctus Propheta *Daniel* Magorum Præfectus Scholas purioris Sapientiæ inſtitueret, ut ſupra docuimus. Reliqua

---

Thec. 3. arc. 1. Ad Babylonios eum pertinere ex multis Aſtronomicis patet, ut c. 9. v. 9. c. 38. v. 30. *Pet. Iurieus* in Hiſt. critica dogmatum Part. 1. c. 2. & 3., *Iobum Abrahami* ex fratre Nahor Pro-Nep. putat *Herm. van der Hardt* in Ephem. philol. Diſc. 5. filium Iſaſchar dicit. (b) De Script. Eccleſiaſt. (c) In Etymol. L. 6. c. 1. (d) Miras de Libro Jobi opiniones vide in *Camp. Vitringa* Sacrar. Obſerv. Lib. 1. c. 1. adde *Ioh. Clerici* Iudicia Theol. Holland. de *Rich. Simonis* Critica Epiſt. 9. cujus impia placita diluit *Ioh. Henr. Majus* Diſſert. 1. inter Diſſ. ſelectiores de Scriptura S. Multa ficta inſperſa putat *Lud. El. du Pin* in Biblioth. Aut. Eccleſ. Tom. 1. (a) Numer 22. v. 5. & cap. 23. v. 11. Legantur de eo *Heurnius* in Indico Tract. 2. cap. 7. *Sixtus Senenſ.* Bibl. S. Lib. 2. *G. Hornius* Hiſt. Phil. L. 2. c. 6. pro *Zoroaſtre Bactr.* habet Lamias qs. Bileamias dici inepte putat. (b) In Traditionibus in Geneſin; quod opus quidem dubium eſt. (c) De Philoſ. Barb. in Indico loc. cit. it. *Pet. Iurieu* in Hiſt. critica Dogmat. & Cultuum Part. 1. cap. 5. (d) Homilia 13. in Numer. (e) Quæſt. 47. & 48. in Num. (f) Legantur multa apud *Sallianum* A. M. 2583. num. 61. & ſeqq. Vide & ea quæ *Ant. Ricciardus* in Comment. Symbolicis profert. Rom. 1591. fol.

liqua *Chaldaeorum* in obscuro latent; quamvis etiam post Christum natum *Chaldaeorum* artes adhuc floruisse, (a) ex multis Scriptorum testimoniis clarum sit.

§. 10. Monumenta Chaldaicæ Eruditionis pauca vel nulla restant; prout & paucorum nomina sunt, qui has artes docuerunt. *Sibylla Erythraa* (a) Babylonia fuisse dicitur à *Lactantio*, cujus Oracula nonnulla hodienum (b) quamvis fide dubia, circumferuntur. Sic etiam *Sibylla*, quæ vulgo *Persica* audit, pro *Chaldaa* habetur à *Justino Martyre*, (c) qui eam celeberrimi *Berosi*, Sacerdotis Beli filiam fuisse tradit. *Berosus* ille, cui ob divinas prædictiones *Athenienses* statuam inauratâ linguâ posuerunt, ut *Plinius* (d) testatur, Historiam Chaldaicam tribus Libris, circa *Ptolomai Philadelphi* tempora conscripsit; sed hujus thesauri nisi parva quædam fragmenta, apud *Josephum* (e) restant; mendacia enim *Joh. Annii Viterbiensis* nemò sanæ mentis pro *Berosi* scriptis habebit. Præter hunc etiam *Strabo* (f) *Seleucum Chaldaum* citat, ubi & varias Chaldæorum Sectas recenset. *Democritus* etiam de sacris in Babylone literis scripsisse apud *Laërtium* (g) dicitur, sed & illud opus interiit. Nonnulla tamen adhuc de Sapientia Babyloniorum à *Michaële Psello* conservata sunt, (h) qui Scholia in oracula Chaldaica, & dogmatum Chaldaicorum brevem declarationem scripsit.

§. 11. Chaldæis Persæ succedunt, quorum Eruditi *Magorum* nomine noti, in magno olim habebantur pretio. Horum primus *Zoroaster* fuisse creditur; quem Bactrianorum Regem fuisse, primumque artes magicas invenisse, & Mundi Principia, syderumque motûs diligentissimè spectasse, *Justinus*

(a) Sic Faustina amore gladiatoris captâ à Marito M. Antonino Chaldæi in Consilium vocati, qui & medelam attulerunt, *Jul. Capitolin.* in Marco cap. 19. (a) Vide de Sibyllis *Lactantium* Div. Instit. Lib. 1. c. 6. & de irâ DEI c. 43. (b) Sibyllarum Libri 8. Versibus heroicis descripti Græci cum notis *Xysti Betuleji* Bas. 1545. 8 Lat. Seb *Castalio* Basil. 1559. it. Gr. & Lat. *Ioh. Obsopaus* Paris. 1579. 8. Elegantissimè à Serv. Gallæo Amstelod. 1689. 4. Lege *Casim. Oudini* Disput. de Carm. Sibyllinis Tom. 1. de Script. Eccl Sec. 2. p. 142. sqq. (c) In Parænesi ad Græcos. Approbat illud *Onuph. Panvinius* de Sibyllis; negat penitus *Vossius* de Hist. Gr Lib. 1. cap. 13. (d) Hist. Nat. Lib 7. c. 37. (e) Lib. 1. c. 5. & 15. & Lib. 10. cap. 2. & 12. Ant. Jud. item Lib. 1. contra Ap. Lege de *Beroso Eusebium* de Præp. Ev. Lib. 10. cap. 11. (f) Lib. 16. (g) Lib 9 cap. 7. (h) *Thom. Stanley* in Hist. Philosophicâ post Græcos Philosophos adjecit Historiam Philos. Chaldaicæ lectu dignissimam, quæ Lat. reddita à Ioh. Clerico prodiit Amst. 1690 8. *Pselli* expositio in Orac. Chaldaica Græce prodiit Paris. 1538. 4. imò & à *Ioh. Obsopao* Oraculis Sibyllinis in fine additæ sunt.

stinus (a) asserit. Sed Ammianus Marcellinus (b) eum ex Chaldæorum arcanis multa didicisse, docet. Ab hoc diversum *Zoroastren* Persam fuisse putat *Heurnius*, (c) qui Magiæ impuræ Autor exstiterit. Bactrianus autem *Zoroaster, quem Plinius* (d) exactius describit, dicitur de pretiosis lapidibus Libros V. de Astrorum effectis I. de Agricultura V. & vicies centum millia versuum futurorum prænunciorum scripsisse; quæ omnia cum innumeris aliis *Hermippus* collegit, & in indices digessit, ut *Plinius* (e) testatur. Quamvis autem hæc omnia diu amissa sint, tamen *Ioh. Picus Mirandulanus* (f) se quædam de iis possidere gloriabatur.

§. 12. Auxit hanc Magorum Scientiam *Hystaspes Darii* Pater, ut *Ammianus* (a) *Marc.* docet, qui cum Indiæ secreta fidentius penetraret, *Brachmanorum* monitu, rationes mundani motûs & siderum, melioresque Sacrorum ritûs edoctus, ex his quæ didicerat aliqua Magorum sensibus infudit, quæ illi cum disciplinis præsentiendi futura per suam quisque progeniem posteris ætatibus tradiderunt. Inter posteros ejus in hac arte pauci noti sunt, præter *Ostbanem*, qui Xerxem in Bello contra Græcos comitatus est, &, ut *Plinius* (b) docet, Græcorum populos, ad rabiem, non aviditatem modo Scientiæ Persicæ egit. Non minor tamen celebritas fuit alterius *Ostbanis*, (c) qui Alexandrum comitatus, orbem terrarum peragravit. Præter hos vix aliquis magni nominis inveniendus, nisi quod *Suidas Ocbum*, Persarum Philosophum citet.

§. 13.

(a) Lib. 1. c. 1. Multa curiosa & vulgo ignota de Zoroastre è Scriptoribus Orientalibus adfert *Barth. Dherbelot* in Biblioth. Orientali, editâ Gall. Paris. 1697. fol. adde *Nic. Gurtlerum* de Originibus Mundi Lib. 1. cap. 10. §. 35-39. (b) Lib. 23 cap. 8. (c) De Barb. Philosoph. L. 2. c. 1. ubi & ejus Oracula XI. capitibus adducit, è Plinii Lib. 30. cap. 1. sumta. (d) Lib. 30. cap. 1 Hist. Nat. (e) loc. cit. (f) In Epist. ad Mars. Ficinum. Oracula Zoroastris cum Comm. *Gemist. Plethonis* edidit *Lud. Tiletanus* Paris. 1535. it. *Franc. Patritius* cum aliis Ferrar. 1591. fol. Lege *Ioh Henr. Ursini* Lib. de Zoroastre Bactrianorum Nor. 1565. 8. (a) Lib. 23. c. 8. ubi de Magorum loco, doctrina dignitate &c. non pauca notabilia habet. Huc spectat *Thom. Hyde* Theol. Oxon. Hist. Religionis veter. Persarum eorumque Magorum &c. Oxon. 1700. 4. (b) Hist. Nat. Lib. 30. c. 1. ubi summam literarum claritatem & gloriam ex Scientia Persarum semper petitam fuisse dicit. (c) Plinius l. c. Lege de Magorum Collegiis *Dan Georg Morhofium* in Polyh. Lib. 1. cap. 13. it. *Barth. Dherbelot*, in Bibl. Orient. qui Magos & Zabios s. Sabios diversas sectas facit. *Thom. Stanley* Magos & Chaldæos pro iisdem habet, sed refutatur ab interprete *Ioh. Clerico*, qui Magos sacrorum Antistites, Chaldæos meros Astrologos fuisse probat.

§. 13. Magnam verò *Magorum* Authoritatem fuisse, ex multis Authorum testimoniis constat, cum *Apulejo* (a) teste, non ulli temerè inter Persas concessum esset, *Magum* esse, haud magis, quam regnare; cumque, ut *Cicero* (b) ait, nullus Rex Persarum esse potuerit, qui non antea Magorum Disciplinam Scientiamque perceperit. Ex his quatuor Viri eligebantur, Sapientissimus, Justissimus, Temperantissimus & Fortissimus, quibus regii Filii, XIV. annis nati, in disciplinam tradebantur, ut *Plato* (c) docet. Doctrinam autem *Magorum Diogenes Laërtius* (d) prolixè describit, qui eos Idola rejecisse, sexum Diis attributum risisse, corporum combustionem aversatos fuisse, de Justitia differuisse, futura præscivisse, & alia multa profert.

§. 14 Vicini *Persis* sunt *Indi*, quorum Philosophi olim celeberrimi, (a) ignoto vero nomine, à Græcis *Gymnosophistæ* appellabantur, & in *Brachmanas* & *Germanas* dividebantur. *Brachmanum* multa millia fuisse, simulacra non coluisse, soli DEO attendentes, ab omni malitiâ abfuisse, *Bardesanes* Syrus apud *Eusebium* (b) docet. Unde hæc Eruditorum gens originem sumserit, obscurum est; *Heurnii* (c) enim opinio, *Abrahamum* filios suos è concubinis natos, multis opibus & artibus instructos in Orientem, hoc est, in Indiam misisse, quorum progenies Gymnosophistæ fuerint, vix fide digna videtur. *Brachmanes* cum Græcis Philosophis in multis conveniebant, filios suos à parvulis magnâ curâ instituebant, quibus non nisi post XXXVII. annos liberè vivere licebat; & præter accuratam multarum rerum Scientiam, mortem nativitatem ad veram illam & felicem vitam esse dicebant. (d) *Germanum* alii *Hylobii* dicebantur, qui duram in Sylvis vitam agentes, Regibus consilia suppeditabant; alii Medici erant, qui peculiari arte sanitatem hominum curabant; quæ omnia prolixè *Strabo* (e) ex *Onesicrato* refert.

§. 15.

(a) In Apolog. 1. ubi accusatus quod *Pudentillam* magicis carminibus tentaverit, se excusat. (b) De Divinatione Lib. 1. (c) In Alcibiade priori. (d) In Præfatione. (a) Lege *Strabonem* Lib. 15. *Palladium Galatam* de Gentibus Indiæ & *Brachmanibus Ambrosius* de moribus *Brachmanum* & Anonymus de *Brachmanibus* ab *Eduardo Bissæo* Gr. & Lat. editi sunt Lond. 1665. 4. (b) De Præpar. Evang. L. 6. c. 8. c. 9. dicit, *Bardesanum* summam chaldaicæ doctrinæ perfectionem adeptum fuisse. Eum de Indorum Gymnosophistis Librum scripsisse *Porphyrius* docet de abstinentia ab animatis L. 4. c. 17. ubi & fragmentum ex eo adfert. (c) De Barb. Philos. L. 2. c. 2. (d) Sarmanæ dicuntur à Clem. Alexandr. Lib. 1. Strom. (e) Lib. 15. Onesicratus Phil. Cynicus ab Alexandro M. in Indiam ad Brachmannes missus, cum Calano locutus est. Vide de eo *Vossium* de Hist. Gr. L. 1. c. 10. *Seb. God. Starckius* Berol. 1697. 8. editis

§. 15. Tempore Alexandri M. Principes Brachmanum erant *Dandamis*, ut *Arriano*, (a) sive *Mandanes*, ut *Straboni* (b) dicitur, & *Calanus*, quorum posterior Alexandri Aulam secutus, paulo ante obitum illius rogum conscendit, & ob morbum se comburi passus est; reliquorum nomina in occulto latent. Cum Alexander hos Eruditos petere benevolentiæ quoddam signum jussisset, & immortalitatem, quam petierant, dare nequivisset, ab iisdem ob ambitionem, alienarumque rerum cupiditatem acriter reprehensus est. (c) Quamvis autem pauca de *Brachmanibus* his proferre queamus, tanta tamen eorum olim celebritas fuit, ut non pauci Græcorum in Indiam profecti sint, quo Sapientiæ eorum participes redderentur, in quorum numero *Democritus*, (d) *Pyrrho Eleus* (e) fuerunt. Duravit hoc Eruditorum genus etiam post Christi nativitatem, ubi *Jarchas* (f) *Brachmanum* caput celebratur, quem *Apollonius Tyanæus* accessit; item *Buddes* (g) qui *Manetis* Hæretici Præceptor fuit; Imo hodie adhuc sub nomine *Braminum* & *Benjanum* durat, ut præter alios prolixè *Petrus de la Valle* (h) docet.

§. 16. Restant inter Asiaticas Gentes illæ, quibus Europa Literas & Eruditionem debet, *Phœnices* scilicet, qui olim littus Maris mediterranei à Syriâ usque ad Ægypti terminos coluerunt. His inter Gentiles unanimi ferè consensu inventio (a) literarum adscribebatur; imo â multis hic incunabula Arithmeticæ, Astronomiæ, Nauticæ, Mercaturæ, aliarumque artium quærebantur. Has artes *Phœnices* ab *Abrahamo* didicisse, *Heurnius* non

edidit specimen Sapientiæ Indorum veterum, seu Librum Ethico-Politicum pervetustum Græc. e Codice MScr. *Holsteniano* cum versione Lat. cujus Autor *Isamus* Rex Indorum, 300 ante Alexandrum M. annis fuisse perhibetur. (a) De Exped. Alex. M. L. 7. (b) Lib. 15. ubi multa de iis notabilia. Adde *Ælianum* L. 5. c. 6. Hist. variæ. (c) Cicero Tuscul. quæst. Lib. 5. (d) *Ælianus* L. 4. c. 20. Hist var. (e) *Diog Laertius* lib. 9. c. 11. (f) Jarchas ad Apollonium dixit: interroga, quicquid velis; ad Viros enim venisti, qui cuncta sciunt. *Philostratus* in vitâ Apoll. L. 3. c, 9. Nomen pro appellativo non proprio habendum putat *Hornius* Hist. Phil Lib. 2. cap. 9. (g) *Clemens Alex.* L. 1. Strom. *Suidas.* in voce *Manes*, ubi multa de eo. (h) Tomo 4. De *Brachmanibus* legantur *Joh. Metellus* in prolixa præfat. ad *Hier. Osorii* res Emanuelis; *Pet. Maffei* Lib. 1. Rerum Indic. *D. G. Morhof.* in Polyh. L. 1. c. 13. & ex antiquis *Philostratus* de Vit. Apoll. L. 3. c. 4. 5. 6. seqq. *Tertull.* Apolog. cap. 41. 42. *Clemens Alex.* Strom. L. 1. *Augustin.* de Civ. D. Lib. 15. (a) *Plinius* Lib. 5. cap. 12. Hist. Nat. *Pomp. Mela* de Situ Orb. Lib. 1. c. 12. *Strabo* Lib. 16. Ex recentioribus *Otto Heurnius* Lib. 1. Phil. Barb. *Vossius* de Philos. Sect. c. 1. §. 24. seqq. *Thom. Burnetius* Archæol. Phil. Lib. 1. c. 6, & *Nic. Gurtlerus* Orig. Mundi Lib. 2. cap. 15.

non vanâ fortaſſis conjecturâ aſſerit. Certum eſt, has Gentes eo tempore quo ab Iſraëliticis pellebantur, & anguſtis limitibus includebantur, artium harum gnaros fuiſſe; inde & non pauci navibus conſcenſis in Africam navigaſſe, & eo ſecum artes ſuas tuliſſe dicuntur à *Procopio*, (b) qui apud urbem *Tingitanam* columnas duas è marmore candido ſuo tempore fuiſſe aſſerit, quibus phœnicâ lingua inſcripta fuerint hæc Verba; Nos ii ſumus, qui fugerunt â facie *Joſuæ* Latronis filii Nave.

§. 17. Sed & ad alias Gentes *Phœnices* artes ſuas tranſtulerunt, miſſis in multas orbis partes (a) coloniis. *Eliſſa Carthaginem* condidit, cum Fratrem *Pigmalionem* fugiens, ad Africum littus appuliſſet; (b) hic autem *Phœnicum* Eruditionem propagatam fuiſſe, ex eo apparet, quod *Salvianus* (c) aſſerat, Carthaginem olim habuiſſe Scholas artium liberalium, Philoſophorum officinas, morumque Gymnaſia. *Cadmus* autem Sororem *Europam* à Piratis raptam quærens, *Thebas* condidit, Græcisque literas, quas ante ea tempora nondum habuerant, communicavit; quod *Herodotus* (d) per literas Cadmeas, Ionicis ſimiles, quas tripodibus inciſas ipſe vidit, probare nititur. Nec Libris caruiſſe *Phœnices*, vel ex eo apparet, quod *Pherecides*, *Pythagoræ* Præceptor, comparatis ſibi *Phœnicum* occultis Libris eruditus evaſiſſe apud *Suidam* dicatur. Plura autem de *Phœnicum* artibus ſciremus, ſi vel Annales Sacerdotum *Phœnicum* extarent, ex quibus *Joſephus* (e) quædam citat; vel ſi aliquid haberemus de Hiſtoriâ *Phœnicum*, eorumque Theologiâ, quam *Sanchoniathon* (f) circa tempora Trojani belli ſcripſiſſe dicitur.

§. 18. Conſideratis præcipuis Aſiaticæ Eruditionis ſpeciebus in *Africam* tendimus, ubi primo ſe offert *Ægyptus*, (a) Artium Mater, ut *Macrobio* au-

(b) De Bello Vandal. L. 2. (a) De Coloniis omnibus Phœnicum agit optimé *Sam. Bochartus* in Phaleg, ubi & Tractatus de Sermone Phœnicum additur. (b) *Juſtinus* L. 18. cap. 4. & 5. *Solinus* cap. 29. *Euſtathius* in notis ad *Dion. Perieg.* Lege *Pet. Fabri* Semeſtr. Lib. 3. c. 2. & 13. (c) Lib. 7. de Judicio & Provident. DEI. (d) Lib. 5. Omnium Populorum literas ex Alphabeto Phœnicum ortas probat *Sam. Bochartus* in Phaleg. Lege *Pet. Franc. Giambullari* Lib. de Originibus Ling. Hetruſcæ. *Ioh. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. L. 1. c. 23. (e) Lib. 1. contra Aptionem. (f) Philo Byblius octo Libris Græcè interpretatus eſt, vid. *Euſebium* de Præp. Evang. L. 1. c. 9. 15. *Voſſium* de Hiſt. Gr. Lib. 1. c. 1. Leg. *Henr. Dodwelli* Epiſtolæ duæ cum Append. de *Sanchoniathonis* Hiſt. Phœnicâ Londin. 1691. 8. it. *Ant. van Dalen* Diſſ. de Sanchoniat. & *Val. Ern. Loeſcherum* Manip. I. Originum religioſar. in unſch. Nachricht A. 1702. p. 861. ſeqq. & *I. A. Fabricii* Bibl. Gr. Lib. 1. c. 28. (a) Saturnal. L. c. 15. Legatur *Jamblichus* de

audit, quæ olim omnium Scientiarum, primariò vero Aſtronomiæ laude floruit. Huius incolæ non minus quam Babylonii ſibi multarum artium inventionem adſcribebant; prout *Diodorus Siculus* (b) teſtatur, *Thebaos* ſe vetuſtiſſimos mortalium prædicare, apud quos omnium primos *Philoſophia* & exactior *Aſtrologia* inventa ſit, adjuvante ipſos terræ ſitu, ad ortûs & occaſûs ſiderum accuratius cognoſcendum. Imo, antiquiſſimus Scriptor *Herodotus* (c) ex ore Sacerdotum Ægyptiorum ſe audiviſſe ſcribit, omnium hominum primos Ægyptios annum comperiſſe, & in XII. Menſes diſtinxiſſe. Quamvis autem fatendum ſit, Ægyptiorum Eruditionem ſatis antiquam eſſe, quippe quæ *Joſepho* & *Moſe* antiquior exſtitit; vaniſſima tamen erat gloriatio, quâ Ægyptius Sacerdos quidam *Soloni* ſpretis antiquitatibus Atticis M. annorum antiquitates exhibere promittebat, ut *Plato* (d) refert; quo etiam referendum grande illud cœnaculum, in quod *Herodotus* (e) à Sacerdotibus Ægyptiis introductus, XM. Annorum Reges vidit.

§. 19. Sed verius forſan eſt, quod de origine Sapientiæ *Ægyptiorum* *Joſephus* (a) narrat; *Abrahamum*, cum fames Gananæam premeret, in Ægyptum profectum, numerorum & ſiderum ſcientiam *Ægyptiis* benignè communicaſſe, cum ante hujus adventum *Ægyptii* plane rudes hujusmodi Diſciplinarum fuerint; quod idem *Euſebius* (b) authoritate *Eupolemi* & *Artapani* probat. Sed & ipſi *Ægyptii* nonnulli originem artium ſuarum recentiorem fecerunt, qui omnium Diſciplinarum inventorem *Mercurium* dixere, prout *Diodorus Siculus*, (c) *Strabo*, (d) & *Jamblichus*, (e) teſtantur. Hoc autem aſſerentes, ipſi falſum probant, quod alias de innumerabilibus pene ſeculis, & incredibilibus annis, quibus Aſtronomiam exercuerint, glorian-

Myſter. Ægyptiorum à *Marſil. Ficino* verſus Lugd. 1549. Melior verſio à *Nic. Scutellio*, Eremitâ facta prodiit Rom. 1556. 4. Adde *Cælii Calcagnini* Librum de rebus Ægypt. *Joh. Bapt. Caſalii* de Vet. Ægypt. moribus & Symbolico cultu; *Ath. Kircheri* Oedipum Ægypt. & Obeliſcum Pamphil. *Nic. Cauſinum* de Symbolicâ Ægypt. Sapientiâ, *Thom. Burnetium* in Archæolog. Lib. 1. c. 8. *Nic. Gurtlerum* orig. mund. L. 2. c. 15 (b) *Biblioth. Hiſtor.* Lib. 1, adde *Strabonem* Lib. 17. (c) In Euterpe, ſ. Lib. 2. cap. 1. (d) In Timæo, ſ. Dial. de Natura. (e) Loc. cit. *Pomp. Mela* Lib. 1. c. 9. ait gloriatos nonnullos, dum Ægyptii ſint, quater curſûs ſuos vertiſſe ſydera. (a) Ant. Jud. L. 1. cap. 16. (b) De Præp. Evang. Lib. 9. cap. 17. 18. De materiâ hâc fuſè agit *Ebr. Dan. Colbergius* de ſapient. veterum Hebræorum Diſſert. 2. Gryphis. 1694. 4. (c) Lib. 1. c. 16. (d) Lib. 17. (e) Lib. 1. de Myſt. Ægypt. qui ait: Ægyptii Mercurium & Sapientiæ ac Eloquentiæ arbitrum ac DEum prædicabant, ab eodem non modo literas repertas, & in ordinem redactas, ſed etiam omnium doctrinarum principia collecta, & multis librorum millibus prodita narrabant.

tur; cum secundum plurimorum & ipsius *Eusebii* opinionem (f) *Mercurius* hic *Mosi* Synchronos fuerit, si non per eundem *Abraham*, vel ipse *Moses* intelligendus.

§. 20. Quis hic *Mercurius*, sive, ut alias dicitur, *Hermes Trismegistus* fuerit? &, an plures ejusdem nominis *Ægyptus* antiqua habuerit, è tantæ antiquitatis tenebris eruere difficillimum est; & quamvis maximam in hâc re industriam adhibuerit *Athanas. Kircherus*, (a) nihil tamen certi invenire potuit, nisi quod *Osiridis* Notarius & Consiliarius ap. *Diodorum Sic.* (b) fuisse dicatur. Hunc *Iamblichus*, (c) authoritate *Seleuci* & *Manethonis*, Veterum Authorum, de universâ Ægyptiorum Sapientiâ triginta sex millia, & quingentos viginti novem Libros scripsisse asserit, quorum nonnullos etiam sigillatim recenset; imò *Clemens Alex.* (d) ætate sua apud Ægyptios quosdam extitisse docet, quorum etiam Titulos recenset. Quamvis autem & hodie duo Libri (e) *Pœmander* & *Asclepius*, qui inter Fanaticos magni æstimantur, *Hermetis* hujus nomen gerant, stylus tamen, & alia multa probant, recentiora hæc scripta esse, quamvis magno conatu pro genuinâ eorum antiquitate *Kircherus* (f) certet.

§ 21. Sacerdotum inter Ægyptios antiquissimos maximus honor fuit, qui à Tributis omnibus liberi possessiones suas sine oneribus habebant, licet ex tribus partibus Regni primariam possiderent, quod *Diodorus Siculus* (a) testatur. Quod autem hi Sacerdotes non alii fuerint â Philosophis, è *Diogene Laërtio* (b) constat, qui docet, Ægyptiorum Philosophos Sacerdotes & Prophetas dictos fuisse. Horum officium erat, præter Sacrorum curam, Regibus ut Senatûs Principes consilio adesse, ex Astrologiâ futura præ-

(f) Lege *Kircherum* in Obelisco Pamph. L. 1. c. 3. (a) *Mosen* ab Ægyptiis Mercurium dictum ex *Artapano* refert *Eusebius* de Præp. Evang. Lib. 9 c. 27. *H. Couringius* de Hermet. Medic Mercurium & scripta illius fabulas putat Lib. 1. c. 4. 9. Lege *Kircherum* in Obelisc. Pamph. Lib. 1. c. 3. (b) Lib. 1. c. 16 *ἱερογραμματεὺς* dicitur. (c) De Myst. Ægyptiorum. (d) Lib. 6. Stromatum. (e) Extant additi *Franc. Patritii* novæ de universis Philosophiæ Venet. 1593. f. cum aliis quibusdam. Lege de Hermete *Herm Conringium* de Hermet. Medicinâ Loc. cit. *G. D. Morhof* in Polyh. Lib. 1 c. 11. & 13. *Th. Burnet* in Archæol. cap. 8. *Ebr. Dan. Colberg.* im Plat. Herm. Christenthum part. 1. c. 1. *Olaum Borrich.* in conspectu Scriptorum Chymicorum Hafn. 1697. 4. *I. A. Fabric.* in Bibl. Gr. L. 1. cap. 7-12. (f) In Digress. ad cap. 3. Lib. 1. Obelisci Pamphilii. De Tabula Smaragdina *Hermetis* de qua *Henr Salmuth.* in *Pancirolli* Tit. 7. agit, multis differit. *G. W. Wedelius* in Exerc. Med. Philol. Cent. 2. Dec. 1. Exercitat. 6. (a) Lib. 1. cap. 37. ubi inter alia refert, eos primas à Rege Honoris & potestatis obtinuisse. (b) In Præfat. post init.

prædicere, & è Sacrorum Librorum annotatis res gestas cum utilitate conjunctas prælegere, ut ex *Diodoro Siculo* (c) discimus. Quamvis autem à *Josepho* rectè instituti essent Ægyptii, mox tamen post ejus mortem ad deteriora lapsi. Magiam impuram suis artibus miscuerunt, prout apparet ex eorum (d) conatu, qui tempore *Mosis* divina miracula præstigiis suis imitari quæsiuerunt.

§. 22. Gloria hæc *Sacerdotum Ægyptiorum* aliarum gentium Eruditos instigabat, ad iter eruditionis causâ in *Ægyptum* instituendum. Sic *Solon* (a) prudentiam in ferendis legibus, *Thales* (b) Geometricam artem, *Pythagoras* (c) Sapientiam suam, *Democritus* (d) itidem Geometriam, *Plato* (e) magnam Eruditionis suæ partem ab Ægyptiis Sacerdotibus didicerunt, quorum ultimus *Secbnuphide* Præceptore ibidem usus est, quem nonnulli Prophetam *Jeremiam* fuisse putant, quod tamen temporis ratio refellit. Primaria verò studia Philosophorum Ægyptiorum, præter supra laudata, erant: *Geometria*, (f) quam necessitas, confusis à Nilo quotannis agrorum terminis docuerat; *Medicina*, (g) quam in corporibus condiendis, & contra temporis injuriam (h) conservandis primariò ostenderunt; & *Moralis doctrina*, quam rebus sacris permixtam, allegoriis & hieroglyphicis sculpturis, (i) picturisque includebant; quam eorum Sapientiam operosissimè *Kircherus* in Oedipo Ægyptiaco recludere quæsivit.

§. 23. Quamvis autem probabile sit, *Ægyptios* singulis temporibus Eruditionem suam continuasse, etiam à Judæis, tempore Babylonicæ captivitatis in Ægyptum migrantibus non pauca didicisse, nunquam tamen lætius

tius

(c) Loco cit. Adde *Clem. Alexand.* L. 5. Strom. (d) Genes. 7. v. 11. An *Jannes* & Jambres dicti, quod ex 2. Timoth. 3. v. 5. colligitur, dubium. Hos Magos Memphiticos, Sacerdotes fuisse *Eusebius* ex *Artapano* docet Præp. Evang. L. 9. c. 27. (a) *Ammian Marcell.* L. 22. qs. extr. qui fuse de Ægypto disserit L. 22 c. 14. 15. 16. (b) *Diog.* Laërt. Lib. 1. c. 1. (c) *Iamblich.* in Vit. Pythag. (d) Diog. Laërt. L. 9. c. 7. & *Hesychius* in Vitâ. (e) Diog. Laert. L. 3. in Platone qui eum in Ægyptum παρὰ τοὺς προφήτας ivisse dicit. *Plutarchus* de Iside & Osiride *August.* de Civ. DEI L. 8. c. 11. (f) Herod. Lib. 2. *Diod. Siculus* Lib. 2. *Strabo* Lib. 17. (g) Euripides, Platonis Socius, curatus ab Ægyptiis, dixit: Ægyptios omnes Medicos esse, *Diog Laërt.* Lib. 3. Anatomicum studium *A. Gellius* refert. N. A. L. 10. c. 10. (h) Medicorum officium fuisse patet ex Genes. 50. v. 1. (i) Hori Apollinis Hieroglyphica, seu de Sacris Ægyptiorum notis Libri 2. editi sæpius. Legatur *Joh. Georg. Herwarthi ab Hohenburg* Thesaurus Hieroglyphicorum. Aug. Vind. 1610. fol. *Laur. Pignorii* Characteres Hierogl. Ægypt. & alia. *Th. Burnetius* in Archæol. L. 1. c. 8 inexplicabilia dicit, & omnes magno natu nihil egisse. *Andr. Acoluthus* pro ductibus literarum habebat stolidis ornamentis obscuratarum.

tius ibi Erudito floruit, quam *Ptolomaeorum* temporibus, quamvis Græcorum ſtudiis perimixta. Secundus inter (a) *Ptolomæos*, *Philadelphus* cognomine, quem *Strato Lampſacenus* (b) omnium doctrinarum amore imbuerat, antiquum morem Regum Ægyptiacorum, olim ab Oſymanduâ (c) introductum, revocans, *Bibliothecam* erexit, toto Orbe celeberrimam; adhibens in laudabili hoc inſtituto *Demetrii* (d) *Phalerei* Exulis Athenienſis, operam quo familiariſſimè utebatur. Fundamentum huius *Bibliothecæ* fuiſſe videtur Bibliotheca *Ariſtotelis*, qui libros ſuos *Theophraſto*, hic *Neleo* reliquit, à quo eosdem *Ptolomæus* mercatus eſt, & una cum Rhodiis & Athenienſibus aliis Alexandriam perduxit, ut *Athenæus* (e) teſtatur.

§. 24. Extiterunt in auguſtiſſimâ hâc Bibliothecâ omnium ferè Gentium Libri, quos *Ptolomæus*, *Cedreno* teſte, in Græcam Linguam converti omnes curavit; inter quos & S. Scriptura Veteris Teſtamenti fuit, ut ſupra docuimus. (a) Quantus Librorum in hac Bibliothecâ exiſtentium numerus fuerit, dubium eſt, diſcrepantibus Authorum relationibus; ſi verò *Joſepho* (b) fides danda, *Demetrius Phaleræus* ad *Ptolomæum* dixit, ſe ducenta millia comparaſſe, brevi verò numerum ad quingenta millia augendum eſſe. Stetit ingens hic Theſaurus in Templo *Serapis*, ut *Ammianus Marcellinus*, (c) *Tertullianus*, (d) & *Chryſoſtomus* (e) docent; brevique poſt in *Bruchio* nova, eaque minor Bibliotheca condita, quæ majoris Filia dicta fuit. Quamvis autem probabile ſit, Regum poſteriorum diligentiâ auctam eſſe Bibliothecam hanc nobiliſſimam, periit tamen miſerabili incendio ingens hic theſaurus, cum *Julius Cæſar* (f) in bello Alexandrino ad defenſionem ſui naves quasdam incendi juſſiſſet. Et quamvis *Cleopatra* advectis *Attali*, Regis Pergamenorum, Libris novam in Seropeo (g) Bibliothecam inſtruere cæpiſſet, ad

(a) Solus *Irenæus* lib. 3. cap. 25. omnia illa *Ptolomæo Lagi* adſcribit. (b) Vitam *Diog. Laertius* habet lib. 5. cap. 3. (c) Bibliothecam ſacram ſtruxit, cum inſcriptione: ψυχῆς ἰατρεῖον. Diodorus Sic. lib. 1. c. 49. (d) Vita illius ap. *Diog. Laert.* lib. 5. c. 5. Eum Bibliothecarium fuiſſe negat *Humfr. Hody.* in Diſſ. contra *Ariſteæ* Hiſt. LXX. interpretum Oxoni 1685. in 8. ſed id aſſerunt *Ioſephus* L. 12 c. 2. *Iac. Salianus* Annal. Vet. Teſt. Tom. 5. ad An. 3775. *Ed. Simſon* Chron. Cath. An. 3719. *Zenodotum* ſub *Ptolom* Lagi & *Philadelpho* Bibliothecæ præfuiſſe *Suidas* dicit. (e) Dipnoſophiſt. lib. 1. c. 1. (a) Cap. 1. §. 17. (b) Ant. Jud. lib. 12. c. 2 *Freculph.* Lex. citat 50000. *Cedrenus* 100000. *Seneca* de Tranq. Animi 400000. *A. Gellius* lib. 6. cap. ult. & Amm. *Marcellinus* lib. 22. cap. ult. 700000. (c) lib. 22. c. 16. ſeu ult. (d) In *Apologet.* c. 19 (e) Orat. 1. adverſus Judæos Rem invertit *Epiphanius* de Ponder. & Menſ. qui veterem in Brachio alteram in Serapeo ſtetiſſe ait. (f) *A. Hirtius* ſeu *Oppius* de Bello Civili, lib. 4. *Dio Caſſius* lib. 42. (g) *Lipſius* in Synt. de Biblioth. c. 2. Manſiſſe eam tamen & Chriſtianorum temporibus ex *Tertulliano* conſtat in *Apologet.* c. 39.

ad priorem tamen laudem redire non potuit, Ægyptiis literarum ſtudia negligentibus, (h)

§. 25. Inter Afros etiam *Æthiopes* olim literarum laude floruerunt, de quorum tamen antiquitate eruditâ pauca reſtant. An *Moſes* in Æthiopiam expeditionem ſuſceperit, & Æthiopibus circumciſionem aliaque communicaverit, quod *Joſephus* (a) narrat, dubiæ fidei eſt. Affectaſſe verò Æthiopes cujusdam Sapientiæ laudem, vel ex eo apparet de Sapientiâ colloquio, quod *Amaſin* Ægypti Regem cum Æthiopum Rege per literas inſtituiſſe, *Plutarchus* (b) refert. Horum autem Philoſophi more Indorum, à quibus etiam Sapientiam ſe accepiſſe dicebant, *Gymnoſophiſtæ* vocabantur, ad quos etiam Democritus doctrinæ causâ profectus apud *Laërtium* (c) dicitur. Quis ſtatus horum Sapientum poſt Chriſtum natum fuerit, ex itineribus *Apollonii Tyanæi*, ejusque prolixis cum *Theſpeſione*, Gymnoſophiſtarum Principe, colloquiis colligere licet, quæ omnia *Philoſtratus* (d) fuſe narrat. Antiquum hunc inter Æthiopes Sapientiæ amorem arguunt quodammodo hodie adhuc libri antiquiſſimi in Æthiopiâ conſervati, ſi modo *Ludovico* (e) *Urretæ*, vel *Ægidio Lochienſi* (f) fides habenda, qui in Æthiopiâ Bibliothecas copioſiſſimorum voluminum extare aſſeruerunt.

§. 26. Præter hos Africa vix eruditos alios vidit, niſi quod Libycis Gentibus antiquiſſimo tempore *Atlas* famam quandam paraverit. Hic, *Plinio* (a) teſte, Sphæram, ſive etiam Aſtrologiam primus invenit, unde & fa-

(h) *Strabo* lib. 17. ait, ſe quidem Domos Sacerdotum ingentes inveniſſe, ubi olim Philoſophi habitaverant; ſed ſcientias ſuo tempore adeò defeciſſe, ut ne unus quidem earum peritus oſtendi potuerit. (a) Ant. Jud. lib. 2. c. 10. & ex eo forſan *Euſebius* Præp. Evang. lib. 9. c. 4. qui tamen *Artapanum* Autorem laudat: it. *Zonaras* (b) In Convivio VII. Sapientum. Lege *Heurnium* Phil. Barb. lib. 2. c. 19. (c) Lib. 9. c. 7. de Vit. Philoſ. (d) Lib. 6. c. 1. 5. 6. 7. de Vitâ Apoll. Tyanæi. (e) Valentiniani Hiſp. Ord. Domin. in Hiſt. Eccleſ. Polit. Naturali & morali Regni Æthiopiæ, Libro mendaciſſimo, Valent. 1610. edito, ubi inter alia dicit: Celeberrimas Bibliothecas, quotquot unquam famam habuerint, nihil eſſe reſpectu Presbyteri Johannis. Libros eſſe innumerabiles, pulcherrimè compactos, & ornatiſſimos. Multos Patriarcharum, Salomonis &c. nomina præ ſe ferre. Sic & *Jac. Baratti* Italus ſcribit, ſe vidiſſe, & ingreſſum fuiſſe Bibliothecam XM. Voluminum, ibi 23. ſcribas ſemper à Rege ali. &c. ſed *Nic. Godionus* S. 1. de rebus Abyſſinor. Lib. 1. cap. 17. contrarium probat & vanas de libris aſſertiones explodit. Lege *Jobi Ludolphi* Hiſt. Æthiop. lib. 4. c. 2. & in Comment. ad Proœmium. (f) Capucino, qui ex Ægypto redux, Peireſcio varia retulit. vid. *Gaſſendum* in Vita Peireſc. lib. 5. p. 395 (a) Hiſt. Nat. lib. 2. c. 8. & lib. 7. c. 56. *Henochum* & *Atlantem* eundem eſſe Aſtrologiæ inventorem *Euſebius* de Præp. Evang. L 9. c. 17. ex *Alexandro Polyhiſtore* refert. Lege *Nic. Gurtlerum* de Orig. Mundi Lib. 1. cap. 15. §. 13.

fabula orta, *Atlantem* Cœlum humeris portare. Hoc forsan *Augustinum* (b) commovit, ut inter Gentium Barbararum Philosophos etiam *Atlanticos*, s. *Libycos* reponeret. *Heurnius* (c) quidem putat, fuisse hunc *Atlantem* Phœnicum Ducem, quos in Mauritania sedem sibi fecisse supra diximus, (d) sed certo fundamento destituitur. Plura verò de his gentibus ingenti barbarie obrutis vix apud Autores antiquos reperire licet.

§. 27. Restat Barbarorum in Europâ olim degentium Eruditio, de qua non nisi paucissima indicia extant. Inter *Thraces* aliquid Sapientiæ extitisse, ex *Diogene Laërtio* (a) apparet; sed an *Zamolxis*, *Pythagoræ* Servus, primus Eruditionem Thraciæ intulerit, (b) eòque nòmine divino honore affectus sit, an vero *Thracum* doctrina (c) ipso *Pythagorâ* antiquior fuerit, obscurum est. Omnium *Thracum* celeberrimus fuit *Orpheus*, qui, ut *Tzetzes* (d) vult, *Herculis* coætaneus fuit, & centum annis ante bellum Trojanum vixit. Quamvis autem multa Scripta huic *Orpheo* (e) tribuantur, & ipse initio *Argonauticorum*, quæ ejus nomine circumferuntur, multos librorum suorum titulos citet, tamen *Cicero* (f) nullum unquam *Orpheum* extitisse, Aristotelis Authoritate probat, subjungens, carmina, quæ ejus nomen gerunt, à *Pythagoricis* cuidam *Cecropi* adscribi. Hoc verisimilius redditur, dum *Tatianus* (g) docet, poëmata sub *Orphei* nomine circumlata, *Pisistrati* Filiorum tempore, â quodam Atheniensi, *Onomacrito* scripta fuisse. Præter hæc de *Thracum* eruditione vix aliquid notabile restat; inter vicinos autem eorum *Dacas* (h) *Plistas* fuisse, qui more *Essæorum* vitam in solitudine degerint, *Josephus* (i) docet.

§. 28. *Celtæ*, amplissima Europæ Gens, Eruditione non carebant, quorum Sapientes à pluribus antiquis Scriptoribus *Druidæ* & *Bardi*, apud *Diodorum Siculum* (a) *Saronidæ*, apud *Diog. Laërtium* (b) *Semnothei*, & apud *Ammian. Marcellinum* (c) *Eubages* dicuntur, qui ultimus *Bardos* Heroum facta cecinisse,

(b) De Civit. DEI lib. 8. c. 9. (c) De Phil. Barb. lib. 1. p. 32. (d) §. 16. hujus capitis
(a) In præfatione. (b) De eo multa *Herod.* in Melp. s. L. 4. *Zamolxis* primus Getarum Legislator Academicâ dissertatione luci publicæ restitutus â *Carolo Lundio* Vpsal. 1687. 4. Fusius de Zamolxe & aliis huc pertinentibus agit *Ioh. Lomeierus* Dierum Genialium Decade 1. Diss. 1, quæ agit de veterum Scytharum Philosophiâ Davent. 1694. 4. (c) Sic Hermippus observavit, *Vossio* citante de Philos. cap. 3. §. 2. (d) Chil. 12. Hist. 399. (e) De *Orpheo* prolixè agit *Lil. Greg Gyraldus* Dial. 2. de Poetarum Historiâ & *Natal. Comes.* Mythol. lib. 7. c. 14. Lege & *Nic. Gurtler* Orig. Mundi Lib. 2. cap. 32. & Ioh. *Alb. Fabricii* Bibl. Gr. Lib. 1. c. 18. 19. 20. (f) Lib. 1. de nat. Deorum. (g) contra Gentes. (h) De Plistis *Lohmeierus* Dier. Genial. Decade 1. Diss. 1. (i) Ant. Iud. Lib. 18. c. 2. (a) Bibl. Hist. l. 6. c. 9. (b) In Præfat. (c) Lib. 15. c. 9.

se, *Eubages* naturæ secreta inquisivisse, *Druidas* autem sodalitiis adstrictos consortiis, ingeniisque celsiores, quæstionibus occultarum rerum occupatos fuisse, indicat. Omnia autem ea nomina & officia solis Druidis convenisse, non sine ratione *Pithæus* & *Ortelius* (d) statuunt. Disciplina horum Sapientum in Britanniâ reperta, & inde Galliam translata est, ut Cæsar (e) & Tacitus (f) docent. Primarii horum conventus in finibus *Carnutum* in medio Galliæ fueruut, ut *Cæsar* (g) indicat, ubi & locus *Dreux* nominis *Druidarum* reliquias continet; unde sine dubio & *Bardovicum*, (h) Germaniæ urbs antiqua, nomen suum accepit.

§. 29. Quamvis autem *Tacitus* (a) de Germanis antiquis statuat, Literarum secreta Viros pariter & mulieres (b) ignorasse, illud tamen satis per *Cæsaris* aliorumque testimonia refutatur. *Druidæ* Germanorum sive Celtarum in Galliâ, Germaniâ, vicinisque regionibus ingenti (c) copiâ habitabant, quibus omnibus unus præerat, summâ Authoritate conspicuus, qui suffragiis aliorum ad id officium eligebatur. (d) Ad eos magnus Adolescentium numerus disciplinæ gratiâ conveniebat, qui vel in specu, sive in abditis (e) saltibus per XX. plerumque annos erudiebantur, quo tempore magnum numerum versuum ediscere tenebantur, quos literis mandare nefas existimabant; forsan, ne juventus literis confisa, minus memoriæ studeret. Jubebantur autem Discipuli celare disciplinam Druidarum, unicè dogmate de immortalitate animæ (f) excepto, quod evulgabant, quo homines ad bella meliores redderentur. Ex ea ratione etiam nulli ad hanc disciplinam admittebantur, (g) nisi quibus Sacrorum arcana committi fas erat.

(d) In Addit. IV. Theatri Orbis terrarum, in Tab. Galliæ Cæsaris. (e) Lib. 6. de Bello Gall. (f) Annal 14. cap. 30. (g) Loc. cit. (h) Lege *Henr. Meibomii* Histor. urbis Bardewici. Helmst. 1614. in 4. & *Casp. Sagittarii* Hist. antiquiss. urbis Bardewici. Jenæ 1674. 4. Lege de tota hàc materiâ *Ioh. Aventinum* Lib. 1. Annal. Boj. *Abr. Ortelium* in Tab. Galliæ Cæsaris; *Phil. Cluverum* Germ. Ant. Lib. 1. c. 14. *Iusti Georg. Schottelii* in der 4. Lob-Rede der deutschen Sprache. *Dan. Georg. Morhosium* in Polyhist. lib. 1. cap. 13. Adde *Iusti Bebelii* de Laudibus & Philosophiâ Vet. Germanorum Argent. 1514. 4. *Thomæ Smith* Syntagma de Druidar. moribus & institutis. Londini 1644. 8. *Jani Cæc. Frey* Philos. Druidarum, inter opusc. Paris. 1646. 8. *Iac. Thomasii* Diss. de triplici Gallorum Philosophiâ. in Præfationibus dispur. Lips. 1681. in 8. Præf. 79. *Edm Dikinson* Diatribe de Druidar. origine & *Nic. Gurtleri* orig. Mundi Lib. 1. c. 19. §. 24. seq. (a) De Moribus German. (b) Refutat hoc *Morhosius* im Unterricht von der deutschen Sprache Part. 2. c. 6. (c) Infinitum eorum numerum *Cæsar* facit lib. 6. Comment. de bello Gall. (d) Hæc omnia *Cæsar* l. c. (e) *Cæsar* l. c. & *Pomp. Mela* de situ Orbis l. 3. c. 2. (f) *Cæsar* & *Mela* l. c. (g) Non ex plebe, & ne ex ingenuis quidem, sed ex prima tantum nobilitate erant, qui admittebantur. *Mela* L. 3. c. 2. Lege *Cluverum* Germ. ant. Lib. 1. cap. 24. §. 6.

§. 30. Paucis dicendum restat, quas artes hi *Celtarum* Eruditi exercuerint, quo appareat, *Germanos* olim non adeò Barbaros fuisse, ut quidem Romanis visi sunt. *Druidæ* Theologi erant, qui divinarum rerum occulta scrutabantur, ut *Diodorus Siculus*. (a) & *Ammianus Marcell.* (b) testantur; imo, eorum officium erat, rebus divinis interesse, & Religiones interpretari, ut *Cæsar* (c) loquitur. Idem (d) Juris dicendi facultatem *Druidis* tribuit, asserens, eos de omnibus controversiis publicis privatisque judicasse, præmia pœnasque constituisse. Medicos eosdem fuisse ex *Plinio* (e) apparet. Eosdem motum siderum cognovisse, & de terræ formâ & magnitudine disputasse, *Cæsar* (f) & *Mela* (g) indicant. Physiologi & Ethici â *Strabone* (h) & *Ammiano Marcell.* (i) vocantur. Musicæ & oratoriæ illi primariò operam dabant, qui in specie *Bardi* dicebantur, prout ex *Diodori Siculi* (k) & *Mela* (l) testimoniis apparet; mos enim eorum erat, Heroum facta odis (m) inclusa decantare, quod unicum inter Germanos memoriæ & Annalium Genus à *Tacito* (n) nominatur.

CAP. III.
De Eruditione Græcorum.

§. 1.

GRæcorum Eruditionem in compendio sistere difficillimum est, ob ingentem Sectarum Eruditorumque multitudinem. Attamen in re adeo prolixâ brevitati studentes Eruditionem Græcorum communi more in *Heroicam, Fabulosam,* & *veriorem* distinguere, & de singulis paucis agere volumus. *Heroicam* eam nominamus, quæ ab ultimâ antiquitate inter Heroës, & Rerumpublicarum Conditores usque ad Belli Trojani finem duravit; *fabulosam*

(a) Lib. 5. Biblioth. Hist. cap. 31. (b) Lib. 15. c. 9. (c) Lib. 5. Com. de Bello Gall. (d) loc. cit. *Strabo* etiam lib. 4. Legum peritos nominat. (e) Libr. 30. c. 1 ubi ait: *Tiberii* Principatus sustulit *Druidas* Gallorum & hoc Genus vatum Medicorumque. (f) loc. cit. (g) Lib. 3. c. 2. de situ orbis. (h) Lib. 4. (i) Lib. 5. cap. 9. Etiam *Bardos* antiquissimos Britannorum Historicos fuisse, & carmine res gestas conservasse, docet *Guil. Nicolsonus* in Biblior. Histor. Anglic. Londini Angl. editâ 1696. 8. (k) Lib. 5. c. 31. (l) loc. cit. (m) Vide de his odis *Morhofii* Unterricht von der deutschen Sprache. Lib. 2. c. 6. (n) De moribus Germ. Tales etiam *Bardos, Druidas* & *Sanachios* apud Scotos fuisse, eosque in Regum inaugurationibus & exequiis gesta & annales cecinisse, docet *Georg. Makenzie* Advocatus Regius, in defensione Antiquitatis regalis Scotorum Prosapiæ contr. *Ed. Stillingfleet* cap. 2. Prodiit Latina versio Trajecti ad Rhen. 1689. 8.

ſam dicimus, quæ ſub iucundis Fabularum involucris Sapientiam communicavit; *Verior* autem illa eſt, quæ in varias ſectas diviſa, inter continuas Philoſophorum rixas ultra Chriſti Nativitatem duravit.

§. 2. Antiquiſſimi Græcorum, qui prudentiâ ſuâ inclaruerunt, Legislatores fuere, quorum tempora indicare in antiquitate adeò obſcurâ (a) difficillimum eſt. Inter antiquiſſimos fuit *Minos* (b) Cretenſium Rex, qui Leges adeò prudentes tulit, ut *Pythagoras* (c) earum addiſcendarum cauſâ in Cretam iter ſuſciperet; hisque Legibus ſtabilitum Regnum armis ampliavit, terrorque finitimorum fuit. Aluit hic in Aulâ ſuâ *Dædalum*, celeberrimum (d) Architectum, ex quo ejus Amor Eruditionis elucet. Iisdem temporibus *Theſeus* (e) Athenienſium Remp. fundabat, Legibusque firmabat, & maximis rebus geſtis ſe celebrem reddebat. *Lycurgus* (f) omnium eorum, qui bonas leges antiquis illis temporibus tulerunt, longè celeberrimus fuit; hujus enim Leges non tantum Lacedæmoniis omnem felicitatem ſuam dederunt, verum & alias omnes orbis terrarum Gentes ad cultum & admiratio-

nem

HiſtoriaEruditionisGræcorum diſcenda eſt ex *Diogene Laertio* & *Heſychio* de Vitis Philoſophorum; *Eunapio Sardiano* de Vitis Philoſophorum & Sophiſtarum. Adde *Joh. Lud. Vivis* Librum de initiis, Laudibus & ſectis Philoſophiæ; inter opera Tom. 1. edita Baſ. 1555. *Guil. Morelli* Tabulam de Origine, Succeſſ. ætate & doctrinâ Vet. Philoſophorum Baſil. 1580. 8. *Scip. Aquiliani* de placitis Philoſophorum, qui ante tempora Ariſtotelis floruerunt. Venet. 1587. 4. *Guil. Donaldſoni* Electa Laërtiana Francof. 1625. 8. *Herm. Conringii* de Philoſophiæ propagatione & Philoſophis Lib. 9. Lugd. B. 1631. 8. it. *Gerb. Joh. Voſſium* de Philoſophis & Phil. Sectis, cum ſupplem. *Joh. Jac. à Ryſſel* Lipſ. 1690. 4. *Georg. Hornium* in Hiſt. Philoſophicâ, *Joh. Jonſium* de Scriptoribus Hiſtor. Philoſophicæ; *Jac. Thomaſium* in Schediaſm. Hiſtorico Lipſ. 1665. edito; *Thom. Stanley* in Hiſt. Philoſoph. antiquâ. Anglicè editâ Lond. 1687. fol. Lat. (a) *Euſeb.* L. 10. c. 3. Præp. Evang. dicit ex *Iul. Africano*: usque ad Olympiades nihil exploratum in Hiſt. Græcorum invenitur, ſed omnia confuſis conſcripta temporibus ſunt. (b) *Diod. Siculus* L. 5. c. 79. *Juſtinus* Lib. 20. c. 4. ſub *Minoë* & *Rhadamanto* fratribus latere *Moſen* & *Aaronem* probare nititur *Chriſt. VVormius* de corruptis Antiquitatum Hebr. veſtigiis ap. *Tacit.* & *Martial.* c. 3. Hafn. 1693. 4. Lege *Iob. Meurſium* in Creta L. 3. c. 3. 8. 14. *Nic. Gurtler.* Orig. Mundi Lib. 2. c. 20. §. 10. ſeq. *Joh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 14. §. 13. (c) *Iuſtinus* Lib. 20. cap. 4. (d) De eo prolixè agit *Diod. Siculus* Lib. 4. c. 78. 79. *Palæphatus* in Incredib. cap. 2. & 13. *Plutarchus* in Theſeo. *Plinius* L. 7. c. 56. Lege & *Nic. Gurtler.* Orig. Mund. L. 2. c. 20. §. 49. ſeq. (e) *Diod. Siculus* Lib. 4. c. 61. ſeqq. *Plutarchus* in Theſeo. Addatur *Iob. Meurſii Theſeus*, ſeu de illius Vitâ & geſtis Liber poſthumus Vltraj. 1684. 4. & *Nic. Gurtler* Orig. M. L. 2. c. 28. §. 41. ſeqq. (f) *Diod. Sicul.* Lib. 1. c. 98 eum Leges ab Ægyptiis mutuo petiiſſe dicit. Fuſè de iis agit *Juſtinus* Lib. 3. c. 2. 3. *Vellejo Paterculo* Lib. 1. dicitur clariſſimus Graji nominis, Vir generis regii, ſeveriſ-

nem commoverunt. Magnum etiam *Zaleucus*, (g) Locrensium Legislator, sibi nomen fecit, quamvis *Timæus*, *Aristotelis* hostis, negaret, unquam *Zaleucum* aliquem extitisse.

§. 3. Succedebant famosa *Argonautarum* (a) tempora, quæ, nisi tota res fabulosa, eruditione non caruerunt. *Jasonem* fortitudine non tantum, verum & prudentiâ excelluisse, navis *Argo* in admirationem (b) totius Græciæ extructa, aliæque ejusdem actiones demonstrant. Inter Socios (c) *Hercules*, *Orpheus*, aliique Sapientes fuisse dicuntur; imo *Erginus*, Sociorum unus, se totius terræ situm & metas, oceani ambitum, spacia maris infusi in terram, fluminum fontes & cursum, regionum intervalla, & urbium loca, in tabulis ab antiquis Ægyptiis artificiosè picta vidisse, apud *Apollonium Rhodium* gloriatur. Non desunt, qui per totam expeditionem *Argonauticam Jasonis* Sapientiæ studium intelligendum putant; imò nonnulli cum *Suida* (d) per *vellus aureum Librum Chymicum de Chrysopœia*, in Colchide singulari studio asservatum intelligunt. Huc etiam trahi posset, quod *Diodorus Siculus* (e) de *Circe* & *Medeâ*, filiabus *Æeta*, Regis in Colchide, narrat, eas Medicamentorum omnis generis Scientiam habuisse, & de pharmacorum facultate à Matre *Hecate* edoctas fuisse.

§. 4. Trojani belli ævo jam cultior fuit Græcia, si *Homero*, aliisque antiquissimis (a) Scriptoribus fides habenda. Plurima quidem fabulis simillima sunt; ut: *Chironem* Centaurum Iustitiæ, pietatis & eruditionis laude floruisse; *Æsculapium* Medicinam, & *Herculem* Astrologiam docuisse; *Achillemque*, Græcorum fortissimum, & eruditum, & cytharœdum fuisse. Sic

verissimarum & justissimarum Legum Autor, cujus quamdiu Sparta diligens fuerit, excelsissimè floruerit. Lege *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. cap. 14. §. 10. 11. (g) Primo servus & Pastor, postea Philosophus, inde Legislator. *Diod. Siculus* lib. 12. c. 20. *Strabo* lib. 6. *Cicero* lib. 2. de Legibus. *Val. Max.* lib. 6. c. 5. *Ælianus* lib. 2. c. 37. & lib. 13. c. 24. *Athenæus* Dipnos. L. 10. De eo fuse agit *I. A. Fabricius* Bibl. Gr. lib. 2. c. 14. (a) Legantur *Orphei* Argonautica, opus dubiæ fidei, post alias Editiones eleganter editum ab *Andr. Christ. Eschenbachio* Traject. inf. 1689. 12. *Apollonii Rhodii* Libri 4. Argonauticorum. *C. Val. Flacci* Libri 8. Arnogaut. Addo *Diod. Siculum* lib. 4. c. 41. seq. *Abr. Ortelii* Argonautarum Expeditionem Tabulâ expressam, Addit. 4. Theatri Orb. Terr. *Hier. Columna* etiam res Argonautarum exposuit, ex omni antiquitate, in *Ennii* fragmentorum expositione Neap. 1590. 4. it. *Nic. Gurtlerus* Orig. M. lib. 2. cap. 8. §. 36. sq. (b) *Diod. Siculus* lib. 4. c. 41. (c) Socios 50. *Val. Flaccus* numerat, 52. *Orpheus*, 54. *Diod. Sic.* *Ortelius* 83. è variis Scriptoribus collegit (d) In Voce Δέρας τὸ χρυσόμαλλον. *Palaphatus* c. 31. per auri copiam exponit. (e) Lib. 4. c. 46. (a) Nemo Scriptorum Græcorum fuit, qui non quingentis, aut amplius, annis Trojano bello recentior fuerit, ut Vossius asserit de Hist. Gr. initio.

Sic *Nestorem* omnes Græcos Sapientiâ superasse, & eloquentem adeò fuisse, ut ejus ore melle dulcior fluere diceretur oratio, *Vlyssem* multâ facundiâ præditum, & Prudentiâ summum, integrum *Homeri* librum itineribus suis meruisse; *Palamedem*, Ulyssis Adversarium ingeniosissimum, (b) quatuor literas invenisse, calculorum ludum, & mensurarum ponderumque rationem excogitasse, Astrologiæ peritum fuisse, annum ad cursum solis, menses ad cursum lunæ accommodasse, Eclipsin naturalem esse, primum docuisse, & quæ sunt similia. Quamvis fortassis in his omnibus aliqua Veritas occulta lateat, ita tamen ea fabulis obliterata est, (c) ut nihil penitus pro vero certoque venditari possit.

§. 5. Heroicam excipit Eruditio Græcorum fabulosa, quæ sub tegmine fabularum naturæ arcana, & virtutum doctrinam communicabat. (a) Certum enim est, Sapientes Gentilium antiquorum, non tot vana (b) Numina credidisse, sed potius cum vel de animâ, vel de aëreis, æthereisque potestatibus loquerentur, his fabulis usos fuisse, omnia vero ad Summum, & Principem omnium Deum, à Græcis τὸ Ἀγαθὸν dictum, retulisse, ut *Macrobius* (c) satis prudenter monet. Origo hujus Philosophiæ invidia esse videtur; ne enim prudentiores Sapientiam suam, plebejis communicare tenerentur, eam obscurissimis fabulis involverunt, quas successu temporis imperitum vulgus pro veris Deorum descriptionibus assumsit. Hinc & antiquissimi Græcorum Scriptores *Theologi* dicti sunt, ut (d) *Lactantius* docet; imò & Physica Scientia olim Theologiæ nomine venit, ut *Augustinus* (e) testatur.

§. 6.

(b) ϑ. ξ. χ. φ. (c) *Dictys Cretensis*, & *Daretbis Phrygii* Libros de bello Trojano Commenta recentiorum esse, in vulgus notum est. Vide *Vossium* de Hist. Gr. lib. 4. c. 1. & *Ioh. Alb. Fabricium* Bibl. Gr. lib. 1. c. 5. it. *Iac. Perizonii* Diss. de Dict. Cret. Contra *Dionis Chrysostomi*, & *Laur. Rhodomanni* Orationes de Ilio non capto, *Theodorus Ryckius* in Doctissima Dissertatione de primis Italiæ Incolis, *Luca Holstenii* notis in *Stephanum* de Vrbibus additâ, cap. 9. demonstrat, Trojanum excidium non esse Poëtarum figmentum, sed veram Historiam. Lugd. B. 1684. fol. Huc spectant & *Cointhi Smyrnæi* f. *Corinti* Calabri Paralipomena ad *Homerum* it. *Tryphiodori* Excid. Trojæ, & *Ios. Iscani* Libri 6. de Bello Trojano. (a) Vide *Macrobium* in Somnium Scipionis passim præcipue lib. 1. c. 2. & 10. Addantur: *Alph. Lopez* Philosophia antiqua Poetica. Madr. it 1596. in 4. *Franc. Baconis* de Verulamio de Sapientia Veterum Liber. *Ioh. Eusebii Nerenbergii* Sigalion, seu de Sapientiâ Mysticâ Madrit. 1642. fol. (b) De Diis Gentilium vide *Lil. Greg. Gyraldi* Hist. Deorum Gentil. it. *Gerh. Ioh. Vossii* de Orig. Idololatriæ Libri 9. (c) In Somn. Scipionis Lib. 1. c. 2. Egregiè illud ostendit, *Minut. Felix* in Octavio. (d) De irâ DEI cap. 2. (e) De Civit. DEI Lib. 8. c. 1.

§. 6. His Theologis (a) Græcorum annumerari solent: *Linus*, (b) Herculis & Orphei Præceptor; *Amphion*, cui Thebarum (c) conditarum laus tribuitur; *Orpheus*, (d) cujus supra mentio facta, (e) *Musæus*, qui vitæ Præcepta quatuor millibus versuum ad *Eumolpum* filium, reliquisse dicitur; quos omnes ante Homerum Libros scripsisse *Eusebius* (f) autumat. Primarii autem Eruditionis hujus fabulosæ Scriptores merito suo habentur *Homerus* & *Hesiodus*, de quo tamen utroque quando & ubi vixerit, obscurum est, cum vix Gens aliqua inter Græcos olim fuerit, quæ non *Homeri* natales sibi adscripserit. In Libris *Homeri* (g) semina omnium artium, Physicæ, Medicinæ, Politicæ, Ethicæ, Eloquentiæ, Reique militaris inveniri, *Plutarchus* non inepte judicat. *Hesiodus* Ascræus habetur, (h) incerti ævi Scriptor, junior tamen *Homero*, qui Theologiam supra citatam Græcorum in operibus suis absolutissimè tradidit, & præcipuè practicam Philosophiæ Partem excolere videtur.

§. 7. Succedebat demum Eruditio Græcorum verior, sive non fabulosa, quæ successu temporis ingentem Sectarum varietatem peperit. (a) Prima & antiquissima Sectarum harum *Ionica* dicebatur, quia *Thales*, fundator illius, ex Ioniæ Metropoli, Mileto natus erat. Vixit hic tempore capti-

(a) Lege de his omnibus *Lil. Greg Gyraldum* Dial. 2. de Historia Poëtarum. (b) Apollinis & Terpsichores Fil. quem Hercules impactâ in caput cytharâ occidisse dicitur, quod rusticius canentem irrisisset. *Pausan* lib. 9. aliter Diog. Laertius in Præfat. (c) Quomodo Thebas condiderit, non Lapides, sed homines movendo, vide ap. *Palaphatum* cap. 42. *Natal. Comit.* Myth. lib. 8. c. 15. *Nic. Gurtler.* Orig. Mund. lib. 2. c. 29. §. 72. seq. *Ioh. Alb. Fabric.* B. G. lib. 1. c. 2. (d) Varii fuere Orphei; vide *Gyraldum* l. c. adde *Mart. Brunneri* notas ad *Palaphati* c. 34. Prolixius de Orpheo ejusque Philosophiâ agit *Thom. Burnetius* in Archæol. Philos. lib. 1. cap. 9. it. *Ioh. Lomeierus* Dierum Genial. Decade 1. Diss. 1. (e) De Musæo Diog. Laërt. in Præf. *Nic. Gurtler.* Orig. M. lib. 2. c. 32. §. 31. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 1. c. 16. (f) De Præp. Evang. lib. 10. c. 3. Multos alios Poëtas ante Homerum citat *Gyraldus* l. c. (g) Lege de *Homero* Libellos *Herodoti* & *Plutarchi*; adde *Gyraldum* Dial. 2. de Hist. Poët. *Vossium* de Hist. Gr. lib. 4. part. 3. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 2. c. 1. (h) Vetus Disceptatio, quis antiquior inter 2. hos sit, de qua *Heraclides Ponticus* 2. Dialogos scripsit. vide mulra apud *Gyraldum* Dial. 2. & *I. A Fabric.* Bibl. Gr. lib. 2. c. 8. (a) vide *Vossium* de Philosoph. Sectis cum Supplem. *Ioh. Iac. a Ryssel.* Lips. 1690. 4. *Iac. Thomasii* Schediasma Histor. Lips. 1665. 4. *Thom. Stanlei* Historiam Philos. & *Thom. Burnetii* Archæologiam. De ortu, incremento, Sectis & differentiis Philosophorum etiam luculenter agit *Carolus Renaldinus* in Præf. Tomi 1. operum philosophicorum, Patav. 1681. fol. *Chr. Thomasius* Philos. Aul. cap. 1. *Ioh. Frickius* Diss. de ortu Philos. Græc.

captivitatis Babylonicæ, (b) & plurimas Eruditionis partes, antea ignotas, Græciæ intulit. Physicam hic primus docuit, Aquam rerum omnium Principium, Mundum animatum, & omnia Spiritibus plena asserens. Idem Astronomiam & Geometriam exercuit, & temporum vices observans, annos in trecentos sexaginta quinque dies distribuit. Erat illud tempus VII. Viris totius Græciæ sapientissimis celebre, quorum primus *Thales* erat, reliqui vero vocabantur: *Chilo*, (c) celeberrimus Spartanorum Ephorus, *Pittacus*, (d) fortissimus Mitylenensium Princeps; *Bias* (e) Prienæorum Dux, amissâ vi hostili patriâ infelix; *Cleobulus Lindius*, (f) pulchritudine & fidelitate insignis; *Periander*, (g) Tyrannidem apud Corinthios Sapientiâ temperans, & *Solon*, (h) prudentissimus Atheniensium Legislator, tandem à *Pisistrato* in exilium abire coactus.

§. 8. *Thaleti* in Ionicæ Philosophiæ professione non pauci successerunt, quorum tamen quilibet fere nonnulla in pristinis dogmatibus immutavit. Primus erat *Anaximander* (a) Milesius, Astronomiæ & Geographiæ deditissimus, qui & primam Tabulam Geographicam elaboravit, ut *Strabo* (b) ex *Eratosthene* refert, quamvis Terræ Cylindri formam adscriberet. Successit huic *Anaximenes* (c) Milesius, qui Principium rerum omnium aërem dixit, genere infinitum, qualitatibus autem finitum. Hunc excepit *Anaxagoras* (d) Clazomenius, qui Deum unum esse statuit, & multis peregrinatio-

(b) Natus Olymp. 36. obiit Ol 58. Lege de Thalete *Diog Laert.* Lib 1. c. 1. *Plutarchum* passim præcipuè de Placitis Philos. L. 1. c. 3. *Apulejum* L. 4. Floridorum. *Lactantium* L. 3. c. 14 divin. Instit. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 1. c. 35. (c) Vita Chilonis ap. *Diog. Laert.* L. 1. c. 3. Lege *Ioh. Meursium* Miscell Lacon. Lib. 4. cap. 17. (d) Tyrannide, quæ victis Atheniensibus data erat, se abdicavit. Vitam vide ap. *Diog. Laert* Lib. 1. c. 4. (e) Fugiens, nihilque auferens, dixit: omnia mea mecum porto; *Diogen. Laert.* lib. 1. c. 5. (f) Vita ap. *Laertium* L. 1. c 6. (g) *Diog. Laertius* lib. 1. c. 7. vitam habet. (h) Vita ap. *Diog. Laert.* L. 1. c. 2. & *Plutarchum*. Lege de eo *Herodot.* L. 1. & *Ioh. Meursii* Librum de Solone. it. *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. c. 14. §. 16. Dicta 7. Sapientum *Plutarchus* in Convivio 7. Sapientum, & *Ausonius* in Ludo 7. Sapientum exponunt. it. *Ioh. Franciscus Buddeus* in Sapientia Veterum s. Dissert. de dictis 7. Græciæ Sapientum Hal. 1699. 4. (a) Vita extat. ap. *Diog. Laertium* lib. 2. cap. 1. Adde *Ciceronem* lib 4. Acad. Quæst. & *Plutarch.* de plac. Philos. L. 1. c. 3. it. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 23. §. 8. (b) Lib. 1. (c) Vita & 2. Epistolæ ad Pythagoram habentur ap. *Diog. Laertium* lib. 2. c. 2. *Cicero* l. c. Lege *I. A. Fabricium* B. G. L. 2. c. 23. §. 9. (d) Prolixe eum describit *Diog. Laertius* lib. 2. c. 3. *Lucianus* in Timone fingit, eum fulmine à Jove percussum, quod Deos negaret. vide *Augustinum* de Civ. DEI lib 8 c. 2. Physiologiam *Anaxagoræ* Disputatione excussit *Ioh. And. Schmidius* Jenæ 1685. adde *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 23. §. 7.

grinationibus institutis Philosophus summus evasit, primusque Scholam (e) *Athenas* transtulit. Secutus est *Archelaus*, (f) qui calorem & frigus rerum omnium principia esse dixit, & è cujus Scholâ prodiit ingens Græcæ eruditionis lumen, primusque moralis Doctrinæ apud Græcos introductor, *Socrates*. Paulò ante *Anaxagoram* etiam Ephesi floruit *Heraclitus*, (g) nullius Magistri Discipulus, Physicus obscurissimus, qui in plurimis peculiares sibi sententias elegit.

§. 9. *Socratis* (a) ævo Eruditio Græcorum aliam faciem ostendere cœpit, cum à clamosâ Sophistarum disputatione, & inutilibus tricis ad solidiora & utiliora perducerentur. Primus enim *Socrates*, ut *Aristoteles* (b) testatur, in rebus moralibus universale quæsivit, & mentem ad definitiones applicavit. Summâ hic in Disputationibus suis modestiâ utebatur, (c) semperque nihil se scire affirmabat; inde & in disputando magis aliorum sententias convellere, quam suam adferre solebat, quia ei, qui nihil se scire diceret, minimè conveniens putabat, aliquid asserere, ut de seipso apud *Platonem* (d) loquitur. Hac autem dubiâ philosophandi ratione *Socrates* effecit, ut ejus Auditores, quod cuique placebat, apprehenderent, multasque & varias opiniones tuerentur. Inde ortæ sunt tot Sectæ *Academicorum*, *Epicureorum*, *Stoicorum*, & *Peripateticorum*; quibus & minores accesserunt *Cyrenaicorum*, *Eliacorum*, *Megaricorum* & *Cynicorum*.

§. 10. Priusquam verò harum Sectarum descriptionem demus, quædam de *Eleaticorum* (a) Sectâ inserenda sunt, quam *Xenophanes* Colophonius introduxit; *Parmenides* autem & *Zeno* ex *Elea*, (b) Lucanorum oppido, nati,

(e) Sic *Clemens Alex.* lib. 1. Stromat. alii, qui *Diog. Laert.* sequuntur, hoc *Archelao* adscribunt. (f) Physicus κατ' ἐξοχὴν dicitur. vid. *Diog. Laert.* lib. 2. c. 4. *Augustin.* de Civ. DEI lib. 8. c. 2. *I. A. Fabric.* B. G. L. 2. c. 23. §. 10. (g) *Diog. Laert.* lib. 9. c. 1. vitâm prolixè exponit Adde *Suidam*, & *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 23. §. 4. (a) Atheniensis erat *Sophronisci* statuarii & *Phanaretha* obstetricis filius, ut *Ælianus* lib. 2. cap. 1. variorum docet. vid vitam ap. *Diog. Laert.* lib. 2. c. 5. adde *Xenophont.* de dictis & factis *Socratis*. *I. A Fabric.* B. Gr. L. 2. c. 23. §. 30. *Ioh. Barbeyrak* de Iure Nat. & Gent. præfat. §. 19. (b) Lib. 1. Methaph. c. 6. & lib. 13. cap 4. (c) *Verba* sunt Ludov. *Vivis* ad *August.* de Civ. Dei lib. 8. c. 3. (d) In Theæteto. De Deo *Socratis* integrum Librum habet L. *Apulejus*, qui est Philosophicorum Liber 4. Lege de Deo *Socratis*, & Sapientiâ illius falsò ab Oraculo celebratâ *Ant. van Dalen* in Diss. 2 de Oraculis Ethnicorum Amst. 1682. 8. De patientiâ *Socratis* leg. *A. Gellii* Noct. Att. L. 1. c. 17. it. lib. 2. c. 1. (a) De Sectâ Eleatica satis accurate agit *Th. Burnetius* Archæol. philos. lib. 1. c. 12. (b) Velia, ἐλέα, in Sinu Pæstano, à Phocensibus condita. Hi Philosophi in Italia quidem nati in Græciâ propria tamen dogmata sua propagarunt.

mati denominarunt. *Xenophanes* (c) ille *Archelai* auditor erat; sed spretis aliorum dogmatibus, IV. Elementa, & mundos innumeros statuebat, Elegiasque & jambos contra *Homerum* & *Hesiodum* scribebat, quod absurda de Diis dixerint. Audivit hunc *Parmenides* (d) Eleates, qui duo tantum Elementa, terram & ignem assumsit. Hunc excipiebant (e) *Melissus* & *Zeno* (f) *Eleates*, quorum ille Deos spernebat, mundumque infinitum & immobilem dicebat; hic plures Mundos afferens, vacuum negabat. *Zenonis* successor *Leucippus* (g) erat, celeberrimæ doctrinæ de atomis Autor, quem *Democritus* (h) Abderites, magni nominis Philosophus, secutus est, qui atomos & inane pro principiis omnium rerum assumsit. Post eum quidem *Protagoras* (i) floruit, sed mox *Eleatica* secta in *Epicuream* abiit.

§. 11. Ad *Socratem* revertimur, è cujus disciplina ingens Philosophorum numerus prodiit; omnium autem celeberrimus *Plato* (a) fuit, qui & divinus à plurimis olim dicebatur. Hic, cum ingenio mirabili longe suos

E 2 con-

(c) Vita ap. *Diog. Laertium* lib. 9 c. 2. adde *Hesychium* de Philosophis, & *Ioh. Alb. Fabric.* B. Gr. Lib. 2. cap. 23 §. 2. (d) Primus terram rotundam & in medio mundi esse docuit *Diog. Laert* lib. 9. c. 3. *I. A. Fabric.* B. Gr. L. 2. c. 2?. §. 3. Placitis hujus insistit *Bernardinus Telesius* Consentinus. (e) Nihil de Diis dicendum putabat. quoniam nihil certi sciretur. *Diog. Laert.* lib. 9. c 4. De eo varia collegit *I. A Fabricius* B. Gr. Lib. 2. 23. § 22. (f) Inventor Dialecticæ, patientissimus. Contra *Nearchum* Tyrannum conspirans, & tortus, Tyranni amicos nominavit. Linguam sibi morsu demtam in faciem Tyranni expuit. *Diog. Laert.* lib. 9. c. 5. vide *Aristotelis* Librum de dogmatibus *Zenonis Xenophanis* & *Gorgiæ* it. *I A. Fabric.* L. 2 c. 23 §. 29. (g) Atomos & inane pro Principiis assumsit *Diog. Laert.* lib. 9 c 6. *I A. Fabric.* Lib. 2. c. 23. §. 21. (h) Ægyptum, Chaldæam, Persiam, Indiam peragravit, in patriam rediens, statuâ, & D. Talentis donatus est. Tum in hortulo juxta muros se contemplationibus dedit, & æneæ pelvis fulgore se excæcavit, ne à contemplationibus avocaretur; sive, ne bene esse videret malis civibus. *A Gellius* lib 10. cap. 17. Rem in dubium vocat *Cicero* lib. 5. de finibus; negat *Plutarchus* de Curiositate vid. *Diog. Laertius* lib. 9 c. 7. *Ælian.* Hist. var. lib. 4. c. 20. *Plin.* lib. 21. c. 11. *Ioh. Christoph. Magnenum.* Prof. Patav. in Democrito reviviscente Lugd. B 1648. 12. *Scip. Aquilianum* de Philosophis ante *Aristotel.* cap. 8-17. *I. A Fabricius* Bil. Gr. L. 2. c. 23 §. 5. (i) Ob Lignum scitè compositum à Democrito ad Philosophiam ductus. *A. Gellius* lib. 5. c. 3. Eruditio ejus non solida, sed in argutiis consistens. Primus mercede acceptâ docuit. *Diog. Laert.* lib. 9. c 8. *Philostrat.* de Vitis Sophist. *I. A. Fabricius* Bibl. Gr. L. 2. c. 23. §. 28. (a) De Platone legendi: *Diog. Laert.* lib. 3 toto. *Alcinous* de Doctrinâ Platonis, Græcè & Lat. interprete *Mars. Ficino* extat. Edidit & *Dan Heinsius* Lugd. Bat. 1607. & 1614. in 8. *Procli Lycii* Theologiæ Platonicæ Libri 6. cum *Æmil Porti* versione Lat. Hamb. 1618. fol. it. *Mars. Ficini* & *Joh. Bapt VVeiganmeieri* de Philosophiâ Platonis &c *Fr. de la Mothe le Vayer* Diss. 1. Tom. 2. operum de Lectione Platonis *I. A. Fabricius* B. G. Lib. 3. init.

condiſcipulos anteiret, (b) parum putavit, ſi Socraticam Philoſophiam ſolus audiret, inde longè lateque peregrinatus eſt, primumque in Italiam, ad (c) *Pythagoræorum* dogmata percipienda, tum in Ægyptum, Sapientiæ avidus, ſe recepit; in Indiam verò ad *Gymnoſophiſtas* iter parantem Aſiatica bella impedierunt. Athenas reverſus, in (d) *Academiâ*, villâ prope urbem ſitâ docuit, ſectæ quæ *Academicorum* originem, nomenque dedit. Doctrinam Ethicam (e) juxta mentem *Socratis*, Phyſicam ſecundum placita *Heracliti*, Logicam verò more *Pythagoræorum* docebat; unum Deum opificem hujus univerſi ſtatuebat, præterque eum Deos minores, Dæmones & Heroas dari putabat. Hujus ſcripta (f) laudabilia & hodie ſuperſunt, quæ, ſatis licet erudita, hoc tamen defectu laborant, quod non integras artes bono ordine ſcripſerit, ſed potius omnia in formâ dialogorum confuſius, ſuſpenſo etiam ſæpe judicio ſuo, tradiderit.

§. 12. Platonis Diſcipuli iterum in varias ſectas abiere, nonnullis tamen ex prioribus Magiſtri Scholam & Philoſophiam continuantibus. Primus horum *Speuſippus* (a) erat, *Platonis* ex Sorore Potonâ Nepos, qui tamen ob pecuniæ amorem, doctrinamque non adeò ſolidam minus celebris erat. Hunc *Xenocrates* (b) Chalcedonius excipiebat, tardioris ingenii, ſed mentis candidiſſimæ & abſtinentis Philoſophus, quique diſcipulum rerum Mathematicarum ignarum nullum admittebat. Eum *Polemo* (c) ſequebatur,

(b) *Auguſtin.* de Civit. Dei lib. 8. c. 4. Comparationem inter eum & Ariſtotelem inſtituit & de utroque prolixé agit *Renatus Rapinus*, Volum. 4. Comparationis Magnorum in antiquitate Virorum Gall. Pariſ. 1684. 4. Sic & *Claud. Fleury* Tractatui ſuo de Methodo Studiorum in fine addidit prolixam & eruditam Diſſert. de Platone Gall. Bruxel. 1687. 12. (c) *Philolai Crotoniatæ* Librum de ſecta Pythagor. C. minis mercatus eſt, ex quo multa in Timæum ſuum transtulit. *A. Gellius* lib. 3. c. 17. (d) Lege præter *Diog. Laert.* Pauſan. in Atticis (e) Ethicam Platonicam edidit *Magnus Dan. Omeis* Altorf. 1696. 8. Lege *Ebreg. Dan Colberg.* in Plat. Hermet. Chriſtenthum cap. 1. it. de Origine & progreſſ. Hæreſium ex Platone 1694. 4. (f) Opera ubique extant, latiné reddita per *Marſ. Ficinum, Joh. Serranum, Janum Cornarium.* Primus Dialogos ſcripſiſſe creditur, quod limitatur à Voſſio de Philoſ. ſectis cap. 12. *Zeno Eleates* ante eum Dialogos ſcripſit. (a) Vita *Speuſippi* apud *Laertium* lib. 4. cap. 1. habetur. Libros illius poſt mortem *Ariſtoteles* 3. Talentis Atticis coëmit. *A. Gellius* lib. 3 c. 17. Scripta optime recenſet *Ioh Alb. Fabricius* Bibl. Gr. L. 3. c. 3. (b) *Diog Laertius* lib. 4. c. 2. & *Heſychius. Plato Ariſtotelem* Eqvum, *Xenocratem* Aſinum eſſe dicebat, quod ille freno, his calcaribus indigeret. Abſtinens erat, & *Alexandri Magni* munera ſpernebat, ut *Laertius* docet, ſed tamen apud *Dionyſium* bibendo auream coronam meruit. *Ælianus* lib. 2. cap 41. *I. A Fabricius* Bibl. Gr. L. 3. c. 3. (c) Ebrius coronatus cum ſodalibus in Scholam irrupit. Lege *Diog. Laert.* lib. 4. c. 3. *I. A. Fabric.* L. 3. c. 3. B. Gr.

tur, quem juvenem lascivum & temerariè in Scholam irruentem, *Xenocrates* oratione de continentiâ habitâ ita convertit, ut probitate, & animi lenitate inclytus ei in Scholâ regendâ succederet. *Polemoni Crates* (d) Atheniensis successit, cum quo adeó conjunctè vixerat, ut *Arcesilaus* diceret, eos esse aut Deos quospiam, aut Aurei Seculi reliquias. *Crantor* (e) Solensis ultimus erat ex iis, qui Academiam veterem, *Platonisque* doctrinam integram retinuerunt, quem mox alia secta excepit.

§. 13. *Arcesilaus* (a) *Crantoris* Discipulus *Mediæ Academiæ* initium dedit, recedens ab Antecessorum doctrinâ in eo, quod nihil percipi posse, & in omnibus assensum negandum esse assereret; malé intellectis *Socratis* verbis, qui ex modestiâ se nihil scire dixerat. Hanc novam non philosophandi Philosophiam, ut *Lactantio* (b) audit, *Lacydes* (c) *Cyrenæus*, *Arcesilai* Auditor, continuavit, eamque per *Teleclem* (d) & *Evandrum*, Phocenses, propagavit. *Hegesinus* demum Pergamenus hujus opinionis plenæ defensor ultimus extitit, quem *Carneades* Cyrenæus, *Academiæ novæ*, sive tertiæ Autor sequebatur.

§. 14. *Carneades* (a) hic â Præceptorum duritie recedens, mitius statuebat, rebus ipsis quidem veritatem aut certitudinem inesse, nobis autem artem judicandi deesse; aliquam tamen in argumentis probabilitatem admittebat.

(d) Vita ap. *Diog. Laert.* lib. 4. c. 4. (e) Primus omnium in Platonis opera commentatus est, ut *Proclus* testatur, L. 1. in *Timæum.* Lege *Diog. Laert.* L. 4. cap. 5. *I. A. Fabricium* L. 3. c. 3. B. Gr. De primâ Academiâ, villâ *Platonis* erudité agit *J. Pet. Ludovici* in Disputatione Halæ habita 1693. De his Philosophis multa ex *Numenio* Pythagorico refert *Eusebius* de Præp. Evang. L. 14. c. 5. (a) Pytanæus ex Æolide, Cavillator dictus. Vitam habet *Diog. Laert.* lib. 4. c. 6 Lege & de eo *Lactantium* lib. 3. c. 6. *Augustinum* in Enchirid, c. 20. Quam generose convitia *Antagoræ* tulerit *Ælianus* refert lib. 14. c. 26. variorum. De eo ex *Numenio* Pythag. *Eusebius* de Præp. Evang Lib. 14. c. 6 it. *Ioh. Alb. Fabricius* L. 3. c. 3. B. Gr. (b) Lib. 3. c. 4. Instit. Divin. (c) In horto, quem Attalus Rex fieri curaverat, docuit. Ex Paralysi, ex bibacitate contractâ obiit *Diog. Laert.* lib. 4. c. 8. Adde *Ælian.* lib. 2. c. 41. De eo ex *Numenio* agit *Euseb* de Præp. Evang. L. 14. c. 7. & paucis *I. A. Fabricius* L. 3 cap. 3. (d) Nominantur a *Laertio* in Vita Lacydis lib. 4. c. 8 *Evandrum* scholæ præfuisse post *Lacydem* dicit *Eusebius* L. 14. c. 7. Præp. Evang. (a) Vita ap. *Diog. Laert.* lib. 4. c 9. Orator & Disputator insuperabilis. Legatus ab Atheniensibus missus fuit ad Romanos, cum *Diogene Stoico*, & *Critolao Peripatetico.* Lege *Gellium* lib. 7 c. 14. *Cato* svadebat, non audiendos, quia possent æqua pariter & iniqua persvadere; præcipue *Carneadem* cito remittendum censebat &c. *Plinius* lib. 7. c. 30 Adde *Ælianum* lib. 3. c. 17. *Macrobium* Sat. L. 1. c. 5. *Val. Max.* L. 8. c. 7. *Fabricium* L. 3. c. 3. Bibl. Gr. it. *Eusebium* de Præp. Evang. L. 14. c. 8. ex *Numenio.*

tebat. Hic *Physicâ* neglectâ, *Ethicam* præferebat, magnusque Orator erat, & *Stoicorum* acerrimus osor. Hunc *Clitomachus* (b) Carthaginiensis excipiebat, qui quamvis XL. annis natus in Scholam *Carneadis* receptus esset, eam tamen postea cum laude continuabat. Hi fere inter antiquos Academiæ Sectatores celebriores fuere; quamvis enim (c) *Sextus Empiricus* doceat, *quartam Philonis* & *Charmidæ*, imò *quintam Antiochi Academiam* à nonnullis adjici, minor tamen horum Autoritas fuit, cum & magis magisque *Stoicis* accederent. Restaurata tamen fuit post Christum Natum *Platonicorum* Eruditio, & satis floruit, de quâ infra suo loco dicendum erit.

§. 15. Visis *Academicorum* Sectis ad *Epicureos* progredimur, quibus jam supra ab *Eleaticæ* Sectæ capitibus, *Leucippo* & *Democrito* viam paratam diximus. (a) *Epicurus* Atheniensis, Grammaticam ante docuerat, sed perceptis *Democriti* principiis excitatus, novam Philosophiæ Sectam introducebat, Hostis Rhetoricæ & Logicæ, (b) eoque nomine constantissimus *Stoicorum* adversarius erat. Timorem animis hominum eripere cupiens, Divinam providentiam negabat, omniaque è casuali Atomorum fluxu facta asserebat. Cum voluptatem, sive desideriorum nostrorum terminum *Summum Bonum* esse statueret, Discipuli quidam non recte intellectâ Magistri sententiâ, in voluptatibus corporis Summum Bonum quærentes, infamem (c) hanc Philosophiam reddiderunt. Inter Sectatores illius *Mus*, è Servo Philosophus, (d) & *Hermachus* celebriores extiterunt; imó & ultra Christi tempora non paucos propugnatores invenit.

§. 16. Excipit *Epicureos* celeberrima *Stoicorum* secta, cujus Principia ex fonte *Socratis* hausta cum veteri Academiâ in multis convenere. Princeps

(b) *Asdrubal* in Patria dictus, *Diog. Laert.* lib. 4 c. ult. *Euseb.* de Præp. Ev. L 14. c. 8 9. *Fabric.* L. 3. c. 3. (c) Pyrrhon. Hypothes. lib. 1. c. 33. Adde *Eusebium* ex *Numenio* Lib. 14. c. 9. Præp. Evang. (a) Vita prolixè ap. *Diog. Laert.* toto Lib. 10. Adde *Pet. Gassendi* Animadvers. in eundem Librum; & Ejusdem de Vitâ & Moribus Epicuri Libros 8 it. *Jac. Rondelli* de vitâ & moribus Epicuri Librum Amstel. 1693. 12. Multa de eo *Plutarchus* in opusculis contra *Coloten.* &c. *Lactantius* Div. Inst. L 3. c. 17. *I A. Fabricius* L. 3. c. 32. Bibl. Gr. (b) *Cicero* Lib. 1 de Nat. Deor. & *Hieron.* Epist. ad Magnum. (c) Infamiam Epicuri prolixé diluit *Gassendus* in Vitâ *Epicuri*, in specie lib. 3. infamiam hanc recenset, inde diluit; lib. 4. impietatem, lib. 5. malignitatem, lib. 6 Gulam, lib 7. Venerem, lib. 8. Odium artium Liberalium. Impugnat Apologiam *Gassendi Iob Barbeyrac* in prolixa præfat ad *Puffendorffi* Ius Nat. & Gent. §. 25 Amst. 1706. 4. Honeste etiam de *Epicuro* sentit *Seneca* licet Stoicus de vitâ beatâ cap. 13. it *Richardus Simon* in Diction. Bibl. in voce *Epicurus* Lugd. 1703. fol. (d) Vide de his & aliis *Gassendum* lib. 1. c 8. de Vita Epic. adde *Numenium* ap. *Eusebium* L 14. c. 5. Præp. Evang.

ceps hujus *Sectæ* (a) erat *Zeno Citticus*, qui ex *Cratetis* Atheniensis Scholâ proveniens; in *Porticu* docuit indeque *Stoicorum* nomini originem dedit, numerosum semper Auditorium habens. Summum Bonum in vitâ rectæ rationi conveniente collocabat, & â Virtutis rigido exercitio nullis affectuum illecebris se abstrahi patiebatur. Deum Spiritum esse, & per omnia diffusum, statuebat, omne, quod animat corpora, Deum esse putans; omnibusque rebus fatalem necessitatem impositam credebat. *Zenonem* (b) *Cleanthes* sequebatur, ob alacritatem in laboribus tolerandis alter Hercules dictus. *Chrysippus* (c) hunc excipiebat, Dialecticus omnium clarissimus; hunc *Diogenes Babylonius*, Legatus cum *Carneade* Romam missus, eumque iterum *Antipater* (d) secutus est, qui *Posidonium* Stoicorum Scholæ Principem reliquit; imò Sectam hanc deinde multi ex Romanis suam fecerunt.

§. 17. His majoribus Græcæ Philosophiæ Sectis merito annumeratur *Peripatetica*, quæ ex eadem *Socratis* Scholâ producta, *Aristotelem* (a) Stagiritam Autorem habuit. Hic à XVII. ætatis anno *Socratem* (b) per triennium audivit; tum *Platoni* per integros XX. annos adhæsit, huicque præ cæteris charus, mox in *Philippi* (c) amicitiam receptus, Filiique illius *Alexandri* studiis præpositus est. Hujus Discipuli insigni Gratiâ & munificentiâ adjutus, animum seriò ad Philosophiam (d) excolendam applicuit, atque

(a) Vita *Zenonis* ap. *Diog. Laertium* lib. 7. c. 1. *Plutarchum* de Placit. Philos. L. 1. c. 27. 28. it. Libro de Stoicor. Contradictionibus. Adde *Eusebium* de Præp. Evang. lib. 14. c. 6. & lib. 15. c. 14. *Casp. Scioppii* Elementa Philos. moralis Stoicæ. Mogunt. 1606. 8. *Iusti Lipsii* Stoicæ Physiologiæ Libri 3. it. Manuduct. ad Physiologiam Stoicam. Antw. 1610 4. *Jac. Thomasii* Diss. de Stoica mundi exustione, cum aliis Dissert. ad Hist. Stoicæ Philos. facientibus. Lips. 1676. 4. Legatur & *Thom. Burnetius* in Archæol. Philos. lib. 1. cap. 12. it. *Joh. Franc Buddei* Dissert. 4. de præcipuis Stoicorum in Philos. morali erroribus. Halæ 1698. 4. Stoicorum vitia multis exponit *Ioh Barbeyrac* in Præf. ad Ius Nat. & Gent. §. 26. (b) Vid. *Diog. Laert* lib. 7. c. 3. & Hesychium. (c) *Diog Laert.* lib. 7. c. 5. Si apud Deos Dialectica daretur, non aliam, quam *Chrysippi* futuram dicit *Val. Max.* lib. 8. c. 7. adde *Ioh. Ionsium* de script. Hist. Phil. L. 2. c. 5. *Fabricium* L. 3. c. 15. Bibl. Gr. (d) De Antipatri laudibus quædam habet Cicero lib. 3. offic. De his omnibus legenda Philosophumena s. comp. Hist. Philos. *Origeni* adscriptum, â *Ioh. Christoph. VVolfio* editum Hamb. 1706. ubi cap. 21. de Stoicis; adde *I. A. Fabric.* L. 3. c. 15. Bibl. Gr. (a) Nicomachi, Medici Amyntæ Regis, filium. Vitam Aristotelis lege ap. *Diog Laert* lib. 5 c. 1. Eam quoque *Ammonius* & *Damascius* scripsere. And. Schottus Vitas *Aristot.* & *Demosthenis* comparatas Olympiadibus & Prætoris Atheniensium digestas edidit Aug. Vindel. 1603. 4. (b) *Ammonii* testimonio; alii rem in dubium vocant. (c) Epistola Philippi ad *Aristot.* legatur ap. *A. Gellium*, Noct. Attic. lib. 9. c. 3. (d) Curiositatem *Aristot.* lege descriptam ap. *Athenæum* Dipnos. lib. 8. cap. 5 idem lib. 9. refert, *Alexandrum* ad solam animalium Historiam DCCC. Talenta contulisse.

que ex omnibus optima sibi eligens, peculiarem Sectam (e) constituit, quæ, quia deambulando in *Lyceo* Athenis docebat, *Peripatetica* dicta est. Disciplinas omnium primus quoad omnes partes accuratâ Methodo (f) adhibitâ tradebat, & per omne Sapientiæ humanæ genus vagatus, de singulis fere erudita Scripta relinquebat. Quamvis autem omnes alios *Philosophos* (g) superavit accurato philosophandi modo, (h) eum tamen ambitiose sæpe aliorum laudes suppressisse, & in opinionibus de Deo, origine Mundi, rebusque Spiritualibus longè *Platonicis* inferiorem esse, multis videtur.

§. 18. Ex *Aristotelis* Successoribus, qui *Philosophiam Peripateticam* propagarunt, & ornarunt, primus fuit *Theophrastus* (a) *Eresius*, qui Eloquentiâ & Eruditione sua effecerat, ut in Scholam ipsius confluerent circiter bis mille Auditores. Hunc (b) *Strato Lampsacenus* excipiebat, *Physicus* dictus, dignusque præ reliquis habitus, qui *Ptolomai Philadelphi* Juventututem regeret. Huic *Lycon Troadensis* (c) successit, ob dulcedinem sermonis *Gly*-

(e) Dissidium inter *Platonem* & *Aristot.* graphicé delineat *Ælianus* Var. lib. 3. c. 19. (f) Dexteritatem ejus in Methodo nondum ab ævo condito quis assecutus fuerat, dicit *Lud. Vives* ad *August.* de Civ. Dei lib. 8. c. 12. Dogmata illius ex *Aristocle* Peripatetico exponit *Eusebius* L. 15. c. 2.-13. de Præp. Evang. (g) Mathematicus inter alia insignis. Ostendunt hoc *Jos. Blancanus* in Locis Mathemat. *Aristot.* Bonon. 1615. 4. & *Phil. Mullerus* in Eclogis Mathem. ex operibus *Arist.* Lips. 1625. 8. (h) Cum Athenis insimularetur, quod Deos contemneret, & juvenes perderet, *Socratis* fatum timens, in Chalcidem abiit, ibique paulo post mortuus est. *Diog Laert.* & *Dionys. Halicarn.* Sed *Justinus Mart.* in Paræn. adversus Gentes scribit, eum pudore mortuum; quod naturam Euripi agnoscere non posset. Libri *Aristotelis* in Ægyptum translati sunt; primus enim Bibliothecam erexerat, quam *Theophrasto* reliquit, *Theophrastus Neleo*, *Neleus Ptolomæo Philadelpho* vendidit, exceptis tamen Avtographis *Aristotelis*, quæ demum à Sylla Romam translata sunt & à *Tyrannione* emendata, operam suam addente *Andronico Rhodio*. Vide ea prolixé exposita ap. *Strabonem* lib. 13. Adde *Plutarchum* in Syllâ. Judæos gloriari, *Aristotelem* ante obitum Religionem Judaicam amplexum fuisse, refert *Joh. à Lent*, Th. D. & Prof. Herborn. in modernâ Theol. judaica cap. 1. Herborn. 1694. 4. *Aristotelem* à quibusdam Divis annumeratum, & Præcursorem *Christi* in naturalibus, ut *Johannem* in Spiritualibus habitum notat *Joh. Baleus* de Script. Britann. Cent. 14. in Append. ad *Joh. Majorem*. Lege de *Aristotele Joh. Alb Fabricium* Bibl. Gr. L. 3. cap. 6 7. it. *Ioh. Barbeyrac* in Præf. ad Ius Nat. & Gent §. 23. (a) Tyrtamus antea dictus, ab *Aristotele* ob divinum eloquium nomen mutatum. Lege Vitam ap. *Diog. Laert.* lib. 5. c. 2 & *Hesychium*. Adde *Joh. Meursii* Theophrastum. De Successione ab Arist. addicta lege *A. Gellium* Noct. Att. lib. 13. c. 5. *I. A. Fabric.* L. 3. cap. 9. Bibl. Gr. (b) Vita ap. *Diog. Laert* lib. 5. c. 3. De eo lege *Franc. Patricium* Discuss. Peripat. p. 133. & 153. seq. *I. A. Fabricius* L. 3. c. 11. Bibl. Gr. (c) Attali Amicus cultu mundissimus, valido & Athletico corpore. *Diog. Laert.* lib. 5. c. 4. Lege de Successione *Ioh. Ionsium* de Script. Hist. Phil. Lib. 1. c. 11. & omnes Peripateticos ord. alphabet ap. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. L. 3. c. 11.

Glycon dictus, animo & corpore validus. Ab eo tempore, qui Scholæ *Peripateticæ* præfuerint, obscurum est; celeberrimi tamen extitere non pauci hujus Sectæ Philosophi, quales fuere: *Demetrius* (d) *Phalereus*, ex Reip. Atheniensis Gubernatore Exul, mox Bibliothecarius Alexandrinus; *Heraclites Ponticus*, (e) ob Superbiam *Pompicus* dictus, multorum Librorum Autor; *Critolaus*, (f) Legatus cum *Carneade & Diogene* Romam missus, aliique. Causa deficientis Sectæ hujus in Librorum defectu quærenda; cum enim Bibliotheca *Aristotelis* per (g) *Neleum* vendita in Ægyptum translata esset, ipsius autem *Aristotelis* libri post *Neleum* in manûs indoctorum venissent, ab iis sub terrâ in fossâ quadam occultati sunt, ne à Regibus Pergamenis, Libros undique conquirentibus, aufferrentur. Erutos hos tandem *Apellicon Tejus* magno pretio redemit, quamvis lacunis plenissimos; eosque demum *Sylla* Athenis captis Romam transtulit; sicque cum Libris ipsa Peripateticorum Philosophia Romam migravit.

§. 19. Præter has Sectas celebriores, non paucæ erant famæ minoris, quæ maximam partem ex *Socratis* Schola prodierant. Talis erat Secta *Cyrenaicorum*, ab (a) *Aristippo Socratis* Auditore, condita, quem, cum lautius viveret, & in voluptate corporis sensûs titillante summum Bonum quæreret, *Dionysiique* Aulam ad omne genus deliciarum promtus frequentaret, *Diogenes* canem regium appellavit. Illius tamen Philosophiam filia *Arete* continuavit; & in filium *Aristippum*, qui exinde *Metrodidactus* vocatur, propagavit. (b) Fuerunt & alii ejus Successores, qui iterum in tres Sectas *Hegesiacorum*, *Anniceriorum*, & *Theodoriorum* divisi sunt; sed eorum omnium vix sola nomina restant. Idem de *Eliensi* secta dicendum, cui *Phædon* (c) Eliensis, servus antea, tum *Socratis* svasu ab *Alcibiade* emtus, nomen de-

(d) Athenis CCCLX. statuis æneis honoratus. *Diog. Laert.* lib. 5 c. 5. Bibliothecarium Alexandrinum fuisse variis argumentis negat *Humfr. Hody* in Dissert. contra *Aristea* Librum Oxon. 1585.8. Lege *Vossium* de Hist. Gr. L.1. cap.12. *I. A Fabricium* B.Gr. Lib.3. c. 11. (e) Tumenti corpore, veste mollicula. vide *Diog. Laert.* lib. 5. c. 6. *Vossium* de Hist. Gr. L. 1. c. 9. (f) Lege *A. Gellium* Noct. Att. lib. 9. c. 5. *Macrob.* Satur. lib. 1. c. 5. (g) Hæc omnia ap. *Strabonem* lib. 13. (a) Noverat omnem convenientiæ rationem simulare, hinc *Dionysio* charissimus erat. vid. *Diog. Laertium* prolixe lib. 2. c. 8. adde *Vossium* de Hist. Gr. lib. 4. c. 8. & *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 23. §. 33 De eo quædam habet *Horat.* L. 1. Epist. 17. & lib. 2. Serm. sat. 3. (b) Hæc omnia *Diog. Laert.* in *Aristippo* L. 2. c. 8. & paucis *I. A. Fabric.* L. 2. c. 33. f. ult. Bibl. Gr. (c) è nobili familiâ, sed cum patriâ captus, intra sellulam infami quæstui se addicere coactus. Lege *Diog. Laert.* L. 2. c. 9. ubi & *Plistanus* citatur. adde *A. Gellium* L. 2. c. 18. *Fabric.* L. 2. c. 23. §. 39. Bibl. Gr.

dedit, eamque per *Plistanum* Elienſem ad *Menedemum* (d) Eretrienſem propagavit, à quo ſectæ nomen mutatum, quæ inde *Eretrienſis* dici cœpit.

§. 20. Inter *Socratis* Auditores etiam *Euclides* (a) Megarenſis erat, cum ſumma moleſtia (b) periculoque Magiſtrum audiens, qui poſt *Socratis* mortem *Secta Megarenſis* Autor extitit, quæ, cum Dialecticam & argumenta captioſa exerceret, *eriſtica* dicta eſt. Huius Scholam continuarunt (c) *Eubulides Mileſius*, (d) *Clitomachus Thurius*, *Stilpo* (e) *Megarenſis*, & alii, quorum tamen parva tantum notitia reſtat. *Cynici* ex eadem *Socratis* Scholâ prodierunt, *Antiſthene* (f) Autore, qui cum in loco (g) κυνόσαργες dicto doceret, nomen Sectæ inde ſumptum fuit, quamvis alii alias nominis rationes adferant. Hic *Antiſthenes*, cum ſucceſſoribus ſuis, (h) *Diogene*, (i) *Oneſicrito*, (k) *Cratete Thebano*, ejusque uxore (l) *Hipparchiâ*, *Menippo*, (m) aliisque docebat: Sapientem contemptis omnibus terrenis rebus ex ſola virtute vivere, hinc nec opum, nec aliarum rerum indigere; fuitque eorum doctrina in multis laudanda, ſi impudentiam excipias, quâ omne, quod contra honeſtatem non erat, in aperto ſuſcipiebant.

§. 21. Viſis plurimis Græcorum Eruditorum ſectis pauca de iis adjicienda ſunt, qui vel Philoſophorum nomen non meruerunt, vel certam ſectam

(d) Miſſus miles ab Eretrienſibus in Megaram, præſidio futurus, ad Platonem contendit, inque illius retia non invitus incidit, deſeruitque militiam. Lege vitam prolixè ap. *Diog. Laert.* lib. 2. c. 18. adde *Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. c. 23. §. 38. (a) Alius à Mathematico, qui tempore *Ptolom. Lagi* vixit. Vita hujus ap *Diog. Laert.* l. 2. c. 10. adde *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. c. 23. (b) *Megarenſibus Athenas* venire capitale erat, hinc fœmineo habitu indutus eò venit. *A. Gellius* lib. 6. c. 10. (c) *Ariſtotelis* Hoſtis acerrimus. *Diog. Laertius* lib. 2. c. 10. (d) Ejus mentio ap. *Diog Laert.* lib. 2. c. 11 in *Diodoro Crono* Alius à *Clitomacho* Carthag. ſupra §. 14. citato. (e) Vir compoſitisſimus & optimus *Diog. Laert* lib. 2. c. 12. *I. A. Fabricius* L. 2. c. 23. §. 43. in addendis. (f) *Platonis* Hoſte. Vita ap. *Diog Laert.* lib. 6. c. 1. adde *I. A. Fabric.* L. 3. c. 13 Bibl. Gr. (g) Nominis rationem tradit *Suidas* in voce κυνόσαργες. Lege *Ioh. Meurſium* in Athenis Atticis L. 2. c 2. *Sextus Empiricus* in Pyrrh. Hypotheſibus dicit, eos *Cynicos* nominari, quod canis inſtar bonos tuerentur, malos allatrarent. (h) *Diog. Laert.* lib. 6. c. 2. Multa de eo *Ælianus* paſſim præcipue L. 10. c. 16. adde *I. A. Fabric.* L. 3. c. 13. (i) *Diog. Laert.* lib. 6. c. 3. adde *Ælian.* lib. 3 c 6 *Voſſium* de Hiſt. Gr. Lib. 1. c. 10. (k) *Diog. Laert.* lib. 6. c 4. adde *Ælian.* lib. 3. c. 6. Var. Vir magnæ Autoritatis. Lege de eo *Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 13. de Epiſtolis L. 2. c. 10. §. 21. de Tragœdiis L. 2. c. 19. (l) Vita ap. *Diog. Laertium* lib. 6. c. 7. Ab amore *Cratetis* ſe non avelli patiebatur, licet ipſe ſvaderet. Lege *Ægid. Menagium* in Hiſt. mulier. Philoſopharum p. 37 (m) *Diog. Laert.* lib. 6. c. 8 Libri illius riſu pleni, hinc *Satyra Menippea* denominatur. Lege *Fabricium* Bibl. Gr. L. 3. c. 13. Principia Cynicorum moralia exponit *Ioh. Barbeyrac* in Præf. ad Ius Nat. & Gent. §. 21.

ctam non constituerunt. Illud de *Pyrrhoniis* seu *Scepticis* dicendum, quibus *Pyrrho* (a) *Eleus Theophrasti* & *Epicuri* coætaneus, originem dedit. Hi *Mediæ Academiæ* placita suscipientes, etiam illud se nescire dicebant, quod nihil scirent, omnibusque rebus incertitudinem adscribebant. Præter hos autem nonnulli erant, qui in nullius Magistri verba jurantes, ex singulis Sectis optima sibi eligebant. Horum verò parvus numerus erat, donec tandem circa Nativitatis Christi tempora (b) *Potamon Alexandrinus* aliorum ingenia ad hanc *Electivam* Philosophiam excitaret.

§. 22. Cum vero ex Græcis non ii solum, qui Philosophis annumerabantur, Eruditorum nomen meruerint, sed & alii extra Philosophorum Scholas in civili vitâ versantes literarum gloriâ illustres evaserint; hinc iis, quæ de Philosophorum Sectis dicta sunt, pauca quædam de clarioribus inter Græcos ante Christum natum *Historicis, Oratoribus, Poetis*, & *Mathematicis* adjicienda videntur; ex quorum tamen ingenti numero eos præcipuè citandos putamus, quorum opera, vel integra, vel aliquâ ex parte nostro tempori reservata sunt.

§. 23. Historicorum Pater inter Græcos meritò audit *Herodotus* (a) *Halicarnassensis*, qui puer erat, cum *Xerxes* innumerabili copiarum multitudine Græciam inundaret. Hujus Historiam suam publicè recitantis æmulatione accendebatur *Thucydides*, (b) eo XIII. annis junior, ad Belli Pelo-

pon-

(a) Vita prolixé ap. *Diog. Laert.* lib. 9. c. 11. Compendiosè de Pyrrhone & Sectâ agit *Eusebius* lib. 14. c. 18. de Præp. Evangel. Præ ceteris *Sextus Empiricus* (sub Antonino Pio vivens) legendus in Pyrrhoniarum Hypothesium Libris 3. qui cum *Henr. Stephani* versione prodiere Genevæ 1621. fol. Adde *Vossium* de Phil. Sectis cap. 13. *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. L. 3. c. 33. ubi Catalogus Scepticorum habetur. (b) Eum *Diog. Laert.* in Præfatione citat. Ante Augustum & post eum vixisse *Suidas* refert. Lege *Vossium* cap. 12. de Philos. Sectis & *I. A. Fabric.* L. 3. c. 33. s. ult. Bibl. Gr. (a) Halicarnassi natus, *Thurius* dictus, quod Coloniæ Atheniensium, *Thurium* in sinu Tarentino missæ, Socius esset. Scripsit IX. Historiarum Libros, Musarum nomine dici solitos. Historicorum Pater à *Cicerone* Lib. 1. de Leg. dicitur. Accusarunt eum Fabulositatis *Harpocration Ælius* (*Suidâ teste*) & *Strabo* Lib. 17. *Plutarchus* Libellum de Malignitate *Herodoti* reliquit. Hos refutat *Henr. Stephanus*, in Amplâ Apologiâ pro *Herodoto*. Lege & *Dionys. Halicarnass.* in collatione *Herodoti & Thucydidis*; *Vossium* de Hist. Gr. L. 1. c. 3. & præ cœteris *Joh. Alb. Fabricium* Biblioth. Græc. L 2. c. 20. (b) *Olori* Fil. cujus ætas æque ac *Herodoti* ab *A. Gellio* exponitur Lib. 15. c. 23. Scripsit æmulatione *Herodoti* (*Photius* Cod. 60.) quæ ipse viderat, gesta scilicet priorum 20. annorum Belli Peloponnesiaci, optimâ fide, judicio incomparabili, stylo licet obscuriori. Lege vitam *Thucydidis* à Marcellino scriptam, & plurimis editionibus additam, Encomium ejusdem apud *Aphthonium* in

Progymn.

ponnesiaci Historiam accuratissimè describendam, cujus labores & publicavit, & felicissime continuavit *Xenophon* (c) Apis Attica dictus, *Socratis* Discipulus, Philosophus egregius, Historicus insignis, Dux Bello inclytus, & Orator suavissimus. Huic ad latus ponendus esset *Theopompus Chius*, (d) diligentissimus & accuratissimus *Thucydidis* Continuator, nisi *Historia* illius *Philippica*, vastum opus, magno veteris Historiæ detrimento periisset. Adduci hic &, præter multos alios, quorum scripta solo nomine nota sunt, *Berosus*, (e) *Manethos Sebennyta* (f) & *Aristæus* (g) deberent, nisi ea, quæ eorundem nomine circumferuntur, inter supposititia referenda essent. Unicus adhuc minimè omittendus, *Polybius Megapolitanus*, (h) *Scipionis Æmiliani* in Punicâ expeditione Socius, è cujus tamen XL. Historiarum Libris, præter V. priores, non nisi exigua excerpta supersunt.

§. 24. Oratorum laude olim Græciam quàm maximè floruisse in vulgus notum est, inter quos sine dubio *Pericles* (a) agmen ducit, quamvis vix quicquam laborum illius ad nostra tempora pervenerit. Paulo post eundem

Progymn. *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 1. c. 4. *Joh. Alb. Fabricium* in Biblioth. Gr. Lib. 2. c. 25. ubi & de *Ctesiâ*, *Artaxerxis* Mnemonis Medico, ejusque scriptis, quorum pauca modo Excerpta restant, legendum. (c) *Grylli* Fil. Atheniensis, Dux Græcorum *Cyrum* juniorem contra Fratrem *Artaxerxem Mnemonem* juvantium, redux inde, & patriâ exclusus, Spartæ consenuit. Scripsit Cyropædiam Libris 8. de Epeditione Cyri (cui ipse interfuit) Lib. 7. Historiarum Græc. Lib. 7. quæ *Thucydidem* continuant, & 48. annonorum gesta continent; de Agesilao Librum, & alia minora. Lege de eo *Diod Sicul.* Lib. 14. *Diog. Laert.* L. 2. c 6. *Vossium* de Hist. Gr. lib. 1. c. 5. *J. A. Fabric.* Biblioth. Gr. lib. 3. c. 4. (d) Sub *Artaxerxe Ocho*, & *Philippo* Maced. vixit, & præter alia Philippicæ Historiæ Libros 58. scripsit, ut *Diod. Siculus* docet lib. 16. & *Photius* Cod. 176. Maledicentissimus dicitur à *Corn. Nepote* in *Alcibiade*, Fabulator ab Æliano Var. lib. 3. c. 18. Lege *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 1 c. 7. *Ioh. Ionsium* L. 1. c. 9. de Script. Hist. Philos. (e) De *Beroso* supra dictum c. 2. § 10. (f) Flamen Sacrorum, & Scriba Adytorum, sub *Ptolomæo Philadelpho* in Ægypto, ut ex *Eusebii* Chronico patet, ubi & Historiam Ægyptiacam, præcipuè sacram in Græcam Linguam transtulisse dicitur. Adde *Eusebium* de Præpar. Evangel. L. 2. c. 1. Fragmenta illius multa apud *Josephum* contra Apionem Lib. 1. & *Eusebium* in Chron. habentur *Manethonis* Supplementa ad *Berosum* à *Joh Annio Viterb.* edita, nugæ sunt. Lege *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 1. c. 14. Ed. *Simson* in Parasc. ad Chron. Cathol. p. 4. *Joh Alb. Fabricium* Lib 3. c. 20. B. Gr. (g) vide supra cap. 1. §. 17. (h) *Lycortæ* Fil. è cujus 40. Libris modo priores 5. & sequentium à 6. ad 17. excerpta extant. Lege *Vossium* de Hist. Gr. lib. 1. c. 19 *Joh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 30. (a) *Xantippi* Ducis Athen. Fil. Orator summus, qui tonare in concionibus & fulmen emittere dicebatur; Remp. patriam 40. annis gubernavit. Apud *Thucydidem* 3. Orationes illius leguntur, una Lib. 1 extr. reliquæ Libro 2. Lege vitam illius à *Plutarcho* accuratè descriptam. Adde *Diod. Sic.* Lib. 12. *Ælian.* Var. L. 4. c. 10.

eundem inclaruerunt *Antiphon*, (b) *Andocides*, (c) *Lysias*, (d) *Gorgias Leontinus*, (e) *Isaeus*, (f) & qui omnes perspicuitate dictionis, & sententiarum gravitate superavit, *Isocrates*. (g) In mediis Graeciae cladibus, circa Macedonicae suppressionis tempora oratoriam laudem prae coeteris assecuti sunt: Princeps Oratorum *Demosthenes*, (h) illiusque Adversarius *Aeschines*, (i) *Demades*, (k) *Lycurgus* (l) & *Dinarchus*, (m) ex quorum laboribus quaedam

F 3 residua

(b) Rhamnusius, *Thucydidis* Praeceptor, *Nestor* ob prudentiam & facundiam dictus; à Populo Athen. occisus Extant 16. Declamationes, quae illi tribuuntur, sed dubiae fidei. Lege de eo *Thucyd*. Lib. 8. & vitam apud *Plutarchum* inter X. Oratores; item apud *Philostratum* in vitis Sophist. Adde *Joh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 26. (c) *Leogori* Fil. Atheniensis, Navarchus in bello inter Corinthios & Corcyraeos, teste *Thucyd* Lib. 1. illius 4. Orationes extant, etiam à *Photio* citatae Cod. 261. Vitam habet *Plutarchus* inter X. Oratores. Lege *Joh. Alb. Fabric* Bibl. Gr. L. 2. c. 26. (d) *Cephali* Syracusani Fil. Athenis natus. Thurii vixit, unde 47. annis natus rediit, & inter praestantiss. Oratores Athenis habitus est. Ex 233. Orationibus 34. extant. Lege de eo *Plutarchum* in X. Rhet. it. *Dionys. Halicarn. Diod. Sicul.* L. 12. c. 9. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 26. (e) Siculus, *Empedoclis* Discipulus, Athenas missus iis Societatem cum Leontinis persvasit. Orator summus, qui auream Statuam in Apollinis Pythii Templo meruit. Lege *Diod. Sicul.* Lib. 12. c. 53. *Philostrat.* in Vitis Sophist. *Vossium* Inst. Orat. Lib. 5. c. 5. §. 2. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 26. §. 5. (f) Chalcidensis *Lysiae* Discipulus, *Demosthenis* Praeceptor. Ex 64. Orationibus modo 10. extant. Lege de eo *Plutarch.* in X. Rhet. *Philostrat.* in vitis Soph. *Photium* Cod. 64. 263. *J. A. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 26. (g) *Theodori* Fil. Atheniensis, ad Remp. non accessit, sed alios instruendo opes & gloriam incomparabilem sibi acquisivit; timidus, in elaborando tardus, & nimis scrupulosus, Orationes 21. hodie extant, & 6. Epistolae. Vitam referunt *Dion. Halicarn.* in antiquis Orat. *Plutarchus* in vitis X. Rhet. *Philostratus* in vitis Sophist. Adde *Photium* Cod. 260. *Ioh. Alb. Fabric.* Lib. 2. c. 26. (h) Atheniensis, *Demosthenis* Cultellarii Fil. Balbutie aliisque naturae vitiis correctis summus Orator evasit; Libertatis Graeciae defensor, *Philippi* hostis acerrimus; sub *Antipatro* mortem sibi imminentem vitans, venenum sumsit: Ejus Orationes gravissimae, & eruditiss. extant 61. Vitam prolixè refert *Plutarchus* in vitis Parall. & in X. Rhet. Adde *Photium* Cod. 265. *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 2. c. 26. (i) Rhetor, post Orator Atheniensis, Legatus ad Philippum, *Demostheni* semper contrarius, à quo victus, Rhodum abiit. Orationes illius cum Demosthenis contrariis edi solent. Lege *Plutarch.* de X. Orator. *Philostrat.* in vitis Soph. *Photium* Cod. 61. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 2. c. 26. (k) Ex Nauta Orator Atheniensis, saepe *Demostheni* praelatus. Ad Chaeroneam à *Philippo* captus, eum tripudiantem coarguit, & libertati redditus est. Sub Macedonum Imperio Patriam rexit, tandem à *Cassandro* occisus, Ejus unica Oratio hodie extat; Multa de eo *Diodorus Siculus* lib. 17. 18. *Plutarchus* in Demosth. & Phocione. *Photius* Cod. 92. & 245. (l) *Lycophronis* Fil. Atheniensis, Vir severus, incorruptus & honestus, Quaestor publicorum redituum, & magnus Orator, ex XX. Orationibus illius unica extat contra *Leocratem*. Vita extat apud *Plutarchum* in X. Orator. Lege *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 2. cap. 26. (m) Corinthius, *Theophrasti* Eresii

residua sunt; alios enim satis copiosos, quorum sola in Historicorum scriptis memoria superest, studio prætermittimus.

§. 25. Poetæ inter Græcos celebres tam numero, quam Gloriâ reliquos superant; ex quibus plurimorum quidem sola nomina restant, multorum tamen haud contemnenda monumenta, aut fragmenta ad minimum inter eruditorum delicias numerantur. Ex his, præter *Homerum*, *Hesiodum* aliosque quos supra (a) Theologorum nomine citavimus, *Alcman*, (b) *Archilogus*, (b) *Stechisorus*, (d) *Sappho*, (e) & *Alcæus* (f) ante Monarchiam Persicam à Cyro erectam floruisse creduntur, quorum tamen non nisi exigua fragmenta restant. Ex longe majori Poetarum copiâ, qui durante Monarchiâ Persicâ, ante Darium ab Alexandro victum claruerunt, in scripris suis adhuc vivuut: *Simonides*, (g) *Theognis* (h) *Phocylides*, (i) *Anacreon*, (k) *Æschy-*

Eresii Discipulus, post *Demosthenis* mortem inclaruit, cujus imitator erat. Ex 64. Orationibus illius 3. modo extant. Vita ejus descripta extat à *Dionys. Halicarn.* & *Plutarcho* in X. Orator. Adde *Suidam* & *Joh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 2. c. 26. extr. (a) Hoc Cap. 3. §. 6. (b) Sardianus origine, Laco habitatione, vixit sub Ardyi Lydiæ Rege, ut *Euseb.* in Chron. docet, Homo luxuriosus, Phthiriasi mortuus. *Plinius* Lib. 11. c. 33. Habentur exigua illius fragmenta inter Poetas veteres Tragicos; Lyricos, Comicos. Lege de eo *Lil. Greg. Gyraldum* in Hist. Poet. Dial. 9. *Vossium* de Poet. Gr. cap. 3. *Joh. Meursium* in Lacon. *Olaum Borrichium* de Poetis Diss. 2. §. 53. *I. A. Fabr.* Bibl. Gr. lib. 2. cap. 15. §. 10. (c) Parius, Gygis tempore vixit, s. sub Romulo. Jamborum petulantiâ notus, quo Socerum *Lycamben* ad suspendium adegit, ut *Herodotus* Lib. 1. docet. Spartanos Libros ejus ex urbe ejecisse *Val. Max.* Lib. 6. c. 3. refert. Exigua fragmenta ejus inter Poetas Lyricos extant. Lege *Gyrald.* & *Vossium* l. c. *Borrichium* Diss. 2. §. 64. *Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 15. §. 16. (d) Ex urbe Himerà Sicil. Poeta sublimis & Majestate plenus. *Tisias* vero nomine dictus, cum autem primus Chorum cum cytharæ cantu conjungeret, *Stesichorus* vocabatur, ut *Suidas* docet. Ex Poematum Libris 26. exigua fragmenta restant. Lege *Gyrald.* Diál. 9. Hist Poet. *Vossium* cap. 3. de Poet. Græc. *Olaum Borrig.* Diss. 2. §. 54. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 15 §. 57. (e) Lesbia, Scamandronymi Filia, Cercolæ Uxor, Alcæo coætanea, Decima Musa veteribus dicta. Ex ejus Epigrammatibus, Monodiis, Elegiis & Jambis paucissimâ fragmenta restant per Paul. *Stephanum* collecta. Lege *Gyrald.* Dial. 9. *Vossium* c. 3. *Ol. Borrich.* Diss. 2. §. 55. *I. A. Fabric.* L. 2. c. 15 §. 54. (f) Lesbius Mitylenæus, *Pittaci* tempore vixit, ob minaces Camœnas Patria pulsus à Tyrannis. Pauca modo fragmenta ejus extant, à *Paul. Stephano* & *Mich. Neandro* collecta. Lege *Gyraldum* Dial. 9. *Vossium* cap. 3. *Borrich.* Diss. 2. §. 56. *Fabricium* L. 2. c. 15. §. 9. (g) Ceus, Pittaci & Themistoclis tempore vixit, & Senex Pindarum instituit. Prælia, Marathonium & Salaminium versu Lyrico descripsit, item Tragœdias Epigrammata & alia paravit, sed nil nisi fragmenta extant. Lege *Gyrald.* Dial. 9. *Vossium* cap. 3. & 4. de Poet. Gr. *Borrich.* Diss. 2. §. 58. *J. A. Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 15. §. 55. (h) Megarensis Atticus, è nobili genere, Thebas à Civibus suis

(k) *Æschylus*, (l) *Pindarus*, (m) *Sophocles*, (n) *Euripides*, (o) *Bacchylides*, (p) & *Aristophanes*, (q) flos ille Poetarum longè jucundissimus. A Monarchiâ Macedonicâ ab Alexandro erectâ, usque ad Nativitatis Christi tempora celebrium Poetarum nomen assecuti sunt: *Simmias Rhodius*, (r) *Theocritus*, (s) *Callimachus*, (t) *Aratus*, (u) *Lycophron*, (w) *Apollinus Rhodius*, (x) *Mo-*

suis in Exilium missus. Extant ejus Gnomæ, dubium an integræ. Lege *Gyrald.* Dial 3. de Hist. Poet. *Vossium* cap. 4. de Poet. Gr. *Ol. Borrich.* Diss. 2 init. *I. A. Fabricium* B. Gr. lib. 2. c. 11. (i) Milesius, Theognidi æqualis, Poeta Epicus a multis antiquorum laudatus; sed plurima illius interierunt. Carmen Νουθετικὸν, quod à *Mich Neandro* in opere aureo, & ab aliis editum est, recentioris cujusdam Judæi vel Christiani esse, multi putant. Lege *Gyraldum* Dial. 3. Hist. Poet. *Vossium* cap. 4. de Poet. Gr. *Borrich.* Diss. 2. §. 50. *I. A Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. c. 11. (k) Tejus, ex Joniâ, tempore Cyri apud *Hipparchum* Athenarum, & Polycratem, Samiorum Tyrannos in honore fuit; acino uvæ suffocatus, ut *Plinius* L. 7. c. 7. & *Val. Max.* L. 9. c. 12. docent. Poematum ejus pars minima extat, carmine Anacreontico satis lepido scripta. Lege Gyrald. Dial. 9. *Vossium* cap. 4. *Borrichium* Diss. 2. §. 59. *Fabricium* L. 2. c. 15. §. 12. (l) Euphorionis Fil. Eleusinius, Miles in pugnis Marathoniâ, Salaminia, & Platæensi, post Tragicus Poeta, ex cujus 90. Tragœdiis vix 7. integræ extant. De morte ejus *Ælianus* Hist. Animal. L. 7. c. 16. Lege *Gyrald.* Dial. 6. *Vossium* c. 5. *Borrich* Diss. 2. § 69. *Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 16. (m) Thebanus, Lyricorum Princeps, inimitabilis *Horatio* dictus Lib. 4. Od. 2. cujus dictio sublimis, sententiosa, & figuris magnifica Lege *Quintiliani* judicium Lib. 10. c. 1. Extant ejus Carmina 45. Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia. Vide *Gyraldum* Dial. 9. *Vossium* c. 5. *Borrich.* Diss. 2. § 60. *Fabric.* L. 2. c. 15. (n) Sophili Fil. Athen. Tragicorum Princeps, in affectibus movendis, & fictione judiciosa incomparabilis. De morte Val. Max. L. 9. c. 12. Ex 123. Fabulis, 7. modo extant. Lege *Gyrald.* Dial. 6. *Vossium* c. 5. *Borrich.* Diss. 2. §. 70. *I. A Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. cap. 17. (o) *Mnesarchi* Fil. Atheniens. Tragicus Poeta celeberrimus, *Socrati* familiaris. Ex multis Tragœdiis extant 19. integræ, cum 20. initio. Lege *Gyraldum* Dial. 6. *Vossium* c. 5. *Borrich.* Diss. 2. §. 71 *Fabricium* L. 2 c. 18. Bibl. Gr. (p) Ceus, Lyricus Poeta, Pindari æmulus. Ex multis ejus Poematibus exigua fragmenta restant Lege *Gyrald.* Dial. 9 Hist. Poet. *Vossium* c. 5. de Poet. Gr. *Ol. Borrichium* Diss. 2. §. 61. de Poetis. *I. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 15 §. 21. (q) *Philippi* Fil Athenis degens, Comœdiæ veteris Princeps, svavis, sed aculeatæ facundiæ, nec interdum à scurrilitate abstinens, *Socratem Alcibiadem* aliosque perstringens. Ex copiosis ejus Comœdiis XI. restant. Lege *Gyraldum* Dial. 7. *Vossium* c. 6. *Borrich.* Diss. 2. §. 81. *I Alb Fabric.* Bibl. Gr. L. 2. c. 21. (r) Tempore *Ptolomæi Lagi* celebris, cui 3. carmina figurata tribuuntur, Ovum, Alæ, & Securis, quæ *Theocriti* operibus subjici solent. Lege *Gyraldum* Hist. Poet. Dial. 3. *Vossium* de Poet. Gr c. 8. *Borrichium* Diss. 1. §. 20. *Fabricium* Bibl. Gr. L. 3. c. 17. § 14. (s) *Praxagoræ* Fil. Syracusanus, Poeta svavissimus, *Ptolomæo* Philadelpho charus, cujus & laudem cecinit. Extant ejus Idyllia. & alia carmina 30. De eo lege *Gyraldum* Dial. 3. Hist. Poet. *Vossium* c. 8 *Borrich.* Diss. 1 §. 29. *I. A Fabricium* Lib. 3. c. 17. Bibl. Gr. (t) *Batti* Fil. Cyrenæus, Grammaticus & Poeta insignis, *Ptolomæo*

(x) *Moschus*, (y) & *Nicander*; (z) reliquos, quorum opera temporis injuriâ perierunt, brevitatis causâ omittimus.

§. 26. Haud minor quoque fuit inter Græcos copia illustrium Mathematicorum, ex quibus præcipuos modo, & quorum scripta quædam restant, citare volumus. *Thales* (a) omnium primus Geometriam ex Ægypto Græciæ intulisse dicitur, cujus in Jonicâ sectâ Successores *Anaximander*, (b) *Anaximenes*, *Anaxagoras*, & alii eadem studia excoluerunt, quod & *Pythagorai* (c) in Italiâ præstiterunt, quorum tamen omnium alibi mentio facta. *Archytæ*, (d) *Tarentini*, illustris Mathematici Discipulus erat *Eudoxus*, (e) *Cnidius*, Astronomus & Geometra celeberrimus; cui ætate æqualis fuisse videtur *Nicomachus*, (f) *Gerasenus*, Arithmeticis Scriptis insignis, quem

mæo Philadelpho & Successoribus charus, *Apollonii* Rhodii Adversarius, in quem Ibin, Poema mordax scripsit. Polygraphus, sed tantum 6. Hymni extant, cum paucis Elegiis. Lege *Gyraldum* Dial. 3. *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 1. c. 15. & de Poetis Gr. c. 8. *Joh. Jonsium* de Scriptor. Hist. Philos. L. 2. c. 5. *Borrich.* Diss. 1. §. 30. *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 19. (u) Athenodori Fil. Solensis Cilix, in *Antigoni Gonatæ* Aulâ vitam egit. Ex variis illius operibus sola Phœnomena restant, quibus situs & motus Stellarum explicantur, cujus extant versiones *Ciceronis*, *Germanici Cæs.* & *Festi Avieni.* Lege *Gyraldum* Dial. 3. *Vossium* c. 8. *Borrichium* Diss. 1. §. 32. *Ioh. And. Schmidium* in Diss. de Arato. *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 3. c. 18. (w) Chalcidensis Grammaticus & Poeta Tragicus, unus è 7. Plejadibus in aulâ Ptolomæi Philadelphi. Ex multis ejus Tragœdiis unica Alexandra restat, Drama obscurissimum, in quod *Isaacii Tzetzæ* commentarius extat. Lege *Gyrald.* Dial. 3. *Vossium* de Poet. Gr. c. 8. *Borrichium* Diss. 2. §. 76. *Fabricium* Bibl. Gr. L. 3. c. 16. (x) Naucratites Ægyptius juxta *Athenæum*, sed Rhodius Professione Rhetoricâ, postea Bibliothecarius Alexandrinus post Eratosthenem. Ejus Libri 4. Ἀργοναυτικῶν habentur, heroico carmine scripti. Vide *Gyraldum* Dial. 3. *Vossium* de Hist. Gr. L. 1. c. 16. & de Poetis Gr. c. 8. *Borrichium* Diss. 1. §. 37. *Fabricium* B. Gr. Lib. 3. c. 21. (y) Syracusanus, sub *Ptolomæo* Philometore clarus, Poeta Bucolicus suavissimus, cujus quædam Idyllia restant, cum *Theocriti* Carminibus misceri aut edi solita, Lege *Gyrald.* Dial. 3. *Vossium* cap. 8. de Poet. Gr. *Borrichium* Diss. 1. §. 35. *Fabricium* Bibl. Gr. L. 3 c. 17. §. 12. (z) *Damnæi* Fil. Colophonius, sub *Ptolomæo Physcone* & *Attalo* ultimo Rege Pergameno clarus, Medicus & Poeta. Ex multis ejus Scriptis restant 2. carmina, Theriaca, & Alexipharmaca. Lege *Gyraldum* Dial. 3. *Vossium* cap. 3. de Poetis Græcis, & de Hist. Gr. L. 4. c. 14. *Borrichium* Diss. 1. §. 36. *Ioh. Alb. Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 26. (a) *Diogene Laert.* L. 1. c. 1. & *Apulejo* L. 4. Florid. testibus. De Thalete supra egimus Cap. 3. §. 7. (b) De his supra c. 3 §. 8 (c) Vide infra c. 4. §. 1. 2. (d) De eo infra c. 4. §. 2. adde *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 23. (e) Æschinis Fil. Cnidius ab urbe patriâ in Peninsulâ Cariæ dictus, citatus infra c. 4. §. 2. Adde *Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 3. c. 5. §. 9. (f) Huc *Nicomachum* referunt *Iosephus Blancanus* in Chronol. Mathematicorum & *Vossius* de Scient. Mathemat. c. 22. §. 4. vide & eundem cap. 10. §. 1.

quem tamen *Conringius* & alii ſecundo poſt Chriſtum Natum Seculo floruiſſe putant. Ipſi etiam Philoſophorum Principes *Plato* (g) & *Ariſtoteles*, (h) magnorum Mathematicorum laudem meruerunt, quorum tempore *Autolycus*, (i) Aſtronomus haud contemnendus, & paulò poſt eosdem *Theophraſtus* (k) *Ereſius*, & ſummus Geometrarum *Euclides* (l) floruerunt. Sub *Ptolomæis Aratus* (m) Phænomenis, *Apollonius Pergæus* (n) Conicorum Libris inclaruerunt; poſt quos ſumma Matheſeos lumina *Ariſtarchus* (o) *Samius*, & *Archymedes* (p) Syracuſanus magnum ſibi nomen pararunt; quibus paulò juniores *Eratoſthenes* (q) *Cyrenæus*, & *Hipparchus* (r) *Nicenus* ad latus poni merentur. Tandem & *Hero* (s) *Alexandrinus* Senior, *Geminus* (t) *Rho.*

(g) Spectat huc Scholæ Platonicæ inſcriptio: *οὐδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίτω.* vide de *Platone* ſupra c. 3. §. 11. (h) Vide *Joſ. Blancani* Loca Mathematica Ariſtotelis, & *Phil. Mulleri* Prof. Math. Lipſ. Eclogas Mathem. ex Ariſtotelis operibus. De *Ariſtotele* ſupra cap. 3. §. 17. (i) Pitanæus, ex Æolide, Præceptor *Arceſilai*. Extant ejus Liber de Sphærâ, & de vario ortu & occaſu ſiderum inerrantium. Vide *Voſſium* de Scient. Mathem. cap. 33. §. 14. *Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 5. §. 13. (k) De eo ſupra c. 3. §. 18. (l) Non confundendus cum *Euclide* Megarenſi, ſupra cap. 3. §. 20. deſcripto; hic enim 90. annis junior fuit; & ſub *Ptolom.* Lago claruit, Princeps Mathematicorum. Reliquit Elementorum lib. 15. Data, Iſagogen Harmonicam, Phænomena, Elementa optica & alia, Lege *Voſſium* de Scient. Math. cap. 15. & fusè agentem *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. lib. 3. c. 14. (m) Vide §. anteced. lit. u. (n) à Pergâ urbe Pamphiliæ dictus; ſub *Ptolomæo* Evergete I. Pergami & Alexandriæ vixit: Scripſit 8. Libros Conicorum ex quibus 4. priores latinè verſi habentur; tres ſequentes ex Arabico verſi prodiere. Lege *Voſſium* de Scient. Mathem. c. 26. *Joh. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. lib. 3. c. 22. (o) Tempore Cleanthis Stoici, Succeſſoris Zenonis vixit, à quo impietatis accuſatus, quod terram moveri docuiſſet; quod *Plutarchus* in Lib. de facie in orbe Lunæ refert. Extat ejus Liber de Magnitudinibus & diſtantiis Solis & Lunæ. Lege *Voſſium* de Scient. Mathem cap. 33. *Fabricium* lib. 3. c. 5. §. 14. (p) Ex illuſtri Genere, Geometra ſummus, quam artem ad Machinas ſucceſſu mirando adhibuit. Lege *Livium* lib. 25. c. 31. & *Plutarch.* in Marcello. Mortem *Archimedis* habent *Val. Max.* lib. 8. cap. 7. *Plinius* lib. 7. c. 47. Extant ejus Libri de Sphærâ & Cylindro, de Circuli dimenſione, de planîs æquiponderantibus, de Conoidibus & Sphæroidibus &c. Lege *Voſſium* de Scient. Math. c. 48. *Fabricium* Bibl. Gr. lib. 3. c. 22. (q) *βῆτα* Eruditorum, Philologus & Mathem. ſummus, Præfectus Biblioth. Alexandrinæ ſub Ptolomæo Philopatore. Extat Libellus ejus *καταστερισμῶν.* Lege *Voſſium* de Scient. Math. c. 33. & 47. & de Hiſt. Gr. l. 1. c. 17. *Ioh. Ionſium* de Script. Hiſt. Philoſ. lib. 2. c. 7. *Fabricium* lib. 3. c. 18. §. 12. (r) In Bithyniâ & Rhodo diligens Obſervator Aſtrorum. Lege *Plinium* lib. 2. c. 12. & 26. Ejus 3. Libri ad Arati Phœnomena extant. Lege *Ioh. Alb. Fabric* Bibl. Gr. lib. 3. c. 5. §. 19. (s) Senior, ſub Ptolom. Evergete II. non confundendus cum juniore, qui à *Conringio* Sec. V. c. 2. citatur. Lege *Voſſium* de Scient. Math. c. 27 §. 8.

(t) *Rhodius*, & *Theodosius* (u) *Tripolitanus* huc referendi, quorum monumenta quædam etiamnum Mathematicorum deliciis annumerantur.

CAP. IV.
De Italorum Eruditione.

§. 1.

SUperest Eruditio apud Italos ab antiquissimis temporibus exculta, de qua quædam superaddenda sunt. Quamvis (a) *Sybillæ* Italicæ, *Cimmeria*, *Samia*, *Cumana*, *Tiburtina*, huc referendæ videantur, earum tamen ætas & omnia incerta sunt. Certior est *Pythagoræ* Eruditio, quæ multos admiratores invenit, & per aliquot Secula continuata, *Italica*, (b) *Philosophiæ* nomen gessit. *Pythagoras* (c) ex Scholis *Pherecydis Syri*, Sacerdotum *Ægyptiorum*, Chaldæorumque, tantam Sapientiam in patriam retulit, ut non modo vivens omnibus admirationi esset, sed & post mortem à Metapontinis adoraretur, ut *Justinus* (d) testatur. Summus *Mathematicus* erat, aliisque Scientiis inclytus, ad quas Auditores suos quinquennali (e) silentio præparabat. Multis tamen vanitatibus refertam illius Philosophiam fuisse, ex rebus *magicis*, quas tractavit, & (f) *metempsychosi* assertâ apparet.

§. 2.

& cap. 48. §. 8. Extant ejus Spiritualia, Avtomata, Ballistica. vid. *Fabric*. L. 3 c. 24. §. 7. (t) *Pompeji* & *Ciceronis* ævo, Romæ fortassis vixit; *Iosephus Blancanus* & alii ad Sec. IV. referunt. Scripsit Isagogen Sphæricam. Vide *Vossium* de Scient. Math. Cap. 16. §. 5. & c. 33. §. 7. *Fabricium* L. 3. c. 5. a 20. (u) Afer, tempore Pompeji. Illius extant Sphæricorum Libri 3. & Libellus de diebus & noctibus. Vide *Vossium* de Scient. Math. Cap. 33. §. 8. Cap. 16. §. 6. *Ioh. Alb. Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 3. c. 5 §. 16.

(a) De Sibillis supra cap. 2. §. 10. (b) Legatur *Joh. Schefferi* Philosophia Italica, seu de naturâ & constitut. Philos. Pythagoricæ Libri 8. Vpsal. 1664. 8. it. *Joh. Schilteri* Diss. de Disciplina Pythag. Jenæ 1676. 8. (c) Mnesarchi Gemmarum Sculptoris filius. Describitur à *Diog. Laertio* lib. 8. c. 1. *Porphyrio* in Vita *Pythag*. *Jamblichi* Libellus de Vita *Pythagoræ* extat, cum *Desid. Haraldi* observ. editus Paris 1598. Sed *Luc. Holstenius* lib. 1 de Vitâ Pythagoræ (Rom. 1630. 8.) se alios 2. Libros Jamblichi habere dicit, quorum Editionem promittit. Idem promittit *Thom. Gale*, in opusculis Mythologicis Cantabr. 1671. editis. Prodiit *Iamblichi* Liber de Vit. Pythag. cum nova versione *Lud. Kusteri*, it. *Porphyrius* de Vit. Pyth. cum *Luc. Holstenii* & *Conr. Rittershus.* notis & Anonym. Vit. Pythag. ap. *Photium* Amstel. 1707. 4. Accuratius Vitam Pyth. disposuit *And. Dacerius*, & cum aliis huc spect. edidit Paris. 1706. 12. (d) Libro 2. c. 4. ubi multa de *Pythagorâ*. (e) Tempus non definitum. Lege *A. Gellium* Noct. Att. lib. 1. c. 9. (f) Se primum *Æthalidem*, *Mercurii* fil. fuisse dicebat, tum *Euphorbum*, deinde *Hermotimum*, postea *Pyrrhum* piscatorem quemdam; demum *Pythagoram*. Anglus quidam,

qu

§. 2. Prout autem *Pythagoras* â Scholis suis sexum sequiorem non excludebat, ita & ei in docendo successit Uxor *Theano*, (a) quæ & nonnulla carminice scripta reliquisse dicitur. Tum *Telauges* (b) & *Mnesarchus* Filii *Pythagoræ* docuerunt, ex quorum Scholâ *Empedocles* (c) *Agrigentinus* prodiit, præcipuum sui temporis ornamentum, qui egregie cultus, & aureâ corona redimitus incedere solebat. *Post* eum præter alios *Archytas* (d) *Tarentinus*, summus Mathematicus, Platonisque amicus, *Philolaus* (e) *Crotoniata*, ex cujus Libris Plato multa didicisse dicitur, *Eudoxus*, (f) *Archytæ* Discipulus, Astronomus summus, qui cum *Philolao* Terram moveri statuebat, *Timæus* (g) *Locrus*, qui de anima mundi scripsit, *Lysis* (h) *Tarentinus*, au-

qui se in Dedicatione *VVhiteloke Bulstrode* vocat, Tentamine edito Lond. 1692.8. Anglicè, Pythagoram defendit, quod *Metempsychosin* de animâ sensitiva & vegetativa modò intellexerit. Multa *Pythagoram* à Judæis didicisse *Josephus* lib 1. cont Appionem asserit. Sed eum circumcisum, Religionem Judæorum assumsisse *Joh. de Pineda* in Salomone prævio lib. 3. c. 28. §. 10. docet, de quà re agit *Godofr. Rabnerus* in Amœnitatibus Hist. philologicis, Programm 16. (Lips. 1695 8.) *Carmelitæ Biterris* in Provinciâ Tolosanâ, Thesibus An. 1652. publicè propositis, Pythagoram in Carmelitarum numerum receperunt, quod illis objicit *Dan Papebrochius* in Respons. adversus *Seb. à S. Paulo* Antw. 1696. 4. Huc spectat *Joh. Frid Meyeri* Disput. Hamb 1700. Resp. *Dan Bandeco* habita: utrum *Pythagoras* Judæus, aut Carmelita fuerit? Lege plurima de *Pythagora* in *Ioh. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. L. 2 c. 12. (a) Vid. *Suidam* in Voce Θεανώ. Quædam illius citat *Clem Alexandr.* lib. 4. Strom. Epistolas quasdam illius *Henr Stephanus*, *Diogeni Laertio* adjecit. Prolixius de eâ agit *Ægid Menagius* in Hist. Mulierum Philosopharum §. 79. seqq. adde *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. L. 2. c. 13. (b) *Euseb* lib. 10. c. 3. Præp Evang. *Æg. Menagius* in Hist Mulier. Philos. §. 81. de *Telaugis* libro. De Tetracty *Pythagoræ* agit *God VVandelinus* in Diss. de Tetracty Pythag. ad *Eryc Puteanum* An. 1637. (c) *Diog. Laertius* lib. 8. c. 2. De morte illius *Horat.* in Arte Poët. qs. extr.

- - - - - Deus immortalis haberi
Dum putat *Empedocles*, ardentem frigidus Ætnam
Insiliit.

De *Empedocle* fusius agit, ejusque Sphæram addit *Ioh Alb. Fabricius* Bibl Gr. L. 2. c. 12. §. 8 seqq. (d) Vita ap. *Diog. Laert.* lib 8. c. 4 ubi & Literæ illius ad Platonem habentur. Legatur erudita Differt. de *Archyta Joh Andr Schmidii* Jenæ 1681. habita Extat Archytæ libellus, περὶ τῦ παντὸς φύσεως Lege *I. A. Fabricium* Bibl. Gr Lib. 2. c. 13. (e) *Diog. Laert.* lib. 8. c 7. Librum illius de Secta Pythagoræorum *Plato* C minis mercatus fuit. *A Gellius* lib. 3. c. 17. Noct. Attic. Varia de eo collegit *I. A Fabric.* Bibl. Gr. Lib. 2. c. 13. (f) Non Italus, sed *Cnidius*; diu tamen in Italia vixit. *Diog Laertius* lib. 8. c 8. add *Cicero* lib. 2 de Divin. *Strabo* lib. 2. *Censorinus* cap. 18. de die Natali. Fusè de eo agit *I. A. Fabricius* L. 3. c. 5. §. 9. (g) Lege de *Timæo Ioh Ionsium* de Script Hist. Philos lib. 1. cap. 6. De eo & aliis omnibus *Joh. Schefferum* in Libro supra citato. & *Fabricium* L. 2. c. 13. (h) Aureorum Carminum Autorem fuisse *Diog. Laert.*

reorum carminum Autor, & *Ocellus Lucanus*, (i) cujus Liber de naturâ universi adhuc hodie superest, clari *Pythagoræi* exstiterunt, quibus tamen fere omnibus jactantiæ macula adhærebat.

§. 3. Ante Pythagoræ tempora jam *Hetrusca disciplina* in Italiâ floruerat, cujus initia ad *Tagen* (a) quendam referuntur, quæ tamen in meris ferê auguriorum vanitatibus consistebat. Post Romam conditam primus Eruditionis laudem merebatur (b) *Numa Pompilius*, Consultissimus Vir omnis Divini ac humani juris, qui non *Pythagoræ* artibus, quo ipso antiquior erat, sed suopte ingenio virtutem colens, disciplinâ tetricâ ac tristi veterum *Sabinorum* excultus erat, ut *Livius* (c) de eo testatur. Hujus Libri cum demortui corpore arcæ lapideæ inclusi, usque ad bellum Punicum secundum sub terrâ sepulti jacuerunt, ubi demum *Cornelio* & *Bebio* Coss. sub Janiculo a Fossoribus inventi, (d) cumque omnem Religionem everterent, facto SCto publice cremati sunt.

§. 4. Post bella Punica Eruditio magis coli inter (a) Romanos cœpit, ita tamen, ut teste *Gellio*, (b) Sapientes Legum cognitioni primariò operam darent; cui rei non parvum jam olim emolumentum dederat *C. Flavius*

Laert. in Pythag. indicat. Edidit ea novissimé & comment. illustravit, cum Ethica Pythagoræâ *Mag. Dan. Omeis* Altorf. 1693. 8. Epistola illius notabilis habetur inter opuscula Mytholog. a *Th. Gale* edita. Adde *I. A. Fabricium* L. 2. c. 10. §. 32. (i) Tempus illius incertum, Libellus Περὶ παντὸς per *Ludov. Nogarolam* versus, & cum notis editus ap. *Commelin.* 1596. in 8. Tum & *Car. Eman. Vizzanius* vertit, & cum Comment. edidit Bonon. 1646. 4. Edidit & *Thom. Gale* cum aliis opusculis Mythologicis antiquis Cantabr. 1671. quæ editio curâ *Marci Meibomii* repetita Amstelod. 1688. 8. ubi *Timai Locri* de animâ mundi & naturâ opusculum additum. *Thom. Burnetius* in Archæol. Philos. lib. 1. c. 11. *Ocelli* Librum pro supposititio habet. Lege *Casp. Barthium* Adversar. Lib. 42. cap. 1. & *I. A. Fabricium* B. Gr. Lib. 2. c. 13. (a) De eo *Ovidius* Metam. ult. Indigenæ dixere *Tagen*, qui primus *Etruscam* edocuit Gentem casûs aperire futuros. Lege *Val. Max.* Lib. 1. c. 1. init. (b) Pythagoræus fuisse dicitur ab *Ovidio, Plutarcho, Clemente Alex.* apud *Euseb.* lib. 9. c. 3. de Præp. Evang. sed *Livius* probat, *Pythagoram* integro Seculo post *Numam, Tarquini* Sup. tempore in Italiam rediisse. (c) Lib. 1. cap. 10. quo genere disciplinæ nullum quondam incorruptius fuisse dicit (d) Inventæ 2. arcæ, in quarum unâ corpus Numæ, quod tamen penitus evaserat, in alterâ 7. Libri latini de Jure Pontificio seu de ritu Sacrorum, item 7. Libri Græci de Disciplinâ Sapientiæ, quibus omnis Religio evertebatur. Lege omnia specialissimè descripta â *Livio* lib. 40. cap. 29. & *Val. Max.* Lib. 1. c. 1. §. 12. adde *Plinium* lib. 13. c. 13. Hist. Nat. *Lactantium* lib. 1. c. 22. Div. Instit. *Augustinum* de Civ. Dei lib. 7. c. 14. (a) Legatur *Pagnini Gaudentii* Liber de Philosophiæ apud Romanos Origine & progressu. Pisis 1645. 4. (b) Veteres Juris Magistri, qui sapientes appellati sunt. Noct. Attic. lib. 4. cap. 1.

vius Scriba, Ædilis Curulis, (c) qui Jus Civile Romanum, in penetralibus Pontificum antea reconditum, evulgaverat, & Fastos in foro proposuerat. Tempore Punici belli primi Historiam inter Romanos primus scribere *Saturnio versu* (d) cœpit *Cn. Nævius*, qui uno volumine bellum hoc, cui ipse interfuerat, descripsit. Idem & primus *Fabulas* publicè exhibuit, sed irritatâ per Satyricam licentiam (e) Familiâ *Metellorum*, *Vticam* fugere coactus est; quanquam alii L. *Livium Andronicum* (f) primas Romæ fabulas exhibuisse contendant. Tempore secundi belli Punici secutus est *Q. Ennius* (g) qui primus epico carmine Historiam Romanam, præterque eam Satyras, Comœdias atque Tragœdias scripsit, de quibus tamen omnibus non nisi pauca fragmenta apud Grammaticos citata extant. Hos Principes Poëseos antiquæ *Plautus*, (h) *Cæcilius*, *Terentius*, (i) *Pacuvius*, (k) *Accius*, aliique secuti sunt. Sic & inter secundi & tertii belli Punici tempora, circa *Ennii* mortem, *Crates* (l) *Mallotes* ab *Attalo* ad Senatum missus, primus studium *Grammaticum* in urbem intulit, quod paulo post tanta incrementa sumsit, ut supra XX. celebres Scholæ in urbe numerarentur.

§. 5. Sed non tantum intra *Poëtarum* & Grammaticorum cancellos eo tempore stabat Eruditio, sed & Viri de Rep. bellicoque statu meritissimi elegantiores Musas amabant. His præ cæteris annumerandus est *M. Cato*,

(c) *Livius* lib. 9. c. 46. Fastos circa forum in Albo proposuit, ut quando lege agi posset, sciretur. (d) Citatur à *Cicerone* in Cat. maj. it. *A. Gellio* lib. 17. c. 21. f. ult. L. *Calp. Piso* in Libro de continentia Poëtarum initium adduxit: Quei terrai Latini Hemones tuserunt Vires frudesque poinicas fabor Vid. *Vossium* de Hist. L. lib. 1. c. 2. Epitaphium *Nævii* ab ipso factum vide ap. *A. Gellium* l. 1. c. 24. (e) In Carcerem conjectus ob assiduam maledicentiam, & probra in Principes Civitatis conjecta; ubi 2. fabulas scripsit, quibus priorem petulantiam diluit *A. Gellius* lib. 3. c. 3. (f) Testantur *A. Gellius* Noct. Att lib. 17. c. 21. *Val. Max.* lib. 2. c. 1. Lege *Pet. Crinitum* de Poet. Lat. lib. 1. c. 1. *Lil. Greg. Gyraldum* Dial. 8. init. de Hist Poëtarum. Inter Fragmenta vet. Tragicorum à *G. I. Vossio* lib. 8. 162c. 5. edita *Livius Andr.* primus est. (g) *Ennii* Fragmenta collegit & edidit *Hier. Columna* Eq. Rom. Neapoli 1590. 4. tum *Paul. Merula* cum amplo Commentario Lugd. B. 1595. 4. De *Ennio* lege *Pet. Crinitum* lib. 1. c. 2. De Poetis Lat. *Gyraldum* Dial 4. de Hist. Poët. *Vossium* de Poetis Lat. & de Hist. Lat. lib. 1. c. 2. *Olaum Borrichium* Diss. 1. §. 4. de Poetis Lat. *Mart. Hanckium* de Rom. rerum Scriptor. Part. 2. init *Joh. Alb. Fabricii* Biblioth. Lat. Append init. (h) Lege de his omnibus præter *A. Gellium* lib. 17. c. 21. de *Plauto* maximè Lib. 3. c. 3. supra citatos *Crinitum*. *Gyraldum*, *Vossium* *Fabricium*. (i) De *Terentio* lege *Ol. Borrich.* Diss. 1 § 9. de Poët. Lat. & *I. A. Fabricium* Bibl. Lat. L 1. c. 3. (k) De *Pacuvio* & *Accio* lege *Quintilian* L. 10. c 1. *Ol. Borrich.* Diss 1. §. 6. *Fabricium* L. 4. c 1. B. Lat. (l) Refert hæc *Svetonius* de illustr. Grammaticis, initio. Citatur & à *Varrone* de L. Lat. L. 8. & à *Plinio* Lib. 4. c. 12.

Cato, (a) Cenforiæ Dignitatis Vir, qui ab *Ennio* inftitutus optimi Oratoris, optimi Imperatoris, optimi Senatoris nomen *Plinio* (b) meruiffe videbatur. Sed hujus Summi Viri VII. Originum Libri (c) magno Hiftoriæ Rom. detrimento amiffi funt. Eodem affectu literas profequebatur Magnus *Scipio* (d) *Africanus*, qui ob eas *Ennium* ne quidem fepulturâ â fe divelli paffus eft, quem ingenti amore fovebat, (e) *Panætiumque* Præceptorem fuum, Stoicum fummum, & *Polybium* (f) in ipfis expeditionibus periculofiffimis fecum habebat.

§. 6. Ejusdem ævi etiam nobilis Hiftoricus fuit *Q. Fabius* (a) *Pictor*, cujus Annales Romanorum rerum paffim quidem ab Hiftoricis citantur, hactenus autem in orbe fruftra quæruntur, cum impofturæ Annianæ prudenti Lectori minimé fatisfaciant. Nec laude fuâ defraudandi funt ejusdem temporis Hiftorici: *L. Cincius* (b) *Alimentus*, qui græcè & latinè res Romanas defcripfit; *Munatius Rufus*, *Catonis* Socius, (c) & expeditionis Cypraicæ Scriptor; *M. Fulvius Nobilior*, (d) cujus Fafti â *Macrobio* & aliis citantur; aliique, quorum nominum Scriptorumque fola memoria reftat, quam operofo labore ab oblivione vindicavit *Gerb. Johannes Voffius* in aureo Libro de Hiftoricis latinis.

§. 7. Solis Legibus, aut Hiftoriæ Gentis fuæ hactenus operam dederant Romani, fpretâ & rejectâ Græcorum eruditione eousque quidem, ut &

(a) De eo *Livius* multa lib. 34. 38 39. Elogium vide apud *Valer. Max* lib. 8. c. 7. Vitam apud *Corn. Nepotem* & *Plutarchum*; adde *Quintilian.* L. 12. c. ult. *Voffium* de Hift. Lat. lib. 1. c. 5. *Hanckium* Part. 1. c. 2 de Rer. Rom. Scripr. *I Alb. Fabricium* L. 1. c. 2. Bibl. Lat. (b) Hift Nat lib 7. c. 27. (c) Fragmenta Originum *Johann Annius Viterbienfis* inter alios Antiquitatum Scriptores edidit, fed nugæ funt. (d) *Vellejis Paterc.* lib. 1. P. Scipio tam elegans Liberalium ftudiorum omnisque Doctrinæ & Autor & Admirator fuit, ut *Polybium Panatiumque* præcellentes ingenio Viros domi militiæque fecum habuerit, & aut corpus periculis, aut animum Difciplinis exercuerit. Vitam *P. Corn. Scipionis Majoris Africani* lege ap *Plutarchum.* (e) *Panætius* Rhodius, Libros de officiis fcripfit, quos *Cicero* lib. 3. de Offic. fe fecutum fuiffe fatetur. Vide *Suidam*, *I. Ionfium* de Scriptor. Hift. Philof. lib. 2. c. 13. *Joh. Meurfium* in Rhodo. (f) De *Polybio* lege *Voffium* de Hift. Gr. L. 1. c. 19. *I. A. Fabricium* lib. 3. c. 30 Bibl. Gr. (a) Primus pedeftri fermone apud Romanos Hiftoriam fcripfit. Vide de eo omnia collecta apud *Voffium* de Hift. Lat. lib. 1 c. 3. & *Mart. Hankium* de Rer. Roman. Scripr. Part. 1. c. 1. (b) Prætor bello Hannibalico interfuit, áb Hannibale captus. Maximus Autor â *Livio* lib. 21. vocatur, qui eum fæpiffimè citat. Hiftoriam Hannibalicam Græcè fcripfit ut *Dionyf. Halicarn.* refert. Lege *Voffium* de Hift. Lat lib. 1 c. 4. & de Hift. Gr. L. 4 c. 13. (c) Refert hoc *Val Max.* lib. 4. c. 3. (d) Vir celeberrimus, in Hifpan. & Cos, contra Ætolos magna geffit. Faftos in Æde Herculis Mufarum pofuit, ut *Macrobius* Saturn. lib. 1. c. 2. refert. Lege *Voffium* de Hift. Lat. lib. 1, c. 5. extr.

& interdum Philosophica & oratoria studia publicis legibus (a) prohiberentur. Sed *Scipionis* exemplum multa quoque alia Romanorum ingenia excitabat ad alias artes discendas & exercendas. Ipse L. *Corn. Sylla*, (b) *Sallustio* teste, Græcis & latinis literis doctissimus erat, qui Aristotelis Libros ex urbe Atheniensi primus in Italiam intulit, Libros de (c) vitâ propriâ scripsit, semperque Eruditorum Fautor extitit. *Syllæ* tempore maximum Eruditionis Lumen inter Romanos emicuit, P. *Terentius Varro Atacinus*, (d) Vir linguæ latinæ & omnis Antiquitatis, rerumque Græcarum & Romanarum peritissimus, ut eum *Quintilianus* (e) laudat. Huic eodem fere tempore non dissimilis fuit *M. Terentius Varro*, quo (f) *Lactantio* teste, nemo unquàm doctior, neque apud Græcos, neque Latinos fuit. Hic omnem (g) Philosophiam, eruditionemque animo complectens, D. Volumina scripsit eruditione plena, quorum tamen non nisi pauca (h) nostro tempori reservata sunt. Paulò post L. *Plotius* (i) Gallus primus non sine concursu ingenti latine docere cæpit, cum antea Græcis unicè exercitationibus ingenia alerentur.

§. 8. Ab eo tempore usque ad Nativitatem Salvatoris Italia Eruditis plenissima fuit. Philosophiam primus (a) Scripto propagavit *T. Lucretius Carus*, (b) totâ Philosophiâ *Epicuri* VI. Libris de rerum naturâ egregiè expositâ.

(a) Censoria edicta contra hæc studia refert *Suetonius* de claris Rhetoribus in præfat. item *A. Gellius* lib. 15. cap. 11. Noct. Attic. Quomodo *Cato* de Legatis Atheniensium judicaverit, vide apud *Plinium* lib. 7. c. 30. & *A. Gellium* lib. 7. c. 14. adde *Plutarchum* in Catone Maj. (b) *Sallustius* de B. Jugurt c. 95. adde *Vellej Paterc.* lib. 2. *Plutarchum* in Syllâ. (c) Vltimum, quem non absolvit, *Cornelius Epicadius*, Syllæ libertus, supplevit. *Sueton.* de illustr. Gramm. c. 11. quædam ex Libro 2 citat *A. Gellius* L. 1. c. 12. vide *Vossium* L. 1. c. 9. de Hist. Lat. (d) è vico *Atax Galliæ Narbon.* Lege *Pet. Crinitum* lib. 2. c. 32. de Poët. Lat. *Lil. Greg. Gyraldum* Dial. 4. de Hist. Poet. *Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 16. *I. A. Fabric.* L. 1. c. 7. extr. Bibl. Lat. (e) Instit. Orat. lib. 10. c. 1. (f) Divin. Instit. lib. 1. c. 6. Lege de *Varrone Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 12. *Joh. Jonsium* de Script. Hist. Philos. lib. 3. cap. 1. *Mart. Hanckium* Part. 2. de Script. rerum Rom. *I. Alb. Fabricium* in Bibl. Lat. lib. 1. c. 7. (g) Illustre testimonium de *Varronis* eruditione multiplici habet *Cicero* lib. 1. Acad. quæst. adde *Val. Max.* L. 8 c. 7. *A. Gellium* lib. 19. c. 14. *Augustinum* de Civ. Dei lib. 6. c. 2. (h) Opera seu potius operum fragmenta collegit *Ausonius Popma*, & cum notis edidit Lugd. B. 1601. 8. (i) *Suetonius* cap. 1. de claris Rhetoribus, ubi notabile Testimonium *Ciceronis* adducit. Lege *Ioh. Glandorpium* in Onomastico Rom. (a) *Lactantio* teste lib. 3. c. 16. Div. institut. (b) Lege de *Lucretio Pet. Crinit.* de Poet. Lat. cap 19 *Gyraldum* Dial. 4. Hist. Poetarum. Prolixè Vitam & Acta *Lucretii* eruit *Dionys. Lambinus* & præmisit editioni suæ operum *Lucretii* optimæ. De eo fusè agit *I. A. Fabricius* Bibl. Lat. Lib. 1. c. 4.

positâ. P. *Nigidius* (c) *Figulus* magnâ tum Mathematicorum ſtudiorum laude florebat; imo Summi Reip. Principes Philoſophiæ operam dabant. In *Luculli* Bibliothecam copioſiſſimam omnibus patentem Eruditi velut ad Muſarum (d) Hoſpitium divertebant, & tempus inter ſe traducebant, ipſeque cum omnem quidem Philoſophiam coleret, veterem tamen Academiam præ cæteris diligebat, indeque *Antiochum Aſcaloniten* Amicum & Convictorem ſecum habebat. Quantam Eruditionem poſſederit *C. Julius Cæſar,* (e) vel ex intimis Aſtronomicæ rei adytis deſumta Anni temporisque correctio, vel Libri de propriis rebus geſtis eruditiſſimi, vel aliæ vitæ illius Actiones ſatis oſtendunt. *Cn. Pompejus* (f) *Magnus* & *M. Portius Cato,* (g) *Uticenſis* vulgo dictus, Stoicæ Philoſophiæ notitiam in vitâ & morte demonſtrabant; imò, omnis ferè, qui ad aliquem dignitatis gradum inter Romanos pervenerat, Eruditionis adminiculo inſtructus erat.

§. 9. De *M. Tullio Cicerone* (a) dubium eſt, an majorem inde gloriam reportaverit, quod Conſul Reipubl. Romanæ utiliſſimus, an quod Orator, Philoſophus, imo Summus (b) Polyhiſtor fuerit. Imitatores in re oratoriâ

(c) Vir Prætorius, Medicus, Aſtrologus. Magna ejus Laus legitur apud *Lucanum* lib. 1. Pharſal. verſ. 639. ſeqq. De eo prolixius agit *A. Gellius* Lib. 19. cap. 14. Noct. Attic. it. *Joh. Glandorp.* in Onomaſt. & *Voſſius* de Hiſt. Lat. lib. 1. c. 12. Fragmenta operum Figuli collegit & digeſſit *Ianus Rutgerſius,* Var. Lect. lib. 3. c. 16. (d) Prolixè & eleganter hæc omnia *Plutarchus* in Lucullo. Lege & *Ioh. Glandorp.* in Onomaſt. *Voſſium* de Hiſt. Græc. lib. 4. c. 15. (e) Lege Vitam prolixé à *Suetonio* & *Plutarcho* deſcriptam. Huc ſpectant *Franc. Floridi Sabini* Libri 3. de præſtantia Jul. Cæſaris Baſil. 1540. *Chr. Ad. Rupertus* ad Syn. *Beſoldi* p. 273. ſeq. (f) Magnificas Pompeji Laudes refert *Vellej. Paterc.* lib. 1. Vitam accuratè deſcripſit *Plutarchus*, ubi inter alia notabilis *Pompeji* poſt Pharſalicam cladem fugientis Diſputatio de providentiâ cum *Cratippo* Philoſopho. De Sapientia *Pompeji Lucanus* in Pharſal. paſſim. (g) De eo *Vellej. Paterc.* lib. 1. Homo virtuti ſimillimus, & per omnia ingenio Diis quam hominibus propior; qui nunquam rectè fecit, ut facere videtur, ſed quia aliter facere non poterat; cuique id ſolum viſum eſt rationem habere, quod haberet juſtitiam; omnibus humanis vitiis immunis &c. Lege vitam ap. *Plutarchum.* Adde *Florum* lib. 4. c. 2. & paucis *I. A. Fabricium* Bibl. Lat. lib. 1. c. 2. extr. (a) Vita *Ciceronis* apud *Plutarchum* legatur. *Corn. Nepotem* Vitam *Ciceronis* prolixè ſcripſiſſe, patet ex *A. Gellii* lib. 15. c. 28. Hiſtoriam *Ciceronis* ex omnibus Scriptoribus collegit, & in annos 64. chronologicé digeſſit *Franc. Fabricius* Marcodutanus; eam inde commodiorem fecit *Chriſtoph Heidmannus* Eloq. Prof. Helmſtad. & emendatiorem edidit *Ioh. Buno* Hamburg. 1672. 12. (b) Vix decimam partem operum reſiduam eſſe docet *M. Ant. Muretus* Var. Lect. lib. 15. c. 1. Operum ejusdem optima Editio eſt *Jani Guilielmi* & *Jani Gruteri* Hamburg. 1618. fol. maj. Huc ſpectat judicium *Quintiliani* lib. 10. c. 1. *ille ſe profeciſſe ſciat, cui Cicero valde placuerit.* Lege *I. A. Fabric.* Bibl. Lat. lib. 1. c. 8.

riâ (c) *Q. Hortensium*, L. *Crassum*, aliosque per multos habuit. Florebant & tum Historici magni nominis, *C. Sallustius* (d) *Crispus*, primus, *Martiali* judice, in Romanâ Historiâ; *T. Livius*, (e) ingens Historiæ Romanæ Lumen; *Cornelius Nepos* (f) cujus non nisi paucissima restant; *Diodorus* (g) *Siculus* magnis peregrinationibus, & incomparabili diligentiâ clarus. Imò ipse *Jul. Cæsar* Historicorum numerum felici stylo auxit, cui non culpandus continuator (h) *A. Hirtius* accessit. Sed ne aliquid eruditi Seculi felicitati deesset, svavissimi Poëtæ Musas amœniores reddebant, quorum Principes *Catullus*, (i) *Tibullus*, (k) *Propertius*, (l) *Cornelius Gallus*, (m) *Virgilius*, (n) *Horatius*, (o) *Ovidius*, (p) *Gratius* (q) aliique (r) fuere, qui maximâ

(c) Eos *Cicero* ipse passim citat. De *Hortensio* vid. *A. Gellium* lib. 1. c. 5. *Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 11. *O. Glanderp.* in Onomastico. (d) *Sallustius* Senator, Tribunus, Numidiæ Præfectus &c. Sed ob rapinas & adulteria Senatu motus. Lege de eo *Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 15. *Mart. Hankium* de Rer. Rom. Script. Lib. 1. c. 6. *Ioh. Alb. Fabricium* in Biblioth. Lat. lib. 1. c. 9. (e) *Livius* Patavinus. Gaditanum quendam Romam venisse ad *Livium* videndum refert *Plinius* L. 2. Epist. 3. Omnia de *Livio* collegit *Phil. Jac. Thomasinus* in Livio Patavino. Amstel. 1670. 12. Adde *Vossius* de Hist. Lat. lib. 1. c. 19. *Hankius* Part. 1. c. 9. *I. A. Fabricius* Bibl. Lat. lib. 1. c. 11. (f) Chronicon triplex scripsit, de quo *Catullus*:

Namque tu ausus es unus Italorum
Omne ævum tribus explicare Chartis
Doctis, Iuppiter! & laboriosis.

Sed hoc & alia plurima perierunt. Lege *Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 14. *Fabricium* Bibl. Lat. lib. 1. c. 6. (g) Sub Jul. Cæsare usque ad mediam Augusti ætatem vixit. Bibliothecæ Historicæ 10. Annorum operam impendit, & itinera per Asiam & Europam fecit. Vid. *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 2. c. 2. & *I. A. Fabricium* Bibl. Græc. lib. 3. c. 31. (h) Librum 8. de Bello Gallico, item de Bello Alexandrino & Africano scripsit. Lege *Vossium* de Hist. Lat. lib. 1. c. 13. *Hankium* Part. 1. c. 5. *Fabric.* Bibl. Lat. lib. 1. c. 10. §. 3. - (i) *C. Valer. Catullus*, Veronensis, *Ciceronis* & *Corn. Nepotis* Amicus. Lege de eo *Pet. Crinitum* de Poet. Lat. lib. 2. c. 27. *Gyraldum* Dial. 4. de Hist. Poet. *Vossium* de Poetis Lat. *Ol. Borrichium* Diss. 1. §. 15. de Poet. Lat. *Fabric.* lib. 1. c. 5. Bibl. Lat. (k) *Albius Tibullus*, Eques Rom. Amicus *Horatii & Ovidii*, qui & mortem illius Elegiâ prolixa deflevit. Vid. *Pet. Crinitus* lib. 3. c. 41. *Gyraldus* Dial. 4. *Vossius* de Poet. Lat. *Borrichius* Diss. 1. §. 22. *I. A. Fabricius* lib. 1. c. 14. (l) *S. Aur. Propertius*, Amicus *Mæcenatis*, *Ovidii*, *Tibulli*; vid. *Crinitum* lib. 3. c. 43. *Gyraldum*, *Vossium*, *Fabricium* lib. 1. c. 14. (m) *Cn. Cornelius Gallus* descriptus â *Pet. Crinito* lib. 3. c. 4. *Gyraldo*, *Vossio* l. c. Lege & *Vossium* in Instit. Orat. lib. 5. c. 13. §. 3 & *Fabricium* lib. 1. c. 14. (n) P. *Virgilius Maro*, Mantuanus, ubique notus. Lege *Crinitum* lib. 3. c. 37. *Gyrald.* & *Vossium* l. c. *Ol. Borrichium* de Poet Lat. Diss. 1. §. 17. & *Fabric.* lib. 1. c. 12. (o) *Q. Horatius Flaccus* satis notus. De eo *Gyraldus* l. c. *Pet. Crinitus* l. 3. c. 38. Vtriusque Patro-

mâ ex parte adhuc hodie non fine ingenti admiratione aut delectatione leguntur.

HERMANNI CONRINGII
COMMENTARIVS
DE SCRIPTORIBVS.
SECVLVM I.
CAP. I.
De Scriptoribus Ecclesiasticis.

CUm nasceretur Salvator noster, divinæ Religionis doctrina penes solos *Judæos* & *Proselytos* erat. Sicut autem hi erant diversarum nationum, ita & ipsi Judæi, quod per omnem terram dispersi vagarentur, similiter diversæ admodum erant, non aliter ferè atque hodie, & linguæ & patriæ. At, *Evangelicâ de Christo doctrinâ* in lucem productâ, â Judæis quidem, apud quos sané unicè floruerat illa *θεοπέμπτη* doctrina, pauci illam amplexi sunt; contra tamen mox illi adhæsit reliquarum Gentium per totum orbem innumera multitudo. Eo factum, ut post *Judaica Religio* & *doctrina Christiana* vere divina inter se fuerint distinctæ, dum scilicet nec Judæis deessent, qui suam propagarent.

Fuit porrò, ut aliquamdiu ante, ita & hâc tempestate non una doctrinæ ratio, aliis nempe præter ea, quæ Sacris *Mosaicis* in voluminibus sunt exarata literis, nihil; aliis ad hæc *Δευτερώσεις* & manu traditam quandam Le-

Patronus erat *C. Cilnius Mæcenas*, cujus vitam *Jac. Maria Cinni* D. Italice descripsit & edidit Rom. 1684. Chronologiam Horatii exactè tradit *Tanaq. Faber* lib. 2. Epist. 46-49. Adde *Olaum Borrichium* Diss. 1. §. 19. & *Fabricium* lib. 1. c. 1:. (p) P. *Ovidius Naso* Sulmonensis, Tomis in exilio sub Tiberio mortuus. Lege *Pet. Crinitum* lib. 3. c. 46 *Gyraldum* Dial. 4. *Ol. Borrichium* Differt. 1. §. 21. De omnibus his adde *Joh. Alb. Fabricium* in Bibl. Lat. lib. 1. c. 14. 15. (q) *Gratius Phaliscus*, Cynegetici Scriptor, diu ignotus, donec eum *Casp. Barthius* animadversionibus illustratum cum *Nemesiano* & *Calpurnio* ederet Hanov. 1613. 8. Recentissime eum cum notis & variis Lectionibus publicavit *Johnsonus* Londini 1700. 8. Lege *Gyraldum* Dial. 4. (r) Lege hic præ cæteris *Lil. Greg. Gyraldum*, in eruditiss. Dialogis de Historia Poetarum, qui haud exiguam antiqui temporis hujus Poetarum copiam adducit & exponit.

Legem, pari cum *Mosaicis*, imò majori reverentiâ amplectentibus; quarum priori sententiæ *Sadducæi*, ultimæ *Pharisæi*, magnâ famâ tum Judæorum Hæretici, imò omnes forsan *Legis Doctores*, etiam Sectis non addicti, quantum ex Christi Interpretationibus liquet, faverunt. Etiam circa ipsius Scriptæ Legis interpretationem magna fuit diversitas, & in Sectas (a) non *Pharisæorum* tantum & *Sadducæorum*, sed etiam *Essæorum*, (quos tamen à concionibus templi, sacrificiis, & consortio exclusos fuisse indicat *Josephus* L. 18. c. 2. Ant. Iud.) aliorumque abiit, scissis popularium animis, & à genuinâ Legis observatione plerisque multum discedentibus.

Ex illis v. *Judæis Græcissantibus*, qui 1. Seculo floruere, duos tantum habemus, (b) *Philonem Alexandrinum* C. Caligulâ Imperatore, alterum *Fl. Josephum* (c) Matathiæ Fil. nobilem suæ Gentis Historicum, Cæsare Vespasiano. Scripsit autem *Philo* allegoricam Vet. Testamenti interpretationem, adeo, ut creditus sit platonizare. *Photius*, (Cod 105.) cum de Libris quibusdam *Philonis* à se lectis, egisset, addit: *Et vero ab hoc arbitror, omnem allegoricum S. Scripturæ Sermonem promanasse*; id quod imprimis notandum arbitror. Reliquorum Iudaicorum Scriptorum nihil hodie extat, præter R. *Jonathanis Ben Uziel*, Discipuli R. *Hillelis*, (si sane ejus est, quod habemus,) *Targum*, sive paraphrasin in Prophetas & *ἁγιόγραφα*. Etsi enim *Onkelon* Paraphrasten nonnulli huc transferunt, verius tamen ille ad sequens Seculum pertinet.

Præter hos vero videnter hoc Seculo vixisse judaicæ doctrinæ Magistri *Simeon*, (fortè is, qui ulnis infantem Jesulum excepit,) & *Gamaliel* Senior, S. Pauli Præceptor, & iterum *Simeon*, bello judaico occisus, & magni illius *R. Hillelis Principis* Filius, Nepos & Pronepos. Centum quippe annis ante excidium templi vixit *Hillel*, cujus progenies hac seriè sequitur, si *Abrahamo Levitæ* credimus; nam in libro, cui titulus est: *Seder Olam Suta* (d) haud paulò alia instituitur temporis ratio. Ex *Abrahamo* autem discimus,

(a) De Sectis his supra actum in Prolegom. cap. 1. §. 19. 20. (b) Lege *Philonis* Librum de Legat. Iudaica. *Josephum* lib. 18. c. 16. Ant. Jud. *Eusebium* Hist. Eccl. lib. 2. c. 5. & 18. *Hieronym.* in Catal. Script. Eccl, *Photium* in Myriobibl. Cod. 105. *Vossium* de Hist. Gr. lib. 2. c. 7. *Mart. Hankium* de R. Rom. Script. Part. 2. c 8. *Guil Caveum* Hist. Lit. ad An. 40. *I. A Fabric.* Bibl. Gr. lib. 4. c. 4. (c) Notum satis, qui vitam suam ipse scripsit. Lege *Photium* Cod. 47. *Vossium* de Hist. Gr. L. 2. c. 8. *Caveum* ad An. 67. *Fabricium* fuse lib. 4. c. 6. Bibl. Gr. Non confundendus cum *Josepho Gorionide*. (d) Chronicon Mundi minus incerto Autore vid. *Joh. Buxtorff* in Bibl. Rabb. parva, quam Libro de Abbrev. adjecit.

mus, eodem tempore per traditionum Iudaicarum peritiam floruisse *Jonathanem*, filium *Vzielis*, & *Jochanam Zachai* Fil. alterum maximum, alterum minimum *Hillelis* Discipulorum. Nihil verò agit ille *Abraham*, quando *Alexandro Jamne* Rege, adeoque diu ante vixisse vult nostrum Christum; nam, quæ ex Thalmude adducit, aut sunt fabulosa, aut de alio Jesu loquuntur.

Cæterum Ecclesiasticorum illius temporis Scriptorum certum est, hodieque esse illa, quæ dicuntur *Novi Fœderis Volumina*, ab *Apostolis* nempe *Matthæo, Johanne, Petro, Jacobo, Judâ, Paulo*, & Apostolicis discipulis, *Marco* & *Lucâ*, conscripta. (e) Etsi veró multa alia circumferuntur, ut ab (f) *Apostolis* & *Apostolicis Viris* (g) profecta, sunt tamen illa omnia longè inferiori conditione, &, si non omnia, pleraque certè mentiuntur nomen. Ejus notæ sunt: Liber inscriptus *Pastor, Hermæ* (h) attributus, quamvis hic adeò antiquus sit, ut à *S. Irenæo* & *Clemente Alex.* testimonium habeat; item *Prochori*, (i) unius ê septem Diaconis Scriptum; item *Lini*, (k) *Abdiæ Babylonii*, (l) *Martialis*, (m) & similia. Laudatur etiam Antiquis *S. Clemens*, (n) Romanus Papa inter hujus tempestatis Scriptores, neque pauca ejus nomen præ se ferunt. Sed, quæ antiqui laudavêre, jam perierunt, præter unam ad Corinthios Epistolam, nuper in Angliâ editam; quæ verò alia

(e) Lege *Mich. VValtherum* in Offic. Bibl. Repos. post. Theca 5. 6. 7. *Guil. Cavium* in Antiquitat. Apostolicis & in Hist. Liter. Scriptor Eccles. initio. *Th. Ittigium* in Diss. de Patribus Apostolicis; *Joh. Alb Fabricium* Bibl. Gr. lib. 4. c. 5. (f) *And. Rivetus* Crit. S. init. *Ioh Sartorius* Diss. de Scriptis Christi & Apostol. meritò & falso suspector. *Th. Ittigius* de Pseudepigraphis Christi Mariæ & Apostol. it. in Hist. Eccl. Sec. 1. cap. 1. Huc spectat *I. A. Fabricii* Codex Apocryphus N. T. (g) Vitas eorum exposuit *Guil. Cavius* in Vitis Patrum primit. Eccles. 4. Seculorum & in Hist. Liter. Sec. 1. vide *Ioh. Bapt. Cotelerii* Patres Apostol. & *Thom. Ittigii* Bibliothec. Patrum Apostol. (h) *Sixtus Senens.* Bibl. S. lib. 2. *Rob. Cocus* in Cens. Script. Eccl. *Andr. Rivetus* Crit. S. lib. 1. c. 12. *Ioh. Pearsonus* in vind. Ignatianis. *Guil. Cavius* in Hist. Lit. ad An 65. *Thom. Ittig.* Hist. Eccl. Sec. 1. c. 1. §. 23. (i) Lege *Sixt. Senens.* lib. 2. *Rob. Cocum And. Rivet.* lib. 1. c. 6 *Vossium* de Hist. Gr. lib. 2. c. 9. *Cavium* ad An. 70. *Ittigium* de Patribus Apost. §. 22. & Hist Eccl. Sec. 1. c 1. §. 25. (k) *Sixt. Senens.* lib. 2. *Rob. Cocus. Vossius* de Hist. Gr. lib 2. c. 9. *Rivetus* Crit. S. lib. 1 c. 6. *Cavius* An 64. *Ittigius* Sec. 1. c. 1. § 21. (l) De eo *Vossius* de Hist. Gr. lib. 2. c. 9. *Rob. Cocus. And. Rivetus* lib. 1. c. 6. *Cavius* An. 59 *Ittigius* de Patr. Apost. §. 28. & Sec. 1. c. 1. §. 28 (m) Vita *Martialis* ab *Aureliano* Lemovic. scripta, de quo *Rob. Cocus* in Cens. p. 107. Lege *Bellarm.* de Script. Eccl. & Suppl. *Casim. Oudini. Rivetum* Crit. S. lib. 1. c. 7. *Cavium* An. 70. *Ittig.* Sec. 1. c. 1. §. 24. (n) De *Clemente* Rom. prolixè agit *Sixtus Sen.* lib. 2. it. *Casim. Oudinus* Differt. integra Tom. 1. adde *Rob. Cocum*, *Cavium* An. 65. *Ittigium* Sec. 1. c. 1. §. 22.

alia feruntur, pleraque â Doctis *Clementi* abjudicantur. Similiter etiam *Dionysio Areopagitæ* illi, (o) quem *Paulus* in Actis ad Christianam fidem dicitur perduxisse, varia hodie tribuuntur. Sed etiam olim de iis esse dubitatum, constat ex *Photio*; & Avorum memoriâ a *Laur. Vallâ, Erasmo Rot. Ludovico Vive*, & aliis, omnia sunt rejecta; defensionem tamen eorum jam alii suscipere non desierunt, tum imprimis operose id agere conatus est Vindiciis Areopagiticis *Martinus Delrius*. Ex eodem ævo commendantur antiquitus & *S.* (p) *Ignatii* & *S. Polycarpi* (q) quorum uterque *Johannem* Apostolum familiariter audivit, Epistolæ. Extant etiam eorum nomine hodieque literæ haud paucæ, quarum tamen plerasque ab illis olim laudatis non parum abire, tum res docet, tum testatur Eruditorum consensio; ut proinde hujus Seculi Scriptores Ecclesiastici & olim fuerint rari, & nunc inveniantur longe rarissimi, quod olim quidem viva vox *Apostolorum* auribus adhuc insonaret, adeoque aliis Scriptis haud esset opus; hodie verò omnium vice sint ipsorum *Apostolorum libri* Spiritu S. moderanre conscripti.

CAP. II.

De Scriptoribus Philosophicis.

EOdem tempore omnes Græcorum Philosophorum Sectæ post *Socratem* Athenis natæ floruerunt. Nam, *Peripatetica* quidem Philosophia, quæ Libris illis *Aristotelicis*, quibus hodie utimur, (a) L. *Syllæ* tempestate in lucem

(o) Defendunt Scripta *Dionysii Rob. Barm. Sixtus Sen. Em. à Schelstraten*, *Nat. Alexander* &c. integris libris, *Mart. del Rio* & *Laur. Cozza* Vindiciis Areopag. Rom. 1702. 4. Contrarii sunt: *Nicol. le Nourry*, *Ioh. Dallæus*, *Iac. Usserius*, *Ioh. Pearsonus* in Vindic. Ignat. Part. 1. c. 10. *Rob. Cocus*, *Andr. Rivetus* L. 1. c. 9. 10. *Cavius* Hist. Lit. An. 362. *Ehreg. Dan. Colberg* im Plat. Hermet. Christenth. Part. 1. cap. 1. §. 11. *Th. Ittigius* de Patr. Apost. §. 39. seq. Hist. Eccl. Sec. 1. c. 1. §. 17. *Cas. Oudinus* Diss. Critica Tom. 1. An. 520. (p) Defenduntur *Ignatian.* â Romanensibus, e.g. *Nic. le Nourry* in apparatu ad Bibl. Patr. T. 1 Diss 7. rejiciuntur â Reformatis Presbyterianis *Rob. Coco*, *Cl. Salmasio Dav. Blondello. Gisb. Voetio*, *Ioh. Dallæo*, *Sam. Basnagio* & c. Defendunt ab Episcopalibus, *Henr. Hammondo*, *Ioh. Pearsono*, *And. Riveto*, *Guil. Cavio*. Legatur integra Diss. *Casim. Oudini* de Scriptis *Ignatii* Tom. 1. de Scriptor. Eccl. Sec. 1. (q) De *Polycarpo Pet. Halloix* in Vita *Nic le Nourry* in appar. T. 1. Diss. 8. *And. Rivetus* L 2. c. 3. *Steph. le Moyne* Diss. 1. in var. sacris *Guil. Ern. Tenzelius* Diss. de Polycarpo. *Cavius* An. 108. *Ittigius* de Patr. Apost. §. 89. seqq. De omnibus citatis agit *Lud. Ell. Dupin* Tom. 8. Bibl. Script. Eccl. (a) Vide supra Prolegom. cap. 3. §. 17. 18.

lucem rursus erutis, nonnihil respiraverat, floruit in *Cratippo*, (b) *Boëtho Sidonio*, (c) Andronici Rhodii (d) Discipulo, *Nicolao Damasceno*, (e) Augusto Cæsari, & Herodi Regi amicissimo, *Xenarcho* (f) denique, *Alexandro Ægeo*, Neronis Præceptore, & *Sotione Alexandrino*, (g) Cornu copiæ Scriptore. Quanquam verò horum in veterum Libris crebra fiat mentio, hodie tamen nihil amplius invenitur, præter paucula fragmenta ex *Nicolai Damasceni* universali Historiâ de moribus Gentium desumta. In *Platonis* (h) Sectatoribus circa initium hujus Seculi haud parva facta est doctrinæ mutatio, uti videre est ex *Ciceronis* Libris Academicarum Quæstionum. Cum enim ante tantum non omnes ejus Sectatores arcem suæ Philosophiæ collocassent in professione ignorantiæ, quasi nempe nihil posset exactè sciri; *Ciceronis* (i) ætate id fuit immutatum, adeò, ut *Cicero* ipsemet conatus sit, recepti hactenus dogmatis tutelam suscipere, Academicarum quæstionum libris. Posthæc igitur duplex cœpit ordo esse *Platonis* Sectatorum, ut ignorantiæ illis patronis relicto *Academicorum* titulo, novi illi *Platonici* nuncuparentur. Sed horum omnium nemo magnum aliquod nomen in antiquitate adeptus est, tantum abest, ut hodie quicquam ejus Sectæ supersit ex illo Seculo.

In *Stoicis* laudatissimi tunc fuerunt *Athenodorus* (k) *Sandonis* Augusti, & *Cornutus* (l) Neronis ætate. Hujus Præceptor fuit ex eadem itidem Sectâ L. *Annæus Seneca* (m) cujus libri in omnium manibus versantur, inter Latinos unicus Stoicæ Sectæ Scriptor. Vixit etiam hoc Seculo *Cleomedes*, (n) cujus extant Libri meteorologici, seu potius sphærici. Cum primis vero ma-

(b) Potius ante Chr. nat. *Pompeji* & *Ciceronis* ævo vixit quod ex *Plutarchi* Pompejo & *Æliano* Var. L. 7. c. 20. constat. (c) In Cathegorias *Aristotelis* teste *Porphyrio* scripsit. (d) De *Andronico Ioh. Meursius* in Rhodo & *Ioh. Ionsius* de Script. Hist. Phil. L. 1. c. 11. (e) Citatus â *Iosepho* L. 16. & 17. passim. Lege *Hug. Grotii* Epist. 117. inter Epist. ad Gallos, *Vossium* de Hist. Gr. L. 2. c. 4. *Ionsium* L. 3. c. 2. *Hankium* de R. Rom. Script. L. 2. Part 1. c. 7. (f) *Strabonis* Præceptore, qui de eo Lib. 14. (g) Iunior de quo *A. Gellius* Lib. 1. c. 8. Lege *Vossium* de Hist. Gr. L. 2. c. 7. *Ionsium* L. 2. c. 10. (h) Vide Prolegomena cap. 3. §. 11. 12. 13. 14. (i) Lege *Franc. Fabricii* Hist. *Ciceronis* An. 29. §. 11. seqq. (k) Laudatur à *Strabone* Lib. 14. & *Luciano* in Macrobiis. Lege *Vossium* de Hist. Gr. L. 2. c. 5. extr. (l) 2. *Cornutos* fuisse probat *Lil. Greg. Gyraldus* Dial. 4. Hist. Poet. Lege *Vossium* L. 1. c. 26. de Hist. Lat. *Ionsium* L. 3. c. 7. (m) Omnibus notus. Vitam *And. Schottus* & *Iust. Lipsius* diligenter scripsere. Lege *Henr. Stephani* Proodopæiam ad Lectionem *Senecæ*, *Vossium* de Hist. Lat. L. 1. c. 25. *Ionsium* de Script. Hist. Phil. L. 3. c. 20. *I. A. Fabric.* Bibl. Lat. L. 2. c. 9. (m) *Ios. Blancanus Hipparcho* æqualem facit; *Vossius* de Scient. Math. c. 33. §. 24. ad Sec. V. & *Theodosi* II. tempora refert.

magnæ tunc autoritatis fuit *Epictetus*, (o) Epaphroditi, Neroni Cæs. Familiaris, servus; adeò enim fuit in admiratione, ut non nemo ineptus mortui lucernam, (p) *Luciano* teste, emerit ter mille Drachmis. Sed ille nihil scripsit; nam, quæ ejus nomine circumferuntur, potius sunt *Arriani*, qui ad Seculum proximum pertinet.

Epicurea Sectæ Scriptorem hujus ævi nullum commendat Antiquitas; *Cynica* verò Hæresis omni fere tempore caruit Scriptoribus, licet quam diutissime duraverit, usque ad *Augustini* ævum perducta; quod semel hic monuisse suffecerit. Ex quo apparet, hoc Seculum Scriptorum quidem *Philosophicorum* admodum fuisse sterile.

CAP. III.
De Juris Romani Consultis.

AUgusto Imperatore erat jam Romæ, ut *Livius* (lib. 3. c. 34.) loquitur, *immensus aliarum super alias acervatarum Legum cumulus*, seu ut *Taciti* verbis utar, (Lib. 3 c. 25. Annal.) *ut ante hac flagitiis, ita tunc Legibus laborabatur*, quod jam tum *ad infinitam Legum multitudinem varietatemque esset perventum*. Sicut igitur jam aliquamdiu fora atque judicia illius urbis sine operosâ juris peritiâ exerceri non potuerant, ita tum quoque ex tanto Legum numero & diversitate illius professionis hominibus quasi necessitate quâdam Autoritas crevit haud parum, contra quam aut ibi hactenus, aut alibi terrarum consueverat. Cæterum, quinam ante illud ævum Scientiam Juris Romani professi sint, ex *Pomponio* (a) de Origine Juris petendum est. Illâ vero ætate maximæ Authoritatis fuerunt *Atejus Capito*, & *Antistius Labeo*. *Hi duo*, (verbis utar *Pompo-*

(o) De *Epicteto* *A. Gellius* L. 1. c. 2. L. 2. c. 18. & L. 15. c. 11. Noct. Att. *Macrob.* L. 1. c. 11. Saturn. Lege *I. A. Fabric.* B. Gr. L. 4. c. 7. & *Mich. Rosial* Disquis. de *Epicteto* Græn. 1708. 8. (p) In Dial. πρὸς τὸν ἀπαίδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον. (a) id est ex L. 2. ff. de Orig. Iuris in quam legendi *Franc. Hotermannus* de Vitis ICt. qui à Pomponio commemorantur, *Christ. Ad. Rupertus* Observ. in Enchir. *Pomponii*, *Gerb. van der Muelen* Comm. in *Pomponii* Hist. Iuris. In integrum ICtos antiquos exponunt *Ioh. Lorichius Hullamarius* in Catal. Vet. ICtor. *Bernh. Rutilius* in Viris Vet. ICtor. *Val. Forsterus* in Hist. I. Civ. Rom. *Guid. Pancirollus* de claris I.I. interpretibus; *Nicol. Henelius* de Vet. ICtis. *Guil. Grotius* de Vitis ICtorum, quorum in Pandectis mentio. *Sam. Stryckius* in Prolegom. ad Annotat. in Instit. Legatur & *Georg. Eberlini* de Orig. Iuris & Magistratuum Rom. ubi de ICtis ab *Hadriano* usque ad Maximinum agitur Tradit. & Vitas, Scripta & Chronologiam ICtorum à *Pomponio* citatorum *I. A. Fabricius* in Bibl. Lat. appendice.

ponii,) primum veluti diversas Sectas fecerunt; nam Capito in his, quæ sibi tradita erant, perseverabat, Labeo ingenii qualitate, & fiduciâ doctrinæ, qui & cæteris operis Sapientiæ operam dederat, plurima innovare instituit. Constat porro ex *Pomponio*, utrique Discipulos fuisse, *Capitoni* quidem *Massurium Sabinum*, *Labeoni* verò *Nervam*, qui adhuc eas dissensiones auxerunt, ætate scilicet Tiberii, Claudii & Caji. *Sabinum* sectatus est *C. Cassius Longinus*; Nervam vero *Nerva* Filius, & alius quidam *Longinus*; sed imprimis *Proculus*, cujus major Authoritas fuit; ut gliscente sectâ, partim *Cassiani*, à *Cassio* nempe *Longino*, partim *Proculejani* dicti sint. Vespasiano imperante, floruere item *Cassii* Auditor *Cælius Sabinus*, *Proculi* verò *Pegasus*, Urbi Præfectus. Sub finem Seculi iterum *Cælii Sabini* Auditor, *Priscus Javolenus*, & *Pegasi Juventius Celsus Pater*. Constat autem ex fragmentis illorum, quæ in *Pandectis Trebonianis* hodieque reperiuntur, plurimos ab his libros conscriptos, simulque multas inter illos dissensiones fuisse. Quo loco non possumus non adjungere sententiam *Georgii Eberlini*, doctissimi ICti, quam in Commentario de Orig. Juris (cap. 42.) concepit: *Capitonem & Labeonem magni quidem nominis JCtos fuisse, sed placitis suis eorum quemlibet adeò indulsisse, ut nescias, confuderint ne potius, an auxerint Romani Juris prudentiam. Semina insuper, inquit, civilium ejusmodi controversiarum inter Discipulos sparserunt, qui arrepta illa, velut in contraria studia scissi, tantâ pertinaciâ aluerunt, defenderuntque, ut pleraque hodie dissidiis hujusmodi concertationibusque Pandectarum capita laborent, & inter tractantes ea interpretantesque peritos studiososque juris summa sit dissensio.* Hæc ille. Cum primis vero notandum, *primum Augustum Cæsarem* (verba sunt *Pomponii*,) *ut major Juris Autoritas haberetur, constituisse, ut ex Autoritate ejus responderetur, & ex illo tempore peti hoc pro beneficio cœpisse.* Quo factum, ut ex illo tempore vim legis acceperint *responsa* illorum *JCtorum*, quibus ea erat concessa facultas. Etsi enim sine beneficio Principis antea publicé responderunt, quicunque fiduciam studiorum suorum habebant, tunc tamen primum insignis illa Autoritas *responsis JCtorum* accessit.

CAP. IV.

De Medicis.

DUdum erat, cum inter Græcos Medicos (a) *Secta Dogmaticorum* & *Empiricorum* sumsissent initium, & vicissim *dogmatici* distingui cœpissent inter sese,

(a) Antiquorum Medicorum Historiam tradit *Vossius* de Philosophia cap. 11. Addantur *Otto Brunfelsius* in Catal. illustr. Medicorum f. de primis Medicinæ Scriptoribus, *Sym-*

ſeſe; *Eraſiſtrateorum*, & *Herophileorum*, ab *Hereophilo* & *Eraſiſtrato* Autoribus, cognomento. Ætate Pompeji & Jul. Cæſaris nova erat Secta nata, (b) *Aſclepiade Pruſienſi* Autore, *Aſclepiadeorum.* Seculo igitur primo hoc non eſt mirum, totidem in familias diviſam fuiſſe Medicorum Scholam. Orta verò fuit ætate Neronis & alia Secta, *Methodicorum*, inſtitutore *Theſſalo Tralliano*, (c) homine ut illiterato & imperito, ſic ſummæ impudentiæ, quippe qui omnes ante ſe natos contempſit, profeſſione compendioſiſſimæ rationis ad artis ſummam perveniendi.

Sunt autem Medici nominatiſſimi hujus Seculi hi ſequentes: Auguſti temporibus *Dioſcorides* (d) *Phacas Herophileus*, quem perperam â *Suidâ* decepti, hodie plerique credunt eſſe *Anazarbenſem*, nobiliſſimum Materiæ Medicæ Scriptorem; *Artorius Muſa*, (e) aureâ ſtatuâ ob curatum Auguſtum â populo Rom. honoratus, hujusque Frater (f) *Euphorbus*, Euphorbii herbæ repertor. *Philonides* (g) *Siculus*, *Pamphilius*, (*h*) *Menecrates*, (i) *Apollonius Mus*, (*k*) *Heras Cappadox*, (l) item *Antonius Pachius*, (m) Autor Hieræ *Pachii* ab Autore cognominatæ, & *Scribonius* (n) *Largus*, tempore Tiberii;

Symphor. Campegius de claris Scriptoribus Medic. vet. & recent. *VVolfg. Iuſtus* in Chronol. illuſtr. Medicorum. *Ioh. Sambucus*, in Iconibus Vet. & recent. Medicorum. *Pet. Caſtellanus* in vitis illuſtr. Medicor. qui toto orbe floruerunt Etiam ipſe *Conringius* in Introd. in artem Medicam cap. 3. & 4 omnes Scriptores medicos refert. *Dan. le Clerc* Medicos omnes usque ad *Galenum* fuſe deſcribit in libro: Hiſtoire de la Medicine Amſt. 1702. 4. Cotinuavit opus *I Freind* Med. Anglus â *Galeno* usque ad initium Sec. XVI. & Part 1. omnes Græcos, Part 2. Arabes, Part 3. Latinos Medicos recenſet. Verſio Gallica prodiit Lugd. B 1727. 12. (b) Omnes hi Medici longe antiquiores, quorum nomina poſt Chriſt. natum reſuſcitata ad Sectarum differentiam. Elenchum Medicorum Veter. ordine alphabet. tradit *Ioh. Alb. Fabricius* Bibl. Gr. L. 6. c. 9. (c) *Themiſonem Laodicenum* ſecutus primum Methodicorum, ut docet *Galenus* de Methodo medendi Lib. 1. cap. 7. ubi omnem Medicorum Hiſtoriam refert. (d) Lege *Voſſium* de Philoſophia cap. 11 §. 40. Anazarbenſis ille Cilix antiquior, *Antonii* & *Cleopatræ* Medicus fuit. Lege *I. A. Fabricium* B. Gr. L 4. c. 3. & Lib 6. c. 12. p. 144. (e) Antonius perperam dictus ab aliis. De eo *Val. Max.* L. 1. c. 7. *Sueton.* Aug. c. 59. Lege *Car. Patini* Comment. in antiquum Cenotaphium *M. Artorii* Patav. 1689. 4. *Voſſius* de Philoſ. c. 12. init. *I. A. Fabric.* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 65. ſeqq. (f) *Plinius* L. 8 c. 7. *I. A. Fabric.* Bibl. Gr L. 6. c. 9. p. 157. (g) a *Galeno* paſſim citatus. Lege *I. A. Fabric.* L. 6. c. 9 p. 368. (h) De herbis ſcripſit, nugarum plenus *Fabricius* L. 6. c. 9. p 356. (i) Medicus *Tiberii* & *Claudii*, non confundendus cum *Menecrate* Syracuſ. ſtolide ſuperbo tempore Philippi Maced. Lege *I. A. Fabricium* multis B Gr. L 6. c. 9. p. 329. ſeq. (k) Eum incertæ ætatis vocat *Voſſius* de Philoſophia c. 13. *Fabricius* Bibl Gr. L. 6. c. 9. p. 375. (l) â *Galeno* citatus, *Fabric.* l. c. p. 178. (m) Hiera *Pachii* â *Scribonio Largo* c. 23. de Compoſ. Medic. deſcripta. vid. *Fabricium* B Gr. L 6. c. 9. p. 355. (n) Lege

rii; tempore Claudii *Cassius Felix,* (o) *Heraclides Erythraeus,* (p) *Vectius Valens* (q) Antiochenus. Nerone Cæsare *Andromachus Senior,* (r) ille, ex cujus præscripto Theriaca conficitur, *Thessalus,* cuius ante memini; *Evax,* (s) Rex Arabum, *Cornelius Celsus Niger.* (t) Vespasiano florente cum Filiis, *Plinius Secundus,* (u) (nam & hunc Medicis accensemus, quoniam naturalis ejus Historia ex Medicorum Libris maximam partem compilata est, & Medici potissimum argumenti) *Andromachus junior,* (w) *Gracinus,* (x) *Menodotus Empiricus,* (y) itemque *Theudas Empiricus,* (z) *Servilius Damocrates,* (1) *Plinii* æqualis, *Asclepiadæ duo,* (2) Medicamentorum Scriptores, ac *Dioscorides* (3) noster *Anazarbensis.* Sub finem denique Seculi hujus, & sequentis initium *Crito,* (4) *Rufus Ephesius,* (5) *Nemesianus,* (6) Magister *Pelopis,* (7) & *Marinus,* (8) Magister *Quinti,* (9) uterque peritiâ rei anatomicæ insignis. Horum scripta & nomina etsi iis & sequentibus temporibus fuerint nobilissima, hodie tamen a plerisque ignorantur, & maximam partem desiderantur.

Tantum enim habemus nunc ex Latinis *Cornelium Celsum* doctissimum artis Scriptorem, & *C. Plinium*, *Scribonii* item *Largi* Librum empiricum, sed ex Græco potius versum; nonnulla etiam *Artorio Musæ* attributa, quan-

Casp. Barthium Adversar. L. 39. c. 16. & in *Claudian.* p. 1288. *I. A. Fabric.* B. Lat. L. 4. c. 12. & B. Gr. L. 6. c. 9. p. 391. (o) Iatrosophista. Lege *Chr. Daumium* Epist. 35. ad *Reinesium. Fabricium* B. Gr. L. 3. c. 6. §. 38. (p) â *Galeno* citatus. Lege *Fabricium* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 177. (q) Adulter *Messalinæ Tacitus* L. 11. c. 33. 35. *Plinius* L. 29. c. 1. (r) Neronis Archiater de quo multa *Galenus* passim. *Fabricius* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 60. (s) *Plinius* L. 25. c. 2. vide *Fabricium* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 154. & B. Lat. L. 4. c. 12. §. 8. (t) Aurel. Corn. Celsus *Hippocrates* latinus Medicorum *Cicero*, de quo fuse *Fabricius* B. Lat. L. 2. c. 4. (u) Notus ubique, de quo *Plinius* jun. L. 3 Ep. 5. & L. 6. Ep. 16. Lege *Vossium* de H. L. lib. 1. c. 29. *Fabric.* B. Lat. L. 2. c. 13. (w) Senioris Fil. â *Galeno* sæpe citatus *Fabric.* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 61. (x) â *Plinio* aliquoties citatus. (y) De *Menodoto Ionsius* de Script. Hist. Ph. L. 3. c. 12. *Fabricius* B. Gr. L. 6. c. 9. p. 335. (z) â *Galeno* citatus (1) Citatus â *Plinio & Galeno.* Lege *Fabric.* B. Gr. L. 6. c. 12. p. 135. (2) *Asclepiades* 5 describit *Fabricius* B. Gr. L. 6. c. 12. p. 87. seq. (3) vid. supra lit. d. (4) *Crito* antiquior ad *Artaxerx.* Mnem. tempora refertur â *Vossio* de Philosophia c. 11. § 25. Hic *Trajani* Medicus, â *Galeno* sæpe citatus vide *Fabricium* B. Gr. L. 6 c. 12. p. 132. (5) *Trajani* tempore celebris, de quo *I. A. Fabricius* Bibl. Gr. L. 4. c. 3. & 17. it. L. 6. c. 12. p. 385. (6) *Numisianus* potius, *Galeni* Præceptor. *Fabricius* L. 6 c. 12. p. 351. (7) *Pelops,* Præceptor *Galeni* sæpe ab eo laudatus. *Fabric.* B. Gr. L. 6. c. 12. p. 360. (8) â *Galeno* sæpe laudatus. Lege *Fabricium* B. Gr. L. 6. c. 11. p. 321. (9) *Quintus* Præceptor *Galeni* sæpe memoratus. *Fabric.* L. 6. c. 12. p. 381. Medicos hos fere omnes paucis exposuit *Pet. Castellanus* in Vitis illustr. Medicorum qui toto Orbe floruerunt. Antw. 1618. 8.

quanquam fidei incertæ. Ex Græcis extat *Dioscorides Anazarbensis*. Supersunt etiam *Rufi Ephesii* nonnulla, & Astronomica fragmenta *Vettii Valentis*. Superest etiam *Evaci* adscriptus Liber, sed fidei sublestæ. Laudantur denique & ab aliquibus de curatione Morborum Libri duo *Cassii Felicis*, qui tamen hactenus in manus meas non inciderunt; licet conjiciam, ejus esse problemata illa Græca, quæ *Cassii* nomine vulgò circumferuntur.

CAP. V.
De Historicis, Poëtis & Oratoribus.

FLoruerunt etiam hac tempestate multi nobiles Historici, Poëtæ ac Rhetores, quorum alii Græco, alii latino usi sunt sermone. Et quidem Historici hodieque superant ex hoc ævo illi: *Dionysius Halicarnasseus* (a) Græcus; *T. Livius*, (b) Latinus Historiæ Rom. Scriptor, Cæsare Augusto; *Valerius Maximus*; (c) *Vellejus Paterculus*, (d) uterque Scriptor latinus, ævo Tiberii, quo vixit etiam doctissimus Geographiæ Græcus Autor *Strabo*; (e) paulo post, ætate Claudii, *Pomponius Mela*, (f) atque ex sententia Doctorum, *Q. Curtius*, (g) Vespasiano autem Cæs. *Julius Solinus* (h) & *Josephus Judæus* (i) Sub finem denique hujus Seculi *C. Corn. Tacitus*, (k) qui tamen sua scripsit imperante Trajano.

Poëtæ sunt nobilissimi ætate Augusti: *Horatius*, (l) *Virgilius*, *Catullus*, *Tibullus*, *Propertius*, *Gratius*, *Ovidius*, *Germanicus*, (m) Neronis ævo: *Lucanus*,

(a) Histor. & Rhetor insignis, de quo legendi *Photius* Cod. 83. *Vossius* de Hist. Gr. L. 2. c. 3. *Ionsius* de Scr. Hist Phil. L 3 c. 8 *Hankius* de R. R. Script. Part. 1. c. 8 *Ioh. Alb. Fabricius* fuse B. Gr. L 3 c. 32. (b) Vide Prolegom. cap. 4. §. 9. (c) Lege *Vossium* de Hist. Lat. L. 1. c. 24 *I. A. Fabricium* B Lat. L. 2. c. 5. (d) Literis & armis inclytus. De eo *Vossius* de H. Lat. L 1. c. 24. *Hankius* de R. R. Scr. Part. 1. c. 10. *I. A. Fabricius* B. Lat. L. 2. c. 2. (e) Amasenus Philosophus & Geographus amplis itineribus exercitatus. *Vossius* de Hist. L. lib. 2. c. 6. *I. A. Fabricius* B Gr. L. 4. c. 1. (f) Ereticus de quo fusius agunt *Vossius* de H. Lat L. 1. c 25. & *I A Fabricius* B. Lat. L. 2. c. 8. (g) Dubiæ ætatis. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 1 c. 28. *Morhofium* in Polyhist. L. 1. c. 9. *Fabricium* B. Lat. L. 2. c. 17. à *Guid. Patino*, *Ioh. Clerico* & aliis pro recentiori habetur. Defenditur à *Ioh. Chr VVagenseilio* in pera Libr. juvenil Tom. 4. p. 178. & maxime à *Iac. Perizonio* in Curtio restituto Lugd. B. 1703. 8. (h) Incertæ ætatis *Vossius* I. 3 de H. L. *Fabricius* L. 2 c. 13. (i) Supra §. 1. descriptus. (k) *Cn Iul. Agricolæ* Gener satis notus, de quo *Vossius* de H. L. lib. 1. c. 30. *Hankius* de R. R. Scr. P. 1. c. 14. *Fabricius* L. 2. c. 21. B. Lat. (l) De *Horatio*, *Virgilio*, *Catullo*, *Tibullo*, *Propertio*, *Gratio*, *Ovidio*, supra Proleg. c. 4. §. fin. egimus. (m) *Germanicus* Cæsar, *Caligulæ* Pater, ob *Arati* Phænomena heroico carmine expressa huc citatur. Lege *Vossium* de Scient. Mathem. c. 34. §. 5. & de Poëtis Lat. c. 3. *Ol. Borrichium* de Poët. Diss. 1. §. 27. *I. A. Fabricium* B. Lat. L. 1 c. 19.

canus, (n) *Seneca Tragicus*, (o) & *Persius Satyricus*; (p) Vespasiano denique & filiis Cæsaribus: *Silius Italicus* (q) & *Val. Flaccus*, (r) *Martialis* (s) & *Juvenalis*, (t) flos ille latinorum Poëtarum.

Oratorem neminem habemus, quod statim à Ciceronis ævo corrumpi eloquentia cœpit, ut patet ex *Quintiliani* Dialogo de Oratoribus, qui *Tacito* solet adscribi. Rhetor tamen maximus *Quintilianus* (u) floruit ætate Domitiani, ut Neronis ævo *Jun. Columella*, (w) doctissimus rei rusticæ Scriptor. Vixit eodem Seculo Neronis ætate etiam *T. Petronius Arbiter* (x) pessimus vivendi artifex, qui tamen ob latinè scribendi elegantiam hic commemorari debuit. Penè exciderunt *Asconius Pedianus*, (y) qui Commentarios scripsit in Orationes *Ciceronis* tempore Neronis & Vespasiani, ac *Cornutus* (z) Philosophus, qui Grammatica scripsit, item Commentaria in *Virgilium*.

SECVLVM II.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

ALtero Seculo jam per totum terrarum orbem clarum erat imprimis Doctrinæ Christianæ nomen; itaque infestos sibi illa reperiebat tum veteris

(n) *M. Annaeus Lucanus* Goeticus, *Seneca* Fratris Filius, *Neronis* æmulus. Lege *Pet. Crinit.* L. 3. c. 58. *Lil. Gr. Gyrald.* Dial. 4. H. Poet. *Vossium* de Poet. art. c. 3. & de H. Lat. lib. 1. c. 26. *Hankium* P. 1. c. 11. de R. R. Script. *Ol Borrich.* Diss. 1. §. 31. de Poet. *I A. Fabric.* B. Lat. lib. 2. c. 10. (o) *Seneca* inter Philosophos cap. 2. descriptus adde *Ol. Borrich.* Diss. 1. §. 30. de Poet. (p) *A. Persius Flaccus* Juvenis 30. annor. mortuus. *Crinitus* L. 3. c. 56. *Gyraldus* Dial. 4. *Vossius* de Poet. c. 3. *Borrichius* Diss. 1. §. 34. *Fabricius* L. 2. c. 12. B. Lat. (q) *C Silius Ital.* ter Cos. de quo *P. Crinit.* lib. 3. c. 67. *Gyraldus* Dial. 4 *Vossius* de Poet. c. 3. & de Hist. Lat. lib. 1. c. 29. *Hankius* de R. R. Scr. Patr. 1. c. 13. *Ol. Borrich.* Diss 1. §. 36 *Fabricius* lib. 2. c. 11. B. Lat. (r) *C. Val. Flaccus* à *Crinito* cap 68. *Gyrald.* Dial. 4. *Vossio* de Poet. c. 3. *Borrich.* § 34. *Fabric* lib. 2. c. 14. describitur. (s) *M. Valer. Martialis* Hisp. descriptus à *Crinito* c. 71. *Gyrald* Dial. 4. *Vossius* de Poet. c. 3. *Borrich.* Diss. 2. §. 39. *Fabricius* L. 2. c. 20. B. Lat. (t) *D. Jun. Juvenalis* describitur à *Crinito* c. 69. *Gyrald.* Dial. 4. *Vossio* c. 3. de Poet. *Borrich.* §. 40 *Fabricius* lib. 2. c. 18 B. Lat. (u) *M. Fabius Quintil.* Hisp. de quo lege *And. Schottum* Bibl. Hispan. Tom. 2 Classe 1. p. 201. *I. A. Fabr.* Bibl. Lat. L. 2. c. 15 (w) *L Iun. Moderatus Colum.* Gaditan. descriptus paucis ab *And. Schotto* Bibl. Hisp. T. 2. Classe 1 fusius, à *I. A. Fabricio* L. 2 c. 7. B. Lat. (x) Massiliensis, de quo *Tacitus* Lib. 16. c. 18. Annal *I. A. Fabricius* L. 2. c. 11 B. Lat. (y) *Q. Ascon. Pedianus* Patavinus descriptus à *Vossio* de Hist. Lat. L. 1. c 37. *Fabricio* L. 2. c. 6 B. Lat. (z) *Annaus Cornutus* citatus à *Macrobio* L. 5. c. 19. Saturn. *Suida in* Cornut, &c.

teris Idololatriæ patronos, tum Philosophos, Judæos & Hæreticos. Contra hos igitur cum multi alii pugnavêre, quorum Scripta perierunt, tum hi superstites: *S. Justinus Martyr,* (a) temporibus Antonini Pii & ejus Successorum; *S. Athenagoras,* (b) qui tamen videtur nonnihil *Montani* opinionibus favisse, ætate M. Aurelii Antonini; quo tempore etiam vixit *S. Theophilus* (c) Episcopus Antiochenus, & *Tatianus,* (d) Autor florentissimæ contra Gentiles Orationis, *Justini Martyris* Auditor, qui tandem ad Hæreticos defecit; *S. Iraneus* (e) item, qui ætate Severi pro Christi fide martyrio functus est, cujus hodie miramur libros contra *Valentini* aliorumque hæresin scriptos; & denique eodem tempore *Tertullianus* Afer, (f) Vir austerus & vehemens, doctus tamen, adeòque πολύγραφος, qui tamen ipse laudem perdidit, quam merebatur, defectione ad partes Montani.

Eodem Seculo eversâ paulo ante â Vespasiano Judæorum Rep. iisdemque denuo ab Hadriano Cæsare aut passim dispersis, aut internecione deletis, etiam *Rabbinicâ studiâ* per imperii Rom. terras ùna cum Scholis exoleverunt. Ne tamen hoc infortunio periret memoria traditionum avitarum, quas Judæi Legi Mosis scriptæ æquânt, quarum notitia ex Patrum, ut ferunt, ore accepta constat Judæorum Sapientia, jacta sunt *Thalmudis Babylonici* initia, textus ejus, quem *Misnam* vocant, (g) Autore *R. Jehuda,* quem sibi *Hakkadosch,* vel *Sanctum, Principem,* & *Rabbi* vocant, anno CXX

 post

(a) De *Iustino* lege *Euseb.* L. 4. c. 16 Hist. Ecc. *Hieronym.* in Catal. *Photium* Cod. 125. *Andr. Rivetum* Crit. S. L. 2. c. 5. *Guil. Ern. Tenzel* in Diss. Select. Exerc. 5. *Cavium* H. Lit. An. 140. *Nic. le Nourry* in Appar. Tom. 2. Diss. 2. *Ioh. Ern. Grabe* in Spicil. Patr. II. Seculi Tom. 1. Vitam *Ioh. Pearsonus* accurate descripsit. Durius habetur in Observ. Halens. Tom. 2. Obs. 7. & 9. adde *Casim. Oudini* Dissert. de *Iustino* Tom. 1. (b) Lege de *Athenag. Cavium* in Hist. Lit. Tom. 1 & 2 ad An. 177. *Tenzelium* Dissert. Select. Exerc. 5 *Nic. le Nourry* in Appar. Tom 2. Diss. 3. *Cas. Oudinus* in script. Eccl. T. 1. Sec. 2 (c) De *Theophilo Eusebius* L. 4. c. 23. Hist. Eccl. *And. Rivetus* L. 2. c. 7. Crit. S. *Cavius* Tom. utroque An. 169. *le Nourry* Tom. 2. Diss. 4. Apparat. (d) De *Tatiano Eusebius* L. 4. c. 29. Hist. Eccl. *Epiphanius* Hær. 46. *Theodoretus* de Hæret. Fab. L. 1. c. 20. *Gu. Cavius* Tom. utroque ad An. 172. *Nic. le Nourry* Appar. T. 2. Diss. 5. *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. An. 180. (e) *Eusebius* H. E. L. 5 c. 18 *Andr. Rivetus* Crit. S. L. 2 c. 6 *Henr. Dodwellus* Dissertat. in *Irenæum.* *Gv. Cavius* Hist. Lat. An. 167. *Nic. le Nourry* Appar. Tom. 2 Diss 6 *Cas Oudinus* de Scr. Eccl. ad An. 167. (f) *Q. Sept. Flor. Tertullianus* descriptus ab *Hieron.* Catal. c. 53. *Andr. Riveto* Cr. S L. 2. c. 9. 10. *Cavio* An. 192. *Cas Oudin.* de Script. Eccl. ad An. 200. (g) Doctorum *Mischnicorum* & *Gemaricorum* Hist. Chronologice dispositam refert R. *David. Ganz* in *Zemach David* p. 104 seqq. Omnia fusè exponit *Iac. Basnagius* in Hist. Iudæorum a tempore Christi ad nostram ætatem Lib. 3. cap. 5, 6, 7.

post excidium templi, in Scholis Babylonicis ad Euphratem conditi. In eo itaque Magistro desinit ordo *Tanaim* seu *Misnæ Doctorum*, quem Judæi â *Simeone Justo* vel *Jaddo*, adeoque Alexandri M. ævo deducunt. Sequuntur verò *Amoraim*, sive *Doctores Gemaræ*, ad usque *R. Ase*, ejusque filium *Mar* per annos trecentos & amplius.

Eodem Seculo, & quidem Hadriano Cæsare, *Aquilam Proselytum*, (h) Græcum Bibliorum Vet. Testamenti paraphrastèn, certum est floruisse, quem eundem esse cum eo, qui *V. Libros Mosis* Paraphrasi Chaldaicâ vertit, *Onkelos* (i) Judæis dictus, probabilibus argumentis verisimile redditur. Severo Imperatore denuo Græce vertit Vetus Testamentum ex Hebræo *Symmachus* (k) ex Samaritano Judæus. Commodi, ætate, eandem navavit operam *Theodotion* (l) ex Marcionitâ itidem Judæus; ita triplex hoc Seculo versio Veteris Testamenti prodiit.

CAP. II.

De Philosophis.

HOc Seculo floruerunt, minus tamen, quam ante, omnes Græcæ Philosophiæ Sectæ, quamvis Scriptores extent perpauci.

In *Peripateticis* est *Alexander Aphrodiseus* (a) qvem seqvens ætas præ aliis *Exegetam Aristotelis* nuncupat, Vir in peripateticâ Philosophiâ post *Theophrastum* maximus, sub finem Seculi, Septimo Severo Imperatore. Usus hic erat Præceptoribus *Aristocle* (b) *Messenio* & *Sosigene*, (c) Viris clarissimis, sed qvorum Scripta interciderunt. Initio Seculi claruerat *Aspasius*, (d) laudatissi-

(h) De *Aquila* R. *Dav. Ganz* in *Zemach. David* s. Chronolog. Millen. 4. num. 840 *Sixt. Sen.* Bibl S. Lib. 4. *Gu. Cavius* Hist. Lit. Tom. utroque An. 128. (i) Autor *Rob. Bellarmin* sequitur, qui refutatur à *Chr. Kortholto* de variis S. Script. edition. cap. 3. § 2. seqq. *R. Dav. Ganz* etiam diversos esse probat l. c. (k) De *Symmacho Epiphanius* de Ponder. & mensur. §. 16. *Sixtus Senens.* Bibl S. lib. 4. *Gu. Cavius* Hist. Lit. Sec. 3. init. (l) Præponendus *Symmacho*, quod etiam *Epiphanius* neglexit § 17. de Pond. & mens. Lege *Sixtum Sen.* L. 4 *Gu. Cavium* ad An. 175 De his interpretibus accurate agit *Ioh. Frickius* in Præf. ad Bibl. Gr. Lips. 1697 8.

(a) Ab *Aristotele* nunquam recedens. Lege de illo *Vossium* de Philos. Sect. c. 17. §. 16. 17. *Hornium* Hist. Phil. L. 4. c. 6 *Ionsium* de Scr. Hist. Phil. l. 3. c. 18. (b) *Aristoclis* fragmenta ex *Eusebio*, *Theodoreto*, *Suida* citat *Ionsius* l. ib. 4. de Scr. Hist. Phil. ubi Ordine Alphabeth. procedit. (c) Citatus à *Themistio* L. 2. de anima, alias parum notus. (d) â *Galeno*, *Simplicio*, *Porphyrio* in Vita *Plotini* &c. citatus.

tissimus Peripateticus, ſed nec ejus qvicquam hodie extat. Ex *Stoicis* habemus *Arrianum*, (e) qvi dicta factaqve *Epicteti* memoriæ mandavit, ultimus omnium Stoicorum Scriptorum, qvi qvidem hodie ſuperant. Pro *Academia* jam fere demortuæ honore pugnare conatus eſt *Phavorinus* (f) Gallus, Præceptor *A. Gellii*, ævo Hadriani, ſed nec ejus qvicqvam eſt reliquum. Ex *Platonicis* videtur ad initium hujus Seculi pertinuiſſe *Alcinous*, (g) cujus extat brevis & elegans introductio in doctrinam *Platonis*. Qvo tempore floruit & *Plutarchus Charonenſis*,(h)qvi tamen ad politica maximè & Hiſtorica ſtudia animum appulit, indeqve gloriam immortalem reportavit; & *Dion*, (i) qvem ob aureum Eloqventiæ flumen, *Cryſoſtomum* nuncupamus, ſuperſticibus declamationibus clarus; non minus atqve eodem nomine inſignis fuit ſub finem Seculi, Commodo Cæſare, *Maximus* (k) *Tyrius*, Philoſophus etiam Platonicus. Ubi notandum, *Platonicorum* ac *Pythagoricorum* cognomento cœpiſſe hac tempeſtate novum ferè genus philoſophandi; hactenus enim omnes Græcorum Philoſophorum Sectæ ſacra & myſteria Religionum, qvorum uſus in vulgus erat, contempſerant, & oppugnarant, Perſarum etiam & Ægyptiorum præſtigias magicas irriſerant; nunc vero nonulli cœperunt illa admirari & colere; qvod ſane non aliâ occaſione eſt factum, qvam, qvod Chriſtiana doctrina nomine optimi Divini cultus, & miraculorum freqventiâ, omnium fere hominum animos vel occuparet, vel perſtringeret. Memoratur inter illos *Magos* & *præſtigiatores Julianus Chaldæus*, (l) de Chaldaicâ Theologiâ editis libris inter primos olim clarus, Marci Cæſ. ævo, cujus tamen ſcripta, divinâ ſic curante providentiâ interciderunt. Pertinet ad hunc ordinem qvoqve L. *Apulejus* (m) *Madaurenſis*, ſed ejus hodie nil ſupereſt, præter

(e) Nicodemienſ. Romæ ad ſummas dignitates evectum. De eo agunt *Photius* Cod. 58. 91. 92. 93. *Voſſius* de H. Gr. L. 2. c. 11. *Ionſius* de Script. Hiſt. Philoſ. Lib. 3. c. 7. *Franc. de la Mothe le Vayer* in Judiciis de Hiſt. Gr. & Lat. Tom. 1. operum. *Ioh. Alb. Fabricius* Bibl. Gr. L. 4. c. 8. fuſè. (f) Arelatenſis, in aula *Hadriani* de quo *Philoſtratus* in vitis Sophiſt. *A. Gellius* paſſim e. g. Lib. 12. c. 1. Lib. 14. c. 1. & 2. &c. *Suidas*, *Voſſius* de H. Gr. L. 2. c. 10. (g) Dubiæ fere ætatis. Libellus ab *Euſebio* L. 11. de præp. Evang. ſub *Didymi* nomine citatur. Lege *Voſſium* de Phil. Sect. c. 16. §. 5. (h) ubique notus, Vir illuſtris, Philoſophus, Hiſtoricus, Orator ſummus, Polygraphus inſignis. Vitam ſollicite conquiſivit *Mart. Hankius* de Scr. R. Rom. Part. 1. c. 12. adde *Voſſium* de Hiſt. Græc. L. 2. c. 11. *Ionſium* L. 3. c. 6. *Fabricium* Bib. Gr. L. 4. c. 11. (i) Pruſæenſis Sophiſta & Philoſophus, de quo *Philoſtratus* in Vit. Soph. *Photius* Cod. 209. *Suidas*. *Fabricius* B. Gr. L. 4. c. 10. (k) Præceptor *M. Aur. Antonini*. Lege *Suidam*, *Voſſium* de Phil. Sect. c. 16. §. 4. *Ionſium*, L. 3. c. 9. *Fabricium* B. Gr. L. 4. part. 2. c. 2. (l) *Suidas* 2 hujus nominis ſub *M. Antonino* floruiſſe dicit. (m) Afer, Orator & Philoſophus Car-

præter ludicram transformati Asini fabulam, & nonnulla alia philosophica, exigui tamen ponderis.* Paulo ante, Domitiano Cæsare vixerat ille celebris Magus *Appollonius Tyanæus*, cujus præstigiis ausi sunt Gentiles cum miraculis Servatoris nostri contendere; vitam ejus hoc Seculo conscripsit, à Severi Imperatoris Uxore invitatus *Philostratus*, (n) etiamum superstitem. Floruit etiam *Nicomachus Gerasenus*, (o) qvi ex numerorum nescio qvibus arcanis novam Theologiam condere est ausus, qvæ ex parte etiam hodieqve superat. Certè, hoc demum tempore videre est, præstigias non improbatas â nonnullis philosophici cognomenti Viris; tum multa scripta sub *Zoroastris*, & *Mercurii Trismegisti*, & *Pythagoræ*, & *Pythagoricorum* aliorum nominibus ementitiis edita, tantum, qvò hæc nova philosophandi ratio crimen novitatis amoliretur. Vixit Antonino Imp. postremo & *Cl. Ptolomæus* (p) Astronomus, Astrologus & Geographus eximius, si modo liceat illum Philosophis annumerare.

CAP. III.

De Juris Romani Prudentibus.

DUravere & nunc illæ â *Proculo* & *Cassio*, *Capitone* & *Labeone* Autoribus cœptæ dissensiones; atqve initio qvidem Seculi sub finem præcedentis, Trajano Imperatore, floruerunt (a) *Priscus Javolenus*, Sectator *Cœlii Sabini*, & *Juventius Celsus Pater*, Auditor *Pegasi*, adeoqve *Proculeanus* Sectâ. Hadriano Cæs. in pretio fuerunt *Celsus Filius*, & *Priscus Neratius*, uterqve Auditor *Celsi Patris*, sectâqve itidem *Proculeanus*. *Prisci* etiam *Javoleni* Auditores, *Alburnus Valens*, *Tuscianus*, & *Salvius Julianus*, omnes Sectæ *Cassianæ*; ex qvibus maximè *Salvius Julianus* (b) eminet, autoritate Hadriani Cæsa-

Carthagin. Vita operibus præmissa legitur Adde *Vossium* de Hist. Lat. L. 3. part 4. c. 1 G. *Hornium* Hist. Phil. L. 5. c. 6. *Ionsium* L. 3. c. 11. *Fabricium* Bibl. Lat. L. 3. c. 2. (n) Atheniensis ab *Eusebio* sed Lemnius ab *Eunapio*, *Hesychio* & *Suida* dicitur, qui de eo agunt. Adde *Photium* Cod. 241 *Vossium* de Hist. Gr L. 2 c. 15 *Ionsium* L. 3. c. 13. *Ioh. Meursium* in Diss de variis *Philostratis* Epistolis *Philostrati* annexâ it. *God. Olearii* Diss. de *Philostratis* novæ Edit. Lipsiensi præmissam. (o) *Apulejo* antiquior, qui illius Arithmeticam lat. reddidit, teste *Cassiodoro* de Math Disciplinis. Lege de eo *Photium* Cod. 187. *Ionsium* L. 3. c. 3. *Fabricium* B. Gr. L. 4 Part. 2. c. 1. (p) *Ptolomæus* Pelusiota, Philos. & Mathem. Alexandrinus, de quo legendi *Vossius* de Hist. Gr. L. 4. c. 17. *Fabricius* B. Gr. L. 4. c. 14.

(a) Hæc ICtorum nomina iterum ex *Pomponio* desumta; Commentatores vero ad hanc lib. 2 ff. de Orig. Iuris citavimus sec. anteced. cap. 3. (b) *Salvius Iulianus* dicitur in edicto *Hadriani* lib. 2. Cod. de Vet. Iure enucleando *Legum & Edicti Perpetui Subtilissimus Conditor*.

Cæsaris *Edicto Perpetuo* ex variis illis & desultoriis Annalibus, Prætorumqve Edictis hactenus usitatis condito, qvod postea semper summæ fuit dignationis, tertioqve Seculo Commentatores invenit longè laboriosissimos, *Vlpianum*, *Paulum* & *Cajum*; cuiqve tantum Autoritatis tributum est, ut L. ult. ff. de Appellationibus scribatur: *Si ex perpetuo edicto aliqvid decernatur, id, quo minus fiat, non permittitur appellare.* Atqve in his ICtis desinit *Pomponii* Locus, qvi habetur L. 2, ff. de Orig. Juris.

Qvinam igitur post Hadrianum ad Severum usqve Juris prudentiâ claruerint, ferè nos latet. Nam, qvod qvidam inter eos numerent *Tertullianum* Ecclesiasticum Scriptorem, eiqve tribuant *Edictum Tertullianum*, qvod apellatur, id vero incertâ, si non ineptâ fit conjectura, qvam ipsa latine loqvendi ratio refutat. Constat tamen Severo Imperatore eminuisse *Æmilium Papinianum* ICtum in paucis excellentem, sed ille memoriæ gratiâ rectius refertur ad Sec. 3. eoqve, verè dici potest, sectas illas *Capitone* & *Labeone* Autoribus, initio I. Seculi natas, II. Seculo paulatim interiisse.

CAP. IV.

De Medicis.

FLoruerunt etiam hoc Seculo omnes Medicorum Sectæ antehac enatæ, etsi minus claris Autoribus. Præter has vero *Hippocratica* quasi revixisse dicitur, *Hippocratis* scriptis solito diligentius & accuratius à nonnullis commentario illustratis, qvi & Anatomen corporum longè qvam antea accuratius exercuerunt. Accessit & sub finem Seculi nova Secta, *Cl. Galeno* Autore; atqve ex reliqvis qvidem Sectis nemo est, qvem operæ pretium sit hic commemorasse. In *Methodicis* vero, seu *Thessali* Sectatoribus, Trajano Cæs. admodum floruit *Soranus Ephesius*, (a) cujus Scriptorum fragmenta hodieque habentur; *Olympianus* (b) item, & post hujus Discipulus *Apollonides*, & hujus itidem Sectator sub finem Seculi, *Julianus*, qvem & audivit Alexandriæ, & post acerrimè confutavit *Galenus*. Pertinere videtur ad hæc tempora etiam *Cælius Aurelianus* (c) *Afer*, qvi latino, sed minus comto sermone

(a) Medicus Alexandrinus, postea Romanus, de quo videndi *Vossius* de Hist. Gr. lib. 3. &c. de Pilosophia cap. 12. §. 15. *Ionsius* lib. 4. qs. extr. *Fabricius* B. Gr. lib. 6 c. 7. §. 10. & B. Lat. lib. 4. c. 12. (b) *Olympicus* potius, *Appollonides* & *Iulianus* a *Galeno* citantur l. 1. c. 7. de Meth. medendi. (c) ex *Sicca Veneria* de quo *Th. Reinesius* lib. 3. Variar.

mone *Sorani* Libros transſcripſit, & nunc *Methodicæ Sectæ* Scriptor unicus reſtat. Initium Seculi attigerunt, (ut de *Hippocraticis* ſeorſim agamus, *Sabinus* (d) & *Rufus Epheſius*, (e) uterqve *Hippocratis* Commentator. Hadriano Cæſare vixerunt *Dioſcorides* (f) *Alexandrinus*, & *Artemidorus Capito*, (g) qvi tunc operis collatis ediderunt de integro in vulgus Scripta *Hippocratis*. Huc etiam pertinet *Athenæus Attalenſis*. Memorat *Galenus* paſſim *Pelopem* & *Satyrum*, Hadriani circiter ævo, utrumqve Magiſtrum ſuum, & ſummum Anatomicum, illum *Numeſiani* hunc *Qvinti* Auditorem. Paulò poſt vixit & *Lycus Macedo*, (h) à *Galeno* ſingulari libro oppugnatus; ſed horum vix qvicqvam ſupereſt, præter paucula *Rufi*. Valde autem veriſimile eſt, ætate *Galeni* vixiſſe *Aretæum Cappadocem*, (i) cujus Scripta hodieqve in admiratione Doctorum ſunt. At cumprimis finem Seculi hujus exornavit *Cl. Galenus* (k) qvi omnes omnium temporum Medicos & eruditione, & Librorum multitudine ſuperavit.

CAP. V.

De Hiſtoricis, Rhetoribus & Grammaticis.

SEculum hoc II. habet in Hiſtoricis nonnullos Græcos Scriptores ſatis præclaros. Trajano enim Cæſ. floruit *Plutarchus*, cujus ante in Philoſophis meminimus, Hadriano Imperatore *Appianus* (a) *Alexandrinus*, *Ælianus*, (b) variæ Hiſtoriæ Scriptor; *Pauſanias* item, (c) qvi curioſè Græcorum

riar. Lect. c. 17. & 18. agit, ſed eum ad Sec. V. refert. Lege *Voſſium* de Philoſ. cap. 12. §. 16. *Fabricium* B. Lat. lib. 4. c. 12. (d) Parum notus, ſoli *Galeno* citatus. (e) Autor *Suidam* ſequitur. *Ioh. Tzetzes* chil 6. Hiſt. 44. *Rufum Cleopatræ* Medicum dicit. Lege *Voſſium* de Philoſophia cap. 12. §. 14. *Fabricium* Bibl. Græc. lib. 4. c. 3. §. 9. (f) à ſolo *Galeno* citatus. *Dioſcorides* 13 recenſet *Ioh. Ionſius* lib. 2 c. 6. de ſcript. Hiſt. Phil. adde *Fabric.* B. Gr. lib. 4. c. 3. (g) *Artemidorus* & 3. ſequentes ex ſola *Galeni* citatione noti ſunt. (h) De Cataplaſmate ex fermento certabatur quod *Ætius* citat Tetral. 1. Serm. 3. cap. 176. (i) Incertæ ætatis, *Galeno* junior à multis habetur, quod negat *Voſſius* de Philoſoph. cap. 12. §. 10. & cap. 13. adde *Fabric.* B. Gr. lib. 4. c. 3. §. 7. (k) *Galenus* Pergamenus, Alexandriæ & Romæ Medicinam fecit, Princeps Medicorum poſt *Hippocratem*. Vitam illius ex operibus accurate collegit & cum Elogio Galeni Chronologico paravit *Phil. Labbeus* & edidit Pariſ. 1660. 8. De eo fuſe *I. A. Fabricius* Bibl. Gr. lib. 4. c. 17. ubi *Labbei* Elogium inſeruit. Fuſiſſ. de *Galeno* agit *Dan. le Clerc.* in Hiſtoria Medicinæ Part. 3. Libro 3. Vitas plurimorum habet *Petr. Caſtellanus* in Vitis illuſtr. Medicorum.

(a) Inter Procuratores Cæſaris. Libros etiam amiſſos recenſet *Photius* Cod. 57. Lege de eo *Voſſium* de Hiſt. Gr. lib. 2. c. 13. *Hankium* Part. 1. c. 18. de R. R. Scr. *Fabricium* Bibl. Gr. lib. 4. c. 12. (b) Sophiſta Romanus, quem deſcripſere *Philoſtratus* in Vitis Sophiſt. *Voſſius* de Hiſt. Gr. lib. 2. c. 11. *I. Alb. Fabricius* lib. 4. c. 21. B. Gr. (c) Cappadox Sophi-

rum antiqvitates memoriæ tradidit, & *Phlegon,* (d) Libertus Hadriani, nobilis ille Chronologus, cujus tamen scripta hodie desiderantur. Antonino Pio Cæsare vixit *Arrianus,* qvem ante inter Stoicos Scriptores laudavimus, Rhetor, vel Advocatus Nicomediensis. Marco Imperante *Polyænus* (e) is floruit, cujus habemus stratagemata ;& forsan *Diogenes Laërtius,* (f) qvi vitas Philosophorum scripsit.

Non desunt etiam Latini Historici; etsi neqve cum Græcis, neqve cum iis qvi antecessere suæ Gentis, comparandi. Non enim hic *Tacitum* denuo commemorabimus, etsi sub Trajano floruerit. Pertinet huc *Svetonius Tranquillus,* (g) Hadriano Cæsari à libellis, & qvi paulò post vixit, *Justinus,* (h) *Trogi Pompeji* Epitomator. Seculo etiam hoc, & qvidem ævo Hadriani creditur vixisse *Julius Florus,* (i) cujus compendium extat Historiæ Romanæ, lectu dignissimum.

In Rhetorum classe cumprimis nomen adeptus est, Hadriano regnante, *Hermogenes* (k) *Tarsensis* in ipso flore ætatis ; nam juvenis mox in dementiam incidit immedicabilem. Oratorio studio deditus etiam fuit *Plinius* (l) *Secundus,* Epistolarum Scriptor, ætate Trajani, & *Gellius,* (m) qvi Noctes Atticas exaravit, Antonio Pio circiter Imperatore. Grammaticus qvoqve & Polyhistor admirabilis *Athenæus,* (n) cujus hodieqve superant Dipnosophistica, nec non *Julius Pollux:* (o) Lexicographus insignis, sub finem Seculi floruerunt.

phista Athenis & Romæ. *Philostratus* in Vit. Soph. *Vossius* lib. 2. c. 14. de Hist. Gr. *Fabricius* B. Gr. L. 4. c. 15. (d) Trallianus, de quo lege *Photium* Cod 97. *Suidam* qui eum ad Augusti tempora refert. *Vossium* de H. Gr. Lib. 2. c. 14. *Fabricium* B. Gr. L. 4. c. 13. (e) Macedo Romæ Causar. Patronus de quo *Vossius* de H. Gr. L. 2. c. 14. *I. A. Fabricius* L. 4. c. 15. B. Gr. (f) Parum notus; in eum sollicite inquirit *Ioh. Ionsius* de Scr. Hist. Phil. L. 3. c. 12. adde *Vossium* de Hist. Gr. L. 2. c. 13. qui eum contra *Barth. Keckermannum* defendit; *I. Alb. Fabricium* L. 4. c. 19. B. Gr. (g) Satis notus, de quo agunt *Vossius* de Hist. Lat. L. 1 c. 31. *Hankius* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 17. *Fabric.* B. Lat L. 2 c. 24 (h) Dubiæ ætatis, de quo agunt *Vossius* de H. Lat. L. 1. c. 32. *Fabric.* B. Lat. L. 2. c. 3. (i) *L. Iul.* s. *L. Annæus Florus* notus ubique. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 1 c. 30. *Hankium* de R. R. Scr. Part. 1. c. 15. *Fabricium* B. Lat. L. 2. c. 23. (k) Inter pueros Senex, inter senes puer ab *Antiocho* Sophista dictus. Lege *Philostrat.* in vit. Soph. *Suidam,* maxime *I. Alb. Fabricium* Lib. 4. Part. 2. c. 31. (l) *C. Plinius Cæcilius Secundus* Causarum Patronus, Cos. Bithyniæ Præf. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 1. c. 30. *Fabricium* B. Lat. L. 2. c. 22. (m) S. *Agellius,* quod *Barthius* probare nititur Adverf. L. 35 c. 7. de qua re *Pet. Lambecius* integram Dissert. suis lucubrat. in *A. Gellium* præmisit. Lege de eo *Ionsium* L. 3. c. 6. & *Fabricium* B. Lat. L. 3. c. 1. (n) Naucratita Ægyptius de quo *Vossius* L. 2. c. 15. de H. Gr. *Fabricius* B. Gr. L. 4. c. 20. (o) Naucratita, de quo *Philostratus* in Vit. Soph. *Suidas* in voce πολυδίκιον. *Ioh. Tzetzes* Chil. 7. Hist. 145. *Vossius* de Hist. Gr. L. 4. c. 17. *Fabricius* B. Gr. L. 4. Part. 2. c. 33.

Huc etiam pertinet *Lucianus*, (p) qvem dubites, Philosophisne an Historicis, an Oratoribus debeas annumerare; utpote qvi, cum omnia fere isthæc noverit, omnia tamen riserit. Vixit etiam hoc Seculo, tempore Severi Imperatoris. *Nestor* qvidam *Larendensis*, (q) *Pisandri* Pater, qvi Iliadem non invitâ Minervâ scripsit, ut *M. Ant. Delrio* censet.

SECULUM III.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

TErtio Seculo magis magisque Christiani Scriptores cœperunt florere, accedente ad Pietatem etiam Eruditione, quam vocant, seculari. Itaque & Oriens simul atque Occidens habuit hoc tempore doctos & eloquentes, quorum alii propugnarunt veritatem fidei Catholicæ, aut contra Gentiles, aut Hæreticos; alii Scripturæ S. explicationibus dederunt operam, quod hactenus minori fuerat actum studio; alii denique mores & vitam Christianam erudierunt. Nam initio hujus Seculi vixere adhuc duo lumina illa, ob variam eruditionem cumprimis admiranda. *Tertullianus* in Africâ, & in Ægypto *Clemens Alexandrinus*, (a) Presbyter & Scholæ Theologicæ Magister. *Minutius* item *Felix* (b) *Octavium* suum, hoc est, Apologiam pro Christianis contra vulgi calumnias, Severo Imperatore, conscripsit, & prima Historiæ ad Gentiles, qui Doctrinam Christianam titulo novitatis infamant, convincendos, fundamenta jecit *Julius Africanus*. (c)

Medio Seculi *Clementis Alexandrini* Auditor fuit *Origenes Adamantius*, (d) Vir plane stupendæ, etiam in Platonicâ Philosophiâ, peritiæ, nisi nimium

(p) Samosatensis, Sophista Philosophus, Scriptor Ἀττικώτατος, ut *Photius* Cod. 128. judicat. Lege & *Suidam*, *Gilb. Cognatum* in Elogio *Luciani*, *Jac. Zvvingerum* de Vita & Script. *Lucian.* *Vossium* de Nat. Rhet. c. 12. de Hist. Gr. L. 2. c. 15. *Ionsium* L. 3 c. 10. *Fabric.* L. 4. c. 16. B. Gr. (q) Ex Lycaonia, de quo *Suidas Lil. Gr. Gyraldus* Hist. Poet. Dial. 4. *Vossius* de Hist. Gr. L. 2. c. 4.

(a) *T. Flav. Clemens*, Athen. Scholæ Catech. Alexandrinæ Director, Platonicis nimis addictus. De eo legendi *Photius* Cod. 109. 110. 111. ex antiquioribus *Eusebius* L. 6. c. 12. 13. Hist. Eccl. *Hieronymus* in Catal. ex aliis *Sixtus Senens.* L. 4. Bibl. S. *Cavius* Hist. Lit. An. 192. Tomo utroque, *Ebr. Dan. Colberg*, Plat. Herm. Christenthum Part. 1. c. 1. § 7. *I. A. Fabric.* B. Gr. L. 5. c. 1. §. 28. (b) *M. Minucius Felix* Caussidicus Rom. de quo *Hieron.* in Catal. *Iac. Ouzelius* in Præfat. Editionis Octavii *Guil. Cavius* Hist. Lit. An. 220. (c) De eo *Eusebius* L. 6. c. 30. Hist. Eccl. *Hieron.* in Catal. *Photius* Cod. 33. 34. *Suidas*, *Vossius* de Hist. Gr. L. 2. c. 15. *Cavius* de H. Lit. An. 220. utroque Tomo. (d) Alexandrinus *Leonidæ* Martyris Fil. χαλκέντερος & Adamantius dictus ob laborem, de

um ingenio confisus, multa variarum Hæresium semina sparsisset. Hic est ille, qvi qrimus Christianorum edidit celebrata illa omni Antiqvitati Vet. Testamenti Volumina, *Hexapla* & *Octapla*, (e) per columnas VI. vel VIII. divisa, ita scilicet, ut duplici Hebræo textui, altero Hebræis, altero Græcis characteribus exarato, vel qvatuor Græcæ versiones, una LXX. *Interpretum*, altera *Aquilæ Pontici*, tertia *Symmachi*, qvarta *Theodotionis*; vel sex, quæ nempe Incertorum Autorum noviter repertæ, præter IV. jam enumeratas, jungerentur. Primus itidem hic in universam Scripturam scripsit Commentarios, sed minus fortè probandâ ratione omnia ad Allegoriam flectendi. Idem LXX. *Seniorum* versionem singulari studio emendatam, & cum *Theodotionis* versione collatam edidit, additis obeliscis & asteriscis. *Origeni* suppar fuit *Ammonius Alexandrinus*, (f) qui Evangelicam omnem Historiam, secundus post *Tatianum*, in unam Harmoniam redegit. Nec non *Lucianus*, (g) Presbyter Antiochiæ, qui ad Hebræos codices Græcam LXX. Seniorum versionem exigere, & in integrum restituere est conatus. Ex quo liquet, uno hoc Seculo duas editiones vetere novas, & duas novæ versionis Vet. Testamenti prodiisse. Non multò post *Originem* floruerunt & *Cyprianus*, (h) Carthaginis Episcopus, *Gregorius*; (i) ob miracula edita dictus *Thaumaturgus*, *Origenis*

de quo multis *Eusebius* L. 6. H. Eccl. passim præcipue c. 38. *Hieron.* in Catal. Duriores in eum sunt *Cassiodorus* Div. Lect. c. 1. & *Beda* Ven. in cap. 1 Ep. ad Rom. adde *Photium* Cod. 8. *Nicephorum* lib. 5. fere toto. *Sixtum Sen.* lib. 4. Bibl. S. *Andr. Rivetum* Crit. S. lib. 2 c. 12. 13. *Conr. Hornejum* Hist. Eccl. lib. 3. c. 1. 3. 5. *Gv. Cavium* Hist. Lit. An. 230. Tomo utroque, *Ebr Dan. Colberg.* de Orig. & Progress. Hæres. c. 7. *I. A. Fabricium* lib. 5. cap. 1. §. 26. fusiss. Adde *I. Henr. Horbii* Hist. Origenianam. *Petri Halloix* Originem defensum *Louis, Doucin* Histoire d' Origenisme. *Cas. Oudini* amplam Diss. de Vita, operibus, doctrina & morte Origenis Tom. 1. de Scr. Eccl. ad An. 230. (e) De Hexaplis legendi *Dion. de Rivis* Liber de Origenis Hexaplis & Octaplis, *Ioh. Prickius* in Præfat. ad Biblia Gr. *I. A. Fabricius* B. Gr. 3 c. 12. ubi specimen Hexapl. additur. (f) *Origenis* & *Plotini* Præceptor, de quo *Eusebius* lib. 6. c. 18. & *Hieron.* in Catal. qui eum contra *Porphyrii* calumnias defendunt. Adde *Photium* Cod. 214. 251. *Sixtum Senens.* B. S. L. 4 *I. Ionsium* de Scr. Hist. Phil. lib. 3. c. 13. *Cavium* An. 220. *Cas. Oudini* de Scr. Eccl. Tom. 1. An. 230. (g) *Samosat* Martyr. de quo *Eusebius* Hist. Eccl. lib. 8 c. 13 lib. 9 c. 6. *Theodoretus* Hist Eccl. lib. 1 c. 4. *Epiphanius* Hæres. 43. *Philostorgius* lib. 2. c. 13. Lege & *Hieron.* in Catal. *Sixt. Sen.* lib. 4. *Iac Vsserium* in Synt. de LXX Interpretibus. *Cavium* ad An. 294. (h) *Thascius Cæcil. Cyprianus* Vir illustris Martyr, cujus Vita à *Pontio Diacono* scripta. De eo *Eusebius* lib. 7. c. 3. Hist. Eccl. *Lactantius* lib. 5. c. 1. *Hieron.* in Catal *Sixtus Sen.* lib. 4 *Andr. Rivetus* in Crit S. lib. 2. c. 14. 15. *Gv. Cavius* ad An. 245. *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 1. An. 250. præcipue *Joh. Pearsonus* in Annal. Cyprianicis & *Henr. Dodwelius* in Dissertat. Cyprianicis. (i) Neo-Cæsar. in Cappad. Episcopus. *Gregor. Nyssenus* Vitam scripsit. Legatur & *Basil.*

genis discipulus; quem tamen Scriptorum multitudine adhuc superstitem superat S. ille Martyr *Cyprianus*, in cujus libris eloquentiamne, an pietatem præferas, dubium est. Huic coævus fuit *Dionysius*, (k) *Alexandrinus* Episcopus, magnæ olim Dignationis Vir, sed cujus ferè nihil est reliquum. Diocletiano demum imperante *Arnobius* (l) septem contra Gentes Libros confecit, doctos quidem, sed asperiori stylo. Eodem Seculo â Judæo *R. Jochannane Thalmud*, quod dicitur *Hierosolymitanum*, est conditum, non adeò magnæ apud Judæos hodie dignitatis, ob prævalentem Autoritatem *Thalmudis Babylonici*.

CAP. II.
De Philosophis.

Seculo hoc tertio Sectæ pleræque Græcorum Philosophorum valdè videntur defecisse, & quidem, quantum judicio licet assequi, eò, quod cum de divinis ineptè philosopharentur, non inveuirent applausores, prævalente ubivis Philosophiâ Christianâ. Itaque nec veros *Peripateticos*, nec *Stoicos*, nec *Epicureos*, nec *Platonicos* denique posthæc invenies, hoc est, qui Magistrorum suorum placitis omnimodè adhæserint, sed potius, qui *Platonica* & *Pythagorica*, quæ appellantur, dogmata de DEO, rebusque divinis cum *Aristotelis* naturali Philosophiâ & Logicis artibus conjunxerint. Talis medio Seculi imprimis claruit *Plotinus*, (a) Ægypto oriundus, cujus Libri in Enneades â *Porphyrio* Discipulo digesti, hodieque superant; Vir, Eruditione inter suos facile Princeps, summæque olim Autoritatis, adeoque τȣ̃ Θεȣ̃ cognomentum adeptus. Ex eodem ordine fuit & *Dionysius Longinus*, (b) melior licet

Basil. M. de Spir. S. cap. 29. *Hieron.* in Catal. *Sixtus Sen.* lib. 4. *Andr. Rivetus* lib. 2. c. 16. Crit. S. *Conr. Hornejus* Hist. Eccl. lib. 3. cap. 3. §. 18. cap. 5. §. 46. & cap. 8. §. 13-21. *Cavius* H. Lit. ad An. 254. *I. A. Fabricius* B. Gr. lib. 5. c. 1. §. 28. fuse. & *Casim. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 1. An. 266. (k) De *Dionysio* lege *Euseb.* lib. 6 c. 33. & lib. 7. c. 1 Hist. Eccl. it. de Præpar. Evang. lib. 14. c. 23-27. *Hieron.* in Catal. *Sixtum Sen.* lib. 4. *Conr. Hornej.* H. Eccl. lib. 3. c. 6. & 8. *Cavium* An. 254. fuse. *Fabric.* B. Gr. lib. 5. c. 1. §. 32. (l) Rhetor. Siccensis de quo *Sixtus Sen.* lib. 4. *Rivetus* in Crit. S. lib. 2. c. 17. *Cavius* An. 303. *Fabricius* B. Lat. lib. 4. c. 3.

(a) *Plotinus* Ægyptius, *Ammonii* Discipulus, alter *Plato*, Romæ 26. annis habitans. Vitam *Porphyrius* scripsit. Lege de eo *Eunapium* Sard. init. *Suidam*, *Vossium* de Philos. Sectis cap. 16. §. 3. *Ionsium* de Scr. Hist. Phil. L. 3. c. 10. & optime *Fabricium* lib. 4. Part. 2. c. 26 ubi Chronologia *Plotini* & Vita â *Porphyrio* scripta tota inseritur. (b) Sophista Athen. post in aula Palmyrena *Zenobia* Præceptor Βιβλιοθήκη ἔμψυχος καὶ περιπατοῦν Μουσεῖον dicitur ab *Eunapio* Sard. in Vita Porphyrii. Lege *Suidam*, *Vossium* de Nat. Rhethor. *Ionsium* de Scr. Hist. Phil. L. 3. c. 14. *Fabricium* Bibl. Gr. lib. 4. Part. 2. c. 31. §. 9.

cet Philologus, quam Philosophus, etiam *Plotini* judicio; sed hujus nihil nunc extat Philosophicum. In Auditoribus & Discipulis *Plotini* floruere deficiente Seculo præ aliis *Amelius*, (c) & *Porphyrius*, (d) sive *Malchus*, Tyro oriundus; quorum illius quidem Scripta omnia interciderunt, hujus nonnulla hodieque leguntur, superfuturis pluribus, nisi ille suis voluminibus Christianam Religionem oppugnasset, quæ post Cæsareo Decreto, quod in Actis Concilii Ephesini habetur, combusta sunt. Videtur etiam ad hoc Seculum potius quam sequens referendus *Dexippus Herennius*, (e) ob conscriptos Commentarios in *Aristotelis* Categorias Philosophis annumerandus, etsi Historiâ nobilior. *Peripateticam* denique seu potius *Peripateticæ* affinem Scholam Diocletiano imperante scribitur aperuisse *Anatolius*, (f) Religione Christianus, cujus tamen nihil hodie superest, quanquam olim inter primos habitus fuerit. Ubi notandum, omnes omnium sequentium Seculorum homines doctos, tametsi in rebus divinis ab *Aristotele* dissenserint, in Logicis tamen, Physicis, Politicis, & ex parte Ethicis pene omnem *Aristotelis* Philosophiam approbasse.

CAP. III.
De Jure Consultis.

EOdem Seculo admodum floruerunt Romani Juris studia, Magistro maximo *Æmilio* (a) *Papiniano*, ætate Caracallæ, â quo ob improbatum Parricidium fratris Getæ occisus est; â *Spartiano Juris Asylum, doctrinaeque* legalis

(c) *Plotini* per 24 annos individuus comes, de quo *Eunapius* Sard. in Vita *Porphyr.* & *Porphyrius* in Vita *Plotini*. (d) Tyrius, Romæ ap. *Plotinum*, inde in Sicilia vixit, quod ipse in Vita *Plotini* refert Apostata, de quo *Augustinus* de Civ. Dei lib. 10. c. 28. it. *Nicephorus* L. 10. c. 36. legendi. Lege *Eunapium* Sard. in Vita *Porphyr.* *Suidam*, *Vossium* de Hist. Gr. lib. 2. c. 16. & de Phil. Sectis cap. 16. § 3. *Ionsium* Lib. 3 c. 15. *Cabium* H. Lit. Sec. 3. in fine *Fabricium* Bibl. Gr. L. 4. Part. 2. c. 27. ubi *Luc. Holsteinii* Differt. de Vita & Scriptis Porphyrii inserta. (e) Philosophus, Orator, Historicus imo & Dux Atheniensium laudatus *Eunapio* Sard. in fine vitæ *Porphyrii*. Diversos tamen fuisse Philosophum & Historicum probat *Ionsius* de Scr. Hist. Phil. lib. 3. c. 7. Lege de eo *Photium* Cod 82. *Vossium* de Hist. Gr. Lib. 2. c. 16. *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 22. *Fabricium* B. Gr. lib. 4 c. 26. §. 7. & Lib 5. c. 5 p. 231. (f) Alexandriæ Scholæ peripateticæ præfuit Polyhistor. summus, de quo *Eusebius* L. 7. cap. ult. Hist. Eccl. Dubium an idem sit, qui ab *Eunapio* in Vita *Iamblichi* citatur. Lege *Hieron.* in Catal. *Cabium* Hist. Lit. Tom. utroque An. 270. Fragmentum *Anatolii* insigne inseruit *I. A. Fabricius* Bibl Gr. Lib. 4. part. 2. cap. 29.

(a) *Æmil. Paulus Papinianus*, Prætor Præf. Tutor Filiorum *Sept. Severi*, de quo *Spartianus* in *Severo* cap. 21. in *Caracalla* c. 8. *Xiphilinus* ex L. 77. *Dion. Cassii*. Vitam habent su-

legalis thesaurus dictus; tanti enim hujus Scripta post sunt facta, ut etiam in Scholis juridicis prælegerentur, & qui in iis exercerentur, *Papinianistarum* nomen acquirerent. Prodierunt ex eâ Scholâ discipuli doctissimi *Domitius Vlpianus*, (b) *Cajus*, (c) *Julius Paulus*, (d) *Herennius Modestinus*, (e) quorum omnium, ut & *Papiniani* Scripta, Autoritate Cæsareâ approbarunt Imperatores Theodosius & Valentinianus, ut habetur in *Cod. Theodosiano.* Imo ex illâ Scholâ prodierunt *Pomponius*, (f) *Celsus*, (g) *Alphenus junior*, *Macianus Junior*, *Junius Frontinus*, aliique, ex quorum Libris compositæ sunt *Pandectæ Justinianeæ*. Gallieno Imperatore floruit *Gregorius* ille, (h) qui novo conatu omnium Imperatorum ab Hadriano usque ad Valerianum & Gallienum Rescripta & Constitutiones in unum collegit Volumen, quod *Codicis Gregoriani* nomen invenit, sic dictum â collectore, quodque Principum constitutiones chartâ maximâ & regiâ, qualis erat Codicum, scriberentur. Verùm & hujus Voluminis non nisi memoria hodie superest; & eorum, quos ante adduxi, ICtorum omnia perierunt, præter paucula fragmenta, â doctissimis superioris Seculi Viris collecta.

CAP. IV.
De Medicis.

DE Medicis hujus ævi, quod dicamus, fere nihil habemus, neque enim ullus ex eo Seculo artis Medicæ Scriptor nunc extat. Imo ne nomina qui-

supra laudati *Forsterus*, *Pancirollus*, *Eberlinus*, *Henelius*, *Grotius*. Paucis eum citat *I. A. Fabricius* Bibl. Lat. lib. 4. c. 9. §. 23 qui & Bibl. Gr. Vol. XII. c. 6. de ICtis Græcis ante & post *Iustinianum* fuse agit. (b) Tutor *Alex Severi*, Id. Prætor. Præf. Summus ICtus de cujus Fatis *Lampridius* in *Alex. Sev.* c. 15. 26. 27. 31. 34. 67. 68. *Ioh. Xiphilinus* ex Libro 80. f. ult. *Dion. Cassii.* De Scriptis, eorumque fragmentis lege *Val. Forster.* Histor. Civ. lib. 2. c. 77. *Fabric.* B. Lat. lib. 4. c. 9 §. 24. (c) *Caji* varii fuere, quos confundere videtur. *Ioh. Bertrandus* in Vitis ICtor. p 112. Lege *Val. Forster.* lib. 2 c. 48 *Fabricium* B. Lat. lib. 4. c. 9. §. 16. (d) *Vlpiano* æqualis, Prætor Cos. Præt. Præf. Polygraphus, de quo *Lamprid.* in Alex. Sev. cap. 26. 27. 68. Lege de eo *Pancirollum* it. alios supra citatos; *Forsterum* L. 2. c. 78. *Fabricium* B Lat. lib. 4. c. 9. §. 25. (e) Inter *Papiniani* Discipulos & *Alexandri* Consil. refert *Lamprid.* in Alex. c. 68. Scripta referunt *Forsterus* lib. 2. c. 80. *Fabricius* B. Lat. lib. 4. c. 9. §. 33. (f) *S. Pomponius* inter Consiliar. Severi refertur â *Lamprid.* c. 68. Autor Enchiridii sæpius citati. Lege de eo *Forster.* lib. 2 c. 79. *Panciroll.* lib. 1. c. 43. *Fabricium* Bibl. Lat. lib. 4. c. 9. §. 27. (g) *Celsus* cum seqq. ex solis Digestis noti & â supra citatis descripti sunt. (h) De *Gregorio* & *Hermogene* Codicum Collectoribus lege *Panciroll.* L. 1. c. 66. & *Fabricium* B. Lat. lib. 4. c 9. in notis ad §. 4.

quidem Medicorum ejus Seculi habentur nota, præter unius *Antylli* & (a) *Posidonii*, quorum in Libris *Oribasii*, *Ætii* & *Pauli* perinfrequens fit mentio.

CAP. V.
De Historicis, Poëtis & Oratoribus.

EAdem ætas Historicos habuit Alexandro imperante duos illos insignes Græcos *Dionem Cassium* (a) & *Herodianum*, (b) Diocletiano autem Cæsare, *Spartianum*, (c) *Lampridium*, (d) *Trebellium Pollionem*, (e) *Fl. Vopiscum*, (f) & *Jul. Capitolinum*, (g) illos Historiæ Augustæ, qui appellantur *Svetonii* exemplo, Scriptores. Severo & Caracallâ Cæsaribus floruit *Dionysius* (h) ille, qui versibus Græcis terræ ambitum delineavit; nec multò post doctissimus ille Poëta Græcus, *Oppianus*, (i) cujus singulos versûs singulis aureis remuneratus est Alexander Cæsar. Medium quoque hujus Seculi habuit *Serenum Sammonicum*, (k) latino carmine insignem; finis vero *Nemesianum*, (l) & *T. Cal-*

(a) Medici parum noti in *Ætii* tamen Amideni Tetrabilis sæpe citati. Referuntur & in *I. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. Volum. 13. sive Libri 6. c. 9 in Elencho alphabetico Medicor. Veterum. De his & omnibus post *Galenum* Medicis fuse agit *I. Freind* in Hist. Medicinæ Part. 1.

(a) Coccejanus f. Nicæus dictus bis Cos. plurima de se ipso narrat. Lege *Photium* Cod. 71. *Suidam*, *Vossium* de H. Gr. lib. 2. c. 15. *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 20. *Fabricium* B. Gr. lib. 4. c. 10. §. 5. (b) Grammaticus Alexandrinus, Historicus insignis, de quo *Photius* Cod. 99. *Vossius* de H. Gr. lib. 2. cap. 15. *Hankius* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 21. *Fabricius* B. Gr. L. 5. c. 7. § 8. (c) Scriptores VI. Historiæ Augustæ vocantur ex quibus *Vulcatium Gallicanum* Autor omisit. De *Spartiano* lege *Vossium* de H. Lat. lib. 2 c. 5. *Hankium* P 1. c. 25. de R. R. Scr. *Fabricium* B Lat. lib. 3. c. 6. qui de his omnibus agit. (d) Eundem cum *Spartiano* quidam putant. *Vossius* lib. 2. c. 7. de H. Lat. *Hankius* Part. 1. c. 26. (d) De *Treb. Pollione Vossius* de H. Lat. lib. 2. c. 6. *Hankius* de R. R. Scr. Part 1. c. 24. (f) Syracusanus à *Vossio* lib. 2. c. 7 de H. Lat. & *Hankio* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 28. descriptus. (g) *Capitolinum* describunt *Vossius* de H. Lat. lib. 2. c. 7 *Hankius* Part. 1. c. 27. de R Rom. Scr. (h) Perigetes vulgo dictus. Ad *Augusti* tempora potius referendum ex *Plinio* Hist. Nat. L. 6. cap. 27. apparet. Lege *Gyrald.* Hist. Poet. Dial. 3. *Vossium* de H. Gr. lib. 2. c 3. *Ol. Borrich.* de Poetis Diss. 1. §. 37. *Fabricium* B. Gr. lib. 4 c. 2 (i) Cilix, de quo *Sozomenus* in Præfat. Hist. Eccl. & *Suidas*, *Gyraldus* Dial. 4 Hist. Poet. *Vossius* de Poetis Gr. c. 9. *Borrichius* de Poetis Diss. 1 §. 38 *Fabric.* Bibl. Gr. lib. 4 c. 20. (k) *Q. Ser. Sammonicus* Medicus, *Gordiani* jun. Præceptor à plurimis cum Patre confunditur. Lege *Gyrald.* Dial. 4. *Vossium* de Poet. Lat. c. 4 & de Philosophia c. 12 § 21 *Fabricium* B. Lat. lib. 3 c. 5 (l) *M. Aurel Olympius Nemesianus* Carthag. de quo *Pet. Crinitus* lib. 5 c. 84. *Gyraldus* Dial. 4. *Vossius* de Poet. Lat. c. 4. *Borrich.* Diss. 2 §. 45 *Fabric.* B. Lat. lib. 3 c. 5

T. Calpurnium (m) *Siculum*, utrumque Poëtam Bucolicum haud vulgarem, & *Festum Avienum*, (n) cujus hodieque extant fabulæ Æsopicæ. Rhetorum, nihil superest; Historia tamen Sophistarum seu Rhetorum Alexandri Cæsaris circiter ætate à *Philostrato* conscripta in manibus est, *Censorinus* (o) etiam, qui de die natali scripsit, sub Decio vixit, quem tamen, quibus annumeres, incertum forte est.

SECULUM IV.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

QVarto quidem Seculo à persecutionibus Romanorum Imp. liberata fuit Ecclesia, ex quo illi nomen suum dedit Constantinus M. non tamen leviter concussa est *Arrianâ hæresi*, (a) quod illa non amplius crassa & infiecta esset, sed speciem aliquam probitatis præ se ferret. Longé tamen fuit Scriptorum Catholicorum, tum eruditione tum multitudine refertissimum. Præterquam enim, quod duo concilia universalia, Nicenum contra *Arrium*, & Constantinopolitanum contra *Macedonium* sint celebrata, floruerunt Constantino Imperatore: *Lactantius*, (b) lacteæ prorsus Eloquentiæ homo; & *Eusebius Cæsareensis*, (c) Ecclesiastica imprimis Historiâ clarus, ac *Juvencus* (d) Poëta Evangelicus,

Con-

(m) *Calpurnium* iidem describunt locis cit. (n) S. *Rufus Festus Avianus* Vir Cons. Lege *Pet. Crinit.* c. 80 *Gyraldus* Dial. 4 *Vossium* c. 4 de Poet. Lat. *Borrich.* Diss. 2 §. 50 *Fabric.* lib 3 c. 11 Bibl. Lat. (o) *Censorinus* parum notus Chronologus Doctissimus, Lege *Vossium* de Hist. Lat. lib. 2 c. 3 *Fabricium* Bibl. Lat. lib. 3 c. 4 §. 3

(a) Exposita à *Socrate* lib. 1 c. 5 seqq. *Sozomeno* lib. 2 c. 15 seqq. *Theodoreto* lib. 1 c. 1-13 *Phil. Lud. Hannekenio* in Epit. Hist. Arriana & in *Christoph. Sandii* nucleo Hist. Eccles. orco digno. (b) *L. Cal. Firmianus Lactantius Crispi* Cos. Præceptor stylo quam fide melior. Lege *Hieron.* in Catal. *Andr. Rivetum* Crit. S. lib. 2 c. 18 *Cabium* Tomo utroque ad An. 303 *Fabric.* B. Lat. lib. 4 c. 3 § 4 *Cas. Oudinum* de Scr. Eccl. T. 1 An. 320 (c) *Pamphili* dictus à Martyre, cui adhærebat. Doctiss. & diligentissimus, de quo *Hieron.* in Catal. *Photius* Cod. 9-13, 27-39, 118, 127. *Suidas*, *Vossius* de H. Gr. lib. 2 c. 17 *Hankius* de R. Byzant. Scr. init. fusissime *Gu. Cabius* An. 315. fuse & in Diss. de *Eusebii* Arrianismo, contra *Ioh. Clericum*. *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 1 An. 315. *Fabricius* B. Gr. lib. 5 c. 4 (d) *C. Vettius Aquilinus Iuvencus* Hispanus, de quo *Hieron.* in Cat. *Trithemius* de Scr. Eccl. *Pet. Crinitus* lib. 5 c. 89 *Gyrald.* Dial. 5 *Borrich.* Diss. 2 § 47 *Cabius* An. 330 *Fabricius* B. Lat. lib. 4 c. 2 § 10.

Conſtantino Imperante: *S. Athanaſius* (e) Alexandrinus, & *S. Hilarius* (f) Pictavienſis Gallus Epiſcopi, duo Arrianæ hæreſeos mallei; item *Victorinus Afer* (g) & *Lucifer. Calaritanus*, (h) & *Gregorius Boeticus*, (i) inferiores licet cum eruditione, tùm ſcribendi copia.

Theodoſio & Valente Imperatoribus: *S. Cyrillus Hieroſolymitanus* (k) Epiſcopus, Catecheſeos Scriptor, & *S. Baſilius M.* (l) hujusque æqualis ac ſtudiorum Socius, *S. Gregorius Nazianzenus*; (m) nec non *Didymus* (n) *Alexandrinus*, oculis quidem captus, mente tamen perſpicaciſſimà, cujus hodieque Libros de Spiritu S. habemus; *Fauſtinus* (o) denique *Diaconus*, cujus ſunt Libri VII. contra Arrianos. Sub Gratiano porro ac Theodoſio cumprimis floruerunt: *S. Epiphanius* (p) *Cyprius*, hæreſium diligens recenſitor; & *Ambroſius* (q) *Mediolanenſis* Epiſcopus, item *Gregorius Nyſſenus*, (r) Baſilii

(e) Archiep. Alexandrinus Arrii hoſtis infinitis calumniis preſſus. Lege *Rufini* lib. 1 c. 14 *Socrat.* lib. 2 c. 8 ſeqq. *Sozom.* lib. 2 c. 16 ſeqq. *Theodoret.* lib. 1 c. 25 ſeqq. Adde *Gregor. Nazianz.* orat. in Athanaſ. *Photium* Cod. 32, 139, 140 *Sixt. Sen.* lib. 4 *Cavium* An. 326 Tomo utroque *Fabric.* lib. 5 c. 2. *Caſ. Oudinum* Differt. de Athanaſ. T. I An. 340 de Scr. Eccl. (f) Eloquentiæ Rhodanus ab *Hieron.* dictus, qui legatur in Catal. *Socrates* lib. 3 c. 8. *Sever. Sulpit.* lib. 2 *Andr. Rivetus* Crit. S. lib. 3 c. 12 *Cavius* H. Lit. An. 354 & in Vitis Patr. Ant. Part. 2 *Caſ. Oudinus* amplam Differt. de *Hilario* inſeruit Tom. 1 de Scripr. Eccl. ad An 350 (g) C. *vel M. Fabius Victorinus* deſcribitur ab *Hieron.* in Catal. *Auguſtino* Confeſſion. lib. 8 c. 2 & 5 adde *Gu. Cavium* An. 362 (h) Vir vehemens, de quo *Socrates* lib. 3 c. 4, 7 *Sozomen.* lib. 5 c. 11, 12 *Hieron.* in Catal. *Cavius* An. 354 (i) Epiſc. Illiberitanus, de quo *Hieron.* in Catal. *Andr. Schottus* Bibl. Hiſp. Tom. 2 Claſſe 1 *Cavius* Hiſt. Lit. An. 370 (k) De *Cyrillo Rufinus* lib. 1 c. 23 *Socrates* lib. 5 c. 8 *Sozomenus* lib 7 c. 7 *Theodoret.* lib. 2 c. 26 *Hieron.* in Catal. *Sixtus Sen.* lib. 4 *A. Rivetus* lib. 3 c. 8 ſeqq. Crit. S. *Cavius* An. 350 *Caſ. Oudinus* amplam Diſſ. de *Cyrillo* inſeruit T. 1 de Scr. Eccl. Anno 347 *Fabricius* lib. 5 c. 14 B. Gr. (l) De *Baſilio* M. *Gregor. Naz.* in Orat. funebri. *Hieron.* in Catal. *Philotheus* in Orat. de ſ. Baſilio. *Photius* Cod. 141 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 370 *Caſ. Oudinus* Diſſ de Baſil. T. 1 An 370 *Fabricius* L. 5 c. 19 B. Gr. *And. Rivetus* lib. 3 c. 20 (m) Theologus κατ' ἐξοχὴν, Orator, Poëta, ipſe vitam ſuam carmine Iamb. ſcripſit. Lege *Hieron.* Diſcipul. illius in Catal. *Suidam, Sixt Sen.* lib. 4. *Cavium* Tom. utroque An. 370 *Caſ. Oudini* Diſſ. amplam T. 1 An. 570 *Fabricium* Bibl. Gr. lib. 5 c. 13 (n) Polyhiſtor, Scholæ Catechet. Alex. Director &c. de quo legendus *Ruffinus* lib. 2 c. 7 *Socrat.* lib. 4 c. 20 *Sozom.* lib. 3 c. 14 *Theodoret.* lib. 4 c. 29 *Hieron.* in Catal. *Cavius* An. 370 *Fabricius* lib. 1 c. 24 B. Gr. (o) De *Fauſtino Luciferi* defenſore lege *Cavium* Hiſt. Lit. An. 384 (p) Salamine in Cypro Epiſcopus, *Chryſoſtomi* Adverſarius *Hieron* in Catal. *Socrat.* lib. 6 c. 9 ſeqq. *Sozom.* lib. 7 c. 20 *Photius* Cod. 112 *Sixtus Sen* lib. 4 *Cavius* An. 368 *Caſ. Oudinus* Diſſ de Epiph. T. 1 An. 368 *Fabricius* lib. 5 c. 11 Bibl. Gr. (q) Vir illuſtris in foro & Choro, de quo *Hieron.* in Catal. *Rufinus* lib. 2 c. 11, 16 &c. *Socrat.* & *Sozom.* paſſim *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 374 Tom. utroque *Caſ. Oudinus* Diſſ. ampla T. 1 An. 374 (r) Nyſſæ Epiſc.

filii frater, hujusque æquales, *Amphilochius*, (s) Iconii Episcopus, & *Philastrius Brixiensis*, (t) cujus est de hæresibus libellus, & *Idatius Clarus*. (u) Jam tum Theodosio imperante, usque in annum sequentis Seculi XXII. floruit *S. Hieronymus*, (w) S. Scripturæ interpres, adeoque ingens Ecclesiæ Lumen. Paulò ante illum flòruerat *Optatus Milevitanus* (x) Africæ Episcopus, cujus extant Libri in Donatistas. At, *Hieronymi* Æqualis, imò æmulus, atque adversarius ex Amico factus est *Ruffinus*, (y) Presbyter Aquilegiensis, Historiæ Ecclesiasticæ Scriptor; quo certè tempore vixerunt etiam *Palladius*, (z) Historiæ Lausiacæ Autor, & *Aurelius Prudentius*, (1) Poëta insignis Christianus, *S. Diadochus*, (2) cujus est de perfectione Spirituali libellus, & *S. Gaudentius Brixiensis*; (3) sed imprimis Seculi hujus ultima illustravit magnus ille Ecclesiæ Doctor *S. Johannes*, (4) ob Eloquentiam dictus *Chrysostomus*.

CAP.

Episc. *Theosilinæ* maritus, de quo *Hieron.* in Catal. *Photius* Cod. 6. *Suidas*, *Cavius* An. 370. *Cas. Oudinus* Diss. Tom. 1. An. 370 *Fabricius* L. 5 c. 20 (s) Iconii Episc. magnæ Autoritat. de quo *Hieron.* in Catal. & Epist. 84 *Sixtus Sen.* lib. 4. *Rivetus* lib. 3 c. 27 *Cavius* An. 370 *Fabric.* lib. 5 c. 12 § 4 (t) *Ambrosii* Amicus, de quo lege *Cavium* Hist. Lit. An. 380 *Vossium* lib. 2 c. 9 de H. Lat. (u) Non cum *Ithacio* Galio confundendus, quod facit *And. Schottus* Bibl. Hisp. Tom. 2 Class. 1 adde *Isidorum* de Vir. illustr. c. 15 *Vossium* de H. Lat. lib. 2 c. 17 *Cavium* An. 385 (w) Polyhistor. summus, qui de se ipso agit in fine Catal. De Scriptis *Sixtus Sen.* lib. 4 *A. Rivetus* lib. 4 c. 4 seqq. *Rob. Cocus* in Cens. fusiss. *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 11 *Cavius* Tom. utroque An. 378 *Cas. Oudinus* Diss. ampliss. Tom. 1 de Scr. Eccl. An. 378 (x) De *Optato Hieron.* in Catal. *Rob. Cocus* in Cens. Script. Eccl. *Cavius* An. 368 (y) Toranius cognom. durus in *Hieronymum*, de quo *Socrates* lib. 2 c. 1 *Isidorus* de Vir. Illustr. cap. 8 *Sixt. Senens.* lib. 4 *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 11 *Cavius* An. 390 (z) *Chrysostomi* Assecla, de quo *Socrates* lib. 7 c. 26 *Nicephorus* lib. 11 c. 44 *Vossius* de Hist. Gr. lib. 2 cap. 19 *Cavius* An. 401 *Cas. Oudinus* An. 400 *Fabricius* lib. 5 c. 32 (1) *Clemens* cognom. Hispanus, de quo *Pet. Crinitus* lib. 5 c. 9 de Poet. Lat. *Gyraldus* Dial. 5 Hist. Poet. *Vossius* de Poet. Lat. *Borrichius* Diss 2 §. 53 *And. Schottus* B. Hisp. Tom. 2 Class. 1 *Cavius* An. 405. *Fabricius* B. Lat. L. 4 c 2 §. 1. (2) Sequentis potius Seculi; Autor *Bellarminum* secutus est. Lege *Photium* Cod. 201 *Cavium* An. 450 *Oudin.* ap. 450 (3) *Philastrii Successor* reluctans, de quo lege Sermonem ipsius de Ordinat. sua; *Cavium* An. 387 (4) *Antiochenus* Patriarch. CPtanus, de quo legendi: *Socrates* lib. 6 fere toto. *Sozom.* lib. 8 toto *Photius* Cod. 171, 173, 174, 276, 274, 277 *Suidas*, *Nicephorus* lib. 13 fere toto *Sixt. Sen.* lib. 4 *Cavius* Hist. Lit. Tomo utroque An. 398 *Cas. Oudini* ampliss. Differt. Tom. 1 de Scr. Eccl. ad An. 390 *I. A. Fabricius* Bibl. Gr. Lib. 5 c. 15 Plurima collegit *Christ. Guil. Vollandus* in aliquot Dissertat. de *Ioh. Chrysostomo* VVitteb. habitis.

CAP. II.
De Philoſophis.

QVarto Seculo Sectam illam *Plotini*, quæ quidem *Platonica* dicebatur, revera autem conſtabat partim *Platonicis*, partim *Ariſtotelicis*, partim etiam *magicis* dogmatibus, Conſtantino M. Imperatore, multum propagavit *Jamblichus Chalcidenſis*, (a) *Porphyrii* auditor, cujus, hodieque nonnulla ſuperant. *Jamblichum* verò multi audiverunt ejusdem notæ, floruerunt que ætate Juliani Apoſtatæ, quorum vitas deſcripſit Eunapius, Scripta autem dudum perierunt. Omnes quippe illi *Magicæ arti* operam dederunt, & Chriſtianæ Religioni fuerunt infenſiſſimi. Apud Valentem Imperatorem Prætorio Præfectus fuit *Themiſtius*, (b) ob Eloquentiam *Euphrada* dictus, doctiſſimus Ariſtotelis Paraphraſtes, & etiamnum magnæ Autoritatis. Reliquorum Philoſophorum Scripta omnia interciderunt, quare non eſt, ut memoriam eorum refricemus.

CAP. III.
De Jure Conſultis.

HOc Seculo ICtos floruiſſe haud paucos, extra dubium eſt; neque enim fruſtra dixit *Amelius*: *Juris Prudentiam multorum Camelorum onus eſſe*; tum vero vel ex *Eunapio* conſtat, jam tum in urbe Phœniciæ *Beryto* (a) celeberrimam *Rom. Juris Scholam* viguiſſe, adeò, ut & *Mater ſtudiorum* illorum audiret. Ex omni tamen illorum numero neminis memoria extat, præter unius *Hermogenis*, (b) qui Conſtantino Imperatore omnes eorum, qui Gallienum ſecuti ſunt, Imperatorum Conſtitutiones in unum colligens, ad Conſtantinum usque *M. Hermogenianum Codicem*, ab Autore dictum, confecit, qui tamen una cum *Gregoriano* dudum periit.

(a) Iamblichus, Iuliani tempore vivens, non confundendus cum antiquiori Sec. 2 ſub *M. Antonino*. Hujus vitam *Eunapius* Sard. ſcripſit. Lege *Voſſium* de Philoſ. Sect. cap. 16 §. 3. *Ionſium* de Scr. Hiſt. Phil. L. 3 c. 16. (b) Paphlago, in aula *Theodoſii* potens, de quo *Socrates* lib. 4 c. 17 *Sozom.* lib. 6 c. 36. Lege *Voſſium* de Phil. Sect c. 17 § 18 *Ionſium* de Scr. Hiſt. Phil. L. 3 c. 16 plenius. *Hornius* Hiſt. Phil. L. 5 c. 6 eum pro Chriſtiano habet. Adde *Ioh. Alb. Fabric.* B. Gr. Lib. 5 c. 18.

(a) Ad radices Mont. *Libani*. Scholæ hujus inſigne teſtimonium extat in Reſcripto *Diocletiani & Maximiani* lib. 1 Cod. qui ætate vel Profeſſione ſe excuſant. (b) *Hermogenes* parum notus; Vide notulas ad Seculi III, cap 3 in fine.

CAP. IV.
De Medicis.

COlligere eſt ex *Eunapio*, hac tempeſtate haud parum floruiſſe artem Medicam, & quidem Alexandriæ, *Zenone* (a) *Cyprio* Magiſtro, quem Juliani Cæſ. ævo adhuc floruiſſe conſtat ex Epiſtolâ Cæſareâ ad Alexandrinos. Hunc audiverunt, teſte eodem, *Magnus* (b) *Antiochenus*, *Jonicus* (c) *Sardianus*, & *Oribaſius*, (d) quem etiam Sardianum vulgus appellat, perperam tamen, cum fuerit Pergamenus, nec niſi Sardibus habitaverit, ubi Juliani Apoſtatæ Medicus præcipuus & Conſiliarius fuerat. Etſi verò *Magni* Schola medica valdè tunc temporis floruerit, & ex hujus item, ut ex *Jonici* Scriptis multa adducat *Ætius*, utriusque tamen omnia hodie deſiderantur; *Oribaſii* verò varia ſuperant, ex *Galeni* præcipuè Scriptis collecta; neque enim quicquam ille arti ſuæ addidiſſe de ſuo creditur. Porrò tanta tunc fuit fama *Alexandrinæ* (e) *Medicorum Scholæ*, ut, *Ammiano Marcellino* teſte, ad commendationem Medici ſuffecerit, vixiſſe Alexandriæ.

Comes, ſeu præcipuus apud Valentinianum Imp. fuit hoc Seculo *Vindicianus*, (f) glorioſus ille *Empiricus*, cujus libellum una cum aliis in ſuum transtulit *Marcellus*, (g) qui & ipſe vixit ætate Theodoſii M. ejusque filiorum, ſub finem Seculi, multorum Medicamentorum Collector potius, quam Medicus judicandus.

CAP.

(a) Per Diſcipulos notus redditus, ut ex *Eunapio* Sard. conſtat, qui eum num. 17 paucis deſcribit. (b) Ex Antiochia ad Tigrim ſ. Niſibi oriundus, ab *Eunapio* poſt *Zenonem* deſcriptus. Scholam affluentem peregrinis habuit. (c) Summus Medicus multis laudatus ab *Eunapio* poſt *Oribaſium*. (d) Medicus multis nominibus illuſtris, cujus opera *Photius* excerpſit Cod. 216, 217, 218. Lege *Suidam*, *Voſſium* de Philoſoph. c. 12 §. 28. *Fabricium* in Elencho Medicor. Vet. Alphab. lib. 6 c. 9 & prius cap. 7 libri 6 § 8 De his Medicis, maxime de *Oribaſio* fuſe diſſerit *I. Freind* in Hiſt. Medicinæ Part. 1 it. *Petr. Caſtellanus* in Vitis illuſtr. Medicorum. (e) Refert hoc *Amm. Marcellinus* lib. 22 cap. ult. inter multas *Alexandriæ* laudes. (f) Laudatus ab *Auguſtino* Epiſt. 5 ad Marcellinum, Comes Archiatrorum. Lege de eo *I. A. Fabricium* in Elencho Med. Vet. lib. 6 c. 9 Bibl. Gr. ubi Carmen de Medicina *Vindiciani* vel *Marcelli* & Epiſt. *Vindiciani* ad *Valentinian.* inſeritur. (g) Burdigalenſis Chriſtianus, Vir illuſtris inter Conſiliar. *Theodoſii M.* vide *Voſſium* de Philoſophia c. 12. *Fabricium* Bibl. Lat. lib. 4 c. 12 §. 3 & alibi.

CAP. V.
De Historicis, Oratoribus & Poëtis.

Ex Seculi IV. Historicis superat magnâ ex parte *Ammianus Marcellinus*, (a) prudentibus doctisque latinæ Historiæ Scriptoribus magis annumerandus, quam disertus. *Eutropius* etiam, (b) cujus est Breviarium Historiæ Rom. hoc tempore vixit. Confinia quoque hujus & sequentis Seculi attigit *Eunapius Sardianus*, (c) qui præter Historiam Philosophorum & Sophistarum hodieque superstitem, & sui temporis res gestas publicis monumentis consecravit, quæ, quo minus desideremus, fecit *Zosimus*, utpote qui *Eunapianæ* Historiæ, *Photio* teste, compendium struxit. Porrò *Eusebii* & *Ruffini*, Ecclesiasticorum Scriptorum, jam ante mentionem injeci. Ex hoc tempore nonnulla supersunt Latinorum Oratorum, quæ, quoniam maximè Panegyrica continent, solent vulgò cum *Plinii* Panegyrico edi. Talia sunt *Eumenii*, (d) *Mamertini*, (e) *Nazarii*, (f) *Latini Pacati* (g) aliorumque obscuriorum hominum. Græcæ etiam habentur Orationes ipsius *Juliani*, (h) quarum illas, quas Christianus adhuc habuit, non ita pridem edidit *Dionysius Petavius*. Sunt aliæ ejusdem Epistolæ, & nobiles duæ Satyræ, altera *Cæsaris*, altera *Misopogonis* titulo in Antiochenos scripta. Supersunt etiam nonnulla *Libanii Sophistæ*, (i) *Proaresii* (k) item ac *Himerii* (l) Rheto,

(a) Miles Græcus sub *Constantio* & *Iuliano* doctus & prudens, de quo *Vossius* lib. 2 c. 9 de Hist. Lat. *Hankius* de R. Rom. Scr P. 1 c. 14 *Fabricius* B Lat. lib. 3 c. 12 adde *Claud. Chifletii* Librum de Vita *Amm Marc.* Lovan. 1627. 8. (b) Sophista, inde Miles sub *Iuliano*, de quo *Vossius* lib. 2 c. 8 de Hist. Lat. *Hankius* Part. 1 c. 31 *Fabricius* lib 3 c. 9 §. 6 seqq. Bibl. Lat. (c) Medicus Historicus & Sophista, qui de se in vita *Proaresii* n. 8 Vitam *Eunapii* sollicite collegit *Hadr. Iunius*. Lege de illo *Photium* Cod 77 *Vossium* de H. Gr. lib 2 c. 18 *Ionsium* prolixe lib. 3 c 17 *Fabric.* Bibl. Gr. lib. 5 c. 5 p. 232 (d) *Eumenius* Rhetor Augustodunensis, de cujus Statua Cleriensi *Steph. Vin. Pighius* in Herc. Prodic. p. 5, 18, 19 (e) Cl. *Mamertinus* Cos. à *Iuliano* factus, de quo *Amm Marcell.* lib. 21 c. 8 & 10 (f) Parum notus præter Panegyricum Constant. M. dictum cum 4 Filios Cæsares diceret. (g) *Lat Pacatus Drepanius* ob Panegyr. Theodosio M. dictum notus Lege de his *I. A. Fabricii* Bibl. Lat. lib. 2 c. 22 §. 5. (h) *Iuliani* Apostatæ Historiam habent *Ammian Marc.* lib. 16 seqq. *Zosimus* lib. 3 fere toto. *Eutropius* lib. 10 *Socrates* lib. 3 c. 1 Vitam illius *Petr. Martinius* accurate scriptam Misopogoni præmisit. De Scriptis *Iuliani* lege *Vossium* lib. 2 c. 18 de Hist. Gr. *Cavium* in fine Sec. 4. *Fabricium* fuse L. 5 c. 8 B Gr. (i) De *Libanio* lege *Eunapium* Sard. num. 14 *Photium* Cod. 90. *Suidam*, *Vossium* de H. Gr. lib. 4 c. 20 *Cavium* Hist. Lit. Tom. 1 post Sec. 4. *I. A. Fabricium* B. Gr. lib. 5 c. 9 & 10 qui cap. 9 Orationem inseruit, de vindicanda morte *Iuliani*. (k) Sophista Atheniensis Christianus Vir incomparabilis, cujus vitam Discipulus

torum, Iuliani ævo & poſt florentium, quorum vitas deſcribit *Eunapius*. Præter Poetas quoque Eccleſiaſticos, *Juvencum* ac *Prudentium* nomen aliquod conſecuti ſunt *Alphius Avitus*, (m) *Septimius Afer*, (n) & *Terentianus Maurus*, (o) in defectu tamen meliorum tantum numerandi. Facienda denique hic mentio eſt *Julii Materni Firmici*, (p) ſuperſtitioſi judicariæ Aſtrologiæ Scriptoris, ævo Conſtantii; neque enim Philoſophis, multo minus aliis ordinibus id genus hominum debet jungi. Jungi autem *Firmico* poteſt tum ætatis, tum ſtudiorum ratione *R. Hillel Hannaſi*, Autor ejus Calendarii perpetui, quo hodie utuntur Judæi.

SECVLVM V.

CAP. I.

De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

HÆc tempeſtas adhuc reliquias habuit Seculi prioris; ſub finem autem ejus omnis Eruditio in occidente cœpit collabaſcere. Igitur Occidentalis Eccleſia habuit primis XXX. Annis: *S.* (a) *Auguſtinum* Epiſcopum Hipponenſem, omnium Patrum ut ingenioſiſſimum, ita acerrimum Diſputatorem; *S. Maximum*, (b) Epiſcopum Taurinenſem; *Severum Sulpitium*, (c) diſertiſſimum Hiſtoriæ ſacræ Scriptorem, ut & *Paulum Oroſium*, (d) qui imprimis Romanorum clades deſcripſit, hortatu *S. Auguſtini*, quas illi paſſi ſunt,

pulus *Eunapius* curioſe expoſuit in Vitis Sophiſt. num. 8. (l) *Himerium* deſcribunt *Eunapius* Sard. n. 12 & *Photius* Cod. 165 (m) Deſcriptus à *Pet. Crinito* lib. 5 c. 81 de Poet. Lat. *Gyraldo* Dial. 10 de Hiſt. Poet. *Voſſio* de Poet. Lat. c. 4 & de Hiſt. Lat. lib. 3 Part. 2 (n) Parum notus. Lege Crinitum cap 82 *Gyraldum* Dial. 10 *Voſſium* c. 4 de Poet. Lat. (o) Carthagin. cujus opus de literis, pedibus, metris, supereſt. Vide *Crinitum* c. 85 *Gyraldum* Dial. 10 *Voſſium* c. 4 de Poet Lat. *Fabricium* B. Lat. lib. 4 c. 7 §. 24 (p) Dubium an idem, qui poſtea Chriſtianus de errore profan. Relig. ſcripſit. Defenditur ab *Aldo Manutio* in Præfat. ad opus Aſtronom. Lege de eo *Gabium* Hiſt. Lit. An. 340 & *I. A. Fabricium* fuſe Bibl. Lat. L. 3 c. 8.

(a) *Aurel. Auguſtinus* de ſe plurima refert in Libris Confeſsior. & retractionum. Vita à *Poſſidio* Diſcip. ſcripta; it. fuſe à *Nano Tillemontio* Tomo 13 memor. ad Hiſt. Eccl. adde *Tritbemium* in Catal. *Sixtum Sen.* Parte 4 fuſe. *Gabium* Tom. utroque An. 396 *Caſ. Oudinum* ampla Diſſ. Tom. 1 An. 420. (b) De *Maximo Gennadius* & *Tritbem.* in Catal. *Sixtus Sen.* L. 4 *Ribetus* lib. 4 c. 23 *Rob. Cocus* Cenſur. p. 385. *Gabius* An. 412 (c) Presbyter doctrina & ſapientia pollens ab *Auguſtino* Ep. 205 dicitur. Lege *Voſſium* lib. 2 c. 12 de Hiſt. Lat. *Gabium* An 401 *Fabric.* lib. 4 c. 3 §. 6 B. Lat. (d) Preſb. Hiſpanum, de quo *Voſſius* lib. 2 c. 14 de Hiſt. Lat. *Gabius* An. 416 *Fabricius* lib. 4 c. 3 qs. extr.

ſunt, cum Idola adhuc colerent; *Sedulium* (e) denique, Poetam Evangelicum. Paulò poſt, Theodoſii Iun. ævo, Eccleſia Orientalis habuit *S. Cyrillum* (f) Alexandrinum Epiſcopum, Neſtorianæ hæreſeos Averruncum, (g) *Theodoretum*, Cyri Epiſcopum, *S. Cyrilli* æqualem, & interdum æmulum; *Proclum* (h) porro Epiſcopum Conſtantinopolitanum, & *Euſebium Emiſenum.* (i)

Temporibus Theodoſii Iun. & Valentiani III. medio Seculo floruerunt rurſum in Occidente *S. Eucharius*, (k) Epiſcopus Lugdunenſis, *Claudianus Mamertus*, (l) Epiſcopus Viennenſis, *Sidonius Apollinaris*, (m) Epiſcopus Arvernenſis, *Johannes Caſſianus*, (n) Presbyter Maſſilienſis, *Vincentius*, (o) Presbyter Monaſterii Lirinenſis, *Proſper* (p) *Aquitanus*, *S. Auguſtini* diſcipulus, *Fauſtus*, (q) ex Monacho Lirinenſi Epiſcopus Regienſis, ſuſpectus Semipelagianiſmi, & denique *Salvianus*, (r) Epiſcopus Maſſilienſis,

(e) *Cælius Sedulius* deſcribitur à *Gyraldo* Dial. 5 Hiſt. Poet. *Voſſio* c. 4 de Poet. Lat. *Borrichio* Diſſ. 9 §. 59 *Cavio* An. 434 *Fabric.* lib. 4 c. 2 §. 11 (f) *Cyrillus* Alex. à *Socrate* L. 7 c. 7 & cap. 13, 14, 33 &c. *Theodoreto* lib. 5 c. 35 *Evagrio* L. 11 cap. 3 ſeqq. deſcribitur. Adde *Gennadium* cap. 57 *Sixtus Senenſ* lib. 4 *Cavium* An. 412 *Caſ. Oudinum* ampla Diſſ. Tom. 1 An. 412 *Fabricium* lib. 5 cap. 27. (g) Doctiſſimus Polygraphus, de quo *Photius* Cod. 31, 46, 56, 204, 205, 273. *Nicephorus* lib. 14 c. 54 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Voſſius* de H. Gr. lib. 2 c. 20 *Cavius* prolixe An. 423 *Caſ. Oudinus* Differt. ampla Tom. I. An. 410 *Fabricius* B Gr. lib. 5 c. 11 §. 7 (h) De *Proclo Chryſoſt.* notario *Socrates* lib. 7 c 18, 40, 41, *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 434 *Fabricius* lib. 5 c. 28. (i) Arrianus ille fuit forſan *Dorilaenſis* intelligendus, de quo *Evagrius* lib. 1 c 9 *Cavius* An. 448. (k) De *Euchario* Lugd. *Gennadius* c. 63 & *Trithem.* de Scr. Eccl. *Sixtus Sen* lib. 4. *Cavius* An. 434 *Caſ. Oudinus* Differt. de eo Tom. 1. An. 434 inſeruit. (l) *Claudianus Ecdicius Mamertus* Preſb. Viennenſis à *Sidon. Apollinari* paſſim, *Gennadio* c. 83 *Cavio* An. 462 *Fabricius* B. Lat. lib. 3 c. 14 in notis ad *Sidon. Apoll.* Lit. f. (m) *C. Sollius Sidon. Apollinaris* Vir illuſtris, demum Arvern. Epiſcopus, de quo agunt *P. Crinitus* lib. 5 c. 95 *Gyraldus* Dial. 5 *Voſſius* de Poet. Lat. c. 4 & de H. Lat. lib. 2 c. 18 *Borrichius* Diſſ. 2 §. 62 *Cavius* An. 472 *Fabricius* B. Lat. lib. 3 c. 14. (n) Romæ Preſb. poſt Maſſiliæ vixit, de quo *Photius* Cod. 197 *Sixtus Sen* lib. 4 *Cavius* An. 424 *Caſ. Oudinus* Diſſ. de *Caſſiano* Tom. 1. An. 424 inſeruit. Multa de eo *H Noriſius* Hiſt. Pelag. lib. 2 c. 11. (o) Gallus Tullenſis *Lupi* Trivaſſ. frater, de quo *Gennadius* c. 80 *Cavius* An. 434 *Voſſius* Hiſt. Pelag. lib. 1 c. 9 *Caſ. Oudinus* Diſſ. de eo inſeruit. Tom. 1 de Scr. Eccl. ad An. 434. (p) *Tyro Proſper* Notarius *Leonis M*, Chronici Autor, de quo *Gennadius* c. 84 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Voſſius* de Hiſt. Lat. L. 2 c. 17 & Hiſt. Pelag. L. 1 c. 18 *Cavius* An. 444 *Caſ. Oudinus* Diſſ. de Script. Proſperi Tom. 1 An. 453 Adde *And. Rivetum* Crit. S. lib. 4 c. 18 *R. Cocum* Cenſ. p. 399 it. *Ioſ. Antelmi* Diſſ. Crit. de ver oper. *Leonis M.* & *Proſperi.* (q) Ex Abb. Lirinenſi Epiſc. Regienſ. de quo *Gennad.* c. 85 *Ado Vienn* ad An. 492 *Cavium* An 492 *Rivetum* lib. 4 c. 24 & Differt. *Caſ. Oudini* Tom. 1 An. 470 (r) Preſb. Maſſil. uxoratus *Gennadius* cap. 67 ubi ut alibi *Aub. Miræi* notæ legendæ. *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 440.

ſis, qui omnes in Galliâ floruerunt, etſi illa terra tunc temporis Vandalorum, Gothorum, Francorum & Burgundionum, aliarumque Germanicarum Gentium, ſæviſſimâ incurſione premebatur. Eâdem plane tempeſtate Roma aluit *S. Leonem* (s) *M.* Papam; præter hunc in tota Italià nemo doctior degit, quod Gothorum incurſibus omnia vaſtarentur. Æquales hisce in oriente floruerunt *Socrates* (t) & *Sozomenus*, (u) Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ eruditi Scriptores, Novatianà tamen hæreſi infecti; *Iſidorus* (u) item *Peluſiota*, ac ſimul *Nilus*, (x) Conſtantinopolitanus Monachus, *Johannis Chryſoſtomi* diſcipulus; reliqua verò Orientis, aut variis hæreſibus, aut luxu, aut denique hoſtilibus infeſtationibus contabeſcebant. Poſtremò, ſub finem Seculi floruerunt in Occidente *Victor Vitenſis*, (y) Africæ Epiſcopus, adeoque malorum, quæ tunc perpeſſa eſt Eccleſia Africana, diligens narrator; *Gennadius*, (z) Maſſilienſis Presbyter, *Gelaſius*, (1) Papa Romanus, *Paſcaſius*, (2) Diaconus Cardinalis Romanus, & *Vigilius*, (3) cujus Libri V. contra Eutychen habentur. In Oriente tunc unus fere ſcriptor Eccleſiaſtica dogmata defendit *Æneas* (4) *Gazeus*.

CAP. II.
De Philoſophis.

Licet ad duas Scholas omnis fere Philoſophia jam quarto Seculo eſſet redacta, *Athenienſem* ſcilicet & *Alexandrinam*, hujus quinti tamen Seculi priori-

(s) *Leo M.* Epiſcopus R pius & doctus, de quo *Gennadius* cap. 70 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 440 *Caſ. Oudinus* ad An. 450 Adde *Lud. Maimburg* Hiſt. Pontificatus *Leonis M.* it. *Ioſ. Antelmi* Diſſ. ſupra citatam, *And. Rivetum* Crit. S. lib. 4 c. 22 *Rob. Cocum* Cenſ. Script. Eccl. p. 398. (t) Scholaſticus ſ. Advocatus CPL. de cujus Hiſt. Eccl. *Photius* Cod. 28 *Voſſius* de Hiſt. Gr. lib. 2 c. 20 *Cavius* An. 439 *Fabricius* lib. 5 c. 4 §. 30. B. Gr. (u) *Hermias Sozom.* Scholaſt. CPtanus, de quo *Photius* Cod. 30 *Voſſius* de H. Gr. L. 2 c. 20 *Cavius* An. 44 *Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 4 §. 31. (w) Monachus prope Peluſium, de quo lege *Evagrium* lib. 1 c. 15 *Nicephor.* lib 14 c. 53 *Sixtum Sen.* lib 4 *Cavium* An. 412 *Fabricius* lib. 5 c. 34 §. 3. (x) Ex urbi Præf. Monachus, de quo *Photius* Cod. 102, 276 *Niceph.* lib. 14 c. 14 *Cavius* Tom. utroque An. 440 *Caſ. Oudinus* Tom. 1 An. 440. (y) Vitenſis potius, qui multa de ſe ipſo habet Lege *Voſſium* de H. Lat. lib. 2 c. 18 *Cavium* An. 484 *Caſ. Oudinum* Tom. 1 An. 490. (z) Hactenus ſæpe citatus Presb. Maſſil. de quo *Sigeb. Gembl.* c. 30 de Script. *Sixtus Sen.* lib. 4 *Voſſius* de Hiſt. Lat. lib. 2 c. 18 *Cavius* An. 495. (1) Epiſc. Rom. de quo *Gennadius* c. 94 *Rivetus* lib. 4 c. 26 *Cavius* An 492. (2) Cardinalis *Bellarminus*, Diaconus aliis, de quo *Sigeb. Gembl.* c. 17 *Tritbem* in Catal. *Cavius* init. Sec. VI. (3) Tapſenſis in Africa Epiſcopus, de cujus Scriptis *Rivetus* in Crit. S. lib. 4 c. 28 *Rob. Cocus* p. 401 *Cavius* An. 484 *Caſ. Oudinus* prolixe Tom. 1 An. 484. (4) Ex Sophiſta & Phil. Platonico Chriſtianus, de quo *Cavius* An. 487.

prioribus Annis Schola illa Attica tatum non omnis interiit, adeò, ut *Synesius* ſcribat, (Epiſt. 137.) *ſeſe Athenis nihil pene Philoſophorum, ſed mellis potius opifices inveniſſe.* Alexandriæ tamen hæc ſtudia ſunt conſervata. Namque ſub finem prioris, & initium hujus Seculi, claruere ibidem duo inſignes Mathematici, quorum Scripta etiamnum in admiratione ſunt, *Theon,* (a) & *Pappus* (b) *Alexandrinus. Theoni* filia fuit *Hypatia,* (c) non minus Patre Philoſophicis & Mathematicis ſtudiis clara, quam tamen plebs Chriſtiana interfecit, neſcio quam ob cauſam, Theodoſio II. imperante. Floruit autem *Hypatiæ* tempore *Syneſius*, (d) Epiſcopus Ptolomaidis, philoſophicis tamen, aut potius Eloquentiæ ſtudiis clarior, quam rerum eccleſiaſticarum notitiâ, quippe qui etiam, cum in Epiſcopum eligeretur, de Reſurrectione & creatione dubitavit, quod jam olim notavit *Photius,* & hodieque advertere eſt ex ipſiusmet Epiſtolâ CV. Medio Seculi hujus Alexandriæ vixit *Olympiodorus Alexandrinus,* (e) Platonicæ & Ariſtotelicæ Philoſophiæ interpres, non ille tamen, cujus hodie Scripta habentur; item *Hero Alexandrinus,* (f) quem eſſe illum automatum ac Spiritualium Auctorem, valde mihi videtur veriſimile. Athenis degerunt *Plutarchus,* (g) *Neſtorii* filius, quem ſequentes Magni nomine ſalutant; & ejus ſucceſſor *Syrianus,* (h) cujus hodie ſuperant Commentaria in Metaphyſicam. Horum omnium Magiſterio uſus eſt *Proclus Lycius,* (i) declinante Seculo, reſtitutâ in integrum Platonicâ Scholâ, *Platonici* ſucceſſoris cognomentum meritus; nam in illo *Platonis* & *Ariſtotelis* Philoſophia,

(a) *Theon* in *Aratum Euclideo Ptolomaum* ſcripſit, de quo *Suidas, Voſſius* de Scient Math. c. 16 §. 9 & c. 33 §. 17 *Ioſ. Blancanus* in Chronol. Mathemat. Sec. 14 *Fabricius* L 5 c. 22 (b) *Pappus* Aſtronomus Geographus & Geometra. Lege *Suidam, Blancanum* in Chronol. Mathem. *Voſſium* de Scient. Math. c 16 §. 8 c. 33 § 21 c. 43 §. 7 *Fabricius* B. Gr. lib. 5 c. 22. (c) Uxor *Iſidori* Philoſ. doctiſſima, à plebe Chriſtiana crudeli ratione occiſa, quod *Socrat.* lib. 7 c. 15 *Suidas,* & *Nicephor.* lib. 14 c. 16 narrant. Adde *Ægid. Menagium* in Hiſt. Mulier. Philoſ. §. 49 *Fabricium* lib. 5 c. 22 §. 10. (d) *Syneſius* Philoſ Platonicus, Epiſc. prius quam verus Chriſtianus. Lege *Evagr.* lib. 1 c. 15 *Photium* Cod 26 *Suidam, Niceph.* lib. 14 c. 55. *Cavium* An. 410. (e) Plures fortaſſe hujus nominis. De Hiſtorico *Photius* Cod. 80 *Voſſius* de H. Gr lib. 2 c. 20 *Ionſius* lib. 3 c. 18 *Hankius* de R. Rom. Script. Part. 1 c. 37 *Cavius* Sec 4 fine. *I. A. Fabricius* B Gr. lib. 5 c. 36 §. 4 (f) Senior ſub *Ptolom.* Everg. II. vixit, junior huc ſpectat. Lege quæ in Proleg cap. 3 §. 16 paulo ante finem dicta. (g) De magno ejus applauſu *Syneſius* Epiſt. 135. Lege *Ionſium* de Scr. Hiſt. Phil. lib. 3 c. 18. (h) De *Syriano Suidas, Ionſius* lib. 3 c 18 de Scr. Hiſt. Phil. *I. A. Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 26. (i) Succeſſor Syriani Διάδοχος inde dictus. Vita à *Marino* Succeſſore ſcripta. Lege *Suidam, Voſſium* de Scient. Math. c. 33 §. 26 & c 50 §. 6. *Ionſium* lib. 3 c. 18 *Cavium* in fine Sec. 6 *Fabricium* lib. 5 c. 26 B. Gr. qui & *Marini* Vitam *Procli* cum illius operum Elencho edidit Hamb. 1700. 4.

phia, omnisque Sapientia renata esse videbatur, cum tamen reapse in Theologicis quidem Chaldaica dogmata pro Platonicis venditet, & contra Christianos pro mundi æternitate XIIX. argumentis depugnaverit. Usus tum etiam, ni fallor, iisdem Magistris est *Anicius Manlius Boëthius*, (k) *Vir*, præter primariam nobilitatem, ob *Philosophiæ* quoque cognitionem, & raram probitatem atque eloquentiam merito maximi faciendus, quem constat honores summos declinante Seculo, & patriâ à Gothis occupatâ, Romæ gessisse, cum Adolescens *Philosophiæ* Aristotelicæ & *Platonicæ* operam Athenis dedisset.

CAP. III.
De Jure Consultis.

ICti pene nulli hoc Seculo memorantur, quorum quidem Scripta superent; tantum Theodosio II, imperante confectus est è Constitutionibus Cæsarum illorum, qui à Constantino usque ad illam ætatem vixerant, *Codex Theodosianus*, (a) ab eo, cujus Autoritate erat scriptus, cognominatus. Atque hic est ille Codex, qui ex tribus illis, *Hermogeniano* nempe & *Gregoriano*, ante Iustinianum confectis, hodie superest. Liquet verò ex hoc Codice, Theodosii curà præter *Berytensem*, quæ hactenus floruerat pene unica, aliam novam Jurisprudentiæ *Scholam* publicam *Constantinopoli* fuisse erectam.

CAP. IV.
De Medicis.

MEdicorum hujus Seculi similiter restant nulli, nisi, qui ad hæc tempora videntur pertinere, duo illi præclari rei Medicæ Scriptores, *Paulus Ægineta*, (a) & *Ætius* (b) *Amidenus*; constat quippe utrumque *Oribasio* ju-

(k) *Anicius Mantius Torquatus Severinus Boethius* Vir illustris aliquot Seculorum doctissimus, Plurima illius discenda ex lib. 1 Consol. Philos. Prosa 4. it. ex *Cassiodori* Var. L. 1 Epist. 45 Vita *Boethii* à *Iul. Martiano Rota* scripta Consolationi Philos. annexa in plur. Edit. Lege & *Pet. Bertii* amplam præfat. ad hunc libellum. adde *Gu. Cavium* An. 510, & maxime *I. A. Fabricium* B. Lat. lib. 3 c. 15 §. 5.

(a) Codicem *Theodosianum* antea mutilum post *Iac. Cujacii*, *Francisci Fabri* & aliorum labores admirabili industria, 30 annorum Labore restituit *Iac. Godofredus*, quem *Ant. Marvillius* edidit Lugd. 1665. f. 4 Vol. Lege de Cod. *Theodosiano* & aliis *I. A. Fabricius* lib. 4 c. 10 Bibl. Lat.

(a) Medicorum post *Galenum* doctissimus, de eo *Vossius* de Philosophia c. 13 *I. A. Fabricius* fuse lib. 6 c. 7 B. Gr. multis de eo disserit *I. Freind* Hist. Medicinæ Tom. 1 passim. (b) à multis

juniorem, *Alexandro* autem *Tralliano* Majorem esse, quorum ille IV. hic V. Seculo floruit.

CAP. V.
De Historicis, Rhetoribus & Poëtis.

INter Historicos hâc ætate Gentiles, aut sane rerum Civilium Scriptores, solus pene nomen aliquod consecutus est *Zosimus* (a) ille, quem diximus supra *Eunapianæ* Historiæ Epitomatorem esse, Christianæ verò Religionis infensum hostem. Hunc legunt imprimis illi, qui ad Politicam Prudentiam adspirant. Sub finem Seculi floruit *M. Aurel. Cassiodorus,* (b) Theodorici Ostrogothorum Regis in Italiâ Cancellarius, seu potius Secretarius. Fuit quidem hic tum temporis satis doctus, sed si cum aliis illum componas, parvi momenti; spacio enim L. annorum omnis Eruditio in Italiâ Hispaniâ & Galliâ, pene fuit deleta. Quanquam ejus *Historia Tripartita* maxime nota sit, meretur tamen & hic memorari propter *Fastos Consulares.* Ecclesiasticorum porrò Historicorum *Socratis* & *Sozomeni,* aut etiam *Epiphanii,* non est, cur hic iterum meminisse velimus, etsi eorum Scripta longè sint digniora lectu, quam illa *Zosimi* aut *Cassiodori.* Ex Poetarum ordine unus præ multis est, *Claudianus,* (c) Honorii temporibus, qui omnes â *Virgilio* usque carminis felicitate superavit. Patriâ Ægyptius dicitur, & primus Panegyricos carmine scripsit. Fuit etiam clarus græco versu *Cyrus Theodorus* (d)

M 3 *Pro-*

multis cum *Ætio* Hæretico confunditur, Compilator rerum notabilium ex omnibus fere Medicorum Scriptis. Lege *Vossium* de Philosophia c. 12 §. 30 *I. A. Fabricium* lib. 5 c. 23 §. 9 Vitam *Pet. Castellanus* habet. Fuse de eo agit *I. Freind* Tom. 1 Hist. Medicinæ.

(a) Comes & Ex-Advocatus Fisci sub *Theodosio* II. injuriosus in Principes Christianos, refutatur ab *Evagrio* L. 3 c. 40, 41. *Nicephor.* lib. 16 c. 41, 42, 43. Lege *Photium* Cod. 98. *Vossium* de H. Gr. lib. 2 c. 20 *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 1 c. 36 *Cavium* in fine Sec. 5 *Fabricium* B. Gr. lib. 5 c. 5 § 21. (b) Vir illustris tandem Monachus multo nomine notabilis. Lege de eo *Vossium* de H Lat. lib. 2 c. 19 *Cavium* ad An. 514. *Fabric.* B. Lat. L. 3 c. 16 fuse. Vitam *Cassiodori F. D. de* S. *Martha* Gall. edidit Paris. 1695. 12 *Cas. Oudinus* Tom. 1. An. 570. (c) *Cl. Claudianus à Christoph Landino* & *Casp. Barthio* Advers. L. 1 c. 7 frustra pro Christiano habitus, contra *Augustin.* de C. D. lib. 1. cap. 26 *Crosium* lib. 7 c. 35 & alios. Lege de illo *Pet. Crinitum* de Poet. Lat. lib. 5 c. 86. *Gyrald.* Dial. 4 Hist. Poet. *Vossium* de Poet. Lat. *Ol. Borrich.* Diss. 2 §. 54 de Poet. Lat *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 1 c. 35 *Fabricium* lib. 3 c. 13 Bibl. Lat. (d) Potius *Cyrus Panopolita,* Ægyptius, nam *Cyrus Prodromus* Sec. XII. vixit. Hic *Eudoxiæ* charus ad Præfect. Urbis & Prætorii, imo ad Consulat. & Patritiatum adscendit. Lege *Evagrium* lib. 1 c. 19 *Suidam, Nicephorum* lib. 14 c. 46. adde *Gyraldum* de Hist. Poet. Dial. 5.

Prodromus, hoc nomine Eudoxiæ Augustæ carus, imò & ipsa *Eudoxia*, (e) & *Proba Falconia*. (f) Rethorum qui hoc tempore floruerint, incertum est, nisi quod *Theon*, (g) & *Aphthonius* (h) Sophistæ, Progymnasmatum Rhetoricorum Scriptores, huc videantur pertinere. Postremo, Cæsare Theodosio, vixit *Renatus Vegetius*, (i) Mulomedicinæ, sive Artis veterinariæ Scriptorum Princeps. Hoc seculo vixit *S. Benedictus*, (k) qui Pater est omnium Monachorum in Occidente. Primus extruxit in Italiâ Monasterium, ad cujus exemplum sunt alia in Hispaniâ, Galliâ, & alibi erecta. Hic conatus est conservare bonas litteras in monasterio, sed infelici sucessu; hoc Seculo enim nec prima Grammaticis fundamenta noverunt, quod ex *Cassiodori* modo discendi, quem iis præscripsit, liquet. Hoc denique tempore *Boethius* multa Philosophica in latinam Linguam transtulit.

SECVLVM VI.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

SExto Seculo omnis Hispania & Gallia mansit in ditione Germanorum, omnis planè doctrinæ expertium, qui vastatis omnibus, omnem quoque doctrinam tantum non penitus pessundederunt. Italia quidem recuperata est per Justinianum Imperatorem, iterum tamen mox fuit amissa tota, occupantibus eam Longobardis. In Africa quoque per eundem Vandalorum fracta quidem potentia est, sed jam ibi adeò omnia conciderant, ut eruditioni locus haud superfuerit. Sola Græcia & Asia cum Ægypto â superioribus cladibus respiravere aliquantulum, præ gentium tamen illarum ignaviâ luxuria-

(e) *Athennis* antea, *Leontii* Philos. filia, à *Pulcheria* Sorore *Theodosii* commendata. Lege *Socratem* lib. 7 c. 21 *Evagrium* lib. 1 c. 20, 21 *Nicephor.* lib. 14 c. 23 *Photium* Cod. 183, 184 adde *Gyrald.* Dial. 5 *Ol. Borrich.* Diss. 1 §. 41 *Cavium* An. 421 *Oudinum* Tom. I An. 431 (f) *Anicii Probi* Præt. Præf. Uxor *Eudoxia* antiquior, de qua *Hieron.* Epist. 6 *Chrysostomus* Epist 168 *Augustinus* Epist. 179. adde *Gyrald.* Dial. 5 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Borrich.* Diss. 2 §. 58 *Cavium* An. 371 *Cas. Oudinum* Tom. 1 An. 400 (g) *Ælius* dictus, ut *Suidas* docet. De eo *Vossius* de Nat. Rh. p. 64 *Fabricius* B. Gr. lib. 4 c. 31 §. 14 (h) Sophista Athen. parum notus præter Progymnasmata ubique nota. *Suidas*, *Fabric.* B. Gr. lib. 4 c. 31 §. 13 (i) *Fl. Vegetius Renatus* Comes Vir illustris, de quo legendus *I. A. Fabricius* B. Lat. lib. 3 c. 9 §. 4 (k) Nursinus Umber, vix Eruditis accensendus, de quo multa referuntur lib 2 Dial. qui *Gregor. M.* tribuuntur. Lege *Polyd Virgil.* de Rer. Inv. lib. 7 c. 2 *Gu. Cavium* Hist. Lit. ad An. 530 *Cas. Oudinum* de Scr. Eccl. Tom. 1 An. 540.

xuriâque, cumprimis ;verò, quod per Justinianum Cæsarem pessimo consilio Eruditis & Doctoribus stipendia essent detracta, non multum valuit Eruditio, præsertim apud eos, qui Christiani volebant haberi. Habuit tamen Africa initio hujus Seculi *S. Fulgentium* (a) *Ruspensem*, *Petrum Diaconum*, (b) *Ferrandum*, (c) Diaconum Carthaginensem, *Eugyppium* (d) Abbatem illum, qui in unum collegit optimas *S. Augustini* sententias; *Victorem Vitensem*, (e) ac *Justum Orgelitanum*, (f) *Junilium*, (g) nec non *Primasium*, (h) omnes Africæ Episcopos. Sed, notandum venit, omnes hosce scriptores, si omnia eorum colligas, non tantum scripsisse, quantum unus *Augustinus*, aut *Hieronymus*. Habuit & Italia, usque ad L. annum huius Seculi, *Ennodium Diaconum*, (i) *Dionysium Exiguum*, (k) Abbatem, Cycli paschalis & Æræ vulgaris Christianorum Autorem, non minus Eruditione, quam pietate clarum; *Victorem* item, (l) *Capuanum* Episcopum, ac denique *Aratorem*, (m) qui Acta Apostolorum carmine reddidit. In Galliâ vixit circa Annum DXX. *Alcimus Avitus*, (n) Nibilo melior Africa & Græcia; nam Anno DXX.

(a) Ex Procuratore Urbis Carthag. Monachus Episc. Ruspensis invitus, Vita â *Ferrando* Diac. scripta. Lege de eo *Sixtum Sen.* lib. 4 *Rivetum* Crit. S. lib. 4 c. 25 *Rob. Cocum* p. 405 *Cavium* An. 507 *Cas. Oudinum* de Scr. Eccl. Tom. 1 An. 520. (b) *Ioh. Maxentii* aliorumque Monachorum defensor, de quo *Bellarminus* de Scr. Eccl. quem Autor secutus videtur, *Cavius* An. 520. (c) *Fulgentius Ferrandus* qui præter Magistri vitam ante citatam breviationem Canonum Eccles. confecit. Lege *Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Cavium* An. 533 *Fabricium* B. Lat. lib. 4 c. 10 §. 4 in not. Lit. o. (d) De hoc *Cassiodorus* Div. Instit. c. 23 Non confundendus cum *Eugyppio* Abb. Lucullanensi, de quo *Isidorus* c. 13 de Scr. Eccl. De hoc *Eugyppio Cavius* An. 552. (e) *Victor* Vitensis jam supra descriptus Sec. V. §1 Lit. y. huc fortasse spectat *Victor Tunnuensis* in Africa Episcopus propter 3 Capitula multa passus. Chronici Autor; de quo *Vossius* de Hist. Lat. lib. 3 c. 3 *Cavius* Hist. Lit. An. 555 (f) Non Afer sed Hispanus, de quo *Isidorus* Hispal. c. 21 de Script. *Sixtus Sen.* lib. 4 *And Schottus* Bibl Hisp. Tom. 2 Class. 1 paucis. *Cavius* An. 529 (g) *Iunilius* præter libellum ad *Primasium* parum notus, describitur â *Sixt. Sen.* lib. 4 *Cavio* An. 550 (h) Adrumeti s. Iustinianopolis Episc. Lege *Sixtum Sen.* lib. 4 qui Episc. Uticensem perperam vocat. *Rob. Cocum* in Cens. p. 404 seqq. *Cavium* An. 550 *Cas. Oudinum* An. 550 (i) *Magnus Felix Ennodius* Episcopus Ticinensis, qui plurima tradit in Eucharistico de Vita sua ad *Elpidium*. Lege *Vossium* de Hist. Lat. lib. 2 c. 18 *Cavium* An. 511 *Fabricium* in Bibl. Lat. lib. 2 c. 22 § 5 & lib. 4 c. 2 §. 2 (k) Cycli Paschalis Autor â *Cassiodoro* laudatus de Div. Offic. c. 23 & â *Beda Ven* de ratione Temp. c. 45 & in H. Eccl. lib. 5 c. 22 adde *Vossium* de H. Lat. lib 2 c. 19 *Cavium* An 533 *Oudinum* An. 540. (l) Etiam circa Cyclum Paschal. laboravit, lege *Cavium* An. 545. (m) Comes Domesticorum *Athalarici*, laudatus in *Cassiodori* variis lib. 8 Ep. 11 inde Sub-Diaconus Rom. de quo *Gyraldus* Hist. Poet. Dial. 5 *Borrichius* Diss : §. 69 *Cavius* An. 544 *Fabricius* B. Lat. lib. 4 c. 2 n. 12. (n) *Alcimus Ecdicius Avitus*, *Aviti* Imp. Nepos, de quo

Ado

DXX. vixit unus *Johannes Maxentius*, (o) Monachus Antiochenus; viginti annis post soli itidem *Leontius* (p) *Byzantinus*, atque *Anastasius Sinaita* (q) floruerunt. Cæterum sub finem hujus Seculi floruit Constantinopoli *Procopius* (r) *Gazæus*, & *Johannes Climacus*; (s) in Africâ *Liberatus*, (t) Archidiaconus Carthaginensis; in Galliâ *Venantius Fortunatus*, (u) Carminum, & vitæ *S. Hilarii* Scriptor. Habuit denique Constantinopolis unum *Evagrium*, (w) Historicum Ecclesiasticum; Gallia verò *Gregorium*, (x) *Turonensem* Episcopum, qui licet numero satis esse multi videantur, omnes tamen eruditione fuerunt valdè exigua, ac paucissima reliquerunt monumenta; uno verbo: pii magis, quam docti.

CAP. II.

De Philosophis.

SEculi hujus initio usque ad annum L. haud parum contra in *Atheniensi* & *Alexandrina Scholâ* floruit Philosophia, per *Proclum Lycium* sub finem præcedentis Seculi eleganter excitata, præsertim, quod hanc in rem annitere ntur præ odio Christianæ Religionis illi, qui adhuc supererant de Gentilismo

Ado Vienn. & *Greg. Turon.* lib. 2 c 34 *Gyraldus* Dial. 5 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Borrichius* Diss. 2 §. 64 *Cavius* An. 490 *Fabricius* lib. 4 c. 2 num. 8 (o) Caput Monachorum, de formula certantium: *unus e Trinitate crucifixus est.* Contra *Baronium*, *Binium* & alios defenditur à *Guil. Forbesio* instruct. lib. 3 c. 21 De eo *Photius* Cod. 95, 231 Lege *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Cavium* An. 520 (p) Advocatus, postea Monachus. An idem cum *Leontio Cyprio*, de quo *Vossius* lib. 4 c. 8 de H. Gr. dubium. Vide *Cavium* An. 590 (q) Ex Monacha Patriarcha Antiochenus, de quo *Evagr.* lib. 4 c. 39 & lib. 5 c. 4 §. 6 *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavius* An. 561 *Fabricius* B. Gr. lib. 5 c. 35 *Cas. Oudinus* Differt. Tom. 1 An. 590 (r) Sophista, de quo *Photius* Cod. 160, 206, 207 Lege *Sixtus Sen.* lib. 4 *Cavium* An. 520 *Oudinum* Tom. 1 An. 520 (s) Monachus Sinaita, à libro scripto nomen habet, de quo *Cavius* An. 564 *Fabricius* B. Gr. lib. 5 c. 28 §. 12 (t) Defensor 3 Capitulor. *Breviario Scripto* notus, ex quo plurima illius discenda. *Cavius* An. 553 (u) *Venant. Honorius Clementianus Fortunatus* Episc. Pictav. Orator. & Poeta. De quo *Barthius* Advers. lib. 46 c 3 *P. Crinitus* lib. 5 c. 93 *Gyraldus* Dial. 5 *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 22 & de Poet. Lat. *Borrichius* Diss 2 §. 70 *Cavius* An. 560 (w) Scholasticus s. Advocatus Antiochenus, qui plurima de se ipso recenset L. 1 c. 18, 20 lib. 3 cap. 28 lib. 4 c. 26, 29 lib. 6 c. 7 Adde *Photium* Cod 29 *Vossium* de Hist. Gr. lib. 2 c. 33 *Cavium* An. 594 *Fabricium* B. Gr. L. 5 c. 4 §. 33 (x) *Georg. Florentinus Gregorius* Archiep. Turon. de quo *Trithemius* de Scr. Eccl. *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 22 *Cavius* An. 573 *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 1 An. 570.

lismo. Fuit itaque *Procli* Successor Athenis *Marinus Neapolitanus*, (a) ille, cujus hodieque extat vita Procli, & celebre in Geometricis Datorum opus. Magis tamen Alexandriam ornavit *Ammonius*, (b) *Hermiæ* filius, ac *Aristotelis* interpres, alter *Procli* discipulus. Sed & tertius ejusdem Auditor, *Damascius Damascenus*, (c) valdè magnum nomen impetravit. Justiniano autem Imperatore floruerunt *Isidorus* (d) *Gazæus*, *Priscianus* (e) *Lydus*, & *Simplicius* (f) *Cilix*, omnes Religionis Christianæ hostes; quorum tamen hic imprimis clarum nomen invenit, doctissimis in *Aristotelem* Commentariis conscriptis. *Ammonium* quoque audivit *Johannes Philoponus* (g) a diligentia sic cognominatus, sed qui in Alexandrinâ Scholâ non Philosophiam, sed Grammaticam docuit, nobilis item Commentator *Aristotelis*. Pertinet huc quoque *Olympiodorus Alexandrinus*, (h) Philosophus ille, qui etiam in nonnullos *Aristotelis* Meteorologicos Libros est commentatus; fuit quippe Nepos *Ammonii*. Quin etiam ad hoc Seculum pertinere videtur *Magentinus*, (i) Nicenus Metropolita, quem secundum post *Philoponum* habemus Christianum *Aristotelis* Commentatorem. Philosophis merito annumerandus est *Eutocius Ascalonita*, (k) *Archimedis* subtilium operum Commentator, quippe qui scripta sua *Ammonio Hermiæ* Fil. censenda transmisit.

CAP. III.

De Jure Consultis.

SExti hujus Seculi Anno XXVIII. *Justinianus Imperator* ex omnibus Constitutionibus Imperatoriis, nempe tribus Codicibus, *Gregoriano*, *Hermoge-*

(a) *Marinus* Successor *Procli* de quo lege *Suidam*, *Vossium* de Hist. Gr. lib. 2 c. 22 *Ionsium* de Scr. Hist. Phil. lib. 3 c. 9 *Fabricius* B. Gr. lib. 5 c. 26 p. 463 (b) Cum *Ammonio* Philos. Christ. 3. Seculi non confundendus Lege de eo *Photium* Cod. 242 adde *Ionsium* L. 3 c. 18. (c) *Isidori* in Schola Athen. Successor, ut *Photius* docet Cod. 181 qui & vitam *Isidori* excerpsit Cod. 242 & Paradoxa &c. Cod. 130 adde *Suidam*, *Vossium* lib. 2 c. 22 de H. Gr. *Ionsium* L. 3 c. 19 (d) *Damascii* Præceptor, notus ex *Photii* Cod. 181 & 242 (e) Alius à Cæsar ensi ab *Agathia* lib. 2 laudatus, cujus quædam inter *Mars. Ficini* Opera Tom. 2 habentur. (f) Inter Socios *Arcobindæ*, Legati ad Persas missi *Damascius*, *Simplicius*, *Isidorus*, *Priscianus* &c. referuntur à *Suida* in voce πείθεσθαι. Lege *Ionsium* lib. 3 c. 19 *Fabricius* lib. 5 c. 29 (g) Christianus, sed melior Philosophus, de quo *Photius* Cod. 21, 24, 35, 215. *Suidas*, *Nicephorus* lib. 18 c. 47 *Cavius* init. Sec. 7 *Fabric.* L. 5 c. 37 *Cas. Oudinus* Tom. 1 An. 580 (h) De Olympiodoris diximus Sec. V. c. 11 lit. e. (i) Parum notus, nisi quod ejus in *Aristot.* Librum de Interpret & in 1 prior Analit cum Ammonio, & Ioh. Philop. expressa velint. (k) Notus ex Comment. in *Apollonii* Conica & *Archimedem* cujus Operibus juncta extant. Lege *Vossium* de Scient. Math. c. 54. §. 10.

mogeniano & *Theodosiano*, ac recentibus *Novellis* comprehensis, unum *Codicem*, (a) per ICtos fecit conscribi, qui sequenti Anno, qui Imperii illius tertius erat, promulgatus est. Anno XXX. Seculi *Triboniano*, quosque ille sibi voluit Collegas adsciscere, commissum est, Jus Vetus Romanum ex Libris ICtorum primariorum excerpere, qui labor tertio post anno finitus, servato Edicti perpetui ordine, nobis (b) *Pandectarum* Libros peperit, ut apparet ex Tit. Cod. de Veteri Jure enucleando.

Eodem tempore & *Institutionum Libri* (c) promulgati sunt, quos idem *Tribonianus* cum Collegis ex *Caji* potissimum Commentariis & Libris variis confecerunt, ut Autor est *Theophilus*, Institutionum doctissimus Paraphrastes. Anno XXXIV. prior ille *Codex* abrogatus iterum est, inque ejus locum novus confectus, *Repetita*, ut ipse loquitur Cæsar, *Prælectionis*, (d) adeòque ille, qui hodie habetur. Cæterum, cum etiam â Codice mutato adhuc XXX. annis superesset Justinianus, non desiit pro re natâ varias Constitutiones Græco sermone condere, quæ quod Codice sint recentiores, *Novellæ*, *Authenticæ* verò in discrimen epitomes earum, (e) â *Juliano Patricio* confectæ, dicuntur. Quo nomine semper malè audiit *Tribonianus*, (f) quasi nem-

(a) Historia confecti Codicis petenda ex Constitutione *Iustiniani M.* ad Senat. est, de novo Codice faciendo, quæ Codici præfixa legitur, ubi omnes ICti ad hoc negotium adhibiti recensentur & laudantur, modusque agendi refertur. (b) Quomodo Pandectæ s. Digesta ex Scriptis omnium ICtorum congesta sint, patet ex Rescripto *Iustin.* M. ad *Tribonianum* de conceptione Digestorum, & ex aliis 1 Edictis ad Senatum & omnes Populos de Confirmatione Digestorum, quæ leguntur Tit. 17 Libri 1 Codicis *de Veteri Iure enucleando.* Scriptores, qui Vitas ICtorum in Pandectis citatorum exposuerunt, citavimus supra Sec. 1. cap. 3 Hic desinit *Ioh. VVolffg. Freymonii in Obernhausen* Symphonia Iuris utriusque Chronologica ab O. C. usque ad Ius Iustinianeum publicatum Francof. 1574 fol. (c) Horum Historia è Proœmio institut. discenda. De omnibus huc spectantibus legenda eruditissima notitia veteris Iuris reliquiarum, Autoribus *Iac. Gothofredo* & *Ios. Mario Suaresio* præmissa Editioni elegantiss. Corporis I. Civ. Amstel. 1663. fol. (d) Legatur Constitutio Codici præmissa, de Emendatione Codicis, & secunda ejus editione (e) Novellæ quidem Græcè publicatæ, sed latina versio impuræ latinitatis Corpori Iuris inserta est, cujus Translatio de verbo ad verbum facta, Epitome â *Iuliano* Patritio Excos. & Antecessore CPtano facta, & lat. adornata ab *Ambrosio Camaldul.* Mantua inventa, & â *Lud. Myrao* publicata est Lugd 1560 Ad omnia hæc spectat *Sim. van Leuven* Narrat. Historica de Origine, progressu, usu & Autoritate Iuris Civ. Romani ejusque varia editione & emendatione. Adde & *Sam. Stryckii* Præcognita Iuris universi Annotationibus in institut. præmissa. (f) Durissime de eo judicat *Suidas* Lege & ea, quæ in *Tribonianum* ludit *Christ. Thomasius* Colloq. menstr. 1688 mense Aprili p. 453 seqq. Ad totum hoc Caput ampli Commentarii locum sustinet *Ioh. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. lib. 6 cap. 6 totum.

nempe præ avaritiâ *Novellis* his Græcè conditis multum derogaverit reliquis illis voluminibus, qua mutando, qua abolendo, qua addendo. Ex quibus manifestum est, hoc Seculo antiquatis omnibus priorum temporum Legibus Constitutionibusque per Provincias Rom. Imperii, novam quandam Juris rationem enatam esse; quanquam in Occidente nullum ferè locum impetrare potuerit Ius illud Iustinianeum, occupatis nobilissimis Imperii Rom. portionibus á Germanis, qui Vatiniano odio omnia Romanorum instituta prosequebantur. Constat verò ex hisce, hoc Seculo cum primis claruisse *Tribonianum*, quem ab eruditione quidem σύγχρονοι commendant, avaritiæ tamen, & immanis iniquitatis accusant, ut liquet ex *Procopio, Hesychio Milesio, Suidâ*, atque *Harmenopulo*, ICto; quanquam & Eruditionem in eo desiderent nonnulli ætatis nostræ Principes ICti. Constat porro ex Codice Iustinianeo, tres hoc Seculo Scholas autoritate Cæsareâ jussas esse hanc juris Romani Prudentiam publicè docere, *Romanam* scilicet, *Constantinopolitanam* & *Berytensem*. Sed, quæ fuit infelicitas Italiæ, Romæ non nisi multis Seculis post id factum videtur; *Berytensem* autem *Scholam* hoc ipso Seculo terræ motu pene obrutam, Historiæ narant; (Vide *Agathiam* Lib. 2.) sequenti certè Seculo tota interiit, ut una remanserit *Schola Constantinopolitana*.

CAP. IV.
De Medicis.

SEculum Hoc, quantum ex *Agathiâ* possum conjicere, exornavit *Alexander Trallianus* (a) Medicus in primis nominandus. Verisimile est, huc præter propter pertinere *Palladium* (b) & *Johannem*, Alexandrinos Sophistas. Neque enim post hoc Seculum quenqam Græcum Medicum alicujus famæ aut habuit, aut habere potuit Alexandria, nec hi duo, meâ Sententiâ, ætate isthac possunt esse antiquiores.

N 2 CAP.

(a) Iatrosophista & Philosophus celeberrimus, *Dioscori* Medici fil. de quo *Vossius* de Philosophia cap. 12 §. 35 legendus. Addo *Fabricium* B. Gr. L. 6 c. 7 p. 593 seq. Vita ap. *Petr. Castellanum*. (b) Palladius Sophista Medicinam Alexandriæ docuit. In *Hippocratem* quædam supersunt. Lege *Vossium* de Philosophia cap. 13 Hujus & antecedentium Scripta refert *Ioh. Antonides van der Linden*, (c) Nihil de eo habetur nisi Comment. in Librum Epidemiorum *Hippocratis*.

CAP. V.
De Hiſtoricis & Grammaticis.

HIſtorici Græci quidem Juſtiniani tempore floruerunt *Procopius* (a) & *Agathias* (b) Scholaſticus ſive Advocatus, rerum ſuæ ætatis Civilium Scriptores. Eodem tempore libellum ſuum de Philoſophis, perparvi licet momenti, fecit *Heſychius Mileſius.* (c) Mauritio Imperante Hiſtoriam Eccleſiaſticam conſcripſit ille, quem ſupra laudavimus, *Evagrius Scholaſticus.* Juſtiniano etiam Cæſ. Chronicon ſuum compoſuit *Marcellinus Comes*; (d) *Victor* autem *Vticenſis* perſecutionem Vandalicam memoriæ prodidit. Paulò poſt *Jornandes* (e) Gothus, primus Germanici Generis Scriptor, Hiſtoriam Gentis ſuæ Gothicæ, brevemque libellum de Regnorum ſucceſſione exaravit. Quomodo eâdem ætate à *Gregorio Turonenſi* Epiſcopo hiſtoria Francorum eſt confecta, qui jam tum in Gallis longè lateque imperitabant. Grammaticus quoque ille latinæ Linguæ notiſſimus, *Priſcianus*, (f) Juſtiniano imperante, Conſtantinopoli floruit.

SECVLVM VII.
De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

SEptimo Seculo non Occidentem tantum ſpiſſa occupavit Barbaries, ſed juſto Dei judicio Aſia quoque & Africa tantum non omnis per impia Mahometis dogmata, impiaque arma, ſimul cum Chriſtianà Religione, quicquid ſuperavit culturæ melioris amiſit. Anno quippe XXII. *Mahomet* Arabs, Pſeudopropheta, dementatâ primum gente Sarracenorum, victricia arma cum

(a) Cæſareenſis, *Beliſarii* Comes & Scriba, poſt Senator & Urbi Præf. CPli, de quo *Photius* Cod. 63. *Suidas*, *Voſſius* lib. 2 c. 22 de H. Gr. eum pro Chriſtiano habet, ſed refutatur à *Franc. de la Mothe le Vayer* in judiciis de Hiſt. Gr. mitius de eo ſentit *Mart. Hankius* de R. Byz Scr. Part. 1. c. 5. Lege & *Ioh. Eichelium* in Præf. ad Anecdota num. 17-22 *Gu. Cavium* ad An. 527 *Fabricium* lib. 5 c. 5 num. 3 (b) Scholaſt. ſ. Advocatus CPtanus Gentilis ſine dubio, de quo *Voſſius* de H. Gr. lib. 2 c. 22. *Hankius* de rerum Byz. Scr. Part. 1 c 7 *Fabricius* L. 5 c. 5 num. 4 B. Gr. (c) Illuſtris cognomine, Gentilis ut *Suidæ* videtur, de quo *Photius* Cod. 69 *Voſſius* lib. 2 c. 22 de H. Gr. *Ionſius* lib. 3 c. 19 extr. *Hankius* de Byz Scr. Part. 1 c. 4 *Fabricius* L. 5 c. 5 num. 25. 12 (d) Comes Illyricianus, Cancellarius *Iuſtiniani* ante Imperium. Lege *Voſſium* de H. Lat lib. 2 c. 19 *Cavium* An. 534 (e) ſ. Iordanus, ex illuſtri Gente Amala, qui multa de ſe ipſo tradit cap. 50 de rebus Goth. Epiſc. Ravennas Lege de eo *Voſſium* de Hiſt. Lat. lib. 2 c. 20 *Cavium* An. 552 *Fabricium* B. Lat. lib. 3 c. 17 (f) Cæſareeſis, Grammaticus Alexandrinus poſt Athenienſis ex Chriſtiano Gentilis, de quo lege *I. A. Fabricium* B. Lat. L. 4 c. 7 5 3

cum novâ Religione cœpit quaquaversum extendere. Quo factum, ut LX. Annorum spatio omnis pene Asia & Africa, una cum Sicilia in Sarracenorum jugum devenerit, solâ Græcia & Asiâ minori Orientalis Rom. Imperii superstitibus reliquiis. Ante tamen Mahometis ætatem initio Seculi floruit Romæ *Gregorius Papa*, (a) à Virtute & doctrinâ pro illius ævi captu *Magnus* cognominatus; Hierosolymis autem *Hesychius*, (b) & post hunc *Sophronius* (c) Episcopi floruerunt. Eodem tempore vixerunt in Oriente *Iohannes Moschus*, (d) & *Leontius Antiochenus*, (e) Monachus, Homiliarum Scriptor uterque Græcus. Ævo Mahometis ornavit Hispaniam S. *Isidorus* (f) *Hispalensis*; Constantinopolin verò *S. Maximus*, (g) Martyr & Monachus. Post medium hujus Seculi itidem in Hispaniâ vixit *Hildephonsus*, (h) ut anno LXXX *Julianus*, (i) uterque Episcopus Toletanus. *Juliani* æqualis in Asiâ minore fuit *Anastasius*, (k) Episcopus Nicenus. Omnes verò hi pauca scripserunt, quæque omnia non nisi inter opuscula Bibliothecæ Patrum solent numerari, præter hos vero neque Philosophum, neque ICtum, neque Medicum, aut denique vel Poëtam vel Oratorem, qui alicujus sit famæ, integro hoc Seculo reperire licet.

(a) De *Gregorio M.* qui jam 4 hujus Seculi anno obiit, præter Scriptores de Vitis Pontificum, lege Vitam à *Petro* Diac. 4 Libris Scriptam, *Isidorum* Hisp. & *Trithem* de Script. *Sixt. Senens.* L. 4 B. S. *Andr. Rivetum* Crit. S. L. 4 c. ult. *R. Cocum* Cens. p. 406 seqq. *Cavium* An 590 *Cas. Oudin.* de Scr. Eccl. Tom. 1 An. 590 ampla Dissertat. adde *Lud. Maimburgii* Histor Pontificatus Greg. M. (b) s. *Isichius* parum notus Cum multi hujus nominis sint, Scripta dubia manent, ad quem referenda. vid. *Photium* Cod. 198. *Sixt. Sen.* L. 4 *Cavium* An. 601 Lege de variis *Hesychiis Fabric.* B. Gr. L. 5 c. 5 p. 243 (c) Patriarcha cum Urbs à Saracenis An. 636 caperetur. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 23. *Cavium* ad An. 629 (d) Monachus Palæst. Itinere & Prato Spirituali celebris *Photius* Cod. 199 *Vossius* L. 2 c. 23 de H. Gr. *Rivetus* L. 4 c. 9 *Rob. Cocus* Cens. p. 423 *Cavius* An. 630 *Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 32 §. 11 (e) Cyprius potius Episc. Salaminis, de eo *Sixtus Sen.* L. 4 *Vossius* de H. Gr. L. 2 c. 27 *Cavius* An 590 (f) Vir illustris Gothus *Leandri* & *Fulgentii* frater, Vir Doctiss. De quo *Sixtus Sen* L. 4 *And. Schottus* Bibl. Hisp. T. 2 Class 1 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 24 *Cavius* An 595 *Cas Oudinus* ampla Diss. T. 1 de Scr. Eccl An. 610 (g) Ex Proto-Secretario *Heraclii* Monachus, infinita mala passus ob Veritatem Lege *Photium* Cod. 192, 193. *Cavium* An. 645 *Fabricium* L. 5 c. 30 § 10 B. Gr. *Cas. Oudin* Dissert. Tom. 1 An. 560 (h) *Ildefonsus* alias Vir Celeberr. de quo *Ioh. Mariana* Rer. Hisp. L. 6 c. 10. *And. Schottus* B Hisp. Tom 2 Class. 1 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 26 *Cavius* An. 657 *Oudinus* An. 660 (i) *Jul. Pomerius*, laudatus in *Felicis* Toler. append. ad *Hildephonsi* Scr Eccl. adde *And. Schotti* B. Hisp. T. 2 Class. 1. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 7 *Cavium* An. 650 (k) *Anastasius Maximi* Discipulus & calamitatum Socius, alius tamen ab Episc Niceno. Lege *Cavium* An. 685 *Cas. Oudinum* Tom. 1 An. 660 *I. A. Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 35 post *Anastasium* Sinait. & Antiochenum ultra 50 Anastasios collegit p. 336 seq.

SECVLVM VIII.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

EAdem fuit infelicitas Seculi VIII, si non major, cum ad præcedentis Seculi miseriam etiam Hispania accesserit, fractis per Sarracenos Gothorum viribus ibidem, atque in deplorandam abstractis servitutem nobilissimis ejus terræ omnibus. Certè in Occidente omnis Eruditio in solis Monachorum claustris delituit, quorum tamen industria maximè enituit in Britanniâ, inter Anglos, (Saxonicæ gentem originis, qui ante Seculum, & quod excurrit, insulam illam occuparant,) hisque conterminos Scotos, Hybernosque, adducente paulatim Deo ter Optimo Maximo feras illas gentes Germanicas ad Christianismi culturam. Hujus igitur initio vixit Romæ *Gregorius Junior*, (a) ex Monacho Papa; in Scotiâ vero *Aldhelmus*, (b) cujus est Libellus de Virginitate. Anno XXXI. floruit in Angliâ *Venerabilis Beda*, (c) Presbyter, Vir supra Seculi sui captum doctus, non in Theologicis tantum, sed & Philosophicâ, & Historicâ facultate, quique adeò tam multiplicis argumenti Scripta nobis reliquit, Hujus Discipulus fuit *Bonifacius*, (d) primus Moguntinus, adeoque totius Germaniæ Archiepiscopus, cuique imprimis Germania Christianam debet Religionem. Eundem *Bedam* audivit *Albinus Alcuinus*, (e) & ipse natione Anglus, Caroli M. Præceptor, & Parisien-

(a) *Gregorius* II. notus ob Italiam *Leone* imp. propter Imagines excommunicato ab Imperio CPt alienatam, quod miris laudibus extollit *Baronius* An. 730. n. 5. Lege *Frid. Spanhemium* in Hist. Imaginum rest. Sect. 2 *Cavium* Hist. Lit. An. 715 adde Scriptores de Vitis Pontif *Platinam* &c. (b) *Anthelmus* s. Adelmus ex stirpe regia, Vir Doctiss. primus Anglorum qui latine scripsit. De eo *Beda Vener.* H. Eccl. Anglorum L. 5 c. 19. *I. Baley* de Scriptor. Brit. Cent. 1 c. 83 *Cavium* An. 680. *Fabricium* B. Lat. Lib. 4 c. 2 §. 2 num. 9 Vita in *Laur. Surii* Actis SS. d. 28 Maji (c) *Beda* Girwicensis Polyhystor incomparabilis. De nomine *Venerabilis* miræ nugæ leguntur in vitâ *Bedæ* operibus præmissâ, curiosam rationem refert *Henr. Speelmannus* in Gloss. Archæolog. Laudes *Bedæ* leguntur ap. *Guil. Malmesbur.* l. 3 c. 3 de gest. Angl. *Ioh. Baleum* de Script. Brit. Cent. 2 c. 1 *Vossium* l. 2 c. 28 de H. Lat. *Lud. Ell. du Pin* Tom. 6 Biblioth. Scr. Eccl. prolixe *Cavium* An 701 *Cas. Oudinum* prolixa Differt. Tom. 1 de Scr. Eccl. An. 730 (d) *VVinifridus* s. VVanifridus prius dictus, Anglus, Germanor. Apostolus cujus Vita a *VVilibaldo* Comite, & alia ab *Othlono* scripta in *Laur. Surii* Act. SS. d. 5. Jun. & ap. *Nic. Serrarium* L. 3 rerum Mogunt. legitur. Adde *Joh. Lezneri* Hist. S. *Bonifacii*; *Ioh. Baleum* de Scr. Brit Cent. 2 c. 17. *Cavium* An. 723 *Cas. Oudinum* T. 1. An. 740. (e) *Flaccus Alb. Alcuinus à Carolo M.* Scholæ Palatinæ Præfectus, Lat. Gr. & Hebr. doctus post

fienfis Scholæ Autor. *Beda* æqualis fuit & Æmulus in oriente *S. Johannes Damascenus,* (f) quem ad tam infignem Eruditionem, qualis profectò in ejus Scriptis elucet, illo tempore atque illo loco potuiffe attingere, non queo fatis mirari.

CAP. II.
De Hiftoricis.

ANglorum Hiftoriam fcripfit hoc Seculo ille, quem ante laudavi *Venerabilis Beda,* quo nomine meretur Hiftoricis annumerari. Medio Seculo, & paulò poft Defiderii, ultimi Longobardorum in Italiâ Regis Secretarius fuit Aquilegienfis Ecclefiæ Diaconus, *Paulus Warnefridus,* (a) genere Longobardus, cujus eft *Hiftoria,* quæ dicitur *Mifcella,* & alia de Geftis Longobardorum, VI, Libris conftans. Fuit autem hic etiam in Monafteriis educatus, facrisque addictus, quod alibi Eruditio nulla compareret, imò, præter Monachorum clauftra nulla effet Schola. Habuit verò nec hoc Seculum vel Philofophum, vel ICtum, vel Medicum quenquam Scriptorem. Ab oratoriâ Laude tantum omnes abfuere, ut vix prima rudimenta linguæ latinæ calluerint.

SECVLVM IX.
CAP. I.
De Scriptoribus Ecclefiafticis.

SEculo hoc tota Germania Chriftianam Religionem relictâ idololatriâ avidè accepit, curante idipfum cumprimis (a) *Carolo M.* qui latiffimè per Germa-

poft *Bedam* omnium doctiffimus, cui Gallia & Germania omnem fuam Eruditionem debet. Vita operibus præmiffa legitur. *Baleus* de Scr. Brit. Cent 2 c. 17. *Voffius* de H. Lat Lib. 2 c. 30. *Cavius* An. 780 *Caf. Oudinus* Tom. An. 785 (f) *Manzar* à Syris dictus, ex Secretario Califæ Monachus Hierofol. Vita à *Iohanne Hierofolym.* fatis inepte fcripta Lege de eo *Voffium* de H. Gr. L. 2 c. 24 *G. Hornium* Hift. Phil. L. 6 c. 2 *Cavium* An. 730 *Fabricium* B Gr. L. 5 c. 30. num. 11 *Caf. Oudinum* prolixa Differt. T. 1 An. 730 Adde *Frid. Spanhemium* Hift. Imag. Sect. 2 n. 13.

(a) *Paul. VVinfrid VVarnefridi* Filius Longobard. inter doctiffimos fui temporis habitus defectu meliorum. De eo legendi *Leo Hoft.* in Chron. Cafinenfi L. 1 c. 15 *Voffius* de H. Lat. L. 2 c. 30 *Cavius* An. 774. *I. A. Fabricius* B. Lat. L 3 c. 9 §. 7 *Caf Oudinus* de Scr. Eccl. T. 1 ad An. 785.

(a) Principe Græce & Lat. docto, adeo facundo, ut Didafcali munus fufcipere poffet, ut *Eginhardus* in Vita teftatur. Legantur Scriptores de Vita Caroli M. & Hiftoria ex iis collecta à *Ioh. Ioach. Franzio* De Libris *Caroli* lege *Cavium* ad An. 768.

Germaniam, Galliam, Italiam, Cæsareo adjecto titulo, imperitabat; eo factum, ut per Germaniam, Galliamque multa Monasteria Ordinis Benedictini construerentur, quæ tunc seminaria fuerunt Religionis juxta ac Doctrinæ. Ex his Monasteriis prodiere ævo Caroli M. *Usuardus*, (b) Monachus Gallus, *Alcuini* discipulus; Martyrologii Autor; *S. Ludgerus* (c) Frisius, ex Monacho Werthinensi primus Episcopus Monasteriensis, Vitæ *S. Suitberti* Autor. Ætate Ludovici Pii *Pascasius Radbertus*. (c) Abbas Corbejensis, *Rabanus Maurus*, (d) ex Abbate Fuldensi Episcopus Moguntinus, apud Germanos; In Gallis verò *Claudius Scotus*, (e) *Jonas* Episcopus *Aurelianensis*, (f) *Amalarius*, (g) Episcopus Trevirensis, *Freculphus*, (h) ex Monacho Episcopus *Lexoviensis*, *Hilduinus*, (i) Abbas S. Dionysii Parisiensis, & *Theodulphus*, (k) Episcopus Aurelianensis floruerunt. Ævo Filiorum Ludovici Pii in Germania vixit *Strabus*, (l) Fuldensis Monachus, *Rabani* Discipulus, & Autor *Glossæ*, quæ dicitur *ordinaria*, in universam S. Scripturam? *Haymo* (m) Episcopus Halberstadiensis, & *Walafridus Strabo*, Abbas Au-

(b) *Isuardus Trithemio*, junior *Carolo* M. sub *Calvo* potius Mon. Ord. Bened. de quo *Vossius* L. 2 c. 31 de Hist. Lat. qui *Sigeb. Gembl* secutus eum ad Caroli *M.* tempora refert. *Cavius* An. 876 (c) *Ludgeri* Vita ap. *Laur Surium* in Act. SS. d. 26 Martii, plura in Actis SS. Antwerp. Lege *Alb. Kranz* in Metrop. L. 1 c. 5 & in Saxon. L. 2 c. 14 & 16. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 30 *Cavium* An. 802 (c) Abb. Corbejæ vet. Autor Transsubstantiationis, de quo *Sixtus Sen.* L. 4 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 36 *Cavius* An. 844 *Oudinus* Tom. 2 An. 840 (d) *Rhabanus Magnentius Maurus* Vir magnus Virtute & doctrina. Vita à *Rudolpho* Presb. scripta. Lege *Sixtum Sen.* L. 4 *Nic. Serrar.* rerum Mogunt. L. 4 *Chr. Brovverum* Hist. Fuldensi *Chr Franc. Paullini* in Theatr illustr. Vir Corbejæ Sax. *Vossium* de Hist. Lat. lib 2 c 35 *Cavium* Tom. utroque An. 147 (e) Scotus nomine, non natione. Hispanus Episc. Taurin. Imaginum hostis. De eo *Ionas Aurel.* de cultu Imag. Præfat & Lib. 1 multa *Carol. le Cointe* Annal. Eccl. Franc. An. 821 num. 8-. & An 8.8. num. 53. 54 *Cavius* An 8:0 *Oudinus* Tom. 2 An. 8:0 (f) *Ionas* contra *Claudium* scripsit; imagines tolerandas putat, non adorandas. Lege *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Cavium* An. 821 (g) *Amalarius Fortunatus* Græc. & Lat. doctus Legatus CPt. Libros illi tributos *Amalarii* Metensis esse contendit *Cavius* An. 812 de hoc agit An. 810 (h) Ex Mon. Fuldensi Episc. Lexov. in Normand. Chronici compilator, de quo *Tritbem.* de Scr. Eccl. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 25 *Cavius* An. 824 (i) *Hilduinus*, rebellibus *Ludov. Pii* filiis adhærens, operum *Dionysii Areop.* defensor. Lege *Tritbem.* in Catal. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 28 *Cavium* An. 814 (k) Prius Abb. Floriacensis reus collusionis cum *Bernhardo* rebelli. De eo *Tritbemius* in Cat. *Cavius* An. 794 (l) *VValafridus Strabo* Mon. Fuldensis, postea Abb. Augiæ maj. Autor cum *Tritbemio*, *Surio*, *Bellarmino* diversos facit præter rem. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 28. *Sixtum Sen.* L. 4 *Cavium* An. 842 *Cas. Oudinum* Tom. 2 An. 830 (m) *Haymo* Breviar. Hist Eccl. Autor. Lege *Tritbem.* in Catal. *Sixtum Sen.* L 4 *Vossium* de H. Lat, L. 2 c. 35 *Paullin.* in Theatr. Corbej Sax. cap. 17 *Gavium* An. 841

Augiensis. In Hispaniâ vixit unus *S. Eulogius*, (n) à Sarracenis trucidatus; in Galliâ verò *Angelomus*, (o) & *Christianus Druthmarus*, (p) Monachi, nec non *Hincmarus*, (q) Rhemensis Episcopus. Italia denique habuit ipsum *Nicolaum*, (r) I. hujus nominis Papam. Habuit quoque hoc Seculum unum alterumque in Græcâ Ecclesiâ. Initio quippe Seculi vixit *S. Nicephorus*, (s) Episcopus Constantinopolitanus; *Medio* verò Seculi imprimis floruit *Photius*, (t) & ipse Episcopus Constantinopolitanus, homo summâ Eruditione, ut patet ex illius Libris, *Nomocanone* & *Bibliothecâ*, tum Eruditionis illis in locis penitus collapsæ restaurator. Æqualis huic atque *Adversarius* fuit *Nicetas* (u) *David*, qui etiam nonnulla scripsit, doctrina tamen longè inferior.

CAP. II.
De Philosophis.

PHilosophica studia hoc Seculo cum liberaliori doctrinâ post CC. *Annorum* quasi exilium, cœperunt rursum efflorescere. Nam primò quidem *Sarraceni* in *Asiâ* ad excitanda literarum studia quorumlibet hominum industriam adjectis ingentibus præmiis excitarunt, inter quos cumprimis hoc nomine commendatur *Maimon Calipha*, (a) qui, præterquam quod ipse studiis

(n) Archiep. Toletanus Martyr. *And. Schottus* B. Hisp. Tom. 2 Class. 1 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 28 *Cavius* An 847 (o) Mon. Ord. Bened. Luxorinens. de quo *Sixtus Sen* L. 4 *Cavius* An. 856 *Trithemius* eum multis laudat. (p) Grammaticus dictus, Mon. Corbejæ ver. doctissimus *Sigeb. Gembl.* de Scr. Eccl. c. 7: *Trithemius Sixt. Sen.* L. 4 *Cavius* An. 840 (q) Oraculum Eccl. Gallicanæ, Romanæ subesse nolens. De eo fuse *Flodoardus* in Hist. Rhemensi L. 3 fere toto. *Sigeb Gembl.* c 99. & *Trithem* de Scr. Eccl. *Vossius* L. 2 c. 36. de Hist. Lat *Cavius* prolixe An. 845. *Cas. Oudinus* T. 2 An. 850. (r) Vir magnus, assertor *Majestatis* contra *Photium*, *Iohannem* Ruver. & *Hinckmar* Rhem. Lege Vitas Pontificum. adde *Cavium* An. 858. (s) *Nicephorus Tarasii* Successor imaginum defensor. Lege *Photium* Cod. 66. *Vossium* de Hist. Gr L. 2 c. 25. *Hankium* de Byz. Script. Part. 1 cap. 12 *Cavium* An. 806 *Fabricium* B Gr. L. 5 c. 4 §. 39 & cap. 5 §. 6 *Oudinum* Tom. 2 post initium (t) *Photius* Vir illustris, post maxima Aulæ Officia Patriarcha vexatissimus, doctissimus aliquot Seculorum. Lege *Vossium* L. 2 c. 25 de Hist Gr. *Hankium* de Scr. Byz. Part. 1 cap. 18 *Cavium* An. 858, & fusiss. *Fabricium* B. Gr. L. 5. c. 38 *Oudinum* T. 2 An 860 (u) *Ignatii* defensor, *Photii* hostis acerrimus, scripsit Vitam *Ignatii* calumniis in *Photium* plenam. Lege *Cavium* ad An. 880. *Oudinum* Tom. 2 An. 850

(a) Legantur omnia ap. *Georg. Elmacinum* Hist. Sarac. & *Gregor. Abulpharajum* in Hist. Dynastiarum, ex quibus & aliis omnia exposuit. *I. H. Hottingerus* Hist. Eccl. Sec. 9.

diis Mathematicis valde inclaruerit, omnis Generis Scripta Græca & latina in *Arabicum* Sermonem convertenda curavit. Ejus æmulatione & Constantinopolitani Imperatores per *Leonem* (b) quendam Philosophum, curantibus id ipsum imprimis *Bardâ Michaëlis* Imp. Tutore, & eo, quem ante laudavi, *Photio* Patriarchâ, Philosophica studia, quæ CC. *Annis* tantum non sepulta jacuerant, cœperunt revocare in Scholas publicas, quam Historiam maximè memorabilem legere est apud *Zonaram*. Jam ante eos Carolus *M. Lutetiæ Parisiorum Scholam bonarum* (c) *artium publicam* ab aliquot *Anglis Monachis* mandaverat institui, pro illius ævi captu sanè nobilem. Idem verò & ubivis terrarum ditionis suæ numerosis ac opulentis erectis *Monasteriis* ac sedibus Episcopalibus totidem *Philosophiæ meliorisque doctrinæ Scholas* aperuerat.

Igitur in *Asiâ* inter Saracenos hoc Seculo vixerat *Albasenus*, (d) nobilis ille opticus, circa annum DCCCXXX. *Abumasar* (e) *Alpharabius* Babylonius circa annum DCCCLXX. maximi inter suos nominis Philosophus; sub finem denique Seculi *Albategnius*, (f) *Aractâ*, *Mesopotamiæ* urbe oriundus, & *Alkindus*, (g) uterque nobilis *Astronomus*. Ex Græcis autem Latinisque nemo nomen aliquod promeruit, Philosophiâ apud utrosque adhuc in tyrociniis hærente.

CAP.

Sect. 2 lit. Gg. De *Maimone* qui *Mamumus* à Script. Gr. *Abdalla Almamoni* ab Arabibus dicitur, doctissimus Arabum ad *Elmacino* dictus, cujus Epistolæ notabiles ad *Leon. Philos* & *Michaelem* Imp. ap *Curopalatem* & *Cedrenum* leguntur. Adde *Ioh. Leonis* Afric. de Vir. illustr. inter *Arabes* Librum in Vitâ *Ioh. Mesue ap. Hottingerum* in Biblioth. quadripart. L. 2 c. 3 p. 248 (b) *Mich. Pselli* Discipulus â *Barda* Scholæ CPt. præfectus, Imaginum hostis, de quo multa *Cedrenus* & *Zonaras*, qui & de *Barda* legendi in rebus *Michaelis* Imp. *Fabricius* L 5 c. 5 p. 366 init. (c) *Iohanne Mailrosio* & *Claudio Clemente* Scotis accedentibus, de qua re legantur *Eginhardus* in Vita *Caroli*, & Vita *Alcuini* Operibus præmissa. Adde *Iac. Middendorp.* de Academiis Lib. 3 *Conringius* in Antiquit. Academ. in specie *Claud. Hemeraus* de Acad. Paris. Paris. 16 7 4. (d) *Albazen*, dubii temporis, de quo *Ios. Blancanus* in Chronol. Mathemat. *Vossius* de Scient. Mathem. c. 26 §. 7 & cap. 35 §. 15 eum ad Secul. XI. referunt. (e) *Abunasra* al. *Farabi* ab Arabibus dicitur. Philos. Med. Astronomus celeberr. Damasci, sed Seculo potius XI. *Ioh. Leo* Afr. ap. *Hottinger.* Biblioth. quadrip. L. 2 c. 3. p. 253 *Gabr. Sionita* in Geograph. Arab. Nubiensi lat reddita. (f) *Mahomet Albategnius* Aractensis describitur â *Ios. Blancano* in Chronol. Mathem. Sec. 9 *Vossio* de Scient. Mathem. c. 35 §. 6 & c. 48 §. 28 (g) *Iacob. Alkindus* Med & Philos. celebris â *VVolfg. Iusto* in Chronol. Medic. ad An. 1145 â *Vossio* de Scient. Math. cap. 35 §. 30. ad An. 1135 ponitur.

CAP. III.

De Jure Consultis.

ETsi hoc Seculo in Reliquiis Constantinopolitani Imperii observatæ sint *Leges Justinianeæ,* qui tamen eo nomine claruerit, nemo reperitur. In Occidente quidem nullus iis Legibus fuit locus; Caroli *M.* tamen auspiciis, Leges ac *Consuetudines Francorum, Burgundiorum, Alemannorum, Bojoariorum, Saxonum, Frisiorum, Thuringorum,* & *Longobardorum* recensitæ sunt. Extant autem illæ hodieque editæ curâ *Basilii Heroldi,* & nuper *Frid. Lindenbrogii.* (a) Caroli *M.* Filius Ludovicus Pius *Canones Ecclesiasticos* ab Episcopis Galliæ & Germaniæ fecit in unum colligi atque emendari. Eodem tempore Constantinopoli *Photius Patriarcha Nomocanonem* conscripsit, quo Juris Canonici compendio omnibus post Seculis, usque in hæc tempora, Græca Ecclesia est usa.

CAP. IV.

De Medicis.

EX hoc Seculo Medicum Scriptorem nullum quidem nos habemus, florere tamen Medicina cœpit in Asiâ apud Sarracenos sive Arabes. Et quidem ab *Abrahamo Zacutho* (a) laudatur *Gabriel Surianus,* (b) *Johannes Mesve,* (c) & *Sela,* Filius *Bebela.* Sed, horum nomina quidem sunt famosa, scripta tamen ad nos nulla pervenerunt, cum & *Mesve* hic longè alius sit ab eo, qui nobis isthoc nomine est cognitus, *Alpharabum* item inter clarissimos Medicos habent Maronitæ.

CAP. V.

De Historicis.

HOc Seculo habuit Occidens nonnullos Historicos, pro captu illius ævi sat nobiles: *Eginhardum* (a) Caroli M. Imperatoris Cancellarium, &

(a) *Basil. Iohannis Heroldi* Editio Basil. 1557 fol. & *Fr. Lindebrogii* Francof. 1613 fol. prodiere. *Longobardorum* Leges seorsim Venet. 1537 8. Habentur & in Cod. membran. MSCr. in Biblioth. *Rehdiger.* VVin.

(a) Iudæo, *Emanuelis* Reg Portug. Medico à R. *David Ganz* citatus in Zemach David p. 150 Editionis *Gv. Henr. Vorstii* Lugd. 1644. 4 (b) Parum notus, nisi idem sit cum *Hier. Suriano* qui *Rhasis* continentem ordinavit, qui tamen Monachus Camaldulensis longe recentior. (c) *Iohanna* Fil. *Mesuach.* Christianus Nestorianus Ninivita laudatus à *Iob. Leone* Afr. in *Hottingeri* Bibl. quadrip. lib. 2 c. 3 Vita paucis in *Petr. Castellani* Vitis Med. Adde *Fabric.* B. Lat. lib. 6 c. 9. p. 259 seqq. ex *Leone Afr.*

(a) *Caroli M.* Secretarius & Gener, Id. Monach. Bened. Vita illius ex vetusto Cod. à

Iusto

Vitæ Scriptorem; *Nithardum*, (b) Ejusdem Caroli Nepotem, ætate Lotharii Cæsaris; vixit etiam hoc Seculo *Adelhardus*, (c) ejusdem Caroli Propinquus & Consiliarius, mox Abbas *Corbejæ* utriusque, Gallicæ & Germanicæ, qui scripsit libellum de ordine Palatii; nec non *Freculphus*. Medio Seculo *Anastasium*, (d) Bibliothecarium, qui vitas Romanorum pontificum primus scripsit; atque *Aimoinum*, (e) Historiæ Francicæ Scriptorem Sol vidit. Sub finem Seculi vixit *Ado*, *Viennensis* (f) Episcopus. Poëtica hoc, & multo post tempore valde fuit rudis, ut & Oratorium studium; quare non est, quod quemque eo nomine hic memoremus. Non tamen possumus non meminisse illius *Anonymi Poëtæ*, (g) qui Caroli M. vitam descripsit, & à *Rein. Reineccio* quondam Helmestadii editus, & luculento Commentario illustratus est; neque enim debuit ille forsan sicco pede præteriri, saltem, quod primus sit inter Saxones, qui carminè tentaverit aliquid scribere.

SECVLVM X.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

De decimo Seculo merito dicere possumus cum *Bellarmino*: *Vide Seculum infelix, in quo nulli Scriptores illustres, nulla Concilia, Pontifices parum solliciti de re publica; sed divina Providentia fecit, ut nullæ surgerent hæreses novæ.* Scripto-

Iusto Reubero Script. rer. Germ. præmissa. *Trithem.* in Cat. qui *Einbardum* vocat. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 28 *Cavius* An. 814 *Cas. Oudinus* Tom. 2 de Scr. Eccl. ad An. 814 (b) *Angiberti* ex *Bertba Caroli M.* Filia filius, post aulicas dignitates Abbas Centulensis, de quo *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 34 *Cavius* An. 843 (c) *Caroli* M. Patruelis qui è *Corbeja* veteri Coloniam Monachorum in *Corbejam* novam s. Saxonicam duxit, de quo *Ioh. Leznerus* de *Ludov. Pio* & Corbeja fundata. *Cavius* An. 822 (d) Abbas Ord. Bened. *Gregor.* IV. Bibliothecarius Cardinalis à quibusd. dictus, hinc & illius Vita in *Alph. Ciacconii* Vitis Papar. & Cardinal. it. in *Lud. Donii Dattichii* floribus Histor. Cardinalium legitur. Adde *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 35 *Cavium* An. 870 *Cas. Oudinum* ampla Diss. de *Anastasio* Tom. 2 de Scr. Eccl. ad An. 870 it. in Dissert. de Vita *Damasi* & Libro Ponificali in spec. c 6 (e) *Aimoini* 2 ut plur. confunduntur, hic Parisiensis, alter Floriacensis Sec. XI. *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 34 prolixe, qui Histor. Franc. huic seniori tribuit. *Cavius* de Seniori An. 872 de juniore, quem Autorem Historiæ putat, initio Sec. XI. (f) *Ado* pietate & Eruditione celebris, de quo videndi Fratres *Sammarthani* in Gall. Christianâ Tom. 1 p. 798 *Vossius* de Hist. Lat. lib. 2 c. 37 extr. *Cavius* An. 859 (g) Paderbornensis Vitam *Caroli* ex *Eginbardo* versu Heroico scripsit, de quo ipse: De Vita *Caroli* scriptum legat ipse libellum, Quem summo prudens *Einbardus* nomine scripsit. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 4

Scriptorum certè Ecclesiasticorum nullum licet in medium proferre, præter dictum nescio quem *Anonymum* (a) *Idiotam*, *Radulphum Flaviacensem*, (b) *Stephanum Eduensem* (c) & *Mosen Barcepha*, (d) Episcopum Syrum, admodum profectò minutulos Autores; nisi forsan & *Leonem* (e) *Sapientem*, Imperatorem Constantinopolitanum, quis velit huc trahere, cujus sunt Epistolæ pro Christianâ fide ad Imperatorem Sarracenum, & nonnullæ Orationes.

CAP. II.
De Philosophis.

FLoruisse hoc Seculo imprimis apud Sarracenos meliorem Philosophiam certum est; neque tamen quendam, cujus ad nos Scripta pervenerint, possum laudare. Unus notus est, *Abunazar Graphar*, qui vulgò *Albumasar* (a) audit, nihil quidem minus, quam Philosophus verus, Astrologicæ vanitatis sanè Autor maximus. Par ratio est Philosophorum Græcorum, qui & ipsi non fuerunt nulli sub *Leone & Constantino* (b) Imperatoribus literatissimis, quorum ille *Philosophus* nuncupari gestiit. Habemus tamen & ipsorum horum Cæsarum Scripta, ad Civilem prudentiam pertinentia, & cum-

(a) Multa sub nomine Idiotæ Seculi 9 vel 10. leguntur; quæ & *Bellarminus* ad An. 900 posuerat; cum v. postea multa in eo de *Bernhardo* inveniret, inde ad An. 1305 transtulit. *Theoph. Raynaudus* omnia *Raym. Iordano* vindicavit. Lege *H. VVharton*, in Addit. ad *Cavii* Hist. Lit. An. 1381. (b) *Niger* cognomine Sec. XII. punitur á Romanensibus, sed eum Seculo X. restituit *Frid. Spanhemius* in Diss. de Papa Fœm. p. 26 seqq. Lege de eo *Sig. Gemblac.* de Scr. Eccl. *Sixtum Sen.* L. 4 B. S. *Vossium* L. 2 c. 39 de H. Lat. *Cavium* An. 1157. *Cas. Oudinum* Tom. 2 An. 1150 (c) Augustoduni in Heduis Episc. Autor iterum *Bellarminum* secutus, qui eum ad 950 refert. *Cavius* v. An. 1113 Episc. & An. 1129 Monachum factum asserit, quod idem *Cas. Oudin.* T. 2 An. 1120 facit (d) Episc. in Beth-Raman, & Beth-Ceno Curator rerum Sacr. in Mozul. s. Seleucia Parthorum. *Bellarminus* de Scr. Eccl. illius libellum de Paradiso caute legendum monet in fine. A *Cavio* ponitur An. 990 (e) *Leo* Sap. *Basilii* Maced. Filius, à *Photio* institutus Philos. ICtus, Historicus, Mathematicus insignis, de quo legendi *Vossius* de H. Gr. L. 2 c. 25 *Hankius* de rer. Byz. Script. Part. 1 c. 23 *Cavius* An. 886 *Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 5 §. 8 *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 2 ad An. 890.

(a) Dubium an idem sit cum Albumasare Sec. 9. cap. 2 citato. Explicavit opus quadripart. Constructionis *Ptolomæi*, quem inepte Regem Ægypti dicit. (b) *Constantinus* Porphyrogennetus. *Leonis Sap.* filius etiam doctissimus, cujus Excerptorum 2 Tituli supersunt, it. Liber de administrando Imperio, de Thematibus Imperii &c. Lege de eo *Vossium* de Hist. Gr. L. 2 c. 26 *Hankium* de Byz. rer. Scr. Part. 1 c. 25 *Cavium* An. 911. *Fabricium* B. Gr. L. 5 c. 5 §. 17 *Casim. Oudinum* Tom. 2 de Scr. Eccles. ad An. 910.

cumprimis ad artes militares, quæ debemus industriæ *Johannis Meursii.* In Occidente autem videtur adeo tenuis fuisse Philosophiæ cognitio, ut integro hoc Seculo Scriptum aliquod Philosophicum elaborare nemo quiverit.

CAP. III.
De Jure Consultis.

HOc Seculo alia cœpit ratio Jurisprudentiæ, etiam in Constantinopolitano Imperio; abrogato enim *Corpore Juris Justinianei, Leo* Philosopus, sive Sapiens Imperator, primum *Novellas*, mox Βασιλικῶν (a) hoc est, *Regiarum Constitutionum Libros* LX. promulgavit. Fallitur verò *Theodorus Balsamo*, quique hunc sequitur *Cujacius*, (Observ. lib. *6.* c. 9.) eodem tempore *Nomocanonem* à Patriarchâ *Photio* fuisse editum, utpote cum hic floruerit Imperatore Michaële, cum Matre Theodorâ. *Leonis* Filius *Constantinus Porphyrogennetus* eosdem βασιλικῶν Libros recognovit, (b) quo factum, ut ipse credatur primus eorum Promulgator. Idem quoque *Photii Nomocanonem* suâ recensitum Autoritate edidit. Ad hoc Seculum quoque referri solet Græcus ille juridicus Libellus, qui inscribitur: Μικρὸν κατὰ στοιχεῖον. Porrò in Occidentali Imperio nihil magnopere innovatum in Legibus à Carolo M. superiori Seculo latis.

CAP. IV.
De Medicis.

HOc Seculo valde multo inter Sarracenos Asiaticos Scriptores Medicos floruisse, dubium non est; vix tamen nomina eorum ad nos pervenerunt, præterquam, quod rari Libri Arabici in latinum Sermonem sint conversi. Sed unus præ multis potest esse, *Rhasis*, (a) Filius *Zacharia*, Autor magni illius operis, quod dicitur *Continens*. Constantinopoli quoque floruisse complures Medicos, equidem non ambigo; itidem tamen solum unum habe-

(a) Magnum opus βασιλικῶν in 60 Libros distributum post *Leonclavium* Gr. & Lat. *Car. Annisc. Fabrotus* publicavit Paris. 1647 fol. Legatur *Jos Maria Suaresii* Notitia Basilicor. inserta *Fabricii* B.Gr. L. *6* c. 6 p. 467 seqq. (b) *Theodorus Balsamon*, (de quo infra Sec. XII. c. 3) *Constantino* attribuit. Lege *Jac. Cujacium* Observationum & emendationum L. *6* c. *9*.

(a) *Abubachar* s. *Abubeth.* in Persiæ urbe Rhai, unde *Rhazis* dicitur, ultimum Vitæ Cordubæ exegit, Medicus felicisst. & ditissimus. Vita in fragm. *Joh. Leonis* legitur in Hottingeri Bibl. quadrip. L. 2 c. 3 p. 253 seqq. Polygraphus, cujus opera *J. Ant. van der Linden* in *Abubether* recenset. Multa de eo habet *J. Freind* Hist. Medic. Part. 1 & 2. Vita paucis in *Pet. Castellani* Vitis Med. habetur p. 142.

habemus, *Nonum,* (b) Constantini Porphyrogennetæ Imp, coævum, cujus extat hodieque libellus *de curatione morborum particularium.*

CAP. V.
De Historicis,

HOc Seculum nullum habuit *Poetam*, nullum Grammaticum, nullum Oratorem; imò in Occidente vix ipsi doctissimi poterant latinè balbutire. Historiam tamen scripserunt, aut scribere conati sunt, *Rhegino,* (a) Abbas *Prumiensis, Luitbrandus,* (b) Diaconus *Ticinensis,' Wittekindus,* (c) Monachus *Corbejensis, Ditmarus,* (d) Episcopus *Mersburgensis,* & *Flodoardus.* (e) Abbas *Rhemensis,* quorum labores, rudes licet, suaves tamen sunt in defectu meliorum. Pertinet & huc *Abugiafar,* (f) Mahumetanus Historicus, qui XII. Libros Arabico sermone condidit.

SECULUM XI.

CAP. I.
De Scriptoribus Ecclesiasticis.

HOc Seculo nonnihil respiravit Ecclesiastica doctrina; nam & Græca Ecclesia habuit circa Annum M. LXXX. *Theophylactum,* (a) Archiepiscopum Bulgarorum, *Chrysostomi* Abbreviatorem. Et in Occidente enata est

---

(b) Vix notus præter Libellum citatum, jussu *Constantini* Imp. scriptum â *Jerem. Martio* summa diligentia latine versum. Lege *Ioh. Ant. van der Linden* de Scriptis Med. *Fabricium* B. Gr. L. 6 c. 7 §. 11.

(a) Sua fata recenset An. 899 adde *Trithem.* de Scr. Eccl. *Vossium* de H.Lat. L. 2 c. 39. *Cavium* An. 892 *Cas. Oudinum* Tom. 2 An. 900 (b) Levita Eccl. Ticin. Græc. Lat. & Germ. doctus Poeta non contemnendus. De se plurima tradit præcipue Lib. 3 init. adde *Trithem. Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 40 *Cavium* An. 946 (c) *VVinduchindus* cujus Vitam *Henr. Meibomius* collegit, & operi præmisit, adde *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 41 *Chr. Fr. Paullini* in Th. Corbejæ Sax. c. 44 *Cavium* An 940 *Cas Oudinum* Tom. 2 An. 970 (d) Ex illustri Prosapia, de qua fuse agit *Henr. Meibomius* in Chron. VValbeccensi p. 17 seqq. ipse Prosopographiam suam in contemtum tradit Lib. 4. c. 95. extr. Vitam *Rein. Reineccius* egregie expositam operi præmisit. Lege & *Vossium* de H. Lat. lib. 3 c. 5 *Cavium* An. 1008 Tom. 2 *Cas. Oudinum* Tom. 2 An. 1010 (e) *Frodoardus, Flawaldus* â *Sig. Gembl* dictus, de quo *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 40 *Cavius* Tom. utroque An. 940 *Oudinus* de Scr. Eccl. Tom 2 An. 950 (f) *Giafer. Mahomet* prænomine, ex quo plurima *Georg Elmacinus* in Hist. suam transtulit, ut ipse fatetur. Lege *Hottingerum* Hist. Eccl Sec. X. Sect. 2.

(a) Ex Scriptis potius, quam Historicis notus, *Achridiæ* ap. Bulgaros Episc. fata sua in Epistolis passim tradit. De eo *Sixtus Sen.* Bibl. S. L. 4 *Bellarminus* de Scr. Eccl. ad An. 1071

Cavius

eſt hæreſis per *Berengarium*, (b) qui negavit veram & realem præſentiam corporis & ſanguinis Domini in Euchariſtiâ; itaque multorum calami ſunt exerciti. Scripſit contra hanc hæreſin *S. Fulbertus*, (c) Epiſcopus Carnotenſis, *Lanfrancus*, (d) Archiepiſcopus Cantuarienſis, *Adelmannus*, (e) Epiſcopus Brixienſis, *Guitmundus*, (f) Epiſcopus Averſanus. Præter hos floruere circa Annum LXX. & LXXX. tres *Anſhelmi*, verè tria lumina hujus Seculi; nempe *Anshelmus*, (g) Lucenſis Epiſcopus, *Anshelmus*, (h) Cantuarienſis Archiepiſcopus, & denique *Anshelmus*, (i) Scholaſticus Laudunenſis, Autor Gloſſæ interlinearis. Præterea nonnihil ſcripſerunt *Leo* IX. (k) Pontifex, *Humbertus* (l) Cardinalis, *Petrus Damiani* (m) Cardinalis, *Bruno*, (n) Inſtitutor Carthuſianorum, & *Samuel Marochianus*, (o) ex Judeo Chriſtianus.

CAP.

Cavius An. 1077. *Caſ. Oudinus* Tom. 2 An. 1070 *Fabricius* B. Gr. Lib. 5 c. 5 p. 284 ſeqq. (b) Archidiac Andegavenſ. à *Leone* IX. damnatus, laudatur à *Guil. Malmesbur.* Lib. 3. Lege *Leon. Hoſt* in Chron. Caſim. L. 3 c. 33 *Sigeb. Gembl.* de Scr. Eccl. c. 154 *Cavium* An. 1035. *Caſ. Oudini* amplam Diſſert. Tom. 2 An. 1050. (c) Ex Cancellario *Roberti* Regis Abb. Ferrar. poſt Epiſc. Carnotenſis Mariæ Cultor nimius, quæ illum ægrum lacte ſuo ſanavit, ut *Guil. Malmesb.* L. 3 nugatur. Lege *Trithem.* in Cat. *Voſſium* de Hiſt. Lat. L. 2 c. 43 *Cavium* Tom. utroque An. 1007 *Caſ. Oudin.* Tom. 2 An. 1000. (d) Ticinenſis, à *Cvil. Conqueſtore* Archiep. Cantuar. factus, lites cum Eboracenſi de prærogativa habuit. Lege *Sigeb. Gembl.* cap. 156 de Script. *Sixtum Sen.* L. 4 *Voſſium* de H. Lat. L. 2 c. 47 *Cavium* An. 1070 adde *Steph. Birchington* in Vitis Archiep. Cantuar. *Henr. VVharton* Angl. Sacr. Tom. 1. init. (e) Grammaticus *Sigeb. Gembl.* cap. 153 dictus adde *Trithem.* in Cat. *Cavium* An. 1048 (f) *Guimundus Trithemio* Ord. Bened. Archiepiſc. Averſan. in Campania. Lege *Cavium* An. 1066. (g) *Anshelmus* Lucenſ. defenſor Gregor. VII. hinc à *Baronio & Bellarm.* miraculis clarus dicitur. Lege *Trithem Sixt. Sen.* L. 4 *Cavium* An. 1070 *Oudinum* ad An. 1070 (h) Nob. Burgundus Ord. Bened. Regi inveſtituram Laicam poſt infinitas turbas eripuit. Vita per *Eadmerum* ſcripta ap. *Surium* d. 21 April. it. per *Steph. Birchington* & *Ioh. Saviſter.* utraque in *Henr. VVharton* Angl. Sacra. ad. *Trithem. Sixtum Sen.* *Cavium* An. 1093 *Oudinum* An. 1100 (i) Scholaſticus Diſcipulorum multitudine clarus. *Trithemius, Sixtus Sen.* L. 4 *Cavius* An. 1103 *Caſ. Oudinus* Tom. 2 An. 1100 (k) *Bruno* Comes Dachsburg, pius & doctus Legantur Vitæ Pontif. *Thrithemius, Cavius* An. 1049. (l) Ord. Bened. Vir doctiſſ. *Trithem. Bellarm.* de Scr. Eccl. *Cavius* An. 1054 (m) *Petrus de Honeſtiis* Ord. Ben. Vir celeberr. Vita per *Iohannem* Diſcip. & noviſſ. à *Iac. Laderchio* fuſe ſcripta 3 Tomis & Romæ 1702. 4 edita. adde *Trithem. Bellarmin.* *Voſſium* de Hiſt. Lat. L. 2 c. 47 *Cavium* An. 1057 *Caſ. Oudin.* An. 1060 ubi ampla Diſſertatio (n) De *Brunone* legantur *Aub Miraus* in Orig. Carthus. *Ioh. Mabecurtii* Libri 4 Brunoniados. *Ioh. Launeji* de verâ cauſâ ſeceſſus ſ Brunonis.. *And. du Sauſſay* Epiſt. de cauſis converſ S. Brunon. Adde *Sixt. Sen.* L. 4 *Cavium* An. 1086 (o) Afer ex *Marocco*, de quo *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Cavius* ad An. 1070.

CAP. II.
De Philoſophis.

PHiloſophiam hoc tempore floruiſſe in Aſiâ apud Sarracenos, extra aleam dubitationis ponitur; nullius tamen ſcripta in manibus ſunt noſtris, præter unius *Avicennæ*. (a) Similiter conſtat, Conſtantinopoli Philoſophiam viguiſſe, itidem tamen non niſi unius *Michaelis Pſelli* (b) nos quidem Scripta habemus. In Occidente autem toto vix eſt veriſimile, quenquam ſtudiis Philoſophicis multum valuiſſe; tantum enim reperire licet unum atque alterum veteris Muſicæ non ignarum,

CAP. III.
De Jure Conſultis.

J*Vſtinianea Juris Prudentia* hoc Seculo per totum Terrarum orbem nullo plane in uſu fuit, obtinentibus in foro quidem Conſtantinopolitano Legibus illis *Baſilicis*, in Occidente autem â *Carolo M.* profectis. Canonicæ tamen, vel Eccleſiaſticæ Jurisprudentiæ haud parva jacta ſunt fundamenta per *Burchardum* (a) Epiſcopum Wormatienſem, & *Ivonem*, (b) Epiſcopum Carnotenſem, quorum ille initio hujus Seculi XX. Libros Decretorum, ex conciliis, Pontificibus, & SS. Patribus collegit; hic vero ſub finem Seculi ſcripſit Volumen Decretorum, quibus poſt uſus eſt *Gratianus*,

CAP. IV.
De Medicis,

HÆc per tempora haud leviter Artem Medicam excoluere Sarraceni Aſiatici; inter eos enim floruerunt ad medium usque Seculi *Johannes*

(a) *Abubali Elhuſein, Ibnn Sina Elhamadani* ab Arabibus dictus, Philoſ. & Medicus ſummus. Vita â *Leone Afr.* refertur in *Hottingeri* Bibl. quadrip. L. 2 c. 3 p. 256 ſeqq adde *Hottingeri* Hiſt. Eccl, Sec. XI. p. 461 *Voſſium* de Philoſophia c. 14 *VVolf. Juſtum* in Chron. Med. Scripta *Joh. Ant. Van der Linden* refert. Vita etiam in *Pet. Caſtellani* Vitis Med. p. 136 (b) Vir illuſtris Senator CPtanus, Sapientiſſimus, Polyhiſtor incomparab. Polygraphus ſummus. Legantur *Leo Allatius* de Pſellis & eorum Scriptis, *Voſſius* de Hiſt. Gr. L. 2 c. 26 *Hankius* de Byz. Script. Part. 1 c. 26 *Cavius* ad An. 1050 *Caſ. Oudinus* prolixe à Diſſ. Tom. 2 An. 1060 *Joh. Alb. Fabricius* Bibl. Gr, Lib. 5 parti 1 addidit, *Allatii* Diatr. de *Pſellis*, & alia notabilia,

(a) Haſſum, Mon. Lobienſem, poſt Epiſcopum VVormat. Eremita demum Decretorum opus congeſſit. Vita ab incerto Autore Decreto præfigi ſolet. Lege *Trithem. Bellarm.* de Scr, Eccl. *Cavium* An. 996 *Caſ. Oudin.* Tom. 2 de Scr. Eccl. ad An. 1099 (b) *Iſo*

nes Serapion, (a) Autor *Practici* operis, non verò ille, qui de Simplicibus Medicamentis scripsit, etsi vulgo credatur unus idemque. *Haly,* (b) Filius *Rodobam,* Astronomus idem, & Commentator *Galeni; Haly* (c) *Abbas, Isaac Beimiram,* (d) & quem *P*rincipem vocant sequentia Secula *Aboali Ebenseni,* vel, ut vulgò loquuntur, *Avicenna.* Constantinopoli etiam floruit *Michael Psellus,* cujus ante in *P*hilosophicis meminimus, & qui ex *Psello* librum suum de ciborum facultatibus circa Annum MLXX. transscripsit, *Simeon Sethi.* (e) In Italiam quoque, adeoque in Occidentem hâc ætate Medicam artem transtulit â Sarracenis *Constantinus Afer,* (f) Monachus Casinensis, versis nonnullis Arabum & Græcorum scriptis Medicis in sermonem latinum, aliisqùe à se de novo conscriptis. Quo factum, ut illo tempore *Salerni,* quod oppidum adjacet Casinensi Monasterio, valde refloruerit Ars Medica.

CAP. V.
De Historicis.

HAbuit hæc quidem ætas nullum Oratorem aut *P*oëtam insignem; Historiographi tamen nonnulli cum in Occidentali, tnm in Orientali Imperio floruerunt. Et quidem Occidentis Historias seu potius Annales scripsit circa Annum MXLI, *Glaber Radulphus,* (a) Monachus, & decennio post

Lanfranci Discip. Ord. Bened. Vita illius â *Ioh. Bapt. Soucheto* operibus præmissa. Lege *Trithem.* & *Bellarmin.* de Scr. Eccl, *Vossium* de H. Lat. L. 2. c. 47 *Cavium* An. 1092. *Cas. Oudinum* Tom. 2 An. 1100.

(a) *Iohannes Serapionis* Fil. Arabs Mahomet. dubium an 2 diversi fuerint. Vide *VVolffg. Iustum* in Chron. Medicor. An. 1070. *Vossium* de Philosophia c. 14 *I. Ant. van der Linden* de Script. Med. *I. Freind* Hist. Medicinæ Part. 1 & 2 passim. (b) *Eben Rodam* vulgo Ægyptius. *VVolffg. Iustus* in Chronol. Med. Scripta *Ioh. Ant. van der Linden* refert. (c) Haly filius Abbas, *Galeni* Simia, Doctiss. Arabs. *VVolffg. Iustus* ad Sec. sequens refert, scripta *Lindenius* recenset. Vitam paucis *Petr. Castellanus* p. 145 (d) Medicus Iudæus ab Arabibus sæpe citatus, *Salomonis* Regis Arab. Filius adoptivus, ut *Ioh. Ant. van der Linden* ait. Lege & *VVolffg. Iustum* in Chron. Med. ad An. 1070 *Vossium* de Philosophia c. 14 (e) Magister & Medicus Antiochenus, quem plurimi Seculo seqv. tribuunt. Lege *VVolfg. Iustum* in Chron. Med. *I. A. Lindenium* de Scr. Med. *Leon. Allatium* de Simeonibus & eorum Scriptis. (f) Carthagin. Medicus & Philos. post 40 annorum iter Cœnobium Casinense ingressus, ingentes Librorum Thesauros attulit. Lege *Petr. Diaconum* de Viris illustr. Casin. cap. 23 *VVolfg. Iustum* in Chron. Med. *I. A. van der Linden* de Script. Med. *Conr. Gesnerum* in Biblioth *Cavium* An. 1072 Vitam etiam *Petrus Castellanus* habet p. 161 seq. *Cas. Oudinus* Tom. 2 de Scr. Eccl. ad An. 1060.

(a) C *Rodolphus* Mon. Ord. Ben. displicens Romanensibus, Papæ non plura, quam cœteris Epi-

post *Hermannus*, (b) â membrorum contracturâ dictus *Contractus*, Monachus Augiensis, sed illustri Comitum prosapiâ oriundus, cujus Historiam decennio post auxit ac produxit *Bertholdus Constantiensis*, (c) Eodem fere tempore, vel certè paulo post in Germaniâ scripsit Historiam *Lambertus Schaffnaburgensis*, (d) Monachus Hirschfeldensis, Vir supra Seculum prudens & facundus; & Monasteria Anglica descripsit *Ingulphus*, (e) Abbas Anglicus. Paulò post circa Annum LXXX. tres Chronicorum Libros conscripsit *Marianus Scotus*, (f) Monachus Fuldensis; & *Sigebertus*, (g) Monachus *Gemblacensis*, summus defensor Henrici IV. Cæsaris. Constantinopoli verò claruit circa annum MLXX. *Georgius Cedrenus*, (h) compendio historico notus, & *Johannes Curopalates*, (i) qui Historiam Orientis ab anno DCCCXI. ad annum usque MLXXX. descripsit. Vixit etiam sub Constantino Ducâ *Simeon Metaphrastes*, (k) & *Johannes Xiphilinus*, (l) Patriarcha Constantinopolitanus, cujus extat *Dionis Cassii* Historiarum Epitome,

P 2 SECV-

Episcopis tribuens Lib. 2 c. 4 Lege *Baronium* Annal. An. 996 num. 29 *Bellarminum* de Scr. Eccl. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 44 *Cavium* An. 1045 (b) *Herm. Comes à Veringen* Paralyticus, Mon. Ord. Bened. Augiensis, doctissimus sui temporis. *Ioh. Trithemius* de Script. *Henr. Pantaleon* Part. 2 de Viris illustr. Germ. *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 cap. 44 *Cavius* An. 1040 (c) Presbyter Constant. hostis *Henrici IV.* infensissimus. *Trithemius* *Bernoldum* dicit & multis laudat. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 47. *Cavius* An. 1066 (d) *Aschaffenburg.* Mon. Hirschfeld. peregrinatione Hierosol. celebris, de quo *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 47 *Cavius* An. 1077 (e) Secretarius *Guil. Rufi* Regis post iter Orientale Abbas Croylandensis. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 47 *Cavius* An. 1076 *Cas. Oudinus* T. 2 de Scr. Eccl. An. 1096 (f) Hybernus potius, *Bedæ* agnatus, Mon. Ord. Ben. in Germania, de quo *Joh. Baleus* de Scr. Brit. Cent. 14 c. 45 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 47 *Cavius* An. 1059 *Cas. Oudinus* Tom. 2 An. 1060 (g) Mon. Ord. Ben. Gemblaci in Brabant. *Gregor.* VII. & Successoribus contrarius, quo nomine vapulat. *Trithemio*, *Bellarmino* & aliis. Lege *Melch. Goldast.* in Diss. de Autoribus præmissa Apologiis pro *Henr. IV.* *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 48 *Cavium* An. 1101 *Oudinum* T. 2 An. 1100 (h) Monachus parum notus, compilator & plagiarius, de quo *Vossius* de H. Gr. L. 2 c. 26 *Hankius* de Byz. rer. Scr. Part. 1 c. 27 *Cavius* An. 1057 *J. A. Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 4 §. 40 *Leo Allatius* Diatr. de Georgiis in *Fabricii* Vol. X. Bibl. Græc. *Oudinus* T. 2 An. 1130 (i) *Joh. Scylizes Curopal.* Vir illustr. cujus partem priorem *Cedrenus* exscripsit. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 26 *Hankium* Part. 1 c. 27 de Byz. *Cavium* An. 1081 *Fabricium* Bibl. Gr. L. 5 c. 5 p. 386. seq. (k) Cum *Simeone Logotheta* confunditur. Metaphrastes jam Sec. X. init. floruit. Lege *Leon. Allat.* Diatr. de Simeonibus, ubi *Mich. Pselli* Encomium illius additur. *Mart. Hankius* de Byz. Script. Part. 1 c. 24 prolixe de eo agit. *Gu. Cavius* Seculi X. init. *Fabricius* B. Gr. L. 5 c. 5 p. 352 & 509 seqq. (l) *Joh. Xiphilinus* ipse dicit in *Augusto*, se Patriarchæ hujus nominis Fratris Filium fuisse. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 26 *Cavium* An. 1066 *Fabricium* B. Gr. L. 4 c. 10 p. 322

SECVLVM XII.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

HOc Seculo studium Theologicum multò quam ante aliquot seculis accuratius tradi cœptum est, paulisper & studiis philosophicis excitatis, & Patrum antiquorum monumentis passim in opulentissimis *monasteriis*, cumprimis tamen in *Schola Parisiensi*, revocatis iterum in lucem. Itaque anno MCXIX. vixit *Rupertus* (a) *Tuitiensis* Abbas, Vir doctus; & paulò post *Algerus* (b) Scholasticus *Leodiensis*, cujus imprimis celebratur opusculum *de Corpore & Sanguine Domini*. Circa annum MCXXX. floruerunt in Gallis: *S. Bernhardus*, (c) Abbas Claraevallensis, Vir melleæ planè Eloquentiæ, & doctrinæ cum subtilis, tùm sanctæ; *Petrus*, (d) Abbas *Cluniacensis*; *Hugo* (e) natione Saxo, Abbas S. Victoris, inde dictus *Hugo de S. Victore*; *Richardus*, (f) ejusdem Monasterii Monachus, itemque dictus *de S. Victore*. Circa annum MCXLV. floruit in Italiâ *Gratianus*, (g) Monachus S. Benedicti, Magister omnium Canonistarum, cujus est Decretum, quod dicitur: *Concordia discordantium Canonum*; adeoque fons omnis Juris Canonici opus, quod postea in omnibus Scholis prælegi meruit. In Galliâ verò vixit, natione

(a) Ord. Bened. Vir doctiss. ob negatam Transsubstant. vapulat *Baronio*, *Bellarmino* & aliis. Lege *Tritbem.* qui ei incredibilem Erudit. tribuit. *Sixtum Sen.* L. 4 multis etiam laudantem. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 49 *Cavium* An. 1111 (b) Mon. Ben. Cluniac. à *Tritbemio* falso ad Sec. XI. refertur. *Bellarmin.* ad An. 1130 *Cavius* An. 1130 *Oudin.* Tom. 2 An. 1130 (c) Burgundus, Decus Seculi præcipuum. Vita, præter illam *Alani Antisiodor.* extat 5 Libris fuse à diversis descripta. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Sixtum Sen.* Lib. 4 *Car. de Visch.* in Bibl. Cistert. *Cavium* An. 1115 & amplam Diss. *Cas. Oudini* Tom. 2 An. 1140 (d) *Petrus Mauritius*, Nob. Arvernus ex Milite Abb. Cluniac. Vita prolixe in Bibl. Cluniac. habetur. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Cavium* An. 1123 (e) *Hugo de S. Victore* dictus Abb. Paris. cujus Vitam accurate *Thom. Garzonus* operum editioni præmisit. *Tritbemius* alterum *Augustinum* vocat. Adde *Bellarminum*, *Henr. Pantal.* in Prosopogr. Tom. 2 *Sixtum Sen.* L. 4 *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 49 *Cavium* An. 1120 & integram Differt. *Cas. Oudini* Tom. 2 An. 1130 (f) Scotus Can. Reg. S. August. Paris. Mysticus, de quo *Tritbem.* & *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Sixtus Sen.* L. 4 *Joh. Baley* de Scr. Britann. Cent. 14 c. 48 *Vossius* l. 2 c. 53 de Hist. Lat. *Cavius* an. 1150 (g) Clusinas Thuscus, mon. Bononiensis. Opus *Gregor.* XIII. jussu an. 1580 correctum, quo spectant *Ant. Augustini* L. 2 de emendatione *Gratiani*. Lege *Guid. Panciroll.* de ICtis L. 3 c. 2 *Val. Forsterum* Hist. I. Civ. L. 3 c. 2 *Gerh. de Mastricht* in Hist. Iuris Eccles. num. 318, 319. *Cavium* an. 1131 *Cas. Oudinum* Diss. integra Tom. 2 anno 1140.

ne licet Italus, *Petrus Lombardus*, (h) Episcopus Parisiensis, qui compendium S. Theologiæ ex sententiis primorum Ecclesiæ Patrum colligens, *opus* conscripsit, quod dicitur *Sententiarum*, tantæ Autoritatis, ut & ipsum in Scholas Orientalis Ecclesiæ sequentibus Seculis fuerit receptum, ipseque *Magister Sententiarum* vulgò audiat. Paulo post hunc vixit *Petrus Comestor*, (i) Historiâ sacra conscriptâ nomen Magistri Historiæ Scholasticæ meritus. Anno MCLXXVII. vixerunt *Hugo Etherianus*, (k) Scriptor Libri de Processione Spiritûs S. contra Græcos; *Arnoldus* (l) *Carnotensis*, Abbas Bonæ vallis; *Johannes* (m) *Sarisberiensis*, natione Anglus, Vir præter Theologicam peritiam omnes insuper hominum mores doctus, ac denique *Petrus* (n) *Blesensis*, homo itidem variæ doctrinæ.

Floruit itidem hoc Seculo *Petrus Abelardus*, (o) Præceptor *Lombardi*, & *Gilbertus Porretanus*, (p) Episcopus Pictaviensis, Vir valde doctus, sed uterque hæreseos infamis. Non possum etiam non memorare ex Græcâ Ecclesiâ *Euthymium Zigabenum*, (q) *Panopliæ* doctissimum Scriptorem, qui vixit circa initium Seculi duodecimi.

CAP. II.
De Philosophis.

Hac tempestate *Scholæ Asiaticæ* videntur valdè defecisse, in otium & socordiam prolapsis Calipharum Regibus; at verò invaluerunt haud pa-

P 3 rum

(h) Novariens. Lombardus, de quo *Ioach. Alb. Florens.* & *I. Aventinus* durius judicant. Lege *Trithemium* & *Bellarminum*, *Sixtum Sen.* L. 4 *Cavium* An. 1141 *Oudinum* Differt. Tom. 2 An. 1140 (i) s. *Manducator*, quod nomen *Trithemius* explicat. Cancellar. Acad. Paris. Id Canon. Reg. S. August. Lege *Bellarm.* *Sixt.* Sen. L. 4 *Vossium* L. 2 c. 33 de H. Lat. *Cavium* An. 1170 *Oudin.* A. 1170 (k) Thuscus doctiss. sui Seculi à *Trithemio* dictus, adde *Bellarm.* *Cavium* A. 1175 (l) *Ernaldus* *Bernhardi* Discipulus Mon Ord. Cistert. de quo *Trithem.* & *Bellarm.* *Vossius* L. 2 c. 53 de H. Lat. *Car de Visch.* Bibl. Cistert. prolixe, *Cavius* An. 1162 (m) *Thoma* Arch. *Cantuar.* à Sacris, Vir doctiss. sui Seculi, Lege *Trithemium*, *Joh. Baleum* de Scr Brit. Cent. 3 init. *Vossium* de H. Lat. L 2 c. 52 *Cavium* Tom. utroque An. 1172 *Oudinum* Tom. 2 An. 1170 (n) In Anglia vivens, Procancellarius Regis, Vir doctiss. de quo *Trithem.* & *Bellarm.* *Vossius* L. 3 c. 7 de H. Lat. *Cavius* An. 1160 *Oudinus* An. 1180 *Pet. Busæus* Vitam accurat. operibus præmisit (o) Nobilis Armonicus prope Nannetes, Rector Scholæ Philosoph. Parisiis, amoribus *Heloisæ* notus. Scripsit ipse Epistolam de Hist. Calamitatum suar. Lege *Tritbem.* *Theoph. Spizelium* in Specim. Bibliothecæ universal. *Cavium* prolixe An. 1120 *Oudinum* Tom. 2 integra Differt an. 1130 (p) Rector Scholæ Paris. Id. Episc. Pictav. Theol. & Philos. subtilis, Lege de eo *Matth. Paris* ad An. 1119 *Trithemium*, *Cavium* An. 1 45 *Oudinum* An. 1 40 fuse. (q) Monachus, *AlexioCommeno* familiaris, de quo lege *Sixtum Sen.* L. 4 *Bellarmin*, de Scr. Eccl, *Cavium* Tomo utroque An. 1116.

rum in Africâ & Hiſpaniâ ſub patrocinio & auſpiciis familiæ regiæ *Almoravidarum*, quæ, etſi Marocci in Africa ſedem ſibi fixiſſet, imperio tamen omnem ſimul Africam & Hiſpaniam continebat. Nam per plerasque Africæ ac Hiſpaniæ urbes hoc Seculo â Mauris excitatæ ſunt illuſtres ac opulentiſſimæ *Academiæ*. (a) Facile autem videre licet, nihil non Philoſophicæ atque humanioris doctrinæ egregié illis in locis ſuiſſe excultum; librorum tamen pauci in latinum converſi ad nos pervenerunt. Ex illis tamen Scriptoribus unus præ multis eſſe poteſt, *Averrhoes*, (b) omnium Arabicorum Scriptorum Περιπατετικώτατος, quique omnia fere *Ariſtotelis* Scripta commentario luculento illuſtravit; ſequentibus hinc Seculis *Commentatoris* nomen adeptus. Vixit autem circa Annum MCLX. Cordubâ oriundus, Maroccanæ tamen Academiæ Profeſſor. Fuit huic Præceptor *Avempace*, (c) præclaræ itidem Doctrinæ Vir, ſed cujus Scripta rara extant. Vixit eodem tempore etiam *Algazel*, (d) Philoſophiæ & Theologiæ Mahumedanæ ſtudiis imprimis celebris. In Europâ etiam, & nominatim in *Pariſienſi Scholâ* quidam nonnihil ſubtilius philoſophari cœperunt. Fuerunt autem iidem, quos antea in Theologiâ laudavimus; præ reliquis verò excelluit *Gilbertus Porretanus*, Nontandum verò, omnes hosce adminiculo tantum Librorum *Boëtbii*, ac quorundam *Ariſtotelis* eſſe uſos, non verò literaturâ Arabia, ex quâ Seculo ſequenti philoſophari cœptum eſt.

CAP. III.

De Jure Conſultis.

HOc Seculo reſuſcitatun eſt in Italiâ *Jus Juſtinianeum*; ſcribit enim *Conradus*, Abbas *Vrſpergenſis VVernerum* ſeu *Irnerium*, (a) ICtum illum, qui

(a) *Georg. Elmacinus* L. 3 & *Gregor. Abulpharajus* Dynaſtia XI. quidem horum temporum Hiſtoriam habent, ſed Occidentalia paucis tangunt. Supplet defectum *J. H. Hottingerus* Hiſt. Eccleſ. Sec. XI. Sect. 2 p. 449, 453 ſeq. 460 ſeqq. Seculi XII. ſtudia Aſtronomica, Medica, Philoſophica, Magica exemplis demonſtrat Sec. XII. Sect. 1 p. 199 (b) *Mahomet Abulguail* proprio nomine, Cordubenſis, e ſtirpe illuſtri, *Ibn Raſchid* alias dictum *Hottingerus* Hiſt. Eccl. Sec. XII. Sect 1 p. 199 docet. Polyhiſtor ſummus, ut â *Joh. Leone* Afr. deſcribitur in *Hottingeri* Biblioth. quadrip. L. 2 c. 3 p. 271 ſeqq. it. in *Fabric.* Bibl. Gr. L. 6 c. 9 p. 282 ſeqq. adde *Voſſium* de Philoſophia cap. 14 it. de Philoſ. & Philoloſ. Sectis cap. 17 §. 19 Vita paucis datur â *Pet. Caſtellano* p. 140 (c) Arabs Hiſpanus parum notus, inter *Ariſtotelis* interpretes â *Conr. Geſnero* & aliis refertur. Opera dubia ſunt. (d) Adverſarius *Averrhois*, contra quem opus deſtructionum ſcripſit, contra quod *Auguſt. Niphus* Deſtructiones deſtructionum pro *Averrhoe* paravit.

(a) Germanus, Profeſſorum Iuris in Italia primus Romæ & Bononiæ docuit, de quo legendi *Conr.*

qui appellari ſolet *Lucerna Juris*, Libros Legum, qui dudum fuerant neglecti, rogatu Mathildæ Comitiſſe, renovaſſe; obiit autem illa anno MCXV. Viginti duobus annis poſt Lotharius Saxo Imperator *Volumen digeſtorum* Amalphi in Apuliâ inventum, donavit Piſanis, quibus poſtea illud eripuerunt Florentini. Sic data fuit occaſo, *Pandectarum Libros*, dudum ex mortalium manibus elapſos, evolvendi; namque ex illo volumine omnia Exemplaria *Pandectarum*, quæ paſſim habentur, ſunt transſcripta. Eodem tempore *Bononiæ* jus illud, in quod ſupra modum avidè involabant Itali, rerum novarum, ac dudum mortuæ Romanorum potentiæ cupidiſſimi, doceri publicè cœpit, unde urbs illa *Mater ſtudiorum* eſt nuncupata. Certè jam tum Cunrado Cæſare magna fuit Italorum gloriatio de Romano illo Jure. Friderico I. verò Imperatore Juris Profeſſione Bononiæ laudabantur *Pileus Modicenſis*, (b) *Johannes Baſianus* (c) Cremonenſis, *Bagarottus*, (d) Autor Cavillationum, ac *Bulgarus Piſanus*. (e) Sub finem hujus Seculi vixit *Azo Bononienſis*. (f) Anno MCXCVI. *Montepeſſuli* in Galliâ excitata eſt *Academia*, & ſic trans Alpes etiam propagatum eſt Juris ſtudium; Doctore cum primis *Placentino*, (g) natione Italo. In Hiſpaniam tamen & Germaniam non penetravit; quinimo hujus Seculi fine *Juris Saxonici* & *Suevici* volumina illa, quæ vulgo *Specula* (h) audiunt, item *Jus feudale* (i) *Saxonicum* & *Magdeburgicum* fuere conſcripta, quibus aliquot poſt Seculis Germania uſa eſt. Eodem tempore & *Jus Canonicum*, quod dicitur, accuratius tradi

---

Conr. à Lichtenau Abb. *Urſperg.* in *Lothario*, *Trithemius* de Scr. Eccl. *Ioh. Fichardus* in Vitis ICtor. *Guid. Pancirollus* L. 2 c. 13 in ICtis *Val. Forſterus* Hiſt. Iur. Civ. L. 3 c. 6 *Conringius* de Orig. Iuris Germ. cap. 21 Addatur Oratio *Sebaldi Munſteri* de *Irnerio* & *Bartholo* inter Melanchthonianas Tom. 2 p. 409 Lege & *Sam. Stryckii* Præcognita Iuris univerſi præmiſſa Annotat. in Inſtitut. cap. 3 §. 4 & 5 (b) *Pileus* ſ. *Pyley*, Brocardicorum Inventor, de quo *Pancirollus* de ICtis L. 2 c. 21 De his omnibus agit *Joh. Ant. Bumaldus* ſ. *Ovidius Montalbanus* in Bibliotb. Bononienſi Bonon. 1641. (c) *Azonis* & *Accurſii* Præceptor. *Val. Forſterus* Hiſt. I. Cod. L. 3 c. 9. (d) *Pileus* Bagarottus; cujus Summa, *opus Cavillationum* dicitur. *Forſterus* L. 3 c. 8 extr. (e) *Bulgarinus de Bulgaris* ubi aliis dictus, de quo *Pancirollus* L. 2 c. 15 *Forſterus* L. 3 c 10 (f) *Dominicus* Azo, Mens Legum & Vas Electionis à *Baldo* dictus, in Italia & Gallia docens, interdum 10000 Auditorum habuit. In Epithaphio Bononiæ *Numen ICtorum* dicitur. Lege *Panciroll.* L. 2 c. 25 *Forſterum* L. 3 c. 11 *Bumaldum* p. 27 *A. I. Boiſſardum* Icon. Part. 1 num 2 (g) Primus Iuris ſtudium trans Alpes tulit. *Pancirollus* L. 2 c. 20 *Forſterus* L. 3 c. 8 (h) Speculum Saxonicum ad *Caroli* M. tempora a quibusd. refertur, quod ſolide refutat *Alb. Kranz.* Saxon. L. 2 c. 21 Interpres German. *Erko à Repkau* legendus in præfat. rythmica. (i) *Specul.* Saxon. *Ius Feudale*, *Friderico II* in Præf. adſcriptum, & *Ius Magdeburgicum Chriſtoph. Zobelius* emendavit, notisque inſtruxit.

tradi cœpit, confecto per *Gratianum* (k) Anno MCLI. Decreto, quod postea in Scholas receptum est. Græca quoque Ecclesia habuit hoc Seculo sub initium *Johannem Zonaram*, (l) & inde *Theodorum Balsamonem*, (m) circa Annum MCXC. Commentatorem *Nomocanonis Photii*, adeoque inter Canonici Juris apud Græcos Doctores præstantissimum.

CAP. IV.
De Medicis.

HOc Seculo doctissimi aliquot Medici Sarraceni floruerunt; ut initio Seculi usque ad medium *Abumaron Avenzoar*, (a) & *Jacobus Alchindus*. (b) Circa Annum LX. *Averroës* scripsit suum *Colligeth* jussu Regis sui potentissimi Jacobi Mansaris, & R. *Moses Maimonides* (c) Cordubensis collegit Aphorismos ex operibus Galeni. Vixit declinante Seculo *Serapion*, (d) Autor Libri de Simplicibus, & *Johannes Mesve* (e) Damascenus. Constantinopoli claruit ævo Emanuelis Comneni Imperatoris *Theophilus* (f) *Protospatarius*. In Italiâ magnæ Existimationis fuerunt *Medici Salernitani*, adeò, ut Fridericus Barbarossa Legem tulerit, ne quis Medicinam faceret, nisi probatus in collegio Salernitano. Videntur autem eo tempore, aut paulò post Salerni floruisse *Johannes Platearius*, (g) *Saladinus de Esculo*, (h) *Beneve-*

(k) De hoc cap. antec. 11 lit. g. (l) *Joh. Zonaras* ex magno Drungario Biglæ & Proto-Secretario Monachus, Historicus notus, ICtis annumeratus ob Comment. in Canones Apostol. & Conciliorum. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 27 *Cavium* An. 1118 *Fabric.* L. 5 c. 4 §. 40 *Cas. Oudin.* Tom. 2 anno 1110 fuse. (m) Diaconus, Nomophylax & *Chartophylax* CPt. Vir doctiss. Latinorum hostis. Lege de eo *Cavium* anno 1180 *Cas. Oudin.* de Scr. Eccl. Tom. 2 anno 1180.

(a) *Ibnn Zohar* à *Joh. Leone* dictus in Hottingeri Bibl. quadrip. L. 2 c. 3 p. 269 *Averrois* Præceptor, in Sicilia & Marocco Medicum agens, Vita ap. *Petr. Castellanum* habetur p. 141 (b) ab *Hier. Cardano* inter 12 subtilia Orbis ingenia relatus Lib. 6 de Subtil. Lege *Vossium* de Scient. Math. c. 16 §. 5 (c) Philosophus, Medicus, Astrologus magnus, *Rambam* abbreviate à Iudæis dictus. Vitam illius *Joh. Buxtorfius* prolixe tradit in Præfat. ad More Nevochim. it. *Joh. Leo Afr.* ap. *Hottinger.* in Bibl. quadr. L. 2 c. 3 p. 288 adde *Vossium* de Philosophia c. 14 (d) Vide supra Sec. XI. c. 4 init. dicta. (e) Antiquior *Mesue* supra citatus Sec. XI. c. 4 *Damascenus* hic è Regiâ stirpe à *VVolfg. Justo* in Chron. Med. ad An. 1163 refertur. Scripta *Joh. Ant. van der Linden* recenset. (f) Princeps Armigerorum & Medicus in aula *Man. Comneni.* Lege de illo *VVolfg. Justum* in Chron. Medic. *Fabricium* Bibl. Gr. Lib. 6 c. 9 p. 434 qui integros *Theophili* hujus Libros 5 de fabrica Corp. humani Gr. & Lat. inseruit Bibl. Gr. Volumini XII. in fine. Scripta recenset *Job. Ant. van der Linden.* (g) Ab aliis anno 1300 vixisse dicitur, aliis recentior. vide *VVolfg. Justum* Chron. Med. & scripta per *Joh. Ant. van der Linden* recensita. (h) Physicus Principis Tarentini *VVolfg. Justus* Chronol. Medic. *J. Ant. Lindenius* Scripta refert.

Benevenutus Grapheus (i) *de Hierusalem, Nicolaus Calaber,* (k) *Præpositus Alexandrinus*; qui tamen, cum neque Græcorum neque *Arabum* scripta inspicere potuerint, non possunt cum Sarracenis in comparationem venire. *Ægidius* (l) quoque *Cordubensis*, qui *Medica* quædam versibus conscripsit, hoc tempore Archiatrum Philippi Augusti Galliarum Regis egit.

CAP. V.
De Historicis.

SEculum hoc habuit nonnullos, ut tunc tempora ferebant, haud ignobiles Historicos. Namque initio vixit *Johannes Zonaras*, (a) Monachus & Historicus Græcus. Circa annum MCXXX. Anglicanam Historiam scripserunt *Gvilielmus* (b) *Malmesburiensis* & *Henricus Huntingtonensis.* (c) Circa annum MCXL. res Germanicas prosecutus est *Otto*, (d) *Frisingensis* Episcopus, Vir nobilitate, & doctrinâ insignis, quemque primum dixeris Germanorum nonnihil Philosophiæ calluisse. Ejus Libros de rebus gestis Friderici I. postea continuavit *Radevicus*, (e) Canonicus *Frisingensis*. Eodem tempore Chronicon Slavorum scripsit *Helmoldus*, (f) Canonicus Buzoviensis, homo de Gentibus transalpinis, ut quæ tum temporis Christianismo fuerunt imbutæ, optimè meritus; item *Godofredus Viterbiensis*, (g) scripsit Chronicon

(i) *Benevenutus* ex solo libello de Oculorum affectibus notus. (k) *Nicol Myrepsus* f. Alexandrinus alias dictus, de quo fuse agit *Joh. Alb. Fabricius* Bibl. Gr L. 6 cap. 9 §. 3 Opera sub nomine Nicol. Alex & Myrepsi recensentur à *Joh. Ant. van der Linden* de Scr. Med. (l) Græcus Mon. Ord. Bened. descriptus à *J. Alb. Fabricio* Bibl. Gr. L. 6 c. 9 p. 34, 35 Opera refert *Ioh. Ant. van der Linden.*

(a) De hoc actum Sec. hujus cap. 3. (b) *Guil. Sommerset*, Mon. Ord. Ben. Bibliothecarius Cœnobii Malmesbur. optimus Historicorum Angl. de quo *Joh. Baleus* de Script. Brit. Cent. 2 c. 73 *Vossius* de H. Lat L. 2 c. 51 *Cavius* Tom. utroque An. 1130 *Cas. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 2 An 1130 fuse. (c) Archidiac. Huntington. de quo *Joh. Baleus* de Script. Brit. Cent. 2 cap. 82 *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 5 *Cavius* An. 1150. *Oudinus* Tom. 2 An. 1150 (d) *Leopoldi IV.* March. Austriæ fil. *Conradi III.* Imp. frater uterinus, & Comes in Orientem, Cancellarius Imperii. Vir magnus, de quo *Radevicus* Frif. L. 2 c. 11 de gestis *Frid. Barb. Trithemius* de Scr. Eccl. *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 53 *Car. de Visch* in Bibl. Cistert. *Cavius* An. 1144 (e) Canon. Frisinus, de quo *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 53 (f) Lubecensis Canonicus, Presbyter Buzov. de quo *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 53 *Cavius* An. 1165 *Cas. Oudinus* Tom. 2 An. 1160 adde *Joh. Molleri* Diatrib. Hist. Crit. de Helmoldo & ejus Chron. Slav. (g) Sacellanus & Notarius *Conradi III. Frider.* Barb. & *Henrici VI.* 40 Annorum itinere clarus. Lege *Joh. Trithem.* de Scr. Eccl. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 54 *Cavium* An. 1170 *Oudin.* Tom. 2 An. 1180.

con universale, cui ineptum fecit titulum, *Pantheon*. Anno MCLXXIII. *Benjamin Tudelensis* (h) Itinerarium suum composuit. Circa annum MCLXXX. historiarum belli Sacri exaravit *Gvilielmus*, (i) Archiepiscopus *Tyriensis*; sub finem denique Seculi *Gvilielmus* (k) *Neubrigensis*, & *Rogerius de Hoveden* (l) Historiam Anglicanam tradidere. Temporibus quoque Friderici Imperatoris vixit *Güntherus*, (m) *Ligurini* Autor, qui res gestas Friderici Imperatoris carmine cecinit, longé felicius, quam illa tempestate fuit solitum; Historicis tamen potius annumerandus, quam Poëtis.

SECVLVM XIII.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

HOc Seculo maxime floruit *Scholastica Theologia*, quæ Philosophiæ *Aristotelicæ* subtilitates ad res fidei accuratius exponendas solet adhibere, Eloquentiæ, Linguarum, Antiquitatisque negligentior. Namque in emolumentum fatiscentis præ torpore ac desidiâ Canonicorum, Monachorumque Benedictinorum, Ecclesiasticæ Eruditionis, ordinibus institutis mendicantium Monachorum, Autoribus præcipue *S. Francisco*, & *S. Dominico*, cum *Aristotelis* aliorumque Philosophica Scripta eodem tempore translata essent ex Arabico in latinum, tanto ardore in ea involarunt horum Ordinum Sodales, ut in penetralia Philosophiæ penetrarint. Id maximè contigit post annum XL. hujus Sec. cujus initia *Innocentius* (a) III. Papa, & *Jacobus à Vitriaco* (b) exornarunt. Circa hoc tempus *Gvilielmi* duo Episcopi, alter *Pari-*

(h) R. *Benjamin* Fil. *Iona* Tudelensis per 3 Orbis partes vagatus omnia notavit, nugator fabulosus, de quo R *David Ganz* in Zemach David Millen. 5 num 933 *Cas. Oudinus* T. 2 An. 1170 (i) *VVillermus* vulgo, *Balduini* Reg. Præceptor, post Cancellarius: Legatur *Iac. Bongarsius* in Præfat. ad Gesta Dei per Francos. *Vossius* L. 2 c. 53 de H. Lat. *Cavius* An. 1174 (k) *Guil. Lisle* s. parvus, Can. Reg. S August. Scriptor purus & prudens. *Vossius* L. 2 c. 56 de H. Lat. *Cavius* An. 1195 (l) Aulicus, post Theol. Prof. Oxon. *Beda* continuator. *Baleus* Cent. 3 cap 55 *Vossius* L. 2 c. 56 de Hist. Lat. *Cavius* An. 1198 (m) Poeta, alius forsan à Monacho Cistert. qui Hist. captæ à Latinis CPlis scripsit. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 53 *Cavium* An. 1210 *Cas. Oudin.* Tom. 2 An. 1190.

(c) *Lotharius* Comes *Signinus* Campanus, Vir doctus & ambitiosus, de quo multa *Matth. Paris*, præcipue An. 1213. Vita à coævo scripta per *Steph. Baluzium* cum Epistolis *Innocentii* edita. De nomine mire ludit *Galfr. de Vinesauf.* in Præf. Poetriæ novellæ, quæ MSCr. in *Cod. Rhedigeriano* habetur. Præter Scriptores de Vitis Pont. legatur *Lud. Iac. de S. Carolo* in Bibl. Pontif. Lib. 1 *Gu. Cavius* An. 1198 *Oudinus* An. 1200 (b) Episc. Ptolemaidis s. Acconensis, redux Cardinalis, Zelo contra Albigenses plenus. Lege *Trithem*,

Parisiensis, (c) alter *Antisiodorensis*, (d) & *Alexander de Ales*, (e) natione Anglus, ordinis S. Francisci, in Galliis, jam subtiliter, & Scholastico more varios libros conscripserunt. Quo tempore *Hugo de S.* (f) *Caro* Cardinalis in universam Scripturam notas fecit, & opus Concordantiarum, quod dicitur, constituit. Circa annum L. jam in admiratione erat *Albertus* (g) natione Svevus, Ord. Dominicani, ob singularem Sapientiam *Magni* cognomen meritus, etsi diu post supervixerit; homo longævus. *Vincentius* quoque *Belluacensis*, (h) Ord. Prædicatorum, sua Specula conscripsit. *Alberti* & *Alexandri Alensis* Auditor fuit *S. Thomas Aquinas*, (i) omnium Scholasticorum accuratissimus, vulgo dictus *Doctor Angelicus*, Ord. Prædicatorum, ejusque Amicus *S. Bonaventura*, (k) Ord. Minorum *Doctor Seraphicus* cognominatus. Eisdem coævi fuerunt *Thomas* (l) *Cantipratensis*, *Petrus* (m) *Taranta-*

them. Jac. Bongars. in Præf. ad Gesta Dei per Franc. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 57 *Lud. Dovium Dattich.* Hist. Cardinal. Tom. 1 *Cavium* An. 1220 *Cas. Oudin.* Tom. 3 An. 1220 fuse. Vita ab *And. Hoja* composita præmissa est editioni Duac. in 8 (c) *Guil.* Arvernus, Episc. Paris. Theologus Philos. Mathemat. de quo *Trithem. & Bellarm.* de Scr. Eccl. *Sixtus Sen.* L. 4 *Cavius* An. 1228 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1230 fuse. (d) *Guil. de Saligniaco* ex Episc. Antisiodor. Parisiensis. *Trithem. Bellarminus*, qui eum taxat ob justitiam fidei magis, quam Charitatis probatam. Adde *Cavium* An. 1206 *Oudin.* Tom. 2 An 1200. (e) s. Hales, Glocestr. Doctor Paris. irrefragabilis dictus. Lege *Trithem.* & *Bellarm.* de Scr. Eccl. *I. Baleum* de Scr. Brit. Cent. 3 c. 91 *Sixt. Sen.* L. 4 *Luc. VVadding.* de Scr. Ord. Min. *Cavium* An. 1230 *Oudin.* Tom. 3 An. 1230 fuse. (f) *Barchinon.* dictus â valle Pedemont Ord. Domin. de quo *Trithem. Bellarm. Sixt. Sen. Dattichius* Hist. Cardin. *Ambr. de Altamura* in Bibl. Prædicat. *Cavius* An. 1244 (g) *Alb. de Bolstat* Svevus, Ord. Domin. Episc. Ratisb. Doctor Colon. à *Joh. de Beka* & *Trithemio* pro mago habitus. Lege *Paul. Iovium* in Elog. *Boissard.* Icon. Part. 1 num. 4 & Part. 3 init. *Pet. Bertium* Com. rer. Germ. L. 3 in Lavinga, *Ambr. de Altamura* in Bibl. Præd. *Cavium* An. 1260 (h) *Vincent.* Ord. Domin. diligentiss. compilator, de quo *Trithemius Vossius* L. 2 c. 59 *Altamura. Cavius* An. 1244 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1250 fuse. (i) Comes de *Aquino* Aprutius, Ord. Domin. Parisiis, Bonon. Romæ, Neapoli docuit, *Doctor Angelicus.* Vita ab *Andr. Mauroceno* descripta. Lege *Sixtum Sen. Paul. Iovium* in Elog. *Cavium* An. 1255 *Oudinum* Diss. ampliss. Tom. 3 An. 1250 (k) *Ioh. Fidanza* Tuscus, Ord. Min. Doctor Paris. celeberrimus, de quo *Bellarminus* de Scr. Eccl. *Sixtus Sen.* L. 4 *Luc. VVaddingus* multis in Annal. Minor. *Cavius* An. 1255 *Oudinus* fuse integra Diss. T. 3 An. 1250 (l) Canonicus Cantiprat. Ord. Dominic. Lovanii docens. Vita libro de Apibus præmissa. Lege *Trithem.* & *Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Ambr. de Altamura.* *Cavium* An. 1255 *Val. Andr. Dessel* in Bibl. Belgica. (m) *Petr. de Tarantasia* Ord. Domin. Doctor Paris. Archiep. Lugdun. Cardinalis, Id. Papa, *Innocentius V.* dictus. Lege Pontif. Vitas; in specie *Lud. Iac. de S. Carolo* in Bibl. Pontif. *Ambr. de Altamura* in Bibl. Prædicat. *Cavium* An. 1276. *Cas. Oudinum* Tom. 3 An. 1270.

tasiensis, & *Vlricus* (n) *Argentinensis*, Omnes Monachi Ordines Prædicatorum, duo etiam postremi Commentatores *Magistri Sententiarum*. Circa Annum LXXX. vixit *Rupertus* (o) *de Russiâ*, Ord. Minorum; & Discipulorum Thomæ doctissimus, *Ægidius Romanus*, (p) Ord. S. Augustini; *Richardus* etiam *de Media Villa*, (q) Ord. S. Francisci; & *Doctor Sublimis*, *Henricus Gandavensis*, (r) Archidiaconus Tornacensis; & *Johannes* (s) *Parisiensis* Ord. Minorum. Sub finem denique Seculi vixit *Iohannes* (t) *Duns Scotus*, Ord. Minorum, & ob disputandi acumen *Doctor Subtilis* nuncupatus.

CAP. II.

De Philosophis.

POst Seculum XII, Sarracenicæ, & Græcæ Philosophiæ Scriptores aut penitus ignorantur, aut sunt indigni, qui commemorentur, in tantâ copiâ eorum, qui latinis literis Philosophiam excoluerunt. Excitata autem sunt in Occidentalis Ecclesiæ orbe studia philosophica liberalitate imprimis *Friderici* II. (a) Imperatoris & *Alphonsi* Regis Hispaniæ (b) quippe quorum sumtibus *Ari-*

(n) *Udalricus de Argentina* Ord. Domin. Doctor Paris. *Tritbem.* & *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Ambros. de Altamura.* *Cavius* An. 1280 (o) f. *de Rusia* Ord. Minor. de quo *Tritbem.* & *Bellarmin.* *Luc. VVaddingus* in Annal. Ord. Min. (p) *Ægid. Columna* ex illustri Familia, Eremita S. Augustini, Archiep. Biturid. Cardinalem fuisse asserit *Lud. Dom. Dattichius* Tom. 1 Hist. Card. De eo *Bellarminus*, *Sixtus Sen.* L. 4 *Abr.* *Bzovius* in Contin. *Baronii* An. 1316 n. 16 *Ios. Pamphilus* in Chron. Erem. S. Aug. *Cavius* An. 1296 (q) *Rich. Midleton* Anglus Oxonii & Paris. docens, Doctor solidus & copiosus etiam fundatiss. dictus. *Tritbem.* & *Bellarmin.* *Sixtus Sen.* L. 4 *Joh.* *Baleus* de Scr. Brit. Cent. 4 c. 77 *Luc. VVaddingus* Annal. Minor. *Cavius* An. 1290 (r) *Henr. Goethals Bonicollius Mudanus*, dictus *Doctor Solennis* alias. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin.* *Aub. Miraum* Elog. Belg. Classe 3 init. *Val. Andream Desselium* Bibl. Belg. *Franc. Swertium* in Athen Belg. *Vossium* de H. Lat. L. 6 c. 6 *Cavium* An. 1280 (s) De Parisiis Ord. Domin. *Philippi Pulchri* contra *Bonifat. VIII.* defensor, de quo *Tritbem.* & *Bellarminus*, *Ambr. de Altamura*, *Cavius* An. 1290 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1290 ubi integra Diss. (t) Scotus aliis Anglus, *VVaddingo* Hybernus, Ord. Min. Oxonii & Paris. summo applausu docuit, adeo ut Oxonii Scholarium 30000 adessent. Coloniæ bis mortuus. Thomæ Adversarius. Lege *Paul Iovium* in Elog. *Tritbem.* *Sixtum Sen.* *Balеum* Cent. 14 c. 53 *Luc. VVaddingum* Annal. Minor. *Henr. VVarthon.* Addit. ad *Cavium* Seculi XIV. init.

(a) *Frider.* II. Princeps πολυγλώττατος dictus Germ. Gall. Ital. Lat. Græce, Saracenicè loquebatur. De studio ad libros ex Arabico vertendos lege *Joh. Aventinum* Lib. 7 *Pand. Collenutium* Hist. Neap. Lib. 4 *Ioh. Cuspin* in vita. Ab hoc variæ Academiæ erectæ. De *Patavina* *Ant. Riccobonus* & *Phil. Jac. Tomasinus*, de *Neapolitana* *Pandulph Collenutius* Lib 4 *De Viennensi* *VVolf. Lazius* Chron. Vienn. L. 2 c. 7 & *Georg. Ederus* in Catal. Rector. Vienn. legendi. (b) *Alphons. X.* Sapiens, in Astronomiam immensos sumtus faciens, de quo *Mich. Ritius*, *Ioh. Vasaus*, *Ioh. Mariana* &c. leguntur.

Aristotelis Scripta, multorumque Arabum & Græcorum in latinum Sermonem sunt conversa. Hactenus scilicet Scholæ latinæ paucis tantum *Aristotelis* libris erant usæ, quas olim verterat *Severinus Boëthius.* Nunc verò *Aristoteles* penè integer ex Arabico in latinum est mutatus. Accessit circa annum LX. nova versio *Aristotelis* de Græco, *Thomæ Cantipratensis* cura. Etsi verò multi Philosophica Scripta ediderunt hàc tempestate, non est tamen fortassis, cur eos hic seorsim enumeremus, quippe cum iidem etiam Theologicis Scriptis inclaruerint, adeoque jam sint laudati. *Præ* reliquis tamen inter illos Scholasticos inclaruerunt, *Albertus M*, *S. Thomas Aquinas*, *Ægidius Romanus*, *Henricus Gandavensis*, & *Joh. Duns Scotus*, ut qui & *Aristotelis* Scripta Commentariis illustraverint. *Præter* hos verò Philosophos irrepsit hàc tempestate etiam turba *Astrologorum & Magorum*, ejus farinæ Libris una cum aliis de Arabico in latinum conversis. Sed nolo illorum nominibus conspurcare chartam, maximè cum intersit, eos planè ignorari. Veram tamen *Astronomiam*, quæ motus cœlestes indagat, valde juvit hoc ævo *Alphonsus* Hispaniæ Rex, editis *Tabulis motuum cælestium*, quæ ab ipso *Alphonsinæ* dicuntur.

CAP. III.
De Jure Consultis.

INitium Seculi XIII. habuit celebrem illum Juris Civilis Glossatorem *Accursium*, (a) *Azonis* Discipulum. Hunc secutus est in Juris Professione Bononiæ *Jacobus Balduini* (b) qui Collegam *Johannem de Blanasco* (c) habuit. *Balduini* Discipulus fuit *Odofredus*, (d) circa annum LX. quo tempore vixerunt etiam *Johannes* (e) *de DEO*, & *Jacobus de Bello viso*, (f) Sed imprimis tamen claruit *Gvilielmus Durantes*, (g) à Speculo Juris conscripto

 Specu-

(a) Florentinus, Bononiæ docuit de quo *Marc. Mantua* de Vir illustr. *Joh. Fichardus* in ICtis, *Guid. Pancirollus* de ICtis L. 2 c. 29 *Val. Forsterus* Hist. I.C. L 3 c.12 (b) s. de *S. Barbatiano* Successor *Accursi*, de quo *Trithemius*, *Pancirollus* L. 2 c. 37 *Forsterus* L. 3 c. 12 (c) *Joh. de Blanasco* Burgundus Doctor Bonon. quem *Joh Trithemius*, *Joh. Fichardus* *Pancirollus* L. 2 c. 38 *Val. Forsterus* L. 3 c 12 describunt. (d) *Othofredus de Othofredis* Bononiæ docuit, cujus Epitaph. *Joh. Fichardus* in Vit. ICtorum adducit. Lege *Trithem.* *Panciroll.* L. 2 c. 35 *Forsterum Fichardi* pro more exscriptorem L. 3 c. 15 (e) Hispanus Canon. & Prof. Bonon. de quo *Trithemius*, *Panciroll.* L. 2 c. 30 *Forsterus* L. 3 c. 18 *Calvius* ad An. 1247 (f) s. de *Belviso*, Feudorum Interpres. Lege *Trithem. Joh. Fichard. Val. Forster.* L. 3. c. 18 (g) Narbonensis. Doctor bonon. Episc. Mimatensis, Legatus sæpe, Arte & Marte celebris Vitam *Sim. Majolus* scripsit, Lege *Trithemium*, *Fichar-*

Speculator dictus, alias & *Pater Practicæ* nuncupatus. Sub finem denique Seculi vixit *Dinus Mugellanus*; (h) qui omnes docuerunt Bononiæ; etsi Autoritate Friederici II. Cæsaris, Patavii & Neapoli, nec non Philippi Pulchri Regis Galliæ, etiam Aureliæ Jus doceri cœpit. Hoc Seculo quoque *Ius Pontificium*, seu *Canonicum* in Scholas introductum est. Nam initio Seculi *Gregorius* IX. Pontifex Decretales Epistolas in V. Libros fecit conscribi, operâ *S. Raimundi de Penna forti*, (k) Illud Jus Pontificium glossis explicavit *Innocentius* IV. (l) Pontifex. Easdem Decretales brevi Commentario illustrâvit *Bernhardus Compostellanus*, (m) ac grandiori volumine exposuit circa annum L. *Hostiensis Cardinalis*. (n) Vixit etiam hâc tempestate *Johannes Zemeca*, sive *Teutonicus*, (o) Halberstadiensis Canonicus, qui primus omnium *Decretum Gratiani* Glossis exposuit. Sub finem denique Seculi *Bonifacius* VIII. Papa per *Dinum Mugellanum* fecit conscribi *Sextum Librum Decretalium*, quem tamen Regnum Galliæ nunquàm hactenus voluit recipere.

CAP. IV.

De Medicis.

QUod Fatum *Philosophiæ*, idem fere etiam *Artis Medicæ* fuit. Circa annum enim XXX. & paulo post in latinum Sermonem conversis Scriptis *Arabum* præstantissimorum, *Avicennæ* inquam, *Averrhois*, *Serapionis*, *Rhasis*, *Johann Mesve*, & *Avenzoaris*, aliorumque ita statim excoli cœpit *Ars Medica* latinis literis ut posthac nemo Sarracenicos Scriptores desideraverit. Versa quoque tunc temporis sunt, etsi admodum barbarè, ex Græco in latinum nonnulla

Fichardum, qui vix 30 Annum egressum absque probabilitate dicit. *Panciroll.* L. 3 c. 14. *Forsterum* L. 3 c. 18 *Cavium* An. 1286 *Cas. Oudinum* Tom. 3 de Scr. Eccl. An. 1310 (h) *Rossanius* cognomine, Doctor Bonon. Romam vocatus spe inani Cardinalit. dignitatis. De eo *Trithemius*, *Fichardus*, *Pancirollus* L. 2 c. 45 *Forsterus* L. 3 cap. 21 *Henr. VVarthon* Addit. ad *Cavium* An. 1301 (i) *Hugolinus Com. Signinus*, prius Hostis *Frider. II.* de quo multa *Matth. Paris* Præter vitas Pont. lege *Cavium* An. 1227 (k) Canon. & Archidiac. Barcinensis, Dominicanor. Generalis. Lege *Trithem. Andr. Schottum* B Hisp. Tom. 2 Class. 1 *Ambr. de Altamura*, *Cavium* An. 1228 (l) *Linibald. Com. de Flisco*, Papa, ex Amico *Frider. II.* hostis infensissimus, Vitam Thom. Diplovatacius CPtanus scripsit. Legatur *Lud. Iac. de S. Carolo* in Bibl. Pontif. *Fichardus*, *Pancirollus* L. 3 c. 5. *Forsterus* L 3 c. 14 *Cavius* An. 1243 *Cas. Oudinus* fuse Tom 3 An. 1230 (m) Presbyter Compostellanus, quem *Trithemius*, *Andr. Schottus* Tom. 2 Classe 1 *Val. Forsterus* L. 3 c. 16 describunt. (n) *Henr. de Segusio* Archiep. Ebrodunensis, Cardinalis, Fons & Splendor Iuris dictus. *Trithem. Fichardus*, *Forsterus* L. 3 c. 17 *Lud. Dan. Dallichius* H. Cardinal. *Cavius* An. 1262 (o) s. *Semeca* Azonis Discipulus, ICtus consummatus, *Clementi IV.* é Germania pecuniam colligenti se opponens inde excommunicatus. Lege *Alb. Kranz* Saxon. L. 8 c. 27 *Panciroll.* L. 3 c. 6 *Melch. Adami* in Vitis Germ. ICtor. initio, *Cavium* An. 1250.

nulla *Hippocratis* & *Galeni*, quæ hactenus latinus Orbis non viderat. Antequam verò hæc felicitas evenit, nonnulli insigne *Artis Medicæ* nomen deportarunt Ita circa initium hujus Seculi vixit *Johannes* (a) *de Mediolano*, Autor *Scholæ*, quæ dicitur, *Salernitanæ*. Duo item Chirurgi, *Rogerius*, (b) & *Rulandus Parmensis*. Non multo post *Gvilielmus de Saliceto* (c) *Practicam* scripsit, quæ ab Autore hodieque *Gvilhelmica* nuncupatur. Sed longè magis efflorescere ars cœpit, post versos Libros *Arabum*; quâ in re imprimis operam collocavit, *Gerhardus* (d) *Cremonensis* & *Simon* (e) *Januensis*, qui & ipsi præclaros libros Medicos conscripserunt. Inter eos verò, qui primum usi sunt literis Arabicis, commemorandi veniunt duo Chirurgi, *Bruno* (f) *Longobergensis*, pater *Dini*, & *Lanfrancus* (g) *Mediolanensis*; duo item Practicæ Scriptores satis celebres, *S. Petrus Hispanus*, (h) postea Papa *Joh.* XXI. dictus, & *Gilbertus Anglicus*. (i) Cæterum circa an. LXXX. omnium longè superavit *Thaddæus de Florentia*, (k) utpote qui omnium primus inter latinos subtilioris Philosophiæ notitiam cum Artis Medicæ cognitione conjunxit, & præterea Medicinam felicissimè, & cum incredibili lucro fecit. Claruit eodem tempore Philosophiæ Medicinæque peritiâ *Turrisanus de Turrisanis*, (l) qui vul-

(a) Parum notus, præter Scholam Salernitanam, in Gratiam *Roberti* Norm. Regis Angliæ designati ex oriente reducis, & Salernum venientis scriptâm, de tuenda Sanitate. Lege *Vinc. Placcium* de Anonymis cap. 4 §. 144 *Ol. Borrichium* de Poet. Lat. Diss. 2 §. 77 adde *I. Ant. van der Linden* de Scr. Med. (b) *Rogerius* & *Rolandus* parum noti præter libellos Chirurgicos, qui citantur ab *Israele Spachio* in Nomenclat. Scriptorum Medicorum, & *Joh. Anton van der Linden* (c) *Guil. de Saliceto* Placentinus obscurus, illius tamen Chirurgia & Summa Curationum â *Spachio* & *Lindenio* citantur. (d) *Gerardus Sucloneta* dictus â *Raph. Volaterrano* â vico natali prope Cremonam. Interpres *Avicennæ*, *Abubetri* & aliorum â *Gesnero* in Bibl dicitur, Adde *Lindenium* de Scr. Med. Theoriam Planetarum illius post 2 Secula *Ioh de Monte Regio* confutavit, in Dialogo contra *Cremonensia deliramenta*. (e) s. Genuensis Monachus, & Medicus *Nicolai IV.* quem ut insignem interpretem laudat *Jac. Bravellus* in libello de claris Genuensibus. Ipse etiam varia scripsit. Vide *Joh. Aut van der Linden* & *Ioh. Andr. Quenstedt* de Patriis illustr. Viror. in Genua. (f) Pater *Dini de Garbo* de quo infra. *Gesnerus* hunc male ad Sec. XI. ponit, cum sub *Frid II.* vixerit: Vide *Lindenium*. (g) Medicus *Philippi Pulchri*, Chirurgus celeberr. Scripta referunt *Isr Spachius* & *Lindenius*. (h) *Petrus Juliani* Ulyssippon. Card tandem Papa *Hadr. V.* Successor præter Script. de vitis Pontif. Lege *Trithemium* & *Bellarm Ludov. Jac. de S. Carolo* in Bibl. Pont *Cabium* An. 1276. *Lindenium*. (i) Ob Lauream Anglicanam notus, de qua *Spachius* & *Lindenius*. (k) Doctor Bonon. *Galenus* sui temporis, ingens præmium pro cura poscens. Lege *Trithem Pet Castellan* in Vitis Med. p 158 *I A. van der Linden* de Script. Med. & *Isr. Spachium* passim. (l) Doctor Bonon. post Mon. Carthusianus, de quo *Trithemius*, *Petr. Castellanus* p. 149 *J. Andr. Quenstedt* de Patriis illustr. Vir. *J. A. van der Linden* de Scriptis Med.

vulgo *Trusianus*, & *Plusquam Commentator* audit; arte tamen facienda usque adeò infelix, ut præ desperatione cucullum induerit. Docuit autem uterque Bononiæ, & ex eorum Scholâ doctissimi quique Medici sequenti Seculo prodiere.

CAP. V.

De Historicis.

SUb initium hujus Seculi Historiam captæ Constantinopoleos à Flandris & Francis scripsit *Güntherus*, (a) Monachus *Parisiensis*; Quo tempore Historiam universalem ab Orbe Condito Libris XLVIII. *Helinandus* (b) persecutus est. Imprimis vero *Cunradus Abbas* (c) *Urspergensis* Historiâ tunc temporis conscriptâ inclaruit. Circa annum XL. *Matthaus Paris*, (d) sive *Parisiensis* Historiam Anglicanam composuit valdè celebrem. *Martinus* etiam *Polonus* (e) suum Chronicon edidit, & *Vincentius Belluacensis* suum, quod dicitur, *Speculum Historiale*. Circa finem *Henricus Gandavensis* conscripto Libro de optimis Scriptoribus meruit, quem hic inter Historicos connumeremus.

SECULUM XIV.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

SCholastica, quæ dicitur, *Theologica*, ut præcedente Seculo feliciter cœpit, sic non minus feliciter hoc Seculo (a) est exculta; & quidem sub initium imprimis

(a) Dubium an idem cum Poeta Sec. XII. extr. citato; Lege *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 55 *Car de Visch* in Bibl. Cistert. *Cavium* An. 1212. *Cas. Oudin.* T. 2 An. 1190 (b) *Elynandus* ab aliis dicitur. Mon. Ord. Cistert. de quo legendi *Vincent. Belvac.* Spec. Hist. L. 30. c. 208 & *Antoninus Florent.* Hist. Part. 3 Tit. 18 c. 5 qui 2 plurima ex *Helinando* exscripsere. *Vossium* L. 2 c. 55 de H. Lat. qui *Helinaldum* vocat. *Car. de Visch.* in Bibl. Cistert. *Cavius* An. 1212 *Cas. Oudinus* T. 3 An. 1210 (c) *Conr. à Lichtenau* Ord. Præmonstrat. Abbas Ursperg ad Mindulam in Svevia, diligens Plagiarius, de quo lege *Vossium* de H. Lat. L. 5 c. 57. *Vinc. Placcium* de Anon. c. 5 §. 145. *Jac. Thomasium* de plagio § 585 seq. *Cavium* An. 1215. *Cas. Oudinum* Tom. 3 An 1220. (d) Anglus Ord. Bened. doctus, diligens & candidus Historicus nihil dissimulans. Regi *Henr.* III. Charissimus. Lege *Joh Baleum* de Script. Britan. Cent. 4 c. 16 & ampla Testimonia multorum Editioni Lond. 1640 f. præmissa. Adde *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 58 *Cavium* Tom. utroque An. 1240 *Cas. Oudinum* fuse Tom. 3 An 1240 (e) *Mart. Arempus* Polonus *Nicolai* III. Pœnitentiarius, quem pro Dominicano habent *Leander Albertus* de Claris. Viris Ord. Prædic. & *Ambros. de Alta Mura* in Bibl. Prædic. sed suis Cistertiensibus eum vindicat *Car. de Visch* in Bibl. adde *Abr. Bzovium* in Cont. *Baronii* An. 1278 num. 32 *Vossium* de Hist. Lat. L. 2 c. 60 *Petr. Lambecium* Comm. de Bibl. Vindob. Tom 2 p. 862 qui Bohemum fuisse & *Mart. Hankium* fusiss. de Silesiis Eruditis Indig. c. 8, qui Oppaviensem Silesium fuisse probat.

(a) Com.

mis doctos ac claros habuit Viros Ordo Minorum, seu Franciscanorum, Præceptore *Joh. Duns Scoto*, usos. Ita floruit eâ ætate *Petrus Aureolus*, (b) *Antonius Andreæ*, (c) quem sui *Doctorem Fundatissimum* appellant; *Franciscus de Maironis*, (d) *Gvilielmus Occam*, (e) & denique *Nicolaus*, (f) â Patria Lyrâ, Brabantiæ oppidulo, *Lyranus* vocatus, Hebraicarum literarum peritiâ & Commentariis in universam Scripturam sacram imprimis clarus. Quibus potest addi *Pelagius* (g) *Alvarus* itidem ordinis Minorum Religiosus, non tamen ex Disciplinâ *Scoti* profectus. Idem tempus duos habuit insignes Viros ordinis Prædicatorum, *Durandum* (h) nempe de *S. Portiano*, Virum liberi admodum ingenii, & solidæ eruditionis, & *Hervæum Natalem*, (i) *S. Thomæ* Defensorem. Circa annum XL. vixit *Petrus Paludanus*, (k) & *Adamus Goddam*, (l) duo insignes Commentatores in *Magistrum Sententiarum*, quos tamen Theologiæ & Philosophiæ subtilitatibus longe superarunt *Johannes de Bacone* (m) & *Robertus Holkoth*, (n) uterque Anglus. sed alter

(a) Commentarius de Theologis hujus Seculi legitur in **Unschuld. Nachrichten von alten und neuen** An. 1703 Ord. 6 num. 3 (b) *Petr. de Verberia* Doctor *facundus* dictus, Paris. Archiep. Aquensis, de quo *Tritbem.* & *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Sixtus Sen.* L. 4 qui Cardinal. vocat. *Luc. VVaddingus* Annal. Min. *Henr. VVharton* Add. ad *Cavium* An. 1321 (c) Aliis Doctor *Dulcifluus*, de quo *Bellarmin.* paucis, *Luc. VVaddingus*, *Henr. VVharton* An. 1308 (d) Scotus *Bellarmino* dictus, cum Gallus fuerit, Doctor *illuminatus* & *acutus*, qui *Actum Sorbonicum* introduxit; Thesaurum Ecclesiæ & SS. merita in dubium vocavit. Lege *Tritbem.* & *Bellarm.* *Lucam VVaddingum*, *Hen. VVharton* An. 1315 *Oudinum* Tom. 3 An. 1310 (e) Anglus Ord. Min. Doctor *singularis Philippi Pulchri* & *Ludov* IV. defensor. Lege *Tritbem* & *Bellarm.* *Joh. Baleum* de Scr. Brit. Cent. 5 c. 18 *Luc.* VV*addingum* Annal. Min. *H.* VV*harton* An. 1330 *Oudin.* Tom. 3 An. 1334 (f) Normannus. Anglum faciunt *Tritbem.* & *Baleus* Cent. 5 c. 12 Doctor *planus* & *utilis.* Lege *Sixtum Sen.* L. 4 *Luc.* VV*addingum*, VV*harton* An. 1320 (g) Gallæcus, Pœnitent. Papæ, Libro de Planctii Ecclesiæ clarus. Lege *Tritbem.* *Ant. Schottum* Bibl. Hisp. Tom. 2 Classe 1. *Luc.* VV*addingum*, *H.* VV*harton.* An. 1340 *Cas. Oudin.* Tom. 3 An. 1330 (h) Arvernum, qui Doctor *Resolutissimus* Paris. dicebatur, Episc Podiensis. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin.* *Ambr. de Altamura*, *Henr.* VV*harton.* An 1310 *Oudinum* Tom. 3 An. 1320 (i) Armoricum, Ordinis Prædic. Generalem. Lege *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Ambr. de Altamura*, *Henr.* VV*harton* An. 1312. (k) *Petr. de Palude* Nob. Burgund. Ord. Domin. *Thomæ* defensor accerrimus. *Tritbem.* & *Bellarm.* de Scr. Eccl. *Sixtus* Sen L. 4 *Ambr. de Altamura*, VV*harton.* An 1330 *Oudinus* An. 1330 (l) s. VV*oddbeam*, Anglus *Occami* Discip. Ord. Min. *Bellarm.* paucis. *Baleus* Cent. 5 c. 98 VV*harton* An. 1330 (m) s. *Bakontorpbius* Ord. Carmel *Princeps Averrboistarum* & Doctor *resolutus* dictus. Lege *Tritbem.* & *Bellarm.* *Sixtum Sen.* L. 4 *Job. Baleum* Cent. 5 c. 1 *Henr.* VV*harton.* An. 1329. *Oudin* An. 1330 (n) *Holcbot* Ord. Domin. Doctor Oxoniens. de quo *Tritbem* & *Bellarmin.* *Baleus* Cent 5 c. 84 *Leand. Albertus* de claris Vir. Ord. Præd. *Ambr. de Altamura*, *Sixtus Sen.* L. 4 *Henr.* VV*harton.* An. 1340.

alter professione Carmelita, alter Dominicanus. Circa annum L. Ordinis S. Augustini Prior Generalis fuit *Thomas de Argentina*, (o) quem in eodem officio secutus est *Gregorius Ariminensis*, (p) uterque Scholasticæ Philosophiæ & Theologiæ peritiâ insignis. Coævi illis fuere *Simon de Cassia*, (q) *Henricus Suso* (r) *Richardus* (s) *Armacanus*; & inter Græcos *Nicolaus* (t) *Cabasilas*, scriptis piis non minus quam doctis clari. Quam laudem eodem tempore in Germaniâ consecutus est *Johannes* (u) *Taulerus*, Ordinis Prædicatorum Concionator Argentoratensis. Fine denique Seculi *Heidelbergensem Academiam*, Germanicarum primam, ac tunc recens institutam, ornavit *Marsilius ab Ingen*, (w) Scholasticæ doctrinæ sane præclarus Doctor. Quo tempore *Johannes Rusbrochius* (x) Belga, linguâ patriâ edidit Scripta divini amoris plenissima.

CAP. II.
De Philosophis.

HOc Seculo itidem Philosophiam excoluerunt, qui & Theologiam, omnes enim Scriptis suis Theologicis multa miscuerunt Philosophica; quidam verò & *Aristotelis* Libros Commentariis illustrarunt. Præ aliis tamen Philosophiæ notitiâ claruere *Petrus Aureolus*, *Antonius Andrea*, *Durandus de S. Porciano*, *Hervaus Natalis*, *Gvilielmus Occam*, *Johannes de Bacone*, *Gregorius Ariminensis* & *Marsilius ab Ingen*. Seorsim, cum Theologus non esset, Philosophiæ

(o) Argentinensis, magnum decus sui Ordinis *Trithem.* & *Bellarm.* *Jos. Pamphilus* in Chron. Erem. VV*barton* An. 1345 (p) Viennæ eodem cum Antecessore Sepulchro illatus. *Trith.* & *Bellarm.* *Sixtus Sen.* L. 4 *Ios Pamphilus. Henr.* VV*barton*. An. 1357 (q) *Sim Fidatus* Eremit. August. pro Propheta habitus *Trithemio* teste. Adde *Bellarm.* *Sixtum Sen.* *Ios. Pamphilum*, VV*barton*. An. 1335 (r) s. *Amandus*, Com. *Montensis* Svevus Ord. Domin. de quo *Bellarmin.* *Ambr. de Altamura*, *Cavius* An. 1290 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1360 (s) *Radulphus* cogn. *Fiz. Ralph.* Hybernus, Theol. Oxon. Archiepiscoqus Armachanus VV*iclefo* prælusit, hostis mendicantium. Lege *Ioh.* *Baleum* Cent. 5 c. 94 & Cent. 14 c. 97 *Ioh.* VV*araum* de Script. Hybern. L. 1 c. 10 *Bellarm.* VV*barton*. An. 1347 (t) *Chamatus* cogn. *Nili Cabas.* in Archiep. Thessal. Successor. Lege *Bellarmin.* *Henr.* VV*barton* An. 1350 & plenius Robert. *Gerium* Tom. 2 *Cavii* An. 1350 *Oudinum* Tom. 3 An. 1350 fuse. Lege & *Leon. Allatii* Diatrib. de *Nilis* cap. 14. ubi & de *Nicolao* Cabas. in I. A. *Fabricii* B Gr. L. 5 append. p. 59 seqq. (u) Concionator Colon. & Argent. Mon. Domin. Mysteriis deditus. Lege *Bellarmin.* *Quenstedt* in Patria Vir. illustr. *VVbarton* An. 1350 (w) Anglus *Baleo* Cent. 7 c. 5 alius Ultraject. Lege *Trithem.* & *Bellarm.* *Henr.* VV*barton*. An. 1384 *Petr. Bertium* Comm. rer. Germ. L. 3 c. 2 *Hottinger.* in Orat. de Orig. Acad. Heidelberg. (x) â vico *Ruysbrock* prope Bruxell. dictus, Can. Reg. S. Aug. Mysticus, de quo *Trith.* & *Bellarm.* *Sixtus Sen.* L. 4 *Val. Andr. Desselius* Bibl. Belg. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Henr.* VV*barton* An. 1360

ſophiæ nomine inclaruit *Johannes de* (a) *landuno*, æqualis *Occami*, in pleriſque *Averrbois* dogmata ſecutus. Ubi notandum, *Gvilielmo Occamo* Autore cœpiſſe illam famoſam diſputationem de *Univerſalibus, ſintne res, an verò pura nomina?* quorum ultimum qui cum *Occamo* ſtatuerunt, inde dicti ſunt *Nominales*. De *Johanne Bacone* etiam notandum, illum in Philoſophicis ſententiis plerumque ſequi *Averrhoem*, adeò, ut inter clariſſimos *Averroiſtas* cenſeatur.

CAP. III.
De Jure Conſultis.

SEculum hoc XIV. *Juris Civilis* & *Canonici* longe plurimos & celeberrimos Doctores habuit. Præterea & Jus dicendi ratio à veteri conſvetudine nonnihil deflexit & ad dialecticum arguendi diſputandique modum deducta eſt. Illa docendi via cœpit primum Autore *Jacobo Ravano.* (a) Hanc verò, (verbis utar *Valentini Forſteri* Juris Hiſt. lib. 3. c. 22.) Sophiſticam & argutam docendi rationem ita omnes fere reliqui ſunt imitati, ut pleraque in Jure diſputationibus in dubium vocata ſint, & diſputatio Juris immenſos in commentarios excreverit. Cæterum hunc *Jacobum*, qui initio hujus Seculi vixit, cum alii multi ſunt ſecuti, tum hi omnium clariſſimi: *Petrus de Bella* (b) *Perticâ, Rolandus* (c) *Placiola, Jacobus* (d) *de Arenâ, Richardus* (e) *Malumbra, Oldradus* (f) *de Ponte, Johannes* (g) *Andreæ, Cynus* (h) *Piſtorienſis, Johan-*

(a) *Ioh. de landuno* ſ. de Gandavo, Doctor Perufinus, *Ludov. IV.* contra Papam ſtrenue defendit, inde excommunicatus. Lege *Melch. Goldaſt.* in præfat. ad Tom. 1 Monarchiæ S. R. Imp. *Val. Andr. Deſſel* in Bibl. Belg. *A. Fr. Swertium* in Athen. Belg. paucis, *Henr. VVharton.* in Addit. ad *Cavium* An. 1338 Refutat hos, Gallum, non Belgam nec Peruſinum, ſed Pariſinum Doctorem fuiſſe, multis probat *Caſ. Oudinus* de Scr. Eccl. Tom. 3. ad An. 1330.

(a) Lotharingo, à *Joh. Trithem. Ioh de Ravennâ* vocatus. Modum docendi ab aliis diverſum ex *Cini Piſtor.* Comm. in L. 4 Cod. de Servis fugit. tradit *Val. Forſterus* L. 3 c. 22 adde *Guid. Panciroll.* de ICtis L 2 c. 34 (b) Burgundus, Prof. Aurelian. *ſubtilis* dictus, de quo *Trithemius, Joh Fichardus* in Vitis recent. ICt. & *Guid. Pancirollus* L. 2 c 46 *Val. Forſterus* L. 3 c. 23 *Caſ. Oudinus* Tom. 3 An. 1290 (c) ICtus Patavinus, de quo *Pancirollus* Lib. 2 c. 51 *Forſter.* L. 3 cap. 24 Hiſt. Iur. Civ. (d) ICtus Parmenſis de quo *Trithemius, Panciroll.* L. 2 c. 50 *Forſterus* L. 3 c. 25 (e) Cremor. Bononiæ docuit aut Patavii, Lege *Trithem. Fichardum, Panciroll.* Lib. 2 c. 54 *Forſterum* L 3 c. 26 (f, De Laude Pompeja, inde *Trithemio Oldr. de Laude* dictus Auditor Cauſar. Papalis, Hoſtis Imperatoris, hinc acerbiſſ. vapulat *Hier. Balbo* Epiſc. Gubienſ. in Libro de Coron. Imp. ad *Carolum V.* Plura lege in *Jacobi Spigelii* Nomenclat juris Lexico Iur. Civ. ſubjuncta, ap. *Trithem. Fichardum, Panciroll.* L. 2 c. 52 *Forſter.* L. 3 c. 26 (g) Bonon. ICtus ſummus

Johannes (i) *Calderinus*, & *Andreas de Isernià*, (k) qui omnes floruerunt usque ad annum XXX. Circa annum XL. & L. vixit ingens illud Lumen ICtorum, tum Boni, cum æqui peritissimus *Bartholus* (l) *de Saxo Ferrato*, cui fuere coævi *Albericus Rosatus*, (m) & *Signorolus* (n) *de Homodeis*. Circa annum LXXX. alterum illud Lumen Romanæ Jurisprudentiæ vixit, *Bartholi* Discipulus, *Baldus* (o) *de Ubaldis*, ejusque Frater *Angelus de Ubaldis*, (p) ac *Bartholomaeus de Saliceto*, (q) docti quidem, sed *Baldo* longe inferiores. Eodem Seculo & *Canonicum Jus* multis legibus est auctum, simulque suos habuit interpretes. Namque initio mox à *Clemente* Pontifice editæ sunt *Constitutiones*, quæ dicuntur *Clementinæ*, (r) & ab ejus Successore *Johanne* XXII. *Constitutiones*, quæ dicuntur *Extra-Vagantes*, quibus vulgo clauditur Iuris Canonici Volumen. Commentati autem sunt in Jus Pontificium primis XXX. annis *Gvido Baisius*; (s) *Gvilielmus Abbas de Monte Landino*, (t) *Monal-*

mus, *Fons Canonum* dictus in Epitaphio: *Rabbi doctorum, Lux, Censor normaque morum*, quod *Joh. Fichardus* adducit. Adde *Trithem. Pancirollum* L. 3 c. 19 *Forster.* L. 3 c. 26 *Jac. Spigel.* in Nomenclat. *Henr. VVharton* An. 1336 (h) Comes *Sigisbaldus* s. *Sinibaldus* ut *Spigel.* vocat, Iuris Can. hostis. Lege *Trithem. Marc. Mantuam* de Vir. illustr. *Joh. Fichardum, Guil. Panciroll.* L. 2 c. 58 *Forster.* L. 3 c. 26 (i) Bonon. Doctor magnæ Scientiæ & Sanctæ vitæ. *Trithemius, Pancirollus* L. 3 c. 21. *Forster.* L. 3 cap. 26 *VVharton* An. 1360 (k) *Esernitanus* à *Spigel.* dictus, ab aliis *Ant. Rampinus* de *Isernia*, Advocatus Consistorii Neapol. *Evangelista ICtorum* dictus. *Panciroll.* L. 2 c. 69. *Forsterus* L. 3 c. 26 (l) Umber, *Sentini* natus Pisis & Perusii docuit, *Caroli IV.* Consil. Legantur *Trithemius, Paul. Iovius* in Elog. *Joh. Fichardus, Marc. Mantua, Panciroll.* L. 2 c. 62 *Val. Forsterus* L. 3 c. 27 *Boissardus* Icon. Part. 1 num. 7 Vita *Bartholi* a *Thom. Diplovataccio* scripta legitur in *J. Alb. Fabricii* B. Gr. L. 6 c. 6 p. 535 seqq. (m) De *Roxate* Bergomensis, de quo *Trithem. Fichardus, Pancirollus* L. 2 c. 66 *Forsterus* L. 3 c. 27 *VVharton* An. 1350 ( ) *Signorinus* aut *Signorellus* aliis dictus, Mediolan. de quo *Pancirollus* L. 2 c. 64 *Forsterus* L. 3 c. 27 (o) Perusinus, docuit Bonon. & Ticini, quem *nihil unquam ignorasse Ios. Magnus* dixit; rabiosus mortuus. Lege *Trithem. Fichard.* M. *Mantuam*, P. *Iovium* in Elog. *Boissard.* Icon. Part. 1 n. 10 *Panciroll* L. 2 c. 70 *Forster.* L. 3 c. 28 *VVharton* 1380 (o) *Angelus* Bonon. docuit, *Pater Practica* & *Doctor Juduum* dictus. Lege *Trithem. Fichard. Panciroll.* L. 2 c. 71 *Forster.* L. 3 c. 29 (q) Bonon. Scholæ Ferrariens. Autor & Svasor An. 1391 *Trithem. Fichardus, Panciroll.* L. 2 c. 78 *Forsterus* L. 3 c. 10 (r) *Clementinæ* s. L. 7 Decretal. post mortem *Clementis* à *Job.* XXII. publicatæ, & *Constitutiones Extravagantes* additæ. Lege *Gerb. de Mastricht* in Hist. Iuris Eccl. Vitas multas *Clementis* & *Iohannis* XXII. lege in *Steph. Baluzii* Vitis Paparum Avenionens. cum notis doctiss. (s) *Guid. Abaisius* dictus à *Ioh. Ant. Bumaldo* in Bibl. Bonon. Archidiac. de quo *Trithem.* & *Bellarm. Pancirolius* L. 3 c. 16 *H. VVharton.* An. 1283 (t) *Laudino* vel *Lauduno* Ord. Bened. Abb. Pictav. de quo *Trithem. Forsterus* L. 3 c. 26 Prof. Tolosanus fuisse dicitur à *Cas. Oudino* Tom. 3 An. 1340.

Monaldus Dalmata, (u) & *Petrus Petrandus.* (w) Similiter ex Juris Romani Consultis, quos jam laudavi, Canonicum Jus quoque illustrarunt *Johannes Andreæ*, *Albericus Rosatus*, *Johannes Calderinus*, & denique *Baldus de Ubaldis*. Referri huc fortè etiam merentur, qui casus conscientiæ, quos vocant, scripsere, Casuistæ hinc vulgo dicti, quorum duo vixerunt circa Annum XXX. alter *Astesanus* (x) *Astensis*, Italus, alter *Bartholomæus Pisanus*, (y) quorum Libri Summulæ inscripti; *Astesani* quidem vulgo audit *Summula Astensis*; *Pisani* vero *Pisanella*.

CAP. IV.
De Medicis.

FInem præcedentis & initium hujus Seculi duo imprimis ornarunt, Italus alter, alter in Galliis vivens, *Petrus Aponensis* (a) qui vulgo *Conciliator* audit, & *Arnoldus* (b) *de Villâ novâ*. Circa annum *XX.* & *XXX.* vixerunt itidem duo insignes Medici & Philosophi, *Thaddæi* Florentini Discipuli, *Gentilis de Fulgineo*, (c) *Avicennæ* Commentator, & *Dinus de Garbo*. (d) Circa annum *XXIX.* vixit etiam *Gvilielmus de Varignana*, (e) origine Iudæus, quantum apparet, & *Matthæus Silvaticus*, (f) qui passim *Pandectarius* audit, & *Franciscus de Pedemontio*, (g) qui duo ultimi vixere Roberto Siciliæ Rege.

(u) Iustinopolitanus Ord. Min. *Summæ Monaldinæ* Autor. *Trithem.* & Bellarm. *VVharton.* An. 1330 *Cas Oudinus* Tom. 3 An. 1330 (w) s. Bertrandus, Doctor Avenione, Montepess. Aureliani, Parisiis Consil. Regius, Cardinalis. *Bellarmin. Henr. VVharton* An. 1325 (x) *Astexanus* Ord. Minor. Lege *Trithem*, & *Bellarmin. Luc. VVaddingum VVharton* An. 1317 (y) à S. *Concordia* Cogn. Ord. Dominic. Summæ Magistratiæ s. Pisanellæ Autor *Trithem.* & *Bellarminus*, *Ambr. de Altamura* in Bibl. Prædic. *Henr. VVharton* An. 1331

(a) de *Apono* Patavinus ob Mathesin Magiæ accusatus, in effigie combustus, Vita ap. *Bernh. Scardeonium* de illustr. Patavinis L. 2 class. 9 *Ioh. Trithem.* in Catal *VVolf. Iustum* Chronol. Med. *I. Ant. Van der Linden* de Scipt. Med. (b) Gallus s. Hispanus Alchymistar. Princeps, Theologiæ se immiscens. Vita operibus præmissa. Lege *Ioh. Marian.* de rebus Hisp. L. 14 c. 10 *And. Schottum* Bibl. Hisp. Tom. 2 Classe 8 init. *Ioh. Imperial.* in Museo Histor. num. 2 *Cas. Oudinum* An. 1290 Tom. 3 Vitam quoque *Petrus Castellanus* p. 152 Scripta *Lindenius* recenset. (c) *Fulginas*, Prof Perusinus Lege *Trithem. VVolf. Iustum* in Chron. Med. *I. Ant. Van der Linden* de Script. Med. *Pet. Castellanus* paucis p. 150 (d) Medicus Florentinus. Lege *Trithem.* VV. *Iustum. Pet. Castellan.* p. 159 *Lindenium.* (e) Med. Genuensis excellens. VVolf. *Iustus* in Chron. Med. *Lindenius* de Scr. Med. (f) Nobil. Mantuanus Pandectarum Medic. Autor. VV. *Iustus. Ioh. Trithem. Pet. Castellanus* paucis p. 158 *Lindenius* (g) Med. Veronens. parum notus, vide *Ioh. Ant. Van der Linden* de Scr. Med.

ge. Eodem tempore vixisse videtur *Johannes Anglicus*, (h) *Rosæ Anglicanæ* Autor. Imò ad hæc usque tempora videtur pertigisse *Raimundus Lullius*, (i) propriæ ac singularis cum Philosophiæ, tum Medicinæ, ac propemodum etiam Theologiæ Autor. Circa annum *XL.* & *L*, vixit *Johannes de Rupescissa*, (k) Chymici artificii Professor; sed magis claruit *Thomas de Garbo*, (l) Dini Filius, item *Iacobus Dondus*, (m) Autor præclari illius operis, quod inscribitur *Aggregator*. Sub finem denique Seculi vixerunt *Christophorus de Honestis*, (n) & *Johannes Dondus*, (o) Iacobi Filius.

CAP. V.

De Historicis & Poëtis.

SUb initio vixerunt duo Chronicorum Scriptores, *Sigfridus* (a) *Presbyter* Misnensis, & *Everhardo* (b) Archidiaconus Ratisbonensis. Anno *XXX*, Constantinopoli floruit *Nicephorus Gregoras*, (c) exigui judicii Historicus, & *Johannes Villanus*, (d) Florentinus. Historiæ Patriæ Scriptor. Circa annum L. magnum sibi nomen comparavit *Franciscus Petrarcha*, (e) qui primus post tam

(h) Empiricus, solo libro notus, qui Venetiis 1516 prodiit. (i) Majoricanus, miri capitis homo, Polygraphus, ex aulico Mon. Franciscanus, 45 annorum itinere circumvagatus, Polygraphus. *Lucas VVaddingus* Annal. Minor. passim, præcipuæ An. 1315 eum mire laudat. *Abrab* Bzovius Contin. *Baronii* An. 1260 num. 5 eum taxat & accusat Lege & *And Schottum* Bibl. Hisp. Tom. 3 Class. 4 *Henr VVbarton* An. 1301 (k) Ord. Min. contra Papam durus, hinc carcere punitus. Lege *Tritbem. Luc. VVaddingum*, *Cas. Oudinum* Tom 3 an 1350 fuse. *Lindenium*. (l) Florentinus. de quo *Trithemius*, *Pet Castellanus* paucis. *Lindenius*. (m) De *Dondis*, vid. VV. *Iustum* in Chron. Med. & *Lindenium*. (n) *Christoph. Georgius de Honestis* Florent. Doctor Bonon. â *Iob. Ant. Bumaldo* in Bibl. Bonon. recensitus. VV. *Iustus* ad Sec. XV. refert. Scripta *Lindenius* habet. (o) Physicus dictus, Patavinus, Libris notus â *Conr. Gesnero* in Bibl. citatis. Opus de fontibus calidis Patavinis ob *Isr. Spachio* & *Lindenio* citatur.

(a) Autor Epitomes Histor. de quo *Iob. Pistorius Nid.* in Prolegom. Tom. 1. Script. rer. Germ. *Vossius* de Hist. Lat. L. 2 c. 62 *Henr. VVharton.* An. 1307 *Oudinus* Tom. 3 An. 1300 (b) *Altahensis* alias, Mon. Ord. Bened. Archidiac. Ratisb. plurima ex *Henr.* Sterone exscripsit. *Vossius* de H. Lat. L. 2 c. 62 *Henr. VVharton.* An. 1305 (c) *Gregoræ* filius potius, Carthophylax Eccles. tandem Monachus. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 29 *Hankium* de Byz. Script. Part. 1 c. 25 *Henr. VVharton* An. 1345 *Cas. Oudinum* de Scr. Eccl. Tom. 3 An. 1320 integram Dissert. & maxime I. A. *Fabricium* Bibl. Gr. L 5 c. 5 â pag. 300 fusissime (d) *Iob. Villanus*, Historicus prudens & diligens â *Matth. Villano* continuatus. De eo *Bellarminus* ad An. 1330 & *Cas Oudinus* Tom. 3 An. 1360 (e) Aretinus, Miraculum sui Seculi, Canon, Patavinus, in Valle clausa prope Avenionem ad tempus vivens, Vita ab *Hier. Squarzafico* scripta operibus præmissa; adde *Tritbem.* P. *Iovium* in

tam longum latinæ cultioris Linguæ exilium, latinè & loqui & scribere potuit, Primus est post Augusteum ævum Poëta lauro coronatus, Vir, ut rarâ Eruditione, ita & ingenti virtute, carmine tamen non tam latino, quam Hetrusco clarus. Secutus verò illum eodem est Seculo in Hetruscâ Poësi *Dantes Aligerius*, (f) quem Itali Principem patriæ Poëseos solent laudare.

SECVLVM XV.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

ETiam hoc Seculo floruit ratio illa tractandi *Theologiam* quam vòcamus *Scholasticam*, longè tamen minori Scriptorum numero, quod nobiliora ingenia vel in otium, vel in alia studia, & quidem nominatim Iuris Canonici, unde auream sperare messem poterant, se dederunt. Et tamen hâc ætate non parum concussa est Romana Ecclesia per Bohemorum, Autore *Johanne Husso*, (a) defectionem, etsi Hussitis semper Scriptores defuerint. Initio tamen hujus Seculi vixit *Johannes Capreolus*, (b) Ord. Prædicatorum, & *S. Thomæ Aquinatis* defensor; *Petrus* item *ab Alliaco*, (c) Archiepiscopus Cameracensis, & post Cardinalis, *Magistri* etiam *Sententiarum* nobilis Commentator. Circa annum *XX.* adeoque durante Concilio Constantiensi, præ reliquis claruit Doctrinâ; pietate & prudentiâ *Iohannes* (c) *Gerson*, dictus *Doctor Christianissimus.* Illi coævus fuit *Thomas Waldensis*, (d) inter *Iohann. Hussi* oppu-

in Elogiis I. I. *Boissard* Icon. Part 1 num. 6 *Ph. Iac. Thomasinum* in Petrarcha rediviv. *Hankium* de R. R. Script. Part. 1 c. 42 *VVharton.* An. 1350 *Oudinum* Tom. 3 An. 1340

(f) Florentinus, Præceptor Petrarchæ, hinc non secutus eum, Exul Patria ejectus Parisiis vixit, â *Cane* Scaligero revocatus. Lege *Trithemium*, L. *Gr. Gyrald.* Hist. Poet. Dial. 5 extr. P. *Iovium* in Elog. I. I. *Boissard.* Icon. Part. 1 num. 5.

(a) Theol. Pragensis ubique notus in Concil. Constantiensi An. 1415 d. 6 Jul. combustus, Vide *Theod. Bezam* in Icon. I. I. *Boissard.* Icon. Part. 3 num. 30 *Iac. Verheiden* Effig. num. 2 *Henr. VVharton* Sec. XV. init. *Cas. Oudinum* Tom. 3 de Scr. Eccl. An. 1400

(b) Ord Domin. Prof. Tolosanus. Lege *Trithem.* & *Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Ambr. de Altamura, Henr. VVharton* An. 1415

(c) Compendiensis Doctor Paris. Episc. Camerac. Cardinal. Mathematicus. Lege *Bellarmin. Sixtum Sen.* qui eum taxat. *Lud. Dan. Dattich.* Hist. Cardinal. *Franc. Swertium* Athen. Belg. *Val. Andr. Dressel* Bibl. Belg. *Vossium* de H. Lat. L. 2 c. 5 *Henr. VVharton* An 1396 *Cas Oudinum* Tom. 3 An. 1410

(c) *Ioh. Charlierus de Gerson*, Cancell. Acad. Parisiens. Decus Seculi, Pars magna Concilii Constant. Lege *Trithemium*, *Bellarmin.* paucis *Sixtum Sen.* L. 4 *Henr. VVharton* prolixe An. 1404 *Cas. Oudin.* Diss. integr. Tom. 3 An. 1410.

(d) *Th. Netterus* Anglus, Legatus in Concil. Constant. de quo *Trithem.* & *Bellarmin.* *Ioh. Baleus* de Scr. Brit. Cent. 7 c. 84 *Ios. Pamphilus* in Chron. Erem. S. Aug. *VVharton* An. 1409 *Oudinus* T. 3 An. 1400.

oppugnatores acerrimus Disputator. Circa annum *XXX.* vixit *Augustinus Romanus,* (e) & hoc doctior *Paulus de S. Maria,* (f) Burgensis in Hispaniâ Episcopus, origine Iudæus, & Gentis suæ perfidiæ doctus Reprehensor. Circa annum XL. *Iohannes Ragusius* (g) *Henricus Kalteisen,* (h) *Iohannes de Polemar,* (i) & *Iohannes de Capistrano* (k) in Basiliensi Concilio Scriptis contra Hussi dogma nomen invenerunt. Floruerunt verò eodem tempore *S. Bernhardinus Senensis,* (l) cujus sunt multa pia opuscula, & *Alphonsus Tostatus,* (m) Episcopus Abulensis, cujus sunt uberrima & doctissima Commentaria in plerosque Libros S. Scripturæ, etsi tantum XL. annos vixerit, stupor hinc Mundi merito appellatus. Circa annum L. vixit *S. Antonius Florentinus,* (n) Summæ Theologiæ Autor. At anno LX. Scholastici nomine valuit *Iohannes Bassolius,* (o) Juris verò etiam peritiâ *Iohannes de Turre cremata.* (p) Eodem tempore vixerunt *Nicolaus Cusanus,* (q) Cardinalis, Vir variæ

(e) *Aug. de Favaronibus* Erem. S. August. Scripta in Concil. Basil. damnata. *Trith.* & *Bellarm. Sixtus Sen.* L. 4 *Ios. Pamphil.* Chr. Erem. *Henr. VVharton* An. 1419 (f) *Paulus Burgensis* vulgo dictus Archicancell. Regni Castil. & Patriarcha Aquileus. *Ioh. Trithemius* omnibus aliis eum præfert. adde *Bellarm. Sixtum Sen.* L. 4 *Henr. VVharton* An. 1415 (g) *Ioh. de Ragusio* Ord. Præd. in Concil. Basil. mox Ferrariensi, legatus CPlin missus *Tritbem* & *Bellarmin. Ambr. de Altamura, VVbarton.* 1433 (h) *Henr. Frigid. Ferrum* Mon. Dom. Inquisitor hæret. pravit. Lege *Tritbem.* & *Bellarm. Ambr. de Altamura. VVbarton* An. 1433 *Oudinus* Tom. 3 An. 1450 (i) Archidiac. Barcinon. Doctor Viennens. in Concil. Basil. clarus. *Tritbem.* & *Bellarmin. VVbarton* An. 1433 (k) Ex Aprutio, Minorita, concionator celebris, de quo lege *Alb. Kranz.* Saxon. l. 11 c. 35 *Tritbem.* & *Bellarm. Henr. Sedulium* in Hist. Seraphica, ubi Vita *Capistrani*, multaque inde excerpta in *Paul. Freberi* Theatro Part. 1 Sect. 3 *VVbarton* An. 1440 *Cas. Oudinus* T. 3. An. 1440 (l) *Bern. de Albizeschi,* Senens. Mon. Francisc. Guardianus ad Sepulchr. Christi cœnobia 300 & plura fundavit. *Tritbem.* & *Bellarm. Sixtus Sen.* L. 4 *Luc. VVaddingus, VVbarton* An. 1426 *Cas. Oudinus* T. 3 An. 1430 (m) Hispan. Vir magnus, de quo dictum: *Hic stupor est Mundi, qui scibile discutit omne* teste *Bellarmino.* Polyhistor, Doctor Salamantic. Episc. Abulensis. Lege *Sixtum Sen.* L. 4 *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 7 *VVbarton* An. 1434 *And. Schottum* Bibl. Hisp. Tom. 2 Class. 1 p. 206 (n) *Antoninus* vulgo Ord. Domin. Archiep. Florentinus, Sanctis adscriptus. Vid. *Tritbem.* & *Bellarmin. Vossius* de H. Lat. L. 3 c. 7 *Mich. Pocciancius* Catal. Script. Florent. *Ambr. de Altamura. VVbarton* An. 1444 (o) Scotus Ord. Minor. quem Autor *Bellarmin.* secutus huc ponit, alii ad An. 1320 referunt. Rhemis & Mechlin. docuit, *Doctor ordinatissimus* dictus. Lege *VVbarton.* An. 1322 (p) *Tergremada* ab Hispanis dictus, Ord. Domin. Doctor Paris. in Concil. Basil. & Ferrar. *Fidei Defensor & Protector* à Papa dictus. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin. Sixtum Sen.* L. 4 *Ambr. de Altamura, And. Schottum* Bibl. Hisp. Tom. 2 Class. 2 init. *VVbarton* An. 1493 (q) *De Cusa* Theol. Philos. Mathem. insignis, qui *Copernico* prælusit. Cardinal. Episc. Brixiens. Lege *Tritbem.* & *Bellarmin. Sixtum Sen. Henr. VVbarton.* An. 1448

variæ Eruditionis, & *Dionyſius Carthuſianus*, (r) Scriptor non minus doctus, quam ſanctus, & *Thomas de Kempis* (s) ille, cujus ſunt libri ſanctiſſimi ac in vulgus noti *de Imitatione Chriſti*. Demum circa annum XC. in Tubingenſi Academiâ docuit *Gabriel Biel*, (t) ultimus fere omnium eorum, qui inter Germanos Scholaſticæ Theologiæ Scriptis inclaruerunt, ipſe Sectator *Occami*.

CAP. II.

De Philoſophis.

HOc Seculo philoſophandi ratio partim vetus eſt retenta, partim nova introducta; namque & multi conſvetam Scholarum rationem, quam jam ultra ducentos annos tenuerant, ſecuti ſunt; nonnulli etiam per Græcos, captâ Conſtantinopoli, & Trapezuntino Regno deleto, Exules Græcis *Ariſtotelis*, *Platonis*, aliorumque libris in Italiam delatis, partim *Platonicam Philoſophiam*, partim illam, quam *Græci Ariſtotelis interpretes* obſervarunt, in Italiâ una cum elegantiore latinitate ſunt ſectati. Ad primi generis homines refero illos, quos antea ob Theologiæ Scholaſticæ peritiam quoque commendavi. Eminent autem inter illos hoc nomine *Iohannes Capreolus*, *Iohannes Baſſolius*, & *Gabriel Biel*. Ad eundem etiam Ordinem pertinent *Iohannes Verſor* (a) & *Paulus Venetus*, (b) quorum uterque circa Seculi finem vixit. *Nicolaus* item *Dorbellus*, (c) & *Petrus Tartaretus*, (d) & *Galtherus Druel*, Scholaſticæ ſimul Philoſophiæ illius celebres.

Se-

(r) *Dion. à Ryckel ſ. à Leeuuis* Carthuſianus, Coloniæ docens, *Doctor Ecſtaticus* dictus. *Trithem.* & *Bellarm. Sixtus Sen.* L. 4 *Aub. Miræus* Elog. Belg. Claſſ. 4 *Franc. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Deſſel* Bibl. Belg. *VVharton* 1450 (s) *Th. Malleolus Hemmerlin* Myſticus ad Ecſtaſin usque. Canon. Reg. S. Auguſt *Trithem.* & *Bellarm Aub. Miræus* Claſſ. 4 Elog. Belg. *Franc. Swertius* & *Val Andreas Deſſelius*, *Voſſius* de Hiſt. Lat. L. 3 c. 10 *VVharton* An. 1450 *Ebr. Dan. Colberg* im Plat. Herm. Chriſtenthum P. 1 c. 1 §. 16 (t) Theologus & Prof. primus Tubing. Lege *Trithem.* & *Bellarm. Ebr. Cellium* in Imag. & Elog. Prof. Tubing. *Henr. VVharton* An. 1480

(a) Prof. Colonienſ. in Burſa Montis, ex Libris notus, quos *Conr. Geſnerus* in Bibl. recenſet.
(b) Utini natus, Erem S. Auguſt. Philoſophus celeberr. de quo *Trithemius*, *Ioſ. Pamphilus* in Chron. Erem. *I. And. Quenſtedt* de Patriis ill. Virorum. Libri à *Geſnero* citantur. *Caſ. Oudinus* Tom. 3 An. 1420 (c) ſ. de *Orbellis* Andegav. Ord Minor. Prof. Pictavienſ. de quo *Trithem. Luc. VVaddingus Quenſtede* de Patriis illuſtr. Vir. *VVharton* An. 1456. *Oudinus* Tom. 3 An. 1450 (d) *Tataretus* Philoſ. Pariſinus in totum Ariſtotel. commentatus. Scripta *Conr. Geſnerus* refert.

S

Secundi Ordinis ſunt: *Iohannes Argyropylus*, (e) *Theodorus Gaza*, (f) *Beſſarion* (g) Cardinalis, *Georgius Trapezuntius*, (h) omnes Græci Exules, ſed qui in latinè ſcribendi facultate omnes Latinos potuerunt provocare. Vixerunt autem circa annum XL. & LX. illis etiam popularis & coævus fuit, utut in Italiam non tranſierit, *Georgius Gemiſthius Pletho*, (i) Philoſophiæ *Platonicæ* & *Ariſtotelicæ* peritus. Ex Græcorum autem Exulum Scholâ profecti ſunt *Iohannes Picus*, (k) Concordiæ ac Mirandulæ Comes, ingenii humani Phænix, ac planè ſtupendum Miraculum; *Marſilius Ficinus*, (l) Platonicorum Scriptorum interpretatione & defenſione clariſſimus. *Argyropyli* Auditor fuit *Donatus Acciajolus*, (m) Vir, ut Genere nobilis, ita Commentariis Ethices & Politices celebris. Mathematica tractarunt *Nicolaus Cuſanus*, & *Petrus de Alliaco*, alter Aſtronomiam, alter Matheſin. Nicolao etiam Pontifice *Archimedem* latinè vertit *Iacobus* quidam *Cremonenſis*, (n) teſte *Regiomontano*; & in Algebrâ, eodem teſte, claruit *Iohannes de Danachioniis*. (o)

CAP.

(e) CPtanus, Exul Florentiæ & Romæ docens, ventre & animo tumens, Contemtor aliorum. *P. Iovius* in Elog. *Voſſius* de H. Gr. L. 4 c. 19 *G. Hornius* L. 6. Hiſt. Philoſ. *VVharton* An. 1450 *Oudinus* Tom. 3 An. 1460 (f) Theſſalon. inter primos in Italiam venit, Græcorum doctiſſimus & modeſtiſſimus. Lege *Iovium* in Elog. *Boiſſard. Icon.* P. 1 num. 20 *Pier. Valerian.* de Infelic. Liter. L. 2 p. 159 *Voſſium* de Hiſt. Gr. L. 4 c. 19 & in Ariſtarcho L. 1 c. 4 *Caſ. Oudinum* Tom. 3 An. 1450 *I. A. Fabricium* B. Gr. L. 5 c. 33 p. 192 ſeqq. (g) Trapezunt. Archiep. Nicenus in Concil. Florentino ad Latinos tranſiens, hinc Cardinalis, Exulum Græcorum Aſylum. *Trithem. & Bellarm. P. Iovius* in Elog. *Boiſſard. Icon.* P. 1 num. 19 *VVharton.* An. 1436. *Oudinus* T. 3 An. 1440 (h) Cretenſis, Exul inter primos Italiam adiens, Secretarius Apoſtolicus, *Platonis*, & ob hunc Beſſarionis hoſtis, miſer ante mortem. Lege *Trithem.* qui Gregor. dicit. *Iovium* in Elog. *Boiſſard.* Icon. P. 1 num. 18 *Leon. Allatium* de Georgiis in *I. A. Fabricii* Bibl. Gr. L. 5 Part. ult. p. 721 ſeqq. *Conr. Tollium* in append. ad *Pier. Valer.* infel lit. VV*barton* An. 1449 *Oudin.* Tom. 3 An. 1440 fuſe. (i) CPtanus, hoſtis Latinorum, Vir doctiſſimus, in Græciam ex Concilio Florent. rediens. Lege de eo V*oſſium* de H. Gr. L. 2 c. 30 *Leon. Allatium* de Georgiis in *I. A. Fabricii* B Gr. l. 5 part. ult. p. 739 *Henr.* VV*barton.* An. 1438 *Caſ. Oudinum* Tom. 3 An. 1430 fuſe. (k) Polyhiſtor. & Polyglottus incomparabilis, ætatis An. 32 mortuus. Vitam *Ioh Franc. Picus* ſcripſit ex Fratre *Galeotio* Nepos. Lege *Paul. Iovium* in Elog. *Boiſſard.* Icon P. 1 num. 19 *Sixtum Sen.* L. 4 *Henr.* VV*barton.* An. 1484 fuſe. Lege & notabilia in *Iac. Nic. Erythræi* Pinac. 3 num 46 in *Alex. Cherubin.* (l) Florentinus, Philoſ. Platonicus, Polyhiſtor. inſignis. Lege *Trithem. & Bellarmin.* de Scr. Eccl. *Iovium* in Elog. *Boiſſard.* Icon. P. 1 n. 23 *Mich. Poccianctium* in Catal. Scr. Florent. *H.* VV*barton.* An. 1480 *Pet. Caſtellanum* Vit. Med. pag. 171 (m) *Accierolus Leandro Alb.* dictus, Florentinus Vir doctiſſ. & diligent. Lege *Iovium* in Elog. V*oſſium* in H. Lat. L. 3 c. 8. (n) Parum notus, cujus opus a *Conr. Geſnero* in Bibl. citatur. (o) Ex ſola citatione *Ioh. de Monte Regio* notus.

CAP. III.
De Jure Consultis.

HOc Seculo Canonici ac Civilis Juris Professio nihil fuit mutata, planè ut Theologia. Floruerunt autem statim initio Seculi ex *Baldi*, ejusque coævorum Scholâ *Petrus de Anchorano*, (a) *Antonius de Butrio*, (b) *Franciscus de Zabarellis*, (c) & *Christophorus* (d) *Castellioneus*. Circa annum *XXX*. *Castellionei* Discipulus *Raphaël* (e) *Fulgosus*, & *Antonii de Butrio* Auditor *Johannes de Imola*, (f) ac denique *Paulus de Castro*, (g) ille, de quo vulgò fertur: *Si Bartolus non esset, esset Paulus. Imolam* audivit *Ludovicus Pontanus*, (h) mortuus anno MCCCCXXXIX. Circa annum XL. floruerunt præ aliis *Guido Papa*, (i) *Johannes de Anania*, (k) *Johannes Alvarottus*, (l) & *Angelus Aretinus*, (m) Anno LX. vixit *Alexander Tartagnus* (n) *de Imola*, & *Bartholomæus* (o) *Capolla*, & *Marianus Socinus*, (p) *Martinus* (q) *Laudensis*, & *Lanfrancus de Oriano*, (r) Circa annum LXX. & LXXX. vixerunt: *Franciscus de*

(a) Bonon. ex *Farnesiorum* Familia Patavii & Bonon. docuit. Lege *Trithem. Ioh Fichardum* in Vitis ICt. *Guid Panciroll.* L. 3 c. 26 *Val. Forster.* Hist. L. Civ. L. 3 c. 31 *Boissard.* Icon. P. 1 num. 11 *Henr.* VV*barton.* addit. ad *Cabium* An 1410 *Cas. Oudinum* de Scr. Eccl. Tom. 3 An. 1390 (b) Bonon. Prof. Bonon. & Ferrar. *Trithem. Fichardus*, *Panciroll.* L. 3 c. 27 *Forsterus* L. 3 c. 31 VV*barton* An. 1398 (c) Patavinus Episc. Florent Cardinal. Director Concilii Constant. *Trithem.* & *Bellarm. Panciroll.* L 3 c. 28 *Val. Forsterus* L. 3 c. 31 *Phil. Iac. Tomasinus* in Elog. init. VV*barton.* An. 1400 (d) Mediol. *Archi-Doctor* & *Princeps subtilitatum* dictus, *Fichardus*, *Pancirollus* L. 2 c. 80 *Forsterus* L. 3 c. 31 (e) Placentinus Prof. Ticin. & Patav. de quo *Trithemius*, *Pancirollus* L. 2 c. 83 *Forsterus* L. 3 c. 32 *Hier. Ghilinius* Theatr. Literat. Part. 1 p. 388 (f) Bonon. Summus ICtus in Patria, *Trithem. Fichardus*, *Forsterus* L. 3 c. 32. *Boissard* Icon. P. 1 num. 14 *Henr.* VV*barton* An. 1425 (g) Calaber in omnibus Ital. Scholis summo applausu docuit. Vita à *Thom. Diplovatatio* scripta extat. adde *Fichard. Panciroll.* L. 2 c. 89 ubi Filium ejus describit. *Forsterum* L. 3 c. 32 *Boissard.* P. 1 num. 15 (h) *Lud. de Roma* dictus, Protonotar. Apostol. stupendæ memoriæ. *Trith. Fichardus*, *Panciroll.* L. 2 c. 94 *Val. Forsterus* L. 3 c. 23 *Oudinus* An. 1430 (i) Gallus Consil. Parlamenti Delphin. *Forsterus* L. 3 c. 34 (k) Bonon. Archidiac. & Prof. Iuris. *Fichardus*, *Panciroll.* *Forsterus* L. 3 c. 34 VV*barton* An. 1450 (l) *Jacobus* potius Patav. Doctor celeberr. *Fichardus Panciroll* L. 2 c. 104 *Forsterus* L. 3 c. 34 (m) *Aug. Gambollienus* Prof. Ferrar. Vita à *Th. Diplovatatio* scripta. *Forster.* L. 3 c. 34 (n) *Iuris Monarcha* dictus, Ticin. Ferrar. Patav. Bonon. docuit. Vita à *Nic. Ant. Guavatio* scripta Vid. *Trithem. Fichard. Panciroll.* L. 2 c. 112 *Forster.* L. 3 c. 35 *Boissard.* P. 1 num. 21 VV*barton* An 1467 (o) Veron. ICtus Patavinus, Tartagni Adversarius, *Trithem. Panciroll.* L. 2 c. 113 *Forsterus* L. 3 c. 35 (p) Senens. *Doctor immortalis. Panciroll.* L. 3 c. 35 *Forster.* L. 3 c. 35 (q) *Mart. Garatus à Laude Pompeja.* Ticini & Senis docuit. *Panciroll.* L. 2 c. 96 *Forster.* L. 3 c. 35 (r) f. *de Ariaono*, de quo pauca ap. *Trithem.* & *Forster.* L. 3 c. 35.

Accoltis, (s) *Nicolaus Boërius*, (t) & *Andreas Siculus Barbatia.* (u) Sub finem denique vixerunt *Lancellottus Decius*, (w) *Bartholomæus Socinus* (x) & *Ludovicus Bologninus*. (y) Non tantum verò Juris Civilis Romani præclari Doctores vixerunt hoc Seculo, ſed etiam Juris Canonici Scriptores vix unquam fuere plures. Sunt autem ex Juris Canonici Scriptoribus nonnulli jam ante laudati, qui utrumque Jus excoluerunt. Ita circa initium hujus quoque Seculi Juris hujus peritiâ claruerunt *Petrus de Anchorano*, *Antonius de Butrio*, & *Franciſcus Zabarella.* Circa annum *XXX.* claruit *Iohannes de Ananiâ*, Archidiaconus Bononienſis. Circa annum *XL.* floruit illud magnum Juris Canonici Lumen *Nicolaus Panormitanus* (z) Siculus. Circa annum *LX.* floruit *Andreas Barbatias* & *Iohannes de Turre crematâ.* Sequentibus etiam temporibus *Iohannes de Imolâ* Jus Canonicum excoluit. Addendi & hic ſunt tiæ Scriptores. Floruerunt autem circa annum L. numero tres: *Pacificus*, (1) *Angelus de Clavaſio*, (2) & *Baptiſta de Trovamala*, (3) quorum primi Liber vulgo nuncupatur *Summa Pacifica*, ſecundi *Angelica*, tertii *Roſella.*

CAP. IV.

De Medicis.

EOdem etiam Seculo hæc Artis Medicæ, quæ præcedentis, facies fuit, niſi quod ſub finem unus & alter ex meliori literaturâ nonnihil culturæ illi arti addere eſt conatus. Alias verò habuit hæc Ætas Medicos & artis peritiâ, & Philoſophiæ cognitione præſtantiſſimos longè plurimos. Atque initia quidem ornavit præ aliis *Nicolaus*, (a) prolixiſſimus *Avicennæ* Commentator; & *Jacobus de Partibus*, (b) itidem Commentariis in *Avicennam* ſcriptis

(s) Aretinus *Subtilitatum Princeps*. *Panciroll.* L. 2 c. 103 *Forſter.* L. 3 c. 36 (t) Monspeliens. Præſes Senat. Burdigal. Polygraphus *Panciroll.* L. 2 c. 153 *Forſter* L. 3 c. 37. (u) *And.* *Barbatius* ſ. de *Bartholomæo*, Meſſan. Bonon. docuit. *Panciroll.*. L. 2 c. 116 *Forſter* L. 3 c. 36 VV*barton* An. 1460 (w) ſ. *Dekius* Piſis & Ticini docuit. *M. Mantua* de illuſtr. ICtis. *Forſter* L. 3 c. 36 (x) *Mariani* Fil. Senenſ. *Papinianus* ſuæ ætatis *M. Mantua* de ICtis. *Panciroll* L. 2 c. 126 (y) Bonon. per omnes Ital. Scholas docuit. *Pancir.* L. 2 c. 130 *Forſter.* L. 3 c. 36 *I A. Bumaldus* Bibl. Bonon (z) *Nic. de Tudeſchis* Ord. Bened. Archiep. Panorm. *Lucerna Iuris*, Concilii Baſil. pars. Cardinal. *Trithem.* & *Bellarm.* *Fichardus*, *M Mantua* in ICtis, *Panciroll.* *Forſterus* L. 3 c. 34 VV*barton* An. 1428 (1) Novar. Ord. Min. *Henr.* VV*barton* An. 1480 (2) Ligur. Ord. Min. Nuncius Apoſt. de quo *Trithem.* *Bellarm.* *Luc.* VV*addingus*. *Henr.* VV*barton* An. 1480 (3) ſ. Novamala, Ligur. Ord. Min. *Luc.* VV*addingus* in Annal. Min. *Henr.* VV*barton* An. 1480. (a) *Nic. Nicolius* Florent. à *Leandro Alberto* inter Florent. Lumina relatus. *Tritbem.* *Voſſius* L. 3 c. 4 de H. Lat. I. *A. Quenſtedt* de Patriis ill. Vir. *Pet. Caſtellan.* paucis p. 160 (b) Tornajenſ. Archiater *Caroli* VII. & *Philippi Boni* Burg. VV*olfg* *Juſtus*

ſcriptis clarus. Ut autem hi Italiam, ſic Galliam eodem tempore decoravit *Guido de Cauliaco,* (c) præſtantiſſimus arte chirurgicâ. Circa annum *XX* & *XXX.* clari fuerunt in Italiâ, Bononiæ cumprimis, Patavii & Ferrariæ *Jacobus Forolivienſis,* (d) *Marſilius de S. Sophia* (e) & *Hugo Senenſis.* (f) Anno circiter *XL.* præ aliis emicuit *Bartholomaeus Montagnana* (g) in Patavina Academiâ & *Iohannes de Conco Regio,* (h) *Iohannes Sermoneta,* (i) & *Leonbardus Bertapalia.* (k) Paulo ante hos floruit Montepeſſuli in Galliâ *Valeſcus de Taranta.* (l) Circa annum L. vixit *Iohannes Michael Savanarola,* (m) & *Antonius Guaynerius,* (n) & *Antonius Cermiſonius,* (o) omnes practicis Libris editis clariſſimi. Circa annum *LX.* & *LXX.* in maximâ exiſtimatione fuerunt *Iohannes Arculanus,* (p) *Pantaleon de Conflentiâ,* (q) & *Baverius de Baveriis,* (r) Circa annum *LXXX.* vixit *Iohannes Matthaeus de Gradibus,* (s) longè præſtantiſſimus medendi artifex. Eodem ferè tempore & paulò poſt primus *Nicolaus Leonicenus,* (t) Vir græcè & latinè doctiſſimus, á barbarie illorum temporum artem purgare conatus eſt. Juvit eum nonnihil *Hermolaus Barbarus,* (u) *Plinio* ac *Dioſcoride* recenſitis, licet medicinam nunquam profeſſus.

ſtus Chron. Med. *Pet. Caſtellanus* p. 150. *Ioh. Ant. Van der Linden* de Scr. Med. (c) Montepeſſuli docuit *Urbani V.* Medicus *VV. Iuſtus* in Chron. *I. A. Van der Linden.* (d) In Patria Medicus, omnibus aliis prælatus â *Trithemio VV. Juſtus* in Chronol. *Pet. Caſtellanus* p. 154 *Lindenius.* (e) Patavinus, quem *VV. Juſtus* ad 1393 ponit. *Pet. Caſtellanus* p. 161. *Lindenius.* (f) *Hug. Bentius* Prof. Parm. *Trithem. Pet. Caſtellanus* p. 156. *VV. Juſtus Lindenius.* (g) de *Monte Gnana* aliis, alter *Hippocrates* Med. Bonon. *VV. Juſtus* in Chronol. *I. A. Van der Linden* de Scr. Med. (h) Mediolan. Bonon. & Ticini docuit. *VV. Juſtus. Lindenius.* (i) Med. Bonon. de quo pauca *Petr. Caſtellanus* p. 165 *I. Ant. Van der Linden.* (k) ſ. *Pradapalia* Patavinus, Chirurgus *VV. Juſtus* & *Lindenius* (l) Monſpel. *Caroli VI.* Archiater *Petr. Caſtellanus* p. 166 *VV. Juſtus. Lindenius.* (m) Patavinus Archiat. Ferrarius *VV. Juſtus* Chr Med. *I. A. Van der Linden.* (n) ſ. *Gaynerus* Ticin. Med. in Patria. *VV. Juſtus. I. A. Van der Linden.* (o) *Savanarol.* Præceptor, Medicus excellentiſſ. *VV. Juſtus. Petr. Caſtellanus* paucis p. 161 *Lindenius.* (p) *Ioh. Herculanus* aliis Prof. Bonon. & Patav. *VV Juſtus Pet. Caſtell.* p. 163 *I. A. Van der Linden* de Scr. Med. (q) *Pantal. Vercellenſis* à *Conr. Geſnero* in Bibl. dictus. Scripta *Geſnerus* & *Lindenius* recenſent. (r) Parum notus, præter Conſilia & quædam de Balneis â *Geſnero* & *Lindenio* citata. (s) Ferrar. aliis Mediolan. Medicus acutiſſimus Ticin. â *VV. Juſto, Iſr. Spachio* in Nomenclat. *Lindenio* citatus. (t) Vincentius, Vir probus & doctus, de quo *Trithemius, Lil. Gr. Gyraldus* Dial. 2 de Poetis ſui temporis, *P. Iovius* in Elogiis notabilia habet. *Pet. Caſtellanus* p. 178 *Ioſ. Iuſt. Scaliger* Epiſt. 19 *Lindenius.* (u) Patritius Venetus, Vir magnus, Gloria Nobilitatis Venetæ â *Boiſſardo* dictus in Icon. Part. 1 n. 28 de quo lege *Trithemium, Iovium* in Elog *Pier. Valerian,* de infelic. Liter. init. *Henr. VVharton* An. 1480.

CAP. V.

De Philologis, Historicis & Poëtis.

HOc Seculo Græcæ & latinæ Linguæ studium iterum cœpit germinescere in Italiâ. Namque Græcam literaturam eò reduxerunt Exules Græci, Tyrannidem Turcicam fugientes, partim ante captam Constantinopolin, partim post. Latinæ Linguæ desiderium excitaverat jam tum præcedente Seculo *Franciscus Petrarcha*, quo factum, ut hoc Seculo magno illam ardore propagarint Itali haud pauci. Et quidem Græcam Literaturam reduxerunt hi potissimum sequentes Græci; *Emanuel Chrysoloras* (a) statim circa initia, & hunc secuti *Bessarion* Cardinalis, *Theodorus Gaza*, *Georgius Trapezuntius*, *Iohannes Argyropylus*, *Gregorius* (b) *Tiphernas*, qui tamen & omnes simul latinæ Linguæ fuerunt peritissimi. Circa eadem initia maximè latinam Linguam expoliere: *Franc. Poggius* (c) Florentinus, *Leonhardus Aretinus*, (d) *Franc. Philelphus*, (e) *Maphæus Vegius*. (f) Circa annum *L.* & *LXX.* potissimum floruerunt; *Laur. Valla*, (g) *Æneas Sylvius*, (h) postea Papa *Pius* II, nomi-

(a) *Em. Chrysoloras* Byzant. à *Iohanne Palæol. Imp.* in Occidentem missus in Italia mansit, Florentiæ, Romæ, Ticini docuit, in Concilio Constant. mortuus, ubi Epitaphium ab *Æn. Sylvio* positum *Casp. Bruschius* in Monast. Germ. tradit. Vitam *Paul. Iovius* in Elog. habet. adde *Gavius*, *Matth. Koenig* in Bibl univers. prolixe, *Cas. Oudin.* de Scr. Eccl. Tom. 3 An. 1390 *Ioh. Alb. Fabric.* Bibl. Gr. L. 5 c. 43 p. 392. (b) *Greg. Tiphernas* Med. & Philologus, qui primus Parisiis Græca docuit, quod *Melch. Adami* in Vita *Capnionis* refert. Lege *Paul. Iovium* in Elog. *Lil. Greg. Gyraldum* Dial. 1 de Poet. sui temporis, *Vossium* de Hist. Lat. L. 3 c. 3 c. 11 (c) *Ioh. Franc. Poggius Brandolinus*, Secretarius 8 Paparum, tandem Reip. Florentinæ, de quo durius judicat *Des. Erasmus* L. 4 Ep. 7 Lege de eo *Trithem.* P. *Iovium* in Elog. *Boissard.* Icon. P. 1 n. 12 *Vossium* L. 3 c. 5 de H. Lat. *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 2 c. 10 *H. VVharton* Addit. ad *Cavium* An. 1420 *Cas. Oudinum* Tom. 3 An. 1430 fuse. Vitam *Poggii Ioh. Bapt. Recanatus* Hist. illius Florentinæ addidit Vener. 1715 4. fusius vero *Iac. l'Enfant* in Poggianis Amst. 1720. 8. editis. (d) *Leonh. Brunus Aretinus*, Papæ ab Epistolis tandem Reip. Florent. Cancellarius, de quo *Trithem.* *Iovius* in Elog. *Boissard.* Icon. P. 1 n. 16 I *M. Toscanus* in Peplo Ital. L. 1 n. 7 *Vossius* de H. Lat. L. 3 c. 5 *Hankius* de R. Rom. Scr. P. 1 c. 45 *VVharton* An. An. 1410 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1430 (e) *Philelphus* Anconitanus, CPlin abiens, Eman. Chrysoloræ filiam eruditam duxit, redux docuit in omnibus fere Italiæ Scholis, clarus, Pauper Bononiæ mortuus. Lege *Trithem.* P. *Iovium* in Elog. *Gyraldum* Dial 1. de Poet. sui temp *Vossium* de H Lat. L. 3 c. 7 *Ol. Borrich.* Diss. 3 §. 109 de Poet. Lat. (f) *Maph. Vegius* Laudens. Libellorum suppl. Magister *Martini* V. *Trithem.* P. *Iovius* in Elog. qui pro summo Poeta eum habet; *Gyraldus* Dial. 1 de Poet. sui temp. *Borrich.* Diss. 3 § 117 I. *M. Toscan.* Peplo Ital. L. 1 n. 8 *H. VVharton* An. 1418 *Oudin.* T. 3 An. 1440 (g) *Valla Patrit.* Rom. Th. D. Canon. Lateran. *Seculi sui Varro*, mordax nimis, Neapoli ab Inquisitio-

nominatus, *Domitius Calderinus*, (i) *Pomponius Latus*, (k) *Dominicus Floccus*. (l) Circa annum LXXX. viguit fama *Angeli Politiani*, (m) *Hermolai Barbari*, (n) & *Hieron. Savanarola*, (o) qui & Theologus, & Philologus peritissimus. Illi coævus fuit, etsi ætate junior, *Rudolphus Agricola*, (p) Frisius, primus Germanorum, qui Græcè, Latinè ac Hebraicô fuerit doctus. Per hos, horumque similes alios, omnis tunc melior literatura est restituta, & quidem imprimis singulari Dei beneficio Arte (q) Typographicâ inventâ ultimis hujus Secu-

sitione publ fustigatus; laudatur ab *Erasmo* Rot. Epist. 3 Libri 7 Lege *Trithem.* *Iovium* in Elog. *Boissard.* Icon. P. 1 num. 13 *I. M. Toscan.* Peplo Ital. L. 1 n. 14 *Vossium* de H. L. L. 3 c. 7 *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 2 c. 11 *VVharton* An. 1440 *Cas. Oudinum* Tom. 3 An. 1440 (h) *Æn. Sylv. Piccolominæus*, Senens. Doctiss. Concilii Basil. Scriba, S. R. Imp. Secretarius, Papæ reconciliatus Cardinalis demum Papa factus, Bullam Retractationis edidit. Lege Vitas Pontificum; it. *Trithemium* & *Bellarm.* *Boissard.* Icon. Part. 3 n. 2 *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 7 *Lud. Iac. de S. Carolo* in Bibl. Pontif. *VVharton* An. 1458 *Cas. Oudinum* T. 3 An. 1460 (i) *Domitius* Calderiæ in agro Veron. natus, doctus Poetar. interpres, parum Christianus, ambitiosus &c. Lege *Iovium* in Elog. *Casp. Barthium* ad L. 5 *Sylv. Statii* p. 483 *Nic. Reusnerum* in Icon. Part. 1 Lit. C. 7 *I. M. Toscanum* Peplo Ital. L. 1 c. 27 (k) *Petrus Sanseverinus* vero nomine f. *Petrus Calaber* dictus, sed abjecto nomine Christiano *Iul. Pomponius Latus* dici maluit, *Romulum*, & Natalem Urbis coluit, cum summo applausu docuit. Lege *Iovium* in Elog. *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 8 *Hankium* de R. Rom. Scr. P. 1 c. 48 *Nic. Reusner.* Icon. P. 1 Lit. H. *Pier. Valerian.* de Infel. Literat. L. 2 *I. M. Toscanum* Peplo Ital. L. 1 n. 38 (l) *Andr. Dominicus Floccus* Canon. Florentinus. Secretarius Papæ. Autor Libelli *L. Fenestella* nomine circumlati, quod detexit *Lil. Greg. Gyraldus* Dial. 4 Hist. Poet. adde *Vossium* de H. Lat. L. 1 c. 19 *Hankium* de R. Rom. Scr. Part. 1 c. 44 (m) *Angelus Bassus* à Patria *Politianus* dictus, docuit magno applausu Florentiæ, vix Christianus dicendus; Facies distorta, mores pravi, describuntur graphice à *P. Iovio* in Elog. *Gyraldo* Dial. 1 de Poet. sui temp. *Boissardo* Icon. P. 1 n. 24 adde *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 8 *Pier. Valerian.* de Infel. Liter. L. 2 *Nic. Reusnerum* Icon. P. 1 Lit. G. 4 *I. M. Toscan.* Peplo Ital. L. 1 n. 36 (n) *Herm. Barbarus* cap. anteced. extr. expositus. (o) *Savanarola* Ferrar. Ord. Domin. Concionator vehemens sanctus, ab *Alexandro VI.* anathemate percussus, in foro strangulatus & combustus est An. 1498 Vitam scripsit *Ioh. Franc. Picus.* P. *Iovius* in Elog. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* Icon. P. 1 n. 31 *N. Reusnerus* P. 1 Icon. Lit. H. 5 *Pier. Valerian.* L. 2 infel. Liter. *Iac. Verheiden* Imag. 4 *I. M. Toscanus* in Peplo Ital. L. 1 n. 49 *H. VVharton* addit. ad *Cavium* An. 1480 Vita *Savanarola* prolixa prodiit *Iac. Quetif*, ut creditur, Autore Paris. 1674. 8 2. Vol. (p) *Agricola* Frisius Vir excultissimus, Gallis & Italis admirationi erat. Heidelbergæ demum vixit & obiit. Lege *Trithemium*, *Erasm. Roter.* Chiliad. Cent. 4 Adag. 39 adde *Iovium* in Elog. *Boissard.* Ic. P. 1 n. 27 *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philos. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Valer. Andr. Desselius* in Bibl. Belg. *Aub. Miraus* Elog Belg. Classe 7 init. *Henr. VVharton* An. 1475 (q) De *arte Typographica* legendi *Bernh. à Malincrot* de artis Typogr. ortu & progressu, qui pro Moguntinensi-

Seculi annis, Latini, Græcique præcipui Scriptores ex tenebris in lucem sunt producti.

Habuit hoc Seculum etiam Historicos nonnullos; namque circa annum XL. vixit *Flavius Blondus*, (r) Historicus cum antiquitate comparandus. Eodem tempore *S. Antonius Florentinus*, & *Æneas Sylvius*, quem antea laudavi, historias scripsere, sed hic eleganter, ille minus latinè. Circa annum LX. *Laonicus Chalcondylas* (s) res gestas Turcarum ad suam usque ætatem Græcè persecutus est. Eodem tempore *Matth. Palmerius*(t) suum scripsit Chronicon. Circa annum XC. vixit *Jacobus Philippus Bergomensis*, (u) Supplementi Chronicorum Autor, & *Antonius Bonfinius*, (w) Historiæ Hungaricæ, & *Robertus Gagvinus*, (x) Gallicæ Scriptores. Omnibus autem hisce longè præ-

nensibus certat; *M. Zuer. Boxbornius* Diss de Typogr. inventione & Inventoribus pro Harlemensibus; adde *Guil. Ern. Tenzelium* Discursu Germ. de Inventione artis Typogr. in Germania; item in Colloqu. menstruis, præcipue An. 1693 mense Augusto. *Melch. Adami* in vita *Ioh. Guttenbergii* inter Vitas Germ. Philos. *Theod. Janson. ab Almeloven* in Vitis *Stephanorum*. *Joh. de la Caille* in Historiâ Typograph. Gall. ubi originem *Guttenbergio* tribuit, *Mich. Maittaire* Annales Typographicos; *Ioh. David VVerthers* Nachrichten von der Buchdrucker-Kunst &c. *Cas. Oudinus* in fine Tomi 3 de Script. Eccl. adjecit Dissertat. de Artis Typographicæ Inventoribus. Typographiæ incunabula revisa *Val. Ern. Læscherus* Diss 7 Stromatum. *Peregrini Ant. Orlandi* Origo & Progressus artis Typogr. Ital. (r) *Fl. Blondus* Foroliv. *Eugenii IV.* & Successorum Secretarius, de quo *Trithemius*, *P. Iovius* in Elog. *Boissardus* Icon. P. 1 n. 8 *Vossius* de H. Lat. L. 3 c. 7 *Hankius* de R. Rom. Scr. Part. 1 c. 46 *Nic. Reusnerus* Icon. P. 1 Lit. C. *VVharton* An. 1440 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1450 (s) *Chalcondylas* Athen. in Græcia mansit, aliis abeuntibus, omniaque accurate notavit. Lege *Vossium* de H. Gr. L. 2 c. 3 *Henr. VVharton* ad An. 1468 *I. A. Fabricium* Bibl. Gr. L. 5 c. 5 §. 14 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1460. (t) Florentinus, Poeta, Orator, Historicus, in Concilio Florent. celebris, ob Arrianismum flammis traditus. Lege *Trithemium*, *Iovium* in Elog. *Vossium* L. 3 c. 7 de H. Lat. *Mich. Poccianticum* de Script. Floren. *VVharton* An. 1449 *Cas Oudinum* Tom. 3 An. 1430 qui supplicium negat. (u) *Jac. Phil Forestus*, Bergom. Erem. S. August. de quo *Trithem. Vossius* de H. Lat. L. 3 c. 11 *Jos. Pamphilus* in Chron. Eremit. S. Aug. *Donatus Calvus* in Script. Bergomatibus Parte 1 p. 196 *Cas. Oudinus* Tom. 3 An. 1460 (w) *Ant. Bonfinius* Asculanus, in aula *Matthiæ Corvini* Budæ lauto stipendio sustentatur. Lege *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 11 *Henr. VVharton* An. 1495 *Dav. Zwittingerum* in Specim. Hungar. literatæ p. 80 seqq. fuse. (x) *Rob. Gaguinus* Duacensis Generalis Ord. Trinitariorum de redemtione captivorum, Bibliothecarius regius, de quo lege *Symphor. Champerium* de Viris Gall. illustr. *P. Iovium* in Elog. qui durior in eum; *Aub. Miraum* Elog. Belg. Class. 9 *Fr. Swertium* in Athen. Belg. *Val. Andream* Dessel. Bibl. Belg. *Vossium* de Hist. Lat. L. 3 c. 11 *VVharton* An. 1494 *Cas. Oudinum* Tom. 3 An. 1460

præcelluit *M. Anton. Coccius Sabellicus*,(y) rerum Venetarum doctissimus juxta ac diligentissimus Scriptor. In ipso fine Seculi habuit Germania nostra Viros quatuor Historiæ laude insignes: *Iohannem Nauclerum*, (z) Præpositum Tubingensem, Chronici universalis Scriptorem non indoctum; *Albertum Krantzium*, (1) Hamburgensem Canonicum, rerum Saxonicarum, aliarumque Septentrionalium longè diligentissimum Doctorem; *Iohannem Trithemium*, (2) Abbatem Spanheimensem, Virum, cùm multis nominibus, tum optimorum Scriptorum recensione dignissimum, qui hic memoretur; & demum *Jacobum Wimphelingium*, (3) cujus est Epitome rerum Germanicarum non contemnenda.

Denique nec Poëtæ huic Seculo defuere. Circa extremum enim illius vixit *Baptista Mantuanus*, (4) & *Marcellus Palingenius*, (5) una cum aliis aliquot minoris famæ in Italiâ. Eadem ætate tulit & Germania Poëtam pro captu Seculi non contemnendum, *Conradum Celten*, (6) Francum, qui primus in Germania lauream poëticam meruit. Astro-

(y) *Sabellici* nomen in Sodalitio *Pomp. Læti* receptum, Reip. Venetæ Historiographus, Bibliothecæ *Bessarionis* Præfectus, de quo *Iovius* in Elog. *Ioh. Toscanus* in Peplo Ital. L. 2. n. 52 *Boissardus* Icon. P. 1 n. 30 *Nic. Reusnerus* Icon. P. 1. lit. L. 6 Vossius de H. lat lib. 3 c. 12 *Pier. Valerian.* lib. 1 de infel. Liter. *H. VVharton.* An. 1490. (z) *Ioh. Vergen.* f. *Vergenhaus* I. V. D. Præpositus Stutgard. primus Rector Acad. Tubingensis, de quo *Henr. Pantaleon* Part. 2 de Viris Germ. illustr. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Philos. *Vossius* de H. Lat. lib. 3 c. 10 *Erh. Cellius* de Prof Tubingens. *H VVharton*, an. 1500 (1) *Alb. Krantz* Hamb. Th & Decret. Doctor, Prof. Rostoch. Decanus Hamburg. Historicus candidus, de quo *Henr. Pantaleon* Part 2 de Viris ill. Germ. H. Ghilinus Theatr. P. 1. p. 7. *Melch Adami* in Vitis Germ Philos. *Vossius* de H. Lat. lib. 3 c. 10 *H. VVharton* an. 1504 Vita brevius Hamburgi edita, sed plenius elaborata ab *Ott. Sperlingio* hucusque inedita. Epitaphium habetur in *Theod. Ankelmanni* Inscript. Hamb. n. 6 (2) *Ioh. de Monte* a vico natali *Trittenheim*, cognomen habet, Ord. Bened. Abb. Spanheimensis, post Herbipolensis, Polyhistor insignis, Vir. diligentissimus, qui de se ipso agit in fine Catalogi Script. Eccl. adde *Henr. Pantaleon.* de Vir. ill. Germ. Par. 2 *Vossium* de H. Lat. lib. 3 c. 10 *H. VVharton* ad an. 1483. (3) *Iac. VVimphel.* Selestad. Concionator Spirensis, inde Heidelbergæ, demum in Patria vixit, Vir doctiss. & piissimus. Lege *Paul. Langium* in Chron. Citiz. Tom. 1 rerum German. *Pistorii Nidani* p. 886 qui eum taxat; adde *H. Pantaleonem* Prosopogr. Part. 3 *Melch. Adami* in vit. Germ. Theol. *Vossium* de H. Lat. lib. 3 c. 10 *VVharton* an 1494. (4) *Bapt. Mantuanus*, Ord. Carmelit. Generalis, Poëta celebris, quem tamen *Lil. Gr. Gyraldus* Dial. 1 de Poetis sui temp. reprehendit; lege *P. Iovium* in Elog. *Boissard.* Part I. Icon. num. 76 *Nic. Reusnerum* Icon. Part. 1 lit. K. 5 *Vossium* de H. Lat. L. 3 c. 11 *H. VVharton.* An. 1501 *I. M. Toscanum* Peplo Ital. L. 1 extr. (5) *Marc Palingenius Stellatus* ultra Seculi finem vixit, Zodiaco vitæ notus, de quo *Gyraldus* Dial. 2 Poet. sui temp. *Ol. Borrich.* de Poët. Diss. 3 §. 102 (6) *Conrad. Celtes Protucius* Swinfurt. primus Germanorum Poeta manibus *Frider.*

Aſtronomiæ ſtudium refloreſcere etiam haud parum cœpit; primum quidem circa annum XXX. per *Georgium Purbachium*, (7) Viennæ in Auſtriâ, mox autem multò magis & longè clariſſimè per hujus Auditorem, *Iohannem Mollerum*, (8) *Regiomontanum* vulgò â patriâ vocatum, Virum Græcè quoque doctum, quique rerum Mathematicarum peritiâ ipſum *Ptolomæum* potuit provocare.

SECVLVM XVI.

CAP. I.

De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

HOc denique Seculo, ut ipſius Religionis Chriſtianæ, ita Doctrinæ Eccleſiaſticæ magna facta eſt mutatio. Namque primò Linguarum Studium ad res Theologicas ita adjectum eſt, ut hactenus nunquam. Inquiri etiam cœptum eſt in antiquos mores, & ritus primitivæ Eccleſiæ. Hinc excuſſi omnes antiquorum Patrum Codices, inque lucem publicam Typographiæ beneficio producti, id imprimis allaborante *Deſiderio Eraſmo* (a) *Roterodamo* incomparabilis ingenii & diligentiæ Viro. Hebræorum quoque Libri ad intelligentiam Vet. Teſtamenti cœperunt conſuli, imo ab ipſis Chriſtianis in publicum edi, accedentibus quibusdam ad iſtius Linguæ peritiam, Iudæorum gloriæ æmulam.

Simul verò ingens in Eccleſia Schiſma enatum eſt, Auctore primo *Martino Luthero* (b) Anno MDXVII, quem plurimi toto terrarum orbe ita ſunt

der. IV Imp. Norinbergæ coronatus, Prof. Viennenſis de quo *Henr. Pantaleon* Proſop. ill German. Part. 2 *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philoſ. *Voſſius* de H. Lat. L. 3. c. 10 *Ioh. Pet. Lotichius* Bibl. Poët. Part. 3 init. *Ol. Borrichius* de Poët. Lat. Diſſ. 4 §. 152. (7 *Georg. Purbach.* ſ. *Peurbach.* ut ab *Henr. Pantal.* Part. 2 Proſop. vocatur, Prof. Viennenſis celeberrimus, cujus vita legatur in *Melch Adami* Vitis Phil. (8) *Ioh. Mollerus* Regiomonti in Franconia natus, per German. & Italiam celeberr. Mathematicus ſine pari. Diu in Italia tum Budæ, demum Norinbergæ vixit. Lege *Ioh. Tritbemium*, P. *Jobium* in Elog. *Henr. Pantaleon*, Proſop. Part. 2 *Melch. Adami* in Vitis Germ Phil.

(a) *Gerhardus Gerhardi* vero nomine dictus, *Deſiderii Eraſmi* nomen maluit, Vir ad ſtuporem Seculi doctus, Polyhiſtor abſolutiſſimus, in Gallia, Anglia, Italia (ubi Taurini D. Theol. creatus) tandem Baſileæ vixit, Polygraphus. Lege de eo *Jobium* in Elog. *Theod. Bezam* & *I. I. Boiſſard.* in Icon. Part. n. 17 *Aub. Miræum* Elog. Belg. Claſſ. 2. init. *Franc Swertium* Athen Belg. *Val. Andream Deſſel.* Bibl Belg. *Jac. Verbeiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philoſ. *Adolph. Clarmundum* in Vitis Clariſſ. Vir. initio. (b) Islebienſ. omnibus notus, Theologorum German. Princeps, cujus famam

ſunt ſecuti,, ut paucos intra annos tota fere Germania & Britannia, integra Septentrionalia Regna, ut & poſtmodum major Galliæ, Hungariæ & Poloniæ pars divortium à Romanà fecerit Eccleſià. Cum vero nec *Lutheri* Sectatores omni ex parte cum illo conſentirent, aliis huc, aliis illuc tendentibus, cum pars ſatis magna Sacramentariorum dogma foveret; factum hinc, ut illi ipſi Proteſtantes, (hoc enim communi nomine appellantur) in duo genera Scriptorum maximè debeant diſpeſci. Usque ad annum igitur L. Auguſtanæ Confeſſioni addicti fuerunt, eamque maximè propugnarunt ſequentes: *Martinus Lutherus, Philippus Melanchthon,* (c) *Iohannes Brentius,* (d) *Nicolaus Amsdorffius,* (e) *Iohannes Bugenbagius,* (f) *Erasmus Sarcerius,* (g) *Andreas*

mam horrendis calumniis inquinare tentarunt Adverſarii: *Ioh Cochlaus* de Actis & Scriptis Lutheri, *Ioh. Laingaus*, de Vita & moribus Hæreticorum initio; *Caſp Vlenbergius* de Vita, moribus, & morte *Lutheri, Melanchth.* &c. *Ioh. Piſtorius Nidanus* in Anatomia Lutheri; *Ant. Poſſevinus* in Atheiſmis Hæreticorum; *Florim. de Ramond* de origine & Progr. Hæreſium; *Lud. Maimburg* in Hiſtoria Lutheraniſmi, aliique complures. Defendit eum optime *Joh. Mullerus* in Luthero defenſo, & defenſione Lutheri defenſi; it. *Joh. Matheſius,* & *Math. Dreſſerus* in Hiſt. Lutheri. Vitam illius referunt ex Reformatis *Th. Beza* in Iconibus, *Boiſſardus* Icon. Part. 3 n. 32 *Jac. Verheiden* in Effig *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. *H. VVharton* An. 1517. fuſe. E noſtris *Ioh. Sleidanus* Comment. de ſtatu Relig. & Reip. ſub Carolo V. *Vitus Lud. à Seckendorff* & *Elias Fickius* in Hiſt. Lutheraniſmi, *Chriſt. Iunckerus* in Vita *Lutheri* Nummis illuſtrata &c. Adde Scripta copioſa de *Luthero* & Hiſt. Reformationis occaſione Iubilei II An. 1717 paſſim edita. (c) Philippus Schwartzerdt Bretta-Palatinus Polyhiſtor VVittenberg. totius Germaniæ Præceptor, ubique notus, cujus vitam prolixe & erudite *Ioach. Camerarius* ſcripſit. Lege & *Theod. Bezam* & *Boiſſardum* in Icon. P. 3. n. 6 *Iac. Verheiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. & Philoſ. fuſe. Adde funebrem orationem à *Vit. VVinſemio* habitam in *Ioh. Bismarci* Vitis præcipuor. Theologorum; *Balth. Mencii.* Elogia Doctor. VVitteberg. *Nic. Reusneri* Icon Part. 2 p. 228. *Thuanum* L. 26 qs. extr. (d) *Brentius* VVila. Svevus, poſt Academ. Tubingenſem reformatam, multaque mala tolerata, Stutgardienſis Præpoſitus, Vir pius & doctus. Lege *Thuanum* lib. 47. Vitam in *Boiſſardi* Icon P. 4 num. 5 *Melch. Adami* Vitis Theol. Germ. *Erh. Cellius* in Imag. Prof. Tubing. *Georg Serpilius* in Epitaph. Theol. Svevorum p. 123 (e) Nobilis Miſnicus, Magdeburg. Eccleſiæ Reformator, Epiſcopus Naumburg. ab Electore conſtitutus. De eo multa in *Seckendorffii* Hiſt. Lutheraniſmi paſſim. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol *Paul. Freherus* Theatro Viror illuſtr. Part. Sect. 3 (f) *Pomeranus* vulgo, Iulinenſis, fidus *Lutheri* Socius, Paſtor Eccleſiæ VVitteberg. paſſim adhibitus ad Eccleſias reformandas, de quo legendi *Theod. Beza* & I. I. *Boiſſardus* in Icon P. 4 n. 11 *Iac. Verheiden* in Effig. *Balth. Mencius* in Elog. Doctorum VVitt. *Ioh. Biſſmarcus* in Vita & Geſtis Theologorum. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. (g) *Sarcerius* Annæberg. Vir pius & laborioſiſſimus, qui multas paſſim Eccleſias erexit & docuit. *Vita habetur* in *Boiſſardi* Icon. P. 4 n. 16.

Jac.

dreas Osiander*, (h) *Caspar Cruciger*, (i) *Iustus Jonas*, (k) *Vrbanus Regius*, (l) *Johannes Matthesius*,** (m) &, qui omnes Antiquitatis peritia superavit, turbulento licet ingenio, ***Matthias Flacius Illyricus. (n) Sacramentariorum dogma amplexi sunt: ***Andreas Carlstadius*, (o) *Huldericus Zuvinglius* , (p) *Johannes Oecolampadius*, (q) *Leo Iuda*, (r) *Conradus Pellica-***

Jac. Verheiden Effig. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. (h) Andr. Hoßmann antea dictus, Gunzenhus. Francus, ex Theologo Norinberg. Concionator aulicus Regiomontanus, Turbator superbus, de quo *Dav. Chytræus* Saxon. L. 17. *Thuanus* Lib. 11. *Christoph. Hartknoch.* Boruss. vet. & Nov. Part. 2. c. 5. §. 9. seqq. & in Hist. Eccl. Boruss. Vitam *Osiandri* habent *Henr. Pantaleon.* Part. 3 Prosopogr. *Melch. Adami* in viris Germ. Theol. (i *Cruciger* Lipsiensis Theol. VVittenberg. Polyhistor insignis, cuius vita in *Theod. Bezæ* & *I. I. Boissardi* Icon. P. 3. n. 35. *Iac. Verheiden* in Effig. *Balth. Mencii* Elogiis Doct. VVitteb. *Joh. Bismarci* in Vitis Theol. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. (k) *Just. Ionas* Nordhusan. Pastor. Eccl. VVitteb. post Halensis, *Lutheri* fidus Amicus, de quo *Th. Beza* & *Boissardus* Icon. P. 3. n. 36. *Iac. Verheiden* in Effig. *Henr. Pantaleon.* Part. 3. Prosop. *Barth. Mencius* in Elog. Theol. VVitteb. *Ioh. Bismarcus* in Vit. Theol. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. (l) *Vrb. Regius* Suevus Theol. Augustanus, post Luneburgensis, cuius Vitam *Ernestus* Filius operibus Patris addidit, quam & *Henr. Pantaleon* Prosop. Part. 3. & *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. habent. *G. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 82. (m) *Io. Matthesius* Rochlicens. ex conuictu Lutheri Pastor in valle Joachimica, de quo *Thuanus* L. 83. *Boissardus* Icon. P. 3. n. 40. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. Vita a *Ioh. Balth. Mathesio* Pronepote sigillatim edita. (n) *Matth. Frankovvitz* Albonens. Dalmata, Polyhistor, Prof. VVitteberg. demum Jenensis, ob rixosum ingenium sæpe locum mutare coactus, de quo *Thuanus* L. 61. qs extr. *Henr. Pantaleon.* Prosop P. 3. *Boissardus* Icon. Part. 3. n. 38. *Iac. Verheiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vit. Theol. Germ. Vitam *Flacii Ioh. Balth. Ritter* edidit. Franc. 1723. 8. (o) *Andr. Bodenstein* Francus, Th. Prof VVitteb. *Luthero* inter primos accedens, homo miri capitis, & turbulentus, de quo plurima ap. *Sleidanum*, *Ioach. Camerarium* in Vita Melanchth. & *Seckendorffium* legenda, , Vita extat in *J. Bismarci* Vitis Theolog. *Melch. Adami* in Vit Germ. Theol. & stupendis fabulis plena in *Iacobi Laingai* Vitis & moribus Hæreticorum (p) *Huld. Zvvinglius* Helvet. Pastor Glaronens. post Tigurinorum, cujus Vitam *Th. Beza*, & *I. I. Boissardus* Icon. P. 4. n 25. *Iac. Verheiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. habent. (q) *Io.* Hausschein VVinsperg. Francus. Pastor. & Prof Basileensis, Vir doctissimus. Vitam *VVolfg. Fabric. Capito* scripsit. Addantur *Th. Beza* & *Boissardus* in Icon. P. 4. n. 28. *Iac. Verheiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Theol. (r) *Leo Iudæ* Heluet. Pastor. Eccl. Tigurinæ, Philologus insignis, de quo *Th. Beza* & *Boissardus* Icon. P. 4. n. 35. *M. Adami* in Vit, Germ. Theol.

licanus, (s) *Paulus Fagius*, (t) *Seb. Münsterus*, (u) *Theodorus Bibliander*, (vv) quorum quinque hi posteriores Hebraicæ Linguæ notitia valde floruerunt; & denique *Iohannes Calvinus*, (x) qui ita Genevæ & in Sabaudia docuit, ut magnam partem Galliæ, & Britanniam fere omnem, ac postremo magnam partem Belgii ac Germaniæ suam in sententiam traxerit. Antequam Schisma illud Ecclesiæ oriretur, iam tum magnum sibi nomen Theologicis Scriptis comparauerant: *Iacobus Almainus*, (y) *Iohannes Maior*, (z) *Franciscus Lychetus*, (1) tres Doctissimi Commentatores *Magistri Sententiarum*; quibus merito quartus est adjungendus, *Hadrianus* is, (2) qui *Lutheri* ætate post *Leonem X.* Pontificatu functus est. Jam tum floruit quoque insigni fama *Iohannes Franciscus Picus*, (3) Mirandulæ & Concordiæ Dominus, Patruo suo *Iohanne Pico*

T 3 sive

(s) *Conr.* Kürschner Rubeaquens. Sacrarum & Hebr. Literarum Prof. Tigurinus. Vitam *Th. Beza* & *Boissard.* Icon. P. 4. n. 32. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. adde *Thuan.* Lib. 16. (t) *Paul.* Buchlin Tabernæ Rhen. natus, Theol. Isnensis. Heidelb. Argentor. tandem in Anglia mortuus, corpus effossum & rogo impositum, de quo *Ioh. Foxus* Hist. rerum in Eccles. gestarum. Vita in *Theod. Bezæ* & *Boissardi* Icon. P. 4. n. 27. *Iac. Verbeiden* in Effig. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. (u) *Seb. Munsterus* Ingelheim. Lingvæ S. Prof. Basil. Strabo Germanorum in Epitaphio dictus, de quo *H. Pantaleon* Prosop. Part. 3. *Th. Beza* & *Boissardus* Icon. P. 2 p. 258. *Melch. Adami* in Vit. Philos. Germ. adde *Thuanum* L. 11. (vv) *Th. Bibliander* Heluet. Theol. & Philologus Tigurinus, cuius vitam *H. Pantaleon* Prosopogr. Part. 3. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. adde *Thuanum* L. 36 (x) *Ioh. Calvinus* Novioduni in Piccard. natus, Pastor Eccl. Argentinens. post Genevensis, cujus Vitam *Theod. Beza* & *Iac. Verbeiden* in Icon. *Melch. Adami* in vitis Theol. Exter. Pessime describitur à *Iacobo Laingæo* in Vitis Haret. melius a *Thuano* L. 36. adde *Ludov. Maimburg.* in Hist. Calvinismi Multa de *Caluino* & Scriptoribus vitæ illius agit *Ant. Varillai* in Historia Revelat. Europæ in causa Relig. Tom. 6. Lib. 26. (y) *Iac. Almainus* Senon. Theologus Paris. *Scoti* sectator, de quo *Belcarminus* paucis, *Phil. Labbeus* T. 1. de Script. Eccl. *H. VVharton.* A. 1502. (z) *Ioh. Maior* Scotus, Doctor Paris. Philosophus & Historicus, de quo *Ioh. Baleus* de Scr. Brit. Cent. 14. n. 59. *Vossius* de H. Lat. L. 3. c. 13. *Ph. Labbe* de Script. Eccl. T. 1. *And. du Saussay* contin. Bellarm. num. 2. (1) *Fr. Lychetus* Bergomas Ord. Min. Generalis, de quo *Luc. VVaddingus* in Ord. Franciscan. *Bellarmin.* paucis, *Donat. Calvus* in scena liter. scriptorum Bergomens. Part. 1. p. 161. (2) *Hadrianus Florentius* Traiect. *Caroli V.* Præceptor, post *Leonem X.* Papa nomine retento VI. dictus. *Onuphr. Panvinius* append. ad *Platinam*, *Bellarminus* & Continuator *Andr. du Saussay.* num. 11. *Boissardus* Icon. P. 3. num. 3. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Aub. Miraus* Elog. Belg. initio. (3) *Galeoti Pici*, Fratris

ſive ingenio, ſive doctrina non multum inferior, pietate ſuppar, Scriptorum copia etiam ſuperior. Eadem tempeſtas jam florentem vidit *Thomam de Vio*, (4) Cajetanum, Cardinalem Summi Ingenii, ac ſubtiliſſimi acuminis Virum, etſi ille ætatem ſuam extenderit ad Annum usque M D XXXIV. atque cum *Luthero* congreſſus ſit. Cui coævus itidem fuit, ut & eadem in ordine Prædicatorum dignitate, imo nec multo minor in S. Thomæ Scriptis enucleandis *Franciſcus Ferrarienſis*. (5) Cæterum cum ipſo *Luthero* propius vixerunt in Italia quidem *Sylveſter Prierias* (6) etiam Ord. Prædicatorum Prior Generalis; in Germania vero *Iohannes Eccius*, (7) *Conradus Koellin* (8) Ord. Prædicatorum, *Iohannes Faber*, (9) Epiſcopus Viennenſis, *Conradus VVimpina*, (10) Theologus Francofurtanus; in Anglia *Iohannes Fiſcherus*, (11) Epiſcopus Roffenſis, ac *Thomas Morus*, (12) Regni Angliæ Cancellarius. Vixit autem eadem ætate *Deſide-*

Fratris *Iohannis* ſupra laudati fil. Mirandulæ & Concordiæ Dominus, miris caſibus ad mortem usque agitatus. Vita operibus præmitti ſolet. Lege *Iovium* in Elog. *I. M. Toſcan.* in Peplo Ital L. 2. n. 83. (4) *Thom. de Vio* in urbe Cajeta natus Ord. Dom. Generalis, Cardinalis, de quo legendi *Bellarminus* de Scr. Eccl. *Sixtus Senens.* L. 4. Bibl. S. *Ambr. de Altamura* Bibl. Prædicat. *Andr. du Sauſſay* addit. ad Bellarm. n. 9. (5) *Franc. Ferrar.* Ord. Domin. Magiſter Generalis, de quo legendi *Leander Albertus* L 4 de Viris Ill. Ord. Præd. *Ambr. de Altamura*, in Bibl. Præd. *Voſſius* de H. Lat. L. 3. c. 12. (6) *Sylv. de Prierio*, Pedemontanus Prof. Bonon. *Leand. Albertus* Lib. 4. de Vir. Ill. Ord. Præd. *Ambr. de Altamura*, *Sixtus Sen.* L. 4. *Hier. Ghilinus* Theatr. Ital. Part. 1. *Voſſius* de H. Lat. L. 3. c. 12. *And. du Sauſſay* addit. ad Bellarm. n. 10. (7) *Ioh. Eck* Svevus, Prof. Theol. Ingolſt. hoſtis Lutheri infenſiſſimus, de quo H. *Pantaleon* Proſop. P. 3. *Sixtus Sen.* L. 4. *And. du Sauſſay* ad Bellarm. n. 17. (8) *Con. Kollin* Ulmenſ. ord. Prædic. *Amb. de Altamura* in Bibl. Prædicat. *Bellarm.* de Scr. Eccleſ an. 1500. (9) *Ioh. Fabr.* Leutkirch Svevus ob Confeſſ. Auguſtanam refutatam Epiſc. Viennenſis. *Sleidanus* L. 7. *And. du Sauſſay* n. 12. qui perperam *Iacobum*, & Helvetium dicit. *I. A. Quenſtedt* de Patriis clar. Vir. (10) *Conr. VVimpina* de Fagis Franconicis Th. D. primus Rector Francofurti ad Oder. de quo *I. Chr. Becmannus* in Proleg. ad Catal. Bibliothecæ Francof. *Mart. Frid. Seidel* in Iconibus illuſtr. Marchicor. n. 15. Vitam illius *Chr. Gottbold VVilisch* edidit Altenburg. 1725. 8. (11) *Ioh. Fiſcherus* Epiſc. Roffenſis, ab *Henric. VIII.* capite plexus. *P. Iovius* in Elog. *Io. Baleus* Scr. Brit. Cent. 8. n. 68. *I. I. Boiſſardus* Icon. Part. 2. p. 115. *Sixtus Sen.* L. 4. *And du Sauſſay* num. 27. (12) *Th. Morus* ex Advocato ob Virtutem & eruditionem ad ſummam Cancellarii Regni dignitatem evectus, a Rege tandem *Henrico VIII.* capite plexus. Lege *Paul. Iovium* in Elog. *Ioh. Baleum* Scr. Britann. cent. 8. n. 69. *Henr. Hollandus* in Herologia Angl. pag. 10. *Boiſſardus* Icon.

Desiderius Erasmus Roterodamus, cui præter reparatam rem literariam Theologica studia saltem propter omnium fere antiquorum Patrum Scripta emendata atque in lucem producta incredibili plane diligentia & felicitate nunquam magnam satis gratiam retulerint. Quem quidem hic collocamus, ut qui membrum Ecclesiæ Protestantium esse noluerit, licet nec alteri parti omni ex parte satisfecerit. Ast vero post Annum XXX. usque ad Annum L. inter Germanos & Belgas inter alios eminuerunt *Iohannes Cochleus*, (13) Norinbergensis, *Albertus Pighius*, (14) Campensis, *Georgius VVicelius*, (15) *Iohannes Driedo* (16) Brabantinus a Thurnhaut, *Iacobus Latomus*, (17) Professor Lovaniensis, *Ruardus Tapperus*, (18) *Iohannes Hesellius* (19) a Lovanio. In Germania itidem *Iulius Pflugius* (20) Nob. Misnensis. Eodem temporum spacio vixit etiam in Italia *Ambro-*

Icon. P. 2. p. 120. *Vossium* de H. Lat. L. 3. c. 13. *I. Pet. Loticbium* Bibl. Poët. P. 4. *And. du Saussay* ad Bellarm. n. 28. [13] *Ioh. Cochleus* Norimb. Th. D. Canon. Mogunt. VVormat. VVratislav. ubi ad S. Iohann. sepultus. Hostis Lutheri infensissimus, de quo *H. Pantaleon* Prosop. P. 3. *Boissardus* Icon. P. 2. p. 197. *Bellarm.* de Scr. Eccl. ann. 1500. & *And. du Saussay* in Add. num. 21. adde *Thuanum* Lib. 11. [14] *Alb. Pighius* Campensis Th. D. Colon. Mathematicus insignis, de quo *Iovius* in Elog. *H. Pantaleon.* Prosop. *P.* 3. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dessel* Bibl. Belg. *Aub. Miræus* Elog Belg. Class. 3. *And. du Saussay* n. 19. [15] *Georg. VVicelius*, Fuldensis, ab Evangelicis ad Romanos deficiens illos fervide oppugnavit. Lege de eo *Sixtum Senens.* L. 4. *Henr. Pantaleon.* Prosopogr. *Part.* 3. *Boissard* Icon. P. 4. extr. V*Volfg. Crügerum* in Catalogo mille Viror. celebrium. [16] *Ioh. Driedo* Tornhontanus Brabantus Doctor Lovaniensis, de quo *Aub. Miræus* Elog Belg. Classe 2. *Fr. Svvertius* Athenis Belg *Val. Andreas Desselius* in Bibl. Belg. & Fastis Lovaniensibus. [17] *Iac. Latomus* Camberonensis Hanno, Doctor Lovan. Lutherum oppugnans, de quo *Hier. Ghilinus* Theatri Part. 2. *Boissardus Part.* 2. l. c. *Aub. Miræus* Class. 2. Elog. Belg. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dessel* in Bibl. Belg. & Fastis Lovan. [18] *Ruardus Tapperus* Enkhusanus Theologus & Cancellarius Lovan. Belgii oraculum; in concilio Trident. celebris. A *Henr. Pantaleon* Prosopogr. *Part.* 3. *Aub. Miræus* Elog Belg. Class. 2. init *Fr. Svvertius* in Athenis Belg. *Val. Andreas Dessel.* in Bibl. Belg. & Fastis Lovan. [19] *Io. Hesellius* Ord. *Præmonstr.* Abbas, *Prof.* Lovaniensis, in Concil. Trident. præsens. *Sixtus Sen* L. 4. *Aub. Miræus* Elog. Belg. Class. 2. *Franc. Svvertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dess.* Bibl. Belg. & Fastis Lovan. *And. du Saussay* Addit. ad Bellarm. ann. 59. [20] *Iul. Pflug.* Nobil. Misn. Canon. & Postea Episc. Naumburgensis, in Concilio Tridentino præsens, *Præses* Colloquii VVormat. de quo multa passim *Sleidanus*, *Thuanus Seckendorffius*, Vita in *H. Pantaleonis* Prosop. *Part.* 3. V*Volfg. Crugeri* Catalogo M. Viror. celebr.

Ambrosius Catharinus, (21) Ord. Prædicatorum & Archiepiscopus Compsæ. Habuit & Hispania *Franciscum Victorium*, (22) qui primus Theologiam Sholasticam in Hispania excitavit; hujusque Discipulos longe doctissimos *Dominicum Sotum*, (23) & *Melchiorem Canum*; (24) nec non *Iacobum Payva Andradium*; (25) ac denique *Martinum Azpicneltam* (26) Navarrum, Theologiæ moralis luculentissimum Scriptorem.

Cap. II.

De Philosophis.

HAc tempestate ex parte quidem recepta hactenus in Scholis philosophandi ratio est retenta, ex parte tamen etiam mutata. Et quidem quos antea in Theologicis laudavimus, *Thomas Cajetanus*, *Franciscus Ferrariensis*, *Iohannes Major*, *Franciscus Lychetus*, *Iohannes Eccius*, multum sane juverunt & Philosophica studia; quod etiam postea fecerunt *Franciscus Victoria*, & *Dominicus Sotus*. Nonnulli tamen, cum vel totos sese, vel potissima ex parte studiis illis dederint, illa tempestate ingentem reportaverunt laudem. Hos inter circa Exordia Seculi vixe-

[21] *Lancellottus Politus* Senens. Jur. *Prof.* Bonon. post assumto *Ambrosii Catharini* nomine Mon. Dominicanus, *Sixti Sen. Præceptor*, qui de eo libro 4. Bibl. S. legendus. Tandem Archiep. Compsæ in Regno Neap. factus. Lege de eo *Gvid. Pancirollum* de ICtis L. 2 c. 163. *Bellarminum* de Scr. Eccl. ante fin. (22) *Franc. de Victoria* Mon. Domin. *Parisiis* primo, post Salamanticæ Theol. Scholast. docuit, Decus & ornamentum Hispaniæ dictus. De eo *Alf. Garsias Matamorus* de Doctis Hispan. Viris, *Andreas Schottus* Bibl. Hisp. T. 2. Class. 2. *Amb. de Altamura* in Bibl. *Prædic. Bellarmin.* de Scr. Eccl. & *And. du Saussay.* in Contin. num. 44. (23) *Dom. a Soto.* Segoviens. Mon. Domin. Victoriæ Discipulus & Successor Salamant. Confessionarius *Caroli* V. Lege *Alph. Garsiam* de doct. Hisp. Viris; *Schottum* B. Hisp. T. 2. Class. 2. *Ambr. de Altamura*, *Sixtum Sen.* L. 4. *Bellarmin* de Scr. Eccl. (24) *Melch. Canus* Ord. Domin. *Prof.* Salamant. post Episcopus Insular. Canariarum. Lege *Alph. Garsiam*, *And Schottum*, *Amb. de Altamura*, *And. du Saussay* in Contin. Bellarm. num. 49. (25) *Iac. Payva de Andrada* Lusitanus, Concil. Trident. vidit & defendit *Andr. Schottus* B. Hisp. T. 3 Classe 2 paucis, *And. Quenstedt* de Patriis ill. Vir. (26) *S. Azpicneta* Navarrus, Ord. S. August. *Prof.* Jur. Canon. Tolosæ, Salamanticæ, Coimbræ. Lege *And. Schottum* B. Hisp. Tom. 2. Class. 7. *Pancirollus Bellarmin.* de Scr. Eccl. & Continuator *And. du Saussay* num. 41. *Ian. Nic. Erythræus* Pinaroth. 1. init.

vixerunt *Paulus Soncinas*, (a) & M. *Antonius Zimara*. (b) Circa Annum XX. & XXX. imprimis floruerunt *Petrus Pomponatius*, (c) ingentis ingenii Vir, sed parum Christiani, ejusque æmuli *Alexander Achillinus*, (d) & *Augustinus Niphus* (e) *Suessanus*; ac præterea *Chrysostomus Iavellus*, (f) Ord. Prædicatorum Monachus. Ex *Pomponatii* Schola circa Annum XL. & L. floruerunt *M. Antonius Passerius* (g) Genuensis, *Jacobi Zabarellæ* Magister, *Ludovicus de Buccaferrea*, (h) *Simon Portius*, (i) ut doctrina, sic & Impietate Magistro suo suppares; *Lucillus Philaltheus*, (k) *Nicolaus Contarenus* (l) Cardinalis, *Franciscus Vicomercatus*, (m) Sic & *Jul. Cæsar Scaliger*, (n) qui eodem tempore Adversarium sibi

(a) *Paulus Barbus*, *Soncinas* ab oppido patrio Lombardiæ dictus Ord. Domin. de quo *Ambr. de Altamura*. *Quenstedt* de Patr. ill. Vir. (b) *Zimara* Sanctipetrinas, scriptis magis, quam vita notus, quæ referuntur a *Conr. Gesnero* in Bibl. & *Joh. Anton van der Linden* de Scriptis Med. De eo & *Ant. Riccobonus* Gym. Patavini Lit. p. f. 221. (c) *Petr. Pomponatius* Mantuanus, interpres *Aristot.* & *Averrhois* Bononiæ Præceptor *Pauli Iovii*, qui tamen in Elogiis illius impietatem reprehendit. Lege de eo unschuld. Nachrichten von alten und neuen An. 1701. p. 51. seqq. & 1702. p. 827. sqq. adde *I. M. Toscanum* in Peplo Ital. L. 2. n. 66. (d) *Alex. Achillinus* Bonon. Prof. Patavinus, tandem post *Petr. Pomponatii* injurias Bononiensis. Lege *P. Iovium* in Elog. *Ioh. And. Bumaldum* in Bibl. Bonon. *I. M. Toscanum* in Peplo Ital. L. 2. n. 59. (e) *Niphus Philotheus*, *Suessa* in Brutiis natus, homo inficetus, Philosophus tamen acutus, de quo curiosa *P. Jovius* in Elog Lege *Corn. Tollium* in append. ad *Pier. Valeriani* infelicem Literat. p. 12. (f) *Chrys. Iavellus* Canaputius Ord. Prædicat. Philosophus insignis Lege *Ambr. de Altamura* in Bibl. Præd. *I. A. Quenstedt* de Patriis illustr. Virorum. (g) *M. Ant. de Passeribus* Genuens. hinc *Janua* dictus à quibusdam S. Genua, Philos. Patavinus, quem citat *Ant Riccobonus* de Gymn. Patav. L. 1. f. 22. b. adde *Jac. Phil. Tomasini* Elog. Parr. 1. p. 99. ubi imago & alia. (h) *Lud. Buccaferrius* Phil. Bonon. celeberrimus, de quo *Joh. Ant. Bumaldus* in Bibl. Bonon *Hieron. Ghilinus* Theatr. Part. 2. *Tomasinus* Elog. P. 1. p 113. (i) *Sim. Portius* Neapolit. Doctus, sed impius, Pisis & Neapoli docuit, de quo *Thuanus* Lib. 1?. *I. A. Quenstedt* de Patriis ill. Vir. *Conr. Gesnerus* opera illius recensens, Liberum de mente humana poreo, non homine dignum judicat. (k) *Lucill. Philaltheus Maccius* Medicus Philos. & Theol. celebris, qui Tirini Mediolani & Taurini docuit. Vitam recenset *Hier. Ghilini* Theatr. P. 1 p. 193. opera Medica recenset *I. A. van der Linden*. (l) *Gasp* (non *Nicol.*) *Contarenus* Patrit. & Senator Venetus, Cardinalis Legatus in German. Vitam scripsit *Job Casa* Episcopus Beneventanus. *Lege Iovium* in Elog. *Lud Don. Dattichium* in Flor. Histor. Cardinal. *And. du Saussay* Addit. ad Bellarm. num. 20. (m) *Franc à Vico Mercato*, in Duc. Mediolan. Philosophus insignis. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2 opera *Gesnerus* recenset in Biblioth. (n) *I. C. Scaliger* à Burden, ex illustri Familia quam impugnat *Casp. Scioppius* Satyra virulenta sub Tit. *Scaliger Hypobolimaeus*, Miles utplurimum, tamen Polyhistor admirabilis. Vitam lege in *Theod. Beza* Icon. *Boissardi* Icon P. 3. n. 7. *Scæv. Sammarthan*. Elog. Gallic. Lib. 1. *Ioh. Imperialem* in Mus. Histor. p. 63. Lege & *Thuanum*. Lib. 21. Vitam

U etiam

fibi elegit *Hieronymum Cardanum,* (o) admirandi, feu potius mirifici ingenii Medicum ac Philofophum. Eadem tempeftate reformare nonnihil, feu potius reparare rem Philofophicam cœpit *Philippus Melanchthon.* Ad longe maximam gloriam, & immortale fere nomen pervenit *Georgius Agricola,* (p) Scriptis de re Metallica editis, magnum noftræ Germaniæ ornamentum.

CAP. III.

De Jure Confultis.

HAc tempeftate ut aliarum Artium & Scientiarum, fic & *Jurisprudentiæ* Cultorum tantus fere numerus fuit, quantus omnibus præcedentibus Seculis non fuit; adjecta porro ad Jurisprudentiam à non nullis clarisfimis Viris & melioris literaturæ, & Romanarum Antiquitatum ftudia. Hifpania porro adjicere cœpit & Scholafticas fubtilitates *Naturalis Juris* ac *Theologiæ moralis*; quo factum, ut hoc tempore Jurisprudentiæ ftudia à confueta ratione plurimum abierint. Omnium autem numerum inire neque facile, neque utile forfan fuerit; præftantisfimos igitur laudabimus. Initio maxima in opinione fuerunt: *Felinus Sandeus,* (a) *Philippus Decius,* (b) atque *Iason Maynus,* (c) item *Ludovicus Gomefius,* (d) *Johannes Francifcus Ripa,* (e) *Robertus Marantha,* (f) &

etiam confarcinavit *Ad. Clarmundus* in Vitis Clar. Viror. Part. 7. init. (o) *Hier. Cardanus* Mediolan. Medicus & Mathemat. magni fed miri ingenii; Patavii, Mediol. & Romæ vixit. Scripfit librum de Vita propria, & de Libris propriis, adde *Hier. Ghilin.* Theatri Part. 1. p. 221. *Jac. Phil. Tomafin.* Elog. P. 1. p. 55. *Thuan.* Lib. 62. De illius Atheifmo lege Unſchuld. Nachrichten An. 1701. menfe Maj. p. 246. (p) *Georg Agricola* Glauch. mifnicus, Medicus in Valle Joachim & Chemnitii, rei metallicæ peritisfimus. Vitam habet *Melch. Adami* in Vit. Germ. Med. adde *Thuanum* L. 16. *J. A. Quenftedt* de Patriis ill. Vir.

(a) *Felinus Sandeus* Ferrar Prof. Pifanus, Romam vocatus, poft alias dignitates Epifcopus Lucenfis, de quo *Val. Forfterus* in Hift. J. Civ. L. 3. c. 38. *Vosfius* de H. Lat. L. 3. c. 11. *H. Wharton.* Addit. ad *Cavium* An. 1494. *Mart. Zeilerus* de Hiftor. Part. 3. (b) *Phil. Decius* f. de *Dexio* Mediolan. Doctor Pifanus, magnificentia & admirando applaufu ad invidiam celebris, infelix demum. Lege *Panciroll.* de ICtis L. 2. c. 135. *Val. Forfter.* L. 3. c. 39. adde *P. Jovium* in Elog. *Boiffard.* Icon. P. 1. n. 24. *H. Wharton.* Anno 1508. (c) *Jaf. Maynus* Mediolan. ex juvene diffoluto, magnus ICtus Pifanus & Ticin. Lege *Panciroll.* L. 2. c. 127. *Forfterum* L. 3. c. 40. *Jovium* in Elog. *Boiffard.* Icon. Part. 1. n. 25. (d) *Lud. Gomez* Hifp. ICtus Patavin. inde Romam vocatus, tandem Archiep. Sarnenfis in Campania, de quo *Val. Forfterus* L. 3. c. 41. (e) *Joh. Fr. Ripa* f. de f. *Nazario à Ripa* Ticin. ICtus in Patria, Valentiæ, Avenione, tandem Conf. Mediolan. de quo *Pancirollus* Lib. 2.

(f) & *Franciscus Curtius.* (g) Circa Annum XX. & XXX. vixerunt duo illa Lumina, alterum Galliæ, Italiæ alterum, *Guilielmus Budæus*, (h) & *Andreas Alciatus*, (i) quem merito ait *Forsterus* inter Interpretes Juris doctissimum, ac inter doctissimos Juris consultissimum fuisse. His vero duobus Autoribus in Gallia potissimum latinior atque elegantior Jurisprudentia cœpit florere, Italicis contra Scholis magna ex parte antiquam docendi rationem retinentibus. Fuere autem hi in Galliis præcipui: *Franciscus Duarenus*, (k) *Eguinarius Baro*, (l) *Andreas Tiraquellus*, (m) Viri infinitæ Lectionis, *Franciscus Balduinus*, (n) *Carolus Molinæus*, (o) *Antonius Goveanus*, (p) gente tamen Lusitanus; *Franc. Hotomannus*, (q) *Barnabas Brissonius*, (r) & qui omnes omnium fere temporum Juris-

Lib. 2. c. 157. *Forsterus* L. 3. c. 41. (f) *Rob. Maramba* Venusinus Apulus, ICtus Salernitanus, quem paucis citat *Val. Forsterus* L. 3. c. 41. (g) *Franciscus Curtius* Ticin. ex Consil. Gall. Prof. Iuris Ticin. & Paravii, de quo *Pancirollus* L. 2. c. 119. *Forsterus* L. 3. c. 41. (h) *Guil. Budæus* Paris. ICtus summus, Polyhistor incomparabilis, *Galliæ Portentum* ab *Erasmo* dictus, Libellorum Supplicum Magister in Aula, de quo *P. Iovius* in Elog. *Boissardus* Icon. Part. 2. p. 130. *Th. Beza* in Icon. *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 1. & 2. *Val. Forsterus* Lib. 3. c 41 *Ad. Clarmund.* P. 1. (i) *Andr. Alciatus* Mediolan. ICtus, Orator, Poëta consummatissimus, qui primus Jurisprud. nitori suo restituit. Biturigibus, post Ticini docuit. Lege *Panciroll.* L. 2. c. 169. *Forster.* L. 3. c. 41. *Boissard.* P. 2. Icon. p. 134 *Hier. Ghilinus* Theatr. Part. 1 p. 18. *Ioh. Imperialis* Mus. Histor. p. 51. *Ad. Clarmund.* Part. 7. it. in Leben der Staats- und Rechts-Gelahrten / P. 2. n. 18. (k) *Franc. Duarenus* Armoricus, ICtus Bituricensis consummatiss. memoriæ non optimæ, de quo *Val. Forsterus* L. 3. c. 41. *Scæv. Sammarth.* Lib. 1. Elog. Gall. adde *Thuan.* L. 23. *Quenstedt* de Patriis ill. Vir. (l) *Eguin. Baro* Armoricus, Andegavi, Pictavii, Biturig. docuit æmulus *Duareni.* Lege *Forster.* Lib. 3. c. 41. *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 1. (m) *And. Tiraquellus* Picto, summus ICtus, Senator Regius Paris. de quo *Val. Forsterus* L. 3. extr. adde *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. L. 1. *Hier. Ghilinum* Theatr. P. 2. *Thuanum.* L. 28. (n) *Francisc. Balduinus* Atrebas, ICtus & Histor. insignis. Biturig. Genevæ, Heidelbergæ, inde Religione mutata Duaci, Paris. Andegavi docuit. Legantur *Aub. Miræus* Elog. Belg. Class. 5. prolixe *Hier. Ghilinus* Theatr. Part. 2. *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dessel.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vitis Germ. ICtor. (o) *Car. Molinæus* Parisinus, Advocatus regius, inconstans in Religione. Lege *Thuan.* L. 6. & 35. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. *Corn. Tollium* infel. Lit. p. 60. (p) *Ant. Goveanus* Lusitanus ICtus, Orator, Poëta &c. Tolosæ. Divione, Valentiæ, Gratianopoli docens, demum Consil. Taurin. *Thuanus* Lib. 23 & 38 *Andr. Schottus* Bibl. Hisp. T. 2. Class. 7. *Hier. Ghilinus* Theatri Part. 2. (q) *Fr. Hotomannus* Paris. ex Familia *Uthmannorum* VVratislaviensi, ICtus consummatiss. Aureliani, Avarici, post nuptias Parisiens. Exul Genevæ, Lausannæ, Basil. docuit. Legatus Regius ad Germanos. *Lege Thuan.* L. 99. *Boissard.* Icon. P. 3. n. 21. *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. L. 3. *Mart. Hankium* de R. Rom. Script. Part. 1. c. 72. *Corn. Tollium* Infel. Liter. p. 76. (r) *Barn. Brissonius* Picto, ICtus & Polyhistor summus, Advo-

Jurisperitos omnigena ista Jurisperitia longo intervallo post se reliquit, *Iacobus Cujatius.* (s) Hispania vero, per quem Theologiam Scholasticam accepit, eodem Autore & Philosophia illa naturalis Juris, & Theologiæ moralis, cum Romani Juris studio est conjuncta. Ille vero est *Franc. de Victoria,* quo Præceptore usus est *Dideaus Cuvarruvias,* (t) quique etiam huic operam dedit, *Ferdinandus Vasquez,* (u) qui primi omnium longo post intervallo veram Juris æterni Philosophiam, simul cum civilis Juris prudentia excoluerunt. Germania quoque tandem aliquando cœpit suos Jurisprudentiæ Scriptores monstrare. Fuere enim illis XXX. primis annis hi præcipue celebres: *Henningus Goeden,* (w) *Nicolaus Everhardus,* (x) *Hieronymus Schurffius,* (y) & omnibus hisce doctior *Vdalricus Zasius* (z) & *Viglius Zvvichemius Frisius,* (†) quem postea alii innumero numero sunt secuti.

Cap.

catus Regius, Præses S. Consistorii Regii, à furente plebe An. 1591. suspensus. *Thuanus* prolixe Lib. 102. *Scæv. Sammarth* Elog. Gall. L. 4. *Mart Hankius* de R. Rom. Scr. Lib. 2. part. 1. c. 37. *Corn. Tollius* Inf. Lit. p 79 *Ad. Clarmundus* Part. 3. init. (s) *Jac. Cujacius* Tolosanus, Princeps ICtor. sui temporis Cadurci, Biturig. Tolosæ, Valent. Taurini docuit. Vita à *Papyrio Massone* scripta operibus præmittitur. Lege *Thuan* L. 99. *Scæv Sammarth* Elog. Gall. L. 4. *Joh. Imperial.* in Mus. Hist. p. 98 *Corn. Tollium* inf. Lit. p. 77. *Ad. Clarmund* Part. 2. n. 7. (t) *Did. Cuvarruvias à Leyva* Toletanus, ornamentum Hispaniæ, Prof. Salamant redux ex Concilio Trident. Conchæ Episcopus, Præses Senatus Regii, de quo *Thuanus* L. 64. *And Schottus* B. Hispan. Tom. 2. Class. 7. *Hier. Ghilinus* Part. 2. Theatri. (u) *Ferd. Vasquius* Pincianus, Senator Regius, summus ICtus, Operibus magis, quam vita notus, præcipue Controversiarum illustrium Libris 3. &c. (w) *Henn Goeden* Havelberg. Canon. & Prof. Erphord. post novæ Academiæ VVitteb Director, Monarcha juris dictus. Vide *Val Forster.* L. 3. c. 41. *Melch. Adami* in Vitis ICt. Germ. Imaginem habet *Mart. Frid. Seidel* Icon. Virorum Marchic. celebr. num. 14. (x) *Nic. Everhardus* Middelburg. ICtus Consummatiss. Præses Bataviæ, post summi consilii Belgici. Lege *Val.* Forsterum L. 3 c. 41 *Aub. Miræum* Elog Belg. Class. 5. init. *Fr Svvertium* Ath. Belg. *Val. Andream Dess.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vitis Germ. ICtorum. (y) *Hier. Schiurff.* Helvetius ICtus & Prof. VVitteb. demum Francofurtanus, de quo *Forsterus* L. 3 c. 41. *Melch. Adami* in Vitis ICt Germ. Imaginem *Mart. Frid. Seidel* num. 20. Marchicor. celebr. habet. (z) *Udalr. Zasius* Constantiensis ex juvene liberioris vitæ ICtus maximus Friburgensis. *Forsterus* L. 3. c. 41 *Boissardus* Icon. P. 1. num 36. *Melch. Adami* in Vitis ICt. Germ. (†) *Viglius* ab *Ayta Zvvichema Frisius,* Profess. Dolæ, Biturig. Patavii, Ingolstad. inde Senator Regius Machlin. Ordinis aurei Velleris Cancellarius, ICtus & Polyhistor maximus. Lege *Guid Pancirol.* Lib. 2 c. 174 *Thuan.* L. 64. *Aub Miræum* Elog Belg. Class. 5. *Fr. Svvertium* Athen. Belg. *Val. Andream Dessel.* Bibl. Belg *Melch. Adami* in Vitis Germ. ICtorum.

CAP. IV.
De Medicis.

ARs quoque Medica longe majori diligentia pariter atque elegantia hac tempeſtate cœpit coli, præſertim laborantibus nonnullis eruditis Viris, ut *Hippocratis*, *Galeni*, aliorumque veterum Græcorum Medicorum Scripta poſtliminio quaſi in manus Studioſorum pervenirent. Debetur autem illa laus aliqua ex parte Italis & Gallis, ex potisſima tamen noſtris Germanis. Unus nempe eſt *Janus Cornarius*, (a) qui *Dioſcoridem*, *Hippocratem*, *Paulum Æginetam*, *Ætium*, & *Galeni* pleraque in latinum convertit, præterquam quod alios jam editos correxit. Incubuit in eandem operam *Johannes Guinterius* (b) *Andernacus*, ac *Leonhardus Fuchſius*, (c) & *Conradus Geſnerus*. (d) Ut vero conſtet unicuique ſua ætas, floruere circa initia: *Leonellus Faventinus*, (e) *Petrus Bayrus*. (f) *Andreas Thurinus*, (g) *Sebaſtianus Montuus*, (h) *Iohannes de Vigo*, (i) Chirurgus præſtantisſimus, & *Symphorianus Campegius*, (k) qui tamen omnes

(a) *Jan. Cornarius*, *Hagenbott* ali.s, Zwickavienſ. Med. & Polyhiſt. ſummus, docuit Marpurg. & Ienæ. *Henr Pantaleon* Proſop. Part. 3. *Boiſſardus* Icon. P. 3. n. 26. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Med. Opera *I. Antonides Van der Linden* recenſet. (b) *Joh. Guinterius* Andernaci in Ubiis natus, Lovanii & Lutetiæ docuit, Medicus *Franc I.* de quo *Thuanus* L. 59. *Boiſſard.* Icon. Part. 4. n. 20. *Hier. Ghilinus* Theatr. Part. 2. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Med. *Lindenius* de Script Med. (c) *Leonh. Fuchſius* VVenhding Rhœtus Prof. Tubingenſ. celeberr. de quo *Thuanus* L. 38. Vitam fuſe tradit *Melch. Adami* in Germ. Medicis. Scripta *I. A. Van der Linden* Adde H. *Pantaleon* Proſop. Part. 3. *Boiſſard.* Part. 4. n. 22. *Pet. Caſtellan.* p. 204. in Vitis Medic. (d) *Conr. Geſnerus* Tigurinus, inter Doctiſſimos mortalium referendus, Lauſannæ & in Patria docuit, *Alter Varro & Plinius Germanorum* dicitur à *Th Beza* in Icon. *Lumen Germaniæ & Decus Helvetiæ* à *Boiſſardo* Icon. Part 4. num. 23. fuſe. adde H. *Pantaleon.* Proſopogr. Part. 3 *Thuan* L. 38. *Melch Adami* in vitis Germ. Med. (e) *Leonellus de Victoriis* Faventiæ natus, Prof. Bononienſis celeberr. *VVolfg. Iuſtus* in Chronol Med. I. A. *Van der Linden.* *Quenſtedt* de Patriis illuſtr. Virorum (f) *Petr. de Bayro* Med. Taurinenſis celebr. Libro: Veni mecum & de Prærogativa Doctorum Iuris & Medicinæ, inclaruit *VV. Iuſtus* in Chronol. Medicorum. *I. A. Van der Linden* ſcripta refert. (g) *Andr Thurinus* Piſcienſis Medicus Florent. poſt Archiater Papalis, demum Regum Galliæ. Lege *VVolfg. Iuſtum* Chronol. Med. *Lindenium*, qui ſcripta recenſet. (h) *Sebaſt. Montuus* ſ. *Montius* Rivirienſis Gallus, cujus Scripta *I. A. Van der Linden* refert. Adde *VV. Iuſtum* in Chronol. Med. (i) *Ioh de Vigo* Genuenſ. Chirurgus *Iulii* II. Papæ, de quo vide *Iſr. Spachii* Nomenclat. Script. Med. p. 201. *Ioh Andr Van der Linden* de Scr. Med. (k) *Symph. Champerius* alias, Lugd. Theol. Med. Hiſtor. Orator celebris, Prof. in Patria, Archiater, Lotharingicus, de quo lege *Pet. Caſtellanum* in Vitis Med. p. 167. *Ioh. Ant Van der Linden* de Scr. Med. multa etiam *Conr. Geſnerus* in Bibl.

omnes secuti sunt antiquum & inelegantem modum. Eodem tempore excoluit elegantius artem Medicam *Joh. Manardus* (l) Ferrariensis, *Nicolai Leoniceni* Discipulus. *Dioscoridem* quoq; verterunt de Materia Medica optime meriti *Marc. Virgilius* (m) Florentinus, & *Joh. Ruellius* (n) Gallus. Vixit etiam tunc *Pet. Brissotus*, (o) & *Matth. Curtius*, (p) mota de secanda vena in pleuritide controversia celeberrimi. Circa Annum XL, fuit ingens fama *And. Vesalii*, (q) Bruxellensis, qui rem Anatomicam penitus collapsam, atq; ne quidem ab ipso *Galeno* satis traditam accurate etiam tum Juvenis ita restituit, ut etiam senibus omnibus hodieque sui admirationem reliquerit; quem pari in genere Studiorum in Italia tunc secuti sunt *Realdus Columbus*, (r) & *Gabriel Fallopius*. (s) Eodem autem tempore & rem Herbariam excoluerunt magna felicitate *Petrus Andreas Matthiolus*, (t) Italus Senensis, *Bartholomæus Marantha*, (u) in Germania *Hieronymus Tragus* (w) vel *Bock*, *Leonhardus Fuchsius*, & *Cunradus Gesnerus*, qui præterea animalium Historiam vastissimis Commentariis illustravit. Ipsam

(l) *Ioh. Manardus* Ferrar. Archiater. *Vladislai* Reg. Hungar. post. Prof. Ferrar Lege P. *Iovium* in Elog. P. *Castellanum* p. 180. *Lindenium*. (m) *Marcell. Virgilius* Florent. Reip. Florent. ab Epistolis, non Medicus, Botanicus tamen; Linguæ usum tandem casu amisit. P. *Iovius* in Elog. *Pier. Valerian*. Infel. Liter. Lib. 2. p. 137. P. *Castellanus* pag. 184. (n) *Ioh. Ruellius* Suession. Medicus doctissimus, relicta Medicina Sacerdos in otio literario vixit. Lege *Iovium* in Elog. *Scæv. Sammarth*. Elog. Gall. L. 1. p. 11. *Pet. Castellanum* p. 182. *Lindenium*. (o) *Petrus Brissotus* Med. Paris. controversia de venæ sectione in pleuritide inclaruit. *VV. Iustus* in Chron. Med. *Iohann Anthon van der Linden* de Scr. Med. (p) *Matthæus Curtius*, *de Corte* dictus Ticinens. in Patria & plurimis Italiæ Scholis docuit, controversiæ de venæ Sect. implicitus Lege *Ren. Moreau* de Venæ Sect. in Pleurit. *Lindenium* de Scr. Med. (q) *Andr. Vesalius* Bruxell. Anatomicorum Princeps, Archiater *Caroli V*. Sectione infelici tristis redditus in orientem abiit in Ins. Zazyntho misere mortuus. Lege *Thuan*. L. 36. *Boissard*. Icon. P. 4. n. 47. *Aub. Miræum* Elog. Belg. Class. 6. init. *Fr. Swertium* in Ath. Belg. *Val Andream Dessel*. Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Medicor. *Pet. Castellan*. p. 195. fuse. (r) *Realdus Columbus* Cremonensis, Princeps Anatomicorum post *Vesalium*. De quo legendi *Paschalis Gallus* in Biblioth. Medica. *Ioh. Ant. van der Linden* de Scr. Med. (s) *Gabr. Fallopius* Mutinens. Medicus, Astrologus, Anatomicus celeberr. post itinera per totam Europam Prof. Patavinus. Lege *Thuan*. L 34. *Hier. Ghilin*. Theatr. Part. 1. p. 129. *Pet. Castellanum* in Vitis Med. p. 206. Jac. Phil. Tomasinum Icon. Part. 1. pag. 41. *Joh. Ant. van der Linden* de Scr. Med. (t) *Pet. Andr. Matthiolus* Senens. Botanicus incomparabilis, per totam Ital. celeberrimus, *alter Chiron*, *alter noster Dioscorides* dicit *Boissardus* Icon. Part. 3. n. 24 adde *Thuan*. L. 64. *VVolfg. Justum* Chronol. Med. *Joh. Ant. van der Linden* de Scr. Med. (u) *Barth. Marantha* Med. Venusinus, Botanicus celeberrimus. Opera ab *Es. Spachio* passim in Nomenclat. collecta extant ap. *Lindenium* de Scr. Med. adde *VVolfg. Justum* in Chronol. Med. (w) *Hieron. Bock s. Tragus* Palatinus, Theologus Med. Botanicus dili-

Ipsam autem medendi artem præ aliis clarissima in luce collocarunt *Johannes Baptista Montanus*, (x) *Victor Trincavellius*, (y) *Hieronymus Fracastorius*, (z) *Nicolaus Massa*, (1) *Johannes Argenterius*, (2) omnes Itali; *Johannes Fernelius*, (3) *Jacobus Sylvius*, (4) *Jacobus Hollerius*, (5) *Guilielmus Rondeletius*, (6) omnes pari eruditione Galli. Apud nos vero iidem, quos antea laudavi, *Leonhardus Fuchsius*, & *Johannes Guinterus* Andernacus; quibus dubio procul plures accessissent, nisi Germaniam tunc temporis dementasset ille, qui se *Philippum Aureolum Theophrastum Bombastum Paracelsum* (7) *ab Hohenheim* nominavit, Monstrum hominis, in perniciem omnis melioris doctrinæ natum.

Ad

diligens. Vita legitur in *Melch. Adami* Medicis Germ. *VVolfg. Justus* Chron. Med. *Lindenius* de Scr. Med. (x) *Joh. Bapt. Montanus*, Veronens. Prof. Patavinus, de quo legendi *Hier. Ghiling*. Theatr. Part. 2. *Pet. Castellanus* in Vitis Med. p. 185. *Thuanus* l. 9. extr. *VVolfg. Justus* chronol. Med. *Lindenius* de Scr. Med. fuse. (y) *Victor Trincavella* Nob. Venetus, *Montani* Successor æque celebris. *Laur. Marucini* Oratio de Vita *Trincavella* operibus promittitur. *Pasch. Gallus* in Bibl. med. *Pet. Castellanus* in Vitis Med. p. 190. *J. A. van der Linden* de Scr. Med. (z) *Hier Fracastorius* Veron Medicus, Mathemat Poëta excellentiss. curiosa de eo refert *Hier. Ghilinus* Theatr. P. 1. p. 129. adde *Boissard.* Icon. P. 1. num. 17. *Joh. Imperialem* in Mus. Hist. p. 15. *Thuan.* Lib. 12. *Lindenium* de Scr. Med (1) *Nic. Massa* Venetus Med. Patavinus, de quo *VV. Justus* in Chron Med. & *Lindenius* de Scr. Med. (2) *Joh. Argenterius* Pedemont. Prof. Neapol. Pisanus, Taurin. *Galeni* adversarius, novitatis studiosus. *Hier. Ghilinus* P. 2. Theatr. *VV. Justus* in Chron. *Pet. Castellanus* fuse p. 215. *Ioh. Imperialis* p. 84. *Thuan.* L. 54. *Lindenius.* (3) *Joh. Fernelius* Ambianus, Med. Paris. *Galenus* sui temporis, de quo *Thuanus* L. 21. *Petr. Castellanus* p. 192. *Scæv. Sammarth.* L. 1. Elog. Gall. *VVolfg. Justus* in Chron. Med. *J. A. van der Linden* de Scr. Med. (4) *Iac. Sylvius* Ambianus, Parisiis cum ingenti applausu docuit, *Galeno* deditissimus. Opera *Renatus Moreau* edidit, Vita & Icone præmissa. adde *Hier. Ghilin.* Part. 2. Theatr. *Sc. Sammarth.* L. 1. *Lindenius.* (5) *Iac. Hollerius* Stempanus prope Paris. Medicus Paris. de quo *Thuanus* L. 34. *Paschal. Gallus* in Bibl. Med. *Scæv. Sammarth.* L. 2. Elog. Gall. Scripta *Ioh. Ant. van der Linden* recenset. (6) *Guil. Rondeletius* Monspel. Prof. in Patria celeberr. Theatr. Anatom. ibidem Autor. Vitam *Laur. Iobertus* descripsit. adde *Thuan.* L. 38. qui libros de Piscibus *Guil. Pellesurii* Episc. Mompel. opus esse dicit, quod negat *Conringius* Introd. in artem Med. cap. 4. Lege & *Pet. Castellan.* in Vit. Med. p. 220. fuse *Sc. Sammarth.* L. 2. Eleg. Gall. *Lindenium* de Scr. Med. (7) *Theoph Paracelsus* Einsidelii prope Tigur. natus, post longas peregrinationes & continuas Basileæ & alibi rixas, circumvagatus, Salisburgi obiit 1541. Vaniloquus omnium aliorum contemtor. Lege *Boissard.* Icon. P. 2. p. 90. *Melch Adami* in Vitis Germ. Medic. *Herm. Conringium* de Hermet. Medic. *Nic. Reusner.* Icon P. 2. p. 59. *Dan. Georg Morhof.* in Epist. de Transmut. Metallorum. *Ehregott Dan Colberg* im Platon. Hermet. Christenth. P. 1. c. 4. Lege & quæ *Thom. Erastus* contra, & *Gerh. Dornæus* pro *Theophrasto* scripsere.

AD

HERMANNI CONRINGII

COMMENTARIUM DE SCRIPTORIBUS SUPPLEMENTA.

Ad

SECVLI XVI.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

SEculum XVI. ob Artium bonarum restitutionem prioribus longe felicius, non priori modo, sed & posteriori parte copiam haud exiguam Scriptorum Ecclesiasticorum vidit, qui sive sacras Literas explicarunt, sive Articulos fidei exposuerunt, sive Hypotheses suas adversus contraria sentientes descenderunt, sive alio labore Ecclesiam juvare tentarunt. Sic ab Anno L. Seculi Ecclesiam Evangelicam, præter citatos à *Conringio*, ornarunt: *Joh. Æpinus*, (a) *Ambr. Moibanus*, (b) *Paulus Speratus*, (c) *Joh. Forsterus*, (d) *Erhardus Snepfius*, (e) *Joh. Aurifaber*, (f) *Paulus Eberus*, (g) *Victorinus Strigelius*, (h) *Joach. Morlinus*, (i) *Stephanus Szegedinus*, (k) *Joh. Pfeffingerus*,

(a) *Aepinus* Hamb. Pastor in Patria mort. 1553. *H. Pantal.* Part. 3. Prosop. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. (b) *Moibanus* VVratisl. primus Pastor Elisab. m. 1554 *Melch. Adami* in vit. Theol. Germ. *Ad. Pantkius* de Pastor. Elisab. initio. (c) *a Spretten* Nob. Suevus, Episc. Pomesan. in Prussia m. 1554. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. *Chr. Hartknoch* in Boruss. Vet. & N. Part. 2 c. 5. §. 7. & in Hist. Eccl. Pruss. (d) *Forsterus* Augustanus Prof. VVitteb. Philologus insignis m. 1556. *H. Pantaleon* P. 3. *Boissardus* P. 4. n. 10. Icon. *Ioh. Bismarcus* in Vit. Theol. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. *Th. Beza* in Icon. *G. Serpilius* in Epit. Th. Suev. p. 139. (e) *Snepfius* Heilbrunn. Prof. Tubing. & Jenens. m. 1558. *Pantal.* P. 3. *Melch. Adami* Vit. Th. Germ. *Georg Serpilius* in Epit. Th. Suev. p. 9. (f) *Aurifaber* VVratisl. Prof. VVitteb. & Rostoch. Præses Consist. Sambiensis Regiomonti, tandem Pastor Elisab. in Patria m. 1568. Gener Ioh. Hessi. *Chr. Hartknoch* Boruss. vet. & Nov. Part. 2. c. 5. §. 10. it. in Hist. Eccl. Pruss. *Ad. Pantkius* in Past. Elis. num. 4. (g) *Eberus* Kizingens. Francus Prof. & Pastor VVitteb. m. 1569. *Pantal.* Part. 3. *Ioh Bismarcus* in Vitis Theol. *Boissardus* Icon. P. 3. n. 39. *Melch Adami.* (h) *Strigelius* Kaufbayr. Suevus, *Snepfii* Gener Theol. Erfurt. Ienens. Lips. Heidelb. m. 1569. *Hadr. Bayerus* in Syllabo Prof. Ienens. *Melch Adami* in Theol. Germ. *G Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 107. (i) *Morlinus* VVitteb. Theol. VVitteb. Regiomont. Brunsuic. tandem Episcopus Sambiensis, *Osiandri* Adversarius m. 1571. *Melch. Adami. Hartknoch* in Boruss. Vet. & Nov. Part. 2. c. 5. § 9. & 11. it. Hist. eccl. Pruss. (k) *Steph. Kis*, a Patria *Szegedinus* Hungarus, captivi-

rus, (l) *Hieron. Wellerus*, (m) *Ioh. Marbachius*, (n) *Abrah. Bucholcerus*, (o) *Mart. Chemnitius*, (p) *Theodoricus Snepfius*, (q) *Ioh. VVigandus*, (r) *Tilem. Hesbusius*, (s) *Iac. Andreæ*, (t) *Nicol. Selneccerus*, (u) & *Sigfridus Saccus*, (w) quos, æque ac alios subsequentes, eo, quo Seculo valedixerunt, ordine citare voluimus. Inter Reformatos post medium Seculi, præter adductos ab Autore, celebre nomen habuerunt: *Petrus Viretus*, (x) *Petrus Martyr*, (y) *VVolfgang. Musculus*, (z) *Andreas Gerardus Hyperius*, (1) *Guilielmus Farellus*,

captivitate Turcica celebris mort. 1572. *Melch. Adami* in Vitis Theol. exter. *Nic. Reusnerus* Icon. P. 1. extr. *Ad. Quenstedt* de Patriis clar. Vir. pro Calviniano haber. (l) *Pfeffingerus*, Bavarus. Primus Superint. Lipsiensis mort. 1573. *Boissard*, Icon. P. 4. n. 13. *N. Reusnerus* Icon. P. 2. *Melch. Adami*. (m) *a Molsdorff* Nob. Misn. Superint. Freyberg. mort. 1573. *VVolf. Kruger* in Historologia. *I. A. Quenstedt* de Patriis ill. Vir. *Christoph. Frid.* Lämmel in Hist. *VVelleriana*. (n) *Marbachius* Lindaviens. Pastor Isnensis, post Prof. Argent. m. 1581. *H. Pantaleon* Part. 3. *Boissard.* Icon. P. 2, p. 232. *N. Reusnerus* Icon. P. 2. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Suev. p. 113. (o) *Bucholzerus* Nob. Saxon. Past. Grünberg. Sprottav. Freystad. Chronologus insignis m. 1584. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *Hanckius* de R. Rom Script P. 1. c. 68. (p) *Chemnitius* Fido-Brizens. March. Rector & Bibliothec. Regiomont. post Pastor Brunsuic. Theol. Summus m. 1586. *Thuanus* L. 84. *Boissardus* Icon. P. 4. n. 8. *Iac. Verheiden* in Imag. *Melch. Adami*. *Mart. Frid. Seidel* in Icon. celebr. Marchicorum num. 44. (q) *Theodoricus Snepfius Erhardi* Fil. *Brentii* Gener. VVimpin. Suevus Prof. & Superint. Tubing. m. 1586. *Melch. Adami* in Vitis Theol. Germ. *Erh. Cellius* in Imag. Prof. Tubing. *G. Serpilius* in Epit. Theol. Suev. p. 131. (r) *VVigandus* Mansfeld. Prof. Ienens. Superint. VVismar. tandem Prof. Regiomont. & Episcopus Pomesan. m. 1587. *Pantaleon* Part. 3. *Thuanus* lib. 88. *Melch. Adami*. *Chr. Hartknoch* Hist. Eccl. Pruss. (s) *Hesbusius* Vesal. Prof. Ienens. Regiomont. Helmestad. m. 1588. it. *Pantaleon* Part. 3. *Melch. Adami*. *Gebh. Theod. Meierus* in Mon. Iuliis inter Theologos num. 2. (t) *Iac. Andreæ* f. Enders VVeibling. Prof. prim. & Cancellarius Tubing. Formulæ Concordiæ Autor mort. 1590. Vita a Nepote *Ioh. Val. Andreæ* descripta. *H. Pantal.* Part. 3. *M. Adami* in Theol. Germ. *G. Serpilius* in Epitaph. Theol Suev. p 5. sqq. *Erh. Cellius* in Imag. Prof. Tubing. (u) *Selneccerus* Hersbruccensis Theol. Ienens. Lips. Helmstad. m. 1592. *Boiss.* Ic. P. 3. n. 41. *M. Adami*. Omnia *Selnecceri* aliquot Diss. & orationibus exposuit *G. H. Gotzius* Lubec. 1723. 4. (w) *Saccus* Northusanus, Rector, post Theologus Magdeb. m. 1596. *VVolfg. Krüger* in Historolog. *Paul. Freherus* in Theatr. P. 1. sect. 3. (x) *Viretus* Helvetius Theol. Lausan. Genev. Lugdun. Bearn. mort. 1571. *Th. Beza* in Icon. *Iac. Verheiden* in Imag. *Melch. Adami* in Vitis Theol. Exteror. qui eum Sabaudum putat. *P. Freherus* P. 1. Sect. 3. Theatri. (y *Martyr Vermilius* Florentinus, Theol. Argent. Oxon. Tigur. m. 1562. *Th. Beza* in Icon *Boissardus* Icon. P. 4. n. 29. *Iac. Verheiden*. *M. Adami* in Epit. Theol. (z) *Musculus* Dusa Lotharingus, Pastor August. Donawerd. Constant. Bernæ m. 1563. *H. Pantaleon* P. 3. *Th. Beza* in Icon. *Boissard.* P. 4. n. 31. *Melch. Adami* in Germ. Theol. (1) *Gerardus* Ipris in Flandr. natus, hinc cognomen, Theol. Marpurg. m. 1564. *H. Pan-*

X

lus, (2) *August. Marloratus*, (3) *Ioh. VVolphius*, (4) *Ioh. Cnoxus*, (5) *Bened. Aretius*, (6) *Henr. Bulingerus*, (7) *Iosias Simlerus*, (8) *Zach. Vrsinus*, (9) *Ludov. Lavaterus*, (10) *Simon Sulcerus*, (11) *Rud. Gualterus*; (12) *Casp. Olevianus*, (13) *Ant. Sadael*, (14) *Guil. VVhitakerus*, (15) & *Lamb. Danaus*. (16) Inter Ecclesiæ Rom. Lumina scriptis celebria tum referebantur: *Georg. Cassander*, (17) *Matthias Citardus*, (18) *Sixtus Senensis*, (19) *Claud. Espen-*

Pantaleon P. 3. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* P. 3. n. 34. *N. Reusnerus* Ic. P. 2. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. (2) *Farellus* Delphinas Theol. Genev. Metens. Novocom. m. 1565. *Th. Beza* in Icon. *Melch. Adami* in Vit. Theol. exter. (3) *Marloratus* Lotharingus, Biturig. Pictav. Andegavi, Lausannæ, Rotomagi Evangelium docuit, strangulatus 1562. *Th. Beza* in Icon. *Iacob Verheiden* in imag. M. *Adami* in vitis exter. Theol. (4) *VVolphius* Tigurinus Pastor in Patria diligentiss. m. 1572. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* P. 2. Icon. p. 264. *Nic. Reusnerus* Icon. Part. 2. (5) *Cnoxus* Scotus, pulsus a *Maria* Geneyæ, demum Edenburgi docuit mort. 1572. *Th. Beza* in Icon. prolixe *Jac. Verheiden* in Imag. *Melch. Adami* in Vitis Theol. exter. (6) *Aretius* Bernens. Prof. Marpurg. post Theol. in patria, mort. 1574. *Jac. Verheiden* in Icon. *Melch. Adami* in Th. Germ. (7) *Bullingerus* Bremgart. Helvet. Pastor Tigurinus, *Zwinglii* Successor m. 1575. *Pantaleon* Part. 3. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* P. 4. n. 30. *Jac. Verheiden* in Imag. *Melch. Adami* in Th. Germ. N. *Reusnerus* P. 2. (8) *Simlerus* Capell. Helvet. Theol. Mathemat. Histor. Tigurinus m. 1576. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* P. 4. n. 45. *Jac. Verheiden*. N. *Reusnerus* Part. 2. *Melch. Adami* in Th. Germ. (9) *Ursinus*, f. Ber VVratisl. Rect. Elisabet. ob Calvinismum dimissus tum Theol. Heidelb. & Neostad. m. 1583. vid. *Franc. Iunii* Orat. funebr. operibus additam. *Melch. Adami* in Th. Germ. Lege *Frid. Lucæ* Chron. Siles. Part. 2. c. 4. (10) *Lavaterus* Tigur. Prof. Th. in patria Gener *Bullingeri* m. 1586. *I. Iac. Boissard.* Icon. P. 4. n. 33. *Iac. Verheiden*. *Melch Adami* in Th. Germ. (11) *Sulcerus* Bernas, Past. & Prof. Basil. m. 1585. *Boissard* P. 4. n. 37. N. *Reusnerus* Icon. P. 2. *Melch. Adami* in Theol. Germ. (12) *Gualterus* Tigur. Pastor. in Patria m. 1586. *Boissard*. P. 4. n. 34. *Iac. Verheiden* Nic. *Reusnerus* P. 2. Icon. *Melch. Adami* in Th. Germ. (13) *Olevianus* Trevirens. Theol. Heidelb. & Herborn. m. 1587. *Iac. Verheiden*. *Melch. Adami* in Th. Germ. (14) *Sadaël*, Baro Chandæus Matiscon. Gallus, Parisiis Evangel. docuit, tandem Pastor Genev. m. 1591. De Vita & Scriptis illius agit *Iac. Lectius* in orat. *Melch. Adami* in Theol. exter. (15) *VVhitakerus* Lancastr. Anglus Theologus Cantabrig. m. 1595. *Thuanus* Lib. 113. *Henr. Hollandus* in Heroologia Anglica p. 213. *Melch. Adami* in Vit. Th. exter *Paul. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. (16) *Danaus* Aureliian. ex ICto Theologus Genev. Lugdun. Gandav. m. 1596. *Iac. Verheiden*. *Melch. Adami* in Theol. ext. (17) *Cassander* Flander ex Inf. Cadsand. Gandavi, Brugis, Colon. docuit, Adversarius Protestant. moderatus m. 1566. *Thuan.* L. 36. *Pantaleon* P. 3. *H. Swertius* Athen. Belg. *Valer. Andreas Dessel* Bibl. Belg. *Mart. Hankius* de R. Rom. Scr. lib. 1. c. 57. (18) *Citardus* Aquisgr. Prof. Vienn. *Ferdin. I.* Concion. Aulicus Ord. Dom. *Henr. Pantaleon* Part. 3. *Val. Andreas Dessel*. Bibl. Belg. qui *Zittardum* scribit. (19) *Sixtus* Senensis in Patria Ord. Domin. Vir diligentiss. m. 1569. de eo *Thu-*

Espencaus, 20) *Ioh. Genesius Sepulveda*, 21) *Didacus Covarruvias*, 22) *Laur. Surius*, 23) *Stan. Hosius*, 24) *Ludovicus Granatensis*, 25) *Ioh. Molanus*, 26) *Franc. Turrianus*, 27) *Ant. Caraffa*, 28) *Franc. Toletus*, 29) *Gilb. Genebrardus*, 30) *Bened. Arias Montanus*, 31) & *Garsias Loaysa*, 32) qui omnes intra Seculum hoc sepulchro illati sunt.

X 2 Ad

Thuanus L. 46. *Amb. de Altamura* in Bibl. Præd. *Ph. Labbeus* in Bibl. Biblioth. 20) *Espencaus* Campanus Catalaun. Gallus, Theol. Sorbon. celeberr. in Concil. Tridentino clarus m. 1571. *Thuan.* L. 50. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. *And. du Saussay* addit. ad *Bellarm.* n. 65. 21) *Sepulveda* Cordub. Theol. & Philos. Bonon. & Romæ celebris m. 1572. *P. Iovius* in Elog. Thuan. L. 53. *And. Schottus* Bib. Hisp. Tom. 3. Class. 1. 22) *Covarruvias* supra inter ICtos descriptus. 23) *Surius* Lubec. Carthus. Colon. Th. & Histor. ad mendacia pronus m. 1578. *Hier. Ghilinus* Theatr. Part. 2. *Thuan.* L. 65. *Mart. Zeilerus* de Histor. Part. 2. p. 234. *And. du Saussay* Add. ad Bellarm. init. 24) *Hosius* Cracov. Episcopus Varmiens. Cardinal. m. 1576. Bibliothecam suam Academiae Cracov. relinquens. *H. Ghilinus* Part. 2. Theatri. *Thuan.* L. 68. *Sim. Starovolscius* in C. Script. Polonis init. *And. du Saussay* ad Bell. n. 32. 25) *Aloysius Granata* alias Ord. Domin. Concionator in aula Lusit. celeberr. m. 1589. *And. Schottus* B. Hisp. T. 2. Class. 2. *H. Ghilinus* Theatr. P. 1. p. 287. *Ambr. de Altamura* Bibl. Præd. *And. du Saussay* Add. ad Bellarm. n. 67. 26) *Molanus* Insulens. Theol. Lovan. Censor librorum m. 1585. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dessel* Bibl. Belg. *And. du Saussay* n. 71. 27) *Turrianus* Legion. Hisp. Prof. Ingolstad. & Roman. in Concil. Trident. præsens, Senex Jesuita factus, m. 1585. *And. Schottus* B. Hisp. T. 2. Class. 6. *Pet. Ribadeneira* de Scr. P. 1. p. 74. *Thuan.* L. 80. *Phil. Alegambe* in Bibl. Jes. *And. du Saussay* num. 78. 28) *Caraffa* Neapolit. Aulicus *Pauli IV.* Cardinalis factus a *Pio V.* rebus max. adhibitus mort. 1591. *Thom. Bozius Eugubinus* mortuum laudavit Lege *Thuan.* L. 100. *Aub. Miraeum* de Script. Sec. XVI. 29) *Toletus* Cordub. S. S. primus ex hoc Ord. Cardinalis mort. 1596. *Andr. Schottus* Bibl. Hisp. Tom. 2. Class 6. *Pet. Ribadeneira* de Script. P. 1. p. 72. *J. Nic. Erythraus* Pinacoth. 1. *Andr. du Saussay* ad Bellarm. n. 81. 30) *Genebrardus* Arvernus, Ord. Bened. Hebr. Ling. Prof. Regius, a Papa Archiep. Aquensis dictus, a Rege non admissus, mort. 1597. *Thuan.* L. 119. *Sc. Sammarthan.* Elog. Gallic. L. 4. *And. du Saussay* num. 86. 31) *Arias Montanus* Hispalens. Sacerdos & Eques S. Iacobi de Compostella, a carne abstemius omni vita, Philologus insignis mort. 1598. *And. Schottus* Bibl. Hisp. T. 3. Classe 1. *Hier. Ghilinus* Part. 2. Theatri. *Thuanus* L. 120. *Ad. Clarmund.* Part. 7. n. 9. P. *Colomes.* in Cimeliis liter. c. 34. 32) *Loaysa* Castellanus Theol. Complut. *Philippi* III. Præceptor, Archiep. Toletanus m. 1599. *Andr. Schottus* B. Hisp. Tom. 3. Classe 3. *Thuanus* L. 122.

Ad
SECULI XVI.
CAP. II.
De Philoſophis.

PHiloſophorum quidem poſt Literarum reſtitutionem per totam Europam ubique larga ſeges apparuit; hoc tamen nomine præ cæteris parte Seculi poſteriore floruerunt, ſcriptisque ſuis Philoſophiam illuſtrarunt: *Daniel Barbarus*, a) *Jacobus Zabarella*, b) *Petrus Ramus*, c) *Bernhardinus Teleſius*, d) & *Franc. Patritius*, e) quorum poſteriores tres peculiarem philoſophandi rationem affectarunt. Celebrium Mathematicorum nomen ex Germanis quidem *Sebaſt. Münſterus*, f) *Petrus Apianus*, g) *Reinerus Gemma*, h) *Friſius*; *Cyprianus Leovitius*, i) *Georg. Ioach. Rheticus*, k) *Eraſmus Oſvvaldus Schreckenfuchſius*, l) & *Gerh. Mercator*; m) inter Gallos: *Orontius Finaus*,

a) *Barbarus* Patrit. Venetus, Patriarcha Aquileus, Philoſ. & Mathemat. inſignis m. 15(9. *Hier. Ghilinus* Part. 2. Theatri. *Thuanus* L. 46. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 4. *Jac. Albericus* in Catal. Script. Venetorum. b) *Zabarella* ſ. de *Zabarellis* Nob. Patavinus, in Patria Logices Prof. Phyſ. & Mathematicus m. 1588. *Thuanus* L. 96. *J. Ph. Thomaſinus* Elog. T. 1. p. 136. *Joh. Imperialis* Muſ. Hiſtor. p. 115. c) *Ramus* Veromanduus, Prof. Eloq. Philoſ. & Matheſ. Pariſ. Novator ingens, hoſtis Ariſtotelis, occiſus in nuptiis Pariſ. 157:. Lege *Boiſſard.* P. 2. Icon. p. 96. *Thuan.* L. 52. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. N. *Reuſner.* Icon. P. 1. fere extr. *Corn. Tollium* Infel. Lit. p. 64. *Mart. Hankium* de R. Rom. Script. P. 1. c. 62. d) *Teleſius* Conſentinus Phyſicus & Mathematicus, Romæ, Patavii & Neapoli, Hoſtis *Ariſtotelis* m. 1588. *Thuan.* L. 89. *Ioh. Imperialis* in Muſ. Hiſtor. p. 77. e) *Patritius* Venetus ſ. Sercenſis, ut videri voluit, Ferrar. Romæ & Patavii Philoſophiam docuit m. 1597. *Thuan.* L. 119. Ianus *Nic. Erythraus* Pinacoth. 1. p. 203. f) *Munſterus* ſupra inter Theologos. cap. 1. deſcriptus. g) *Apianus* Bienowitz dictus, Leiſnic. Miſnicus, ſummus Mathemat. Prof. Ingolſtad. m. 155:. *H. Pantaleon* Part. 3. *Boiſſardus* P. 1. n. 46. *Melch. Adami* in Vit Germ. Philoſ. h) *Gemma* Doccumenſ. Medicus & Mathem. Lovanienſis m. 1555. *Pantaleon* Part. 3. *H. Ghilinus* Part. 2. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andreas Deſſ.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Germ. Philoſ. i) *Leovitius* Hradicenſ. Bohemus, a *Leonicia* cognom. Prof. Ingolſtad. poſt Mathematicus Aulicus Vienn. mort. 1574. *H. Pantaleon* Part. 3. proſopogr. *Thuanus* L. 59. k) *Rheticus* Veldkirchenſis, Prof. Mathem. VVitteb. ſed ſtatione relicta ad *Copernicum* abiit eique adhæſit. mort. Caſſoviæ 1575. *Thuan.* L. 62. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Phil. l) *Schreckenfuchs* Auſtriacus Rect. Scholæ Memming. inde Hebr. Ling. Prof. Tubing. demum Matheſeos Friburg. m. 1579. *H. Pantaleon* Part. 3. *I. I. Boiſſardus* Icon. Part. 2. p. 282. *Melch. Adami* in Phil. Germ. m) *Mercator* Rupelmund. Flander Coſmographus Lovan. poſtea Ducis Clivienſis Duysburgi. m. 1593. *H. Pantaleon* Part. 3. *Boiſſardus* Icon. Part. 4. n. 46. *Melch.*

Adami

us, n) *Guil. Philander*, o) & *Ioh. Stadius*; p) & ex Italis *Lucas Gauricus*, q) meruerunt.

Ad
SECULI XVI.
CAP. III.
De Jure Consultis.

MUltos quidem celebrium ICtorum, qui & posteriorem Seculi partem illustrarunt, *Conringius* citavit, ex ingenti tamen prætermissorum copia selectiores quosdam superaddere, non inconveniens videtur. Germanorum itaque ICtorum præcipui a medio Seculi fuerunt: *Ioh. Sichardus*, a) *Nicol. Gerbelius*, b) *Simon Pistoris*, c) *Modestinus Pistoris*, d) *Ioh. Oldendorpius*, e) *Ioh. Schneidevvin*, f) *Ioach Hopperus*, g) *Ioh. Fichardus*, h) *Nic. Cis-*

Adami in Vit. Philos. Germ. *Fr Swertius* in Athen. Belg. *Val. Andreas Dessel.* Bibl. Belg. n) *Finaus* Brianson. Delphinas. Prof. Mathem. Regius Paris. mort. 1555. *Thuan.* L. 16. *Scav. Sammarth.* Elog. Gall Lib. 1. p. 35. o) *Philander* Castillioneus ad Sequan. Parisiis, Romæ, Tolosæ vixit. Architectus celebris m. 1565. *Thuan.* L. 38. *Sc Sammarthanus* Elog. Gall. L. 2. p. 61. p) *Stadius* Brabantus Prof. Math. Lovaniens. post Mathemat. Regius Paris. Astrologus. mort. 1579. *Thuan.* L. 68. *Hier. Ghilinus* P. 1. Theatri p. 172. *Fr. Swertius* in Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philos. q) *Gauricus*, Pomponii Frater Fani prope Ancon. natus Venet. & Romæ vixit, Episcopus Civitatensis a *Paulo* III. factus, m. 1558. Lege *Thuan.* L. 13. *Boissard.* P. 1. Icon. num. 42. *Corn. Tollium* infel. Liter. p. 16. I. *H. Toscanum* in Peplo Ital. L. 2. n 70.

a) *Sichardus* Bischoffsheim. Francus, ICtus & Philologus Prof. Friburgens. post Tubing. Consil. VVurtenb. mort. 1551. *Henr. Pantal.* P. 3. *Pancirollus* L. 2. c. 171. *Melch. Adami* in Vitis Germ. ICtorum. b) *Gerbelius* Pforzheim. ICtus & Histor. Vienn. & Argentor. m. 1560. *Henr. Pantaleon* P. 3. *Thuan.* L. 26. *Melch. Adami* in Vit. ICt. Germ. c) *Pistoris de Seuseliz* ICtus Lipsiens. Cancellarius Georgii Ducis Sax. post & Mauritii Elect. m. 1562. *Boissardus* Icon. P. 2. p. 160. *Melch. Adami* in ICt. Germ. *Nic. Reusnerus* Icon. P. 2. p. 255. d) *Mod. Pistoris Simonis* F. Prof. & Cos. Lips. Consil. Sax. m. 1565. *Boissardus* P. 1 Icon. p. 164. *Melch. Adami* in JCtis Germ. N. *Reusnerus* p. 288. Icon. e) *Oldendorpius* Hamb. *Alb. Kranzii* è Sorore Nepos. Synd. Rostoch. post Prof. Juris Colon. tandem Marpurg. m. 1567. *H. Pantaleon* Part. 3. *Boissardus* Icon. Part. 2. p. 138. N. *Reusnerus* Part. 2. Icon. p. 240. *M. Adami* in JCt. Germ. f) *Schneidewin* Stolberg. Convictor Lutheri X. annis, Prof. VVitt. m. 1568. *Boissard.* Ic. P. 2. p. 150. *N. Reusnerus* P. 2. p. 314. M. *Adami* in JCt. Germ. g) *Hopperus* Snecc. Frisius ICt. Lovan. Consil. Reg. Hisp. m. 1576. *Pantaleon* Part. 3. *Melch. Adami* in JCt. Germ. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *V. Andr. Dess.* in Bibl. Belg. & in Fastis Lovaniens. h) *Fichardus* Francofurt. Syndicus in Patria, Advoc. Spirens. m. 1581. *H. Pantaleon* P. 3.

Cisnerus, i) *Matthaus VVes.nbecius*, k) *Andr. Gailius*, l) *Lampertus Distelmeyerus*, m) *Joach. Mynsingerus*, n) *Ludolph. Schraderus*, o) *Joh. Borcholten*, p) *Hieron. Panschmannus* q) & *Joach. Beustius*. r) Ex Gallis præcipue JCtorum scriptis clarorum nomen meruere: *Joh. Corrasius*, s) *Michael Hospitalius*, t) *Anton. Concius*, u) *Hubertus Languetus*, w) qui quidem inter Germanos consenuit, *Hugo Donellus*, x) *Claud. Puteanus*, y) *Joh. Bodinus*,

---

3. *Gr. Pancirollus* L. 2. c. 184. *Boissardus* P. 3. Ic. n. 19. *N. Reusner*. Icon. P. 2. pag. 385. *Melch. Adami* in JCt. Germ. i) *Cisnerus* Mosbac. Prof. Ethices, inde Juris Heidelb. Consil. Palatinus Cameræ Spirens. Assessor, Histor. & Poëta m. 1583. *Boissard*. P. 2. n. 178. *Joh. Petr. Lotichius* Bibl. Poët. Part. 4. *N. Reusner*. P. 2. Ic. p. 389. *Melch. Adami* in JCt. Germ. k) *VVesenbecius* Antwerp. ICtus pius Prof. Ienens. & VVitteb. m. 1586. *H. Pantal.* Part. 3. *Boissard* P. 3 Icon. num. 18. *Melch. Adami* in ICt. Germ. *N. Reusnerus* Icon. Part. 2. in fine. *Fr. Sweertius* in Ath. Belg. *Val. Andr. Dess.* Bibl. Belg. l) *Gailius* Colon. Cameræ Spirens. Assessor. Consil. Maxim. II. Cancellarius Elect. Colon. mort. 1587. *Pantaleon* Part. 3. *Melch. Adami* in ICt. Germ. *Fr. Sweertius* Ath. Belg. & *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. m) *Distelmeyer* Lips. Consil. & Cancell. Brandenburg. m. 1588. *Pantaleon* Part. 3. *Melch. Adami* in ICt. Germ. Imago in *Mart. Fried. Seidel* Icon. Vir. celebr. Marchicorum n. 47. n) *Mynsingerus à Frundeck* Stutgard. Prof. Friburg. Assess. Cam. Spirens. Cancell. Brunsuicensis, Suasor Acad. Helmst. m. 1588. *Pantaleon* P. 3. M. *Adami* in ICt. Germ. *Job. Deckherus* in Notit. rei jurisque Cameralis c. 8. *Gebh. Theod. Meierus* in Monum. Juliis inter ICtos init. o) *Schraderus* Bruns. Consil. Cæsar. Brandenb. &c Prof. Prim. Francof. m. 1589. *Abr. Bucholz*. Indice Chronol. *I. A. Quenst.* de Patriis illustr. Vir. *Mart. Frid. Seidel* in Icon. Marchic. num. 4. p) *Borcholten*, Luneb. Prof. Rostoch. post Helmstad. m. 1594. *Mel. Adami* in Vitis Germ. ICt. *Gebh. Th. Meierus* in Monum. Iul. in ICtis num 2. q) *Panschmannus* Saxo ICtus celeberr. Consil. Elect. Saxon. Assess. Cameræ Spirens. m. 1596. *Abr. Bucholz*. in Ind. Chronol. r) *à Beust.* in *Planiz* Nob. Saxo Prof. Iuris VVitteb. peritus & doctus, Consil. Electoralis, m. 1597. *Abr. Bucholz* in Ind. Chronol. *Paul. Freherus* Theatr. Viror. celebr. Part. 2 Sect. 4. s) *Corrasius* Tolosanus, Andegavi, Aurel. Paris. Tolosæ, Valent. Ferrariæ docuit, Cancell. Regni Navarræ An. 1572. Tolosæ cum suis miserr. occisus *Gu. Pancirollus* L. 2. c. 185. de ICtis. *Scæv. Sammarth.* L. 2. Elog. Gall. p. 81. *Corn. Tollius* de Inel. Liter. p. 69. Vitam & laudes *Matth. VVesenbecius* Oratione peculiari exposuit. t) *Hospitalius* Arvernus, Vir summus, totius Europæ ornamentum, primo Sabaudiæ post Regni Galliæ Cancellarius mort. 1573. *Th. Beza* in Icon. *Boissardus* Icon. P. 3. n. 5. *Thuan.* L. 56. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 2. extr. u) *Concius* Noviodun. Juris Prof. Avarici & Aureliani m. 1577. *Thuanus* L. 64. *Mart. Hankius* de R. Rom. Scr. P. 1. c. 64. w) *Hubertus Languetus* Burgundus Consil. & Legatus Augusti Elect. Sax. tandem Consil. Principis Arausion. m. 1581. *Thuanus* L. 74. *Bucholz*. in Ind. Chronol. de eo memorabilia dicit *Phil. Mornaus* de Verit. Relig. Christ. in Præfatione. x) *Donellus* Cabillon. Burgundus Prof. Jur. Biturig. Aurelian. Heidelb. Lugd. Bat. Altorfinus m. 1591. *Cujacii* Adversarius *Thuanus* L. 100. *Boissardus* Icon Part. 3. n. 43. *J. Meursius* in Ath. Batavis, *Paul. Freherus*. Theatr. Part. 2. Sect. 4. *Scip. Gentilis* Orat. in *Hug. Donellum* expressa Altorf. 1641. 4. y) *Puteanus* Paris. JCtus & Criticus exactissimus, Senator Regius

nus, z) *Pet. Pithoeus*, 1) & *Pet. Faber.* 2) Nec Italis defuit illustrium JCtorum copia, quam laudem præ cæteris *Marianus Socinus*, 3) *Hier. Torniellus*, 4) *Benevenutus Straccha*, 5) *Tiberius Decianus*, 6) *Josephus Mascardus*, 7) & *Guido Pancirollus* 8) meruerunt. Inter Hispanos Juris Canonici Doctores *Didacus Covarruvias*, & *Mart. Azpicuelta* eminuerunt, qui supra inter Scriptores Ecclesiasticos citati sunt.

Ad SECULI XVI. CAP. IV.

De Medicis.

UT reliquæ Eruditionis partes, sic & Medicina copiam satis largam Scriptorum exhibuit, ex quibus præcipuos modo, à *Conringio* prætermissos, citare nostrum erit. Ex Germanis, quibus brevitatis studio Helvetios, Belgasque annumeramus, *Joach. Vadianus*, (a) *Georg. Agricola*, supra ab Autore inter Philo-

gius mort. 1594. *Thuan.* L. 109. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 4. p. 178. z) *Bodinus* Andegav (*Andius sine bono* per anagramma *Cujacii*) Cancell. *Francisci*, Ducis Andegav. Præfectus urbis Laodunens. ICtus, Politicus & Histor. celebris m. 1596. *Thuan.* L. 117. *Sc. Sammarth.* Elog Gall. L. 4. p. 183. *Paul. Colomesius* in Gall. Orient. p. 74. 1) *Pithæus*, Tricassinus ICtus & Polyhistor. inter Mortalium doctissimos, Advocatus Paris. & Legatus Regius m. 1596. *Thuan.* L. 117. *Sc. Sammarth.* L. 4. Elog. Gall. p. 187. *Pap. Masson.* Elog. *Pet. Pithoei. Ad. Clarmundus* Vit. Clariss. Vir. Part. 6. n. 5. 2) *Faber* Sanjorianus Gallus & Polyhistor Consil. Regius, Præses Senatus Tolosani. m. 1600. *Thuan.* L. 123. *Sc. Sammarthan.* Elog. Gall. L. 5. p. 211. *Hankius* de R. Rom. Scr. P. 2. c. 40. *Ad. Clarmundus* Clar. Vir. Part. 6. n. 15. 3) *Socinus* Senensis, *Mariani Socini* Sec. XV. citati Nepos, Prof. Pisanus, Senensis, Patavinus m. 1556. *Guid. Panciroll.* L. 2. c. 16., de ICt. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 2. Sect. 4. 4) *Torniellus* Novariens. Prof. Ticinensis celeberr. mort. 1570. *Guid. Pancirollus* L. 2. c. 176. *Laur. Schraderus* Monum. Ital. L. 4. 5) *Straccha* Anconitanus ICtus Celeberr. Libro de Mercatura inclaruit; in patria mort. 1589. *Abr. Bucholz* in Ind. Chron. 6) *Decianus* Comes Utinensis, Senator in Patria demum Prof. Patavinus, mort. 1581. *Ant. Riccobonus* de Gymn Patav. Lib. 2. cap. 8. *Guid. Panciroll* L. 2. c. 170. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *Boissardus* Icon. Part. 3. n. 20. *Iac. Phil. Tomasinus* Elog. P. 1 p 73. *Paul. Freberus* Theatr. Part. 2. Sect. 4. 7) *Mascardus* Sarzanensis ICtus celeberr. mort. 1588. ipse de se multa refert in præfat. ad opus doctiss. de Probationibus *Abr. Bucholz*, in Ind. Chronol. 8) *Pancirollus* Regiensis Lombardus ICtus Taurin. inde Patavinus Prof. Primar. m. 1591. De eo *Ghilinus* Theatr. P. 2. *Jac. Ph. Tomasinus* Elog. Part. 1. p. 186. *Mart. Hankius* de R. Rom. Scr. Part. 1. c. 73. *Ad. Clarmundus* Vitar. P. 6. n. 9.

a) *Vadianus* Sangull. Helvet. Theol. Med. Histor. insignis, Cos. in Patria m. 1551. *Jobius* in

Philosophos laudatus, *VVolfg. Justus*, (b) *Hadr. Junius*, (c) *Joh. Bauhinus*, (d) *Thomas Erastus*, (e) *Rembertus Dodonæus*, (f) *Joh. Crato*, (g) *Ioh. Iac. VVeckerus*, (h) *Iac. Schegkius*, (i) *Ioh. VVierus*, (k) *Petrus Monavius*, (l) *Theod. Zvvingerus*, (m) *Iacobus Theodorus Tabernæmontanus*, (n) *Ioh. Posthius*, (o) & *Ioach. Camerarius* (p) illustrium Medicorum titulum meruerunt; quibus meritissimo suo accensendus *Joh. Sambucus*, (q) natione licet Hungarus, in Aula tamen Imperatoria ut plurimum vivens, Medicus & Polyhistor plurimis anteferen-

in Elog. *Henr. Pataleon.* Part. 3. Prosopogr. *Boissard.* P. 3. n. 15. *Melch. Adami* in Vitis Medic. Germ. b) *Justus* S. Jobst Francof. Physicus & Prof. in Patria, Histor. insignis mort. 1575. *Abr. Bachelzer.* Ind. Chronol. Ioh. A. *Van der Linden* de Script. Med. *Mart. Fr. Seidel* in Icon celebr. March. n. 31. c) *Junius* Hornanus, Med. & Polyhistor magnus. Harlemi vixit pulsus inde, mœrore obiit 1557. *Hier. Ghilinus* Vol. 2. Theatri, I. *Jac Boissard* Icon. P. 4. n. 40. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel* Bibl. Belg. *Pet. Castellanus* p. 218. *Melch. Adami* in Med. Germ. *Ad. Clarmundus* P. 8. n. 10. d) *Bauhinus* Ambianus Gallus sed in German. vivens, Prof. Basil. celeb. m. 1582. *Nic. Reusnerus* in Append. ad Part. 1. Icon. Lit. cc. 6. *Abr. Bucholz.* Ind. Chron. I. A *Van der Linden* de Scr. Med. e) *Erastus* Badens. Helvetius Archiater. Palat. post Prof. Basil. mort. 1583. *Thuanus* L. 79. *Melch. Adami* in Vit. Med. Germ. f) *Dodonæus* Mechlin. Archiater Max. II. & Rud. II. tandem Prof. Med. Lugduni B. m. 1585. *Thuanus* L. 82. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Med. Germ. Academ. Leidens. p. 141. g) *Crato à Craftheim* VVratisl. Ferd. I. Max. II. & Rud. II. Archiater & Consil. Illustris Med. mort. 1585. *Thuan* L. 82 *Nic. Reusnerus* Icon. Part. 2. pag. 408. *Boissard.* Icon. P. 3. n. 27. *Melch. Adami* in Med. Germ. h) *VVeckherus* Basil. Med. Colmariensis m. 1586. *Paschal. Gallus* in Bibl. Med. *Abr. Bucholz* Ind. Chronol. Ioh. A. *Van der Linden* de Scr. Med. i) *Schegkius* Schorndorff. VVürtenb. Prof. Tubing. Medicus, Philos. & Mathematicus celebris, ultimo decennio cœcus mort. 1587. *Thuanus* Lib. 88. *Erh. Cellius* in Imag. Prof. Tubing. k) *VVierus* cogn. *Piscinarius* Gravia Brabantus, *H. Corn. Agrippæ* discipulus & defensor, post magna itinera Med. Cliviensis m. 1588. *Thuan.* L. 89 *H. Pantaleon.* Part. 3. *Melch. Adami* in Med. Germ. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. l) *Monavius* VVratisl. Poliater VVratisl. Archiater Rud. II. Pragæ mort. 1588. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Med. m) *Zvvingerus* Basil. Medicus & Historicus Prof. Phil. & Medic. in patria mort. 1588. *Thuan.* L. 89. *Nic. Reusnerus* in Addit. ad Part. 1. Icon. fusiss. *Melch. Adami* in Med. Germ. n) *Tabernæmontanus* à Patria dictus ex Pharmacopola Med. D. Physicus VVormat. Archiater Palatinus *Melch. Adami* in Vitis Germ. Med. Scripta *Lindenius* refert. o) *Posthius* Germersheim. Palat. Med. & Poëta celeberr. Archiater Herbipol. postea Palatinus. m. 1597. *Boissardus* Icon. P. 1. init. & Part. 2. p. 75. *Joh. Pet. Lotichius* Bibl. Poët. Lib. 3. *Melch. Adami* Vid. Med. Germ. p) *Camerarius* Joach. Fil. Lips. Med. & Phys. Norinberg. m. 1598. *Thuan.* L. 120. *Melch. Adami* in Vit. Med. Germ. q) *Sambucus* Tyrnav. Hung. Med. & Historiographus Cæsareus, Asylum Eruditorum, Bibliotheca ingenti celebris mort. 1584. *Thuanus* L. 80. *Boissardus* Icon. Part. 3. n. 11. *N. Reusnerus* Icon.

referendus. Inter Gallos *Ioh. Fernelius,* r) *Ioh. Gorraus,* (s) & *Anutius Foësius*; (t) ex Italis *Ioh. Bapt. Montanus,* (u) *Guil. Gratarolus,* (w) *Hippolytus Salvianus,* (x) *Ioh. Argenterius,* (y) *Hieron. Cardanus,* (z) & *Iul. Alexandrius*; (1) ex Lusitanis *Petrus Nonius* 2) Scriptis Medicis nomen suum præ cæteris posteritati commendarunt.

SECULI XVI.

CAP. V.

De Historicis, Philologis, Oratoribus & Poëtis.

TAnta erat Seculi XVI. felicitas, ut splendente Evangelii luce etiam omnes aliæ artes suum diffunderent fulgorem. Cum vero omnes eos, qui Historicis, Philologicis, Oratoriis & Poëticis studiis se celebres reddiderunt, recensere non liceat, primarios saltem aunotare placet. Germania nostra multos celeberrimos vidit Historicos, quorum primarii fuere: *Iohann. Cuspinianus,* (a) *Bilibaldus Pirkheimerus,* (b) *Iobannes Aventinus,* (c) *Beatus Rhenanus,*

Icon. P. 2. p. 394. *Dav. Czvvittingerus* in specim. Hungariæ liter. fusc. *Adolph. Clarmundus* Vir. Vir. Clar. Part. 5. init. r) *Fernelius* supra descriptus cap. ult. *Conringii.* mort. 1558. s) *Gorraus* Paris. in Patria Medicus celeberr. m. 1577. *Thuanus* L.64. *Sc. Sammarthanus* Elog. Gall. L. 3. p. 102. *I. A. Van der Linden.* t) *Foësius* Divoduno-Mediomatricensis, Medicus Lotharingus, *Hypocratis* Illustrator, m. 1596. *Thuan.* L. 117. P. *Freberus* Theatr. Part. 3. p. 1296. *I. A. Von der Linden* de Scr. Med. u) *Montanus* supra cap. ult. *Conringii* laudatus mort. 15[illegible]. w) *Gratarolus* Bergomas Prof. Marpurgi & Basil. m. 1562. *Boissard.* P. 4. n. 21. Icon. *Pasch. Gallus* in Bibl. Med. *Donat. Calvus* in Icon. Liter. Bergomens. Part. 1. p. 307. *P. Freberus* Theatri P. 3. p. 1252. *Lindenius* de Scr. Med. x) *Salvianus* Tifernas Umber. Med. Romanus Opere de Piscibus elegantissimo notus. m. 1572. *Thuanus* L. 54. P. *Freberus* P. 3. p. 1265. *Joh. Anton. Van der Linden.* y) *Argenterius* supra à *Conringio* cap. ult. citatus m. 1572 z) *Cardanus* à *Conringio* cap. 2. inter Philos. citatus, m. 1576. 1) *Alexandrinus à Neustein* Tridentinus Prof. Patavinus, inde Archiater *Max. II.* & *Rud. II.* m. 1590. *Thuanus* L. 98. *Pasch. Gallus* in Bibl. Med. VV. *Iustus* in Chronol. Med. *Lindenius* de Scr. Med. 2) *Nonius* Salariensis Lusit. Prof. Mathemat. Conimbric. m 1577. *Thuanus* L. 64. *And. Schottus* Bibl Hisp. T. 3. Classe 2.

(a) *Cuspinianus* Spießhammer Svinfurt. Polyhistor. *Max. I.* Consil. Medicus. mort. 1529. Vitam *Nic. Gerbelius* scripsit Cæsaribus præmissam *H. Pantaleon* P. 3. Prosop. *H. Gbelinus* Theatr. Vol. 1. p. 157. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philos. *Mart. Hankius* Lib. 2. Part. 1. cap. 16. de R. Rom. (b) *Pirckheimerus* Patrit. Norinb. Senator, Consil. *Max. I.* & *Car. V.* Vir toga Sagoque inclytus m. 1530. *Conr. Seiffersbusius* Comm. de Vita illius, operibus præmisit. *Pantaleon* P. 3. *N. Reusnerus* P. 2. pag. 42. *Boissardus* Icon. P. 2. p. 206. *Melch. Adami* in Vit. ICt. Germ. (c) *Aventinus Thurmayer* à Patria

tius, d) *Caspar Hedio*, e) *Ioh. Sleidanus*, f) *Casp. Bruschius*, g) *VVolfg. Lazius*, h) *Georg. Fabricius*, (i) *Simon Schardius*, (k) *Ioachimus Curaus*, (l) *Reinerus Reineccius*, (m) *Henr. Pantaleon*, (n) *Franc. Guillimannus*, (o) *David Chytraus*, (p) *Marquardus Freberus*, (q) & *Cyriacus Spangenbergius*, (r) quibus eodem nomine

tria Abensperg Bavar. nomen sumsit, docuit Viennæ, Cracov. Ingolstad. Præceptor Ducum Bavar Itineribus inclytus mort. 1534. *Pantal.* Part. 3. *Boissard.* P. 2. Ic. p. 222. *Melch. Adami* in Philos. Germ. *Vossius* L. 3. c. 10. de H. Lat. *Ad. Clarmundus* P. 6. n. 21. *N. Reusnerus* Icon. P. 2. p. 57. d) *Beatus Bildius* Selestad. in otio Literar. in Patria, Basil. & Argent. vixit, Vir diligentiss. m. 1547. *Joh. Sturmius* vitam descripsit, rebus German. præmissam. *Boissard.* Icon. P. 1. n. 41. *Melch. Adami* in Phil. Germ. *Nic. Reusnerus* Icon. P. 2. p. 131. e) *Hedio* Etlingens. Svevus, Theol. D. Argentor. & Histor. insignis. mort. 1552. *Pantal.* P. 3. *Boissard.* P. 4. num. 42. *Melch. Adami* in Vitis Theol. Germ. f) *Sleidanus* Sleidæ in Ubiis natus, Historicus, Parisiis post Argentor. stipendio Protestantium sustentatus. m. 1556. *Thuanus* Lib. 17. *Boissard.* Ic. P. 2. p. 151. *Jac. Verheiden* Effig. p. 131. N. *Reusnerus* P. 2 pag. 205. *Val. And. Dessel.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. *Ad. Clarmundus* Part. 1. num. 17. g) *Bruschius* Schlackenwald. Bohemus, Com. Palat. post Peregrinat. pauper Basileæ ap. *Joh. Oporinum* vixit, occisus prope Rotenburg. in Sylva 1559. *Thuan.* L. 90. *Melch. Adami* in Phil. Germ. *Mart. Zeilerus* de Histor. Part. 2. h) *Lazius* Vienn. Med. & Hist. Prof. in Patria, Consil. *Ferd. I.* mort. 1565. *H. Pantal.* P. 3. *Georg. Ederus* in Catal. Rect. Vien. ad An. 1546. *Boissard* P. 3. n. 14. N. *Reusnerus* P. 2. p. 196. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Medic. & Philos. *Ad. Clarmundus* P. 2. initio. i) *Fabricius* Chemnic. Rector Scholæ Misenensis à *Maxim. II.* laureo & nobilitate donatus, mort. 1571. *Thuanus* L. 50. *M. Adami* in Phil. Germ. k) *Schardius* Saxo JCtus & Histor. celeberr. Consil. Bipontinus, Assess. Cameræ Spirens. m. 1573. *Pantaleon* P. 3. *Melch. Adami* in ICt. Germ. *P. Freherus* Theatr. P. 2. Sect. 4. l) *Curæus* Freystad. Sil. Med. D. Physicus Glogoviens. mort. 1573. *Melch. Adami* in Vit. Med. Germ. *Mart. Zeilerus* de Hist. P. 2. *P. Freherus* Theatr. Part. 3. p. 1166. De eo *Frid. Luca* passim in Chron. Siles. *Joh. Ferinarii* Narrat. Histor. de Vita & morte *Joach. Curæi* Lign. 1701. 4. m) *Reineccius* Steinheim. VVestphalus Polyhistor celeberr. Prof. Helmst. mort. 1595. *Thuanus* L. 113. *Mart. Zeilerus* de Hist. P. 2. *Val. Heinr. Voglerus* Introd. in Notit. Script. cap. 11. *Ad. Clarmundus* Part. 9. init. n) *Pantaleon* Basil. ex Diacono & Th. Prof. Med. D. & Phys. Prof. m. 1595. M. *Adami* in Vit. Phil. Germ. *I. P. Lotichius* Bibl. poet. L. 4. o) *Guillimannus* Friburg Consil. & Historiographus Cæsareus. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 3. p) *Chytræus* Rochhaafe dictus Ingelfing. Svevus Th. D. Reformator Provinciarum Austriac. Prof. Rostoch. mort. 1600. *Thuanus* L. 126. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. prolixe *P. Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. *G. Serpilius* in Epit. Th. Svev. p. 97. fuse. q) *Freherus* Augustanus Polyhistor insignis Prof. Cord. Heidelb. Consil. & Vice Præses Curiæ Archipalat. mort. 1614. *Melch. Adami* in Vit. JCtorum Germ. *Zeilerus* de Hist. P. 2. *Adolph. Clarmund* P. 2. num. 5. *P. Freherus* Theatr. Part. 2. Sect. 4. p. 954. r) *Spangenberg* Northusanus, Pastor Isleb. *Flacii* defensor, m. 1604. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *L. A. Quenstedt* de Patriis celebr. Vir.

ne celebres jungendi sunt Helvetii: *Ioach. Vadianus*, (s) *Sebast. Münsterus*, (t) *Huldr. Mutius*, (u) *Iob. Stumphius*, (w) *Iosias Simlerus*, (x) & *Theodorus Zvvingerus*, (y) item Belgæ: *Hadrianus Barlandus*, (z) *Lambertus Hortensius*, (1) *Hubertus Thomas Leodius*, (2) *Suffridus Petri*, (3) *Pontus Heuterus*, (4) & *Everh. Reidanus*; (5) & qui res Turcicas declararunt, *Augerius Gislenius Busbequius*, (6) & *Iob. Leonclavius*, (7) qui ultimus & multorum Græcorum Scriptis in latinam linguam translatis clarus evasit. Ex Italis Historicorum nomen meruerunt: *Raphaël Volaterranus*, (8) *Galeacius Capella*, (9) *Franciscus*

Vir. *P. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. p. 318. s) *Vadianus* cap. anteced. initio descriptus. t) *Münsterus* cap. 1. hujus Sec. à *Conringio* citatus, mort. 1552. u) *Mutius* Turgoviens. Prof Basil. Chronico rerum Germ. collecto celebris, vixit circa An. 1555. *Zeilerus* de Hist. P. 2. qui *Hugvvald. Durgaum* vocat *Conr. Gesnerus* in Biblioth. w) *Stumphius* Helvetius, Minister Eccles. in agro Tigurino, Histor. diligentiss. mort. post An. 1555. *H. Pantal.* Part. 3. Prosop. x) *Jos. Simlerus* supra ad cap. 1. inter Theol. citatus. y) *Zvvingerus* cap. anteced. inter Medicos expositus. z) *Barlandus* Zuydbereland. in Zeeland. natus Prof. Eloq. Lovan. m. 1541. Vita Chronico Ducum Brabant. subjuncta. *Aub. Miraus* Elog. Belg. Class. 9. *Fr. Svvertius* in Ath. Belg. *Val. Andreas Dess.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vit. Phil Germ. 1) *Hortensius* Montfort. Ultrajectinus, Presbyter, Rector Ludi liter. Nardensis m. 1573. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dess.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. 2) *Thomas*, Leodii natus, Secretarius Ludovici & Frid. II. Elect. Palat. ad itinera & res maximas adhibitus mort. post 1573. Plurima ipse de se refert in Vita *Frid. II.* Palatini. Adde *Fr. Svvertium* Athen. Belg. & plenius *Val. And Dessel.* Bibl. Belg. 3) *Petri*, Leovard. Prof. Erfurt. Bibliothecarius Card. Granvellani, Prof. Lovaniens. ordinum Frisiæ Historiogr. tandem Canonicus Colon. m. 1597. *Thuanus* L. 119. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val Andr. Dessel.* Bibl. Belg. *Melch. Adami* in Vitis Phil. Germ. *Aub. Miraus* Elog. Belg. Classe 9. *Vossius* de H. Lat. L. 2. c. 32. 4) *Heuterus* Delphens. Canon. Gorichemensis, Præpositus Arnheim. mort. 1602. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andreas Dessel.* Bibl. Belg. *Aub. Miraus* Elog. Belg. Classe 9. 5) *Van Reyd* Consul Arnheim. Deputatus inter Generales Belg. Ordines m. 1602. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. 6) *Busbequius* Cominii in Flandr. natus, Nobilis, *Ferd.* I. Consil. Filiorum Ephorus, & Legatus ad Turcos, vulneratus in Sylva obiit 1592. *Thuanus* Lib. 104. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. *Aub. Miraus* Elog. Belg. Class. 9. *Melch. Adami* in Vit. Germ. ICt. *Ad. Clarmund.* P. 2. n. 3. 7) *Leonclavius* Amelburno VVestphalus Nobilis, magnis itineribus per Orient. & Occid. illustris Polygolttus. mort. 1593. *Thuanus* L. 104. *Melch. Adami* in Phil. Germ. 8) *Maffeus*, Nob. Volaterranus, Vir corpore & animo venustus, Romæ & in patria vixit. m. 1521. *Jovius* in Elog. *Boissard.* Part. 1. Icon. n. 33. *Vossius* de H. Lat. L. 3. c. 11. *Ad. Clarmundus* P. 2. n. 14. *I. M. Toscanus* Peplo Ital. L. 1. n. 30. 9) *Gal. FlaviusCapra* Mediol. Secret Mediol. postea & *Caroli* V. rebus magnis adhibitus. mort. 1537. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *P. Freherus* Theatr. P. 2. Sect. 4.

ciscus 10) & *Ludov.* 11) *Guicciardini*, *Casp. Contarenus*, 12) *Pet. Bembus*, 13) *Paulus Iovius*, 14) *Polyd. Vergilius*, 15) *Iacobus Nardus*, 16) *Pet. Bizarus*, 17) *Hier. Roscius*, 18) *seu Rubeus*, *Pet. Iustinianus*, 19) *Natal. Comes*, 20) *Hubertus Folieta*, 21) *Carolus Sigonius*, 22) *Franc. Sansovinus*, 23) *Paulus Paruta*, 24) & *Henr. Catharinus Davila*; 25) quibus & *Thom. Fazellus*,

---

10) *Fr. Guicciardinus* Patrit. Florent. *Leonis* X. Præfectus Bonon. Parmæ, & militiæ, mort. in otio literario 1549. Sapientum Italiæ unus e septem, ut *Remigius Florentinus* in Vita ejus, Historiæ præmitti solita loquitur. adde *H. Ghilinum* Theatr. Vol. 1. pag. 111. *Joh. Imperial.* Museo. Hist. p. 95. 11) *Lud. Guicciard.* *Francisci* ex Fratre Nep. Antwerpiæ vixit & scripsit mort. 1589. *Thuanus* L. 96. extr. *Aub. Miræus* Elog. B. Class. 9. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. And. Dess.* in Append. ad Bibl. Belg. 12) *Contarenus* Patrit. Venetus Cardinal. doctiss. mort. 1543. Vitam ejus *Joh. Casa* Episcopus Benevent. scripsit. Adde *P. Iovium* in Elog. *I. M. Toscanum* in Peplo. Ital. L. 3. n. 91. *And. du Saussay* Add. ad Bellarm. n. 20. 13) *Bembus* Patritius Venetus, Orator, Poëta, Historicus celeberrimus, Cardinalis ex vulnere mortuus 1547. *Thuanus* L. 3. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 369. *Boissardus* P. 1. n. 38. N. *Reusnerus* Icon. P. 1. Lit. N. *Joh. Imperial.* in Mus. Histor. *Ad. Clarmund.* P. 2. n. 10. 14) *Jovius* Novocom. Polyhistor in aula Papali. Episcopus Nuverinus, Historicus celeberr. mort. 1552. *Thuan.* L. 11. *H. Ghilinus* Vol. 1. p. 355. *Boissardus* P. 1. Icon. n. 39. *N. Reusnerus* P. 1. Icon. Lit. Q. 5. *Job. Imperialis* in Mus. Hist. *Ad. Clarmundus* P. 3. n. 10. 15) *Virgilius* Urbinas, Sacerdos Londin. Archidiac. VVellensis m. 1555. *Jovius* in Elog. *Vossius* de H. Lat. L. 3. c. 11. *I. M. Toscanus* Peplo Ital. L. 3. n. 112. *Ad. Clarmund.* P. 7. n. 2. 16) *Nardus* Florent. Venetiis vivens, quasi oraculum nationis Florentinæ, ut *Remius Florentinus* in vita *Fr. Guicciard.* refert. m. post. 1563 Hist. Florentinam diligentiss. scripsit Ital. *Mich. Poccianti* de Script. Florentinis. 17) *Bizarus* Soncinas, inter Ministros Augusti Elect. Sax. Antwerpiæ degens, Histor. diligentiss. mort. post An. 1573. *Zeilerus* P. 3. de Histor. 18) *Roscius* S. *Rubeus* Ravennas, Medicus celebris, Historiam Ravenn. eleganter descripsit. Scripta Medica recenset *I. A. Van der Linden.* 19) *Justinianus* Patritius Venet. Senator, Historicus Patriæ celeberrimus, mort. post Annum 157c. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 373. *Jac. Albericus* in Catal. Script. Venetorum. 20) *de Comitibus* Nob. Venetus, Historia sui temporis & aliis clarus mort. post 1580. *Zeilerus* de Hist. part. 2. *Jac Albericus* de Scr. Vener. 21) *Folieta* Nob. Genuensis, Romæ in otio literario lauto vivens Historicus insignis m. 1581. *Thuanus* L. 74. quasi extr. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. pag. 936 22) *Sigonius* Mutinens. Prof. humanior lit. Venet. Patavii, Bonon. mort. 1585. *Thuanus* L. 82. *Ghilinus* Theatr. Vol. 2 *Ant. Riccobonus* de Gymn. Patavino L. 1. fol 29. seq. & lib. 4. c. 2 *Mart. Hankius* de R. Rom. Script. Part. 1. c. 70. fuse. *Ad. Clarmundus* Part. 5. n. 2 23) *Sansovinus* Venetus Camerarius *Julii II.* Papæ, Romæ mort. 1586. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 123. *P. Freherus* Theatr. P. 2. Sect. 4. 24) *Paruta* Paritius Venetus, Hist. Patriæ Scriptor elegans, mort. 159-. *H. Ghilinus* Theatr Vol. 1. 361. *Thuanus* L. 112. *P. Freherus* Theatr. Part. 2. Sect. 4 *Jac. Albericus* Catal. Script. Venet. 25) *Davila* Ita-

lus, 26) Siculus, annumerandus. Gallorum præcipui Historici fuere: *Philippus Cominæus*, 27) *Paul. Æmylius*, (28) natione quidem Italus, *Guil. Paradinus*, 29) *Mart. Bellajus*, 30) *Arnoldus Ferronus*, 31) & *Nicol. Vignerius*. 32) Ex Hispanis, (quorum Historiam & *Joh. Vasæus*, 33) Belga, scripsit; (*Petrus à Salazar*, 34) *Alphonsus Vlloa*, 35) & *Franc. Tarapha*; 36) è Lusitanis *Damianus à Goës*, 37) *Lud. Andreas Resendius*, 38) & *Hieronymus Osorius* 39) Historicorum nomen meruerunt. Nec aliis Genti-

 bus

Italus, Miles Venetus, Scriptor bellorum Gall. civilium m. post Annum 159?. *Job. Imperialis* Mus. Hist. quasi extr. 26) *Fazellus*, Siculus Ord. Domin. Prof. Panormitanus circa med. Seculi, diligens rerum Sicul. Scriptor, Lege *Vossium* L. 3. c. 7. de H. Lat. in *Falcando*. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 2. 27) *Comineus* Flander, Argentoni Dominus, ex aula Burgund. ad Gallicam transiens, Camerarius Regius, & Seneschallus Pictaviæ fuit, mort. 1509. *Aub. Miræus* Elog. Belg. Class. 9. *Jacob. Marchantius* in Flandr. Lib. 1. de oppido Cominco. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg *Vossius* de H. Lat. L. 3. c 10. 28) *Æmylius* Veror. Canon. Paris. Historicus elegans; mort. 1529. *Iovius* in Elog. *Vossius* de H. Lat. L. 3. c. 12. 29) *Paradinus* Burgundus Canon. Beaujoriens. Historicus diligentiss. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 2. *Sim. Schardius* Rer. Germ. Vol. 3. p. 9. 30) *Bellajus* Dominus Langæus Nob. Gallus, Eques Ord. Regii, VVormand. Gubernator mort. 1559. *Thuanus* L. 16. *Sc. Sammarthanus* Elog. Gall. L. 1. *Bellajos* 3 describens. *Zeilerus* de Hist. P. 1. 31) *Ferronus* JCtus, Patritius & Senator Burdigal. Continuator *Paul. Æmylii* mort. 1563. *Thuan.* L. 35. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. p. 58. 32) *Vignerius* Barriens. Campanus, Med. & Historiographus *Henr. III.* mort. 1596. *Thuanus* L. 117. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 4. p. 190. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 3. 33) *Vasæus* Brugens. Flander, Aulicus Ulyssipon. Rhetor Academiæ Salamant. mort. 1550. f. jx. *Aub. Miræum* Class. 9. Elog. Belg. 1560. adde *Thuan.* L. 6. quasi extr. *Fr. Swertium* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. *Zeilerum*. Part. 2. de Histor. 34) *Salazar*. Civis Madrit. *Hispaniam Victricem* Hispanice scripsit. 35) *Ulloa* Hispan. Dux Turmæ milit. in exercitu Caroli V. post Venetiis Historiæ scribendæ intentus *Thuanus* Lib. 8. H. *Ghilinus* Theatr. Vol. 1. pag. 16. 36) *Tarjapha* Barcinon. Canonicus, Scriptor de Regibus Hispan. fabulosus, post med. Seculi *Andr. Schottus* Biblioth. Hispan. Tom. 2. Class. 10. 37) *Damianus à Goës* Eques Lusitanus, Legationibus & Itineribus inclytus, Senex literis deditus, in Patria infelix mortuus *And. Schottus* Biblioth. Hispan. T. 3. Class. 2. pag. 490. prolixe. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 4 pag. 1451. 38) *Resendius* Eborens. Lusitanus, ex Ord. Dominic. egressus Aulicus, Præceptor Filiorum *Emanuelis* Regis m. 1573. *Thuanus* L. 64. *And. Schottus*. Bibl. Hisp. Tom. 3. Class. 2. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. 39) *Osorius* Ulyssipon. Prof. Conimbric. tandem

bus Historici defuerunt, quo nomine Hungaria *Joh. Sambucum*, 40) Polonia *Matthiam Mechovium*, 41) *Stanislaum Orichovium*, 42) *Martinum Cromerum*, 43) & *Joh. Demetrium Sulicovium*; 44) Bohemia *Johann. Dubravium* 45) & *VVenzesl. Hagecium*; 46) Britannia *Hectorem Boethium*, 47) & *Georg. Buchananum*, 48) Scotos; Suecia *Johannem* 49) & *Olaum Magnos*, 50) laudant. Historicis adjungendi videntur, qui antiquitates magno conatu eruere laborarunt, inter quos *Lilius Greg. Gyraldus*, 51) *P. Gyllius*, 52) *Æneas*

dem Episcopus Sylvensis in Algarbia, Vir doctiss. mort. 1580. Vita ab *Hier. Osorio* Fratris Fil. scripta legitur in *Andr. Schotti* B. Hisp. T. 3. Class. 2. Adde *Thuan.* lib. 71. *Paul. Freberum* Theatr. P. 1. Sect. 3. 40) *Sambucum* vide supra cap. 4. inter Medicos descriptum. 41) *Mechovius*, *Miechovita*, s. de *Mechow* dictus, Canon. Cracov. Med. D. Historicus diligens, simplex licet. mort. post 1521. *Sim. Starovolscius* de Cent. Script. Pol. num. 42. *Vossius* de Hist. Lat. L. 3. c. 10. *Christoph. Hartknoch* in Præfat. ad Boruss. vet. & nov. 42) *Orichovius* s. *Orzechowski Okszic* Nob. Pol. e Russia rubra. *Demosthenes Rexolanus* dictus. Annales usque ad 1553. scripsit. *Sim. Starovolscius* de C. Script. Pol. num. 58. Fuse de eo agit *Ioh. Gottl. Krause* in Præf. ad T. 2. Script. Polon. p. 45. sqq. 43) *Cromerus* in oppido Biecz Colon. min. natus ex Secretario regio Episcopus Varmiensis, multis negotiis adhibitus mort. 1598. *Thuanus* Lib. 96. *Sim. Starovolscius* de C. Scr. Polon. n. 9. *Paul. Freberus* Theatr. Part. 2. Sect. 4. *Chr. Hartknoch* in Præf. Boruss. vet. & nov. 44) *Sulicovius* Polon. Archiep. Leopoliens. in negotiis Reipubl. exercitatissimus, mort. post 1590. De eo quædam habet *Chr. Funccius* in orbe imperante Part. 2. c. 7. p. 630. 45) *Ioh. Skala Dubrawsky* Pelsin. Bohem. I. V. D. Consil. Episcopus Olomacens. Dux militaris, tandem Episcop. Olomacensis, mort. 1553. Vita Historiæ Bohem. præmissa; adde *Thuan.* L. 12. *Mart. Zeilerus* de Histor. Part. 1. 46) *Hagecius*, *Hagek* s. *Hayk* Liboτschanensis Boh. Sacerdos m. 1553. Bohemice fide non optima Chronicon scripsit, quod *Ioh. Sandelius* Germ. reddidit. Lege *Zeilerum* Part. 2. de Histor. 47) *H. Boethius* Deidonanus Scotus, Socius Studiorum *Erasmi Rot.* Prof. Aberdonensis, mort. post An. 1510. *Iovius* in Elog. *I. Baleus* de Script. Brit. Cent. 14 num. 61. *Vossius* de H. Lat. Part. 1. Libri 3. cap. 17. 48) *Buchananus* in Levinia Scotiæ rusticis Parentibus natus, Orator & Poëta insignis, ob scripta in Monachos exul, tandem in Patria mortuus 1582. *Thuan.* L. 76. *Boissard.* P. 3. n. 4. *Baleus* de Scr. Brit. Cent. 14. num. 71. *I. P. Lotichius* Bibl. Poët. Part. 4. *Ad. Clarmundus* Part. 3. n. 9. 49) *Ioh. Magnus*, *Swinsot*, *Store* s. Magnus, Lincopens. Canon. in Patria Nuncius Apost. *Hadr. VI.* inde Archiep. Vpsal. Exul Romæ pauper obiit 1544. Vita prolixe habetur in *Ioh. Messenii* Chron. Episcoporum Suecor. Adde *Ioh. Schefferum* in Suec. literara. *Mart. Zeilerum* Part. 2. de Histor. 50) *Olaus*, *Iohannis* Frater, & Successor titularis, nemine agnoscente, fabulosiss. Scriptor. Lege *Messenium* c. 5. extr. Hist. Episcoporum Suec. 51) *Gyraldus* Ferrar. Protonotarius Apostol. Polyhistor, sed sorte & corpore miser, in urbis direptione omnia amisit, mort. 1552. Vita a *Laur. Trizzolio* scripta operibus præmissa legitur. *Thuanus* L. 11. *Ad. Clarmundus* P. 4. num. 9. 52) *Gyllius* Albiens. Gallus, Peregrinator sumtu *Franc.* I. Regis, mort. Romæ

Æneas Vicus, 53) *Onuphrius Panvinius*, 54) *Franc. Robortellus*, 55) *Hubertus Golzius*, 56) *Antonius Augustinus*, 57) *Matthaus Hostus* 58) *Fulvius Ursinus*, 59) & qui ultra Seculi finem vixit, *Janus Jacobus Boissardus*, 60) sibi celebre nomen pararunt. Chronologiam præ cæteris *Johannes Funccius*, 61) *Abrab. Bucholcerus*, 62) *Gilberdus Genebrardus*, 63) *Leonhardus Krenzhemius*, 64) & qui omnium Chronologorum Princeps est, quamvis nonum sequentis Seculi annum attigerit, *Iosephus Iustus Scaliger*, 65) illustrarunt.

Geo-

Romæ 1555. *Thuan.* L. 16. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 1. p. 18. *Corn.* Tollius de Inf. Liter. p. 53 *Ad. Clarmundus* P. 9. p. 209. 53) *Vicus* Parmens. Sculptor & Antiquarius insignis, Venetiis circa med. Seculi floruit. Lege *Mart. Hankium* de rer. Rom. Scr. Lib. 2. Part. 1. c. 26. 54) *Panvinius* Veron. Eremita S. August. Antiquarius summus mort. 1568. *Thuanus* L. 43. H. *Ghilinus* Theatr. P. 1. p. 339. fuse *M.* Hankius de R. Rom. Scr. Lib. 1. Part. 1. c. 59. 55) *Robortellus* Utin. Prof. Bonon. & Patavin. Adversarius *Sigonii* mort. 1567. *Thuan.* L. 41. H. *Ghilinus* Theatri Vol. 2. *Ioh. Imperialis* Mus. Histor. p. 60. *Hankius* de Rer. Rom. Scr. L. 1 P. 1. c. 58. *Ad. Clarmund* Part. 7. n. 6. *Paul. Freberus* Theatr. Part. 4. pag. 1463. 56) *Golzius* Herbipolita Venlojanus, Antiquarius, Pictor & Sculptor sine pari, Poëta, Philosophus, Historicus, Brugis mort. 1583. *Thuanus* L. 77. H. *Ghilinus* Theatri Vol. 2. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andreas Dess.* Bibl. Belg. *Mart. Hankius* de R. Rom Scr. L. 1. P. 1. c. 67. 57) *Augustinus* Cæsaraugust. Theol. ICtus, Historicus insignis, post alias dignitates Archiep. Tarracon. mort. 1588. *Guid. Pancirollus* de ICt. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. *And. Schottus* Bib. Hisp. Tom. 2 Classe 7. *Mart. Hankius* de R. Rom. Scr. L. 1 P. 1 c. 71. 58) *Hostus* Berolin. Prof. Græc. Ling. Antiquarius celeberr. Francofurti mort. 1587. *Abr. Bucholz* in Ind. Chronol. Mart. *Frid. Seidel* in Icon. illustr. Marchicorum n. 45. 59) *Ursinus* Romanus Canon. in Famil. *Alex. Farnesii* Card. Antiquarius incomparab. mort. 1600. *Thuan.* L. 123. *I.* N. *Erythræus* Pinacoth. 1 num. 4. M. *Hankius* de R. Rom. Scr. L. 1 Part. 1 c. 74. *Ad. Clarmundus* Part. 1. n. 10. 60) *Boissardus* Vesontinus, Romæ in Græcia & Asia diu versatus, tandem Metis vixit & obiit 1602. Antiquarius nulli secundus. Imago habetur Part. 2 init. Icon. *I. Pet. Lotichius* Bib. Poët. Part. 4. *Mart. Hanckius* de rer. Rom. Scr. L. 1 Part. 1 c. 76 *Ad. Clarmund* P. 1 n. 5. 61) *Funccius* WVerdæ prope Norimb. natus, Theol. & Historicus insignis, defensor Soceri *Andr. Osiandri* Concionator Aulicus *Alberti* Ducis Boruss. capite plexus 28 Oct. 1566 Regiomonti. *Thuanus* L. 38. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. *Chr. Hartknoch* Part. 2 c. 5 Boruss. vet. & nov. 62) *Bucholzerus* supra in Addit. ad cap. 8 descriptus. 63) *Genebrardus* descriptus ad cap. 1 inter Theol. Romanenses. 64) *Krenzheim* Iphofiens. Francus, Pastor & Superint. Lignicensis, ob Calvinismum depositus, inde Fraustadii in Pol. mort. 1598. *Abr. Bucholz* in Ind. Chronol. *Zeilerus* Part. 2 de Hist. Legantur Acta Lignicensia *Aegid. Hunnii*, & *WVolf Mamphrasii* &c. 65) *Scaliger Iul. Cæsaris* Fil. Aginnensis Gallus, Prof. Lugd. B. *abyssus Eruditionis* mort. 1609. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 1. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *Boissardus*

Geographiam accurata ratione summaque industria exposuerunt *Gerhardus Mercator*, 66) & *Abrahamus Ortelius.* 67)

Inter Philologos Germanos, quorum ingens copia extitit, agmen ducunt *Johann. Capnio*, a) seu *Reuchlinus*, *Sigismundus Gelenius*, b) *Valentinus Friedland*, c) *Trozendorfius*, *Nicol. Gerbelius*, d) *Conradus Lycosthenes*, e) *Ioh. Draconites*, f) *Ægidius Tschudus*, g) *Ioach. Camerarius*, h) *Guil. Xylander*, i) *Ioh. Hartungus*, k) *Hieron. VVolfius*, l) *Petrus Vincentius*, m) *Ioh. Pos-*

dus Icon. Part. 3 n. 8. *Paul. Colomesius* Gall. orientali p 112 sqq. fusissime, Academia Leidens. p. 184. *Henning. VVitten* Memoriis Philos. Dec. 1. *Ad. Clarmund.* P. 1 n. 7. 66) *Mercator* supra ad cap. 2 de Philos. descriptus. 67) *Ortelius* Antwerp. post Peregrinationes in Patria Geographus *Philippi* II. Regis vixit, Bibliotheca, Museo &c. instructissimis celebris, Geographorum Princeps, mort. 1589. *Thuanus* L. 120. *Fr. Sweertius* Athen. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belgica. *Aub Miræus* Elog. Belg. Classe 9. *Melch. Adami* in Philos. Germ. a) *Reuchlinus*, Pfortzheim. D. V. Iur. Basileæ, Professor Tubingens. Ingolstad. &c. restitutor Literaturæ Hebraicæ mort. 1521. *Ioh. Bismarcus* in Vitis Theol. *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. *Ad. Clarmundus* Part 7 n. 14. Vitam recentius *Ioh Henr. Majus* collegit & edidit Franc. 1687 8. b) *Gelenius* Bohemus, Basileæ Typographis vertendo & corrigendo inserviens, m. 1554. pauper omni vita, lautiori licet fortuna dignus ut *Thuanus* judicat Lib. 13. Vitam *Cah. Sec. Curio* descripsit. c) *Fridland Trozendorfius* Collega Gorlic. post Rector Goldbergensis celeberrimus, obiit cælebs Lignit. 1556. Vitam *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. habet. d) *Gerbelius* supra ad cap. 3 inter ICtos descriptus. e) *Lycosthenes*, *VVolfhart* vero nomine Rubeaquens. Theol. Basil. Vitricus *Theod. Zwingeri*, m. 1561. H. *Pantaleon* Part 3 Prosopogr. *Melch. Adami* in Vit. Theol. *Boissardus* Icon. P 4 n. 44. f) *Draconites* Carolstad. Francus, Prof. Marpurg. & Rostoch. tandem Episcopus Sambiensis, Philologus Hebræus m. 1566. *Thuanus* L. 39. *Ioh Bismarcus* in Vit. Th. *Melch. Adami* in Theol. Germ. g) *Tschudus* Glaron. Philologus, Geographus & Histor. celebris mort. Basileæ 1572. *Thuanus* l. 54. h) *Camerarius* Bamberg. Norimbergæ, Tubing. & Lipsiæ docuit Vir animi & corporis dignitate præstans, mort. 1574. *Thuanus* L. 59. H. *Pantaleon* Part. 3. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Philos. *Ad. Clarmund.* P. 6. Initio. i) *Xylander* Augustanus Prof. Gr. Linguæ Heidelb. doctiss. & diligentissimus, m. 1576. H. *Pantal.* Part. 3. *Thuanus* L. 62. *Boissardus* Icon. P. 4. n. 41. *N. Reusner.* Icon. P. 2 p. 350. *Melch. Adami* in Phil. Germ. *Ad. Clarmund.* Part. 6 n. 2. k) *Hartungus* Miltenberg. Francus, Gr. Ling. Prof. Heidelb. & Friburgensis. *Thuanus* L. 68. *Boissardus* Part. 2. p. 218. *M. Adami* in Germ. Philos. l) *VVolfius* Oettingens. Milhusii & Norimb. docuit, post Rector Gymn. Augustani & *Fuggerorum* Bibliothec. mort. 1580. *Thuanus* L. 71. *Boissard.* Part. 2. p. 270. *M. Adami* in Phil. Germ. *Ad. Clarmundus* Part. 2 n. 8. m) *Vincentius* VVratislav. Prof. VVitteberg. & Gryphiswald. post Rector Gorlic. Lubeccens. tandem Elisabetanus in Patria, Professione Historica instituta & dotata celebris m. 1581. Epitaphium e regione Bibliothecæ legitur. *Abr. Bucholz* in Ind. Chronol. *Nic. Pohlius* in Hemerolog. VVra-

Posselius, n) *Michael Neander*, o) *Frid. Sylburgius* p) & *Nathan. Chytraeus.* q) Belgarum praecipui Philologi erant: *Goropius Becanus*, r) *Lavinus Torrentius*, s) & qui sextum sequentis Seculi annum attigit, summus Polyhistor, *Justus Lipsius.* t) Italia eo nomine celebres Viros dedit: *Phil. Beroaldum*, u) *Johann. Baptist. Egnatium*, w) *Jul. Caes. Scaligerum*, x) *Cal. Secund. Curionem*, y) *Hieron. Magium*, z) *Paulum Manutium*, 1) *Fredericum Commandinum*,

VVratisl. die 18 Apr. & 1 Octobr. n) *Posselius* Parchim. Meklenburg. Prof. Graec. Ling. Rostoch. Philologus doctiss. mort. 1591. *Melch. Adami* in Philos. Germ. *Ad. Clarmundus* Part. 1. n. 25. o) *Neander*, Sorav. Lusatus Northusanae, inde Ilefeldens. Scholae Rector celeberrimus mort. 1595. *Thuan.* L. 113. *Melch. Adami* in Vit. Philos. Germ. *Guil. Budaeus* in Thanatologia cum Scriptor. Rer. Germ. *Leuckfeld.* & *Heineccianis* edita ad An. 1595. *Ad. Clarmundus* Part. 6. p. 22. p) *Sylburgius* VVetteranus in Schola Leihensi, inde Neuhusino Gymn. docuit, tandem VVechelianae & Comelin. Topographiae inserviit mort. 1596. *Thuan.* L. 117. *Melch. Adami* in Phil. Germ. *Ad. Clarmundus* P. 1 n. 11. q) *Chytraeus* Menzing. Palat. post itinera varia Prof. Rostoch. tandem Rect. Bremensis m. 1598. *I. P. Lotich.* Bibl. Poët. L. 3 p. 140. *Ol. Borrichius* de Poët. Lat. Diss. 4. §. 153. *Ad. Clarmundus* P. 3. n. 8. r) *Becanus Johannes Goropius* dictus, cognomen a vico patrio ad Antwerpiam, Archiater Regius sui capitis m. 1569. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andreas Dessel.* Bibl. Belg. *Aub. Miraeus* Elog. Belg. Class. 6. s) *Torrentius van der Becke* dictus Gandav. Episcop. Antwerp. post Archiep. Mechlin. Poëta & Philologus excellens. m. 1595. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *Thuanus* L. 113. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. *Aub. Miraeus* Elog Belg. Class. 1. *Ad. Clarmundus* P. 4 n. 10. t) *Lipsius* Iscan. Brabantus Prof. Ienens. Lovan. Lugdun. & iterum Lovaniensis, mutata Religione, mort. 1606. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1 p. 164. *Boissardus* Part. 2 n. 2. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. Academ. Leidensi p. 166. *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. *Aub. Miraeus* Elog. Belg. Classe 8 prolixe. *Ad. Clarmundus* P. 1. n. 13. u) *Beroaldus* Bonon. summus Philologus Lutet. Parmae, Bononiae lit. human. docuit m. 1504. s. juxta *Trithem.* 1510. Vita per *Barthol. Blanchinum* scripta *Horatio Beroaldi* praemittitur: *Iovius* in Elog. *Ioh. Ant. Bumaldus* Bibl. Bonon. *Vossius* de H. Lat. L. 3 c. 11. *Ad. Clarmundus* P. 3 n. 19. w) *Egnatius* Venetus, 40 annis literas humaniores in Patria cum admiratione docuit, tandem rude donatus obiit octogenarius 1553. *Thuanus* L. 12. *Ghilinus* Vol. 1 p. 186. *Vossius* de Hist. Lat. L. 3. c. 12. x) *Scaliger* supra a *Conringio* cap. 2 inter Philos. citatus. y) *Curio* Pedemontanus, Mediolan. Ticini, Luccae, Taurini, Eporediae &c. docuit, inde Exul ob Religionem Basileae Eloquentiae Prof. mort. 1569. *Thuanus* L. 45. *Christ. Urstisius* in Epit. Hist. Basil. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 4 p. 1465. z) *Magius* Anglariae in Duc. Mediol. natus ICtus, Iudex in Cyprum missus, Famagusta 1571. expugnata in captivitatem Turcicam raptus, in qua libros de tintinnabulis & equuleo scripsit, antequam miserrime strangularetur. *Thuan.* L. 49. *I. H. Boeclerus* Libro memor. Sec. XVI. p. 637. *Ad. Clarmundus* Part. 8 n. 9. 1) *Manutius Ald.* Fil. Prof. Romanus, Bibliothecarius,

num, 2) *Immanuelem Tremellium*, 3) & *Petrum Victorium*, 4) quibus & peregrinus licet, *Franciscus Portus* 5) Cretensis annumerari meretur. Ex Gallis eandem laudem meruerunt: *Ioachimus Perionius*, 6) *Sebast. Castalio*, 7) *Hadrianus Turnebus*, 8) *Iohann. Mercerus*, 9) *Dionys. Lambinus*, 10) *Guil. Postellus*, 11) *Gentianus Hervetus*, 12) & *Elias Vinetus* 13). Inter Hispanos *Ferd. Nonius Pincianus* 14) præ cæteris magni Philologi laudem tulit. Celebrium Oratorum nomen inter multos alios obtinuerunt: *M. Antonius Majo-*

Pontificum mort. 1574. *Thuan.* L. 59. H. *Ghilinus* Th. Vol. 1 p. 358. *Ioh.* *Imperialis* Mus. Hist. p. 106. *M. Hankius* de R. Rom. Scr. L. 1 Part. 1 c. 63. *Ad. Clarmund.* P. 1 n. 4. Fuse apparatum ad Vitam *P. Manutii* exhibuit *Ioh. Gottl. Krausius* Lips. 1719. 4. 2) *Commandinus* Nob. Urbinas Mathem. & Philologus insignis mort. 1575. *Thuan.* L. 61. *I. B. Ricciolus* Part. 2. Chron. Almaget. præf. p. 34. 3) *Tremellius* Ferrar. Philologus Hebræus celeberr. Hornbaci, Heidelb. Sedani docuit m. 1580. *Thuanus* L. 71. *Melch. Adami* in Vit. Theol. exter. *P. Freherus* Theatr. P. 1 Sect. 3. *Clarmund.* P. 6 n. 11. 4) *Victorius* Nob. Florent. Ethices Prof. in Patria, magnus Polyhistor mort. 1586. *Thuan.* L. 82. *Boissardus* P. 3. Icon. n. 11. *I. Imperialis* Mus. Hist. p. 156. *Clarmund.* P. 4. n. 3. 5) *Portus* Cretens. Prof. Gr. Lingu. Ferrariæ, unde Genevam abiit Religionis causa mort. 1581. *Thuan.* L. 74. *Mart. Crusius* in Turco-Græcia p. 522. 6) *Perionius* Cormeriacens. ex agro Turon. Hebr. & Gr. Lingu. Prof. Regius, Aristotelis contra Ramum defensor mort. 1559. *Thuan.* Lib. 23. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 1 p. 36. 7) *Castalio* s. *Castellio* Sabaudus Prof. Græc. Lingu. Genevæ & Basileæ, Interpres S. Script. m. 1563. *Thuan.* L. 35. *Sc. Sammarthanus* Elog. Gall. L. 2 p. 54. *Clarmund.* P. 4 n. 4 a *Ioach. Ursino* Socinianismi accusatur in Præf. ad Casmanni Anti-Socin. 8) *Turnebus* Andelio-Rotomag. Polyhistor magnus, Typographus & Prof. Regius m. 1565. *Thuan.* L. 38. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2 p. 64. *Ad. Clarmundus* P. 1 n. 22. 9) *Mercerus* Uticens. Aquitanus ICtus Prof. Hebr. Liter. Regius Paris. mort. 1570. *Thuanus* L. 47. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 2. p. 83. *Paul. Colomesius* in Gall. Orient. p. 47. fuse. 10) *Lambinus* Monstroliens. ex agro Parisino Prof. Regius utriusque Linguæ m. 1572 territus cæde *Pet. Rami. Thuan.* L. 52. *Scæv. Sammarth* L. 2. Elog. Gall. p. 80. *H. Ghilinus* Vol. 2. *Corn. Tollius* de Infel. Liter. p. 65. *Ad. Clarmund.* Part. 2. num. 2. 11) *Postellus* Barenton. Normannus, ex Ludimagistro pagano orient. Lingu. Prof. Regius Paris. inde 16 annis per orientem vagatus junior redit, post mira fata & deliria fere centenarius obiit 1581. *Thuan.* L. 74 *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 3. p. 113. *Paul. Colomesius* Gall. Orient. p. 59. Lege & Unschuldige Nachrichten An. 1705. Ord. 3. p. 140. 12) *Herbetus* Aurel. Theol. Paris. Philologus Græc. Oratione pro Matrimonio in Concil. Trident. habita celebris m. 1584. *Thuan.* L. 80. *Abr. Bucholz.* Ind. Chronol. *I. A. Quenstedt* de Patriis illustr. Vir. 13) *Vinetus* ap. Santones in agro Barbeziensi natus, Prof. human. literarum Burdigal. post Conimbricensis m. 1587. *Thuan.* L. 88. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 3. p. 136. 14) *Fredenandus Nonius*, Pinciæ in Vaccæis, i. e. Vallesoleti natus Profess. Complur. & Salamant. Philol. Græcus celeb. m. 1592. *Thuanus* Lib. 11. *Andr. Schottus* Bibl. Hisp.

Majoragius, 15) *M. Anton. Muretus*, 16) *Johannes Sturmius*, 17) & *Andreas Dudithius* 18).

Demum & Poëtis fertile hoc seculum fuit, ex quibus præcipui fuere Germani: *Ulricus Huttenus*, 19) *Helius Eobanus* 20) *Hessus*, *Jacobus Micyllus*, 21) *Georgius Sabinus*, 22) *Joh. Stigelius*, 23) *Petrus Lotichius Se-*

Z 2 *cun-*

Hisp. T. 3. Class. 3. vitam prolixe habet. 15) *Majoragius Anton. Maria Comes* vero nomine Mediolan. coram Senatu nomen assumtum oratione luculenta defendit. Prof. Eloqu. Mediolan. mort. 1555. *Thuanus* L. 16. *Ioh. Imperialis* Museo Hist. p. 124. P. *Freherus* Theatr. P. 4 p. 1455. 16) *Muretus* Lemovix Gallus, Romæ Ethicæ Eloq. & Iuris Civ. Prof. mort. 1585. *Thuanus* L. 82. *Hier. Ghilin.* Theatr. Vol. 1. p. 318. *Ian. Nic. Erythræus* Pinacoth. 1 num. 5. *Scæv. Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 3. p. 122. *Ioh. Imperial.* Mus. Histor. p. 108. *P. Freherus* Theatr. Part. 4. p. 1477. *Ad. Clarmundus* Part. 1. num. 12. 17) *Sturmius* Sleidæ in Ubiis natus, Prof. Gr. & Lat. Lingu. Paris. inde Argentorat. Acad. rexit, *Cicero Germaniæ* dictus mort. 1589 *Thuanus* L. 96. *Melch. Adami* in Phil. Germ. *Manes Sturmiani* Argent. 1590 excusi, *Ad. Clarmundus* Part. 1. n. 16. 18) *Dudithius Sbardelatus* ab *Horchowiza*, Dominus in Smigla Hungarus Nob. Orat. & Philosoph. Episcopus Quinqueeclesiensis in Concil. Tridentinum missus; inde Consil. Maximil. II. Legatus in Polon. Religione mutata VVratisl. vixit mort. 1589 ubi in Templo Elisab. insigne Epitaphium legitur. *Thuanus* L. 96 Vita a *Quirino* Reutero scripta, orationibus præmissa, it. in Monumentis Viror. illustr. selectis, Francof. 1702 editis, it. in Unschuld. Nachrichten An. 1702 pag. 875 & in Observat. Hallens. Tom. 5. observat. 11. *Ad. Clarmund.* Part. 6. num. 18. *Christoph. Sandius* in Bibl. Antitrinit. cum Sectæ suæ accenset. Fuse de eo etiam agit *Dav. Czwittingerus* in Specim. Hungar. literatæ, p. 125 seqq. 19) *Huttenus* Eques Francus Miles & Poeta celebris, *Lutheri* Concitator mort. 1523. *H. Pantal.* Part. 3. Prosopogr. I. *P. Lotichius* Bibl. Poët Part. 3. *Boissardus* Icon. Part. 2 num. 3. *N. Reusnerus* Icon. Part. 2. pag. 32. *Melch. Adami* in Vitis Phil. Germ. Vitam & Epistolas *Hutteni* sollicite exhibuit *Jac. Burchardus* Hildburgh. 1717. 8. 20) *Eobanus* in ditione Zigenhain natus, Norinb. Erphord. & Marpurgii docuit, Poëta excell. corpore & animo valens, mort. 1540. *Boissard. Icon.* Part. 3. num. 17. N. *Reusnerus* P. 2. Icon. pag. 83. I. P. *Lotichius* Bibl. Poet Part. 3. *Melch. Adami* in Vit. Phil. Germ. 21) *Jac. Moltzer* vero nomine, *Mizylli* nomen ex ludo scenico assumsit. Rect. Scholæ Francof. Prof. Ling. Græc. Heidelb. mort. 1558. *H. Pantaleon* Part. 3. I. P. *Lotichius* Bibl. Poët. Part. 3. *Melch. Adami* in Philos. Germ. 22) *Sabinus* vero nomine *Schulerus* Brandenb. I. V. D. Gener. *Melanchthon*, Prof. Francof. inde primus Rector Regiomont. Poëta incomparabilis mort. 1560. *Thuanus* L. 26. *Lotichius* Bibl. Poet Part. 3. M. *Adami* in Vitis Phil. Germ. Imago in *Mart. Friedr. Seidelii* Iconibus *Marchicis* num. 25. *Ad. Clarmundus* Part. 8. n. 13. 23) *Stigelius* Gothanus Prof. Poës. VVitteb. & Ienens. mort. 1562. I. P. *Lotichius* Bibl. Poët. Part. 3. *Melch. Adami* in Philos. Germ.

cundus, 24) *Nicodemus Frischlinus*, 25) *Joh. Lauterbachius*, 26) & *Paulus Melissus*; 27) Itali: *Jacobus Sannazarius*, 28) *M. Hieronymus Vida*, 29) *Torquatus Tassus*, 30) aliique non pauci; Galli; *Salmonius Macrinus*, 31) *Petrus Ronsardus*, 32) *Gvil. Sallust. Bartasius*, 33) *& Q. Sept. Florens* 34) *Christianus*; & inter Scotos *Georg. Buchananus*. 35) Nec hic omittendi videntur Typographi eruditi, qui mira industria literarum incrementa juvarunt, inter quos præcipui fuerunt: *Aldus Manutius*, 36) *Rob. Stephanus*,

24) *Lotichius* Solitariæ in Comit. Hanoviæ natus, Miles, Med. D. & Poëta promtiss. Heidelberg. docuit. mort. 1560. *Thuan.* L. 26. ipse in Bibl. Poët. Part. 3. *Melch. Adami* in Phil. Germ. 25) *Frischlinus* Balingens. VVürtenb. Prof. Tubing. post Rector Labaci, in Carinthia, mox Brunswigæ, ob linguæ petulantiam carceri inclusus, dum fugam parat, misere periir 1590. *Thuan.* L. 99. I. P. *Lotichius* Part. 3. Bibl. Poët. *Melch. Adami* in Vit. Philos. Germ. *Ad. Clarmundus* Part. 1. num 6. noviss. *Carol. Henr. Langius* Hist. *Frischlini* accurate exposuit Ienæ 1716. 4. 26) *Lauterbach a Noscoviz*, Lusatus ICtus & Poëta insignis, Gymn. Heilbrunn. Rector mort. 1593. I. P. *Lotich.* Bibl. Poet. Part. 3. *Abr. Bucholzerus* in Ind. Chronol. 27) *Melissus Schedius* Melrichstad. Francus, Miles, Peregrinator, Com. Palar Cæs. Bibliothecarius Palatinus mort. 1602. *Boissardus* Icon. Part. 2. pag 84. *Thuanus* L. 127. Melch. *Adami* Vit. Phil. Germ. *I. P. Lotichius* Bibl. Poët. Part. 3. *Clarmundus* Part. 8. num. 15. 28) *Actius Syncerus Sannazarius* dici maluit, Eques Neapol. *Ferdinandi* Regis Consil. Poëta elegantiss. in Pontifices mordax. mort. 1530 *Iovius* in Elog. *Lil. Gr. Gyraldus* Dial. 1. de Poëtis sui Temp. *H.* Ghilinus Theatri Vol. 2. *Boissard.* Icon. P. 1. n. 35. *N. Reusnerus* Icon. Part. 1. Lit. P. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 4. p. 1441. 29) *Vida* Cremon. Canon. Lateran. Episcopus Albensis, Theol. Orat. Poëta mort. 1566. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. pag. 322. *I. Imperial.* Mus. Hist. pag. 35. N. *Reusnerus* Icon. Part. 1. Lit. L. 3. 30) *Tassus* Neapol. Princeps Carminis Ital. Romæ & Ferrariæ vixit, ubique infelix ob adversarium occisum, m 1599. *Thuanus* Lib. 113. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. pag. 421. fuse. *Joh. Imperialis* Mus. Hist. pag. 1 9 fuse, *Corn. Tollius* de Inf. Liter. p. 25. 31) *Macrinus* Juliodun. Gallus in Picton. limite, Parisius in *Bellajorum* Familia vixit, & Senex obiit 1557. Poëta insignis *Thuanus* L. 19. Sc. *Sammarth.* Elog. Gall. Lib. 1. pag. 20. 32) *Ronsardus* Vindocin. Miles, post Aulicus, & Poëta doctiss. Græcos Poëtas amans & exprimens. m. 1585. *Boissardus* Part. 2. Icon. pag. 104. fuse I. P. *Lotichius* Bibl. Poët. L. 4. *Sc. Sammarth.* Elog. L. 3. p. 124. *P. Freherus* Theatr. Part. 4. pag. 1478. 33) *Guil. de Salluste Bartas* Vasco, ab avito Prædio cognomen sumsit. Poëta celeberr. civilibus & militar. negotiis ab. *Henr. IV.* adhibitus. m. 1590. *Thuan.* L. 99 *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 4. p. 170. 34) *Florens Christianus* Aurelian Poëta Gr. & Lat. doctissimus, *Henrici IV.* Præceptor. mort. 1596. *Thuan.* L. 117. Sc. *Sammarth* Elog. L. 4. p. 184. 35) *Buchananus* supra inter Historicos citatus. 36) *Aldus Manutius* s. *Aldus Pius Manuccius* Venetus Typrographus eruditiss. qui cum *Andr. Asulano* Socero, & Francisco Affine Libros accuratiss. & copiosiss. edidit mort. 1516. *Paulus* Filius supra inter Philologos citatus. Nepos ex *Paulo Aldus* jun.

nus, 37) *Joh. Frobenius*, 38) *Gvil. Morellus*, 39) *Joh. Oporinus*, 40) *Christoph. Plantinus*, 41) *Franc. Raphelengius*, 43) *Hieron. Commelinus*, 43) & *Henr. Stephanus*. 44) Imo ne quid eruditi Seculi felicitati deesset, Fœminæ ipsæ haud paucæ Philologicis & Poeticis studiis excelluerunt, ex quibus præcipue *Hippolyta Taurella*, 45) *Olympia Fulvia Morata*, 46) *Aloysia Sigea*, 47) *Lau-*

jun. Prof. human. Liter. Bonon. celeberrimus mort. 1597. descriptus ab *H. Ghilino* Thearr. Part. 1. pag. 9. *I. N. Erythræo* Pinacoth. 1. p. 184. *Corn. Tollius* de Liter. Infel. 29. 37) *Stephanus Henrici* Fil. Typographus Regius, Doctiss. & Laboriosiss. ob Commentat. in Evangelistas Sorbonæ persecutionem passus, Genevam fugit, combustus in effigie. mort. 1559. *Thuanus* L. 23. *Jac. Verheiden* Imag. p. 127. *Paul. Colomesius* in Gall. orientali p. 22. optime *Theod. Ianssonius* ab *Almeloven* in Vitis Stephanorum. *Clarmundus* Part. 8. num. 5. 38) *Frobenius* Hamelburg. Francus, Typographus Basil. eruditiss. & diligentiss. mort. 1527. ab *Erasmo Rot.* laborum Socio impense laudatur Lib. 2. Epist. 1. & 13. Generum *Nicol. Episcopium*, & Filium *Hier. Frobenium* Typographos celebris habuit. Lege *Henr. Pantale* Part. 3. Prosopogr. *Melch. Adami* in Vitis Germ. Philos. 39) *Morellus* Tilianus Gallus, Græce doctissimus, ab *Andr. Turnebo* Successor in Typographia Reg. denominatus m. 1564. *Thuan.* I. 36. 40) *Oporinus* Herbst vero nomine Basil. Med. & Philologus doctiss. Prof. Græc. Linguæ, post Typographus mort. 1568. *Henr. Pantal.* P. 3. Prosop. *Thuanus* I. 63. *Melch. Adami* in Philos. Germ. 41) *Plantinus* Turon. Gallus Typographus Regis Hisp. Antwerpiensis Vir doctiss. Mathematicus insignis. mort. 1598. *Thuan.* Lib. 96. *Aub Miræus* Elog. Belg. *Paul. Freherus* Part. 4. pag. 1482. 42) *Raphelengius*, Flander ex ditione Insulensi. *Plantini* Gener & adjutor, Prof. Hebr. & Arab. Ling. Lugdun. Bat. m. 1597. *Thuan.* L. 119. *Fr. Swertius* Ath. Belg *Val. And. Dessel* Bibl. Belg. Acad. Leidens. p. 19. *M. Adami* in Vit. Phil. Germ. P. Freh. Theatr. P. 4. p. 1491. 43) *Comelinus* Santandreanus Gallus, Typographus Genevens. post Heidelb. eruditissimus m. 1597. *Thuanus* L. 119. 44) *H. Stephanus* Paris. Princeps Typographorum, *Roberti* fil. ob Apologiam pro *Herodoto* aufugere coactus, in imagine etiam combustus, inde Genevæ Typographus *Fuggerianus* mort. 1598. Socer *Isaaci Casauboni*. *Thuanus* L. 120. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 4. p. 193. *Corn. Tollius* de Liter. infel. extr. *Theod. Ianssonius* ab Almeloven in Vit. *Stephanorum. Ad. Clarmundus* Part. 8. n. 6. 45) *Taurella* Mantuana, *Balth. Castilione*; Oratoris ap. *Leon.* X. Uxor, lat. carmine promptissima, juvenis mortua 1525. Elegia illius ad Maritum, & Epitaphium inter *Olymp. Fulviæ Moratæ* operá leguntur in fine. Lege *Ioh. Sauerbrey* Diatrib. 2. de Erudit. Foeminarum §. 3. 46) *Morata* Ferrar. *Fulvii Morati* Philos. Filia, *And. Gruntbleri* Svinfurt. Med. D. Uxor, Religionis & Mariti amore in Germaniam abiens, piissima & doctissima mort. 1555. æt. 29. Vita legitur ap. *Melch. Adami* in Germ. Philos. adde *Joh. Sauerbrey* de Erud. Fœmin. Diatriben. §. 47. *I. And. Planerus* Gynæc. doct. p. 55. 47) *Al. Sygæa* Toletana *Didaci Sygæi* Ephebórum in Aula Lusitan. Præceptoris doctiss. Filia Lat. Græc. Hebr. Syr. Arab. docta *Alphonsi à Cuevas* uxor immature mortua *Ioh. Vasæus* in rebus Hisp. cap. 9. fere extr. *Nic. Antonius* in Bibl. Hisp. *Dan. Georg. Morhofius* Polyhist. Lib. 1. cap. 8. *And.*

Laurentia Strozza, 48) & circa finem Seculi *Elisabetha Johanna VVestonia* 49) citari merentur.

SECULI XVII.

CAP. I.

De Scriptoribus Ecclesiasticis.

HOc Seculo adeo floruit sacrorum, aliorumque studiorum felicitas, ut numerum Eruditorum passim per Europam celebrium vix capiat paucorum capitum angustia. Igitur ex iis, qui durante hoc Seculo floruerunt, non nisi illustriores citare volumus. Ex iis itaque Scriptoribus, qui puram Evangelii doctrinam Scriptis propagarunt, intra primos X. Seculi annos obierunt: *Ægidius Hunnius*, a) *David Rungius*, b) *Lucas Osiander*, c) *Sal. Gesnerus*, d) *Phil. Nicolai*, e) *Polycarpus Lyserus*, f) & *Joh. Pappus*. g) Secun-

And. Schottum. Bibl. Hisp. Tom. 2. Classe 9. p. 341. seqq. *Joh. And. Planerus* Gynæc. doct. p. 63. 48) *Strozza* Florentina, *Zach. Strozza* Fil. Monialis Dominic. Lat. & Gr. doctissima, in Philos. & Musica excellens m. 1591. æt. 77. *Thuanus* Lib. 100. *Mich. Poccianciut* de Illustr. Florent. *I. Andr. Planerus* in Gynæc. doct. p. 65. 49) *VVestonia* Angla, *Ioh. Leonis* Agentis in aula Cæsar. Pragensi Uxor, Linguarum Lat. Ital. Angl. German. Bohem. peritissima, à *Paul. Melisso* corona Poët ornata. Opera sub παρθενικῶν Titulo à *Georg. Mart. à Baldhofen* Siles. edita. Lege *Joh. Sauerbrey* de Erud. Foemin. Diatr. 1. §. 50. *Christ. Franc. Paulini* in gelehrten teutschen Frauenzimmer ꝛc. *Joh. And. Planerus* in Gynæceo docto p. 67.

a) *Hunnius* VVinenda VVürtenb. Th. D. Prof. Marpurg. post VVitteb. m. 1603. *Leon. Hutteri* Threnologia in Hunnium VVitteb. 1603. 4. *Melch. Adami* in Vitis Th. Germ. *B. Freherus* Theatri Part. 1. Sect. 3. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. pag. 34. fuse. b) *Rungius* Gryphiswald. Th. D. & Prof. VVitteb. m. 1604. *Melch. Adami* in Vit. Th. Germ. *Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. *Andr. Sennertus* Athen VVitteb. p. 203. c) *Osiander Andrea* F. Norinb. Th. D. Superint. Stutgard. Concion. Aulicus m. 1604. *P. Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. *Georg Serpilius* Epit. Th. Svev. p. 50. d) *Gesnerus* Boleslav. Sil. Rector Scholæ Patriæ. mox Stetinensis, Pastor Stralsund. tandem Theol. D. & Prof. VVitteb. m. 1605. *M. Adami* in Th. Germ. *Freherus* Theatr P. 1. Sect. 3. *And. Sennertus* Ath. VVitteb. p. 203. e) *Nicolai* Mengershusa. VValdecc. Concion. Aulic. VValdec. Th. D. Pastor Unnæ in VVestphal. demum Hamburgi mort. 1608. *H. VVitten* in memor. Theol. init. *Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. f) *Lyserus* VVinenda VVurtenb. Privignus *Lucæ Osiandri* Th. D. Prof. & Super. VVitteb. inde Brunsvic. tandem Concion. Aulicus Dresd. m. 1610. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *Theoph. Spizelius* in Templo Honoris n. 2. *G. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 41. g) *Pappus* Lindav. Svevus Th. D. Pastor & Prof. Argent. mort. 1610. *Melch. Adami* in Vitis Theol. Germ. *Freherus* Theat. P. 1. Sect.

Secunda Seculi decas amisit *Philipp. Marbachium*, h) *Felicem Bidenbachium*, i) *Steph. Gerlachium*, k) *Johann. Forsterum*, l) *Leonhard. Hutterum*, m) *Andr. Osiandrum*, n) *Christoph. Helvicum*, o) *Albert. Grauerum*, p) *Johann. Heilbrunnerum*, q) *Conrad. Schlüsselburgium*, r) & *Matthiam Hafenrefferum*. s)

Inter XX. & XXX. annum mortui sunt Theologi celebriores: *Joh. Arndius*, t) *Joh. Schröderus*, u) *Johann Apfelmannus*, w) *Balth. Meisnerus*,

Sect. 3. G. *Serpilius* Epit. Theol. Svev. p. 115. h) *Marbachius* Argent. *Iohannis* Fil. Th. D. Rector Scholæ Græc. in Styria, inde Prof. Heidelberg. tandem Argentor. mort. 1611. *H. VVitten* Mem. Theol. Dec. 1. *Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. i) *Bidenbach.* Stutgard. Th. D. Abbas Maulbrunn. Superint. Gener. VVürtenb. mort. 1612. *Andr. Caroli* Memorab. Eccl. L. 2. cap. 8. *Henn. VVitten* Decad. 7. init. *G. Serpilius* in Epitaph. Theol. Svev. p. 14. k) *Gerlachius* Knitling. VVürtenb. post iter CPt. Theol. D. Prof. & Superint. Tubing. Mort. 1612. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *Freherus* Th. P. 1. Sect. 3. *And. Caroli* L. 2. c. 1. *Th. Spizelius* in Templ. Hon. n. 4. *G. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 19. l) *Forsterus* Aurbac. prope Cygnæam Rect. Sneberg. Pastor Cygn. Th. D. Prof. VVitteb. Superint. Mansfeld. m. 1613. *H. VVitten* Memor. Theol. Dec. 1. *Freherus* Th. P. 1. Sect. 3. m) *Hutterus* Ulmens. Th. D. Prof. VVitteb. m. 1616. *H. VVitten* Dec. 1. memor. Theol. *Freher.* Theatr. Part. 1. Sect. 3. *And. Sennert.* Ath. VVittenb. *Th. Spizelius* in Templ. Hon. n. 5. *G. Serpil.* Epith. Theol. Svev. pag. 69. n) *Osiander* Blaubeur. Lucæ Fil. Conc. Aulicus, Th. D. Abbas Adelberg. Superint. & Præpos. Tubing. Cancell. Academiæ. m. 1617. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *And. Caroli* Memor. Eccl. L. 2. c. 36. *G. Serpilius* Epit. Theol. Svev. p. 49. o) *Helvicus* Sprendling. prope Francof. Th. D. Prof. Giffens. Polyhist. m. 1687. *Hen. VVitten* memor. Theol. Dec. 1. extr. *Freher.* Th. Part. 1. Sect. 3 *Spizelius* in Templ. Hon. num. 7. p) *Grauerus* Mesecov. March. post alias dignitates Th. D. & Prof. Ienensis, tandem Superint. Generalis Vinar. mort. 1617. *Theoph. Spizelius* in Templ. hon. num. 6. *P. Freher.* Theatr. P. 1. Sect. 3 *Andr. Bayerus* in Catal. Rect. Ienens. *Joh. Casp. Zeumerus* in Vitis Theol. Jenens. *H. VVitten.* Dec. 7. n. 2. q) *Heilbrunnerus* Eberlinga - VVurtenberg. Th. D. Superint. Ambergens. Concion. aul. Neoburg. tandem Abb. Bebenhusanus, & Superint. VVürtenb. mort. 1618. *Hen. VVitten.* Mem. Theol. Dec. 2. init. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. *And. Caroli* Memor. Eccl. Lib. 2. cap. 22. & cap. 43. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 31. r) *Schlusselburg.* Altendorf. Schauenburgicus, Pastor Regiomont. & post mutationes alias Superint. Stralsund. m. 1619. *H. VVitten.* Memor. Theol. Dec. 2. *P. Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. s) *Hafenreffer* VVürtenb. Th. D. Prof. Tubing. celeberr. mort. 1619. *Theoph. Spizel.* Templ. Hon. num. 8. *H. VVitten* Mem. Theol. Dec. 2. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 3. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 34 fuse *Andr. Caroli* Lib. 2. c. 50. Mem. Eccl. t) *Arndius* Ballenstet. Anhaltinus, Pastor in Patria, Quedlinb. Brunsvigæ, Isleb. tandem Superint. General. Gellensis m. 1621. Vita Postillæ & aliis Scriptis præmissa *H. VVitten* Mem. Theol. Dec. 2. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 3. c. 5. 16. & alibi. u) *Schröde-*

rus, x) *Balth. Menzerus*, y) *Fridericus Balduinus*, z) *Valer. Herbergerus*, 1) *Vincent. Schmukius*, 2) *Jacob. Reybingius*, 3) *Wolfg. Franzius*, 4) & *Joh. Tarnovius*, 5) Quarta Seculi decade obierunt: *Theodorus Thummius*, 6) *Polycarpus Lyserus*, 7) *Paulus Tarnovius*, 8) *Johann. Gerhardus*, 9) *Georg. Zeemannus*, 10) & *Conr. Dietericus*, 11) A XL, ad L. annum desideravit

Schroderus Treisens. Hassus Past Swinfurt. post Norinb. mort. 1621. *Christ. Matthiæ* mortuum laudavit. *Joh. Micralius* Lib. 3. Sect. 1. Hist. Eccl. *Andr. Caroli* Lib. 3. c. 8. Memor. Eccl. *H. VVitten* Dec. 7. num. 3. w) *Apfelmannus* Susat. VVestph. Th. D. Prof. Rostoch. mort. 1624. *VVitten* Memor. Theol. Dec. 2. *Freherus* T. P. 1 Sect. 3 x) *Meisnerus* Dresd. Th. D. Prof. VVitteb. mort. 1626 *Th. Spizel.* Templo Honor. n. 9. *VVitten* in Mem. Theol. Dec. 2. *Freherus* Part. 1 Sect. 3. *Andr. Sennertus* Athen. VVitteb. y) *Menzerus* Allendorff. Hassus Th. D. Prof. Marburg. m. 1627. *Theoph. Spizel.* Templ. Hon. n. 10. *VVitten* Dec. 2. Memor. Theol. *Freher.* Part. 1. Sect. 3. z) *Balduinus* Dresd. Superint. Olsnic. inde Th. D. Prof. & Superint. VVitteberg. mort. 1627. *Th. Spizel.* Templo Hon. n. 11. *VVitten* Dec. 2. Memor. Theol. *Freherus* Theatr. P. 1. Sect. 3. 1) *Herbergerus* Fraustad. Pastor in Patr. concionator celebr. mort. 1627. *H. VVitten* Dec. 11. n. 2. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. Memoriam ejus integro Libro exposuit *Sam. Fried. Lauterbach.* Lips. 1708. 8. 2) *Schmuckius* Smalcald. Th. D. Prof. & Superint. Lips. mort. 1618. *Hen. VVitten* Mem. Theol. Dec. 2. extr. P. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. 3) *Reybingius* Patric. August. ex Iesuita & Conc. Aul. Neoburg. Th. D. Prof. Tubing. constantissimus mort. 1627. *Th. Spizelius* in Templ. Hon. n. 13. P. *Freher.* Part. 1. Sect. 3. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 3. c. 8. & 57. *H. VVitten* Dec. 7. num. 5. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. pag. 149. 4) *Franzius* Plavia-Variscus Prof. Hist. post Th. D. & Prof. VVitteb. m. 1628. *VVitten.* Dec. 3. Memor. Theol. *Spizelius* Templ. Hon. n. 14. *Freherus* Part. 1. Theatr. Sect. 3. 5) *Tarnovius* Grevismola. Mecklenb. Th. D. Prof. Rostoch. mort. 1629. H. *VVitten* Dec. 3 Mem. Theol. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. 6) *Thummius* Th. D. & Prof. Tubing. ob Scripta Polemica carcerem passus. mort. 1630. H. *VVitten* Dec. 7 n. 8. *And Caroli* Mem. Eccl. Lib. 4. c. 1. G. *Serpilius* Epit. Th. Svev. p. 61. 7) *Lyserus* VVitteb. Polycarpi supra citati fil. Th. D. Prof. & Superint. Lips. mort. 1633. H. *VVitten* Dec. 3. Memor. Theol. *Freherus* Part. 1. Sect. 3. 8) *Paul. Tarnovius* Megapol. Rector Scholæ Parchim. inde Th. D. & Prof. Rostoch. mort. 1633. H. *VVitten* in Mem. Theol. Dec. 3. *Freherus* P. 1. Sect. 3. 9) *Gerhardus* Quedlinb. Th. D. & Prof. inde & Superint. Coburgens. post Ienensis, Theologus & Polygraphus incomparab. m. 1637. *Theoph. Spizelius* in Templ. Hon. n. 17. *Adr. Bayerus* in Catal. Rect. Ienens. H. *VVitten.* Mem. Theol. Dec. 3. extr. *Freherus* Part. 1. Sect. 3. *Joh. Casp. Zeumerus* in Vitis Theol. Ien. 10) *Zeemannus* Hornbac. Bipontinus Gener Jac. Heilbrunn. Th. D. Prof. Lavingens. inde Pastor Campidunens. post carcerem Tyrolensem Superint. Strahlsundensis mort. 1638. *VVitten.* Dec. 4. Memor. Theol. P. *Freherus* Part. 1. Sect. 3. *VVolfg. Iægerus* Hist. Eccl. L. 10. c. 12. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 3. c. 57. & Lib. 5. cap. 1. 11) *Dietericus* Gemund. Hassus ex Diac. Marpurg. Th. Prof. & tandem Superint. Ulmensis, mort. 1639.

vit Germania Theologos celebriores: *Joh. Himmelium*, 12) *Henr Höpfnerum*, 13) *Nicol. Hunnium*, 14) *Andr. Keslerum*, 15) *Matthiam Hoe ab Hohenegg*, 16) *Joh. Saubertum*, 17) *Arnold. Mengeringium*, 18) *Joh. Hermannum*, 19) *Joh. Behmium*, 20) *Joh. Quistorpium*, 21) *Wilh. Lyserum*, 22) & *Conr. Hornejum*. 23) Sexta Decade Seculi mortui sunt: *Paulus Rôberus*, 24) *Caspar. Erasmus Brochmandus*, 25) *Celestinus Mislenta*, 26) *Johann. Valent. An-*

1639. *Th* *Spizel.* Templ. Hor. n 18. H. VVitten, Dec. 4. Mem. Theol. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. 12) *Himmelius* Stolpa Pom. Rector Durlac. post Spirens. tandem Th. D. & Prof. Ienens. mort. 1642. *Th. Spizel.* Templ. Hon. n. 29. H *VVitten* Dec. 11. n. 3 *Paul. Freberus* Part. 1. Sect. 3. *I. C. Zeumerus* in Vit. Theol. Ien. 13) *Höpfnerus* Lips. Th. D. & Prof. celeberrimus mort. 1642. *Th. Spizel.* Templ. Hon. n. 20. *VVitten* Dec 4. Mem. Theol. *Freherus* Part. 1. Sect. 3. 14) *Hunnius Ægidii* Fil. Hassus Marpurg. Th. D. Superint. Iteburg. post Prof. VVitteb. tandem Superint. Lubec. m. 1643. *H. VVitten* Dec. 5. *Seb. Meyeri* Orat. Funebr. *P. Freberus* Theatr. P. 1. Sect. 3. 15) *Keslerus* Coburg. in Patria Log. Prof. Th. D. Superint. Eisfeld. Past. Svinfurt. tandem Superint. & Gymnasiarcha Coburg. m. 1643. *Th. Spizel.* Templo Hon. n. 21. *VVitten.* Dec. 5. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. 16) *Hoe ab Hohenegg.* Nob. Viennensis Superint. Plaviens. Pastor Pragens. tandem Concion. aulicus Dresd. m. 1645. *Th. Spizel.* Templ. Hon. n. 12. H. *VVitten* Dec. 8. init. 17) *Saubertus* Altorf. Th. Prof. ad S. Laurent, post ad S. Sebald. Pastor. & Reip. Bibliothecarius mort. 1646. *H. VVitten* Dec. 5. Memor. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. 18) *Mengerinus* Halens. Conc. Halens. post Aulicus Dresd. tandem Th. D. & Super Halensis mort. 1647. H. *VVitten* Mem. Th. Dec. 5. P. *Freherus* Part. 1. Sect. 3. 19) *Hermannus* Rautena Siles. Pastor Köbenens. Concionator & Poëta celebris m. 1647. *H. VVitten* Mem. Th. Dec. 5. 20) *Behmius* Regiomont. Th. D. Prof. & Concion. Aulicus in Patria m. 1648. *H. VVitten* Dec. 6. Mem. Theol. *Freberus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. 21) *Quistorpius* Rostoch. Th. D. Prof. & Superint. in Patria m. 1648. *H. VVitten* Dec. 6. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. *Th. Spizelius* Templ. Hon. n. 26. 22) *Lyserus* Polycarpi Fil. Dres. Th. D. Superint. Torgens. post Prof. VVitteb. mort. 1649. *H. VVitten.* Dec. 6. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. 23) *Hornejus* Brunsvic. Prof. Ethic. Logic. post Th. D. & Prof. Helmestad. mort. 1649. *H.* V*Vitten* Dec. 6. Memor. *Geb. Theod Meyerus* Monum. lat. num. 18. Epitaphium in *Iust. Christ. Böhmeri* Inscript. Helmst. *Freherus* P. 1. Sect. 3. 24) *Röberus* VVurzenas Conc. Aulicus Halens. inde Th. D. Prof. & Superint. General. VVitteb. m. 1652. *Th. Spizel.* Templ. Hor. n. 24. *H. VVitten* Dec. 6. Memor. *Paul. Freberus* l. c. 25) *Brochmandus* Cosgiens. Danus Th. D. & Prof. Hafniens. tandem Episc. Seeland. mort. 1652. *Theoph. Spizel.* in Templ. Hon. num. 25. *Erasm. Vindingius* in Rector. Hafniens. *Alb. Bartholinus* de Scriptis Danor. & *Joh. Mollerus* in Hypomnem. ad Bartholinum. *P. Freberus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. 26) *Mislenta* Angerburg. Prussus Nobilis Th. D. Prof. & Pastor Cathedral. Eccl. Regiomonti, mort. 53 Malleus Syncretistarum. H. *VVitten* Decade 8. Memor. Th. n. 5. multa & *Christoph. Hartknoch.* in Boruss. Vit. & N. Part. 1. c. 5. & in Hist. Eccl. Prussica.

Andrea, 27) *Christianus Matthia*, 28) *Justus Feurbornius*, 29) *Georg. Calixtus*, 30) *Salomon Glassius*, 31) *Joh. Schmidius*, 32) *Ioh. Micralius*, 33) & *Joh. Georg. Dorschaeus.* 34) Inter LX. & LXX. annum orbi valedixerunt: *Joh. Hülsemannus*, 35) *Joh. Balthas. Schuppius*, 36) *Mich. Waltherus*, 37) *Jac. Wellerus*, 38) *Joh. Conr. Danhauerus*, 39) *Joh. Henr. Ursinus*, 40) *Ioh. Erne-*

27) *Andreæ* Tubing. Th. D. Ducum Brunsvic. & VVurtenberg. Consil. Abbas Adelberg. & Superint. Generalis. mort. 1654. H. *VVitten* in Diar Biograph. *And. Caroli* Memor. Eccl. Part. 2 Lib. 6. c. 29. *G. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. pag. 10. 28) *Matthia* Meldorp. Dithmarsus Rect. Durlac. inde Th. D. & Prof. Altorf. post Superint. Dithmarsiæ inde Pastor Soræ in Dan. tandem Hagæ Com. mort. 1655. *Th. Spizel.* Templ. Hon. n. 27. *Henn. VVitten.* Mem. Theol. Dec. 11. n. 5. *Alb. Batholinus* de Script. Danor. & *Mollerus* in Hypomnemat. 29) *Feurbornius* Hervord. VVestph. *Balth. Menzeri* Gener. Th. D. Conc. aul. Darmstat. Theol. Prof. Gissens. & Marpurg. m. 1656. *Th Spizelius* in Templ. Hon. n. 28. *P. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. H. *VVitten.* Dec. 9. n. 2. 30) *Calixtus* Slesvic. post itinera varia Th. D. & Prof. Helmst. Abbas Regiæ Luther. Legatus ad Collog. Thorun. mort. 1556 *Gebh. Theod. Meyerus* in Mon. Iuliis num. 15. prolixe. H. *VVitten* Mem. Th. Dec. 9. init. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 2. 31) *Glassius* Sondershus. Thuringus Prof. Gr. & Hebr. Ling. Ienens. inde Superint. Sondersh. post Th. D. & Prof. Ienens. tandem Superint. Gothanus mort. 1656. H. *VVitten* Dec. 9. n. 5. *Th Spizelius* Templ. Hon. n. 29. *P. Freherus* l. c. *I. C. Zemmerus* in Vit. Th. Ien. 32) *Schmidius* Budissin. Th. D. & Prof. Argent. Præpos. Thomanus. Præses Conventus Eccl. mort. 1558. *Theoph. Spizel.* n. 33. *P. Freherus* l. c. *Henn. VVitten* Mem. Theol. Decad. 5. extr. 33) *Micralius* Cöslin. Pomer. Prof. Eloq. in Gymn. Stetin. post Th. D. Prof. & Rector Pædagogii Regii mort. 1658. *D. Iohannes MICraLIVs* H. *VVitten.* Dec. 10. init. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 2. *Freberus* Part. 1. Sect. 3. fuse. 34) *Dorschæus* Argentor. Th. D. & Prof. in Patria, tandem Rostochii m. 1659 H. *VVitten.* Dec. 10. num. 4. *Th. Spizelius* Templ. Hon. num. 31. *P. Freherus* l. c. Vitam refert. *Joh. Fechtius* in Præfat. ad *Dorschæi* fragm. Comment. in Epist. Judæ. 35) *Hülsemannus* Esenæ in Fris. Or. natus Th. D. & Prof. VVitteb. post Lips. & Superintend. m. 1661. H. *VVitten.* Dec. 10. n. 6. *Th. Spizel.* in Templ. Hon. n. 34 *Freherus* l. c. 36) *Schuppius* Gissensis Prof. Eloq. & Hist. Marpurgi, post Superint. Braubach. inde Pastor Iacob. Hamburg. mort. 1661. H. *VVitten.* Decad. 10 num. 8. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. *I. A. Fabricius* Mem. Hamb. pag. 884. 37) *VValtherus* Nordlib. Conc Aul. Brunsvic. inde Th. D. & Prof. Helmest. post Superint. Gener. Frisiæ Orient. tandem Brunsvic. mort. 1662. *Th. Spizelius* in Templ. Hon. num. 35. H. *VVitten.* Dec. 10 n. 9. *Gebb. Theod. Meyerus* Mon. Iul. n. 17. *Freherus* l. c. 38) *VVellerus à Molsdorff.* Neukirch. Variscus Th. D. & Prof. VVitteb. inde Superint. Brunsvic. tandem Concion. aulicus prim. Dresd. mort. 1664. H. *VVitten.* Dec. 11. n. 8. *Th.* Spizelius Templ. Hon. n. 36. *P. Freherus* l. c. *Jac. Thomasius* in Oratione 16. de *Jac. VVellero* agit. 39) *Danhauerus* Kundringa Brisgojus Prof. Eloqu. post Th. D. Prof. & Pastor Argent. m. 1666 *Th. Spizelius* in T. Hon. n. 37. *Freherus* l. c. *Henn. VVitten* Dec. 12. init. 40) *Ursinus* Spirens. Pastor. VVeingart.

Ernestus Gerhardus, 41) *Joh. Mich. Dilberrius*, 42) *Joh. Quistorpius*, 43) & *Hier. Kromayerus*. 44) Decas Seculi octava ex Theologis nostris sustulit: *Joh. Müllerum*, 45) *Joh. Botsaccium*, 46) *Henr. Müllerum*, 47) *Petr. Haberkornium*, 48) *Frid. Rappoltum*, 49) *Balthas. Menzerum*, 50) & *Martinum Geierum*. 51) Nona decade amisit Ecclesia nostra *Johann. Musæum*, 52) *Johann. Meisnerum*, 53) *Ægid. Strauchium*; 54) *Joh. Adam.* Scher-

Aa 2

gart. inde Spirens. tandem Superint. Ratispon. Philologus insignis mort. 1667 *Theoph. Spizel.* in T. Hon. n. 40. *P. Freherus* l. c. *H. VVitten.* Dec. 12. n 4. *Ad. Clarmund.* Part. 7. extr. 41) *Gerhardus Johannis* F. Jenens. Prof. Histor. post Th. D. & Prof. Ien. mort. 1668. mortuo parentavit publ. in Gymn. Elisab. VVratisl. *Georg. VVendius*, & Orationem edidit, adde *Freherum* P. I Sect. 3 *Joh. Casp. Zeumer.* in vitis Theol. Ienens. *H. VVitten.* Dec. 12. n. 7. 42) *Dilherrus* Themura-Henneberg. Ienæ Prof. Eloqu. Histor. Polit. &c. inde Concionator ad S. Sebald. & Biblioth. Norinberg. mort. 1669. *Th. Spizelius* in Templ. Hon. n 38. *Hen. VVitten.* Dec. 12. in fin. *Adr. Beyerus* in Catal. Rect. Ienens. *P. Freherus* l. c. *Joh. Casp. Zeumerus* in Vitis Theol. Ienens. *Ad. Clarmund.* P. 7. n. 16. 43) *Quistorpius* Joh. Fil. Th. D. & Prof. Rostoch. Pastor ad S. Iac. m. Rector Academiæ 1669. H. *VVitten.* Decad. 13. num. 4. 44) *Kromayerus* Zizens. Misn. Prof. Hist. & Eloqu. inde Th. D. & Prof. m. 1670. *Theoph. Spizelius* Templ. Hon. n 39. P. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3 *Henning. VVitten* Mem. Theol. Dec. 13. n. 5. 45) *Müllerus* VVratisl. Prof. Moral. VVitteb. inde Th. D. & Pastor Primar. Hamburg. mort. 1673. *P. Freherus* in Theatr. Part. 1. Sect. 3. Oratio de *Müllero* VVitteb. à *Sam. Ben. Carpzovio* habita legitur in *Ioh. Alb Fabricii* Memor. Hamb Volum. 3. p. 241. seqq. adde H. *VVitten* Mem. Th. Dec. 14. n. 4. 46) *Botsaccus* Herford. VVestph. Th. D. Gymn. Gedan. Rect. tandem Pastor Templi primarii & Min. Senior mort. 1679. *Hen. VVitten.* Dec. 14 n. 8 *Ephr. Prætorius* in Dantz. Lehrer Ehren-Gedächtnüß. 47) *Müllerus* Lubec. Lingv. S. Prof. inde Th. D. Prof. & Superint Rostoch. mort. 1675. H. *VVitten* Decad. 15. n. 3. P. *Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. 48) *Haberkornius* Busbac. VVetteranus Th. D. Prof. Pastor & Superint. Giessens. mort. 1676. *Hen. VVitten.* in Diar. Biog. *And. Caroli* Lib. 8. cap. 43. extr. 49) *Rappoltus* Reichenbac. Variscus Rect. Scholæ Nicol. post Th. D. & Prof. Poëta celebris mort. 1676. *P. Freherus* l. c. H. *VVitten* Dec. 15. n. 9. *Ad. Clarmund.* P. 4. num. 18. 50) *Menzerus* Giessens. Th. D. Prof. Marpurg. Rintel. Giessens. tandem Concion. aul. Darmstad. Superint. Catimeliboc. m. 1679. H. *VVitten.* Decad. 16. num. 2. *And Caroli* Memor. Eccl. L. 8. c. 64. extr. 51) *Geierus* Lips. Th. D. Prof. & Superint. Lips. post Concion. aul. supremus Dresd. m. 1680. H. *VVitten* Decad. 16. n. 6. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 9. c. 1. 52) *Musæus* Longoprat. Thuringus Hist. & Poës. Prof. tum. Th. D. & Prof. Ienens. Primarius mort. 1681. H. *VVitten* Decad. 16. n. 7. *Adr. Beyerus* in Catal. Rect. Ienens. *Joh. Casp Zeumerus* in Vitis Theol. Ien. 53) *Meisnerus* Torgav. Th. D. & Prof. VVitteb. m. 1681. H *VVitten.* Dec. 16. n. 9. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 9. cap. 8. 54) *Strauchius* VVitteb. Matth. & Histor. Prof. VVitteb. inde Th. Doct. Pastor & Gymn. Rect. Dantiscanus. mort. 1682. H. *VVitten.* Decad. 16. in fine *And. Caroli* L. 2. c. 52. & 57. it. L. 9. c. 15. *Eph. Prætorius* in Dantziger Lehrer Ehren-Gedächtnüß.

Scherzerum, 55) *Sebast. Niemannum*, 56) *Augustum Varenium*, 57) *Abrab. Calovium*, 58) *Ant. Reiserum*, 59) *Balthas Bebelium*, 60) *Melch. Zeidlerum*, 61) *Joh. Saubertum*, 62) *& Christianum Dreierum*. 63) Ultima decas recentiori luctu Ecclesiam affecit morte *Theophili Spizelii*, 64) *Joach. Hildebrandi*, 65) *Christ. Scriverii* 66) *Christiani Kortholti*, 67) *Joh. Wilh. Beyeri*, 68) *Abrah.*

---

55) *Scherzerus* Egranus Prof. Lipf. Hebr. Ling. post Th. D. & Prof. Prim. Præpositus Capituli Budiss. mort. 1683. VV*itten*. in Appendice Decadis 16. mem. Theol. *Andr. Caroli* L. 9. c. 19 Mem. Eccl. 56) *Niemannus* LuBec. Theol. D. Prof. & Superint. Ienensis tandem Superintend. General. Slefwicens. mort. 1684. *Joh. Casp. Zeumerus* in Vit. Theol. Ienens. *Henr. Pippingius* in Memoriis Theologorum Dec. 1. n. 2. 57) *Varenius* Hitziger. Lüneburg. Prof. Ling. Hebr. post Th. D. & Prof. Rostoch. mort. 1684. VV*itten* in Decadis 16. append. extr. *And. Caroli* L. 9. c. 29. 58) *Calovius* Morungen. Prussus Th. D. & Prof. Regiom. post Dantisc. tandem Prof. & Superint. General. VVitteberg. mort. 1686. H. *Pipping*. in memor. Theol. Dec. 1. extr. *Andr. Caroli* Lib. 9. c. 43. Mem. Eccl. 59) *Reiserus* Augustanus Theol. Schemnio. & Poson. post horrendam Persecutionem superatam, Rector Gymnasii August. postea Pastor Oringensis tandem Pastor Hamburg. ad S. Iac. mort. 1686. *Henr. Pippingius* Memor. Theol. Dec. 2. init. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. p. 152. *I. A. Fabricius* in Memor. Hamb. p. 585. 60) *Bebelius* Argent. Th. D. & Prof. Argent. post VVitteb. & Superintend. General. mort. 1686. H. *Pippingius* in Memor. Th. Dec. 2. num. 3. 61) *Zeidlerus* Regiomont. Prof. Logic. post Th. D. Prof. & Concion. aulicus, tandem Pastor Cathedralis Eccl. mort. 1686. H. VV*itten* in Diar. Biograph. 62) *Saubertus Johannis* Fil. Norimb. Th. D. & Prof. Primar. Altorfinus mort. 1688. H. *Pipping*. in Mem. Theol. Dec. 2. num. 7. 63) *Dreierus* Stetin. Pomer. Theol. D. Prof. & Concion. aulicus Prim. Regiomonti mort. 1688. Syncretistarum caput. H. VV*itten* Diar. Biogr. Tom. 2. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 7. c. 12. 64) *Spizelius* Augustanus Pastor ad S. Iacob. & Ministerii August. Senior, Polyhistor, mort. 1691. *H. Pipping*. Dec. 3. num. 7. Mem. Theol. VV*eismannus* Sec. 17 §. 43 num. 54. *Georg. Serpilius* in Epit. Theol. Svev. pag. 158. fuse. 65) *Hildebrandus* VValkenriedanus Theol. D. & Prof. Antiq. Eccles. Helmstad. post Superint. Gener. Cellensis, Theologus & Histor. summus mort. 1691 H. *Pipping*. Mem. Theol. Dec. 3 num. 9 66) *Scriverius* Rensburg. Holf. Diac. Stendal. Pastor Magdeburg. tandem concionat. aul. Quedlinburg. mort. 1693 H *Pipping* Dec. 4 Memor Theol. num. 25 VV*eismannus* Sec. XVII. §. 34 num. 56. 67) *Kortholtus* Bergæ in Inf. Femerd natus Theol. Doct. & Prof. Primar. Kiloniens. Theol. celeberr. mort. 1694. H. *Pipping*. Dec. 5 num. 2. 68) *Beyerus* Notinberg. Theol. Doct. & Prof. Ienens. mox Halens. demum Superintend. General. Vinar. mort. 1695. *Henr. Pippingius* Decad. 5. num. 5. *I. C. Zeumerus* in Vit. Theol. Ienens.

Abrah. Hinkelmanni, 69) *Sebast. Schmidii*, 70) *Valent. Alberti*, 71) *Augusti Pfeifferi*, 72) & *Joh. Bened. Carpzovii*, 73) quos vix finito Seculo *Frider. Ulricus Calixtus*, 74) secutus est.

Reformata Ecclesia amisit Viros celebriores Decade prima: *Daniel. Tossanum*, a) *Franc. Junium* b) *Gvil. Perkinsium*, c) *Christoph. Pezelium*, d) *Theod. Bezam*, e) *Jacobum Arminium*, f) & *Amandum Polanum*, g) Decade secunda: *Hugon. Broughton*, h) *Quirinum Reuterum*, i) *Barthol. Pitiscum*

69) *Hinkelmannus* Dobelens. Misn. Rect. Scholæ Gardeleb. mox Gymnasii Lubec. Pastor Nicol. Hamburg. Conc. Aul. & Super. Darmstat. Prof. Hon. Giessens. iterum Pastor Hamburg. mort. 1695. *H. Pipping.* Mem. Theol Dec. 5. num. 7. *I. A. Fabric.* Mem. Hamb. p. 874. 879. 70) *Schmidius* Lampertheim. Alsatus, Concion. Lindav. post Theol. D. & Prof. Argent. Præpos. Thomanus &c mort. 1696. *H. Pipping.* Dec. 5. num. 6. 71) *Alberti* Lehnens. Siles. Prof Log. & Metaph. Th D. & Prof. extr. Lips. mort. 1697 *H. Pipping.* Mem. Theol. Dec. 5. num. 9. *Chr. Eberh. VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17. §. 23. n. 62. 72) *Pfeifferus* Saxo-Lauenburg. Prof. Ling. Or. VVitteb. post Pastor. Medzibor. & Festenberg. in Siles. Misnensis inde, mox Archid. Thomanus Lips. tandem Superint. Lubecens. mort. 1698. H. *Pipping.* Mem. Theol. Dec. 6. num. 2. 73) *Carpzov.* Lips. Theol. D. & Prof. prius Prof. Lingv. S. Pastor. Thomanus. mort. 1699. *H. Pipping.* Dec. 6. num. 4. 74) *Calixtus Georgii* Fil. *Helmestad.* Th. D. & Prof. Prim. Helmest. Consil Eccles. Abbas Reg Lutheræ. *H. Pipping.* Mem. Theol. Dec. 6. init. a) *Dan. Tossanus* Montbelgart. Docuit Aureliani, Heidelberg. Neostadii inde Theol. D. & Prof. Heidelb. mort. 1602. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Theol. *P. Freherus* Theatri Part. 1. Sect. 3. b) *Junius* Bituric. Juris Studiosus, post Atheus conversus Evangel um Antwerp. & Heidelb. docuit, tandem Theol. D & Prof. Lugd. Bat. mort. 1602. *Melch. Adami* in Theol. Extr. *Jac. Verheiden* Effig. in fine Academ. Leidens. pag. 35. *VVeismannus* H. Eccl. Sec. 17. §. 21. init. c) *Perkinsius* Anglus VVarwekens. Th. D & Prof. Cantabrig. mort. 1602. *Henr. Hollandus* In Heroolog. Angl. p. 219. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 3. *And. Caroli* Lib. 1. c. 20. Mem. Eccl. d) *Pezelius* Plaviens. Theol. D. & Prof. VVitteb ejectus ob Calvin. Superint Bremensis mort. 1604 *H VVitten* in Diar. Biogr. *Mart Zeilerus* de Hist Part 2. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 1. c. 24. extr. e) *Beza* Vezelius Barus *Deodatum Sebam* se nominat. Jur Lic. Poëta lepidus, post Theologus Lausannæ, inde Pastor Genev. mort. Senex vegetus 87. annorum 1605. *Melch. Adami* in Vitis Theol extr. in fine. *Thuanus* L. 1. 4. *Jac. Verheiden* in Effig. *Adolph. Clarmundus* Part 7. num 17. f) *Arminius* Veteraquiras. Holl. Minister Amstel. inde Theol. Prof Leidensis, Sectæ suæ caput. mort. 1609. Vita legitur in *Joh. Meursii* Athen. bat. & in Acad. Leidensi pag. 33 in *P. Freheri* Theatr. Part. 1. Sect. 3. *Chrift. Eberh.* VVeismannus in Hist. Eccl. Sec. 17. §. 37. num. 1. g) *Polanus à Polansdorff* Syndici Oppav. Filius Th D & Prof Basil mort. 1610. *Melch Adami* in Th. Germ. *P. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. h) *Broughton* Salop. Angl Theol. celebr. m 1612. *H. VVitten* in Diar. Biogr. i) *Reuterus* Mosbae. Palat. famulus *Andr Dudithii* VVratisl inde Th. D. Prof. Heidelb. mort. 1613. *Melch. Adami* in Th. Germ. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 3.

scum, k) *Ioh. Drusium*, l) *Rob. Abbot*, m) *Ioh. Iacob. Grynaeum*, n) & *Paulum Tossanum*; o) Decade tertia: *Daniel. Chamierium*, p) *David. Pareum*, q) *Conrad. Vorstium*, r) *Philipp. Mornaeum*, s) Virum illustrem, sed scriptis Theologicis celebrem, *Abrah. Scultetum*, t) *Iohann. Piscatorem*, u) & *Iohann. Rudolph. Hospinianum*; w) quarta Decade: *Matthiam Martinium*, x) *Christoph.*

k) *Pitiscus* Grünberg. Sil. Pastor Aulicus Palatinus mort. 1613. *Melch. Adami* in Th. Germ. *Freherus* l. c. l) *Drusius*, *van den Drische*, Aldenard. Flander. Prof. Lingv. Orienral. Cantabrig. post Lugduni, demum Franequeræ m. 1616. *Fr. Sweertius* Athen. Belg. *Val. Andr.* *Dessel.* Bibl. Belg. *Acad. Leidens.* pag. 9. *Henn.* *VVitten* Memor. Philos. Dec. 2. init. m) *Abbot* Gvilford. Anglus f. *Abbatus* Th. D. Prof. Regius Oxon. tandem Episc. Salisbur. mort. 1618. *H. Hollandus* Herool. Angl. p. 185. P. *Freherus* Part. 1. Sect. 2. n) *Grynaeus* Bernens. Th. D. Tubingensis, sed ad Reform. transiens Prof Basil. post Heidelb. tandem iterum Pastor Basil. mort. 1617. *Melch. Adami* in Theol. Germ. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 3. o) *Tossanus Danielis* F. Montargir. Gallus Rect. Scholæ Daventr. mox Amstelod. post Th. D. Heidelb. tandem Pastor Hanov. m. 1618. *H. VVitten* in Diar. Biogr. *P. Freherus* Part. 1. Sect. 2. qui mortem in Ann. 29. ponit. Imago habetur in Bibl. Chalcographica *Boissardi* nomine edita l. 4. p) *Chamierius* Delphinas, Past. Montalbanens. in obsidione globo ictus interiit 1621. quod non sine calumnia refert *G. B. Grammondus* Lib. 10. Hist. Gall. *Andr. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 1. c. 61. & L. 3. c. 10. q) *Pareus* Francost. Sil. post alia Officia, Pastor Neostad. inde Gubernator Collegii Sapient. Heidelb. Theol. Henoticus mort. 1622 *Paul. Freherus* Theatr. Part. 1. Sect. 3. Vita Parti I. Operum Theol. præfixa. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 1. passim. Lib. 3. c. 17. r) *Vorstius* Colon. Theol. D. Pastor Steinfurt. inde Th. Prof. Lugd. B. *Arminii* Successor & Defensor. mort. 1622. juxta VVitten. *Freherus* l. c. 1612. mort. dicit Socinianismi suspectus, hinc à *Chr. Sandio* in Bibl. Antitrin. p. 98. multis describitur. Vita & imago in *Acad. Leid.* p. 57. *VVeismannus* in Hist Eccl. Sec. 17. §. 37. num 4. s) *Mornaeus* Plessiaci & Marliani Dominus, Sanct. Consil. *Henr.* VI. Præses Ditionis Salmur, Vir toga & sago incomparabilis mort. 1623. Vita 4. libris prolixe descripta Gall. adde *Memorias Phil. Mornai* 2. Volum. *Paul. Colomesius* Gall. Or. p. 247. t) *Scultetus* Grünberg. Sil. Concion. aul. Heidelb. Theol. D. & Prof. *Fridericum* Palat. in Bohemiam secutus; post cladem hujus errans, tandem Pastor Emdanus mort. 1625. *Paul. Freherus* Theatr. Part. 1 Sect. 3 Imago in Bibl. Chalcograph. *Boissardi* lit. V Multas laudes illius habet *Frid. Luca* in Chron. Siles. Part. 2. c. 4 pag. 500 seqq *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 3 c. 3 it. c. 31. u) *Piscator* Argent. Th. Prof. in patria, ob Clavinismum dimissus, Herbornæ Theol. docuit, Bibliorum Interpres. mort. 1625. P. *Freherus* Theatr. Part. 1 Sect. 3 Imago in Bibl. Chalcograph. V. & *Andreas Caroli* Memorab. Eccl. Lib. 3 c. 38 w) *Hospinianus* Tigurinus Theol. Prof. in Patria vir doctissimus mort. 1626 Concordia discorde virulentum in Evangelicos animum ostendit, de quo lege *Andr. Caroli* Mem. Eccl. L. 1 c. 47 x) *Martinius* Freienhag. VValdecc. Prof. Herborn. inde Pastor Emdanus, demum Rect. & Theol. Prof. Bremens. mort. 1630. Vita Lexici Editioni Ultraj. 1697. f. præmittitur, cujus excerpta in Act. Erud. 1698 mens. Aug. p. 351 habentur. *A. Caroli* Mem. Eccl. L. 3 c. 59 extr.

steph Pelargum, y) *Ioh. Henr. Alstedium,* z) & *Guil Amesium;* 1) Decade quinta; *Ludov. de Dieu,* 2) *Simonem Episcopium,* 3) & *Fried. Spanhemium.* 4) Decas Seculi sexta sustulit: *Andr. Rivetum,* 5) *Thom, Gatakerum,* 6) *Jacob Usserium,* 7) *Joseph. Hallium,* 8) *Petrum Molinaeum,* 9) & *Stephan, Curcellaeum;* 10) Septima *Petrum Heylin,* 11) *Mosen Amyraldum,* 12) *Joh. Hornbekium,*

y) *Pelargus* Suidnic. Th. D. diu Lutheranum simulans, tandem Prof. Theol. Reformatus Francof. & Marchiae Superint. Generalis mort. 1633 I.A. *Quenstedt* de Patriis ill. Vir. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 2 c. 15 & Lib. 4 c. 10 & 31. z) *Alstedius* Sedulitas per Anagr Polyhistor insignis Herborn. Philos. & Theol. Prof. tum Albam Iul. vocatus in Transylvan. mort. 1638 *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Imago habetur in Bibl. chalcograph. *Boissardi* Part. 8 f f f. 2. 1) *Amesius* Anglus Th. D. & Prof. Franequar. m. 1639 *H.* VV*itten* in Diar. Biogr. Quaedam de eo *And. Caroli* L. 2. c. 53. 54 2) *L. de Dieu* Flissinus Eccl. Lugd. B. Pastor Philologus incomparab. mort. 1642. *H. VVitten* in Diar. Biogr. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. Imago extat in Bibl. Chalcogr. Part. 9 f. 1. 3) *Episcopius* Amstelod. Th. D. & Prof. Lugd. ob *Arminium* defensum pulsus Antw. Roterod & Amstel. caetum Remonstrantium rexit. mort. 1643. Vitam *Steph. Curcellaeus* scripsit operibus praemissam, fusius Hist. Vitae Episcopii *Phil. a Limborch.* exposuit Belg. & Latine editam. Academ. Leidens. p. 69. Adde P. *Freher.* Theatr. Part. 1 Sect. 3 *VVeismannus* Hist. Sec. 17 §. 37 n. 5. 4) *Spanhemius* Amberg. Palat. Prof. Heidelb. inde Theol. D. & Prof. Lugd. B. mort. 1649 Filiis 2. relictis celebris. P. *Freherus* P. 1 Sect. 3 Imago exhibetur Part. 6 Biblioth. Chalcogr. Lit. n. 5) *Rivetus* San-Maxentianus Picto, Th D. & Prof. Lugd. B. m. 1651. *Ioh. Meursius* Athen. Belg. *P. Freherus* Part. 1 Sect. 3. Imago in Bibl. *Chalcogr.* P. 9 lit. c. 4. V*Veismannus* Hist. Sec. 17 §. 21 n. 4. 6) *Gatakerus* Londin. Cantabrigiae docuit, Lector Lincoln &c. Theol. & Philol. celeberrimus mort. 1654 *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 6 c. 35 *Paul. Colomesius* in Cimeliis Literariis c. 33 7) *Usserius* Dublin. Hybernus Archiep. Armachanus, Primas Hyberniae Vir summus mort. 1655. Vitam *Rich. Parr.* Anglice edidit & tertia parte auctiorem *Guil. Dillingham.* Vitam quoque *Usserii e Nic. Bernbardi* & aliorum Scriptis collectam *Ioh. Georg. Jochius* inseruit Vitis aliquot Theologorum insignium. *Clarmundus* Part. 6 n 8 V V*eismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 30 fuse. 8) *Hallius* Leicestr. Episc. Norwicens. Theol. piissimus & doctiss. m. 1656. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 6 cap. 45 Imago videnda in Bibl. Chalcograph. *Boissardi* Lit. y. 4 9) *Molinaeus* Vexinas Gallus Prof. Philos. Lugdun. inde Minister Paris. post Theol. Prof. & Pastor Sedanensis mort. 1658. *Joh. Meursius* in Athen. Belg. P. *Freherus* Part. 1 Sect. 3. Imago habetur in Bibl. Chalcograph. Part. 9 lit. e. 2 *Christ. Eberh. VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 11 n. 3 10) *Curcellaeus* Genuens. Pastor Fontis Bellaquei, & post alia Lugduni Successor *Episcopii,* Arminianus Amstel. mort. 1659. Vita ab *Arn. Poelenburgio* scripta operibus praemittitur *Paul. Freherus* Theatr. Part 1 Sect. 3 *Christ.* Eberh. V V*eismannus* in Hist. Eccl. Sec. XVII. §. 37 n. 6 *Christ. Sandius* suis eum annumerat in Bibl. Antitrinit. p. 109 11) *Heylin.* Busfond. Oxon. Th. D. *Carolo I.* a sacris, cui constantiss. adhaesit, & multa pro eo passus m. 1662 Poëta, Historicus, Orator promtissimus. *And. a Vvood,* in Antiq. Oxon. *Freherus* Part. 1 Sect. 3 fuse. 12) *Amyraldus* Salmur. Th. Prof.

bekium, 13) *Sam. Bochartum*, 14) *Ioh. Henr. Hottingerum*, 15) *Carolum Drelincurtium*, 16) *Iohann. Coccejum*, 17) & *Ioh. Dallaum*; 18) octava *Iohann. Lightfootum*, 19) *Sam. Maresium*, 20) *Gisb. Voetium*, 21) *Abrah. Heidanum*, 22) & *Iacob. Altingium*; 23) nona *Iohann. Claudium*, 24) *Franc. Turretinum*,

---

in Patria, dissentiens ab aliis Reformatis in quibusdam mort. 1665. de eo *Ioh. And. Ruslius* de Concil. Part. 4 *And. Caroli* Mem. Eccl. L 2 c. 4 L. 5 c. 25 & Lib. 7 c. 38. *Christian Eberb.* V*Veismannus* in Hist. Sec. 17 §. 21 n 14. 13) *Hornbeck* Harlem. Th. D. & Prof. Ultraj. post Lugd. B. ubi Pastor erat mort. 1666. Summa controversiarum Scripta celebris. vide *And. Caroli* Lib. 6 c 12. *H.* V*Vitten* in Diar. Biogr. Vide Act. Erud. Lipf. 1691. Febr. pag. 56 V*Veismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 20 14) *Bochartus* Rotomag. Ecclesiastes Cadomensis, Theol. & Philol. incomparabilis, m. 1667 de quo *Paul Colomesius* in Gall. orientali p. 235 fuse & pag 261 Vitam *Steph. Morinus* scripsit, ex qua excerpta in Actis Erud. Lipf. Ann. 1693. Martio pag. 104. adde *Ad. Clarmund.* Part. 5 num. 14 V*Veismannus* Hist. Eccl. Sec 17 § 21 n. 32 15) *Hottingerus* Tigurinus in Patria, post Heidelbergæ, iterum Tiguri Prof. Orient Lingu. & Theol. Lugdunum B. vocatus in fluvio Limago submersus 1667 Vitam *Ioh. Henr. Heideggerus* descripsit. adde *Paul. Freberum* Part. 1 Sect. 3 *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 7 c. 52 16) *Drelincurtius* Sedunens. Minister. Ecc. Carenton. Concionator celeberr m. 1669 *P. Freberus* Th. Part. 1 Sect. 3 17) *Coccejus* Bremens Philologiæ S. in Patria, post Franeqv. Prof. inde Theol. D. & Prof. Lugd. B. m. 1669 de quo multa *Heinr. Ludolph. Bentheim* im Holländ. Kirchen-Staat. *Dan. Hartnaccius* in Contin. Hist. Eccl Micrælii p. 1257 seqq. *And. Caroli* L. 7 c. 67 Mem Eccl. & accuratiss. *Christ. Eberb.* V*Veismannus* in Hist Eccl. Sec. 17 §. 27 fuse. Imago in Bibl. Chalcogr. Part. 9 lit. f. 2 18) *Dallæus* Pictav. Pastor Samuriens. Cabillon. Carenton. mort 1670 describitur à *Chr. Eberb.* V*Veismanno* in Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 n. 13 19) *Lightfoot* Stafford. Anglus Past. Londin. post Theol. D. & Prof. Cantabrig. mort 1675 Theol. & Philol. celeberr. Vide Act. Erud. Lipf. 1686 Martio pag. 120 *And Caroli* Mem. Eccl. L. 8 c. 38 20) *Maresius* Avimont Piccardus (Oysemont) Pastor Laodun. post Sedanensis inde Theol. D. Past. & Prof. Sylvæ Ducis, tandem Groningæ mort. 1675 Legantur Vitæ Professorum Gröning. *P. Freberus* Part. 1 Sect. 3 Imago in Bibl. Chalcogr. Part. 9 Lit. c. 1 *And. Caroli* L. 8 c. 12 & 38 V*Veismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 18 21) *Voetius* Heusdanus Theologus celeberr. in Patria & alibi, tandem Prof. & Pastor Ultraject. m. 1676 æt 87 *H. L. Bentheim* im Holländ. Kirchen-Staat Imago Part. 9 Bibl. Chalc. lit. e. 4 *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 8 c. 45 22) *Heydanus* Franceothal. Palat. Theol. Nardeni. inde Th. D. & Prof. Lugd. B. mort. 1678 æt. 81 Imago in Bibl. Chalcogr. P. 9 lit. d. 4 *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 8 c. 47 & 61 *Chr. Eber.* V*Veismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 21 23) *Altingius* Heidelb. Prof. Orient. Lingu. post Th. D & Prof. Groning. mort. 1679 Vitæ Prof. Gröning. *P. Freberus* P. 1 Sect. 3 quasi extr. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 8 c. 66 V*Veismann.* §. 21 num. 19 24) *Claudius* Nemaus. Pastor Montalbanus inde Charenton. Exul. mort. Hagæ com. 1687 Vita extat sub Titulo: *Abbrege de la Vie de M. Claude* par A. B. R. Autor morienti adstitit. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 10 c. 5:.

tinum, 25) *Johann. Pearsonum,* 26) & *Stephan. le Moyne;* 27) decima demum *Henr. Whartonum,* 28) & *Eduardum Stillingfleet* 29) amisit.

Nec minorem Scriptorum Ecclesiasticorum copiam Romana Ecclesia exhibere valet, quae inter praecipua sua ornamenta referebat intra primam annorum decadem mortuos Scriptores: *Gregor. de Valentia,* a) *Cornel. Schultingium,* b) *Nicol. Serrarium,* c) & *Bened. Pererium.* d) A Decimo ad XX. annum amisit: *Anton. Possevinum,* e) *Joh. Busaeum,* f) *Petr. Ribadeneiram,* g) *Laur. de Zamora,* h) *Seb. Barradium,* i) *Mart. Smigletium,* k) *H. Sommalium,* l) *Franc.*

25) *Turretinus* Italus Theol. D. Past. & Prof. Genevens. mort. 1688. de quo *Chr. Eberh. VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 40 26) *Pearsonus* Anglus Presb. & Th. Prof. Cantabrig, inde Episcopus Cestriensis mort. 1688 *Henr. Dodwellus* Opuscula posthuma illius edens multis de eo agit. 27) *le Moyne* s. Monachus Morinus Gallus Th. D. & Prof. Lugd. B. m. 1689. *H. L. Benthem.* in Holländisch. Kirchen-Staat. *VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 21 num. 23 Vitam refert & *P. D. Huetius* in Orig. de la Ville de Caen, unde excerpta legenda in Act. Erud. Lips. Ann. 1704 pag. 189. 28) *VVharton.* Anglus Archiep. Cantuar. a Sacris domest. mort. 1694. aetat. 31 Lege *Guil. Caveum* in Praef. ad Part. 2 Hist. Lit. Script. Eccl. 29) *Stillingfleet* Anglus Th. D. Episcopus VVigorn, inde VViceftriensis mort. 1699 Elogium illius habetur in Act. Erud. Lips. 1695. pag. 160. Vita ampla operibus praemissa, unde excerpta leguntur in Act. Erud. Lips. An. 1712 mense Ian. pag 7. a) *Valentia* Methymn. Hispan. (Medina Campi) S. I. Prof. Dilling. Ingolstad. Romanus. Neapoli mort. 1603. *Jan. Nic. Erythr.* Pinac. 2 init. *Pet. Ribadeneira* de Script. S. I. *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. b) *Schultingius* Steinwich. Transisulan. Canon. Colon. mort. 1604. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andreas Dessel* Bibl. Belg. c) *Serrarius* Rambavill. Lothar. S. I. Herbipoli & alibi, Historicus celebris Mogunt. mort. 1609 *Ribadeneira, Alegambe, P. Freherus* Part. 1 Sect 3 *Mart Zeilerus* de Hist. Part. 3 d) *Pererius Valentinus* Hispan. S. I. docuit in Sicil Romae mort. 1610 *And. Schottus* B. Hisp. Tom. 2 Class. 6 *Ribaden. Alegambe.* e) *Possevinus* Mantuan. S. I. in Svec. Polon. Moscov. à Papa missus, docuit Avenione, Rotomag. mort. Ferrar. 1611. *Ribadeneira, Alegambe, P. Freherus* Part. 1 Sect. 3 *VVeismannus* Sec. XVII. §. 3 num. 9 *Clarmundus* Part. 3 num. 14. f) *Busaeus* Noviomag. S. I. Moguntiaci Professus Advers. M. Chemnitii mort. 1611. *Ribadeneira, Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. g) *Ribadeneira* Toletan. S. I. Historicus in Thuscia & Sicilia mort. 1611. Vita ab *And. Schotto* in Bibl. Hisp. Tom. 2 Class. 6 prolixe descripta, opera in fine Catalogi S. I. recensentur. adde *Phil. Alegambe* Bibl. Iesuit. *Ph. Labbe* in Bibl. Biblioth. h) *Zamora* Hortens. Hisp. Mon. Ord. Cistert. Th. D. & Prof. Complut. m. 1614 Hortensis Monast. Gloria, totiusque Hisp. decus dicitur a *Car. de Visch.* in Bibl. Cistert. i) *Barradius* Ulyssipp. S. I. Prof. Conimbr. & Evorens. mort. 1615. *Ribadeneira, Alegambe, P. Freherus* Part. 1 Sect. 3. k) *Smigletius* Leopol. Russus S. I. Prof. Vilnens. & alibi, contra Socinianos multa scripsit m. 1618. *Alegambe, Sim. Starovolscius* in C. Script. Polon. num. 63. l) *Sommalius* Dingat. Belg. S. I Duacensis Colleg. Rector. mort. 1619 aet. 85. *Ribadeneira, Alegambe. Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg.

Bb

Franc. Costerum, m) & *Angelum Roccam.* n) Post annum XX. obierunt: *Rob. Bellarminus*, o) *Conrad. Vetterus*, p) *Mart. Becanus*, q) *Jacob. Gretserus*, r) *Paul. Laymannus*, s) *M. Anton. de Dominis*, t) *Laurent. Beyerlingius*, u) *Carolus Scribanius*, w) & *Heribertus Rosvveidus*, x) A XXX. anno orbi valedixerunt: *Adamus Tannerus*, y) *Adamus Conzenius*, z) *Johann. de Pine-*

---

m) *Costerus* Machlin. S. I. Provincialis sui Ord. Concionator celebris, Bruxell. mort 1619 *Ribalden. Alegambe. Fr. Svvertius* & *Val. And. Desselius* l. c. n) *Rocca* Camers ex agro Piceno, Erem. S August. Episcopus Tagestensis Tit. Præfectus Sacrarii Apost. mort. 1620 *I. N. Erythræus* Pinac. 1 *And. du Saussay* in Contin. Bellarm. n 98 *L. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 17 pag. 57 o) *Bellarminus* Politiano-Florent. S. I. Card. Archiep. Capuanus Promachus Ecclef. Rom. mort 1621 Vitam *Sylv. Petrasancta* scripsit. *Ribaden. Alegambe*, *I. N. Erythræus* Pinac. 1. *And. du Saussay* in Cont. Bellarm. p. 94 *Ioh. Imperial.* Muf. Hist. pag. 169 p) *Vetterus* Engens. Svevus S. I. Ratisp. docuit, hostis Evangel. acerrimus *Ribaden* & *Phil. Alegambe*, in Bibl. Ief. q) *Becanus* Hilvaribeccensis Brabant. S. I. Prof. Mogunt. *Ferdin. II.* Concion. aulicus mort 1624. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel.* Bibl. Belg. *Ribadeneira*, *Alegambe*, *P. Freherus* Part. 1 Sect. 3 r) *Gretserus* Constantiens. S. I. Prof. Friburg. & Ingolst. mort. 1627. maledicus Adversarius multorum *Ribadeneira*, *Alegambe*, *P. Freherus* Part. 1 Sect. 3 *L. Ell. du Pin* in Bibl. Scriptorum Ecclef. Tom. 17 p. 65 sqq. fusissime, *VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 3 num. 11. s) *Laymannus* Oenipont. S. I. Prof. Ingolst. Monach. Dilling. mort. 1625 *Phil. Alegambe* Bibl. Iesuit. t) *M. Ant. de Dominis* Italus Archiep. Spalatens. Dalmatiæ & Croat. Primas, mox mente mutata in Angliam abiit Decanus VVinforiens. factus; redux Romam, & iterum suspectus in carcere mort. f. jugulatus 1625. *Jan Nic. Erythræus* Pinacoth. 3 in Joh. Barclajo, *P. Freherus* Part. 1 Sect. 2 *Abr. Bucholcerus* in Ind. Chronol. Multa de eo habentur in *Vignolianis* (Melanges de la literature) Tom. 1 *Ad Clarmundus* Part. 8 num. 7 Adde *Andr. Caroli* Mem. Ecclef. Lib. 2 cap. 31. L. 3 c. 16 & 30 *L. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. T. 17 p. 251 seqq. u) *Beyerling.* Antwerp. Theol. D. & Prof. Lovan. Archiprebs. Antw. mort. 1627 *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 2 *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. Andreas Dessel* Bibl. Belg. *P. Freherus* Part. 1 Sect. 3. w) *Scribanius* Bruxell. S. I. *Clarum Bonarscium* se interdum dixit, Rect. Colleg. Bruxell. & Antwerp. m. 1629 *Ribadeneira*, *Phil. Alegambe*, *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *V. A. Dessel* Bibl. Belg. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1 pag. 67. *P. Freherus* Part. 1 Theatr. Sect. 3 x) *Rosvveidus* Ultraject. S. I. Prof. Duac. & Antwerp. mort. 1629. *Ribadeneira*, *Ph. Alegambe. Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom 17 p. 93 y) *Tannerus* Oenipont. S. I. Prof. Ingolst. Monach. Vienn. Pragensis mort. 1631. *Ribadeneira*, *Ph. Alegambe* Bibl. Iesuit. *VVeismannus* Sec. 17 §. 3 num. 13 z) *Conzenius* Iuliacens. S. I. Prof. Moguntin. & alibi, Confession. Herbipol. & Elect. Bavar. mort. 1635. *Phil. Alegambe*, *Val. Andr. Desselius* Bibl. Belg.

Pineda, 1) *Corn. a Lapide*, 2) *Abrah. Bzovius*, 3) *Hier. Drexelius*, 4) *Corn. Jansenius*, 5) in quibusdam ab Ecclesia Rom. diffidens, & *Jac. Salianus*, 6) Decas Annorum quinta desideravit *Henr. Lancilottum*, 7) *Paul. Sherlogum*, 8) *Sylvestrum Petrasanctam*, 9) *Didac. Saavedram*, 10) & *Augustin. Barbosam*. 11) Sexta decade obierunt: *Nicol. Causinus*, 12) *Jac. Sirmondus*, 13) *Ma-*

1) *Pineda* Nob. Hisp. S. I. Prof. Granatæ, Cordubæ, Hispali Visitator General. Bibliothecar. Hispaniæ mort. 1637. *Ribadeneira*, Ph. *Alegambe*, *Paul. Freherus* Part. 1 Sect. 3 2) *Corn. à Lapide* Bucold. ex Eburon. S. I. Prof. Ling. S. Lovan. post Romanus mort. 1637. *Alegambe* P. *Freherus* Part. 1 Sect. 3 qui An. 1627. mort. dicit. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Valer. And. Dessel* in B. Belg. 3) *Bzovius* Polon. Mon. Ord. Prædicad. Prior. VVrat. ad S. Adalb. Continuator *Baronii* mort. 1637. *Jan. Nic. Erythræus* Pinac. 1. *Sim. Starovolscius* in C. Script. Polon. in fine. *Andr. du Saussay* in Cont. Bellarm. n. 83 4) *Drexelius* Augustanus S. I. Elect. Bavariæ Concionat. aulicus, Vir pius & moderatus, mort. dicitur 1638. sed in Epistola *Joh. Gans* S. I. Ratispon. An. 1642. d. 28. Mart. ad Rect. Collegii VVrat. scripta dicitur, *Drexelium* VVittebergam abiturum captum prope Norinbergam, ab Abb. Fuldensi debitæ pœnæ reservari, *And. Caroli* Mem. Eccles. L. 5 c. 2. 5) *Jansenius* Leerdam. Hollandus Theol. D. & Prof. Reg. Lovan. tandem Episcopus Iptensis circa Auxilia Gratiæ a reliqua Ecclesia Rom. recedens, mort. 1638. Vitam cum eximiis laudibus refert *Val. And. Dessel* in Bibl. Belg. & in Fastis Lovan. Turbas post mortem per *Augustinum Iansenii* ortas fusiss. refert *Melch. Leideckerus* in Hist. Iansenismi, in compendio omnia accurate exponit *Chr. Eberh. VVeismannus* in Hist. Eccl. Sec. XVII. §. 6 p. 449 seqq. 6) *Salianus* Avenion. S. I. Rector. Colleg. Vesuntini inde Eccl. Paris. Annalibus Vet Test. clarus, mort. 1640. æt. 83 *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. 7) *Lancilottus* Mechlin. Erem. Augustinianus Th. D. & Regens Studii Lovan. mort. 1643. *Hier. Ghilin*, Theatr. Vol. 2. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andr. Desselius* Bibl. Belg. & in Fastis Lovan. 8) *Sherlogus* Menap. Hybernus S. I. Rector Colleg. Compostell. & Salamant. Prof. Acad. Salamant. & Censor Inquisit. mort. 1646 *Ph. Alegambe* in Bibl. Iesuit. 9) *Petrasancta* Romanus S. I. Th. Prof. ibid. & Rector Colleg. Lauretani, m. 1647. *Ph. Alegambe* Bibl. Ies. *Jan. Nic. Erythræus* Pin. 3 fuse. 10) *Savedra* Faxardus Murkianus Regius Procutator, in Cur. Rom. Legatus ad varios, Eques S. Jacobi &c. mort. 1648. H. *VVitten* Diar. Biogr. 11) *Barbosa* Lusitanus Episcopus Uxentinus in Provincia Hydnuntina Protonot. Apostolicus m. 1649 ICtus celeberr. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *Leo. Allatius* in Apibus Urbanis. 12) *Causinus* Trecens. Gall. S. I. Poëta & Orat. insignis *Lud. XIII.* Confessionarius mort. 1651. *Ph. Alegambe* in Bibl. Ies. *Clarmundus* Part. 1 n. 26. 13) *Sirmondus* Ricomagens. Gall. S. I. *Ludov.* XIII. Confess. Vir optimus, profundæ eruditionis, mort. 1651 æt. 90. *Ph. Alegambe*, *Phil. Labbeus* in Bibl. Bibliothecarum. Vita illius per *Henr. Valesium* accurate scripta inter vitas selectorum Viror. Londini 1681. 4 prodiit. *Ad. Clarmundus* P. 8 num. 2. *L. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 17. pag. 203 seqq. fuse.

Maxim. Sandæus, 14) *Iodocus Keddius,* 15) *Ioh. Eusch. Nierenbergius,* 16) *Laurent. Forerus,* 17) & *Joh. Morinus.* 18) Sequenti Decade ad plures abierunt *Petrus de Marca,* 19) *Theoph. Raynaudus,* 20) *Philip. Labbeus,* 21) & *Jacobus Balde.* 22) Octava decas Seculo ademit *Vitum Erbermannum,* 23) *Albert. Kojaloviz,* 24) & *Iohann. Launojum.* 25) Reliquò tempore *Ioh. Caramuel à Lobkovviz,* 26) *Anton. Arnaldus,* 27) *Josephus de Agvirre,*

14) *Sandæus* Amstel. S. I. Prof. Herbipolit. Polygraphus mort. 1656. *Phil. Alegambe,* Fr. *Swertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel* in Bibl. Belg. P. *Freherus* Theatr. Part. 1 Sect. 3. 15) *Keddius* Embric. Clivius S. I. Prof. Viennæ & alibi, controversiis clarus, mort. 1659. *Phil. Alegambe, Andr. Caroli* Memor. Eccl. Lib. 6 c. 26 & 51. 16) *Nierenbergius* Madritens. S. I. Prof. in Patria Hist. natural. & Theologiæ Polygraphus mort. 1658 *Phil. Alegambe* in Bibl. Ies. 17) *Forerus* Lucern. Helvet. S. I. Prof. Dilling. & Lucern. polemicis Scriptis notus mort. 1659. *Phil. Alegambe* B. I. 18) *Morinus* Blæsensis Presbyt. Congr. Orat. Parif. Philologus Lingu. oriental. peritissimus m. 1659. P. *Colomes.* in Gall. orient. p. 166. L. *Ell. du Pin.* Bibl. Autor. Eccl. Tom. 17 pag. 217 seqq. fusiss. *VVeismannus* Hist. Ecc. Sec. 17 §. 3 num. 22. 19) *Pet. de Marca* Barens. Nob. Gallus Præses Parlam. Navarrensis post alias dignitates Archiep. Parif. mort. 1662. Vitam operibus præmissam *Steph. Baluzius* scripsit *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 7 cap. 16 *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 17 pag. 145 sqq. fusiss. *Chr. Eberh. VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 3 num. 16 & alibi. 20) *Raynaudus* Cespitell. Gallus S. I. Vir doctiss. & diligentiss. Polygraphus mort. 1663 *Phil. Labbe* in Bibl. Bibl. *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. *L. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 18 pag. 63 sqq. fusiss. 21) *Labbæus* Bituric. S. I. Philos. & Theol. moral. Prof. Paris. diligentissimus, Polygraphus. de se ipso agit in fine Bibl. Bibliothecarum, *Phil. Alegambe* Bibl. Iesuit. *Ad. Clarmundus* Part. 3 num. 6. 22) *Balde* Ensisheim. S. I. Prof. in Collegiis variis, Concionator in aula Bavar. Poëta lepidus mort. 1668 *Ph. Alegambe* Bibl. Iesuit. 23) *Erbermannus* VVeisdorff. Bambergens. S. I. Prof. Mogunt. & Herbipol. Rector Fuldens. mort. 1675 æt. 78 *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. *VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 3 num. 26 24) *Kojalovitz, Alb. VVijuck* Lithuanus S. I. Colleg. Vilnensis Rect. & Prof. Historicus Patriæ insignis mort. 1677 *Phil. Alegambe, Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Zeilerus* de Hist. Part. 3 25) *Launojus de Launoy* Constant. Theol. Parif. doctissimus cordatus & integer mort. 1678 Elogium illius Autore A A. D. S. Londini 1685. 8 editum. Lege Acta Erud. Lipf. 1690 Apr. pag. 156 seqq. Adde *Andr. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 8 cap. 58 *Lud. Ell. de Pin* Bibl. Eccl. Tom. 18 p. 34 fusiss. *Chr. Eberh. VVeismanni* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 3. n. 32 Huc spectat. *Ant. Reiseri Job Launojus* Evangel. Veritatis Testis & Confessor, Amst. 1685. 4 26) *Caram. à Lobkovviz* Madrit. Mon. Cistert. in Flandria Theol. D. Lovan. Philosophus acutus Polygraph. celeberr. mort. 1682 de eo prolixe agit *Car. de Visch* in Bibl. Cistert. *Val. Andr. Dessel* Fastis Lovan. p. 143 27) *Arnaldus* Parif. Doctor Sorbon. *Iansenii* defensor Iesuitar. Adversarius acerrimus; mort. exul in Belgio 1697 Lege excerpta ex *Basnagio* in Act. Erud. Lipf. 1695 Aprilis fine, *And. Caroli* Lib. 8. c. 67 Lib. 10 c. 30. *VVeismann.* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 6 pag. 453.

re, 28) *Anton. Pagi,* 29) *Cælestinus Sfondrata,* 30) aliique non pauci obierunt, quos Rom. Ecclesia inter præclaros Scriptores numerat.

Nec impietati defensores defuere; prout hoc Seculo Antitrinitariorum blasphemiam *Faustus Socinus*, a) *Georg. Blandrata,* b) *Valent. Schmalcius,* c) *Ioh. Crellius,* d) *Ionas Schlichtingius*, e) *Christoph. Sandius*, f) & alii propugnarunt. Fanaticorum Antesignanus fuit *Jacobus Bohmius*, g)

 Su-

28) *Jos.* Saënz *de Aguirre* Hisp. Mon. Benedict. Interpres S. Script. primarius Salamant. Censor Inquisitionis tandem Cardinalis, Conciliis Hisp. collectis, & *Nic. Antonii* Bibliotheca Hisp. edita celebris mort. 1699 Describitur à *Pet. Ambr. Lehmanno* im itzt herrschenden Europa in Contin. inter Cardinales p. 74 sqq. *Ld. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 18 pag. 248 29) *Ant. Pagi* Gallus Ord. Minor. Conventual. Aquis Sextiis. Vir in Antiquit. Eccl. diligentiss. mort. 1699 Lege Act. Erud. Lips. Anno 1700 Martio fere extr. *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 18 pag. 197 30) *Sfondrata* Mediol. Ord. Bened. Abb. Sangallensis, Cardinalis eruditiss. Papæ contra Gallos defensor, sub *Eugenii Lombardi* nomine mort. 1699 Opera & Laudes in Actis Erud. Lips. 1697 mens. Iunio pag. 281 habentur. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 10 cap. 45 & 47 *Christ. Eberb. VVeismanni* Hist. Ecclef. Sec. 17 §. 3 num. 38 a) *F. Socinus* Sinensis ex illustri familia, Exul demum in Poloniam venit & Photinianam impietatem disseminavit, mort. 1604 Vitam *Sam. Przipkovius* scripsit, operibus additam. *Christoph. Sandius* in Bibl. Antitrinit. pag. 64 sqq. *Ioach. Vrsinus* in Præf. ad *Ott. Casmanni* Antisocinum. *And. Caroli* Mem. Ecclef. Lib. 1 cap. 25 Lege Historiam Socinianismi exacto compendio expositam à *Christ Eberh. VVeismanno* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 18 de *Fausto Socino* in spec. num. 10 b) *Blandrata* Saluciens. Italus, profugus Ticino & Geneva in Poloniam venit, Senior cœtus Sociniani, pulsus inde in Transylvania Medicus Principum *Bathoreorum* fuit m. 1611 *Sandius* in Bibl. Antitrin. pag. 28 seqq. multa etiam *Georg. Hanerus* in Histor. Ecclef. Transylv. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 1. cap. 75. c) *Schmalzius* Gothanus Rector Smiglæ post Racoviæ Pastor mort. 1622 *Christ. Sandius* Bibl. Antitrin. p. 99 sqq. *VVeismannus* §. 18 num. 15 d) *Crellius* Helmezheim. Francus, Rector Scholæ, post Pastor Racoviens. mort. 1633. Vitam *Joach. Pastorius ab Hirtenberg* descripsit. *Christoph. Sandius* Bibl. Ant. pag. 115 sqq. *And. Caroli* Lib. 5 cap. 32. *VVeismannus* Hist. Ecclef. Sec. 17 §. 18 num. 17. e) *Schlichtingius* à Bukowiec. Nob. Pol. Pastor Racov. Exul inde in Marchia Brandenb. obiit 1661 Histor. Vitæ & mortis illius *Stan. Lubieniecius* scripsit. *Sandius* Bibl. Ant. pag. 126 seqq. *And. Caroli* Lib. 5 cap. 32 *VVeismannus* §. 18 num. 18 f) *Sandius* Pater Cruciburg. Prussus Consil. Elect. & Secret. summi Regiminis depositus 1668 ob Arrianismum, inde privatus Regiomonti vixit, circa 1683 m. Filius, qui libros à Patre factos sub suo nomine edidit, Iuvenis Amstel. 1680 obiit. Vide de utroque Bibliothec. Antitrinit. *And. Caroli* Lib. 9 cap. 11 Lib. 10 c. 39 g) *Bohmius* Seidenberg. Lusatus Sutor Gorlic. Lectione *Theophr. Paracelsi* corruptus, superbis

Sutor Gorlicensis, inter suos ambitioso *Teutonici Philosophi* nomine notus, cujus somnia *Quirinus Kuhlmannus* h) præ cæteris propagare fategit. Præter hos & *Joh. de Labadie,* i) *Christianus Hoburgius,* k) *Antonia Burignonia,* l) aliique non pauci, fanatismo suo turbas dedere.

CAP.

bis deliriis correptus, sanam Theologiam mire fœdavit mort. 1624 Vita præmissa Libro: Weg zu Christo. Fuse de eo agit *Ehregott Dan. Colberg.* im Plat. Hermet. Christenth. Part. 1 c. 8 *And. Caroli* Lib. 1 cap. 67 Lib. 2 cap. 11 Lib. 3 cap. 31. *VVeismannus* p. 1234 sqq. fusiss. & cum perpetua excusatione. *God. Arnold.* Kirch- und Ketzer-Historie Part. 2 Lib. 17 cap. 19. h) *Kuhlmannus* VVratisl. Vir eruditiss. sed ex superbia deliriis Boehmianis infertus. Scripra mire confusa, quædam sub Cyri *Refrigeratorii* nomine edidit. Post varia per orbem itinera misere combustus Moscoviæ 1689. Lege *Colbergii* Platon. Hermet. Christenth. Part. 1 cap. 8 §. 5 plurima in Pantheo Fanaticorum it. in Diss. de Fanaticis Siles. speciatim *Ch. Kuhlmanno* Præs. *Gottl VVernsdorffio* VVitteb. habita a *Gottl. Lietmanno* 1713 *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 8 cap. 33 it. in unschuld. Nachrichten passim. *Gottfr. Arnold* Kirchen- und Ketzer-Historie P. 3 c. 19. eum excusat. i) *Labadie* Vasco Iesuita primo, post Canon. Ambianus inde Reformatus, Minister Montelbanus, Arausion. Genevensis, tandem Medioburg. ubi ob fanaticism. remotus, cœtum peculiarem fecit, ab *Elisab. Batavian.* Abbat. Herford. receptus, cui & *Anna Mar. Schurmannia* accessit mort. 1673 Lege *Christ. Nifanii* Mathæologiam Labadianam. *Pantheon* Fanaticorum. *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 8 c. 4. 11. 32 Historiam *Labadismi* in accurato compendio exhibet *Chr. Eberh. VVeismannus* Hist. Eccl. Sec. XVII. §. 28 Omnia ut solet, excusat *God. Arnoldus* Kirch und Ketzers Historie Part. 2. Lib. 17 cap. 21 k) *Hohburgius* Luneburg. post Scholastica Officia Pastor Bornensis, inde Minister inter Reformatos, demum Concionator Mennonistarum Altonæ mort. 1675. calumniator Ministerii Evangelici, jam *Bernh. Baumannum* mox *El. Prætorium, Andr. Säuberlich, Christ. de Montalto* se vocat. Vita a filio Germ. scripta extat. Lege *Ministerii Tripolitani* Prüfung des Geistes *Eliæ Prætorii* & alia, *Pantheon Fanaticorum, And. Caroli* Lib. 5 cap. 46. *God. Arnoldus* Kirchen- und Ketzer-Historie Part. 3. cap. 13. pro sancto Viro haber. l) *Burignonia* Insulensis Flandra, indocta, d. fanaticis scriptis a Iuventute delectata. Familiam peculiarem per Belgium, Holsatiam &c. circumducebat; expulsa in Frisia moriebatur 1680. Vita Scriptis addita ab Editore & defensore *Pet. Poireto.* Lege *Colbergum* in Palat. Hermet. Christenthum Part. 1 cap. 10 *Ioh. Henr. Feustkingii* Gynæceum Fanaticum p. 188 seqq. fuse. *And. Caroli* L. 8 c. 11. 18 & Lib. 9. cap. 4. *Godof. Arnold* Kirchen- und Ketzer-Historie Part. 3 cap. 16 fusissime, sed cum perpetua excusatione.

CAP. II.

De Philoſophis & Mathematicis.

PHiloſophia a multis hoc Seculo exculta eſt, quorum nonnulli antiquam Peripateticorum Methodum ſecuti ſunt, alii novam philoſophandi rationem inierunt. Inter illos clarum nomen præ cæteris habuerunt: *Franciſcus Piccolomineus*, a) & Hiſpani duo, *Franc. Svarez*, b) & *Petrus de Fonſecà*; c) imo & huic Philoſophiæ omnes fere ex ordinibus Religioſorum adhæſerunt. Ex Germanis præcipue in eo philoſophandi genere excelluerunt: *Otto Caſmannus*, d) *Thom. Sagittarius*, e) *Cornel. Martini*, f) *Rudolphus Goclenius*, g) *Jacob Martini*, h) *Chriſtoph. Scheiblerus*, i) *Dan. Stablius*, k) *Ioh. Zeiſoldus*, l) aliique permulti.

Pecu-

a) *Piccolomineus* Senenſ. ex illuſtri Famil. Logices Prof. Senis, Maceratæ, Peruſ. Patavii, Vir magnæ Autor. mort. 1604 æt. 84 *H. Ghilinus* Theatri Vol. 1 pag. 118 *Iac. Phil. Tomaſinus* Elog. Tom. 1 pag. 207 fuſe. *Ioh. Imperial* Muſ. Hiſt. pag. 111. *P. Freherus* Theatr Part. 4 pag. 1498. De Atheiſmo illius memorabilia lege in Unſchuld. Nachrichten 1705. April. pag. 118 b) *Svarez* Granat. S. I. Valleſoleti, Romæ, Compluti, Salamant. Coimbræ docuit mort. 1617 *Pet. Ribadeneira* in Catal. Script. S. I. *Ph. Alegambe* Bibl. Ieſ. *P. Freherus* Part. 1 Sect. 3 *And. Schottus* Bibl. Hiſp. Tom. 2 Claſſ. 6 paucis. c) *Fonſeca* Viſenſis Luſit. S. I. Rector Colleg. Conimbr. Epiſcopus Iaponiæ, Vir magnis rebus adhibitus mort. 1619 juxta *H. VVitten* in Diar. Biogr. ſed *P. Ribadeneira* & *Phil. Alegambe* 1599. jam mortuum dicunt. P *Freherus* Theatr. Part. 1 Sect. 3. d) *Caſmannus* ex Pontificio Evangelicus Rect. Scholæ Steinfurt. poſt Stadenſis ibique Eccleſiæ miniſter. mort. 1604 *H. VVitten* Diar. Biograph. e) *Sagittarius* Stendal. March. I. V. D. Gr. Lingu. & Log. Prof. Ienenſis, inde Rector & Inſp. VVratisl. Eliſabetanus mort. 1621 *And. Bayerus* in Catal. Prof. Ien. *H. VVitten* in Diar. Biogr. *Mart. Hankius* in Erudit. Propagator. VVratisl. *Frid Luca* in Chron. Sil. Part. 2 cap. 5 §. 4 f) *Martini* Antwerp. Theol. D. Prof. Logic. Helmſtad. mort. 1621 *Pr. SVVertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Deſſel* Bibl. Belg. paucis. g) *Goclenius* Corbac. VValdecc. Prof. Log. Marpurg. Philologus acutiſſ. mort. 1628 *I. P. Lotichius* Bibl. Poët P. 3 *Freherus* Theatri Part. 4 pag. 1522. h) *Martini* Langenſteino- Halberſtad. Rector Nordæ in Friſia, inde Prof. Logices VVitt. tandem ibi Theol. D & Prof. mort. 1649 *Th. Spizel.* in Templ Hon. num. 23 *Hen. VVitten* Mem. Theol. Dec. 6 P. *Freherus* Theatr. Part. 1 Sect. 3 Epitaph. in *Andr. Sennerti* Athen. VVitteb. i) *Scheiblerus* Armsfeld. VValdecc. Prof. Ling. Gr. Log. & Metaph. Gieſſenſis, tandem Superint. Tremon. mort. 1653 Morrem ſubitam deſcribit Filius *Ioh. Scheiblerus* in Dedicat. operis Logic. ad Senatum Tremon. P. *Freherus* Theatr. Part 1 Sect. 3 k) *Stablius* Hammelburg. Francus Log. & Metaph. Prof. Ien. m. 1654 *Hadr. Bayerus* in Catal. Rect. Ien. *H* VVitten Mem. Phil. Dec. 6 l) *Zeiſoldus* Altenburg. Prof. Phyſ. Ienenſ. m. 1667 *Bayerus* in Catal. Rect. Ien. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. *And Caroli* Mem. Eccl. L. 7 c. 56.

Peculiarem philosophandi rationem sibi elegerunt: *Franciscus Baco de Verulamio*, m) qui experimentis nitens Eclecticæ Philosophiæ fundamenta jecit; *Thomas Campanella*, n) qui Platonico ductu Christianam Philosophiam magno ausu paravit; *Renatus Cartesius*, o) qui novis à se inventis, aut, ut aliis videtur, ex monumentis antiquorum collectis principiis totum Philosophiæ ædificium superstruere conatus est; *Petrus Gassendus*, p) qui Epicuream Philosophiam ab impietate purgatam restituit; & *Thomas Hobbesius*, q) principiis nitens haud parum à vera pietate alienis. Naturalem Philosophiam in specie præter *Baconem*, *Cartesium* & *Gassendum* citatos, etiam non sine laude excoluerunt *Fortunius Licetus*, r) *I. Sperlingius*, s) *Kenel-*

m) *Baco de Verulam.* Vice-Comes S. Albani summus Angl. Cancellarius Vir summus, Polyhistor incomparabilis mort. 1626. Vita operibus addita. *Hen. VVitten* Mem. Philos. Dec. 2 extr. *P. Freherus* Part. 2 Sect. 3 Lege & de eo *Iac. VVilb. Imhof.* in Hist. Geneal. Regum Pariumque M. Brit. c. 17 n) *Campanella* Stylensis Calaber Mon. Domin. homo portentosi ingenii, reformationem omnium Scient. meditans. Perduellionis reus factus tormentis & carcere 25 annor. afflictus, tandem evasit in Gallia mort. 16.9 *I. N. Erythraus* Pinac. 1. *Leo Allatius* in Apibus Urb. pag. 342 *Corn. Tollins* infel. Liter. pag. 40 *Ern. Sal. Cyprianus* de Vita & Philos. Campanellæ accurate scripsit. o) *Cartesius, des Cartes* Rhedon. Picto. Nob. Gallus, Miles, Mathematicus & Physicus exactiss. e Belgio, ubi privatus vivebat, à *Christina* in Svec. vocatus, obiit 1650 Vitam a *Pet. Borello* scriptam *Hen. VVitten* Mem. Philos. Dec. 4 inseruit. post alios *Adr. Bailletus* Vitam accuratiss. scripsit. Lege *Iohann Tepelii* Historiam Philos. Cartesianæ; *Pet. Dan. Huetii* Censur. Philos. Cartes. & *Andr. Petermanni* vindicationem Philosophiæ Cartesianæ, *Chr. Eber. VVeismanno* Hist. Eccl. Sec. 17 §. 24 p) *Gassendus* Diniensis Prof. Eloqu. in Patria & Aquis Sext. Præpositus Diniens. & Mathem. Prof. Regius Paris. mort. 1655 Vir doctiss. Restitutor Epicureæ Philos. ab impietate purgatæ, Cartesii Adversarius. *Sam. Sorberii* ampla Differt. de Vita, moribus & Scriptis *Gassendi* legitur in *Hen. VVitten* Mem. Philos. Dec. 6 Lege *Ioh. Ionsium* de Script Hist. Philos. Lib. 3 cap. 20 Multa etiam in *Gerh. de Uries* Differt. de Meditat. *Cartesii à Gassendo* impugnatis. q) *Hobbes* Malmesbur. Vir doctiss. in Comitum Devoniens. Aula vitam exigens, impietatis a multis accusatur. mort. 1679 Vitam Anglus quidam prolixe & accurate descripsit, unde excerpta legenda in *P. Freheri* Theatr. Parte 4. extr. Lege & *Mart Kempium* in Bibl. Anglorum Theolog. Lib. 3 c. 12 pag. 385 seq. Multa & in *Thom. Pope* Blount Censura Autor. pag. 1043. r) *Licetus* Genuensis, natus ante diem per abortum, & tamen conservatus Prof. Patavinus, Polygraphus celeberr. mort. 1686 Lege *Ioh. Imperialem* Mus. Hist. pag. 225 *Ioh. Ionsium* de Scripr. Hist. Philos. Lib. 3 cap. 29 §. 3 Scripta fuse referunt *Ioh. Hallervordius* in Bibl. curiosa & *Ioh. Ant. van der Linden* de Scr. Med. s) *Sperlingius* Thuringus Phys. Prof. VVitteb. mort. 1658 *Andr. Sennert.* in Athen. VVittenb. *Hen. VVitten* Mem. Phil. Dec. 7 Vitam ex Programm. Arnd. refert.

Kenelmus Digby, t) *Martinus Schokius*, u) *Otto Gverikius*, w) & *Rob. Boylius*, x)

Mathematica studia reliquis non infeliciora, cultores sat multos invenerunt, inter quos eminuerunt: *Casparus Peucerus*, y) *Christoph. Clavius*, z) *David Origanus*, 1) *Ioa. Keplerus*, 2) *Ambr. Rhodius*, 3) *Christ. Scheinerus*, 4) *Caspar Schottus*, 5) *Athanasius Kircherus*, 6) *Ioh. Hevelius*, 7) & *Erhardus*

t) *Digby* Buckingham. Anglus Eques auratus Reginæ Cancellarius, tum *Carolo I* a Conclavi Secret. & rerum Marin. Administrator. Miles contra Turcos occubuit 1665 H. VVitten in Diar Biogr. u) *Schokius* Ultraject. Prof. Daventr. Gröning tandem Francof. Consil. Brandenburg. mort. 1669 Excerpta ex Vitis Profess. Groningens. leguntur in *P Freheri* Theatr. Part. 4 Scripta referuntur a *I, A. Van der Linden* & *Hen.* VVitten in Diar. Biogr. w) *Gverikius* Magdeb. Patritius Senator, Consul 40. annis, Consil. Brand. Phys. celeberr. mort. 1686 H. VVitten in Diar. Biogr. *Ioh. Hallervordius* in Bibl. Cur. x) *Boyle* Anglus illustris, Armiger, Physicus experiment. incomparab. mort 1691 Testamento post mortem immortalis pro DEI honore asserendo. Vita ex opusculis Sacris *Boylii*, a *Rich. Boulton* editis, excerpta legitur in Actor Erud. Suppl. VI. pag. 494 opera copiosiss. in Act. Erud. passim refernutur. y) *Peucerus* Budiss. Med. D. Philos. Mathem. & Histor. insignis, Gener *Phil. Melanchth.* post carcerem X. annorum mort. 1602. Vita prolixe descripta a *Melch. Adami* in Vit. Germ. Med. adde Histor. Carcerum ab ipso scriptam, a *Christoph. Pezelio* editam & *Thuan.* Lib. 127. *P Freherus* Theatr. Part. 3 pag. 1311. z) *Clavius* Bamberg. S. I. Mathemat. nulli secundus, Euclides sui Seculi dictus, Prof. Mathem. Romæ, Calendarii *Gregoriani* fere Autor. mor. 1612. *Pet. Ribadeneira* in Catal. S. I. *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. *Vossius* de Scient. Math. passim laudes habet. *P. Freherus* in Theatr Part. 4 pag. 1507. 1) *Origanus* Glacens. Prof. Math. Francofurt. mort. 1619. *I. Chr. Becmannus* in Prolegom. ad Bibliothec. Franf num. 53. *Vossius* de Math. c. 68 §. 21 *Nic Henelius* Silesiograph. c. 7 extr. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Imago in Notit. Univers. Francofurt. in folio 2) *Keplerus* Leoberg. VVurtenberg Mathematicus Procerum Styriæ inde *Rudolphi II. Matthiæ* & *Ferd II.* mort. 1630 Vita occasione Epistolarum Kepplerianarum a *Mich. Gottl Hanschio* editarum accurate recensetur in Actis Erud. Lips 1719 initio. A *Vossio* de Scient. Mathem. passim laudatur. 3) *Rhodius* Kemberg. Saxo Med D. ejusque & Mathes. Prof. VVitteb. mort. 1633 Vita ex Programmate funebri legitur in *H VVitten* Memor. Philos. Dec. 3 num. 5 *Andr. Sennertus* in Ath. VVittenb. 4) *Scheinerus* Mindelheim Svevus S. I. Prof. Hebr. Lingu. & Mathes. Ingolst. Friburg. Nissensis in Sil Confess. Archiducum mort. 1650 *Phil. Alegambe* Bibl. I. S. *Vincent. Placcius* de Anonym. c. 7 init. *Vossius* de Scient. Math c. 36. §. 43 *Ioseph. Blancanus* in Chronol. Mathematicorum. 5) *Schottus* Herbipol. S. I. Prof. Math. Theol. Panormi, post in patria Mathematicus diligentiss. mort. 1666. *Nath. Sothwell.* Bibl. Ies. *H VVitten* in Diar Biogr. 6) *Kircherus* Fuldens. S. I. Lingu. Orient Theol. & Mathem. Prof. Herb Avenione, Romæ celeberrimus mort. 1680 *H. VVitten* in Diar Biogr. 7) *Hevelius* Gedan. inter Consules vet. Urbis Astronomus incomparab. post infinita in orbem liter. merita mort. 1687. H. *VVitten* in Diar. Biogr. *And. Charitius* de Eruditis Gedan num. 30. fuse. *Vossius* de Scient. Math. cap. 66 §. 16.

hardus Weigelius, 8) Germani; *Tycho Brabeus*, 9) primo Seculi anno mortuus, & *Christophorus Longomontanus*, 10) Dani; *Hadrianus Romanus*, 11) *Willebrordus Snellius*, 12) *Hadrianus Metius*, 13) *Bernh. Varenius*, 14) & *Christianus Hugenius* 15) Belgæ; quibus meritissimo suo accedunt Itali Mathematicis artibus illustriores: *Matthæus Riccius*, 16) *Ioh. Bapt. Porta*, 17) *Bernhard. Baldus*, 18) *Ioh. Anton. Maginus*, 19) *Galilæus à Galilæis*, 20) *And.*

8) VVeigelius Prof Mathem. Ienensis celeberrimus Consil. Cæsareus & Palatinus. mort. 1699 Varia de eo in Actis Erud. 1693 Majo pag. 216. 9) *de Brahe* Nob. Danus, pro naso Rostochii amisso argenteum gerebat. Arcis Uraniburgi in Ins. Huena fundator & possessor, Princeps Astronomorum, tandem Consil. *Rudolphi II.* Pragæ m. 1601. Vita a *Pet. Gassendo* accurate descripta, it. a *Pet. Ioh. Resendio* quam *Hen. VVitten* Memoriis Philos. Dec. 1 inseruit. Adde *Alb. Bartholinum* de Scriptis Danorum, cum addit. *Ioh. Molleri*, item *Thuan.* Lib. 126. *Paul. Freherum* Theatr. Part. 4 10) *Longomontanus* a Patria dictus, Danus, Rector Viburg. post Prof. Mathem. Hafniensis, Canonicus Lundensis celeberrimus. mort. 1647 *Ern. Vindingius* in Rect. Hafniens. *Alb. Bartholin.* de Scr. Dan. 11) *Romanus* Lovan. Med. & Mathem. celebris Prof. Med. Herbipol. Sacerdos, & Prof. Mathem. in nova Acad. Zamosciana, m 1616. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessellius* Bibl. Belg. *P. Freherus* P. 3. *Ioh. Blancanus* in Chronol. Mathem. 12) *Snellius* Lugd. Batavus Math. Prof. in Patria celeberrimus mort. 1626. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel* Bibl. Belg. *Ioh. Meursius* Ath. Batav. *Acad. Leidens*, p. 224. *P. Freherus* Theatr. Part. 4. 13) *Metius* Alcmar. Med. D. & Mathem. Prof. Franequ. mort. 1635. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. And Dessel* Bibl. Belg. 14) *Varenius* Med. D. & Mathemat. Amstelod. Geographia Generali edita clarus, sed subito amissus. In Præfatione ad Senat. Amstel. 1650. data de fatis & studiis suis varia habet. 15) *Hugenius* s. *Huygens Constantini* Fil. Dominus de *Zullichem* Nobilis Belga Mathem. & Phys. incomparabilis mort. 1695 Legantur *God. Guil. Leibnizii* Schediasmata Actis Erud. inserta 1695. pag. 371. & 1696. pag. 147 16) *Riccius* Maceratens. S. I. Mathematicus insignis, ad Chinas missus, fundamenta Religionis Christ. jecit, mort. Pequini 1610. Lege *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. *Nic. Trigantium* in Expeditione Christi ap. Sinas suscepta, maxime in declaratione procemiali ad Part. 2. operum *Confucii* Paris. 1678 fol. 17) *Porta* Nobilis Neapol. Romæ, postea Neapoli splendide vixit, Academiam Eruditorum, Museum illustre &c. erexit mort. 1615. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1 pag. 198 *Ioh. Imperialis* Mus. Histor. pag. 121. *P. Freherus* Theatr. Part. 4 pag. 1510 18) *Baldus* Urbinas Abb. Gvastallanus, Mathemat. summus, Architectus Græc. Hebr. Arab. doctus m. 1617. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. *Jan. Nic. Erythræus* Pinacoth. 1 n. 2. 19) *Maginus* Patavinus Prof. Math. Bonon. celeberr. mort. 1617 *Ioh. Blancanus* Chronol. Mathemat. *Vossius* de Scient. Mathem. cap. 36 §. 42 & in addendis pag. 450. 20) *Galilæus* Nob. Florent. Prof. Math. Patavinus, Magni Ducis Hetrur. Mathematicus, mort. 1640. æt. 84 *H. Ghilinus* Vol. 1 pag. 131 *I. N. Erythræus* Pinacoth. 1. pag. 279. *Leo Allatius* in Apibus urb. *P. Freherus* Theatr. Part. 4 pag. 1536.

Andr. Argolus, 21) *Scipio Claramontius*, 22) *Ioh. Bapt. Ricciolus*, 23) & *Ioh. Alphonsus Borellus*; 24) & Galli: *Marinus Mersennus*, 25) *Ioh. Bapt. Morinus*, 26) & *Ismael Bulialdus*; 27) quorum plurimi Astronomiam tanto studio excoluerunt, ut omnes antiquorum labores longo intervallo post se relinquant.

CAP. III.

De Jure Consultis.

JUs Civile & Canonicum à multis etiam hoc Seculo excultum est, copiosisque multorum scriptis explicatum; quo nomine celebriores extitere Germani; *Nicol. Reusnerus*, a) *Hippolytus à Collibus*, b) *Hieron. Treutlerus*, c) *Georg.*

21) *Argolus* Taliacotiens. Italus, Eques d. Marci, Prof. Math. Patavinus m. 1648. *Hier. Ghilinus* Vol. 1 *Leo Allatius* in Apibus Urb. *P. Freherus* Part. 4. 22) *Claramontius* Cæsenas Perusiæ, Pisæ, & in Patria Math. Prof. m. 1653 æt. 88 *Ioh. Hallervord.* in Bibl. Curiosa, *Hen. VVitten.* Diar. Biogr. 23) *Ricciolus* Ferrar. S. I. Prof. Bonon. Parmæ &c. Mathemat. Magni Ducis m. 1671 *Nathan Sothvell* Bibl. Iesuit. I. *Hallervord* in Bibl. Curiosa. 24) *Borellus* Neapolit. Prof. Phil. & Mathes. Florent. Pisis &c. Mathematicus exactissimus m. 1679 Lege Act. Erud. 1681 pag 351 Notabilia de eo refert. *Franc. Maurolicus* in Archimediis, vide Acta Erud. 1687 pag. 543. 544. adde Act. Erud. 1683. p. 73. 25) *Mersennus* Cenoman. Ord. Min. Francisci de Paula Mathem. celeberr. m. 1643 *P. Colomesius* in Gall Orient. pag. 27?, ubi Vitam *Mersenni* per *Hilar a Costa*. scriptam dicit. *I. Hallervord* in Bibl. Curios. *Vossius* de Scient. Math. passim. 26) *Morinus* Bellojocens. Med. D. Mathem. Prof. Regius. Astrologiæ deditus, Gassendi Adversarius mort. 1656. Vita fuse & accurate cum Imagine præmissa est, Astrologiæ Gallicæ Hag. Com. 1661. fol. editæ. 27) *Bulialdus* Gallus Mathem. Prof. Regius Paris. Copernicanæ Hypotheseos assertor in Astronomia Philolaica & aliis mort. 1694. Multa de eo in Ephemerid. Gall. Part. 3. & alibi *Ioh. Hallervord.* in Bibl. Curiosa. *Lud. Ell. du Pin.* Bibl. Eccl. Tom. 18. p. 105. fuse.

a) *Reusnerus* Leorin. Sil. Rect. & Prof Laving. post I. V. D. & Prof. Argent. & Ienens. Com. Pal. Cæsar. Poeta ab ipso *Rudolpho II.* in Comit. Ratisb. coronatus mort. 1602. *Melch. Adami* in Vit. Germ. ICtor. Parentalia a *Domin. Auumao* & *Th. Sagittario* Ienæ 1603. edita I. *P. Lotichius* Bibl. Poët Lib. 3. *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4. Effigies & Elogia præmittuntur Icon P. 2. it. in Bibl. Chalcogr. *Boissardi* Lit. Gg. 1. it. im Leben der Staats u. Rechts-Gelahrten. P. 1. n. 23. b) à *Collibus* Tigurinus I. V. D. Prof. Heidelb. & Basil inde Cancell. Anhaltinus tandem Consil. intimus Palatinus, maximis rebus adhibitus mort. 1612. *Melch. Adami* in ICtis Germ *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4. c) *Treutlerus* Suidnic. Sil. Prof. Marpurg. inde Synd. Budissir. tandem Fisci regii per Lusat. Patronus mort. 1607. *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4.

Georg. Obrecht, d) *Conradus Rittershusius*, e) Polyhistor insignis, *Andreas Cludius*, f) *Martinus Benkendorff*, g) *Frid. Prückmannus*, h) *Hermannus Vultejus*, i) *Georg. David. Locamerus*, k) *Christoph. Besoldus*, l) Politicus satis celebris, *Johann. Harprechtus*, m) *Godofr. Fibigius*, n) *Henningus Rennemannus*, o) *Franciscus Stypmannus*, p) *Casp. Klokius*, q) *Phil. Knipschild*, r) *Iustus Sinold*

d) *Obrecht* Argent. I. V. D. & Prof. in Patria m. 1612. *M. Adami* in ICt. Germ. *P. Freherus* P. 2 Sect. 4. Imago in Bibl. Chalcogr. P. 9 lit. g. 1. e) *Rittershusius* Brunsv. I. V. D. Professor Altorfinus, Consil. Noricus Polyhistor celeberr. m. 161.. *Melch. Adami* in Vit. ICt. Germ. Vita a *Georgio* Fil. descripta in *Hen. VVitten* Mem. ICtor. Dec. 1. num. 2. legitur. Imago Bibl. *Chalcogr.* Part. 9. Lit. G 2 *Ad. Clarmundus* P. 2 n. 4. it. im Leben der Staats und Rechts Gelehrten Part. 2 num. 14. f) *Cludius* Osterod. Saxo I. V. D. per 32. Ann. Prof. Helmest. Consil. Brun. rude donatus in Patria m. 1624. Vita in Monum. Juliis. *Gebh. Theod. Meyeri* inter ICtos num. 10 legitur. Mortem illius *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. in ann. 1616. *P. Freherus* P. 2. Sect. 4. in 1598. g) *Benckendorff* Soltquell. I V. D. Cod. Prof. Francof. Consil. Brandenburg. m. 1621. Imago habetur in *Mart. Frid. Seidelii* Iconibus Marchicis n. 55. *H. VVitten* in Diar. Biograph. h) *Prückmannus* Francof. I. V. D. Cons. Intimus Brandenb. Cancellarius Marchiæ, *M. F. Seidel* in Icon. March. num. 78. *VVitten* in Diar. Biogr. i) *Vultejus* Veterens. Hassus I. V. D. Prof. Prim. Marpurg Consil. Cæsar. & Hassicus, mort. 1624. Vita a *I.* H. *Daubero* scripta legitur in *Hen.* VVitten Mem. ICtor. Dec. 2 *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4. k) *Locamerus* Landav. Alsatus I. V. D. & Prof. Argent. m. 1637 *Ioh. Otton. Taboris* Orario Parent. legitur in *Hen.* VVitten Mem. ICtorum Dec. 2. *Freher.* Part. 2 Sect. 4. l) *Besoldus* Tubing. I. V. D. & Prof. in Patria doctiss. post Scepticismum diu ostensum ad Roman. transiit Prof. Ingolstad. Consil. Cæs. & Bavar. m. 1638. *Arn. Rath* Luctum Acad. Ingolst. de morte *Besoldi* scripsit, ubi vita exposita. Adde *And. Caroli* Mem. Eccl. L. 4. c. 36. m) *Harprecht*. VVallenheim-VVürtenb. I. V. D. & Prof. Tubing. mort. 1639. Laudatio funebris a *Thom. Lansio* habita legitur. in *Henn. VVitten* Mem. ICt. Dec. 3. init. *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4. n) *Fibigius* VVrat. I. V. D. & Prof. Ienens. mort. 1646. æt. 34. *Adr. Beyerus* in Catal. Rect. Ien. *Freherus* P. 2 Sect. 4 Vita legitur in Staats und Rechts Gelehrten P. 1. n. 5. o) *Rennemannus* Papæburg. Saxo I. V. D Prof. & Consul Erfurtens. Consil. Henneberg. m. 1646. æt. 80. *Hen.* VVitten Diar. Biograph. Imago in Bibl. Chalcogr. P. 9 I. h. 3. p) *Stypmannus* Gryphiswald. I. V. D. & Prof. in Patria m. 1650. æt. 37. Laudatio funebr. a *Pomerotschio* habita legitur in VVitten ICtis Dec. 3. q) *Klokius* Soestens. VVestphalus I. V. D. Cancellar. Stolberg. Syndicus Brunsvic. Cancell. Mindensis, Heldesiensis &c. m. 1655. *P. Freherus* Part. 2. Sect. 4 Imago in Bibl. Chalcogr. P. 9. lit. h 4. r) *Knipschild* Treisbach. VVestph. *Hippolyth. a Treispach* se interdum vocat. I. V. D. Synd. Esling. & Equestris Ord. Svevici m. 1657. *Hen.* VVitten Diar. Biograph.

Sinold Schüzius, s) *Wilhelmus Ludovvellus*, t) *Theod. Reinkingius*, u) *Henr. Ernstius*, w) *Johann. Limnaus*, x) *Bened. Carpzovius*, y) *Jacob. le Bleu*, z) *Dav. Mevius*, 1) *Joh. Brunnemannus*, 2) *Christoph. Philip. Richterus*, 3) *Johann. Otto Tabor*, 4) *Joh. Loccenius*, 5) *Wolf. Ad. Lauterbach*, 6) *Dan. Clasenius*, 7) *Joh.*

s) *Schüzius* Buzbac. VVetter. I. V. D. Prof. Marpurg. Consil. Hassicus intimus, Cancellarius m. 1657. Orat. funebris a *Ioh. Nic. Mislero* habita in VV*ittenii* ICtis Dec. 3. legitur, *Freherus* Theatr. Part. 2 Sect. 4. Imago in Bibl. Chalcogr. Part. 9 lit. k. 1. habetur. t) *Ludovvellus* Elbing. I. V. D. Prof. Altorf. Conf. Norinb. & Sulzbac. ICtus celeberr. m. 1662. Vita ex Programm. funebri inserta *Hen.* VV*itten* Vitis ICt. Dec. 3. *Freherus* Part. 2 Sect. 4. u) *Reinkingius* Curlandus I. V. D. & Prof. Giffenf. post multas dignitates Consil. & Cancell. Regis Dan. Holsaticus, Præses supremi Iudicii Pinnebergensis mort. 1664 Orat. funebris a *VVittenio* ICtor. Dec. 3. inserta, *P. Freherus* Part. 2 Sect. 4 w) *Ernstius* Helmestad. I. V. D. Prof. Soranus in Dania Consil. Danicus Supremi Tribunal. Assessor ICtus Histor. & Philol. celebris mort. 1665. *Alb. Bartholinus* de Script. Danorum. *Hen.* VV*itten* in Diar. Biogr. x) *Limnaus* Ienensf. I.V.D. Consil. Intimus & Camerarius Onoldinus Jure publico aliisque Scriptis celebris mort. 1665 Imago habetur in Bibl. Chalcogr. Part. 9. lit. i. 2. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Vita legitur in Staats- und Rechts-Gelahrten P. 2. n. 15. y) *Carpzovius* VVitteb. *Benedicti* ICt. Fil. I. V. D. & Prof. Lipf. Consil. intimus Elector. m. 1666. Vita & Progr. funeris legitur in H. VV*itten* ICtis Dec. 4 init. *Freher.* Part. 2. Sect. 4. n. 1172. Imago in Bibl. Chalcogr. P. 9. lit. I. 4. it. in *Mart. Frid. Seidel* Icon. March. n. 98. z) *le Bleu* Oppenheim. Palatinus I. V. D. Prof. Linguar. exotic. inde Syndicus Acad. Giessensis Juris & Pol. Prof. & Consil. Hassicus. m. 1668. *H. VVitten* in Diar. Biogr. 1) *Mevius* Gryphiswald. I. V. D. & Prof. in Patria, Synd. Stralsund. inde Consil. Svevicus, Vice Præses Summi Tribun. VVismar. m. 1670. Vita & Progr. funebre leguntur in *H.* VV*itten* ICtis Dec. 4. *P. Freherus* P. 2. Sect. 4. 2) *Brunnemannus* Colon. March. ex Theol. Stud. & Prof. Logices summus ICtus. Doctor & Prof. Francof. Vir. pius & integerr. mort. 1672. Vita e Progr. funebri I. C. *Becmanni* legitur ap. *Freher.* P. 2 Sect. 4 Effigies extat. in *Becmanni* Descript Franc. in fol Vita etiam legitur in Leben der Staats- und Rechts-Gelehrten Part. 2 n. 13. 3) *Richterus* Eisfeld. Francus I. V. D. & Prof. Ienenf. summi Dicasterii Assessor mort. 1673. excerpta ex Progr. funebri *Ioh. Musæi* leguntur ap. P *Freher.* Theatr. Parr. 2. Sect. 4. *And. Bayerus* in Rect. Ienenf. Scripta in *VVitten* Diar. Biograph 4) *Tabor* Budissin. I. V. D. & Prof. Argent. post Giessenf. & Academ. Cancellarius m. 1674. Vitam & elogia lege in Act. Erud. Lipf. An. 1688. menf. Iun. pag 292. seq *VVitten* in Diar. Biogr. *Frid Thomas* in Analect. Gustrov. Catal. Biograph. p. 126. 5) *Loccenius* Izehoa Holf. I. V. D. Eloqu. & Iuris Prof. Vpsal. Biblioth. Academiæ, Historiographus Regius, Præses Collegii Antiqu. Svev. Goth. m. 1677. *Ioh. Schefferus* in Svec. Liter. inter Adoptiv. p. 275. seqq. & *Ioh. Mollerus* in Hypomnemat. additis. *Hen.* VV*itten* in Diar. Biogr. 6) *Lauterbach* Schlaiza Variscus I. V. D. & Prof. Tubing. Consil. int. VVürtenb Consistorii Stutgard. Director, m. 1678. Vita & Elogia leguntur in Act. Erud. Lipf. An. 1690 menf. Iul. p. 367. *And. Caroli* Mem. Eccl. Lib. 8 c. 63, extr. 7) *Clasenius* Luneburg. Rector

Job Strauthius, 8) *Ioh. Pomerefchius*, 9) *Ioh Rebbahn*, 10) *Caspar Zieglerus*, 11) & *Georg. Adamus Struvius*. 12). Ex Belgis in Jure tradendo celebre fibi præ cæteris nomen pararunt: *Petrus Wefenbecius*, 13) *M. Anton, del Rio*. 14) *Obertus Giphanius*, 15) *Petrus Gudelinus*, 16) *Everhardus Bronchorst*, 17) & *Bernh. Schotanus*. 18) Itali Juris interpretes primarii fuere: *Iac. Menochius*, 19) *Albe-*

Rector Schol. Magdeb. inde I. V. D. in Equ. Acad. Lunæb. porro in Acad. Helmst. Prof. Iuris, Polyhistor mort. 1678 Vita in *Gebb. Theod. Meyeri* Mon. Iuliis inter ICtos n. 32. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. 8) *Strauchius* Coldicenf. Mifnicus I. V. D. Prof. Histor. Ien. post. Lipf. inde Syndicus Brunfvic. post Iuris Prof. Ienenf. Confil Saxon. tandem Prof. Prim. & Pro-Cancell. Giessensis m. 1679 *Ioh. Caf. Zeumerus* in Vitis Prof. Ienenf. *Ad. Clarmundus* P. 8. n. 27. *H. VVitten* in Diar. Biogr. it. im Staats und Rechts-Gelehrten Part. 1 n. 6. 9) *Pomerefchius* Gryphisw. I. V. D. & in Patria Prof. post Confil. Güsterovienf. tandem Synd. Lubecenf. m. 1689 *H. VVitten* in Diar. Biogr. adde *Frid. Thoma* Analecta Gustrovienf. in Catal. Biograph. p. 108. 10) *Rebbahn* Römhild Francus I. V. D. & Prof. Argent. Com. Pal. Cæfar. Confil. Principum varior. ICtus celeberr. mort. 1639. *VVitten* Diar. Biogr. 11) *Zieglerus* Lipf. I. V. D. Prof. VVitteb Confil Elect. ICtus confummat. mort. 1690. Scripta & Elog a in Actis Erud. Lipf. copiofe habentur, ut 1688. pag. 213. An. 1693. M. Aug. init. & 1699 Menf. Apr p. 165. Memoriam illius habet *Ioh. Hen. Bergerus* in Orat. de ICtis VVittenb. Ann. 1703. recitata it. im Leben der Staats- und Rechts-Gelehrten Part. 1. n. 20 *H. VVitten* in Diar. Biogr. P. 2. 12) *Struvius* I. V. D. & Prof. Prim Ienenf. Confil. Sax. intimus, & Hasso Darmst ICtus celeberr. mort. 1692, Lege Act. Erud. 1693 menfe Ian. quafi extr Vita habetur in Staats- und Rechts-Gelehrten Part. 1. num. 4. 13) *VVefenbecius* Antwerp I. V. D. & Prof Ienenf. VVitteb. Altorfinus Confil. Coburg. m 1603. *Melch. Adami* in Vita Patris cognominis inter ICtos Germ. pag. 151. *Andr. Bayerus* in Catal. Rect. Ienenf. p. 565. 14) *Martinus f Mart. Antonius del Rio* Antwerp. ex famil. Hifpan. natus, ex Senatore Supremi Confilii Brabantiæ & Fifci Reg. Præfecto Iefuita, Th. D. Prof. Duacenf. Græcensis, Salamant. mort 1608. *P. Ribadeneira* & *Phil Alegambe* Bibl. Ief *Franc Swertius* Athen. Belg *Val. Andr. Deffel* Bibl. Belg. 15) *Epiphanius* Barenf. Batavus. Prof. Philof. Argent. inde J. V. D. & Prof Altorf. post Ingolstad. tandem Confil. Cæfar. in Aula mort 1609. *Fr. Swertius* Athen. Belg *Val. Andr. Deffel*. Bibl. Belg. *Thuanus* L. 131. *Ad. Clarmundus* P. 3. n. 2. 16 *Gudelinus* Athenf. Hanno Advocatus Mechlin. inde I. V. D. & Prof. Lovan. ICtus Philosophus & Mathemat. infignis mort. 1619. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. Andr Deffel* Bibl. Belg. & in Faftis Lovan. *Hen. VVitten* in Memor. ICtor. Dec. 1. 17) *Brochorst* Daventr. I. V. D. Prof. Erfurt. inde Conful. Daventr. tantem Iuris Prof. Lugd. B. m. 1627. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. And. Deffel* Bibl. Belg Oratio funebris a *Pet. Cunæo* habita legitur in *Hen. VVitten* Mem. ICt. Dec. 2. Imago & vita in Acad. Leidenfi. pag. 89. feqq. 18) *Schottanus* Leoward. Frif. Syndicus in Patria, inde I. V. D. Prof. Franequ. post Ultrajecti, tandem Lugduni Bat. m. 632. *Hen. VVitten* in Diar. Biograph. 19) *Menochius* Ticin. I. V. D. Prof. Patavin. inde Ticinenf. post Senator. Mediolan. & Confil. Regius m 1607. *H Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 139. *Ant. Riccobonus* Lib. 2. de Gymn. Patav. *Iac. Ph. Tomafinus* Elog. P. 1 p. 236. *Guid. Pancirollus* de ICtis L. 2. c. 194.

Albericus Gentilis, 20) *Prosper Farinacius*, 21) *Nicol. de Passeribus*, 22) *Scipio Gentilis*, 23) Politicis scriptis celebris, *Dominicus Tuschus*, 24) & *Iul. Pacius* 25). Ex Gallis præ cæteris floruere Juris notitia: *Dionysius Godofredus*, 26) *Antonius Faber*, 27) *Iacobus Godofredus*, 28) & *Carolus Annibal. Fabrotus*. 29) Ex Hispanis præ cæteris claruit *Carolus de Tapia* 30) & inter Anglos *Ioh. Seldenus*. 31).

CAP.

20) *Gentilis* Anconit. Iudex Asculanus, inde Prof. Iuris Oxonii Advoc. perpetuus Hispan. Nationis in Anglia mort. 1608. Epitaphium & alia leguntur in G. M. Königii Biblioth. adde *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Ad. Clarmundus* Part. 6. num. 23. 21) *Farinacius* Romanus, Advocatus Fisci in Patr. ICtus consummatissimus m. 1613. *H. Ghilinus* Th. Vol. 1. p. 85. *I. N. Erythrai* Pinac. 1. *I. P. Tomasinus* in Elog. P. 1, p. 172. 22) *de Passeribus* Patavinus, Spurius I. V. D. & Advocatus, Vir Corporis & animi dignitate conspicuus, Bibliotheca insigni & conversatione celebris, sed mortuus A. 1615. æt. 31. *I. P. Thomasin.* Elog. Part. 1. pag. 265. *P. Freberus* Part. 2. Sect. 4. 23) *Gentilis* Anconit. *Matthai* Med. Filius, *Alberici* Frater, qui omnes ob Relig. Italiam deseruere, I. V. D. & Prof. Altorfinus, Consil. Noricus Vir celeberr. m. 1616. Laudatio funebris *Mich. Piccarti* legitur in *H. VVitten* Mem. ICt. Dec. 1. *G. M. Konigius* in Biblioth. Univ. multis. 24) *Tuschus* Regiensis I. V. D. Auditor Rotæ Rom. Cardinalis ICtus summus m. 1620. æt. 90. ne Papa fieret, *Baronius* impedivit. *Hier. Ghilinus* Theatri Vol. 1. p. 86. *Iac. Ph. Tomasinus* Elog. P. 1. p. 321 *P. Freberus* Th. P. 1. Sect. 2. 25) *Pacius a Beriga* Vicentinus Prof. Lop. Heidelb. post Sedani inde Ius Nemunsi, Montejuss. Valentiæ docuit, Consil. Regis Gall. tandem Prof. Patavinus, ultimo iter. Valentiæ mort. 1635. æt. 85. *I. P. Thomasinus* Elog. Part. 2. p. 169. *Ioh. Imperialis* Mus. Hist. p. 151. *P. Freberus* Part. 2. Sect. 4. 26) *D. Godofredus* s. *Gothofredus* Paris. ob persecut. fugiens Prof. Genevensis, revocatus ab *Henr. IV.* membrum Parlam. Paris. factus, pulsus iter. Prof. Argent. & Heidelb. Summus ICtus & Polyhistor m. 1622. Vita a *Melch. Sebizio* scripta in *Hen. VVitten* Mem. ICt. Dec. 2. legitur, & ex *Matth. Berneggeri* Programm. ap. *P. Freberum* Part. 2. Sect. 4 27) *Faber* Sebus. Gallus *Baro de Perogres* Senatus Sabaud. Præses summus ICtus mort. 1624. Codice Fabriano & aliis notus. *H. VVitten* in Diar. Biogr. 28) *Iac. Gothofredus Dionys.* Fil. Genevensis Iuris Prof. post Senator & Scholarcha in Patria ICtus summus m. 1652. Vita cum opusculis edita, & ex Progr. funebri ap. *Paul. Freber.* Part. 2. Sect. 4. *H. VVitten.* in Diar. Biogr. 29) *Fabrotus* Aquæsext. I. V. D. Advoc. Parlamenti, tum Prof. in Patria demum Consil. Parlam. Paris. m. 1650. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 30) *Tapia* Lanovan. Hisp. I V D Consil. Reg. & Cancell. Neapolitanus mort. 1644 æt. 78. *Hen. VVitten.* in Diar. Biogr. 31) *Seldenus* Salvinton Sussexiens. ICtus summus Hebr. & Arab. doctus, Polyhistor celeberr. Parlamentarius Burgensis & Fucialis Regius m. 1654. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Joh. Hallervord.* in Bibl. Curiosa. *Mart. Kempius* in Bibl. Angl. Theolog. Proœmio p. 24. Lege Acta Erud. Lips. Tom. 1. Supplem. Sect 8. p. 426.

CAP. III.

De Medicis.

MEdici illustriores, qui haud segnius reliquis artem suam excoluerunt, scriptisque sat copiosis illustrarunt, clari extiterunt hoc Seculo per Germaniam: *Adolphus Occo*, a) *Nicol. Taurellus*, b) *Casp. Schvvenkfeldius*, c) *Felix Platerus*, d) *Andreas Libavius*, e) *Johann. Ludovicus Havenreuterus*, f) *Job. Jessenius*, g) *Casp. Baubinus*, h) *Melchior Sebizius*, i) *Guil. Fabricius Hildanus*,

a) *Occo* Augustanus Med. D. & Præfectus Pharmacop. in Patria, Antiquarius insignis m. 1605. Vita legitur in *Melch. Adami* Vitis Germ. Med. & in *Freberi* Theatr. Part. 3. *Mart Hankius* de R. Rom. Script. Part. 1. cap. 78 *I. Boissard*. Icon. Part. 4. num. 3. *I. A Van der Linden* de Scr. Med. b) *Taurellus* Montbelgart. Med. D. Philosophus celebris Prof. Altorf mort. 1606. Vita in *Melch. Adami* Med. Germ. *P. Freberus* P. 3. *I. A. Van der Linden* de Scr. Med. *Paschal Gallus* in Bibl. Med. de Atheismo *Taurelli* lege Unschuld. Nachrichten An. 1701 pag. 181. c) *Schwenkfeldius* Greiffenb. Med. D & Phys. Gorlic. mort. 1609 *H. VVitten* in Diar. Biogr. *Paschal. Gallus* & *I. A. Van der Linden* de Script Med. Vita & laudes extant in *Nic. Henelii* Silesiograph. cap. 7. pag. 200. d) *Platerus* Basil. Med. D. Prof. & Practicus in Patria Vir curiosissimus mort 1614. *Melch. Adami* in Med. Germ. *P. Freberus* Part. 3. Theatri. *Paschal. Gallus* Bibl Med. *I. A Van der Linden*. *Jac. Burchardi* orat funebr. *Fel. Plateri* scripta. Multa de Plateris legenda in *Ioh. Iac. Hofmanni* Lex. univers. e) *Libavius* Halens. Saxo Hist. & Poes. Prof. Ien. Rector Rotenburg. Director. Gymn. Coburg. primus Med. & Phys. celeberr. mort. 1616. *Basil. de Varna* se vocat interdum. *Andr. Bayerus* in Cat. Prof Ienens. *P Freberus* Theatr. Part. 3. I. A. *Van der Linden* de Scr. Med. fuse. f) *Havenreuterus* Argent. Med. D ejusque it. Metaph. & Phys. Prof. in Patria mort. 1618. *Melch. Adami* in Med. Germ. *P. Freberus* Part. 3. Theatr. *I* A. *Van der Linden* de Scr. Med. g) *Jessenius à Iessen*. Nob. Hung. M. D. Academiæ Prag Cancellarius, Orator insignis A. 1621. in executione Pragensi lingua excisa capite plexus, corpus in Partes dissectum. Lege *Ioh. Amos. Comenii* Hist. Pers. Bohem. c. 74 *Gill. Konig* in Bibl. Univers. *H VVitten* Diar. Biogr. *I.* A. *Van der Linden* de Script. Med. h) *Bauhinus* Basil. Med. D. & Prof. in patria Archiat. VVürtenb. m. 1624. Imago habetur in Bibl. Chalcogr. Part. 7. Lit. ii. 2. *Paschal. Gallus* in Bibl. Med. I. *A. Van der Linden* de Scr. Med. i) *Sebizius* Falkenb. Siles. e stemmate nobili M. D. post multa itinera Poliater Hagenoæ, post Phys. & Prof. Argentor. celeberrimus mort. 1625. æt. 85. Vita e Progr. funebri legitur in *P. Freberi* Theatr. Part. 3. Effigies Part. 7. Bibl. Chalcogr. Lit. h h. habetur, adde *I. A. Van der Linden*.

danus, k) Chirurgus celeberrimus, *Gregorius Horstius*, l) *Daniel Sennertus*, m) *Casp. Hoffmannus*, n) *Thomas Reinesius*, o) *Ioh. Marcus Marci a Kronland*, p) *Philipp. Iacobus Sachsius a Lövvenheim*, q) *Franc. de la Bôe Sylvius*, r) *Guernerus Rolfincius*, s) *Melch. Sebizius*, t) Jun. *Joh. Jonstonus*, u) Polonus quidem ortu, sed habitatione Silesius, *Val. Henricus Voglerus*, w) *Georg. Hier.*

k) *Fabr. Hildanus* à Patria dictus Med. & Chirurgus celeberr. qui Lausannæ, Bernæ, Colon. Hadenæ & in Patria Medicinam fecit m. 1634. *P. Freherus* Theatr. Part. 3. Imago in Biblioth. Chalcogr. Part. 7 lit. ii. videatur *Lindenius*. l) *Horstius* Torgens Med. D. Prof. VVitt. Phys. Soltquell. Prof. Giessens. Archiater Hass. tandem Med. Primi Ulmensis *Æsculapius* Germ. dictus m. 1636. Multa de eo in *Hen. VVittenii* Memor. Med. Dec 1. *P. Freherus* Part. 3. Imago Part 7. Bibl. Chalcogr. lit. kk. *Lindenius*. m) *Sennertus* VVratisl. Med. D. Prof. VVitteb. Celeberr. Archiater Elect. Sax. mort. 1637. Orat. Parent. *Aug. Buchneri* inserta est H. *VVitten* Mem Med. Decadi 1. adde *P. Freherus* P. 3. Imago spectanda Bibl. Chalcogr. P. 6. lit. f. 4. *Lindenius*. n) *Hoffmannus* Gothanus Med. D. & Prof. Altorf. celeberr. per 48. annos m. 1648 æt. 7[illegible]. Vita in *Hen. VVitten.* Mem. Med. Dec. 1. extr. *P. Freherus* P. 3. Imago in Bibl. Chalcogr. P. 7. lit. Ii. 4. *Lindenius*. o) *Reinesius* Gothan. Med. D. Prof. Altorf. inde Practicus Curiæ Varisc. post Phys. & Consul. Altenburg. tandem Consil. Saxon. Lipsiæ privatim degens, summus Polyhistor. mort. 1667. Lege Vitam in *Hen.* VVitten Mem. Philos. Dec. 8. n. 8. & in *Ad. Clarmundi* Vitis doctiss. Vir. Part. 2 n. 10. *Lindenius* paucis. p) *Marci a Kronland* Landskron. Bohemus Med. D. Prof. Prim. Pragensis Consil Cæsar. Com. Palat. Physicus Regni Bohem. Mathem. & Philologus celeberr. m. 1667. Memoriam Præceptoris sui restituit, & multis laudat *Iac. Ioh.* VVenzesl. *Dobrzensky de Nigro Ponte* in Orthosaphia illius edita, Imagine præmissa Prag. 1681. 4. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Lindenius* paucis. q) *Sachs a Lövvenheim* VVratisl. M. D. & Physicus in Patria, Vir doctiss. & celeberr. cui Colleg. Nat. Curiosorum plurima debet, m. 1673 ætat. 42. Memoria *Sachsiana* posteris commendata per *Ioh. Dan. Majorem* inserta est Ephemer. Nat. Cur. An. 1673. cum *Car. Spanii* Mausoleo Poetice erecto. *P. Freher.* Theatr. P 3. Scripta refert *Corn. à Beughem.* in Bibliogr. Med. r) *de la Boe Sylvius*, Hanovie s Med. D. Practicus in Patria, Lugd. & Amstelod. tandem Prof Lugd. Bat. m 1672. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Opera recenset *Corn. a Beughem.* in Bibliograph. Medica p. 269. & 371. s) *Rolfinccius* Hamb. Med. D. Anatom. Chirurg. & Botan. Prof. Ien. Anatomicus celeberr. m. 1673. H. VV*itten* in Mem. Med. Dec. 2. *P. Freherus* Theatr. Part. 3. *Hadr. Beyerus* in Catal. Rect. Ienens. Scripta fuse recenset. *Corn. a Beughem.* in Bibliogr. Med. t) *Sebizius* jun. *Melch.* Fil. Med. D. & Prof. Prim. Argent. Archiatr. Reip. Præpositus Thom ionis &c. m. 1674. æt. 95 Profess. 6. *P. Freherus* Part. 3. *Hen.* VV*itten* in Diar. Biogr. *Beughemius* Scripta Patris & Filii confundit. u) *Jonstonus* e famil. Scotica Lesnæ in Pol. natus ubi & Medicinam fecit, tum in prædio suo Zibingen Duc. Lignic. vixit Polyhistor. & Polygraphus insignis m 1675. Elogia illius copiosiss sub Titulo: *Illustris Jonstoni memoria*, express. Scripta *Cornel. a Beughem.* recenset Bibl. Med. w) *Voglerus* Helmstad. Med. D. & Prof. Helmest. Medicus & Philol. celeberrimus m. 1677. Vita legitur

Hier. Welfchius, x) *Herm. Conringius*, y) *Iob. Dan. Horftius*, z) *Iohann Ioach. Becherus*, 1) *Iohann. Sigism Elsholt*, 2) *Iob. Mich. Febrius*, 3) *Iob. Iac Waldfchmidius*, 4) *Job. Dan. Major.* 5) *Johann. Georg Volckhammerus*, 6) & *Henr. Meibomius*. 7) Ex Belgis illuftrium Medicorum nomen meruerunt: *Job. Heur-*

legitur in *Freberi* Theatr. Part. 3. adde *H. VVitten* in Diar. Biogr. & *Clarmund.* Part. 6. Vitar. num. 19. x) *VVelfchius* Auguftanus Med. D. & Phyficus in Patria, Polyglottus incomparabilis, illuftre membrum Collegii Nat. Cur. mort. 1677. Memoriam illius *Luc. Schröckius* fcripfit, unde Excerpta habet *P. Freberus* Part. 3. Lege & *Dan. G. Morhofium* Polyhift. Lib. I. Cap. 6. extr. y) *Conringius* Norda-Frifius, ubique notus, Med. & Polyhiftor incomparabilis, Prof. Phyf. poft Med. & Polit. Helmftad. Confil. Svevicus, Brunfvic. &c. mort. 1681. Vita a *Cafp. Corbero* accurate defcripta Epiftolis præmiffa; adde *Clarmund.* Part. 5. num. 13. item *Conringiana* Epiftolica per *Chriftoph. Henr. Ritmeierum* publicata. z) *Horftius* Gieffenf. Med. D. Prof. Marp. & Gieffenf. Archiater Darmft. tandem Phyficus Francof. mort. 1685 *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Opera recenfet *Corn. a Beughem* in Bibliogr. Med. 1) *Becherus* Spirenf. Med. D. Prof. & Archiater Mogunt. inde Bavaricus Confil. Cæfareus Cameræ & Commerciorum; fed gratia excedens, in Belgio & Anglia vixit, mort. Lond. 1685. Phyficus, Chymicus & Politicus fingularis. Lege Act. Erud. 1683 pag. 361. & An. 1690 pag. 84. Vita fufiff. expofita eft in Hiftor. Schauplatz berühmter Staats und Rechts-Gelehrten Part. 1, num. 25 it. præmiffa novæ editioni der närrischen Weißheit und klugen Narrheit. 2) *Elsholt* Berolin. Med. D. Archiater Brandenb. cujus crebra in Ephemer. Nat. Curiof. mentio. mort. 1688. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Opera *Corn. a Beughem* recenfet Bibl. Med. 3) *Febrius* Kizing. Francus Med D. Conful Prætor & Phyf. Svinfurtenf. Archiater Cæf. Præfes Acad. Nat. Cur. mort. 1688. Memoria illius a *Mich. Frid. Lochnero* defcripta legitur in append. ad. An. 8. Decuriæ 2 Ephemerid. Nat. Cur. Scripta refert *Beughem.* l. c. 4) *VValdfchmid.* Rotheim VVetteran. Med. Doct. Prof. Prim. Marpurg. Arch. Haffiacus Acad. Curiofus celebris mort. 1689. Lege Act. Erud. 1690. pag. 588. *H. VVitten* in Diar. Biogr. in Ephemer. Nat. Cur. Dec. 3. An. 1. in Catal. Collegarum dcitur obiiffe 1686. Scripta *Beughem* recenfet. 5) *Major* VVratisl. *Elia* Fil. Med. D. Prof. Kilon. Vir Curiofiffimus mort. in Svecia 1693. Memoriam illius per *VVilh. Hulder.* *VValdfchmid* fcripta legitur in Append. ad An. 5. & 6. Dec. 3. Ephemer. Nat. Cur. Scripta multa recenfet *Corn. a Beughem.* in Bibl. Med. 6) *Volckhammerus* Norinb. Med. D. Archiater Cæfar. Com. Palat. Præfes Academiæ Nat. Cur. mort. 1693. Oratio in laudem ejus a *Georg. Cafp. Kirchmeiero* VVitteb. habita legitur in App. ad An. 2. Dec. 3. Ephemer. Nat. Cur. Opera *Corn. a Beughem.* habet. 7) *Meibomius* Helmft. Prof. Med. Pract. per 40. Hiftor. & Poëf. per 22. annos Polyhiftor celeberr. mort. 1700. Lege Act. Erud. 1700. menfe Iun. quafi extr. *Ad. Clarmund.* Part. 6. num. 16. Lege multa a *Iob. Georg. Eccardi* monatl. Auszügen 1700. pag. 158. feqq.

Heurnius, 8) *Carolus Clusius*, 9) *Petr. Castellanus*, 10) *Johann. Bapt Helmontius*, 11) singularibus principiis in re medica, aliisque eruditionis partibus notus, *Joh. Anton. Lindenius*, 12) *Anton. Deusingius*, 13) *Henricus Regius*, 14) *Cornel. Bontekoe*, 15) & *Theod. Craanen*. 16. Inter Danos eodem nomine celebres extitere: *Caspar. Bartholinus*, 17) *Olaus Wormius*, 18) *Joh.*

8) *Heurnius* Ultraj. Med. D. Senator in Patria post Prof. Med. primar. Lugd. B. mort. 1601. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Med. *Fr. Swertius* Athen. Belg *Val Andr Dessel* Bibl. Belg. *Ioh. Meursius* Athen. Bat. Imago in Bibl Chalcogr. Part. 6. lit. c. it. cum Vita, operibus &c. fuse in *Acad. Leidensi* pag. 1:5 add. *P* *Freher*. Theatri Part 3. 9) *Clusius* Atrebas, Thom. *Rhedigeri* in amplliss. itineribus socius, inde Viennae Horti Caes. Praefectus, tandem Prof. Med Lugd. B. mort. 1609. *Melch. Adami* in Med. Germ. *Hier. Ghilinus* Theatri Vol 2. *Fr. Swertius* & *Val Andr. Dessel. l. l. Boissardus* Icon Part. 2. init. *Academ. Leidens.* pag. 149. *Everh. Vorstii* Orat. funebrum, habet *Hen. VVitten* in Mem. Med. init. 10) *Petr. Castellanus* Gerhardimont. Flander. Med D & Prof. it. Graec. Linguae Lovan. Vitis Medicorum & aliis celebris mort. 1632. *Fr. Swertius* Athen. Belg. *Val. And. Dessel* Bibl Belg. & in Fastis Lovan. *Ph. Labbe* in Bibl. Biblioth. *I. Ant. van der Linden* de Scr. Med. 11) *Helmontius* Bruxell, Nobilis. Toparcha in Rogenbrok. &c. Hermeticae Medicinae deditus, hostis Aristotelis & Galeni infensissimus, mort. 1644. Vitam *Franc. Mercurius Helmont.* scripsit, unde excerpta habet *P. Freherus* in Theatr. Part. 3. ipsa vita legitur in *Henn. VVitten* Memor. Med. Dec. 1. Fr. *Swertius* & *Valent. Andr Dessel* paucis. Multis de eo agit *Herm. Conringius* de Hermet Medicina. Opera prolixe recenset *Corn a Beughem*. 12) *Lindenius* Enkhusanus Med. D. Prof. & Pract Ultraj post Lugd. B. mort. 1664. Scripta sua ipse recenset; it. *Corn a Beughem* in Bibliogr. Med. Orat funebrem a *Joh. Coccejo* habitam inseruit cum Elogiis *Hen. VVitten* Memor Med Dec. 2. 13) *Deusingius* Meursensis Med. D. Practicus in Patria, post Phys. Mathes. & Med. Prof. Harderwiciens post Groningensis mort. 1666. Ex Vitis Profess. Groningens. excerpta habet *P. Freberus* Theatri Part 3. Scripta habent *I. A. van der Linden* & *Corn. a Beughem*. 14) *Regius* (de Roy) Ultrajens. Med. D. & in Patria Med. Professor. Philosophus Cartesianus mort. 1679. aet. 81. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Imago Philosophiae natur praemissa est Scripta *Lindenius* & *Beuchemius* recensent. 15) *Bontekoe* Alcmariens. Med D. Practicus in Patria & Hamburgi, inde Archiater Brand. & Prof. Francof. infelici per scalam lapsu mortuus initio anni 1685. Lege Acta Erud. An. 1683. pag 35 seqq. & An. 1688. pag. 487. & 1689 pag. 539. *Hen. VVitten*. Diar. Biogr. 16) *Craanen* Teutoburg. D. Med. & Prof. Lugd. B celeberrimus, tandem Archiater & Consil. Brandenb. mort. 1688. *H. VVitten* Diar. Biogr. P 1. extr. Vide Act Erud. 1689 Mens. Octobr. 17) *Bartholinus* Malmog. Scanus Med. D. post ingentia itinera per totam fere Europam Hafn. Prof. Linguae lat. & Medic tandem S. Theol D & Prof. Caron. Rotschild. mort. Sorae 1629. Vita per *Casp. Er. Brochmand* descripta legitur in *Hen. VVitten* Memor. Medic. Dec. 1. addo *Erasm. Vindingium* in Catal. Rect. Hafn. *Alb. Barthe.*

Johann. Rhodius, 19) *Thom. Bartholinus*, 20) & *Olaus Borrichius*. 21) Italia celebres Medicos vidit: *Andr. Cæsalpinum*, 22) *Horat. Augenium à Monte Sancto*, 23) *Hier. Mercurialem*, 24) *Vlyssem Aldrovandum*, 25) *Prosper. Albinum*, 26) *Hier. Fabricium ab Aquapendente*, 27) & *Ludov.*

Bartholinum fil. de Scriptis Danorum, præcipue Hypomnemata *Ioh. Molleri Paul. Freber.* Theatr. Part. 3. Scripta a *Lindenio* & *Benghemio* referuntur. 18) *VVormius* Arhus. Iutlandus Med. D. post varia itinera Prof. lit. human. Gr. Lingu. Physic. tandem Medicinæ Hafn. Philologus & Physicus insignis mort. 1654. Orat. funebris a *Thom. Bartholino* dicta legitur in *Hen. VVitten* Mem. Med. Dec. 2. Adde *Erasm. Vindingium* l. c. *Freber.* P. 3. Theatr. *Alb. Bartholin.* de Scr. Danor. cum Hypomnem. *Joh. Molleri. Adolph. Clarmund.* Part. 2. num. 16. 19) *Rhodius* Hafn. Med. D. Polyhistor admirabilis, clauditatem ingenio compensans. Patavii in otio literario vixit, Professiones recusans; Autor librorum *Iac. Phil. Thomasini* perhibetur mort. 1658. Lege *Alb. Bartholin.* de Script. Dan. cum Hypomnem. *Molleri.* Scripta *Ioh. Hallervord.* in Bibl. Curiosa, *Lindenius* & *Corn. Beughem.* referunt. Imaginem *Rhodii Thom. Bartholinus* Diff. de Acia præmisit. 20) *Th. Bartholinus* Hafn. *Casp.* Fil Med. D. & post itinera varia Prof. Regius Hafn. *Ol. VVormii* Success. Vir celeberr. mort. 1665. *Er Vindingius* in Rect. Haf. *Alb. Bartholin.* cum Hypomn. *Molleri. P. Freberus* P. 3. Theatr. Imago videnda Bibl. Chalcogr. P. 9. lit. k. 3. Scripta ap. *Linden.* & *Beughem* videnda. 21) *Borrichius* Borchensis Cimber. Med. D. post 6. ann. iter Prof. Philologiæ, Chymiæ, Botan. Hafn. Archiater Regius, Assessor Tribunal. Consistorii & Cancell. Regiæ, Polyhistor consummatiss. mort. 1690. cælebs. Lege *Alb. Barthol.* & *Job. Moller.* de Script. Danorum *Gull. Ern. Tenzel*, in Colloq. menstr. 1694. Novembr. p 940. sqq. Acta Erud. 1694. p. 31. & 1697. p. 179. ubi vita recensetur, quam etiam habet *Adolph. Clarmund.* Part. 5. n. 9. 22) *Cæsalpinus* Aretinus Med. D. Prof. Pisanus Archiater *Clem. VIII.* Peripateticus insignis, *Taurelli* Adversarius, m. Romæ 1603. æt. 84. *Thuanus* L. 129. *Paul. Freberus* P. 3. opera *Lindenius* & *Beuchem.* recensent. adde *Job. Hallervord.* in Bibl. Cur. Additam. 23) *Augenius de Monte* S. Italus a Patria dictus Med. D. Prof. Logic. Maceratæ, inde Prof. Med. Romæ, Ticini, Patav. mort. 1603. *Jac. Phil. Tomasinus* Elog. Part. 1. n. 214. *Petrus Castellanus* in Vitis Med. pag. 245. *Freberus* P. 3. Theatr. Scripta fuse recenset. *Ioh. Ant. van der Linden.* 24) *Mercurialis* Foroliv. Med. Doct. & Prof. Prim. Patavii, Bononiæ, Pisis; in Patria mort. 1604. Philos. & Antiquarius celeberrimus *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 236. qui An 1596. mortuum dicit. *Ant. Riccobonus* de Gymn. Patavino L. 2 c. 30. *I. Phil. Tomasinus* Elog. Part. 1. p. 146. seqq. *Petrus Castellanus* in Vit. Med. p. 211. *Paschal. Gallus* in Bibl. Med. *I. Nic. Erythræus* Pinac. 1. p 149. *P. Freberus* Theatr. P. 3. *Boissard.* Icon. P. 3. n. 23. *Clarmundus* P. 8. n. 8. 25) *Aldrovandus* Bonon. Med. D. Prof. Bonon. incomparabilis, Museo instructiss. & scriptis celeberr mort. 1605. *Ioh. Ant. Bumaldus* in Bibl. Bonon. *Ioh Imperial.* Mus. Histor. p. 144. *Paul Freberus* Theatr. Part. 3. Imago in Bibl. Chalcogr. Part. 7. lit. gg 4 Opera *Ioh. Hallervord.* in Bibl. Cur. & *I. A. van der Linden* referunt. 26) *Alpinus* Marosticæ in agro Vicent. natus. Med. D. post triennium in Ægypto exactum Practicus Genuens. inde Prof. & Horti Med. Præfectus Patavii

dov, *Septalium*. 28) Gallia præ cæteris *Joh. Riolanum*, 29) *Iacob. Sponium*. 30) & *Carolum Patinum*, 31) laudavit. Anglia *Rob. Fluddium*, 32) miri ingenii Medicum, & *Gvil. Harvaum*; 33) Lusitania *Steph. Roder. de Castro* 34) celebriores Medicos exhibuerunt.

Dd 3 CAP.

---

tavii surdus mort. 1616. *Iac. Phil. Tomasinus* Elog. Part. 2. pag. 301. *P. Freherus* Th. Part. 3. Scripta multis refert *I. A. Van der Linden*. 27) *Fabricius*, a Patria dictus *ab Aqua pendente Gabr. Fallopii* Discip. & Successor in Prof. Chirurgiæ Patavii, it. Anatomiæ, fundator Theatri Anat. mort. 1619. ætat. 82. *H. Ghilinus* Th. Vol. 1. pag. 126. *I. Phil. Tomasinus* Elog. Part. 1. pag. 313. *Ioh. Thuilii* orat. funebr. legitur in Hen. VVitten Mem. Med. Decade 1. *Pet. Castellanus* in Vit. Med. pag. 242. *P. Freherus* Part. 3 Opera fuse refert. *I. A. Van der Linden*. 28) *Septalius* Mediol. M. D. & Prof. Ticin. tandem Proto-Physicus in Patria, Vir corporis & animi dotibus insignis m. 1633. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. pag. 290. fuse. *Ioh. Imperial.* Mus. Hist. pag. 189. *P. Freherus* Th. Part. 3. Opera *Lindenius* recenset; it. *Iohann. Hallervord.* in Bibl. Cur. 29) *Riolanus* Paris. Medici ejusdem nominis Ann. 1609. mort. filius Med. D. & Primar. Prof. Paris. mort. 1657. Patris & Filii laudes & opera refert *Ioh. Ant. Van der Linden* fuse; Filii *Corn. Beughem*. in Bibl. Med. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 30) *Sponius* Lugdun. *Caroli* Medici celeberr. fil. itinere per Græciam, multisque Scriptis celebris, Soc. Collegii Medici Lugdun. post reditum mort. 1685. æt. 38. *Henn. VVitten* in Diar. Biogr. vide Acta Erud. passim, præcipue Ann. 1683. Sept. init. 1684. Majo 1685. Aug. 31) *Patinus* Paris. *Guidonis*, Med. celeberr. filius, Medicus Parisiensis, inde post fugam Argentorat. demum Patavinus Profess. celeberrimus, magnus Antiquarius mort. 1694. Filiabus erudiss. *Gabriel. Carola* & *Carola Catharina* relictis. Causam exilii refert Pater in Epist. 162. vide Acta Erudit. passim. 32) *Fludd. a Fluctibus* Cantianus, Nob Anglus Med. D. Oxon. Armiger Regis, altiora semper & singularia spirans, Hermeticus, Fratrum Roseæ crucis defensor mort. 1637. *P. Freherus* Theatri part. 3. Imago extat in Bibl. Chalcograph. lit. Rr. 4. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Joh. Ant. Van der Linden* de Scr. Med. *Corn. Beughem* pauca. 33) *Harvaus* Folkston, Anglus Med. D. Socius & Consil. Consil. Med. Londinensis, Archiater Regius Anat. & Chirurg. Prof. mort. 1657. æt. 80. Physicus & Med. celeberr. circulationis Sanguinis Inventor. *H. VVitten* in Diar. Biogr. *Joh. Ant. Van der Linden* de Script. Med. *Corn. a Beughem* in Bibliogr. Med. 34) *de Castro* Ulyssippon, Med. D. & Prof. Pisanus mort. 1637. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Joh. Ant. Van der Linden*, & *Corn. à Beughem* Scripta recensent.

CAP. V.

De Historicis, Philologis, Oratoribus & Poëtis.

PRout hoc Seculum in omnibus Scientiarum generibus uberrimo Eruditorum proventu felix fuit, ita præcipue magnam Historicorum & Philologorum tulit copiam. Præ cæteris nominandus videtur Eruditi magis, quam Regis nomine gaudens JACOBUS I. a) Magnæ Britanniæ Rex, qui scriptis haud paucis editis æternitatem nominis quæsivit; cui ad latus poni meretur AUGUSTUS, Brunsvicensium & Luneburgensium Dux, b) tam Bibliotheca Gvelpherbytana propria manu collecta & ordinata, quam Scriptis *Gustavi Seleni* nomine publicatis Erudito Orbi notissimus.

Historicis Scriptis aut paratis, aut editis inter Germanos celebre præ cæteris nomen meruerunt: *Cyriacus Spangenbergius*, c) *Matthæus Dresserus*, d) *Iohann. Pistorius Nidanus*, e) *Pantaleon Candidus*, f) *Nicol. Serrarius*,

a) *Jacobus I.* Magnæ Britanniæ Rex primus doctissimus m. 16[2]5. Opera Regia *Jacob. Montacutius* collecta Lond. 1619. f. edidit. Lege illius Historiam a *Rob. Jonstono, Mr del.arrey* & aliis descriptam. Laus in *Is. Casauboni* Epist. 599 & *Th. Rosa* Idea s. Narratione de *Jacobi* Regis Virtutibus habetur. b) *Augustus* Dux Bruns. & Luneb. eruditiss. Bibliothecæ Guelpheeb. Collector diligentiss. mort. 1666. æt. 88. sub. *Gustabi Seleni* nomine quædam publicavit. Lege *Joach. Hildebrandi* August. Cæsaris Augusti & Augusti Brunsvic. it. *Herm. Conringii* Epistolam ad *Joh Christ. Lib. a Boineburg* de Bibliotheca Augusta, & Ejusdem Epistolam gratulat. Natalis 88 *Augusti* Ducis &c. c) *Spangenbergius* supra Sec. XVI. cap. 5 descriptus. d) *Dresserus* Erfurt. Prof. Gr. Ling. in Patria, tum Eloqu. & Hist. Jenens. tandem Prof. Lips. & Historiogr. Saxon. m. 1607. *Mel. Adami* in Vitis Philos. Germ. *P. Freberus* Part. 4. Theatri. *Adr. Bayerus* in Catal. Rect. Ien. *Ad. Clarmundus* Vit. Clariss. Vir. Part. 7 num. 12. e) *Pistorius* Niddanus Hassus Med. Doct. Archiater Badensis, inde ad Romana Sacra transiens Canon. Constant. & VVratisl. *Rudolphi II.* Confess. hostis Lutheri infensissimus. Historicorum collector diligens, mort. 1607. P. *Freberus* Theatr. Part. 1. Sect. 3 *Hen VVitten* in Diar. Biogr. f) *Candidus*, Weis/ Pezenkirch. Austr. Scholæ Rect. inde Pastor & Inspect. Ecclesiæ Bipontinæ, Crypto-Clavinianus. mort. 1608. *Melch. Adami* in Vit. Theol. Germ. *P. Freberus* Theatr. P. 1 Sect. 3.

rarius, g) *Elias Reusnerus*, h) *Marquardus Freherus*, i) *Marcus Velserus*, k) *Sethus Calvisius*, l) Chronologus accuratus, *Hier. Megiserus*, m) *Melch. Adami*, n) *Philip. Cluverus*. o) *Henr. Meibomius*, p) *Melch. Goldastus ab Heiminsfeld*, q) *Iacobus Schikfusius*, r) *Christoph. Adamus Rupertus*, s) *Everb. VVassenbergi-*

g) *Serrarius* supra visus cap. 1. inter Rom. Eccles. Script. h) *El. Reusnerus* Nicol. Frater, Leorinus Sil. Med. Lic. Hist. & Poës. Prof. Ien. mort. 1612. *Adr. Bayerus* in Catal. Rect. Jenens. Parentatio. a *Iob. Gryphiandro* Carm. Her. scripta legitur in *Henning. VVittenii* Memor. Philos. Dec. 1. i) *Freherus* supra Sec. XVI. cap. 5. descriptus mort. 1614. k) *Velserus* Patritius August. ICtus & Polyhistor celeberr. Senator, Consul & Duumvir in Patria, Literatorum Patronus mort. 1614. *Melch. Adami* in ICt. Germ. P. *Freherus* Part. 2. Sect. 4. Theatri. Lege & *Jani Gruteri* Praef. ad opus Inscriptionum. l) *Calvisius* Gorschleb. Thuringus Cantor Portensis, post Lipsiensis & Collega Thomanus, Musicus, Mathemat. Histor. Philologus maximus. mort. 1615. *Th. Spizelius* in Templo Hon. num. 41. *Paul. Freherus* Part. 4. Imago videnda quoque in Bibl. Chalcogr. Part. 7. lit. m.m. 3. m) *Megiserus* Stutgard. Com. Pal. Caesar. Archiducum & Ordin. Austriae Historiographus, Lips. & Linzii vixit & obiit. 1616. *Mart. Zellerus* Part. 2. de Hist. *Hen. VVitten* in Diar. Biograph. n) *Adami* Grotkav. Sil. Rector Paedagogii illustr. Heidelberg. Vitarum Scriptor diligentiss. Reformatis tamen suis addictus. mort. 1622. *Phil. Labbeus* in Bibl. Bibliothecarum, *Val. Henr. Voglerus* in Introd. cap. 23. adde *Joh. Ionsii* de Hist. Philos. scriptoribus cum Access. *Johann. Christoph. Dornii* Lib. 3. c. 27. §. 2. o) *Cluverus* Dantisc. Geographorum recent. aevi Princeps, post multa itinera Lugd. Bat. publ. stipendio sustentatus mort. 1623. aetat. 43. Vita legitur in *Mart. Hankii* Script. rer. Rom. Part. 1. cap. 7. in *Joh. Meursii* Athen. Bat. P. *Freheri* Theatr. P. 4. *Andr. Charitii* de Viris Erud. Gedani ortis n. 11. *Ad. Clarmund.* Part. 2. num. 5. p) *Meibomius* Lemgoj. VVestph. Prof. Hist. & Poës. Helmst. Philos. Histor. & Poëta celeberr. mort. 1625. aetat. 70. I. *P. Lotich.* Bibl. Poët. Part. 3. *P. Freherus* Theatr. Part. 4. *Ad. Clarmund.* part. 3. num. 7. q) *Goldastus ab Haiminsfeld* Helvet. Consil. Holsato-Schaumburg. inde Saxo-Vinar. ad Comitia Norinberg. delegatus ICtus, Histor. imo Polyhistor summus mort. 1635. *Mart. Zeilerus* de Hist. part. 2. & 3. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. r) *Schikfusius* Svibus. I. V. D. Secret. Acad. Francof. inde Rector Gymn. Bregens. Ducis Lign. Secret. tandem Consil. Caesar. & Fisci Regii per utr. Silesiam Advocatus mort. 1636. I. *Chr. Becmannus* in Proleg. ad Biblioth. Francof. *Frid. Luca* in Chron. Siles. pag. 555. seq. & alibi passim. *Henning. VVitten* in Diar. Biogr. s) *Rupertus* Altorf. Prof. Histor. in patria, Historicus, Orator, & Poëta insignis. mort. 1647. aet. 37. Vita in Parent. *Joh. Mart. Prendelio* habita legitur in *Hen. VVitten* Memor. Phil. Dec. 4. extr. Lege & *G. M. König* in Bibl. Univers.

bergius, t) *Joh. Petrus Lotichius*, u) *Adolph. Brachelius*, w) *Johann. Freinshemius*, x) *Mart. Zeilerus*, y) *Johann. Adlzreiterus*, z) *Johann Conr. Dietericus*, 1) *Georg. Hornius*, 2) *Georg. Crugerius*, 3) *Joh. Henr. Boeclerus*, 4) *Joh. Andr. Bosius*, 5) *Joh. Loccenius*, 6) *Cyriacus Lentulus*, 7) *Johann. Schefferus*,

t) *VVassenbergius* Embric. Clivius, Vladisl. IV. Pol. Regis Historiographus, Floro Germ. & aliis non incelebris, sed odio in Protestantes plenus. mort. post Ann. 1640. u) *Lotichius* Hanoviens. Med. D. Phys. Francof. Rintel. & Marpurg. Francof. reversus mort. 1652. Historicus & Poëta insignis. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. w) *Brachelius* Colon. Eruditione & Scriptis latinus, Professione & voto Sacerdos dicit *Chr. Ad. Thuldenus* in Præf. ad Continuationem Hist. belli tricennalis mort. 1652. *Hen.* V*Vitten* in Diar. Biogr. x) *Freinshemius* Ulmens. *Matth. Berneggeri* Gener, Eloq. & Polit. Prof. Upsal. Bibliothec. & Historiogr. Christinæ Reg. reversus Consil. Palat. & Prof. Honor. Heidelb. mort 1660. Lege *Abrah. Freinshemii* laudation. ap. V*Vitten* Mem. Philos. Dec. 7. *Mart.* Hankium de R. Rom. Script. part. 1. extr. *P. Freher.* Part. 4. Theatri. *Ad. Clarmund.* part. 2. num. 23. y) *Zeilerus* Styriens. multa itinera, ut Ephorus Illustrium suscepit, tandem Ulmæ consedit; Gymnasii Ephorus & Visitator Polyhistor & Polygraphus insignis mort. 1661. æt. 73. Ipse Part. 3. de Histor. opera sua recenset Vita e concione funebri legitur ap. *Freher.* Theatr. part. 4. *Hen. VVitten* Mem. Phil. Dec. 8. init. z) *Adlzreiter* a Tetenweis ICtus & in aula Bavar. arcani Consil Cancellarius, Historicus diligens mort. post An. 1661. Lege de eo differentem *God. Guil. Leibnizium* in Præfat. ad novam editionem Annalium illius Franc. 1710. f. 1) *Dietericus* Berzbac. VVetteran. Prof. Ling. Gr. & Hist. Marpurg. tandem Prof. Giessensis mort. 1669. Vita ex orat. funebri extat in *Freberi* Theatr. part. 4. Lege *M. Hankium* de R. Rom. Scr. part. 2. cap. 50. & *Hen.* V*Vitten* Mem. Phil. Dec. 8. 2) *Hornius* Palatinus Medicus Hist. & Polit. Prof. Heidelb. post Lugdunensis, sub *Honorii Reggii* nomine interdum latet. mort. 1670. Lege *Vinc. Placcium* de Pseudon. §. 497. *Hen.* V*Vitten* in Diar. Biogr. adde *Joh. Jonsii* de Script. Hist. Phil. librum a *Dornio* contin. Lib. 3. c. 28 §. 10. 3) *Crugerius* Pragens. S. I. Prof. Lit. human. & Concionator m. 1671. ob sacros pulveres Regni Bohem. editos celebris mort. 1671. *Nath. Sotbwell* Bibl. Ies. *Henn.* V*Vitten* Diar. Biogr. 4) *Boeclerus* Heilbrunn. Francus Prof. Eloqu. Argent inde Upsaliens. Historiogr. *Christina* Reg. redux Prof. Histor. Argent. Consil. Cæsar. Polyhistor summus mort. 1672. Vita ex Programm. fun. legitur in *Henn.* V*Vitten* Mem. Phil. Dec. 9. *Ad. Clarmund.* part. 2. num. 18. 5) *Bosius* Lips. Prof. Hist. Ienens. Polyhistor celeberr. mort. 1674. æt. 48. Vita ex Progr. fun. legitur in *Hen.* V*Vitten* Mem. Phil. Dec 9. it. in *P. Freberi* Theatr. part. 4. paulo ante finem. *Hadr. Bayer.* in Catal. Rect. Ien. *Ad. Clarmund.* part. 2. num. 26. 6) *Loccenius* supra cap. 3. inter ICtos descriptus. 7) *Lentulus* Elbing. post multa itinera Prof Polit. Herborn. inde Gr. Ling. Poet. & Hist. Eccl. Marpurg. Antiquarius & Poëta mort. 1678. *Henn.* V*Vitten*, in Diar. Biogr. App. Partis 1. extr.

ferus, 8) *Petrus Lambecius*, 9) *Sigism. Betulius*, 10) *Joach. Pastorius*, 11) *Christoph Hartknochius*, 12) *Bohuslaus Balbinus*, 13) *Vitus Ludov. Seckendorffius*, 14) *Casp Sagittarius* 15) & *Sam. Pufendorffius* 16) Eadem laude celebres Belgæ fuerunt; *Steph. Vinandus Pighius*, 17) *Paulus Merula*, 18) *Emanuel*

8) *Schefferus*, Argent. Prof Jur. Nat. & Gent. it. Eloq. & Polit. Upsal. Bibliothec. & Assessor Collegii Antiquit. Polyhistor magnus mort. 1679. *Joh Hallerford*. in Bibl. Curiosa H. VVitten in Diar. Biogr. 9) *Lambecius* Hamb. I. V. D Prof. Hist in Patria inde Religione mutata Consil. Historiographus & Biblioth Cæsar. mort. 1679. Opera edita & promissa fusiss exhibentur in Proleg. ad illius Origines Hamburg. a *J. A. Fabricio* editas. adde *Fabric* in Memor. Hamburg. pag 1075. Multa de eo in *Jac Frid. Reimmanni* recensione Bibl. Vindobon. 10) *Betulius* s. von Birken VVildenstein. Bohemus ICtus Com. Pal Cæs Consil. Noricus mort. 1681. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Multa de eo *Christoph. Hendreich* in Pandect. Brandenburg. 11) *Pastorius* ab *Hertenberg* Glogov. Med. D. Prof. Elbing. post Dantiscanus: Religione mutata Regis Pol. Secret. & Historiographus, Proto-Notar. Apostol. Canon. Chelmens it VVarmiens. tandem Parochus & officialis Gedan. mort. 1681. Lege de eo des gelehrten Preussens 1. Theil 2. Bogen pag. 11. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. *Christ Sandius* in Bibl. Antitrin pag. 149. 12) *Hartknochius* Passenheim Prussus Prof. Histor. Thorun. vir doctiss. & diligentiss. mort. cælebs 1687. æt. 43. Vita & Scripta referuntur im gelehrten Preussen 1. Theil 3 Bogen pag. 33. seqq. *Henn. VVitten* in Diar. Biogr. 13) *Balbinus* Reginogradec. Bohem, S. I Rhetor Prof. Prag. Historicus rerum Bohem. diligentiss. mort. 1689. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. part. 2. *Alegambe* in Bibl. Iesuit. 14) *Seckendorffius* Eques Francus Consil. intimus Gothanus, post Electoral. demum Brandenb. Politicus pius & doctus Historicus, celeberr. mort. Halæ 1692. Vita legitur in *Casp. Sagittarii* Hist. Gothana cap. 16. it. im Leben der Staats- und Rechts-Gelehrten part. 1. num 7. 15) *Sagittarius* Thuringus Theol. Doct. Histor. Prof. Ienens Historiographus Saxon, mort 1692. Multa de eo in Actis Erud. passim. Vitam & omnia refert *Joh Henr. von Seelen* in Athenarum Lubec. part. 2. Sect. 1. pag 231. seqq. 16) *Pufendorffius* ultimo L B. à Pufendorff Chemnic. Misnicus Consil. Svecicus, post Consil. intimus & Historiogr Brandenb mort. 1694. Lege Act. Erud 1694. in fine Novembr. Multa im allgemein. historischen Lexico. 17) *Pighius* Campensis post iter Ital. 8. annorum Card. *Granvellano* ab Epistolis & Bibliotheca erat, tum *Carolo* Cliviæ Duci Studiorum & itineris moderator, infelici exitu, demum Canon. Sanctensis in Clivia, Antiquarius maximus mort. 1604. æt. 84. *Aub. Miræus* Elog. Belg. Classe 9. *Franc. Swertius* Athen. Belg *Val And Dessel* Bibl. Belg. *Mart. Hankius* de R. Rom. Script. part. 1. cap 77. 18) *Merula* Dordrac. Prof Histor. Lugd. B *Lipsii* Successor, Academiæ Biblioth. mort. Rostochii 1607 *Joh. Kirchmanni* Orat. in funere legitur in *Hen. VVitten* Memor. Phil. Dec. 5 init. *Franc Swertius* Athen. Belg. *Val And Dessel* Bibl. Belg. Imago & vita in Academ. Leidensi pag. 197. habetur it. in *Joh Meursii* Athen. Batavis. adde *P. Freherum* part. 4. Theatr, *Ad. Clarmundum* part. 7. num. 11.

Eman. Meteranus, 19) *Dominicus Baudius*, 20) *Christoph. Brovverus*, 21) *Lambertus van der Burch*, 22) *Vbbo Emmius*, 23) *Pet. Bertius*, 24) *Fr. Svvertius*, 25) *Joh. Meursius*, 26) *Aubertus Miraus*, 27) *Hugo Grotius*, 28) *Erycius Puteanus*,

19) *Meteranus* s. *à Mettern*, a quibusdam *Demetrius* dictus Antwerp. Mercator eruditus, Patria ob Relig. relicta Londini vixit, Consul. Nationis Belgicæ & Historicus mort. 1612. æt 77. *Fr. Svvertius* in Athen. Belg. *Val. Andr. Dessel* Bibl. Belg. *Mart. Zeilerus* de Hist. part. 2. *P. Freherus* part. 4 Theatri. Lege & Præfat. *Casp. Ens* ad Contin. Historiæ Belg. 20) *Baudius* Insul. Flander. I. V D. Poëta & Histor. doctiss. Prof. Eloquent. post Histor. Lugd. B Historiographus Reip mort. 1613. *Melch. Adami* in Vit. Germ. Phil. quasi extr. *Svvertius* & *Val. Andr. Dessel*. I. *P. Lotichius* Bibl. Poët. I. 3. *Acad. Leidens* pag. 209 *Ad Clarmund*. part. 1. num. 10 21) *Brovverus* Arnheim. Gelder. S I. Lector Philosophiæ Trevir. Collegii Fuld. Rector, insignis Historicus mort. 1627. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Val. Andr Dess.* Bibl Belg. *Pet. Ribadeneira* & Phil. *Alegambe* Bibl. Ies. 22) *Van der Burch* Machlin. Canon. & Decanus Ultrajecti, remotus 1582. in otio literar. vixit, mort. 1617. *Fr. Svvertius* in Athen. Belg. *Val. And. Dessel* in Bibl. Belg. 23) *Emmius* Gretha - Frisius, Rector Scholar. Nordanæ & Leranæ, post primus Rect Acad. Groning. Hist. & Gr. Ling. Prof Philologus & Histor. celebris mort 1625. *Fr. Svvertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel* Bibl. Belg. Vitæ Profess. Groningens. *H. VVitten* in Mem. Philos Dec. 5. *Mart. Hankius* de R. Rom. Script. part. 1. cap. 45. *Clarmund*. part. 4. num. 12. 24) *Bertius* Beverens. Flander. Prof. Moral. Lugd. & Bibliothec. Arminianus; inde Religione mutata Geographus Rep. Gall. & Prof. Paris. mort. 1629. *Fr. Svvertius* & *Val. Andr. Dessel P Freherus* part. 4. Theatr. Imago in Bibl. Chalcograph. lit. c. 4. habetur. 25) *Svvertius* Antwerp. Mercator eruditus variis Scriptis celebris mort. 1629. Ipse in Athen. Belgicis se & scripta sua refert; it. *Valent. Andr. Dessel*. in Bibl. Belg. *Phil. Labbe* in Biblioth. Bibl. *Hier. Ghilinus* Theatri part. 2. 26) *Meursius* London. I. V. D. Gr. Ling. & Hist. Prof. Lugd. B Historiographus Ord. Belg. inde Prof. Polit. & Histor. Soræ in Dania, Historiogr. Regius, Vir incomparabilis. mort. 1639. *Fr. Svvertius* & *Val. And. Dessel. Acad. Leidensi* pag. 216. *Henn. VVitten* in Mem. Philos. Dec. 4. *P. Freher.* Th. part. 4. *M Hankius* de R. Rom. Script. part. 1. cap. 87. *Ad Clarmundus* part 2 num. 18. 27) *Miræus* Bruxell. Canon Antwerp. Decanus, & Episcopi Vicar. Generalis *Alberto* & *Isabella* a Sacris, Vir doctiss. & diligentiss. mort. 1640 *Fr. Svvertius* & *Val. Andr Dessel* fuse. H. *Ghilinus* Theatr. Vol. 2 *P. Freherus* part. 4. *Ph Labbe* in Bibl. Bibl. *Adolph Clarmund* part. 4. n. 14. 28) *Grotius* Delphensis, Fisci Holland. Advoc. Synd. Roterod. delegatus Ordd. Holland. & VVestfris. post carcerem & fugam notabilem Consil. & Legatus Svecicus, m. post naufragium Rostoch. 1645. *Svvertius* & *Val. And. Dessel* fuse. *Henn VVitten* in Mem. Philos. Dec. 4. *Ioh. Imperialis* Mus. Hist. in Parergo. *P. Freherus* Theatr. part. 2 Sect 4. *Ad Clarmundus* part. 3. num. 12. Lege de morte *Grotii* Epistolam *Ioh. Quistorpii* inter Epist. præst. Vir.

nus, 29) *Caspar Barlaus*, 30) *Petrus Corn. Hoofl*, 31) *Nicol. Vernulaus*, 32) *Gerb. Joh. Vossius*, 33) Polyhistor incomparabilis, *Philippus Alegambe*, 34) *Marcus Zuerius Boxbornius*, 35) *Dan. Heinsius*, 36) *Godofr. Henschenius*, 37) & *Eman. Schelstratenus*. 38)

29) *Puteanus* Venlojanus Gelder. I. V. D. Prof. Eloq. Mediolani, post Lipsii Successor Lovanii, Historiogr. Regius. mort. 1646. *Fr. Swertius* & *Val. And. Dessel*. uterque fuse. Vita a *Valer. Andrea* scripta in *Hen. VVitten* Mem. Philos. Dec. 4. habetur. *P. Freberus* part. 4. Th. *M. Hankius* de R. Rom. Scr. Libr. 2. part. 1. cap. 49. *Clarmund*. part. 1. num. 25. 30) *Barlaus* Antw. Med. D. Log. Prof. Lugd. inde Moral. in Gymn. Amstelod. Orat. & Poeta celeberr. mort. 1647. *Val. And. Dessel* in Bibl. Belg. Judicium de eo lege in *Sam. Sorbierii* Epistola ad *Guid. Patinum* quæ in *Paul. Colomesii* Gall. orient. pag. 207. extat. *Henn. VVitten* in Diar. Biogr. 31) *Hoofel*. Amstel. Dynasta Muydens. Eques S. Michaël. Iudex Provincial. Goylandensis Politicus, Poëta, Histor. insignis mort. 1647. Lege Tit. & præfat. Historiæ Belgicæ illius. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. Opera refert *Corn. a Beughem* Bibliogr. Hist. Classe 7. 32) *Vernulaus* Robelmont. Luxenb. Prof Eloqu. Lovaniens. Historiographus Cæsar. & Hispan mort. 1649. *Fr. Swertius* & *Val. And. Dessel* multis etiam in Fastis Lovan. Vita in *Hen. VVitten* Mem. Philol. Dec. 5. 33) *Vossius* Heidelberg. Patre *Johanne* Ruræmundano natus, hinc ipse Belgis interdum annumeratur. Rect. Scholæ Dordrac. mox Prof. Eloqu & Chronol. Lugd. B. demum Theol. & Histor. Amstelod. Vir incomparabilis mort. 1650 *Fr. Swertius* in Athen. Belg. *Joh. Meursius* in Athen. Batavis *Henn. VVitten* Mem. Phil. Dec. 5 *P. Freberus* part. 4 Theatr. *Ad. Clarmund*. part. 2. num. 11. 34) *Alegambe* Bruxell. S. I. Theol. Doct Prof. Græcens. inde Romæ Generali sui ord. a Secretis mort. 1652. *Nath. Sotbwell* in Cont. Bibl. Ies *Phil Labbe* in Bibl. Bibl. *H. VVitten* Diar. Biogr. 35) *Boxbornius* Bergopsom. Prof. Eloq. post Histor. & Polit. Lugd. Bat. mort. 1653. æt. 41. *Val. And. Dessel* Bibl. Belg. *Mart. Hankius* de R. Rom. Scr. part. 1. cap. 91. Orat. funebr. a *Lamb. Barlao* habita legitur ap. *H. VVitten* in Mem. Phil. Dec. 6. *Adolph. Clarmund*. part. 2. num. 21. 36) *Heinsius* Gandav. Eques S. Marci Consil. & Historiogr. Svecicus. Liter. human. post Histor. & Polit. Prof. Lugd. B. Cancellarius & Bibliothecarius Academiæ, Polyhistor & Poëta magnus, mort. 1655. *Fr. Swertius* & *Val. And. Dessel* uterque prolixe. *Hier. Ghilin*. Vol. 1. *I. P. Lotichius* B. Poët. L. 3. *Ant. Thysii* Orat. funebr. legitur ap. *Hen. VVitten* Dec. 6. Mem. Philos. *P. Freberus* part. 4. *Clarmundus* part. 1. num. 18. 37) *Henschenius* Venrad. Gelder. S. I. *Ioh. Bollandi* & post hunc Dan. Papebrochii Socius in Actis SS. colligendis, mort. 1681. æt. 81. Imago cum Elogio præmittitur Actis SS. Maji Tom. 1. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. 38) *Schelstratenus* Antwerp. Th. D. Canon. in Patria, inde Romæ Biblioth. Vaticanus mort. 1692. De eo fuse agit *Lud. Ell. du Pin* in Bibl. Scr. Eccl. Tom. 18. p. 232. Lege & Act. Erud. 1693. Febr. p. 95. & 195. An. 1698. Iul. p. 322.

Inter Gallos Historica laude celebres extitere: *Joh. Papyrius Masso,* 39) *Jacobus Bongarsius,* 40) *Jacobus Augustus Thuanus,* 41) Princeps Historicorum recentioris ævi, *Rudolphus Boterevs,* 42) *Johann. Barclajus,* 43) fabuloso Historiarum genere utens, *Petrus Matthæus,* 44) *Scævola Sammarthanus,* 45) *Scipio Pleixius,* 46) *Jac. Sirmondus,* 47) *Dionysius Petavius,* 48) *Gabr.*

39) *Masso* Segusianus Advoc. in curia Reg. Paris. & Histor. Regius, Vir doctiss. & diligentiss. mort. 1611. Vita per *Jac. Aug. Thuanum* Scripta legitur in *H. VVitten* Memor. Phil. Dec. 1. 40) *Bongarsius* Aurelian. ICtus Philol. & Orat. summus Consil. Regius Legatus ad exteros varios. mort. 1612. De eo *Casaubonus* Epist. 698. 699. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Ad. Clarmundus* part. 8. num. 16. 41) *Thuanus* Paris. vir illustris & vere magnus, Consil. Regius & Præses Parlam. Paris. m. 1617. Vitam ipse prolixe descripsit, adde *Mart. Zeiler.* de Hist. part. 2. *P. Freberum* Theatr. part. 2. Sect. 4. *Ad. Clarmund.* part. 8 initio 42) *Boterevs* Advocatus in Magno Franciæ Consilio, Historicus diligens & celebris ad An. usque 1609. *Mart. Zeilerus* de Histor. part. 3. 43) *Barclajus* Mussipontanus I. V. D. ad Reformatos transiens Regis Angliæ Cubicularius; sed reversus ad priora sacra Romam abiit, ibique obiit 1621. æt. 36. I. N. *Erythræus* Pin. 3. *Jac. Phil. Tomasinus* Elog. Part. 2. p. 151 fuse. *Ioh. Imperial.* pag. 175. Musei Histor. *P. Freberus* part. 4. Theatri. 44) *Matthæus* Sequanus, Consil. & Historiogr. Regis Gall. peste mort. 1621. Historiam. Gall. panegyrico Stylo scripsisse dicitur a *Gabr. Barth. Grammondo* Lib. 10. Lege *Mart. Zeillerum* part. 2. & 3. de Histor. *C. Sorellus* in Bibl. Franc. pag. 347. seqq. *Ioh. Imperialis* Mus. Hist. pag. 172. 45) *Sammarthanus* s. de *S. Martha* Juliodun. Picto Nob. Gallus Ærarii Præf. & Præses Pictav. Autor Elogiorum Gall. mort. 1622. reliquit 2. Filios simul natos *Scævol.* & *Ludovicum* corpore & sorte pares, Consiliarios Reg. Historicos magnos, Galliæ Christianæ Autores. Scævola mort. 1650. ætat. 78. Confunduntur sæpe, ut ab *Hen. VVitten.* in Diar. Biogr. qui opera Filii Patri adscribit, sed rem Ann. 1650. corrigit. Lege *Mart. Zeiler.* de Histor. Part. 3. *P. Freberum* Theatr. part. 4. de Patre & Filiis. Vita *Scævolæ* jun. per *Gabr. Michaelium Rupimalletum* scripta, in Vitis Selectorum aliquot Viror. Londin. 1681. 4. prodiit. 46) *Pleixius du Pleix,* ICtus Consil. & Historiogr. *Lud. XIII.* qui vasto opere, adulationibus pleno Gall. Historiam exposuit. mort. post Ann. 1643. Lege varia judicia ap. *Mart. Zeilerum,* de Histor. part. 2. & 3. *C. Sorellus* in Bibl. Francica. 47) *Sirmondus* supra descriptus cap. 1. inter Script. Eccles. 48) *Petavius* Aurelian. omnium Iesuitarum doctissimus, Rhetor. & Theol. Prof. Paris. Theologus, Historicus, Mathematicus maximus mort. 1652. *Elogium* ejus vide in *Pet. Gassendi* Vita *Peirescii* Lib. 3. Vita ab *Henr. Valesio* scripta præmissa est *Epiphanio* a *Petavio* edito. Ad. de *Nathan. Sotvvell* in Contin. Bibl. Iesuit. *Paul. Colomesium* Gall. Orient. pag. 217. *Chr. Eberh. VVeismannum* Hist. Eccl. Sec. XVII. §. 3. num. 81. *Adolph. Clarmund,* part. 8. num. 3.

Gabr. Naudaus, 49) *David. Blondellus*, 50) *Gabr. Barthol. Grammondus*, 51) *Ludov. Maimburgius*, 52) *Ludov. Sammarthanus*, 53) *Joh. Bapt. Cotelerius*, 54) *Carolus du Fresne*, 55) *Antonius Varillas*, 56) & *Anton. Pagius*. 57) Apud Italos Historici illustriores fuere: *Johann. Petrus Maffaus*, 58) *Cæsar Baronius*, 59) *Horatius Turselinus*, 60) *Alex. Guagninus*, 61) *Paul. Sarpi-*

 us,

49) *Naudaus* Parif. Med. D. Biblioth. Cardin. *Mazarini*, inde *Christina* Reg. mort. 1653. multis laudatur a *Gassendo* in Vita Peiresc. Lib. 4. *Leo Allatius* in Apibus Urb. fuse. *Joh. Imperialis* in Mus. Hist. pag. 217. in Parergo in fine addito. *Phil. Labbe* in Biblioth. Bibl. *Clarmund.* part. 4. num. 17. 50) *Blondellus* Cabillon. Theol. Reform. tandem Histor. Prof. Amstel. mort. 1655. Multis laudatur a *Grotio* in Epistolis ad Gallos Epist. 193. 194. 196. it. a *Joh. Dallao.* in Præf. Apologiæ pro Eccl. Reform. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Clarmund.* part. 4. n. 13. 51) *Grammondus* Senator in S. Regis Consistorio, Præses Parlam. Tolosani Historicus insignis, sed odio plenus in Protestantes mort. 1672. Judicia de eo lege in *Christ. Funccii* orbe Imper. Tom. 1. pag. 443. *Mart. Zeiler.* de Hist. part. 3. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 52) *Maimburg.* Nancej. Lothar. S. I. concionator passim per Galliam, ejectus ex ordine ab Innocent. X. Historiographus & Lector Græc. liter. Regius Polygraphus. mort. 1686. æt. 77. De eo agit *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Script. Eccl. Tom. 18. pag. 238. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 53) *Sammarthanus* supra cum fratre *Scævola* citatus, huc per errorem positus, cum jam 1656. obierit æt. 84. sicque post *Blondellum* ponendus fuisset. 54) *Cotelerius* Nemauf. Doctor. Sorbon. in colligendis Monumentis Ecclef. diligentissimus mort. 1686. Vita ex Epistola *Steph. Baluzii* fuse & accurate exponitur in Actis Erudit. An. 1699. init. Adde *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Eccl. Tom. 18. pag. 186. 55) *du Fresne, Dom. de Cange* Samarobrivæ ap. Ambianos natus, Franciæ ap. Ambianos Quæstor, Vir illustris, Polyhistor incomparab. Eruditionis & diligentiæ mort. 1688. Vita legitur in Act. Erudit. Supplem. Tom. 1. Sect. 8 pag. 437. & ap. *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Ecclef. Tom. 18. p. 141. fuse. 56) *Varillas* Historiograph Regis Gall. diligens, sed vanus, præcipiti judicio, prudentibus displicens, & dura judicia merens, mort. 1692. Opera & judicia passim in Actis Eruditorum inveniuntur. 57) *Pagi* supra cap. 1. inter Script. Eccl. expositus. 58) *Maffaus* Bergomas S. I. in Colleg. Rom. docens m. 1603. æt. 73. *Pet. Ribadeneira* in Catal. & *Phil. Alegambe* Bibl. Jesuit. *Donat Calbus* in Scena Liter. Script. Bergomenf. Part. 1. p. 265. *Mart. Zeiler.* de Hist. part. 3. 59) *Baronius* Soranus Italus, Cardin. Presbyter, & Rom. Ecclesiæ Bibliothecarius, opere Annal. Ecclesiast. celebris. mort. 1607. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol 1. p. 70. *Ioh. Imperial.* in Mus. Histor. p. 93. *P. Freherus* part. 1 Sect. 2 Theatri. 60) *Turselinus* Romanus S. I. Rector Seminarii Romani, Collegii Florentini & Lauretani mort. 1609. *I. N. Erythraus* Pinacoth. 1. *Phil. Alegambe* Bibl. Ief. *Clarmund.* part. 6. num. 16. 61) *Guagninus* Veronenf. Comes Palat. Lateran. Miles in Polonia sub *Henr. Valesio* & *Stephano* Bathor. tandem Cracoviæ in otio literario vixit & obiit 1614. *Sim. Startovolc.* in C. Script. Polon. n. 82. *Math. Stryikovskii* in Histor. Lithuanæ Præf. de plagio illius acerbe queritur. Lege *Chr. Hartknoch* in Præf. ad Boruss. Vet. & novam.

us, 62) *Philippus Ferrarius*, 63) Geographus, *Famianus Strada*, 64) *Leo Allatius*, 65) Græcus origine, sed in Italia degens, *Baptista Nanus*, 66) *Victorius Sirus*, 67) *Majolinus Bisaccionius*, 68) *Ieremias Brusonus*, 69) *Galeacius Gualdus*, 70) & *Iohann. Ciampinus*, 71) Lusitaniam *Emanuel Acosta*, 72) Hispa-

62) *Sarpius* sub *Petri Suavis Polani*, vel *Minucio Minucci* nomine latens Venetus, Servita, Reipubl. Theologus & Consiliarius ob Historiam Concilii Trident. & Patriam contra *Paulum V.* defensam celebris mort. 1623. & 71. Legantur *Casar. Aquilinus* de 3. Historicis Concil. Trident. *Ioh. Rhodius* in Catal. Supposititt. num. 9. & 10. *Vincent. Placcius* in Catal. Pseudonymor. num. 596. & 716. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 63) *Ferrarius* Ovilii in Agro Alexandr. natus Ord. Servorum B. Mariæ Virg. Generalis sui ordinis, per 48. Annos Mathem. Geographiæ & Histor. Prof. Ticin. mort. Mediol. 1626. ætat. 75. *Hier. Ghilinus* Theatr. part. 1. pag. 101. ubi prolixum Epitaphium additum & opera recensentur. *Hen. VVitten* in Diar. Biograph. 64) *Strada* Romanus S. I. Rhetor Prof. in Patria, Historia Belli Belgici & aliis scriptis celebris mort. 1649. *Phil. Alegambe* in Bibl. Ies. *Mart. Zeiler.* de Histor. part. 2. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. *Ad. Clarmundus* part. 4. num. 8. Lege & *Casp. Scioppii* InfamiamFamiani. 65) *Allatius*, Chius, post transitum ad Roman. Romæ in *Card. Biscia* domo vixit, inde Bibliothecarius Vaticanus, Heidelbergensem huic junxit, mort. 1670. Theol. Histor. & Poëta insignis. Ipse Scripta sua fuse recenset in Apibus Urban. p. 284. sqq. *Hier. Ghilinus* Theatr. part. 2. *P. Freherus* part. 4. *Phil. Labbeus* Biblioth. Bibliothecarum. *Lud. Ell. du Pin* Bibl. Eccles. Tom. 18. *Clarmund.* part. 6. num. 4. 66) *Nanus* Nob. Venetus, Senator, Procur. S. Marci. Capitaneus contra Turcas, Historicus prudens & accuratus mort. 1678. Historiam ab An. 1603. ad 1644. scripsit. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 67) *Sirus* s. *Victor Sirius* Italus Abbas, Consil. Eleemosinarius & Historiograph. Regis Galliæ, Historicus prudens & ampliss. Memorias reconditas & Mercurium Ital. 24. Tomis exposuit in 4. Annus Mortis dubius. *Mart. Zeilerus* de Hist. part. 3. 68) *Bisaccionius* Comes Æsinas, Camerarius Regis Gall. diu etiam in Germania versatus, hinc bellum *GustaviAdolph.* in German. Bella Civilia, Turcica &c. descripsit usque ad 1654. Annus mortis non constat. *Mart. Zeilerus* de Hist. P. 3. 69) *Brusonus* Italus qui Historiam Patriam ab An. 1627. ad 1660. 28 Libris Ital. descripsit Venet. 1660. 4. 70) *Gualdus* Comes Prioratus Vicentinus Historiographus Cæs. Historicus diligentiss. Venetiis utplur. vixit mort. 1678. *Zeilerus* part. 2. de Histor. *Hen. VVitte* in Diar. Biogr. 71) *Ciampinus* Romanus, Magister Brevium Gratiæ Referendarius Papalis & Abbreviator Majoris Præsidentiæ, Antiquarius curiosus & diligens m. 1699. Multa de eo in Actis Erudit. passim, e.g. An. 1694. Mort. p. 112. 321 seqq. 72) *Acosta* Ulyssip. S. I. Rector Colleg. Braccar. mort. 1604. æt. 85. Rerum per Societatem in India gestarum Collector. *P. Ribadeneira* & *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. *Henr. VVitten* Diar. Biogr.

Hispaniam, *Sebast. Gonzalez*, 73) *Prudent. de Sandoval*, 74) & *Johann. Mariana* 75) Historici celebriores ornarunt. Britannia eo nomine claros habuit: *Henr. Savilium*, 76) *Guil Camdenum*, 77) *Thomam Demsterum*, 78) *Robert. Jonstonum*, 79) *Thom. Godwin*, 80) *Eduardum Simsonem*, 81) & *Rob. Menteтum de Salmoneto*. 82) Ex Danis *Joh. Isaacus Pontanus*, 83) inter Polonos *Salomon Neugebauerus*, 84) *Stanislaus Lubienskius*, 85) *Joh. Innocentius Petri-*

73) *Gonzalez* Braccar. Lus. S. I. Novit. Magister Eboræ, inde Præfectus Domus Professorum Guæ in India mort. 1619. Gesta Iesuitar. etiam descripsit. *Phil. Alegambe*. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 74) *Sandoval* Pinciensis Ord. Bened. Episcopus Tudensis, post Pampelonens. Historiographus Regius mort. 1620. Gesta *Caroli V.* fuse descripsit. *Hen.* VVitten in Diar. Biogr. 75) *Mariana* Elborensis prope Toletum S. I. Romæ in Sicilia, Paris. demum Toleti vixit, Scriptor rerum Hispan. diligentiss. mort. 1623. fere nonagenarius *And. Schottus* Bibl. Hispan. Tom. 2. Class. 6. *Pet. Ribadeneira* & *Phil. Alegambe* Bibl. Ies. 76) *Savile* Nob. Anglus, Eques auratus, a Studiis Reginæ *Elisabetæ*, Præpositus Collegii Ætonensis mort. 1621. æt. 81. *Mart. Hankius* de R. Rom. Script. L. 1. c. 83. adde *Vossium* de Scient. Mathem. cap. 58. §. 4. *Mart. Kempium* in Bibl. Anglorum Theol. pag. 513. 77) *Camdenus* Londin. Gymnasiarcha VVestmonast. Socius Collegii Fecialium, Prof. Hist. Oxon. mort 1623. ætat. 74. Oratio funebris *Lud. Molinæ* legitur in *Hen. VVitten* Memor. Philos. Dec. 2. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part. 2. *Hen.* VVitten in Diar. Biogr. *Joh. Hallervord* Bibl. Cur. 78) *Demsterus* Baro *de Mareso* Scotus, ICtus Prof. Parisinus, Pisanus, Boxon. Polyhistor celebris, sed rixosus mort. 1625. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *I. Nic. Erythræus* Pinac. 1. *Mar.* Hankius de R. Rom Scr. Lib. 2. Part. 1. c. 44. *Clarmundus* Part. 1. n. 29. 79) *Jonstonus* Scoto-Brit. Historicus diligens, candidus & eruditus, qui Hist. Angl. ab An. 1572. ad 1628. Libris 22. lat. scripsit, opus a *Joh. Seldeno* emendatum. Annus mortis incertus *Ioh.* Hallervord. in Bibl. Cur. 80) *Godwin*. Sommerset. Th. D. & Prof. Oxon. mort. 1642. Antiquitatum Sacr. diligens investigator. *Joh. Hallervord.* Bibl. Cur. *Hen.* VVitten Diar. Biogr. 81) *Simson* in *Middelsex*, non procul Londino natus Th. D. Minister Cantabrig. Rector in Eastling &c Polyhistor diligentissimus mort. 1651. Elogia illius in Epist. *Ioh. Goffe* Socii Colleg. Magd. Oxon. Chronico Cathol. præmissa leguntur. *Mart. Zeilerus* de Histor. Part. 3. 82) *Mentet de Salmonet*, illustris Scotus in Galliam discessit Romanæ fidei addictus, ibi usque ad An. 1652. vixit, & Turbas Anglic. descripsit, Stylo Gallico adeo venusto, ut Gallis admirationi esset. Laudes ejus legendæ in præfat. Partis 2. motuum Britann. 83) *Pontanus* Helsingor. Med. D. Phys. & Mathes. Prof. Hardervic. Historiographus Regis Dan. & Statuum Geldriæ mort. 1640. *Mart. Zeilerus* de Hist. Part 2. *Alb. Bartbol.* & *Joh. Mollerus* de Scriptis Danorum. 84) *Neugebaur* a Caduno Borussus, Fratrum illustrium *Joh.* & *Andr. Firlejorum* Gubernator, itinere 10. annorum per Europam excultus, redux Historiam Pol. magna industria, judicio optimo scripsit. Annus Mortis incertus. *Mart. Zeilerus* de Histor. Lib. 2. 85) *Lubiensk.* Illustris Polonus Archidiac. Cracov. tandem Regni Pro-Cancell. & Episcopus Plocensis, mort

Petricius, 86) *Stanislaus Kobierzick*, 87) & *Paulus Piasecius*; 88) & apud Hungaros *Nicolaus Isthuanfus* 89) Historicis Scriptis celebre nomen sibi pararunt,

Vix minor fuit celebrium Philologorum numerus, ex quibus non nisi illustriores nominare volumus. Exornarunt eo nomine Germaniam: *Christoph. Colerus*, a) *Laurent. Rhodomannus*, b) *Mart. Crusius*, c) *Eilhardus Lubinus*, d) *Everhardus Elmenhorstius*, e) *Jacobus Pontanus*, f) *Joh. Buxtorfius*,

mort. 1639. non confundendus cum 2. Socinianis ejusdem nominis. Vita illius in fine Vitarum Episcoporum Plocensium legitur. *H.* VV*itte* in Diar. Biogr. 86) *Petricius* Polon. Prof. Eloqu. Cracov. Histor Polon. per partes ab An. 1620 Cracov. publicavit. 87) *à Kobierzicko Kobierzicki* Nob. Polon. Castellanus Gedan Hist *Uladislai* & Sigism. III. Stylo nitido ab A. 1595 ad 1632. descripsit. 88) *Piasecius* s. *Piasecki* Nob. Pol. Abb. Claræ Tumbæ, post Episc. Camenec. tandem Premisl. Senator Regni Vir doctiss. Hist. Polon. ab An. 1571 ad 1645. scripsit. *Mart Zeilerus* Part. 3. de Hist. 89) *Isthuansius* illustris Hungarus, omnium fere Linguar. Europæ gnarus *Max. II.* & *Rudolph. II.* in rebus Hungar Secret. & Consil. maximis rebus adhibitus, paralysi tactus cum 1608. ad Coronationem *Matthiæ* Poson. equitaret, inde Histor. Hungar. absolvere non potuit. Lege *Dav. Czwittingeri* specimen Hungar. literatæ pag. 188. *Mart. Zeiler.* de Hist. Part. 2. & 3 & in Epist 411. a) *Colerus* Francus ICtus & Philologus celeberr. Prof. Jur. Altorf mort. 1602. in Austria. *Casp Cunradus* Prosopograph mel. Millen. 1 *Ioh. Jac Bayerus* Nachricht von Altdorff pag. 78. *Henn.* VV*itten* Diar. Biogr. b) *Rhodomannus* Stolbe g. Rector. Scholæ Luneburg. Prof. Gr. Lingu. Ienensis post VVitteberg. quasi in ipsa Græcia natus, mort. 1606. Vita ex *Dan. Sennerti* Progr. habetur in *H VVittens* Mem Phil Decad. 1. *P. Freber.* Part. 4. Theatr. *Adr. Beierus* in Catal. R. Ienens *Adolph Clarmundus* P. 1 n. 25. Epitaph in *Andr Sennerti* Athen. VVittenb legitur c) *Crusius* Gerberna-Bambergensis Rect. Schol. Argent. & Memmingens inde Prof Gr. Ling Tubingens. Polyhistor celeberr. commerciis orientalibus clarus mort. 1607. *Melch Adami* in Vitis Phil. Germ. *Thuanus* Lib. 73. *P. Freberus* Theatr. Part. 4 *Vits Mylleri* Orat. de Vita *Crusii* Tubing. 1608. 4. d) *Lubinus* VVeitersted. Oldenb. Prof. Poes Rostoch. inde Th D. & Prof. Philol. & Poeta insignis m. 1621. Vita in *Hen. VVitten* Mem. Theol. Dec. 3. init. legitur & ap. *P. Freberum* Part. 1. Sect. 3. e) *Elmenhorstius* Hamb. in Patria Senator vixit, Autoribus antiquis edendis & emendandis intentus mort. 1621. Vita ab Anonymo edita Hamb. 1723. 8. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. f) *Pontanus* Bruggens. Bohem. S. I. Lector Liter. human. Ingolstad. & alibi mort. 1626. ætat. 84. *Pet. Ribadeneira* & *Phil. Alegambe* Bibl. Iesuit. *Henn.* VV*itten* in Diar. Biogr.

fius, g) *Caspar Dornavius*, h) *Erasmus Schmidius*, i) *Matthias Bernеggerus*, k) *Petrus Kirstenius*, l) *Henr. Lindenbrogius*, m) *Caspar Scioppius*, n) *Elias Ebingerus*, o) *Andr. Rivinus*, p) *Casp. Barthius*, q) *Theod. Hackspanius*, r) *Lucas*

g) **Buxtorffius** Camena VVestphal. Prof. Hebr. Ling. Basil. Philologus celeberr. mort. 1629 Orat. funebr. à **Dan. Tossano** habita legitur in **Hen. VVitten** Memor. **P. Freherus** P. 4. Theatri. Imago in Bibl. Chalcograph. part. 6. F. 1. h) **Dornavius** a **Dornau** Zigeruckens. Variscus Med. D. Rector Scholæ Gœrlicens. post Prof. Bethaniens. tandem Consil. Bregens. mort. 1631. **Mart. Zeilerus** part. 3. de Hist. **Casp. Cunrad.** Prosop. melica Mill. 1. **Ioh. Henr. Cunradus** Sil. Togatæ p. 59. **Frid. Luca** in Chron. Sil. part. 2. c. 5. num. 3. pag. 569. i) **Schmidius** Delitiens. Misn. Gr. Lingu. & Poës. Prof. VVitteb. Philologus doctiss. m. 1637. **Th. Spizel.** Temp. Hon. num. 44. **Hen. VVitten** Mem. Philos. Dec. 3. extr. **God. Suevus** in Acad. VVittenb. & ex eo in **P. Freheri** Theatr. P. 4. **Ad. Clarmund.** part. 3. num. 17. k) **Berneggerus** Hala Tyrol. Rector Scholæ Durlac. mox Gymn. Argentor. postProf. Histor. Canon Thomanus, Polyhistor celeberr. Orat. funebr. à **I. H. Baclero** habita extat in **H. VVitten** Mem. Phil. Dec. 4. **Th. Spizelius** in Templo Hon. n. 45. **P. Freherus** part. 4. Theatri. **Ad. Clarmund.** P. 3. n. 3. l) **Kirstenius** VVratisl. Med. D. Rect. Gymn. Elisab. Philologus Arabs sed deposito officio Poliater, inde **Axel. Oxenstirna** Medicus, tandem Prof. Upsal. m. 1640. Orat. funebris à **Joh. Loccenio** habita legitur in **Hen. VVitten** Memor. Med. Dec. 1. **Ioh. Schefferus** in Svec. literata. **P. Freherus** part. 3. **Frid. Luca** Chron. Siles. part. 2. cap. 5. pag. 572. **Nic. Pohlius** Hemerol. VVrat. d. 5. Aug. **I. A. Cunradus** Sil. Tog. p. 151. m) **Lindenbrogius** Hamburg. Bibliothecarius Gottorp. m. 1648. Polyhistor insignis. Lege Vitas **Lindenbrogiorum** editas Hamb. 1723. 8. **Hen. VVitten** Diar. Biogr. n) **Scioppius** s. **Schoppius** Neagora-Palat. ob crimina Altorffii infamis factus ad Romanenses transiit, virulento vero scribendi genere gratiam ubique perdidit, Civis Roman. Eques S. Petri, **Comes de Claravalle** Consil. **Ferd. II. & Phil. IV.** m. 1649. Vita ap. **Ioh. Imperial.** in Mus. Histor. in Parergo p. 214. habetur; extollitur magnis laudibus ab **Ott. Ferrario** in Prælus. Academ. **Ioh. Limnæus** de Jure publ. Tom. 4. pag. 411. scripta docta & laboriosa vocat. sed Stylum ad scommata & convitia factum dicit. Lege & **Mart. Zeilerum** de Histor. part. 3. **Georg. Hornium** Hist. Eccles. Per. 3. Artic. 3. §. 6. **And. Caroli** in Memor. Eccl. L. 4. cap. 5. extr. **Ioh. Ludolph.** in der Schaubühne des XVII. Sec. L. 12. c. 5. §. 67. o) **Ebingerus** in Cœnob. Oettingensi Christgarthen natus, Pastor Kesmarckii, inde Rect. Scholæ Rotenb. post Prof. & Gymnasiarcha Augustanus; pulsus inde Rect. Portensis, tandem Gymnasii Poetici Ratispon. m. 1657. **Th. Spizelius** Templ. Hon. n. 47. Vita ex Conc. funebri ap. **Hen. VVitten** in Mem. Phil. Dec. 6. & in **Freheri** Theatr. Part. 4. p) **Rivinus** Bachmann ante, Halens. Rect. Scholæ Northus. inde Poës. Prof. Lips. tandem Med. D. & Prof. ibid. m. 1656. Vita in Programm. funebri legenda ap. **H. VVitten** in Mem. Phil. Dec. 6. scriptis additis. Adde **VVitten.** Diar. Biograph. q) **Barthius** Nobilis March. Custrin. Polyhistor summus, post multa per Europ. itinera Lipsiæ in Collegio Paulino privatus inter literas consenuit m. 1658. æt. 71. **Theoph. Spizelius** in Templ. Hon. n. 49. Programma & Script. in **Hen. VVitten** Mem. Phil.

cas Holstenius, s) Ioh. Buxtorffius t) Jun. Iohann. Frid. Gronovius, u) Christianus Ravius, w) Christoph. Schraderus, x) Iacob. Thomasius, y) Christoph. Arnoldus, z) Christianus Daumius, 1) Matthias Wasmuthius, 2) Andr. Sennertus, 3) Ioh. Ludov. Praschius, 4) Dan. Georg. Morhofius, 5) Frid. Bened. Carpzovius, 6) & Vin-

Phil. Dec. 7. P. Freherus Part. 4. Theatr. è concione fun. Ad. Clarmundus P. 2. n. 1:. Imago habetur in Mart. Frid. Seidelii Icon. Marchicis num. 92. r) Hackspan. Vinar. Prof. Hebr. Ling. Altorfinus post & Theolog. Philol. celeberrimus m. 1659. Th. Spizelius Templ. Hon. n. 50. P. Freherus Th. P. 4. è progr. funebri. G. M. König Bibl. Vet. & N. s) Holstenius Hamburg. post varia itinera Romæ antiquitatu mamore substitit, Religione mutata Canon. Vaticanus & Bibliothecarius, Polyhistor insignis m. 1661. Leo Allatius in Apibus Urban. Lud. Ell. du Pin Biblioth. Script. Eccl. Tom. 18. init. Ad. Clarmund. P. 3. n. 5. Vita & Encomia leguntur in Act. Erud. An. 1684. Nov. init. Vita prolixè descripta prodiit Hamb. 1723. 8. t) Buxtorffius jun. Johannis Fil. Diac Basil. Prof. Ling. S. inde Th. D. & Prof. m. 1664. Vita ex Orat. funebri legitur ap. P. Freher. P. 4. Theatr. H. VVitten Diar. Biogr. u) Gronovius Hamburg. ICtus & Polyhist. celeberr. Prof. Daventr. inde Dan. Heinsii Successor Lugduni Bat. post multa itinera. m. 1672. Jac. Revius in Hist. Daventr. Lib. 6. I. A. Fabricius in Mem. Hamburg. p. 612. Vitam recenset G. M. Königius in Bibl. Vet. & Nov. Adde Ad. Clarmund. P. 1. n. 19. w) Ravius Berolin. itinere CPtano, multisque libris orient. reportatis clarus; Prof. Orient. Lingu. Ultraj. Amstel. Oxonii Upsal. Kilon. tandem Francof. m. 1677. G. M. Königius in Bibl. Vet. & N. H. VVitten in Diar. Biogr. x) Schraderus Luneb. Præpos. Bergens. Prof. Eloq. Helmstad. Scholar. Inspect. Generalis m. 1680. æt. 78. Lege Reinhard. Henr. Rollium in Memor. Philos. Dec. 1. n. 8. Epitaphium egregium legitur in Iust. Christoph. Böhmeri Inscript. Helmst. H. VVitten in Diar. Biograph. y) Thomasius Lips. Prof. Ethices, Log. Eloq. Lips. Rector. Schol. Thomanæ, Polyhistor insignis m. 1684. Lege Act. Erud. 1683. April. p. 176. An. 1693. Sept. p. 427. H VVitten in Diar. Biogr. z) Arnoldus Norinb. Polyhistor insignis, Diac. Marianus & in Gymn. Prof. Eloq. Poës. & Gr. Lingu. m. 1658. Lege Georg. Matth. König. in Bibl. Vet. & Nov. Hen. VVitten in Diar. Biogr. 1) Daumius Zwickav. Conrect. Geranus, post Rect. Scholæ Patriæ, Philologus celeberrimus m. 1687. Lege Acta Erud. 1698. August. p. 373. Ioh. Casp. Löscheri Memoria Daumii legitur in Reinh. Henr. Rollii Memoriis Dec. 2. n. 8. adde Ad. Clarmund. P. 3. n. 18. 2) VVasmuthius Kilon. Prof Log. Rostoch. inde Th. D. hujusque & Lingu. Orient. Prof. Kilon. Philol. & Mathemat. insignis m. 1688. Chr. Eberh. VVeismannus. Hist. Eccl. Sec. 17. §. 34. n. 51. Lege Act. Erud. 1686. Ian. p. 34. H. VVitten Diar. Biogr. P. 2. 3) Sennertus VVitteb. Prof. Lingu. orient. per. 51. ann. mortuus 1689. æt. 84. H. VVitten Diar. Biogr. P. 2. De se ipso agit in Athen. VVittenb. pag. 146. & alibi passim. 4) Praschius Ratisbon. in Patria Senator Ærarii director Consist. & Scholar. Præses, deputatus ad Comitia Imperii, Vir excellentis Ingenii & Eruditionis, Psyche Cretica, Origine Germanica Lat. Linguæ & aliis clarus, Uxor erudita varia quoque scripsit. m. 1690. Hen. VVitten Diar. Biogr. P. 2. fere extr. Lege Act. Erud. 1685. pag. 583. An. 1686. p. 325. & passim alibi. 5) Morhofius VVismar. Prof. Poës. Rostoch. inde I. V. D. & Prof. Eloq. Poës. Histor. Kilon. Polyhistor celeberr. m. 1691. Vita Differt. & Epist.

Vincent. Placcius. 7) Ex Belgis celebriores fuere Philologi: *Bonaventura Vulcanius,* 8) *Thom Erpenius,* 9) *Ianus Gruterus,* 10) *Andr. Schottus,* 11) *Iohann. Meursius,* 12) æquali Jure supra inter Historicos relatus, *Jacobus Golius,* 13) & *Isaacus Vossius.* 14) Inter Gallos eo nomine eminuerunt: *Ioh. Passeratius,* 15) *Jos. Justus Scaliger,* 16) *Isaacus Casaubonus,* 17) *Fronto*

Ff 2 *Duca-*

Epist. Hamb. 1699. editis præmissa, unde excerpta in Act. Erud. 1699. mense Iul. init. habentur. Sic & *Ioh. Mollerus* Polyhistori iterum edito addidit. Lege & *Guil. Ern. Tenzelium* Colloq. menstr. 1691. Sept. extr. Lege & Vitam, Merita, Scripta in *Reinh. Henr. Rollii* Memoriis Dec. 2. n. 9. & in *Adam. Clarmundi* P. 5. n. 19. 6) *Carpzovius* Lipsf. in Patria Mercator, Senator, Ædilis, summusque Polyhistor m. 1699. Lege Præfat. ad Catalog. Bibliothecæ Carpzovianæ; it. Act. Erud. 1699. Iunio. extr. it. *Christ. Iunckeri* Epistol. ad *Ioh.* G. *Pritium* Schleusf. 1699. 4. 7) *Placcius* Hamb. I.V. Lic. Prof. Eloq. & Phil. Pract. in Patria m. 1699. Catalogum Librorum editorum & edendorum plurimis ejusd. Libris additus est. Lege Act. Erud. An. 1699. m. Iul. extr. Vita habetur in dem Leben der Staats- und Rechts-Gelehrten part. 2. n. 16. 8) *Vulcanius* Brugens. Flander ex Hispania Basileam ivit, inde Lugd. Bat. Prof. Gr. Linguæ factus Philologus celeberr. mort. 1614. Vita in *Melch. Adami* Philos. Germ. extr. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. Andr. Dessel.* Bibl. Belg. *Ioh. Meursius* Athen. Bat. Academ. Leidens. p. 178. *H. Ghilinus* Theatr. Vol. 2. *P. Freherus* P. 4. *Ad. Clarmund.* P. 2. n. 11. 9) *Erpenius* Gorcomo-Batavus Prof. Lingu. Oriental. Lugd. B. Philologus incomparabilis, Arabs præcipue m. 1624. Orationem funebr. a *G. I. Vossio* habitam inseruit *H. VVitten* Memor. Phil. Dec. 2. adde *Fr. Swertium* Athen. Belg. *V. A. Dessel.* Bibl. Belg. *Ioh. Meursium* Ath. Bat. Acad. *Leidens.* p. 226. in fine. 10) *Gruterus* Antw. ICtus Polyhist. summus Prof. & Biblioth. Heidelb. Polygraphus m. 1627. Laudes a *Balth. Venatore* scriptas exhibet *H. VVitten* in Mem. Phil. Dec. 2. *Fr. Swertius* Ath. Belg. *Val. And. Dessel.* Bibl. Belg. *H. Ghilin.* Th. Vol. 2. *Ioh. Pet. Lotichius* Bibl. Poët. Part. 3. *Ad. Clarmund.* P. 2. n. 19. 11) *Schottus* Antw. S. I. Polyhistor diligentiss. Prof. Gr. Ling. Rhetor. Toleti, Cæsaranus. Romæ m. 1629. æt. 77. *Pet. Ribadeneira* & *Phil. Alegambe* Bibl. Iesuit. *Fr. Swertius* & *Val. And. Dessel.* fuse. *Mart. Hankius* de R. Rom. Script. P. 1. c. 87. *Ad. Clarmund.* P. 3. n. 20. 12) *Meursius* supra inter Hist. n. 26. citatus 13) *Golius* Hagiens. *Th. Erpenii* Discipulus & in Prof. Ling. Oriental. Successor Lugd. B. post iter per Africam & Asiam m. 1667. æt. 71. *I. Frid. Gronovius* mortuum laudavit. Lege *Vossium* de Theol. Gentil. L. 3. c. 37. *Phil. Labbe* in Bibl. Bibliothecarum. *Henn.* VVitten in Diar. Biogr. 14) *Vossius Gerh. Ioh.* Filius Lugdunensis Historiographus Ord. Holland. Canon. VVindsor. in Angl. m. 1689. æt. 71. H. *VVitten* in Diar. Biogr. *Ioh. Hallervord.* in Bibl. Curiosa. 15) *Passeratius* Trecens. Eloqu. Prof. & Interpres Regius Paris. m. 1602. Elogium a *Ioh. Pap. Massone* scriptum legitur in *H. VVitten* Memor. Phil. Dec. 1. *Sc. Sammarth.* Elog. Gall. L. 4. *Ioh. Pet. Lotichius* Bibl. Poët. P. 4. *Ad. Clarmund.* P. 5. n. 11. 16) *Scaliger* supra descriptus Sec. XVI. c. 5. 17) *Casaubonus* Delphinas, Gener *Hen. Stephani* Prof. Genev. post Regius Bibliothec. Paris. tandem Consil. Regis Angliæ m. 1614. *Ioh. Andr. Quenstedt* de Patriis illustr. Vir. Genevensem facit. Vitam ex variis collegit *Ad. Clarmund.* Part. 1. num. 8. adde *G. M. König* in Bibl. Vet & Nov. *Henn.* VVitten in Diar. Biogr.

Ducaeus, 18) *Iul. Cæsar Bulengerus*, 19) *Nicolaus Rigaltius*, 20) *Claudius Salmasius*, 21) *Henricus Valesius*, 22) & *Ægidius Menagius*. 23) Ex Italis *Laurentius Pignorius*, 24) & *Octavius Ferrarius*; 25) ex Anglis *Thomas Farnabius* 26) & *Eduardus Pocockius* 27) præ cæteris celebres extitere. Oratorum laudem inter multos alios assecuti sunt, inter Germanos quidem *Hermannus Kirchnerus*, 28) *Michael Piccartus*, 29) & *Augustus Buchnerus*; 30) inter Belgas *Dominicus Baudius* 31) & *Edo Neuhusius*. 32)

Ex

18) *Ducaeus* Burdigal. S. I. Eloqu. & S. Liter. Prof. Vir in Patrum scriptis eruendis & emendandis diligentiss. m. 1623. *Pet.* Ribadeneira & *Phil.* Alegambe in Bibl. Ief. G. *M.* König in Bibl. Ver. & N. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. 19) *Bulengerus* Iuliodun. S. I. in juventute; egressus ordinem Prof. Pisanus, Senex ad ordinem rediit, & Theol. docuit, m. Cadurci 1628. Antiquarius & Histor insignis. *Phil. Alegambe* Bibl. Ief. *Mart.* Hankius de R. Rom. Scr. P. 1. cap. 86. *Ioh.* Hallervord. in Bibl. Curiosa. 20) *Rigaltius* Paris. ICtus Antiquarius insignis, Consil. Regius in Curia Metensi, tandem Bibliothecarius Regius m. 1632. *Ioh. Hallervord.* Bibl. Cur. *Hen.* VVitten Diar. Biogr. *Ad Clarmund.* P. 8. n. 4. 21) *Salmasius* Divionens. Eques, ex Pontificio Reformatus, ICtus, & Polyhistor sine pari, tandem Lugd. B. Prof. Honorarius m. 1652. Vita & Elogia illius Epistolis præfixa leguntur, unde ampla excerpta habet *P. Freherus* P. 2. Sect. 4. Theatri it. in *Hen.* VVitten Mem. Philos. Dec. 5. *Paul. Colomes.* Gall. Or. *Ad. Clarmund.* P. 1. n. 14. 22) *Valesius* Paris. in summa Curia Advocatus, Historiogr. Regius Polyhistor summus, tandem unum oculum post alterum amisit, matrimonio sero & felici notabilis m. 1676. Vita per fratrem *Hadrianum* scripta inter Vitas Selectorum Viror. Lond. 1681 & seorsim eod. anno Lips. prodiit. Adde H. VVitten in Diar. Biogr. *Ad. Clarmund* P. 1. n. 15. 23) *Menagius* Andinus Advoc. Paris. Consil. & Eleemos. Regius Vir doctiss. & ingeniosiss. in Latinitate autodidactus. m. 1691. æt. 79. Epitaphium a *Franc. Priissonio* erectum in Actis Erud. 1695. Maj. p. 227. legitur. Opera ad calcem Menagianorum recensentur & in Act. Erud. 1694. April. p. 159. Adde Act. Erud. 1701. Jun. p. 247. *Ad. Clarmund.* P. 5. n. 18. 24) *Pignorius* Patavinus, in Patria Parochus, Canon Tarvisinus, Antiquarius celeberrimus, Museo instructiss. clarus m. 1631. *Iac. Phil. Tomasinus* Elog. P. 2. pag. 199. fusiss. *P. Freherus* Theatr. P. 4. *Ioh.* Hallervord. Bibl. Cur. *Ad. Clarmund.* Part. 5. n. 8. 25) *Ferrarius* Mediol. Liter. Hum. Prof. Patavinus, Orator & Polyhistor celeberr. mort. 1682. æt. 75. *Hier. Ghilinus* Theatr. Vol. 1. p. 342. fuse *Car. Patinus* in Lycæo Patavino *Greg. Leti* in Ital. Regnante. *Ad. Clarmundus* P. 6. n. 10. Adde Acta Erud. 1682. Decembr. p. 375. 26) *Farnabius* Anglus Collegii Merton. Oxonii Socius, Ludimagister Cantinensis, m. 1647. H. *VVitten* in Diar. Biogr. 27) *Pocockius* Anglus Th. D. Ling. Hebr. Prof. Regius Prælector Lingu. Arab. Ædis Christi Præbendarius m. 1691. quod refertur in Act. Erud. 1691 Novembr. p. 543. 28) *Kirchnerus* Hersfeld. Hassus Histor. & Poës. Prof. Marpurg. Jurisperitorum eloquentissimus, & Eloquentium Iurisperitissimus dictus, per Melancholiam fere mente motus obiit 1620. *I. P. Lotichius* Bibl. Poët. P. 3. *P. Freherus* Theatr. P. 4. 29) *Piccartus* Norinb. Prof. Logic. post Poës. & Metaphys. tandem Polit. & Histor. m. 1620. æt. 47. *Frid. Röschii Piccartomnema* insertum est *Hen.*

VVitten

Ex Poëtis demum hujus Seculi, præter *Barlæum, Heinsium,* multosque alios supra alio nomine laudatos, latino carmine præ cæteris *Janus Dousa,* a) *Salomon Frenzelius,* b) *Gregor. Bersmannus,* c) *Frider. Taubmannus,* d) *Iob. Hermannus,* e) *Nicol. Avancinus,* f) *Joh. Fechnerus,* g) *Renatus Rapinus,* h) & fœminæ celeberrimæ, *Anna Maria Schurmannia,* i) & *Helena Cornelia Piscopia,* k) clarum sibi nomen pararunt; id quod Germanico carmine *Mart.*

VVitten Memor. Phil. Dec. 2. *P. Freherus* part. 4. Theatr. *G. M. König* in Bibl. Vet. & N. 30) *Buchnerus* Dresden. Prof. Poëſ. post Eloquent. VVittenb. Orator celeberr. mort. 1661. Epitaph. insigne legitur in *Andr. Sennerti* Athen. VVitt. pag. 218. Programm. funebre *Andr. Gunadi* insertum legitur *H. VVitten* Mem. Phil. Dec. 7. extr. P. *Freherus* Th. P. 4 *A. Clarmund.* P. 4. n. 24. 31) *Baudius* supra inter Histor. Belg. n. 20. visus. 32) *Neubusius* Steinfurt, VVestph. Rector. Gymn. Leoward. orator nitidus & prudens mort. 1638. Vita à Filio *Reinero Neubusio* Alcmar. Gymn. Rectore, descripta ab *Henn. VVitten* inserta est Memor. Philoſ. Dec. 5. a) *Dousa* Nordowici Dominus, Nob. Belga Lugdun. Academiæ Autor & per 29. Annos Curator, Senator in suprema Curia Hollandiæ, Belgii Decus incomparabile, Poëta promtiſſimus m. 1604. *Melch. Adami* in Vit. ICt. Germ. *Franc. Sweertius* Athen. Belg. *Valent. Andr. Dessel* Bibl. Belg. *Iob. Pet. Lotichius* Bibl. Poet. part. 3. *Acad. Leidenſ.* init. post Principes Arauſ. *Ad. Clarmund.* part. 2. num. 6. b) *Frenzel a Freidenthal* VVrat. Prof. Ethic. Helmestad. inde Inspect. Scholæ Rigenſ. Poëta promtiſſ. mort. 1609. *I. H. Cunradus* Sileſ. togat. p. 79. H. *VVitten* in Diar. Biogr. c) *Bersmannus* Annæberg. *Ioach. Camerarii* in Prof. Poëſ. Lipſ. Succeſſor; dimiſſus ob Crypto-Calvinismum Rect. Scholæ Serveſt. mort. 1611. *I. P. Lotichius* Bibl. Poët. part. 3. *Ad. Clarmund.* part. 2. num. 13. d) *Taubmannus* VVomſen. Francus Prof. Poëſ. VVitteb. Poëta & Philol. summus m. 1613. Orat. fun. *Er. Schmidii* in VVitten Mem. Phil. Dec. 1. legitur *I. P. Lotich.* L. 3. Bibl. Poët. *P. Freherus* Theatr. part. 4. *Ad. Clarmund.* part. 1. n. 23. Vita pecul. edita German. e) *Hermannus* supra cap. 1. inter Theologos citatus. f) *Avancinus* Tyrol. S. I. Prof. Moral. & Rhetor Græcii, Th. Prof. Viennenſ. Poëta Lyricus ſuaviſſimus mort. Romæ 1686. *Hen. VVitten* Diar. Biogr. *G. M. König* Bibl. Vet. & N. g) *Fechnerus* Freystad. in Scholis Leoberg. & Budiſſ. docuit, inde Prof. Eliſab. VVrat. tandem Rector Magdal. Poeta elegans, Præceptor noster optime meritus mort. 1686. æt. 81. *Henn. VVitten* in Diar. Biogr. *Mart. Hankius* Gener. in Erudit. VVrat. Propagat. h) *Rapinus* Turon. S. I. Prof. Liter. human. Pariſ. mort. 1687. *Hen. VVitten* in Diar. Biogr. Lege Acta Erud. 1687. April. pag. 192. seqq. i) *Schurmannia* Ultraject. Monstrum Eruditionis, Linguarum plur. orient. & Occid. gnara, pingendi & fingendi arti fex: demum cætui *Labadiano* acceſſit mort. 1678. æt. 71. *Lud. Iac. à S. Carolo* in Bibl. illuſtr. fœminarum. *Chr. Franc. Paullini* im Gel. deutschen Frauenz. k) *Hel. Lucretia Cornelia Piſcopia Ioh. Bapt. Cornelii (Cornaro)* Procur. S. Marcii Venet. Filia Ord. Bened. Hebr. Gr. Arab. Lat. Gall. Hiſp. docta mort. 1684. Vita in Actis Erud. An. 1689. init.

Opitius, l) *Paulus Flemmingius*, m) *Simon Dachius*, n) *Andreas Gryphius*, o) *Christianus ab Hoffmannsvvaldau*, p) *Dan. Casp. a Lohenstein* q) & *Henricus Mühlpfortius*; r) Belgico *Iacobus Catsius*, s) *Iustus Vondelius*, t) & *Constantinus Hugenius* u) assecuti sunt.

l) *Opitius de Boberfeld* Boleslav. Burggr. a Dohna post Regis Polon. Secretarius, Consil. Bregensis, Vir doctiss. Princeps carm. German. mort. cœlebs Dantisci 1639. Oratio de laude illius a *Christoph. Colero* dicta legitur in *Hen. VVitten* Mem. Philos. Dec. 4. *P. Freherus* Theatr. part. 2. Sect. 4. *I. H. Cunradus* Sil. togat. p. 205. m) *Flemmingius* Variscus Med. D. Socius itineris Moscowit. Persici *Ad. Olearii* in quo crebra illius mentis. Mortuus Sponsus Hamb. 1640. æt. 31. H. *VVitten* in Diar. Biogr. n) *Dachius* Memelens. Conrector Scholæ Kniphov. post Prof. Poës. Regimont. Poeta Svavis & eruditus mort. 1659. Vita ex Progr. funebr. legitur in *Hen. VVittens* Memor. Philos. Dec. 7. vide ejusd. Diar. Biogr. o) *Gryphius* Glogov. ICtus & Polyhistor insignis Synd. Provinc. Glogov. mort. apoplexia 1664. *Fr. Luca* Chron. Sil. pag 611. *H. VVitten* Diar. Biogr. p) *Hoffmannsvvald.* VVrat. Consil. Cæs. & Præses Reip. VVratisl. Poëta svavissimus mort. 1679. Legatur oratio funebr. *Lohensteiniana* cum operibus Poëticis expressa. q) *Lohenstein* Nimicens. ICtus Consil. Olsnens. post Syndicus VVratisl. Arminio & Pœmatibus editis notus mort. 1683. Vita legatur im Schauplatz der Staats- und Rechts-Gelehrten, part. 1. num. 3. r) *Mühlpfortius* Reip. VVratisl. ab expeditionibus lat. & Archivarius, Poeta feliciss. lat. & Germ. m. 1683. vide Poemata edita. s) *Catsius* Eques Zellandus Pension. Hollandiæ, Curator Academ. Leidens. m. 1660. *Ioh Pet. Lotichius* P. 3. Bibl. Poet. *Hen. VVitten* Diar. Biograph. *Fr. Svvertius* Athen. Belg. *Val. And. Dessel.* Bibl. Belg. t) *Van Vondelen* Colon. Incola Amstel. Virgilius Batavus dictus Comœdiis aliisque Poematibus inclytus mort. 1679. *Hen. VVitten* Diar Biogr. u) *Hugenius* s. *Huygens* Nob. Belga Zullich. Dominus Secret. & Consil. Principis Arausi. Vir doctiss. Poeta lepidiss. mort. 1687. *Val. And. Dessel.* Bibl. Belg. *Hen. VVitten* in Diar. Biograph.

S. D. G.

INDEX

INDEX.

Petrus

Ioh.

I N D E X.

Probe

Gabr.

Ioh.

Rolan-

Velle.

